

Alisher NAVOIY

NAVODIR UN-NIHOYA

G‘AZALLAR

1

Zihi zuhuri jamoling quyosh kibi paydo,
Yuzung quyoshig‘a zarroti kavn o‘lub shaydo.

Yuzung ziyosidin ar subh ayni ichra bayoz,
Soching qarosidin ar shom boshida savdo.

Zuhuri husnung uchun aylabon mazohirni,
Bu ko‘zgularda ani jilvagar qilib amdo.

Chu jilva ayladi ul husn aylabon oshiq,
Saloyn ishqin etib ofarinish ichra salo.

Biri qabul eta olmay oni magarkim, men
Qilib otimni zulumu jahul birla ado.

Demayki men o‘zi ma‘shuq o‘lub, o‘zi oshiq,
Ki tig‘i g‘ayrat o‘lub anga naqsh g‘ayri zudo.

Navoiy o‘lmadi tavhid guftugo‘ bila fahm,
Magarki aylagasen tilni qat‘u jonni fido.

2

Iloho, amringga ma‘mur yetti torami a‘lo,
Ne yetti torami a‘lo, to‘quz sipehri muallo.

Jamil zikrlik o‘lg‘on jamoling etti tamanno,
Vusul fikrlik elga visoling, o‘ldi tavallo.

Xayol bikrlarin jilvagarlik etgali har yon
Sen aylading hulli durri nazm birla muhallo.

Ibodatingg‘a yangi oy bo‘lub ham o‘ldi musalli,
Sipehr atlasidin solibon havog‘a musallo.

Chu sandin o‘ldi quyosh panjasi aro oltun,
Socharg‘a dog‘i sen etting anga karam yadi tulo.

Demakka zikring erur, xonaqoh ichinda hayo-xuy,
Saloyi ishqing ila ahl dayr ichra alolo.

Navoiy, ahli junun zumrasig‘a kirdi ilohi,
Chu aylading ani Majnun, o‘zungni qil anga Laylo.

3

Zihi el nihoni sanga oshkoro,
Nihon dardima oshkoro et madoro.

Ne dardingni ko‘nglumda asrarg‘a toqat,
Ne sirringni og‘zimg‘a olmoqqa, yoro.

Xayolingda savdo pishurganda aylab,
Dimog‘imni oshufta ul mushksoro.

Firoqing aro jon taloshurda, yo g‘ayb,
Ham ul g‘am tog‘idin boshim uzra xoro.

Tarahhum, tarahhum, tarahhum, tarahhum,
Buto, chobuko, mahvasho, gul‘uzoro.

Qarong‘udurur olam ohim saylidin,
Quyosh yanglig‘ och oraz olam aro.

Navoiyg‘a jon oshkoru nihonsen,
Zihi el nihoni sanga oshkoro.

4

Zihi buroqing izi hajru sayr barq oso,
Bu barq sayri bila po‘yasi falak farso.

Burun kadam bu makondin chu lomakon qo‘ydi,
Ne nav‘ deykim aning komi erdi gardunso.

Visol subhidin yo‘q uruj aqshomikim,
Sabohdek edi ul barq nuri birla maso.

Qo‘lin bu barq yorutti, damin bu yel ochdi,
Agar sipehr uza Muso ediyu gar Iso.

Chu qoldi sayrida ruhul amin, ne tong ul ham
Rijol xilvati davrida ul sifatki niso.

Navoiy asru uzulmish, boqib inoyat ila
Aning buzug‘lug‘ini bir ko‘z uchi birla yaso.

5

Bediling xayli rusuli sensen alarg‘a dilrabo,
Yo nabiy ruhiy fidoka ahlan va sahlan marhabo

Gohi davlatlig‘ boshingdin ketmayin chatri sahob
Gah falakrav markabingg‘a yetmayin payki sabo.

Shomi vasling topmag‘ang‘a subhi soduq har saha
Panjai xurshid ila pirohanin aylar qabo.

Tufroq o‘lmishmen qo‘yay deb ostonbo‘sungg‘a yuz,
Holima rahm aylabon qilma bu ranjimni habo.

Sheri gardun ul kishiga bo‘yni bog‘lig‘ bo‘lg‘ay it
Kim, eshnging itlarin topqay o‘ziga aqrabo.

Bo‘lmag‘ay erdi muyassar «Xamsa», ya‘ni panj ganj
Qilmasa erdi madad holing‘a besh oliy abo.

Ey Navoiy, chorai dardingni qilg‘ay, ulki bor
Ham rasulu, ham amin, ham mustafo, ham mujtabo.

6

Chu dardu baloni jahong‘a urdi salo,
Naxustroq meni bexonumong‘a urdi salo.

Men oldim o‘n ulushidin to‘quz yorim ulushin,
Yarimki qoldi ani insu jong‘a urdi salo.

Aning dog‘i yarimin oldi ofarinish eli,
Yarimini yana bu notavong‘a urdi salo.

Bu notavon ani ham jon bila qabul etti,
Chu gochtilar ani ham har qayong‘a urdi salo.

Ko‘ngul chu dardu balo tolibi durur gardun,
Agar yetishti ming ofat ham ong‘a urdi salo.

Fig‘onki, elga tutub boda soqiyi davron,
Chu davr yetti manga, barcha qong‘a urdi salo.

Navoiyo, senga har yaxshiliqki mumkindur,
Kn yor mehnat o‘tin men yomong‘a urdi salo.

7

Har jaf o qilsang to'zarmen, qilmasang dog'i vafo
O'zgalarga ne vafo qilsang to'zarmen, ne jaf o.

Elga va'da gar vafo qilding, jaf o men xastag'a,
Elni bilman, qil menga har va'dakim qilding vafo.

Va'dalar qatlimg'akim qilding tanimdin ketti za'f,
Go'yi alfozing edi dardimg'a oyoti shifo.

Orazing xurshididin tushmish qadingning soyasi,
Yeki yerga sudralib mushkin soching qolmish qaf o.

Xurdadonlar aylamaslar fahm og'zing ramzini,
Ne uchunkim bordurur ul nuqtada behad xaf o.

Tiyralikdur har ishi sof iy fano jomiyu bas,
Ayyuha-s-soqiy lano da' mo kadir xuz mo saf o.

Ey Navoiy, joning olg'umdur desa qayg'urmag'il,
Jong'a minnat tut munung birla gar etsang iktifo.

8

Mahvasho, sarvqado, lolaruho, siymtano,
Chorakim qolmadi sabrim g'ami hajringda yano.

Axtari sa'd seningdekki tug'ubtur go'yyo
Kim, quyosh erdi atoyu to'lun oy erdi ono.

Gar falak sayridur aylar seni istab taku dav,
Var malak zikrin eshitsang senga der madhu sano.

Uyla ishqing mayi labtashnasimenkim, ichmon
Oz debon bodam uchun bo'lsa falak jomi ino.

Ishq mehnatlari tarkini buyurmang mengakim,
Mujibi sihhatu quvvatdurur ul ranju ano.

Xonaqah ichra erur shayx o'zin ko'rsatmak,
Ey xusho, mug'bachalar jilvasiyu dayri fano.

Juz Navoiy borig'a jomi karomot tutung,
Ayyuha-s-soqiyi min ka'si fano ayla lano.

Lab uza xatti naboti husnu naxli qaddi,
Gulbune anbata olloh nabotan hasano.

9

Yor javlongahidin keldi sabo,
Paykarim tufrog'ini qildi habo.

Yuz samandi ayog'ig'a qo'yarim,
Misli kah bargidurur kahrabo.

Buki ko'ksumni g'aming qildi shigof,
Xil'atim ko'nnglagini qildi qabo.

Bo'ldi bag'rim yorasi uyla afin,
Ki shamimidin zzur biymi vabo.

Boshima yog'sa qilich ishqingda.
Bo'lmasun boshim agar qilsam ibo.

Vahki, jonim bila o'ynar ul tiftl,
Sho'xluq lozimasi keldi yeabo.

Necha pashminag'a urdumki, erur –
Ey Navoiy, panahim oliy abo.

10

Ey jamoling jilvasi mir'oti insu jon aro,
Lek o'lub ul jilva komil mazhari inson aro.

Topmag'an bo'lsa labingning sharbatidin choshni,
Bas bu ne jonbaxshliqdur chashmai hayvon aro.

Nega olam o'rtadi husnung o'tidnn lam'ai,
Tushmagan bo'lsa jamoli Yusufi Kan'on aro.

Tushmagan bo'lsa quyoshingdin qo'lig'a partavi,
Bas ne bayzo erdi jaybi Musai Imron aro.

Esmayin lutfung riyozidin chaman sori nasim,
Gulga bulbul qayda vola bo'ldi bu bo'ston aro.

Fayz agar olmas vujudung gulsitoni atridin,
Shammai naqshi vujud imkon emas imkon aro.

Tortibon solg'il Navoiyni karam daryosig'a
Kim, bo'lubtur g'arqa bahri bodai isyon aro.

11

Yorab, o'lg'on chog'da jonim jismi vayrondin judo,
Ul bo'lub mundin judo, sen bo'lmag'il ondin judo.

Chun judo bo'lsam meni g'amnok yo'qu boridin,
Ne g'amim sen bo'lmasang men zori hayrondin judo.

Naqdi jon chiqqanda imon gavharin ko'nglumga sol,
Aylagil jondin judo, lek etma imondin judo.

Xonumondin oyirib qilg'anda tufroq ichra hibs,
Qilma lutfung men aloxonu alomondin judo.

Hashr g'avg'osi aro osiylik'img'a rahm qil,
Lutf ila ilgim tutub qil ahli isyondin judo.

Garchi o'ldum kofiri ishq ahli islom ichra qot,
Ul zamonim bo'lg'usi kofir musulmondin judo.

Elga maxlas istasang yetti tomug'ni ayla kul,
Anlabon bir sho'la bu ohi duraxshondin judo.

Jannat istab aylaganlarni ibodat qilmag'il,
Qavsaru, to'biyu qasru, huru, rizvondin judo.

Barchadin ayru Navoiyg'a qilib vasling nasib,
Qilmag'il, yorab, oni mundin, munn ondin judo.

12

Gul uzra xatti mushkin birla to qilding raqam paydo,
Menga jon safhasida bo'ldi yuz xatti alam paydo.

Tugonlar ko'nglum ichra lazzati dardingni bildurdi,
Tanaa'um dast bermas kimsaga bo'lmay diram pando.

Shafaqgun yuz hiloli qosh ila to jilvagar bo'ldung,
Ko'zumda bo'ldi qon zohir, qadimda bo'ldi xam paydo.

Samad qilg'ach zuhur ul nav'kim asnom o'lur ma'dum,
Bo'lur butlar bari mabhut bo'lg'ach ul sanam paydo.

Chu aylar jilvai husn ul pari ushshoq aro netgay,
Yuzin yoshurmasa bo'lg'an zamon men telba ham paydo.

Ne muhlik vodiy ermish ishq dashtikim, kishi anda,
Qadam urg'an dam – o'q ko'zga bo'lur mulki adam paydo.

Qo'yung, yig'layki, ko'nglumning g'ubori pastroq bo'lsun,

Ki man'i gard etar nogah havoda bo'lsa nam paydo.

Oqizg'il boda selobidin, ey soqiyki, hijrondin
Ko'ngul dashtida bo'lmish korvoni dardu g'am paydo.

Navoiyni chu so'rdung, ey pari, bir dam tavaqquf qil
Kim, ul majnun bo'lur sahro yuzidin dam-badam paylo.

13

Ko'zumdin ashk tugandiyu bo'ldi qon paydo,
Bag'irdin anda bo'lur poralar nishon paydo.

Jununum o'lsa damo-dam taajjub etmangknm,
Ko'zumga ul pari o'lur zamon-zamon paydo.

Nujumi husndurur xo'blarda ul soat,
Ki bo'lsa ul yuzi xurshid nogahon paydo.

Munajjim axtari baxtimnn qo'yki, ohimdin
Bukun erur ne nujumu ne osmon paydo.

Ne za'fdururki, so'rar elga fahm o'lur nola,
Valek ko'zga emastur bu notavon paydo.

Ne yo'l ekin buki har necha korvon bordn,
Birisidin ne asar bo'ldi, ne nishon paydo.

Navoiy o'ldi aning dargahida andoqkim,
Ki tufroq ichra emastur ul oston paydo.

14

Gulbarg uza qilmishsen to sabzai tar paydo,
Kun ko'zguna go'yo rang etti asar paydo.

La'ling g'amidin suda gul yofrog'i kelgandek,
Ashkimda bo'lur har dam parkandi jigar paydo.

Jismimdin oqib qoni paykoni ayon bo'ldi,
Shoh uzra bo'lur doim gul ketsa samar paydo.

Jon rishtasidek ermas ko'zlarga beling mar'iyi,
Chobukluk uchun qilding bog'larga kamar paydo.

Ul zulf savodida o'ldum yuzinn ko'rmay,
Vahkim, yo'q edi muhlik shoming'a sahar paydo.

Davron g'amidin ko'nglum maqbuz erur, ey soqiy,
Basti uchun etgaysen hum boda magar paydo.

Kilkida Navoiyning jon shirasn muzmardur,
Har nayda qachon bo'lsun bu nav' shakar paydo.

15

Tushta ko'rdum yorni xandon raqibin o'truda,
Rashkdin har lahza tish qirchildaturmen uyquda.

Ul yuzi vasli aro yoding'a kelsa furqati,
Telbalar yanglig' to'karmen ashk ayni kulguda.

Ko'zgu jannat ravzanidurkim, tamosho etgali,
Hur kelmish go'yiyo, aksing emastur ko'zguda.

Yulduz itgandek quyosh yog'dusig'a itti quyosh,
Orazing xurshidi chun qildi tulu' ul yog'duda.

Soqiyo, bir jur'a tut, shoyadki yuzlangay nishot,
Necha bo'lg'ay hajridin ozurda ko'nglum qayg'uda.

O'zlugumni ashk eltib o'zdin andoq yotmen
Kim, o'zumni tonimon aksimni ham ko'rsam suda.

Chun Navoiy yor sori yuzlanur, qayg'u qolur,
Soya qolg'andek keyin xurshid bo'lg'ach o'truda.

16

Xil'atin aylabtur ul sho'xi siyminbar qaro,
Tun savodi birla kelgandek mahi anvar qaro.

Ul pari hindusimen men telbakim, uryon tanim
Tifllar toshidin iynak bo'ldi sartosar qaro.

Ashkdin indi qaro su ko'zlarimdin hajrida,
Tong yo'q idborim chu bo'lmishdur menga axtar qaro.

Kosh o'yub yoqsang qaro bo'lg'an ko'zunning mardumin,
Xoli maygunungni qilg'uncha qo'yub anbar qaro.

Ishq raf' o'lg'ach ko'ngulga yo'qturur juz tiyralik,
Ul snfatkim, sho'lasi o'chgach bo'lur axgar qaro.

G'ayrdin qilg'il zamiring safhasin pok, ey faqir,
Tobakay qilmoq firibu makr ila daftar qaro.

Dudi ohidin qaro ermas Navoiy kulbasi
Kim, qilibtur xonumonin bir pari paykar qaro.

17

Tifllar toshiki jismim qildi sartosar qaro,
Bo'ldi savdog'a savodi a'zam andin har qaro.

Yoshdin angla yuzum gar siymgundur, gar qizil,
Toshdin bilgil tanimni gar ko'k o'lmish, gar qaro.

Dema ko'nglung lavhig'a yozg'il xirad oyinikim,
Baski qo'y dum dog'i ishq, ul safhadur aksar qaro.

Panjai xurshidini go'yo qaro etmish kusuf,
To qilibtur ilgin ul huri pari paykar qaro.

Dudi ohimdin demaykim, zor jismim so'zidin,
Ko'rki bo'lmish o't tushub kuygan kibi bistar qaro.

Umri yo'q juz tiyralik isyondakim, hayvon suyi,
Istamakdin ro'zgorin topti Iskandar qaro.

Chun Navoiy ishq aro komillig'in sabt ettilar,
Bo'ldi baskim ahli ishq ot yozdilar mahzar qaro.

18

Xo'blarda mehr yo'q, chun mehr yo'q ul mohda,
Xayli tobi'dur qayu xil'atki bo'lg'ay shohda.

Hech kim yo'qturki yor ollida yo'qtur mansabi,
Bizga bemansablig' o'lmish mansab ul dargohda.

Shomi hijron charxu naxs axtarlaridindur nishon,
Tiyra ko'nglum har sharar ko'rguzsa dudi ohda.

Ko'nglung istar bo'lsa yuz ming jonni etgaymen nisor,
Gar bu dilxoh itganin fahm etsam ul dilxohda.

Mujibi anduhdur afg'onim, nishot etmang tama',
Jonfizolig' kim ko'rubtur nolai jonkohda.

Bilki, yo'qtur ko'nglida ishqu muhabbatdin asar,
Kimki davron ichra bo'lsa ko'ngli molu johda.

Sham' tavfiq o'lmayin ravshan qachon yo'l topqamen.

Kim erur ko‘p zulmati hijron meni gumrohda.

Bor umidimkim, yetishgay oqibat ogohlig‘,
Gar yerim bo‘lsa gahi bir xotiri ogohda.

Ey Navoiy, elga men xud qilmadim ishqimni fosh,
Turfa ko‘rkim har taraf bu so‘z emish afvohda.

19

Telba ko‘nglum yorasi hadsiz tani uryon aro,
Uyladurkim, yer tutar devonai vayron aro.

Buki la‘ling nuqtasi har dam o‘lukni tirguzur,
Kirdi ruhulloh magar ul chashmai hayvon aro.

Ayn yozilg‘an kibidur la‘l aro qilsang nazar,
Ko‘zki hayratdin tikibmen ul labi xandon aro.

Qatra su ichra degaykim bargi gulning aksidur,
Qatra qonim rangini kim ko‘rsa ul paykon aro.

Qomating yodida ko‘nglum ichra har kesgan alif,
Rost bo‘lmish ul alifdekkim yozilg‘an jon aro.

Jon fidong o‘lsun habibimkim, hamono bor edi,
Qasdi mahluqot aro insonu sen inson aro.

Ey Navoiy, istasangkim o‘limgay el dardidin,
Dardi holingni dema nazm aylabon afg‘on aro.

20

Kirsa ul gul xirmani ag‘yor ila gulzor aro,
Men hamono tolpinurmen xirman etgan xor aro,

Jonni anglabmen balolar ichra o‘lsam, ne ajab,
Ul zamonekim ko‘rarmen yorni ag‘yor aro.

Lojuvardi vo‘sma birla zeb bergan qoshlaring
Jilvagar bo‘lg‘an iki tovus erur gulzor aro.

Zulfida sarrishtai imon badaldur kufr ila,
Ne tafovut tushsa Maryam rishtasi zunnor aro.

Za‘flig‘ jismimda bilgurgan tunganlar hay‘atin
Angla yondoshqan tugonlarning shabihi tor aro.

Tushti yel kayfiyatidin suvg'a gul yafrog'lari,
Yo'qsa maydin gullar o'ldi zohir ul ruxsor aro.

Masjid ichrakim meni tahqir qilding, ey faqih,
Ko'rgasen johimni kirsang kulbai xammor aro.

May xubobi gunbadin bazm ichra ul dam doir et,
Kim shafaq may zohir etgay gunbadi davvor aro.

Ey Navoiy, elga bilgil benavolig' boisi
Har navokim, zohir aylarsen fig'oni zor aro.

21

Sohiredur ul ko'z ammo holi hnndu ostida,
Nuktadur oraz uza yo'q ersa jodu ostida.

Soi'din ko'rdik zanaxdon ostida fikrat chog'i,
Kimki ko'rmaydur bilurin dasta ko'zgu ostida.

Shohlar tojig'a loyiq tugmadur gar bersa dast,
Go'yikim ko'rguzdi ul chobuk uzangu ostida.

Ichsa may jismi safosidin ko'runur, to borur
La'l agar tushsa ko'rungandek suzuk su ostida.

Otashin gulning niholisen unut, ey andalib,
Kuldin o'zga gulxani bistar solumu ostida.

Jomi minoni ilikdin qo'ymakim, bu shevasiz
Kimsa xushhol bo'lmadi bu toqi minu ostida.

Ey Navoiy, qayg'u tog'in may bila daf' aylakim,
Yaxshiroq tog' ostida qolmoqki, qayg'u ostida.

22

Soqiyo, naqdi hayotim javharidur jom aro,
Qim, erur jom ichra may, aksing mayn gulfom aro.

Lojuvardi charx jomig'a shafaqdin quydi may,
Quy shafaqgun bodasin ham lojuvardi jom aro.

Mast o'lub bir dam shabob ayyomini tut mug'tanam,
Kim yigitlik dam-badam o'tmaktadur ayyom aro.

Bir zamon ayrilma ahbobi neku farjomidin,
Kim erur oxir judolig' dahri badfarjom aro.

Bo'lmasa ashrofi sofiy, no'sh bazmi xushturur,
Mastlig' dayr ichra ham arzol durd oshom aro.

Chun qatiq hangomadur rihlat icharmen tunu kun,
Kim o'zumnn aylagaymen bexud ul xangom aro.

Dahr no'shi komig'a bo'lma Navoiy g'arrakim,
Tegmasun nokomlig'ning neshi andin kom aro.

23

Demaki kirdi o'qi qatl vaqti qonim aro
Kim, ul alif kibi kirdi o'larda jonim aro.

Ulub edim g'ami hajringda o'lmag'an bo'lsa,
Labing taxayyuli joni jismi notavonim aro

Gar aylasam vatan ul ko'y aro meni qovmang.
Ki ishq'i sho'lasi o't soldi xonumonim aro.

Ko'zu ko'ngul qurumish, ne to'kay ayog'ingg'a,
Ki qolmamish duru la'l ushbu bahru konim aro.

Ajab yo'q oqsa erib mag'zi ustixonimkim,
O'tun so'ngaklar erur sho'lai nihonim aro.

Sabuhi istayu yetgach sahar ochildi eshik,
Bu fath dayrda o'tmas edi gumonim aro.

Navoiy, istama juz yig'lamoq unumdinkim,
Nishot zamzamasi yo'qturur fig'onim aro.

24

Dog'larkim o'rtadim ul oy g'ami ozorida,
Dudi har birning erur dog'i falak ruxsorida.

Za'fim ichra qasri tomig'a tayang'ondekdurur.
Har somon ko'rsang yopushqan ko'yining devorida.

Bir musulmong'a erur din qasdi etgandin hisob,
Har tugunkim ko'rsang ul kofir sochi zunnorida.

Gulshai ichra ko'p binafshangdin dema, ey bog'bon,
Nil ila ko'r xollar har yon yuzi gulzorida.

Qo'ydi gulgun muhrlar jon rishtasida qon ila,

Vahki, solur muhri, yo gulmu ekin dastorida.

Tang‘a jon kirgan kibi jononni yetkur, ey tabib,
Emdikim jondin ramaq zohir emas bemorida.

Vahki, bir qotilg‘a oshiqmenki, jonning biymi bor,
Ishqining jon ichra ham ihfosi ham izhorida.

Topmasang davr ahlida mehru vafo, ayb etmakim,
Butmamish bu meva davron bog‘ining ashjorida.

Ey Navoiy, aqlu din yag‘mo qilur davron meni,
Chiq ravon bu bazmdin filjumla hushung borida.

25

Mir‘oti husnung tiyradur bu ohi dard olud aro,
Ravshanlig‘i mumkin emas chun sham‘ qoldi dud aro.

Butganga o‘xshar degasen har yon qizil tol uzra barg,
Har soridin paykonlaring bu jismi xun olud aro.

Shomi g‘am ohim dudidur, ul dud aro har yon sharar,
Bilgil, nuhusat anjumi bu shomi qir andud aro.

Ho‘y qatrasida g‘arq erur xoling savodi, vah, netay,
Bir tiyra kavkab fitnasi yuz axtari mas‘ud aro.

Ochting chu zulf ul ikki ko‘z har yon hadang otmoq ne tong,
Kim qolmish ikki turki Chin hinduyi noma‘dud aro.

Ul ko‘y qasdi etmisham, ey voiz, oni man‘ etib,
Har dam dema jannat so‘zin, so‘z solmag‘il maqsud aro.

Qochsa Navoiy shayxdin piri mug‘on sori, ne ayb,
Kim bor tafovutlar base maqbul ila mardud aro.

26

Jonda qo‘ydum chirmag‘on maktubini hijron aro,
Bilmon ul maktubdur yoxud alifdur jon aro.

Rishtai olnyki, chirmab erdi ochib asradim,
Xunfishon ko‘z raglaridek diydai giryon aro.

Notavon jismim ko‘rundi za‘fdin ul rishtadek,
Baskn bulg‘ondim ikki ko‘zumdin oqqan qon aro.

Noma ermas erdikim, bor erdi ul hirzul amon,
Kim g'amim aysh etti yetgach kulbai ehzon aro.

Garchi jonondin aziz ermas erur jondin aznz
Kim, vasila bo'ldi mahzun jon bila jonon aro.

Ruq'ai ehsondin, ey mun'im, gado komini ber,
Kim bu yanglig' ganj topmas kimsa bu vayron aro.

Ey Navoiy, nomai maqsud yetti, xushdil o'l,
Kim xati ozodliq, budur g'ami hijron aro.

27

Savodi xoli aning la'li ruhparvar aro,
Magarkn murcha nisfi uzuldi shakkar aro.

Ko'ngulda nuqtai xoling xayoli tush-tushtin,
Yeg'in asarlaridur nuqta-nuqta axgar aro.

Yuzungda qatrai xo'y kasrati arosida xol,
Birisi munhasif o'lmish bu xayli axtar aro.

Kecha ne nav' yumay kirpiking xayolida ko'z,
Mengaki igna butar tongg'a tegru bistar aro.

Bu o'tki mendadurur, do'zax ichra qochqay xalq,
Kiyursalar meni oshub birla maxshar aro.

Qadah keturki, falak javridin omon xarzi,
Zamona yozmadi juz davri jomu sog'ar aro.

Navoiy, ayla makon charx gulshanin, ya'nn
Ki chug'z bo'lma bu vayronai muhaqqar aro.

28

Kilk erur jismimki, til bo'lmish demaktin lol anga,
Ichda pechu toblig' nolamni angla nol anga.

Sun'i kilkidin yozildi go'yi ul go'yi zaqan,
Nuqtalar yanglig' zanaxdoningg'a ikki xol anga

Kokulung elga jahonni tiyra qilg'an dud erur,
Xar sari zulfung ikki yonida tushgan dol anga.

Ko'yida ovora ko'nglum xasta ermish, ey rafiq,
Lutf etib ma'lum qilsangkim, ne bo'lmish xol anga.

Ey musavvir, topmasang Majnun Layli chehrasin,
Dilbarimni bil munga o'xshash, meni imsol anga.

Soqiyo, ko'nglumni davron qildi ko'ptin-ko'p malul,
Bo'lg'ali forig' kerak bir jomi molo-mol anga.

Ey Navoiy, kimki qildi hajr bedodin qabul,
Rahbari sarmanzili vasl o'ldi bu iqbol anga.

29

Ul pari paykarki hayron bo'lmish insu jon anga,
Kimki hayroni emas, men telbamen hayron anga.

Ne ajab parvonadek kuysam yuzi sham'ig'akim,
Ko'p bo'lubmen vasl umidi birla sargardon anga.

Toyiri hajring buzug' ko'nglumnim qilmish vatan,
Chug'zdekurkim, nishiman keldi bu vayron anga.

Hajrida tah-tah ko'ngul qon bog'lag'andindur nishon,,
Nomai shavqumki ko'zdin tom di tim-tim qon anga.

Tiyri boroni g'aming ko'nglulgakim yog'di, erur
Har tarafdin barqi ofat lam'ai paykon anga.

Otashin gul chunki bulbul kuydurur yuz vajah ila,
Ne osig' faryodu afg'on birla ming doston anga.

Ey Navoiy, ko'ngluma amr etma tarki ishqkim,
Ul samandardur, emas o't furqati imkon anga.

30

Ey ko'ngul, telbarading emdi ne tadbir senga,
Ul pari zulfini gar qilmasa zanjir senga.

Yuz balo kelsa chek emdi chu bu ish man'i uchun,
Nechakim pand dedim qilmadi ta'sir senga.

Ixtiyore senga ham yo'q edi, ne yozg'urayin,
Buyla chun yozg'an emish xomai taqdir senga.

Sen chu ishq o'tig'a kuydung, menga emdi ne osig',
Aylamak maxlas uchun xiylayu tazvir senga.

Meni kuydurdung esa sen dog'i kuydung, netayin,

Emdi yuklab bu ish oyinida taqsir senga.

Bihl et sen dog'i men xastani chunkim deb edim,
Har nekim keldi sening olingga bir-bir senga.

Buzdi ko'nglung uyini xona barondozi firoq,
Ey Navoiy, ne osng' pand ila ta'mir senga.

31

Bahona qatlimadur ishqdin fasona senga,
Qilurg'a qatl ne hojatdurur bahona senga.

O'qi o'tunlari ichra sen o'tsen, ey ko'ngul,
Boshog'lari uchidin har taraf zabona senga.

Quruq tanim o'q avjiddin ko'runmas, ey chobuk,
Yaqin ketur kerak o'lsa so'ngak nishona senga.

Ixota aylading, ey bahri ashk, yer kurasin,
Ajab emastur agar yo'qturur garona senga.

Dam urma mug'bachalar ishvasidin, ey zohid,
Vujud naqshin oqizmay mayi mug'ona senga.

Zamona tarkini kom aylabon xalos o'lg'il,
Desangki solmasa nokomliq zamona senga.

Navoiyo g'ami chun jonu ko'ngul oldi, ne sud,
Surudi dilkash ila jonfizo tarona senga.

32

Hajrdin har nechakim bo'ldi ko'ngul zor menga,
Hech rahm etmadi ul sho'xi jafokor menga.

G'unchadekdurki ocharlar kuch ila barglarin,
Bo'lg'ali hajrida qonlig' ko'ngul afgor menga.

Otashin la'ldek axgar to'kadurlar har dam,
Base hajrida ikki diydai xunbor menga.

Zulfidin shiddati kufrum erur ul xadg'achakim,
Subha toricha erur rishtai zunnor menga.

Yaxshiroq ravza savodidin agar dast berur,
Ul quyosh ko'yida bir soyayi devor menga.

Chunki bu qubbai xazro aro juz hodisa yo‘q,
Ey ko‘ngul, avlo erur kulbai xammor menga.

Ey Navoiy, ne mayu, mutribu, ne husnu, ne ishq,
Xonaqah tarki erur anglaki nochor menga.

33

Bukim qolibdur ul oy hajrida hayot menga,
Hayot qolmamish azbaski bor uyot menga.

Ulusni o‘lturur ul sho‘x iltifot aylab,
O‘larmen ushbuki hech etmas iltifot menga.

Meni xud ayladi qatl, ushbudur vasiyatkim,
Ko‘ngulni ham karam aylab yetursa bot menga.

Qush o‘lmisham yog‘ibon hajr o‘ti vale ne osig‘,
Ki bo‘lmas ul taraf uchmoqqa bu qanot menga.

Tuganmagay yozilib mehnatim agar bo‘lsa,
Firoq shomi qaroyu falak davot menga.

Chu yor aylar emish barcha yerda jilvai husn,
Teng o‘ldi Ka‘ba bila dayri so‘manot menga.

Navoiyo, chu emas nasya naqd birlan teng,
Behisht voizi purgo‘g‘avu Hirot menga.

34

Chog‘irg‘a tushgali yo‘qtur qaroru xob menga,
Chu o‘tqa tushtum emas ayb iztirob menga.

Hamisha masti xarob ul sifat yururmenkim,
Ko‘rub tahayyur etar olami xarob menga.

Boqib tabassum etar piri dayru mug‘bacha ham,
Bu dayr aro kular alqissa shayxu shob menga.

Chu mast edim menga ta‘sir qilmadi garchi,
Malul bo‘ldilar etmakdin ixtisob menga.

Duoyi subh bila boda tarkin istarmen,
Tilar sabuhi xumor istabon azob menga.

Necha xarobot ichra ayog‘ yolang, yoqo chok,
Icharga durdi qadah har taraf shitob menga.

Ichursa jomi hidoyat navo tuzub jomi,
Navoiy anda magar bo'lg'ay ijtinob menga.

35

Ul malohat ganji hajrida buzug' maskan menga,
Uyladurkim, jondin ayru yuz yarolig' tan menga.

Mehr ila mah partavidin ko'zni ravshan qilmadim,
Bo'lg'ali mehri ruhung mohiyati ravshan menga.

Bo'ldi ravzan-ravzan ul qotil xadangidin ko'ngul,
Jon qushi chiqmoqqa bir yo'l angla har ravzan menga.

Men o'larmen g'amdinu yig'lab kuyub boshimda sham',
Dudidin chirmab qaro har tun tutar shevan menga.

Rahm etib holimg'a dushman do'st bo'lmoq, vah, ne sud,
Do'st chun rahm aylamay bo'lmishdurur dushman menga.

G'am tuni zulmida xandon bo'lmadi holimg'a subh,
Subhidek ne tongki bo'lg'ay choki pirohan menga.

Ey Navoiy, ishq mushkil deb nechuk tarkin tutay,
Elga bu ish gar hunar bo'lsa, bo'lubtur fan menga.

36

Nechakim kuyar ishq aro jon menga,
Emas tarkini qilmoq imkon menga.

Agar bo'lsa yuz jon fido qilg'amen,
Nasib o'lg'udek bo'lsa jonon menga.

Necha bo'lsa ag'yor hamsuhbati,
Erur bazmini ko'rmak armon menga.

Agar rashkdin sa'b bo'lsa hayot,
Xud ul dam erur o'lmak oson menga.

Qilibdur guli otashin g'unchasi,
Ko'ngulni o'kush so'zi hijron menga.

Ne kom olg'amen, soqiyo bodadin,
Ki davron tutar dam-badam qon menga.

Navoiy, ketib xilvat et uynikim,
Bo'lur bu kecha yor mehmon menga.

37

Davr el sog'arini qildi mayi nob to'la,
Juz mening eski safolimni ki xunob to'la.

Jomi maydek to'la qon bo'ldi ichim bermay dast,
Yor bazmi aro bir jomi mayi nob to'la.

Vahki, har kirpigi bir nishtar erur zahrolud,
Garchi bor ul iki nargisda shakarxob to'la.

Jolalar tushtimu gul bargi uza, yoxud erur
Huqqai la'ling ichinda duri serob to'la.

Orazing aksidurur ko'zdagi yosh evruladur,
Bog'i jannat gulidin bo'ldi bu girdob to'la.

Menu mug' dayri aro mug'bacha qoshida g'ulu,
Senu zuhd ahli bila masjidu mehrob to'la.

En Navoiy, necha oz-ozg'ina may madrasada,
Dayr aro kirki, ichar shayx to'la shob to'la.

38

Ishq ayladi yuz oqilu farzonani rasvo,
Ne ayb agar qildi bu devonani rasvo.

Rasvolig' o'tig'a o'zini o'rtadi baskim,
Sham' etti shabiston aro parvonani rasvo.

Olamda ne rasvolig' ekin ushbuki hargiz,
Ishq aylamagay men turubon yonani rasvo.

Begonaparast o'lma sog'indurdum o'zumni.
O'z turg'anida aylama begonani rasvo.

Zohid meni rasvo dedi, lekin o'zi qildi,
May to'qtamayin ko'ngliga mayxonani rasvo.

Afsona dema soqiyu qil marhamat aylab,
Bir may bila bu ishqda afsonani rasvo.

Rasvo esa ishq ichra Navoiy ajab ermas,
Ishq ayladi yuz oqilu farzonani rasvo.

39

Ko'zungga tani notavonim fido,
Ravonbaxsh la'lingg'a jonim fido.

Labing rangi olinda qonim sabil,
Qading jilvasiga ravonim fido.

Belu og'zing oldik tanu jonnikim,
An (ga) oshkoru nihonim fido.

Bag'ir la'li, ko'z durri ollingda sarf,
Demaykim senga bahru konim fido.

Junun birla aqlim g'aming sadqasi,
Ki ollingda yaxshi-yomonim fido.

Fano dashtida qoni ovoraliq'
Qim, ul sayrg'a xonumonim fido.

Navoiyding olding ko'ngil, jonni ham
Senga bo'lsun, ey dilsitonim, fido.

40

Ul oy bu xasta bila yormu ekin oyo?
Zamiri ichra g'amim bormu ekin oyo?

Bu kim firoqi o'zumdin xabarsiz etti meni,
O'zi birorta xabardormu ekin oyo?

Ko'zum tobonig'akim shomi vasl surtarmen,
Uyubmu erkinu, bedormu ekin oyo?

Men ul taraf bora olmon, ko'ngul kela olmas,
Meningdek ul dog'i bemormu ekin oyo?

Kamandi zulfiki ochilg'ach uchti imonim,
Rasanmu rishtai zunnormu ekin oyo?

Bu xirqa bodag'a rahn o'ldi bo'lmisham sargum,
Garovga navbati dastormu ekin oyo?

Navoiy o'zlukidin kechti, dog'i qo'ydi qadam,
Bu yo'lda emdi sabukbormu ekin oyo?

41

Dardi hajrimg‘a ul iki la‘li xandondur davo,
Kim o‘lar Iso damiyu obihayvondur davo.

Ne davo Iso damin fahm ayla, ne hayvon suyin,
Hajr jonnn olg‘an elga vasli jonondur davo.

Ishq aro za‘fim davosi sharbat ermas, ey hakim,
Sharbati vasl etmayin hosil ne imkondur davo.

Hajr aro dardim davosin yor mushkil deb emish,
Rahm agar qilsa aning ollida osondur davo.

Darddin g‘amgin ko‘ngulda xona qilmish yuz mavod,
Ey qaro ko‘z, daf‘ig‘a bir neshi mujgondur davo.

Zulfi zunnorig‘a bog‘lang‘an uzorin ochti yor,
Zulmati kufr ichra elga nuri imondur davo.

Gar mening bedillig‘im dardi davosin istasang,
Ey Navoiy, bu marazg‘a ko‘nglum olg‘andur davo.

42

Fig‘onki, hajrdin anglab ukush alam bizga,
Tarahhum etmadi ul mehri io‘q sanam bizga.

Fidoyi jonu ko‘ngul ayladuk, valek vafo
Qilib ulusqa, ravo ko‘rdi dardu g‘am bizga.

G‘amidin o‘lduku ul Iso dam aylamadi,
Iyodat aylagali ranja bir qadam bizga.

Bitidi har,sari ushshoqig‘a vafo taskin,
Magar usholdi yetishgan zamon qalam bizga.

May el bila ichibon bizni xoki roh aylab,
Fig‘onki, to‘kmadi durdi piyola ham bizga.

Fano mayini agar piri dayrdin topsaq,
Sinuq safole, ko‘p ortuqki jomi Jom bizga.

Navoiy usruk esa subhu shom, tonglamakim,
Azalda kilki qazo chekti bu raqam bizga.

43

Kimisa hargiz ko‘rmadi chun ahli davrondin vafo,
Ulki davron ofatidur ne tama’ andin vafo.

Jonimu umrumdur ul oy bevafo bo‘lsa ne tong,
Qayda ko‘rmish kimsa hargiz umr ila jondin vafo

Gar vafo qilsang erur andinki, bordursen pari,
Yo‘qsa kim olamda ko‘rmish nav’i insondin vafo.

Vahki, davron ahlidin juz bevafolig‘ ko‘rmadi,
Har nechakim ko‘rdilar men zori hayrondin vafo.

Chun vafo gulbargi davron bog‘ida ochilmadi,
Bejihatudur kimki istar bu gulistondin vafo.

Kimisa ko‘nglin kimsadin istab vafo oldurmasun
Kim, menga xud yetmadi ul ko‘nglum olg‘andin vafo.

Ey Navoiy, gar vafosiz chiqti ul sultoni husn,
Topting eldinkim, tilarsen emdi sultondin vafo.

44

O‘tga solg‘il sarvini ul qaddi mavzun bo‘lmasa,
Yelga bergil gulni ul ruxsori gulgun bo‘lmasa.

Sarsari ohim esar g‘am shomi hijron tog‘ig‘a
Yaxshidur tong otqucha bu tog‘i homun bo‘lmasa.

Telbalikdin, vahki, har dam dardim afzundur, agar
Ul pari ishqida har dam dardim afzun bo‘lmasa.

Gar ko‘ngul qatl istabon, sen va’da qilding, tongla deb,
Ushbu dam o‘ltur, bu ehson birla mamnun bo‘lmasa.

Hirqa jinsin rahn uchun, ey shayx, olmas piri dayr,
Boda bermas toki o‘zluk jinsi marhum bo‘lmasa.

Foniy o‘l vasl istar o‘lsang, benavolig‘din ne g‘am,
Bo‘lmasun hargiz matoi dunyoyi dun bo‘lmasa.

Ey Navoiy, tonma gar der ul pari majnun seni,
Oshiq o‘lg‘aymu parig‘a ulki majnun bo‘lmasa.

45

Dahr bog‘i aro ko‘p istamagil ayshu tarab,
Kim guli sho‘lai g‘am, g‘unchasidur xori taab.

Sunbuli rishtalarin rishtai maqsud dema,
Kim ko'ngul qushlari domig'a erur barcha sabab.

Arig'i ichra ushoq toshi agar inju erur,
Toyiri umrung uchun donau su topti laqab.

Angla ziyrak qush anikim ko'rubon mundoq dom,
Bo'lmag'ay tegrasida obxo'ru dona talab.

Dona yeb, hosil etib, fazla najas anlamagay
Bog' sahnini rioyat qilibon shart adab.

Yo bo'lub domg'a mahkam topa olmay maxlas,
Urunub, talpinibon aylamagay sho'ru shag'ab.

Chun Navoiy ko'zi bog'liq qush erur olam aro,
Bu chamandin anga uchmog'ni nasib et, yo rab.

46

Yor og'nz ochmasqa dardim so'rg'ali toptim sabab,
Ko'p chuchukliktin yopishmishlar magar ul ikki lab.

Chayqalib go'yo tushar hayvon ziloli uzra mavj,
Iztirob ichra yuzungga solsa chin nogah g'azab.

Ko'hi dard ichra meni Farhod agar qilding xitob,
Chun seni dermen chuchuk jonim erur Shirin laqab.

Buki ko'nglumni iting tishlarda og'zin qochurur,
Yo o'ti, yoxud aning islang'ani erkin sabab.

Ishq komil elni yo Farhod, yo Majnun qilur,
Gar erur ma'shuqi yoxud armani, yoxud arab.

Eyki, faqr ichra qadam qo'ydung talab vodisig'a,
Bo'lmasa tolib sanga matlub, sud etmas talab.

Shah xarimida necha topsang Navoiy ehtirom,
Bilgil o'z haddingniyu behad rioyat qil adab.

47

Shahd ila oshifta gul bargidurur ul ikki lab,
Har so'z andinkim chiqar shirin esa yo'qtur ajab.

Jonim ichra kirpigi neshi teshuk qilg'an kibi,

Bilgurur og‘zi tabassum aylagach ul ikki lab.

Ishqini jon rishtasi birla muqayyad ayladim,
Ey xirad, ketkim, seni qayd etgali yo‘qtur sabab

Xoksorin ul quyosh yuzluk pari majnun demish,
Tangri bizga osmondin nozil etti bu laqab.

Ko‘yida maqbul ulus hajrida bilmas kuymagim,
Do‘zax ahlidin ne ogah ravzada ahli tarab.

Topti Layli noqasi Majnun fig‘onidin hade,
Mumkin ermas po‘yadin taskini oning, ey arab.

Dayr aro har yon yiqilma vujud etib, ey shayxkim,
Piri dayr ollida mustahsan emas har beadab.

Ko‘p achig‘lanma agar bo‘lsang ulustin talx kom,
Ulcha qisimingdur qazodin kimga aylarsan g‘azab.

Ey Navoiy, olma yor ollida yuz tufrog‘din
Kim, bu shar‘ ichra muhabbat sajdasi dur mustajab.

48

Ey firoqningdin menga g‘am ro‘ziyu mehnat nasib,
Ohkim, hajringda o‘z shahrimda bo‘lmishmen g‘arib,

To g‘arib erdim nasibim g‘am yemak erdiyu bas,
Shahrim ichra dog‘i g‘am bo‘lsa nasibim, yo nasib.

G‘urbat ichra yig‘lar erdim istabon yoru diyor,
Chunki toptim istamak g‘urbat erur behad g‘arib.

O‘z diyorimda buzug‘ ko‘nglum ne yanglig‘ to‘qtasun,
Kim erur begona ham ahbob mendin ham habib.

Kim raqibim bo‘lsa baskim yor aylar iltifot,
Olam ahlin sog‘inurmenkim menga bo‘lmish raqib.

Dahr aro, ey kim, deding aylab vafo ko‘rdum jafu,
Kim vafo ahlidurur bu so‘z anga bordur g‘arib.

Ey Navoiy, yor vaslin topmasang yo‘qtur ajab,
No‘sh yo‘q lekin ko‘rar yuz nesh guldin, andalib.

49

Nechakim ko'nglumda bor ul dilraboning yodi ko'b,
Bor aning yod etmagi ozroq, vale bedodi ko'b.

Topmag'ay nahli qadingdek bir niholi xush xirom,
Garchi bo'lg'ay bog'bonning sarv ila shamshodi ko'b.

Telba ko'nglumdin emon roziki, har tun ko'yida
Itlarining og'ritur boshin annng faryodi ko'b.

Layliyu Shirinvashimning ishq i dashtu tog'da,
Mench a bir yo'q, garchi bor Majnun ila Farhodi ko'b.

Xo'blar vodiysida topilmas el ko'ngli qushi,
Ne uchunkim bordurur bu beshaning sayyodi ko'b.

Kirpigingga qatl ta'limin ajal bermish, valek
O'zidin ustodroq etmish aning ustodi ko'b.

Shayx ila ahli riyou dayri piri birla rind
Kim, fano ichra keraktur pirning irshodi ko'b.

Umr qasrin necha kun tutg'il g'animatkim, darig',
Xush binodur – poydor ermas vale bunyodi ko'b.

Davr, ayog'idur iloji, kimki davron ahlining
Javridin ozurda bo'lmish xotiri noshodi ko'b.

Tarqang, en ushshoqkim, sayd etti bizni mug'bacha,
Dayr aro siz ham kiring, kufr ahlining avlodi ko'b.

Tifllar o'ynar Navoiy birla Majnun deb magar,
Tifl ekanda ul dog'i bu qavm ila o'ynodi ko'b.

50

Subhi davlat yuzung, ey tavsani gardun, senga ashhab,
Boshing ustidagi dur o'ylaki tong boshida kavkab.

Poymol etgan uchun markabi javlonda boshimni,
Uzr uchun qildim aning na'lini yuz birla muzahhab.

Mehr tarkin qilibon past falak raxshidin o'tti,
Olloh-olloh, bu ne rokibdur, vah-vah, bu ne markab.

Ne qatig' holki hajring kechasi ting'ali qo'yimas,
Yer elin ashk ila anduh, ko'k elin na'rayu yo rab.

Aytti mehmonlig' uchun, emdi bo'lur qo'ysa qadamkim,

Ko'ngul uy qildi muhayyoyu bag'ir to'ama murattab.

Har kishi bo'ldi qulung ul kishidur olam aro shah,
Qullaring qurbini kim topsa erur shahg'a muqarrab.

Yuzi madhida kerak safha vale lavhai xurshid,
Sochi vasfini yozar vaqtda tun dudi murakkab.

Yor chun barcha zamon nozir erur holingga, bo'lg'il
Born holatda mashohid, bori el birla muvaddab.

Telbarab ko'ngli Navoiyning agar arbada aylar,
Daf'ig'a silsilai zulf ila basdur chahi g'abg'ab.

51

Soching qarong'u tun, ey sarvqadi shirin lab,
Yuzung tun o'rtasida jilva aylagan kavkab.

Yuzungda lab su aro o't erur, bu asru g'arib,
Labingda xo'y o't aro su erur, bu asru ajab.

G'amingda yo rabu yo rabni ko'kka yetkurdum,
Qabul quribini topqaymu, yo rab, ul yo rab.

Xayoli xasta ko'ngul ichrau manga qayg'u,
Ki bu latifu yo'q ul uyda g'ayri ranju taab.

Yesun iting jigarimni uzub-uzub, negakim,
Kesib-kesib qoshig'a tashlamog'lig' ermas adab.

Ne kelsa charxdin, ich bodakim, tafovuti yo'q,
Agar inoyat etarsen, anga yo'q ersa g'azab.

Navoiy, o'lmaki matlubung o'lmasa tolib
Sening ichingga nedin soldi muncha dardi talab.

52

Kimsa yori birla xushtur g'am deyishib mungrashib,
Yetsa gohi chirmashib, o'ltursa gohi yondashib.

Zulfi el ko'nglin parishon aylamakka jam' o'lub,
Turfaroq bukim, ko'ngullarni yig'arg'a torqashib.

Mumkin ermas tortmoq paykonlarinkim, jism aro
Har biri maskan tutubturlar so'ngakka o'rnashib.

Chiqti zulfin solg'ach ul chohi zanahdondin ko'ngul,
Ankabut ul nav'kim, torig'a chiqqay yormashib.

Hajr xayli ko'nglum ichra mo'rdek aylab hujum,
Garchi vasl ummidn yetganda chibindek butrashib.

Kuydumu ul zulfi tori rishtai jismimdadur,
Sham' toridekki ko'p bo'lg'anda turmish chirmashib.

Soqiyo, qilsang himoyat g'olib o'lg'um bo'ylakim,
G'am bila ko'nglum taloshurlar ikovlon qormashib.

Qil havola durdkashlar jonibi, ey mayfurush,
May chu har soat to'kulgay jo'sh urub, ko'pdin toshib.

Oshurub haddin Navoiy ham niyozu ajzini,
Yor istig'nou nozi har necha haddin oshib.

53

Bo'lmayin husn ko'ngul topmadi ishq ichra tarab,
Anga haqdin talabi husndurur husn talab.

Dahr bo'stonida bir husn guli ochilmas,
Bulbuli ishq agar bo'lsa navosiz ne ajab.

Otashin yuzga yetib qayda ko'ngul o'rtangay,
Bo'lmasa zulfi kamandi anga bu ishta sabab.

Talxliq birla berurmu kishi shirin jonin,
Noz ila talxi xadis aylamasa shirin lab:

Bir quyosh mash'alidin jonima ur ishq o'ti,
Io'q esa sham'i hayotimni o'churgil, yo rab.

Soqiyo, ishq o'ti gar yo'q may o'tin ravshan qil
Ki, kul o'lsun nafasi xoru xasu ranju taab.

Ko'rgach-o'q axtari husn o'lsa Navoiy tong yo'q
Kim, o'tub umr, tulu' etti, bu farruh kavqab.

54

Qachon maqtabqa ul mohi muaddab.
Borur, o'zdin borurlar ahli maktab.

Bo'lur lavhi zabarjad ahli hayron,
Chu olur ilgiga lavhi muzahhab.

Degach abjad boshig‘a evrulurlar
Qamar birla quyosh, ya‘ni jadu ab.

Nechukkim, maktab atfoli xurushi,
G‘amidin xalq aro faryodu yorab.

Muallim qullug‘ig‘a xat berurmen,
Gar ozod o‘lsa ul sarvi shakarlab.

Dabistoni fanoda shurb darsin,
Ravon qilmay emassen ahli mashrab.

Navoiy ashkidin to shomi anjum,
To‘kar, chiqqaymu deb ul sa‘d kavkab.

55

O‘rtanurmen, ko‘ngliga andin asar bo‘lg‘aymu deb,
Bo‘lsa ta‘sir, anga holimdin asar bo‘lg‘aymu deb.

Telmururmen mungrayib ul bevafoq‘a muttasil,
Bir ham andin dardi holimg‘a nazar bo‘lg‘aymu deb.

O‘rtanur, ey voiz, ohimning sharoridin sipehr,
Ne so‘ray, do‘zaxqa mundoq bir sharar bo‘lg‘aymu deb.

Sursa maydon ichra har chobuk yugurmoqdur ishim,
Keynicha ul chobuki zarrin kamar bo‘lg‘aymu deb.

Telbalik ko‘rkim, qucharmen bog‘ aro har sarvni,
Birisi ul sarvi qaddi siymbar bo‘lg‘aymu deb.

Dahr bo‘stoni aro so‘r bog‘bondin, ey rafiq,
Juz baliyyat mehri nahlig‘a samar bo‘lg‘aymu deb.

Ey Navoiy, nechakim qildim gadolig‘, so‘rmadi,
Ye rab, ul Majnuni zori darbadar bo‘lg‘aymu deb.

56

O‘rtasa ishq meni so‘rma sabab,
Kuysa xoshok yolindin ne ajab.

Choklik jon qolur o‘tu su aro,
Chun may oluda bo‘lur ul iki lab.

Ayog‘in tufrog‘in o‘psam basdur,

Bor ayog'ingni desam tarki adab.

Uyla dardu g'amingga o'rgandim
Kim, unut bo'ldi menga ayshu tarab.

Zulfida zor ko'ngul ranji ne tong,
Xastag'a ko'prak o'lur kecha taab.

Biz kimu vasl murodi, hayhot!
Dardi noyoft erur bizga talab.

Jon topib zor Navoiy qo'pqay
Tufrog'i ustiga sursang markab.

57

Yor gulgun to'n yenginmu yuzga aylabtur hijob,
Yo yoshurmishtur quyosh ruxsorini gulgun sahob.

Yo'qki ishq ahlig'a olamni qarong'u qilg'ali,
Ul shafaqdin yopti xurshid uzra gulfomi niqob.

To qizil to'n ichra bo'ldi jilvagar mohim mening,
Mehr etar har tun shafaq xunobi ichra iztirob.

Qon yoshim aksimu ol etmish falak mir'otini
Qim, bo'lubtur la'ligun atlasda soyir oftob.

To'n kiyib gulrang olamni guliston aylading,
Bizga qism aylab xazoni hajr aro xori azob.

Soqiyi gulchehra, gulgun boda beandoza tut
Kim, bu gulshan ichradur xori malolat behisob.

Ikki olamda Navoiy surxro'luq istasang,
Ham nabiy, ham oliy xubbig'a durust et intisob.

58

Rahm etar kofir ko'zung ul zulf yuzda chirmalib,
Go'yiyo bo'lmish musulmon o'tg'a zunnorin solib.

Hirman sabrimni qo'zg'ab ko'z-yoshimni sochti hajr,
O'ylakim har yon sochilg'ay dona xirman qo'zg'olib.

Zulfungga majnun ko'ngul bog'landi xotir jam' qil,
Telba qayda borg'usi, zanjiri yerga sudralib.

Qatl chun qildi ko'ngulni bu kafan tikmak ekan,
O'qlaringkim qoldilar jon pardasig'a tevralib.

Gar o'yub olding ko'zumni, sendin olmoq istamon,
Husn agar budur kishi bo'lmas ko'zin sendin olib.

Qomating bordi nazardin aylabon ko'nglumni resh,
Rost ul o'qdekki o'tkay, lek zaxm andin qolib.

Soqiyo, hajr o'lturur, may tutqil anda zahr ezib,
Mutribo, holimg'a yig'la navha ohangi chalib.

Qaddi shavqidin havo qilmoq tilar ko'nglum qushi,
Necha tan zindonida mahbus qolg'ay qiynalib.

Ey Navoiy, g'am tuni ermas shafaqkim, charxni
Qildi gulgun qon yoshing daryosi har dam chayqalib.

59

Topmish ul yuz qatra-qatra xaydin o'zga obu tob,
Qayda, vah-vah, muncha kavkab zohir aylar oftob.

Chiqma to'qquz parda keynidinki, olam kuymasun,
Olsang olti-yotti burqa', qo'yg'il ikki-uch niqob.

Bir dam ul yuz naqshi giryon ko'z aro topmas qaror,
Su aro xurshid aksidekki qilg'ay iztirob.

To ko'ngul devona bo'ldi ul pari la'lin ko'rub,
Xifz uchun qaydig'a qildim rishtai jondin tanob.

Dardi ishqimdin savol etti ul oy, faryodkim,
Yuz javobim boru yo'q hushum demakka bir javob.

Bu chamanda g'uncha ermas, angla bulbul ko'nglikim,
Shishladi ishq aylamakka otashin guldin kabob.

Ey Navoiy, gar desangkim g'ussa barbod etmagay,
Bosh ko'tarma bodadin zinhor andoqkim xubob.

60

Ajab yo'q o'lsa qaro zulf orazingga niqob,
Quyoshqa tongmudurur bo'lsa shomi tiyra hijob.

Ko'zumga o't choqilib, koji g'amdin ashkim oqar,
Qachonki soiqa tushgach, to'kar yog'inni sahob.

Magarki masjid ekandurki, bo‘ldi mayxona,
Yuzungki ikki qoshingdin to‘ridadur mehrob.

Soching xayoli ko‘zum bahri ichradur, yo ishq,
Ko‘ngul siyosatini istab, su ichra soldi tanob.

Yuzungki ayni haroratdin o‘ldi g‘arqi araq,
Dey oni chashmai xurshid, yo guli serob.

Xumor g‘olibu mayxona eshigi bog‘lig‘,
Tarahhum ayla menga, yo mufattihil avbob.

Navoiyo, kelibon piri dayr ochsa eshik,
Ko‘tarma bosh oyog‘idin, boshing gar o‘ldi turob.

61

Paridek ulki erur sho‘xlar aro mahjub,
Hijobsizu men, uldur bu telbaga matlub.

Hayosi birla hijobida garchi volamen vola,
Qilibdurur meni ollinda noladin mahjub.

Muhabbat ahlig‘a noz etguchidin ermish sa‘b,
Tariqi hilmu adab zohir etguchi mahbub.

Chu ishq g‘olib erur ehtiyoj emas Laylo,
Qilurg‘a ishvaki Majnunni aylagay mag‘lub.

Kishiki da‘viyi ishq ichra o‘zidin oldi hisob,
Bu muddaoda agar o‘limgay emas mahsub.

Fano yo‘linda sabukbor istasang o‘zni,
O‘zungdin ayla burun o‘zhlukung yukin maslub.

Navoiy, asru muaddabdur ul mahi maktab,
Adab tariqi bila yozg‘asen anga maktub.

62

Gulruhi ra‘no qadim chun bog‘ tavf aylar borib,
Infiolidin guli ra‘no qizorib sorg‘arib.

Yuz shigof etting tanim yo‘q erdi ko‘nglumdin nishon,
Uylakim o‘t topmag‘aylar kulni har yon axtarib.

Sovug‘ ohimdin yorug‘luq oz vale ko‘p tiyralik,

Qishda ul yanglig'ki tun bo'lg'ay uzun kun qisqarib.

Za'f vaqti ko'yidin chiqmoq taxayyul aylasam,
Ikki qatla har qadamda tinmoq istarmen xorib.

Tutmadim bo'g'zum sabudek boda tarki aylabon,
May tilarmen piri dayr ollida balkim yolborib.

Soqiyo, labtashnamen, andoqki ko'k jomi to'la
Boda tutsang sarnigun aylarmen oni sipqorib.

Ey ajal, hijron aro olding Navoiy jonini,
Lutf qilding jonni andin, oni jondin qutqorib.

63

Og'zining sirri menga ma'lum agar ermas ne ayb,
Hech kimga zarrai chun bermamish haq ilmi g'ayb.

Oshiqu shaydoliq'imni man' etar zohid, ko'rung
Kim, hunar ham bor emish nodon kishi ollinda ayb.

Yoshurun qolg'aymu ko'ksun jaybidek chok o'lg'ani,
Xosakim hajr ilgidin ko'ksun kibi chok erdi jayb.

Ko'zlaring birla labing mundoqki urdi din yo'lin,
Ne balolardin Bilol o'tgay, ne Sahbodin Suhayb.

Zarrag'a sadyak esa og'zing menga yo'q hech shak,
Chehrang o'lg'andek quyoshning dah sadi yo'q hech rayb.

Pirsiz kezma bu vodiy ichrakim topmas kalim,
Tiyra shomin ravshan amr etmay anga xizmat Shuayb.

Ey Navoiy, sendek etgan zoyi' ayyomi shabob,
Sudi yo'q anjum kibi ashki nadomat shomi shayb.

64

Kuysalar Farhodu Majnun ishqdin afsona deb,
Zohir etmaslar menga ul nuktani devona deb.

Ishq ichinda munqlarim deb, eyki, yig'latting meni,
Jon fidong aylay, yana bir lahza yig'lat, yona deb.

Bir yo'li ishq ahli orimenki, qo'ymaslar meni
Jam' aro bir yo'li aqlu xushdin begona deb.

So'ngg'i uyqu shiddatin naql etma, roviy, zinhor,
Keltirur bo'lsang anga uyqu kecha afsona deb.

Men ham ul menkim qovar majnun deb emdi tifllar,
Kim, tilar erdi ulug'lar oqilu farzona deb.

Tushti zulfi domig'a ko'nglum qushi mayl aylagach,
Ul taraf ruxsori ko'zgusin su, xolin dona deb.

Tongla barcha yaxshilar bo'lg'usi kavsar davrida,
Men yomonni mahrum etmang sokini mayxona deb.

Naylab ul tovusi paykarni tilay kulbamg'akim
Chug'z qo'nmas dam-badam yemrulgudek vayrona deb.

Shohlig'din or etar chunkim Navoiy kirsas mast,
Dayr ko'yiga surudu nag'mayi mastona deb.

65

Ikki ruxsoring erur ho'bu xating ham marg'ub,
Xo'blardin neki, bosh ursa erur beshak xo'b.

Toki sevdum seni javrungni dog'i sevmishmen,
Har ne mahbub qilur, bordurur ul ham mahbub.

Rishtai jon bila nomang boshini chirmar edim,
Ul sharar tori bila kuymasa erdi maktub.

Xasta dnllarg'a ne jon olg'uchi yuzdur ulkim,
Qolibin qildi tihi ko'rgach ani ahli qulub.

To labing, volahi bo'ldum tilamon obi hayot,
Suni naylar kishikim bodag'a bo'lg'ay mag'lub.

Ahli ishq ichra menga yoqma vara' tuhmatini,
Zohido, qilma hunar ahlig'a bizni ma'yub.

Istasang mulki baqo salb qil o'zluqni burun,
Kim, suluk ichra fano ahlig'a budur uslub.

Ey Navoiy, tilasa shoh mushavvash raqaming,
Har ne matlub anga bizga ham uldur matlub.

66

Haq o'zin qildi muhib sen oyni mahbub, ey habib,
Ul muhibqa sen kibi mahbub erur xo'b, ey habib.

Rog'ib o'ldung ul muhib vaslig'a chun shomi uruj,
Topting ulkim xotiringg'a erdi marg'ub, ey habib.

Bir sari mo'alam ahli bo'g'zidin parvoyi yo'q,
Aylagan o'zni sening husnungg'a mansub, ey habib.

Bo'lsalar ahli muhabbat har kishining tolibi,
Bizga sendursen iki olamda matlub, ey habib.

Har kishi ahbobing ichraknm o'zin aylar hisob,
Bermayin jon ul muhabbat qayda mahsub, ey habib.

Chun shafolat daftari sendin tutarmen ko'z ne g'am,
Har qo'lumg'a bersalar mahsharda maktub, ey habib.

Chun muhabbat ahlig'a toat hunardur, rahm qil,
Kim Navoiy, keldi ul xayl ichra ma'yub, ey habib.

67

Chobukim raxsh uza hijron yo'lida ko'ya qilib,
Men aning keynicha gohi yugurub; gah yiqilib.

Yiqilib yona qo'pub, chunki urub yo'lg'a qadam,
Vahki, yuz nishtari hijron ayog'img'a tikilib.

Tobonim dardu balo xoralaridin o'yulub,
Yuragim ranju ano xoralaridin teshilib.

Turfa ko'rgilki inon tortmay ul sho'x dame,
So'ngicha buyla qotiqliq bila holimni bilib.

Ishq dardig'a juz o'lmak yo'q emish hech iloj,
Bosh qo'yub o'llig'a oningki bu ma'nni bilib.

Istaram o'zni xarobot ichida loya'qil,
Xush chun boisi ranj o'ldi netarmen osilib.

Gar Navoiyg'a yog'in ashk ediyu ra'd fig'on,
Hajr chun koj urubon ko'zlariga o't choqilib.

68

Tun oqshom keldi kulbam sari ul gulruh shitob aylab,
Xiromi sur'atidin gul uza xo'ydin gulob aylab.

Qilib mujgonni shabro'lar kibi jon qasdig'a xanjar,

Beliga zulfi anbarboridin mushkin tanob aylab.

Quyoshdek chehra birla tiyra kulbam aylagach ravshan,
Menga titratma tushti zarra yanglig' iztirob aylab.

Kulub o'ltirdiyu ilgim chekib yoninda yer berdi,
Takallum boshladi har lafzini durri xushob aylab.

Ki: ey zori jafokash oshiqim mensiz nechuktursen, –
Men o'ldum lolu ayta olmayin mayli javob aylab.

Chiqardi shishayi may dog'i bir sog'ar to'la quydi,
Ichib tutti menga yuz nav' noz oso itob aylab.

«Ki ey Majnun, pari ko'rdung magarkim tarki xush etting,
Takallum qil bu sog'arni ichib raf'i hijob aylab».

Ichib, faryod etib tushtum ayog'ig'a borib o'zdin,
Meni yo'q bodakim, lutfi aning masti xarob aylab.

Anikim eltgay vasl uyquasi ishrat tuni mundoq,
Navoiydek netar to subhi mahshar tarki xob aylab.

69

Tig' ila xoki tanimni har taraf yording kelib,
Naqdi jon olmoqqa bu tufrog'ni axtording kelib.

Keldingu ko'nglumni yuz chok etmaguncha bormading,
Ba'd umre, ey sitamgar, yaxshilar bording kelib.

Jon sanga qurbonki, olib jon ko'ngul afg'onidin,
Ham o'zungni, ham meni, ham elni qutqording kelib.

Qatli bas erdi, tanim ul ko'ydin sudratmaging
Ortug' erdi, ey jafajo', haddin o'tkording kelib.

Ey ko'ngul, ozdur senga bu hamki ul oy ko'yidin
Man'lar qildim vale yuz qatla yorbording kelib.

Soqiyo, yetkurmish erdi jonni og'zimg'a xumor,
Jon fidong o'lsunki bir may birla qaytording kelib.

Zuhd etib erdi Navoiyni xarob, ey mug'bacha,
Tengri yoringkim, fano dayrig'a boshqording kelib.

70

Gul chog'i har gulga bir bulbul tarannum ko'rguzub,
Toza qonlig' dog' ila ko'nglum qushi afg'on tuzub.

Bo'ldi bir gul hajridin jismim ochilg'on gulbuni,
Juzvi-juzvin balki tishlab-tishlab olmishmen uzub.

Hajring ohi ham ko'ngulni buzdiyu ham qo'zg'adi,
Yel aningdekkim sovurg'ay g'uncha ajzosin buzub.

Za'fdin bu kim yiqilmishmen, qilarmen poyibus,
Sarvdek ollimda qaddingning xayolin turg'uzub.

Multafit bulbulg'a sen, ey gul, tikanga yondoshi,
Vah, necha o'lturgasen har lahza oni tirguzub.

Dayri piri ilgidin may durdi istarmen valek,
Rozi ermon ichkamen zohid ridosidin suzub.

Ey Navoiy, umr o'tar yeldek, o'zingni shod tut,
Yelga yetmak mumkin ermastur chu sur'at ko'rguzu.

71

Dam-badam jomi tarab g'ayr ila ul moh chekib,
Men yiroqtin boqibon qon yutubu oh chekib.

Ne g'amim it kibi o'lmaktin agar eltur esa,
Bo'ynuma ip solibon ko'yiga ul moh chekib.

G'arazim buki unutturmog'amen o'zni anga,
Qo'yida kezmakim afg'on gahu begoh chekib.

Ko'ngluma hajr agar dard o'qi yog'dursa ne g'am,
Gar chiqorur esa paykonini dilxoh chekib.

Men adam yo'lig'a borman, meni lekin eltur.
Og'zi shavqida ko'ngul o'ziga hamroh chekib.

Mayi asfarki to'kilmish quyubon yuz ochsam,
Kahraboni ko'runguz jilva qilur koh chekib.

Jur'asin bersa Navoiyg'a erur o'lgucha bas,
Bazmi aysh ichra tarab sog'arin ul shox chekib.

72

Chun bag'ir zaxmlari butmadi payvand qilib,
Itlaring o'llig'a tashlay necha parkand qilib.

Ko'nglum ochilmadi harguz g'ami ishq ichra magar
Ochqasen bir ani g'unchangda shakarxand qilib.

Ishqida men kibi Majnun yasadn kilki qazo,
Layli ashkolini dildorima monand qilib.

Xoli shavqi biladur tanda ko'ngul qo'ymishmen,
Mo'rni dona xayoli bila xursand qilib.

Elga oshiqing'im izhor eta olmon, vahkim,
Qo'ydi olamda meni ishq zaboni band qilib.

Soqiyo, boda keturgilki agar davr budur,
Nosih shahri netar bizni xiradmand qilib.

Ich, Navoiyki, bu tun raz qizini bermak emish,
Pir mayxonasini o'ziga farzand qilib.

73

Chun kular yoni so'kilgan jismi zorimnn ko'rub,
Yig'lag'aymu yoni yemrulgan mazorimni ko'rub.

Uyla g'am dashtida tufrog' o'lmishamkim, ul taraf
Kelmagay Farhod ila Majnun g'uborimni ko'rub.

Hajr o'ti to o'rtadi ko'nglumni aqlu, xushu, sabr
Ittilar har yon qarorg'on ro'zgorimni ko'rub.

G'urbat ichra men o'lar holatda demang zinhor,
Kelsa nogahon birov yoru diyorimni ko'rub.

Uyla majruh o'lmishamkim qilmadilar to'ma ham,
Aylab itlarga asar jismi figorimni ko'rub.

Soqiyo, ikki labolab jom ila tirguz meni,
Dahr eli anduhidin muhlik humorimni ko'rub.

Ey Navoiy, dahr bo'stoniga moyil bo'lma ko'p,
G'am xazonig'a badal bo'lg'on bahorimni ko'rub.

74

Ul pari ko'nglum qushin sayd etti zulfin dom etib,
Yuzi birla xoli suvu donasidin rom etib.

Soldi o't ko'nglumgayu orom tutti g'ayr ila,

Sho‘la yanglig‘ so‘zluq ko‘nglumni beorom etib.

Kofirikim dinim oldi dog‘i kirdi qasr aro,
Qal‘ai Xaybarg‘a kirdi g‘orati islom etib.

Bazm aro men o‘lsam ul jon topsa tong yo‘qkim, menga
Tutti zahri hajr, o‘zi no‘shi tarab oshom etib.

Ey kabutar, chun damim o‘rtar malak bolu parin,
Sendin o‘lmas ishqim o‘tin yorg‘a payg‘om etib.

Ul quyosh hajrinda, ey soqiy, shafaqgun may menga
Tut labolab lek davri charx zarfin jom etib.

Yaxshi ot badnomlig‘ birla chiqarg‘il o‘lgucha,
Ey Navoiy, o‘zni yaxshi ot bila badnom etib.

75

Un chekarmen ishq aro bir nargisi jodu ko‘rub,
Bog‘lag‘an itdekki faryod aylagay ohu ko‘rub.

Vah, netib mashshotani ollida ko‘rgaymenki, men
Aksidin g‘ayrat qilurmen ilgida ko‘zgu ko‘rub.

Orazu xoling xayol etgach yetishti novaking,
Qildi ul qush mayl go‘yo dona birla su ko‘rub.

Chekti bosh xatting labu xoling qoshida, vah, ne tong,
Gar muloyim bo‘lsa to‘ti shakkaru hindu ko‘rub.

Lablari xandon bo‘lur ko‘rgach ko‘zumda yig‘lamoq,
Ko‘zlarim yig‘lar labi jon baxshida kulgu ko‘rub.

Nosiho, ne nav‘ may jomini og‘zimdin olay
Kim, icharmen mayda soqiy orazin o‘tru ko‘rub.

Gar Navoiy mufrit afg‘on etsa, jono, qilma ayb,
Sen halok etgan ko‘ngul so‘ngida yig‘lar o‘kurub.

76

Ne maxlasim bor aning ishqidin kanora qilib,
Ne to‘ymog‘im bor aning husnig‘a nazzora qilib.

O‘charga ishqing o‘ti chora qil deding, ey shayx,
Bo‘lurmu qismatim o‘lg‘an balog‘a chora qilib.

Boshimda tig‘i yarosin necha debon so‘rmang,
Qishi bo‘lurmu boshining tukin shumora qilib.

Ko‘ngulki, itti qilib tiyra xonumonimni,
Qovay agar yana kelsa yuzini qora qilib.

Ko‘ngulni pora qilib ulki tikti ko‘ksumni,
Yoqamni tikmak erur ko‘krakimni yora qilib.

Dedimki maykadadin xonaqah yo‘li tutayin,
Netayki ul sari yo‘l bermas istixora qilib.

Navoiy etti nihon ishqin, ey fig‘on bila ashk,
Aning bu aybini naylarsiz oshkora qilib.

77

Bordi ko‘nglum hushi ishqing o‘tidin axgar topib,
Bir gado yanglig‘ki o‘lgay qiymati gavhar topib.

Sabzai xatting erur shirin labing atrofida,
Hayli to‘tikim xujum aylab turur shakar topib.

Ul pari ucti ko‘zumdin ko‘nglum aylar orzu
Kim, aning sari havo qilg‘ay o‘qidin par topib.

Boshima qush oshyonidur dog‘i ostimda tog‘,
Shohmen ishq ichra mundog‘ taxt ila afsar topib.

Ishq sahrosi aro oqil eturganlar meni,
Bo‘ldilar navmid bir devonai abtar topib.

Yorni garchi talab qilmoq bila topmas kishi,
Ham talab aylab valekin oni tolib gar topib.

Shoyad ul mayxora bosh kulbangga suqqay bir kecha,
Ey Navoiy, muntazir bo‘l, bodau sog‘ar topib.

78

Ul oy qasdima tig‘i parron chekib,
Men ollida shukronag‘a jon chekib.

Masihim chu faryodima yetmadi,
Necha o‘lturay o‘zni afg‘on chekib.

Hamono yomon ko‘zga mayl aylading,
Alif nil ila yuzga har yon chekib.

Labing no‘sh dorusidin ne osig‘,
Men o‘ldum chu xunobi hijron chekib.

Ketur, soqiyo, davr ayog‘in to‘la,
Ki jon qolmadi ranji davron chekib.

Agar vasli boqiy kerak, istagil
Fano ko‘ynga rahti xirmon chekib.

Navoiy berib jon o‘qi shavqidin,
Aning zaxmidin yor paykon chekib.

79

Avval ista manzili amnu harifi soda top,
Chunki bu ikki muyassar bo‘ldi nuqlu boda top.

Iktifo qilma bularg‘a istar ersang laxzai,
Nukta surmak, bir harifi foniya ozoda top.

Kim ko‘ngul sayd etsa lo‘li bo‘lsakim tut mug‘tanam,
Aytmon arlot yo barlosdin mirzoda top.

Ey pari rux, ishq kelmas taxt ila toj ahlidin,
Istasang oshiq, meningdek bedili aftoda top.

Necha ishq ahlini aylab imtihon rad qilg‘asen,
Har jafo istarga ko‘nglum istayu omoda top.

Ey ko‘ngul, gar shayx ishqing man‘ qildi, yo‘q ajab,
Olam ichra bore avval bir aningdek loda top.

Ey Navoiy, umrung o‘tti necha but zikrin demak,
Go‘shae tut emdi bir tasbeh ila sajjoda top.

80

Zulfu yuzu sunbulungni gul uza tarqatma ko‘p,
Dahr bog‘ida gulu sunbul isin butratma ko‘p.

Ko‘zlaringkim masti xob olud erur ko‘p ovlama,
Har sari uyqug‘a borg‘an fitnani uyg‘otma ko‘p.

Zulfig‘a, ey mushk, istarsen qorimchi bandaliq,
Yo‘q hading kechknl bu savdodin, o‘zungni sotma ko‘p.

O‘ynay-o‘ynay o‘lturur bir-bir ulusni ko‘zlaring,

Sho‘xi qotillarni jonlar qasdig‘a o‘ynatma ko‘p.

Tiyradur Majnunki mendek debsen oni, ey xirad,
Aqlu xush ahlini bir devonag‘a o‘xshatma ko‘p.

Eyki, mujgondin yasol tuzdung ko‘ngullar qasdig‘a,
Ko‘z yumub ochquncha ushbu xaylni qo‘zg‘otma ko‘p.

El bila har dam qadah yanglig‘ kulub, ey mug‘bacha,
Qon yoshim sochib surohidek meni yig‘latma ko‘p.

Safhai xotirda, ey orif, keraktur yoru bas,
Sofiyi vahdatqa xoshoki xavotir qotma ko‘p.

Chun Navoiy qismati jomi may o‘lmish, ey faqih,
Sarzanish aylab anga sangi malomat otma ko‘p.

81

Jahon arusi bila suhbat aylama rag‘bat,
Nedinki, rag‘bat ila tutmas el bila suhbat.

Ki bo‘lsa rog‘ibi suhbat ani sevar eldin,
Yuz ilda yetmas mingdin biriga ham navbat.

Ajab fusungar erurkim chu qildi sayd seni,
Qarin sog‘indingu ul xud qilibdurur g‘iybat.

Quyosh niginining ostida zahridin xal etar,
Kishiga mehr bila kim ezib berur sharbat.

Taloq ber onikim dahr aro musofirsen,
G‘arib bir elga emas uylanur yeri g‘urbat.

Agar ikingiz arosinda voqe‘ o‘lmas bu‘d,
Yaqinki maqsad aslig‘a topmog‘ung qurbat.

Navoiy, uyla fano bo‘l visol uchunki, senga
Chah joyi o‘zgaki, o‘zrukka qolmag‘ay nnsbat.

82

Qaydi zulfini chu yor ayladi zanjiri irodat,
Tushti har xalqasidin bo‘ynuma bir tavqi saodat.

Xastaliq davlatidin surg‘ali kelding boshim uzra,
Za‘f uchun bon beruram gar sen esang ahli iyodat.

Chobukum raxshini maydong‘a yana surdi choqindek,
Shaxsuvori falak urgan kelib oyini jalodat.

Kirpiging o‘qi shahid etti meni, gar tonar o‘lsang
Iki xunxor ko‘zung bas menga isboti shahodat.

Har zamon ul sanam ollida bu kim sajda qilurmen,
Qayda zohidg‘a berur dast bu shoyista ibodat.

Istasang qilmag‘asen joningga mehnatni ziyodat,
Bo‘lg‘il o‘z qisminga xursandu tama‘ qilma ziyodat.

Jurmsiz yor agar o‘ltursa, Navoiy, farah etkim,
Husni xaylig‘a budur shevanu ishq ahlig‘a odat.

83

Sho‘x iki g‘izolingni noz uyqusidin uyg‘ot,
To uyqulari ketsun gulzor ichida o‘ynot.

Tishlabki soching o‘rdung, ochqanda parishon qil,
Ofoq savodinda jon royihasin butrot.

Kulbanga xo‘y afshon kel zulfung qilib oshifta,
Anjum sipahin yig‘dur, ofoq ulusin qo‘zg‘ot.

Oraz quyoshin ochib ashki qurug‘an ko‘zni
Ko‘p hajrida yig‘latting, bir vaslida ham yig‘lat.

Bir oh ila kul bo‘ldum ey charx tilab topib,
Farhod ila Majnung‘a oshiqliq ishin o‘rgot.

Xoro tubiga yotqung, yo‘q sud agar yuz ynl
Ko‘k atlati ustida jismingni yotib ag‘not.

Bazm ichra Navoiy ko‘p yig‘lar esa, ey soqiy,
Xush eltguchi doru jomg‘a aning chayqot.

84

La‘l emas shirin labingkim jon topar andin hayot,
Kim so‘rub bildim ul ermish la‘lgun qilg‘an nabot.

Lek ul yanglig‘ nabotekim qo‘yar chog‘da ani
Shirasi jon shirasi ermish suyi obi hayot.

Oqsa ruxsorida xay tong yo‘q ko‘ngul to‘qatmasam,
Tog‘ bo‘lsa topmas ul sayl ichra imkoni sabot.

Hajr dudidin qaro bo'lg'an ko'ngul ichra o'qung,
Sharhi holim yozg'ali bo'lmish qalam birla davot.

Xo'blar xayli aro har sori tutmish rustahez,
Go'yiyo maydon ichiga chobukim sekretti ot.

Boqma, ey zohid, haqorat birla ashyo sarikim,
Bo'lmag'an oning sifoti mazhari yo'q hech zot.

Ey Navoiy, ko'rgali oni uchar har dam ko'zum,
Lek ne sud uchmoq ul qushkim anga yo'qtur qanot.

85

Boshim chu gardu ko'zum ko'r sensiz o'lmadi bot,
Qoshingda bosh ko'tarib ko'z ocharg'a qo'ymas uyot.

Erur maloyikayi rahmat o'qlaring jong'a,
Malak tanida ajab yo'q agar uch o'lsa qanot.

Xizr suyiki erur zulmat ichra tengmu bo'lur,
Labing bilaki quyoshtin chiqardi obi hayot.

Chiqib ishq aro bukim o'lmading, ey Xizr,
Ichib hayot suyi zoyi' aylading avqot.

Quyoshqa kimki yuzung borida qilur sajda,
Parastish aylamak angla iloh ollida lot.

Kirib quyosh kibi qo'yma vujud g'ayrg'a hech,
Qi ko'nglum ichra xavotirdur uylakim zarrot.

Navoiy o'ldi o'qung xasratidin, ey chobuk,
Inoyat ayla bir o'q sekretib, aning sari ot.

86

Tiyrayu afsurda biz, ey ishq tarqatg'on bulut,
Bir balo barqi bila ham o'rta bizni, ham yorut.

Ko'z necha bo'lg'ay quruq zuhd ashkidin ul zavq ila,
Sho'la tortib, ey balo, ohi o'ti oni qurut.

To qachon qilg'ay ko'ngulni ma'siyat dudi qaro,
Bir charog'i husn ila, ey ishq, ul uyni yorut.

Aylabon barbod zuhdu ilmni, ey piri dayr,

Tifli rahdek emdi bizga ishq alifbosin o‘qut.

Husn etibtur, ey musavvir, tortibon bir turfa shakl,
Qayg‘ulug‘ ko‘nglumni ul surat bila gohi ovut.

Hosili umr, ey ko‘ngul, chun ishq emish o‘rgan ani,
O‘zga umrungda nekim hosil qilibtursan unut.

Ey Navoiy, bersa bir lo‘livashe savdosi dast,
Zinhor ikki jahon sarmoyasi tarkini tut.

87

Qildi dushman rahm baskim, qildi javr izhor do‘st,
Ey ko‘ngul, dushman top emdi, tutmag‘il zinhor do‘st.

Har zamon dushmanlarim ozurdadur, ey do‘stlar,
Baski har dam yetkurur men zorg‘a ozor do‘st.

Dushman ar jonimni ham afgor etar qildim bihil,
Javr tig‘idin chu ko‘nglum aylamish afgor do‘st.

Kecha dushmanlarg‘akim nolamdin uyqu kelmadi,
Ranjamen mundin dog‘ikim, bo‘lmadi bedor do‘st.

Men o‘lar holatda, dushmanlar ko‘runur do‘stvasht,
Nevchun o‘lmaykim, kelur boshimg‘a dushmanvor do‘st.

Kulsa dushman ayb emaskim, ko‘rmadim oz ham vafo,
Garchi qozg‘ondim qilib jonim fido bisyor do‘st.

Charxning mehriqa mag‘rur o‘limgilkim g‘adri bor,
Hargiz o‘lmas kimsaga ul dushmani g‘addor do‘st.

Soqiyo, qil do‘stluq tut bodakim, yo‘qtur g‘ami,
Bo‘lsa olam dushmani har kimga mendek bor do‘st.

Itlaring g‘avg‘o qilur go‘yo Navoiy o‘ldikim,
Boshi uzra jam o‘lub afg‘on qilurlar yor-do‘st.

88

Tutti ko‘k firuzagun jomini shingarfi bulut,
Soqiyo, nilufari jom ichra gulgun boda tut.

Charx davri chun malolat boisidur, necha kun
Charxdek jomu shafaqgun may bila o‘zni ovut.

Topsa kunduz kun shioiydin zamiring tiyralik,
Kecha bori may quyoshidin zamiringni yorut.

Chun unutmogdur sen elni, el seni bori chekib,
Aysh jomin bu unutmog'larni bir soat unutm.

Nosiho, chun umr o'tar qo'ykim, bo'lay ishrat bila,
Aysh tarkikim buyurdung o'ktadur bu nav' o'gut,

Gar ziloli vasli, ey solik, qilursen orzu,
Xotiringni orzular o'tidin avval sovut.

Ey Navoiy, chiqti chun rangin bulut, rangin may ich
Kim, sen o'lmay qilg'usi ko'p jilva bu rangin bulut.

89

Bodayu ishqing ko'rub topti buzug' ko'nglum shikast,
Sayl yetmasdin burun vayronim o'ldi yerga past.

Gohi g'altondur, gahi uyqudadur usruk ko'zung,
Yo'q taajjub gohi g'alton bo'lsa goh uyquda mast.

Ul sanamg'a sajda qilsam, zohidi xudbin, ne ayb,
Butparast o'lmoq ko'p ortug'roqki, bo'lmoq xudparast.

Soqiy ilgin berdikim, o'ptum dog'i ichtim qadah,
Naylasun ichmay qadah har kimga mundoq bersa dast.

Ko'ksuna na'lu alif tarxi imorat shaklidur,
Tashqari ham yetti ishqing mulkiga devor bast.

Zohid ayturkim, may ichma, vah, aning hukmi bila
Sog' o'la olg'aymu masti bodayi jomi alast.

Ey Navoiy, ishq ila ko'nglum xayol etti masof,
Ro'baro' bo'lg'ach mening qalbim sari tushti shikast.

90

Yana soldi hajr ham, tan ham, ko'ngul ham jong'a o't,
Soldi o't hijron menga, yo rabki, sol hijrong'a o't.

Aytqay kiymish junun mulki shahi zarkash libos,
Ko'rgan el bu nav'kim, tushmish meni uryong'a o't.

Go'yiyo bo'lmish quyun g'am dashtida esgan samum,
Yo'qsa tushti men kibi Majnuni sargardong'a o't.

Manziling erdi ko‘zu ko‘nglum, vale sen borg‘ali,
Muni su qildi xarobu tushti ul vayrong‘a o‘t.

Men dog‘i kuymay qutulmon, ey ko‘ngul, mumkin emas,
Buylakim soldi damim g‘am dashtida har yong‘a o‘t.

Ne uchun ashjordin yig‘mish o‘tun, ey bog‘bon,
Otashin guldin agar urmas falak bo‘stong‘a o‘t.

Dudi ohim dosh dudidekmu ravzandin chiqar,
Yo solibtur furqating bu kulbai ahzong‘a o‘t.

Gar menga o‘t soldi davron hajridin bas, ayb emas,
Men dag‘i solsam damo-dam oh ila davrong‘a o‘t.

Ey Navoiy, tan qolib jonimni olib bordi yor,
Soldi ul borg‘ang‘a o‘t, hajri vale qolg‘ong‘a o‘t.

91

Ohkim, oldi qarig‘an chog‘da ko‘nglum bir yigit
Kim, agar jon bersam istig‘nodin o‘lmas multafit.

Qasdima ul novak aylab tezu men sudrab aso,
Ko‘yida har yon yeshilgan o‘ylakim g‘anjiliq it.

Men kimu islom kim, sajjoda birla xirqani
Ayladi ul butning atfol xayoli titu pit.

Ashk hajrinda ko‘zum oq etti andoqkim momuq,
Jolai ashk ul momug‘din yog‘di andoqkim chigit.

Bir nasihat bordurur, lekin qulog‘ingg‘a degum,
Yuz yaqin tut bu qaridin, ey yigit, bir pand eshit.

Qad chu xam bo‘ldi emas hech ish munosib harzago‘,
Sajda o‘rnin oh ila xoshok ila xasdin arit.

Ey Navoiy, chun seni kuydurdi charx emdi, ne sud,
Oh o‘tidin sen ani xohi qizit, xohi erit.

92

Jon farah topti labing javhari bo‘lg‘ach anga qut,
Olloh-olloh, ne mufarrih bo‘lur ermish yoqut.

Nola man‘in qilasen, xotami la‘l og‘zima quy,

Bu nigin naqshi bila qo‘yg‘il anga muhri sukut.

Mayi la‘ling ne ajab bodaki kayfiyyatidin,
Ruhi loyaqilu andin xirad o‘lmish mabhut.

Xanjaring tig‘ida yuz ko‘rdumu ashkim yog‘di,
Yomg‘ur ermas ajab o‘lg‘anda qamar manzili hut.

Husn mulki uza oyo ne pari erkinsen,
Ki bo‘lur sadka senga charx uza xayli malakut.

O‘zluki, boqiyu zohid uradur lofi vusul,
Foniy o‘lmay kishi topqaymu bu da‘viyg‘a subut.

Jon halok o‘ldi Navoiyg‘ayu tan zoru nahif,
Ul o‘lukka yasamish ushbu so‘ngaktin tobut.

93

Ey sabo, holim borib sarvi xiromoning‘a ayt,
Yig‘larimning shiddatin gulbargi xandonimg‘a ayt.

Buki oning ahdu paymonida men o‘lsam dog‘i,
Yaxshi fursat topsang ul badahdu paymonimg‘a ayt.

Buki oning zulfi zunnorida dinim hosili,
Kufr ila bo‘lmish mubaddal, nomusulmonimg‘a ayt.

Buki qilmishmen jahonu jonni oning sadqasi,
Yuz tuman jonu jahondin yaxshi jononimg‘a ayt.

Buki yuz jon sadqasi qilsam pushaymon bo‘lmag‘um,
Vaslig‘a bir va‘da qilg‘andin pushaymonimg‘a ayt.

Buki yuz ming fitna ko‘zluk bo‘lsa paydo onsizin,
Qilmag‘um nazzora onsiz ko‘zi fattonimg‘a ayt.

Buki chok aylab yaqo usruk chiqar el qasdig‘a,
Men o‘lub, el jon topar bebok nodonimg‘a ayt.

Dahr bog‘i gullari husni vafosiz erkanin
Yuzi gul, jismi suman, ko‘yi gulistonimg‘a ayt.

Ey Navoiy, hech gulshanning seshshgdek xush navo-
Bulbuli yo‘q erkanin shohi suhandonimg‘a ayt.

94

Taning‘a berdi jon ul nahli qomat,
Dema qomat ani degil qiyomat.

Vafog‘a mayl qilmas naxli qadding,
Ki topmish javr aro ko‘p istiqomat.

Yuz ochma garchi tutqay ko‘rsa ma‘zur,
Meni ishqingda arbobi malomat.

Ne g‘am gar yuz meningdek bo‘lsa, yo rab,
Ki bo‘lsun ul masihodam salomat.

Abad umricha bor ollida o‘lmak,
Buyurma, ey nasihatgo‘, nadomat.

Nedur, ey shayx, ushatmoq sog‘arimni,
Butun qil bor esang ahli karomat.

Navoiyni deding qo‘yumdin o‘tma,
Salomat bo‘l desang aylay iqomat.

95

G‘aming qattig‘lig‘in qilsam hikoyat,
Eshitsa tosh anga aylar siroyat.

Ko‘ngul g‘am jomidin chiqmoqqa bo‘ldi
Boshog‘lig‘ novaking sham‘i hidoyat.

Ne nav‘ ollingda shavqumni qilay sharh,
Ki xusnungdek anga yo‘qtur nihoyat.

Xayoling ko‘nglum ichra muztaribdur
Kim, ul vayrona issig‘dur bag‘oyat.

Ko‘zung qonimni ichmakka ne xaddim,
Erur oni iting ichsa kifoyat.

Dema bir yo‘ldurur ishq ichra, ey shayx,
Ki munda muxtalif keldi rivoyat.

Navoiy qonin ul ko‘z birla to‘ktung,
Tirik bo‘lkim, budur ayni inoyat.

96

Chun qo‘yub ketgung jahon mulkin, musahhar bo‘ldi, tut,
Chun yotib o‘lgung falak taxti muyassar bo‘ldi, tut.

Bir ovuch su topmayin o'lmak kerak chun tashna lab,
Bahr ila bar fathida o'zni Skandar bo'ldi, tut.

Chun xumog'a to'madur oxir boshingda har so'ngak,
Ul xumo boshingg'a besh kun soya gustar bo'ldi, tut.

Afsaringni shomi tufroqqa urar chun davri charx,
Subh zarrin tojini boshingg'a afsar bo'ldi, tut.

Ne Faridundin asar chun qoldi, ne Jamshiddin,
Xashmating Jamshidu Afridung'a hambar bo'ldi, tut.

Ul kul aylab ro'zgoring tiyra, o'rtar bu sharar,
Bas muti'yi hukmu roying charxu axtar bo'ldi tut.

Ul bag'ir qoni, bu ko'z yoshidurur chun oqibat,
Durrul la'ling kon ila daryog'a munjar bo'ldi, tut.

Chun lakadko'bi qazo past etgusi tavsanlig'ing,
Tavsani gardun rikobingda takovar bo'ldi, tut.

Ey Navoiy, ich fano jomin, yo'q ersa tengdurur,
Davri dun roying bila gar bo'lmadi, gar bo'ldi, tut.

97

Soqiyo, hijron tunidur boda tut,
Ul quyosh birla bu shomimni yorut.

Hajridin asru malolatdur menga,
May bila bir lahza ko'nglumni ovut.

Jomi davri lam'asin barq aylakim,
Chiqti mag'rib yog'idin mushkin bulut.

G'am tuni ham tiyra, ham poyoni yo'q,
Oh o'tin chek, subhning sham'in yorut.

Ul quyosh hajrida andoqkim shafaq,
Charx tig'i zulmidin xunoba yut.

Olam ahlidin yetishmas g'ayri zaxm,
Ey jarohatlig' ko'ngul, bu so'zga but.

Bo'ldi furqatdin Navoiy tiyra ro'z,
Soqiyo, hijron tunidur boda tut.

98

Bir maqomi amni top, anda burun orom tut,
So'ngra tuz bazmu diloromingg'a har dam jom tut.

Garchi kunduz mehr tobidin yorug'roqdur jahon,
Buyla jomi ayshni, albatta, lekin shom tut.

Yor gulruh la'li serobiyu sog'ar qonidin
Ham mayi gulrang no'sh et, ham mayi gulfom tut.

Bir nafas mutrib surudi dilkashedin bahra top,
Bir zamon soqiy aqiqi beg'ashidin kom tut.

Bo'lma bot usruk, g'animat tut bu yanglig' kechani,
Jomi may tut, avvalidin to sahar hangom tut.

Bo'lsa bo'lg'ay elga bu davlat muyassar, ey ko'ngul,
Bizga lekin dast bermakni xayoli xom tut.

Gar Navoiy volahingdur qovmag'il, ey mug'bacha,
Oni bu ham dayr aro bir rind durd oshom tut.

99

Za'f ko'rgilkim tanimni eltibon aylarga qut,
Mo'r sudrar tori birla rust bog'lab ankabut.

Dardim ayturda demassen yuz so'zumga bir javob,
Go'yiyo xoli lab o'ldi og'zingga muhri sukut.

Oshiq o'lturgum desang yuz qatla bu ma'no menga,
Ishqning dorul-qasosi ichra topmishtur subut.

Ul ko'zu lab o'lturub tirguzsalar ne aybkim,
Birni qotil, birni jonbaxsh etti hayyi loyamut.

Xanjari tig'ida ko'rgach orazin, oqizdi qon,
Sayl oqqandek quyoshning manzili bo'lg'anda hut.

Xoksor ulkim burutin yelga berdi zoli charx,
Ul kishilarniki ko'p ko'rguzdilar bodi burut.

Ey Navoiy, ayladi lo'livashe ko'nglumni qayd,
Xalqni atrok asir etti, vale bizni jubut.

100

Vahki, la'ling qildn bag'rim tah-batah qon oqibat,
Qatra-qatra ko'zdin ul qon bo'ldi g'alton oqibat.

Bordingu og'zimg'a qo'ydung muhr, afg'on chekma deb,
Bu ishingning muhri bo'ldi dog'i hijron oqibat.

Furqating tig'i buzug' ko'nglumni yiqti, ohkim,
Sayli ofat birla yemruldi bu vayron oqibat.

Ko'ngluma qoshing xayoli bo'ldi tanvin «nun»idek,
Uyla «nun»ga nuqta bo'ldi dog'i pinhon oqibat.

O'lmish erdim g'am tuni, la'ling xayoli berdi jon,
Zulmatida bo'ldi paydo obi hayvon oqibat.

Soqiyo, jom ayla doirkim, g'animatdur hayot,
Tutqusidur chun ajal kosini davron oqibat.

Ey Navoiy, yor vasli garchi bas dushvor edi,
Foni o'lg'ach buyla dushvor o'ldi oson oqibat.

101

G'am yukidin changdek qaddim xam etting oqibat.
Rishtai jon nolasin zero bam etting oqibat.

Yaxshi erdi safhai aflok dardim yozg'ali,
Bahri ashkim mavjiddin borin nam etting oqibat.

O'tkarib to'qquz falak boshidin ohim dudini,
Ul muvallidlarg'a oni purjam etting oqibat.

G'urbatu, ishq, baloyi hajru, za'fu xastalig'
Yetmas erdikim, meni majnun ham etting oqibat.

Oh gardun, ashk anjum, nola ra'du po'ya barq,
Xilqatimdin bir ajoyib olam etting oqibat.

Bu ko'han dayr ichra jon bo'lsun fidong, ey mug'bacha,
Kim jahondin bizni mastu beg'am etting oqibat.

Ey Navoiy, ishq aro vasl istaduk, kuldung base,
Bizni ushbu muddaoda mulzam etting oqibat.

102

Habib g'ayr ila may ichti, ey ko'ngul, qon yut;
El ichsa vasl mayin boqu zahri hijron yut.

Chu hajr muhlik erur, boda ermas anga iloj,
Tutayki jomi man o'rnig'a shirai jon, yut.

Mengaki do'st kerak, ey Xizr, yutarmen qon,
Sengaki umrdurur kom, obi hayvon yut.

O'qidin, ey ko'ngul, ich sharbat o'rnig'a xunob,
Ushoq muz o'rnig'a ul sharbat ichra paykon yut.

Visol no'shini to mumkin o'lg'ay istar esang,
Firoq zahrini bas ulcha bo'lg'ay imkon yut.

Ichingda sirri haqiqatni yoshuray der esang,
Ulustin ul guhari bebahoni pinhon yut.

Navoiy, ayla aning ishq-i tarkini, yo'q esa,
Chu g'ayr ila may ichar boqu dam-badam qon yut.

103

Ey ko'ngul, dedimki, aylab azm jononimg'a yet,
Demadimkim, turg'ilu afg'on bila jonimg'a yet.

Boshing ol ket, lek chun ham bekasu ham xastamen,
Holatim so'rmoqg'a gohi baytul ahzonimg'a yet.

Chunki ko'rdingkim, o'lubmen tutma motam qayt bot,
Ul dami jonbaxshu la'li obihayvonimg'a yet.

O'lganimni arz etib yig'lab degilkim, ey Masih,,
Aylabon lutf ul qatili tig'i hijronimg'a yet.

Qelmak o'lsa itlari jismim tuganmastin burun,
Boshlabon ul qotili kofirni vayronimg'a yet.

Yetgach o'q chun tirguzur qo'psam bo'lay deb sadqasi,
Zinhor ul dam madad aylar uchun yonimg'a yet.

Deb eding yetgum Navoiyg'a qotig'roq tushsa ish,
Ushbu damkim, hajr qasd aylabturur, qonimg'a yet.

104

Ey nasimi subh, ahvolim diloromimg'a ayt,
Zulfi sunbul, yuzi gul, sarvi gulandomimg'a

Buki la'li hasratidin qon yutarmen dam-badam,
Bazmi ansh ichra labo-lab boda oshoming'a ayt.

Kom talxu, boda zahru, ashk rangin bo'lg'anin
La'li shirin, lafzi rangin, sho'xi xudkomimg'a ayt.

Shomi hijron ro'zgoring tiyra nevcun qildi, deb
So'rmag'il mendin bu so'zni, subhi yo'q shomimg'a ayt.

Ul pari ishqida nangu nomkim tark ayladim,
Ko'ngul otlig' hajr vodiysinda badnomimg'a ayt.

Ey karomatgo'y, ishim og'ozi xud isyon edi,
Sham'i rahmat partavi yetgaymu anjomimg'a ayt.

Yo'q Navoiy bedil oromi g'am ichra, ey rafiq,
Holini zinhorkim ko'rsang diloromimg'a ayt.

105

Yetilmish, olloh-olloh, ne qomat ul qomat,
Ki olam ahlig'a soldi qiyomat ul qomat.

Qunqarg'ay asramayin bog'bon nihollarin,
Chamanda sarvdek etsa iqomat ul qomat.

Chu jilva qildi, vafo sari hech qilmadi mayl,
Jafoda topqan uchun istiqomat ul qomat.

Xirom vaqti xaloyiqqa fitna yog'durdi,
Ki barcha fitnadin o'lsun salomat ul qomat.

Boshimg'a yettiyu o'lgan tanim ravon topti,
Bu ishni rosti etti karomat ul qomat.

Chu noz jilvasini sarvdek qilur bilingiz,
Ki qatl etardin erur benadomat ul qomat.

Navoiy, emdi o'zungdin ilik yuvkim, o'lgung,
Ki zohir ayladi shaqi qiyomat ul qomat.

106

Ishqi soldi xonumonim ichra o't,
La'li otashnoki jonim ichra o't.

Nega yetgan yerda o'rtar xalqni,

Bo'lmasa ohu fig'onim ichra o't.

Ko'nglim ermas tandakim hajring aro,
Tushdi jismi notavonim ichra o't.

O'qlaringning kasratidin chektim oh,
Tushti andin naysitonim ichra o't.

Hajrdin kuydi so'ngaklar, vahki, ishq
Soldi xoshoki nihonim ichra o't.

Soqiyo maydin su urkim, urdi davr
Joni benomu nishonim ichra o't.

Ey Navoiy, chun chaqildi barqi ishq,
Tushdi andin xonumonim ichra o't.

107

Zamona erur chun mahalli havodis,
Zamone kerak bo'lmasang anda mokis.

Amal qasrini aylama anda ihdos,
Ki har lahza bo'lg'ay o'kush fitna hodis.

Chiqarg'a bu vayronadin chora yo'qtur,
Gar Odam va gar Nuhu, gar Somu Yofas.

Bo'lur tiyra ko'zgung, to'lar zahri joming
Tutaykim, bo'l Skandaru Jamg'a solis.

Jahon shug'li sori talab qilma mujib,
Aning tarkini tutqali ista bois.

Fano xonaqohi aro somit o'lg'il,
Yo'q ulkim baqo dargohida bohis.

Navoiy, amal xirqasi ichra o't sol,
Ki bo'lmoq kerakmas bu mazra'da horis.

108

Qo'ngulda zulm bila qilma yuz bino ihdos,
Chu qilding, ushbu yetar qilmag'il yano ixdos.

Jafo binosini buzg'il, nedinki, muxdis erur,
Xilof shar'i vafo qilding ul bino ixdos.

Gar elga qasr tarab tuzdi ishq me'mori,
Netayki qildi menga kulbai ano ixdos.

Fig'onki, ul buti bino base jafo tarhin
Ko'ngulda qildi hanuz, o'lmay oshno ixdos.

Meni chu buzdi, ne osig'ki xalq uchun qilg'ay
Visol ganji uchun maxzani g'ino ixdos.

Chu yor vasli tilarsen, vujud uyini buzub,
Ko'ngul xarimida qil xilvati fano ixdos.

Navoiyo, dema ixdos qilg'il o'zluk uyin,
Men aytgan o'lsam ani, tavba rabbano ixdos.

409

Mening majnunlug'umg'a ishq savdo gar erur bois,
Valekin bu ikiga bir pari paykar erur bois.

Dema bois nedurkim tolpinursen har kecha to subh,
Tikilgan kirpykingdin jong'a yuz nishtar erur bois.

Ko'ngulda otashin la'ling g'ami ayb- etma kuysamkim,
Tutashmaqqa tanym xoshoki ul axgar erur bois.

O'qungdin par chiqardim ko'yungga qilsam havo tong yo'q,
Ki uchmoq mayli qilmoqqa bu bolu par erur bois.

Firoqing biymidin yuz qatla jon bergay edim, lekin
Hayotimg'a umidi vaeli jonparvar erur bois.

Chu mendin yuz uyurdung, tong emas boshingg'a evrulsam,
Bu sargardonlig'img'a gardishi axtar erur bois.

Agar rahn o'ldi tasbihi rido mayxonada, ey shayx,
Icharga dayri piri ilgidin sog'ar erur bois.

Fano bahrig'a cho'mmoqdin g'araz tolibg'a vasl o'ldi,
Ki g'avvos o'lmakiga g'arq o'lub gavhar erur bois.

Navoiy jismining za'fig'a bois bo'ldi bedilliq,
Vale bedillig'in so'rsang, anga dilbar erur bois.

110

Va'dai vaslidin etsa ul so'zi shirin hadis,
Garchi yolg'on aytur, ani sog'inurmen chin hadis.

Istasam vaslini der g'am tog'i qaz tirnog' ila,
Buyla hargiz qilmadi Farhod ila Shirin hadis.

Chunki har bir nukta dersyon sochylur yoquto' la'l,
Olloh-olloh, kim deb erkin bu sifat rangin hadis.

Bazmi ayshida hadisimni demang, ey do'stlar,
Kim erur g'am mujibi nekim qilo'r g'amgin hadis.

Gar takallumdin o'lukni tirguzurlar xo'blar,
Barchasig'a mahvashim go'yo qilur talqin hadis.

Ishq sirrin sharh qilmoqtin chu qosirdur bayon,
Bas kerak oshiq demakni qilmasa oyin hadis.

Darsi ishqingni Navoiy uyla der ushshoq aro
Kim, degay ilm ahlig'a Sayid Jamoliddin hadis.

111

Zihi boshing uza va sh-shams zevaridin toj,
Soching savodida tafsiri laylatul-me'roj.

Nujum gavharidin toji johingga tarsi',
Sipehr atlasidin taxti rif'atingg'a davoj.

Sahar yashil alamidin livong uza shafaqqa
Malak qolin hashridin siposingga afvoj.

Bihisht sori kishi tiyra go'rdin bormay,
Shafoating alifi tutmayin yo'lig'a siroj.

Hidoyating qo'lidin sharbati shifo topibon,
Aniki illati kufr aylabon zaif mizoj,

Saloti xamsani adyong'a aylading nosih
Bu panja birla milalning yuziga urdung koj.

Navoiy o'ldi chu muxtojing ayla rahm angakim,
G'aniy karim esa ibromg'a emas muhtoj.

112

Ey gadoying ollida muhtoj ahli taxtu toj,
Ahli toj ollida andoqkim gadog'a ixtiyoj.

Kim gadoyingdur bosh indurmas dog'i tortar oyog',

Charx a'lo bo'lsa taxtu mehri anvor bo'lsa toj.

La'li serobing beribtur otashin rangin bila,
Ofati jonim uchun o't birla sug'a imtizoj.

Dardi hajring'a buyurdi sabr dardi yo'q tabib,
Zahri qotil birla muhlik ranjima aylar iloj.

Oy yuzung birla taloshti, buki ko'ktur orazi,
Panjasi birla quyosh go'yo yuzungga urdi koj.

Eyki, berding ishq sultonig'a ko'nglung kishvaring,
Anglag'ilkim, jonu aqlu din erur avval xiroj.

Xo'blar o'rgansalar tong yo'q Navoiy nazmini,
Kim alarning husni oning ishqidin topmish rivoj.

113

Charx izing gardiga qildi kavkabi sayyor xarj.
Javhar olmoqqa g'ani qilg'an kibi dinor xarj.

Soyiru sobit nisoring qilsa tong yo'qkim bo'lur,
Qechqurun shoh o'lsa mehmon kimsaga bisyor xarj.

Naqdi rahmat hajring etsa haq ne tong, ulkim topar
Sen kibi mahbubi vaslin aylagay nochor xarj.

Fosh etib naqdi shafolat qilding ummatni xalos,
Aylagandek naqdini topqan qizig' bozor xarj.

Bahri rahmatdinki, topting xalq uza bir qatra bas,
Garchi teng avlodur etmak daxl ila izhor xarj.

Mag'firat tanji senga tamlik erur moni' emas
Aylasang isyoni ko'p ummatqa har miqdor xarj.

Sen kimu na'ting demak, til asrag'il har nuktadin,
Ey Navoiy, ma'rifatni qilma har ne bor xarj.

114

Mayi la'lingg'a go'yokim hayoti jon erur mamzuj,
Gar ul ermas zuloli chashmai hayvon erur mamzuj.

Agar bag'rim sudur o'lmay netaykim anda g'amzangdin
Su bergan zahr birla qatrai paykon erur mamzuj.

Labingdin barcha hijron va'dasidur, ko'rmaduk no'she,
Ki zahr ul no'shdin tokim erur, imkon erur mamzuj.

Ko'rung g'am bazmida xunobalar yutmoqki, jonimg'a
Bag'irdin kelganu ko'zdin to'kilgan qon erur mamzuj.

Visol ichra mayi aysh o'lsa qisming bo'lma ko'p emin,
Ki jomi vasl ila xunobai hijron erur mamzuj.

Shafaqgun may hiloli jom agar ko'rsang haris o'lma,
Ki sofi xirsi birla durdi may xirmon erur mamzuj.

Navoiy ashkiga dersen ne yanglig' mazj topmish qoq,
Bag'ir chok o'lsa ul qon bu sug'a oson erur mamzuj.

115

Nargis ul ko'zdin emas, ey, bog'bon, boqib ko'z och,
Ne uchunqim ul pari qiymoch erur, bu bir taloch,

Ayladi oshifta savdoi dimog'im raglarin,
Tong yelidin andakim, butrashti ul oshifta soch.

Zulfi egniga yetar gar sochi yerga sudralur,
Tengdurur qaydim uchun gar bir- qarish, gar yuz quloch.

Kuydi jismu yig'labon ko'nglumda xatting shavqidur,
Garchi mumkin yo'q ko'kargan su bila kuygan yig'och.

Ishq olamso'z keldi, qo'y fusunung, ey xirad,
Yetti chun yer-ko'kni yirtib arslon, ey tulku, qoch.

Sarvinozim gul chog'i gulshang'a kirdi, ey nasim,
Ham ani yelliyu ham gul yaprog'in boshig'a.soch.

Qo'yki ul yuz xonig'a nazzora aylay to'yg'ucha
Kim, ko'zum bo'lmish bu qaxti husni ayyomida och.

Do'st zikru fikrini qilg'il g'izokim yaxshiroq
Hush ila tufrog'kim g'aflat bila qandi kuloch,

Ey Navoiy, ko'nglungga-etmas riyozatsiz safo,
Kulba ravshan istasang hasrat suyidin ro'za och.

116

Qo'nglumga ayla la'li shakarxand ila iloj,
Qilg'an kibi zaifqa gulqand ila iloj.

Qo‘p ishq tarkidin dema so‘z, qo‘yg‘il, ey tabib,
Muhlik marazg‘a qilmadi el pand ila iloj.

Onsiz o‘larmen, ollima huro‘ pari ne sud,
Topmas aning g‘ami anga monand ila iloj.

Qayd et ko‘ngulga-silsilai zulfin, ey hakim,
Kim telbaga munosib erur band ila iloj.

Ul ko‘ydin iti chun meni qovmoq istadi,
Bag‘rimni ayladim necha parkand ila iloj.

Davron jafosi daf‘ig‘a Majnunu mast bo‘l,
Kim yo‘q ishiga royi xiradmand ila iloj.

Muxlik emish firoq, Navoiy, magar sipehr
Qilg‘ay bu qat‘ dardini payvand ila iloj.

117

Girih-girih chu tugarsen yetar ayog‘ingga soch,
Girihlarin chu ocharsen tushar quloch-quloch.

Ko‘ngulni qiydi aning g‘amzasiyu qilmadi rahm,
Qiy-qiy boqibon ul ikki ko‘zi qiymoch.

Chamanda kecha yotib mast orazin yopmish,
Ko‘p emdi tong yeli, ul gulni lutf birlan och.

Qading chamanda ko‘rub bog‘bon agar sarvin
Ko‘ziga ilsa hamono keraktur anga yig‘och.

Junung‘a tushti sanubar qadingdin uylaki su,
Bo‘lub ayog‘ig‘a zanjir uzoldi boshida soch.

Sipehr na‘li ko‘rub ko‘ksun uza mehrobi,
Balo o‘qig‘a hamonoki ayladi omoch.

Navoiyo, der esang ko‘rmayin vafosizliq,
Tavaqquf etma, zamon ahlidin, vafo kibi qoch.

118

Qo‘ydi yuz shomi ajal zulfin parishon aylagach,
Umr xurshidi uyoqti chehra pinhon aylagach.

Surdi ko‘nglumni buzub xoki tanim uzra samand,

Yelga berdi tufrog'in bu uyni vayron aylagach.

La'li hajri qildi qon bag'rimni g'amdin laxt-laxt,
Qatra-qatra to'kti ko'zlar yo'lidin qon aylagach.

Ohkim, baxtim og'ir uyqusidin uyg'onmadi,
Garchi yuz ming fitna uyg'ondi men afg'on aylagach.

Oshiq etgach shuhrai shahr etti ul kofir meni,
Shahr kezdurgan kibi kofir musulmon aylagach.

Qilmayin sarxush hanuz, ey mug'bacha, qo'ymoq ne sud,
Ollima zunnorni dayr ichra mehmon aylagach.

Chekma, ey bulbul, Navoiydek fig'onkim, yonmasun,
Sayr uchun ul sarvi gulrux azmi bo'ston aylagach.

119

Yetishsa ishq aro yuz mehnatu balo qadah ich,
Nafas-nafas quyubon may to'lo-to'lo qadah ich.

Mukaddar o'lsa zamiring zamona mehnatidin,
Agar desang beray ul ko'zguga jilo qadah ich.

Nishot bazmida soqiyi mahvashi sarxush.
Bosh ura, dog'i oyoq tutsa qo'l solo, qadah ich.

Jahon ishida boqib xalq ibtilosig'a,
Alardek istamasang o'zni mubtalo, qadah ich.

Desang xalou maloda bo'lay nishot bila,
Agarchi malo qadah ichgil vagar xalo, qadah ich.

Riyo ichinda nekim hosil etting, ey zohid,
Desang xalos o'lay, et rahnu hosilo, qadah ich.

Sengaki dayr elining shohisen, Navoiy, agar
Yo'luqsa dayrda maxmur urub salo, qadah ich.

120

Ko'rub dardim tarahhum qilmading hech,
To'kub ashkim, tabassum qilmading hech.

Firoqing o'ti ichra necha yig'lab
Fig'on chektim, tarahhum qilmading hech.

Jahong‘a ohu ashkim soldi oshub,
Bu to‘fondin tavahhum qilmading hech.

So‘zung shavqidin erdim xasta umre,
So‘rarg‘a bir takallum qilmading hech.

Musallam ishq, ey ko‘nglum, sengakim,
Ko‘rub zulmin tazallum qilmading hech.

Muhabbat ahli qismin nevcun, ey charx,
Qilib mehnat, tana‘um qilmading hech.

Navoiy sori, ey davri muxolif,
Navo savtin tarannum qilmading hech.

121

Bu chamankim, to‘kukur shom gul ochilsa saboh,
Bodasiz shomu saboh o‘lmoq emas bizga saloh.

Davr ayyomig‘a yo‘q chunki vafo, ey soqiy,
Sen vafo aylayu bas aylama davri aqdoh.

Begaron ra‘fat erur dahrda elga ofat,
Rohati behad agar istar esang topqil ro.

Qilmag‘il qasdi kishi qoniyu naqdig‘a valek,
Aysh naqdini qadah qoni bila angla muboh.

Xasmkush keldi falak zoli bil, ey shayxu, menga
Raz qizi borida ul kolmani qilma nikoh.

Piri xammor eshigi bog‘lig‘ erur, men maxmur,
Rahm etib och bu eshikni yuzuma, yo fattoh.

Ey Navoiy, tilasang g‘am tengiziga sohil,
Qishtiysi boda burun topqilu bo‘lg‘il malloh.

122

Subh dayr ichra mug‘anniy uyla tuzdi shaddi ruh
Kim, unidin bo‘ldi ruhillohg‘a ohangi sabuh.

Toza bo‘ldi ruhlar ul nav‘ shaddi ruhdin
Qim, lisoni holi ruhullohg‘a qildi toza ruh.

Yo‘qki yolg‘uz shaydidin tushti qulub ichra kushod,
Har girifti dog‘i arvoh ichra soldi yuz futuh.

Dayr piri oncha tutti elga jomi fayzbaxsh,
Kim qadah buyla ushatqay tavba bo'lsa yuz nasuh.

Ruhi qudsiy erdi alfozi zuhur etguncha fajr,
Vahy, yuho erdi anfosi tulu' etguncha yuh.

Yo'qki may kishtisi g'am to'fonidin aylar xalos,
Ki topor andin, kishi bir qatra ichsa umri Nuh.

Sirri vahdat nukta(si)dur bas daqiq, ey porso,
May quyoshi lam'asi birla magar topqay vuzuh.

Ey mudarris, ishq sirri daftari bir nuktadur,
Garchi mingdin bir deyilmaydur yozib yuz ming shuruh.

Vaslsiz bo'lmas, Navoiy, ko'zu ko'ngliga iloj,
Kim juruh uzra juruh o'lmish, quruh uzra quruh.

123

Jonima yetkurdi ul la'li ravon oso farah,
Elga yetkurgan masallik la'ligun sahbo farah.

La'li yoquti muvarrihdur magar bil hosiyat
Kim, xayolidin menga yo'qtur nasib illo farah.

Qon yoshimdin demangiz so'z kim mukaddar bo'lmasun,
Bodadin topqan zamon ul sho'xi mahsiymo farah.

La'li hijronida, ey soqiy, yana may tutmakim,
Tortsam kavsar mayi yetmas menga aslo farah.

Boisi g'amdur labi hajrida la'li obdor,
May debon rangin su ichgan aylamas paydo farah.

Gar farah istar esang mayxona azmi aylakim,
Andin o'zga yerdin olmish gunbadi xazro farah.

Ey Navoiy, dayr piri tutsa may lojur'a ich,
Fikr qilmakim senga yetgay malolat, yo farah.

124

Bo'lsa bo'lg'ay sarvqadlar ichra bir gulro' malih,
Sarvigulro'yum mening lekin erur asru malih.

Xol erurmu yo'qsa tuz solg'an siyohi nuqtasi,

Kim, erur vasf aylagandin ortuq ul hindu malih.

Lablaring kulgach to'kar tuz birla shakkar tang-tang,
Ollo-olloh, bo'lur ermish kulgu ham muncha malih.

Ko'p malohat bobida Shirindin aytur ko'hkan,
Sabzi shirinimcha al bor erdi erkinmu malih.

Eyki Yusuf birla so'rmishsen habibim husnidin,
Ul sabih o'ldi latofat ichra ammo bu malih.

Orazing ko'rgach ko'zum sho'roba to'kkach angladim
Qim, erur sensen malohat ahlidin ayru malih.

Ey Navoiy, achchig'-achchig' yig'larimni qilma ayb
Qim, erur ko'nglumni olg'an kofiri badxo' malih.

125

Fano tariqida har kimki hosil etti rusux,
Riyoyu zuhd aning ollida erur mansux.

Ne nav' o'zluqi mansux bo'lmag'ay qoshida,
Birovki do'st shuhudig'a hosil etsa rusux.

Chu ishqsiz edi zuhd ahli keldi nobolig',
Erurlar atfol el garchi derlar oni shuyul.

Demakta voqea yolg'onu chin taxayyul etib,
Qishi ekanlarin andoqki yod qilsa musux.

Jahon xoki erur bir kesak, vale nopok
Etak yetkurmamak avlo mulavvas o'lsa kulux.

Arit sirishk bila zohiringda bor esa chirk,
Yuv tavba suyi bila bo'lsa botining aro shux.

Navoiy, ahli fano ista, qo'y riyo ahlin,
Ki nayshakar borida tuhfa qilmadi kishi lux.

126

Firoq o'tiki balo og'zidur anga manfax,
Misoli do'zaxu jannatdurur ulu do'zax.

Ne tong yoshunsa kecha zulfida quyosh go'yi,
Agar bu nav' esa chavgoni zulfu go'yi zanax.

Erur kirarga ko'ngul xayli ul taraf bir-bir,
Tarog' sochingda yo'llar yasabtur rax-rax.

Quyosh hamono ko'k atlasin libos etmish,
Vayo kiyibdur ul oy nilgun nasij ila nax.

Gahiki ko'rguzasen zahri chashm, tong ermas,
Bo'lur chu donasi bodomning birorta talx.

Yuz ochsa aqlim eli to'lg'anurindinkim, bor
Chinor panjasi shal, oftob panjasi shax.

Navoiy ohini zohid kam etmadi so'z ila,
Nedinki dud o'lur afzun qotilsa o't bila yax.

127

Xating sipohi chu chiqti nechukki mo'ru malax,
Demaki qochmasun arbobi ishq urma zanax.

Qurudi mazra'i shavqum chu zohir etting xat
Ki, dona ofatidur mazra' ichra mo'ru malax,

Yuzung o'tiki bor erdi ko'zumga ravza guli,
Tutun kibi xating ul o'tni ayladi do'zax.

Niqob aro yuzung erdi g'ilof aro ko'zgu,
Ne xatdururki oni qildingiz ichindagi nax.

Xatiki xat-xat osilmishdur emdi ul raxdin,
Ne rux deyin yuzinikim, bo'lubtur ul rax-rax.

Tasavvur etmaki el o'pmak orzu qilg'ay,
Magarki mo'china og'zi labingdin olg'ay max.

Jamol zohir uchun, ey Navoiy, o'ldung zor,
Chu yopti orazini xat, uyalding erkin, vax.

128

Xujasta tongki ochib ul buti gulrux,
Bahor husni kibi subhum ayladi farrux.

Senga mushobahati bo'lg'ay erdi, bo'lsa edi
Bu gulshan ichra pariy sarvi qomatu gulrux.

So'z aytsa ham o'libu ham tirilmakim, ne ajab,
Kim o'lsa talx takallum erur, shakar posux,

Soching qarosida yuz ming tubutu totor,
Qading havosida ming sarvi O'jjau Xallux.

Ichimda la'ling erur uylakim badan aro jon,
O'qungda jonim erur uylakim so'ngak aro mux.

Chu fayz erur mutafovit topilmag'ay ma'ruf,
Agarchi karx kibi keldi surat ichra karux.

Ko'rub yuzungni Navoiyg'a hush ketsa ne tong,
Qi mot o'lur bori shahlar qachon sen ochsang rux.

129

Sadqang bo'lubon urmoq bu gunbazi axzar charx,
Qasringg'a davr urg'andek bir sabzi kabutar charx.

Sen sham' vale gardun fonusi xayol erdi,
Urg'anda malak xayli tegrangda sarosar charx.

Chun yuqori mayl etti nuru azming bo'ldi,
Ham nurda charx axtar, ham azmda axtar charx.

Sham'ingg'a lagan bo'lg'ach aflok maloyikdin,
Parvonalar urdilar tegrangda mukarrar charx.

Ko'k hullasidin yoyib atlas yo'lungga anjum,
Anjum duridin sochib boshing uza gavhar charx.

Yo'lung izidin o'zni ravshan qilibon kavkab,
Raxshing nuridin ko'zni har dam qilib anvar charx.

Qo'yungda Navoiyg'a charx urmoq agar yetsa,
Bir doirai maqsud o'lg'usi anga har charx.

130

Meni havosida devona ayladi ul sho'x,
Jununu ishq ila fasona ayladi ul sho'x.

Pari kibi chiqibon xushu aql g'orat etib,
Nihon bo'lub, meni devona ayladi ul sho'x.

Ushatti shishau jomu qadahni bazm ichra,
O'yun tariqini tiflona ayladi ul sho'x.

Quloq solingki xarobot ichra g'avg'odur,

Magar azimati mayxona ayladi ul sho‘x.

Qadahqa xirqam etib raxn, vahki, subhamni
Qimor o‘ynag‘ali dona ayladi ul sho‘x.

Chu oldi o‘ynag‘ali naqdi hushu sabrimni,
Yana topilmadilar to ne ayladi ul sho‘x.

Qilib Navoiyi ovorani jaloyi vatan,
Baloyu dardg‘a hamxona ayladi ul sho‘x.

131

Sochingki yuvur chog‘ida bordi bir taraf har shox,
Su ichra sunbuli tardur anga mukarrar shox.

Demay sunbuli tarkim suda erur aksi,
Ki suda sunbuli tar ko‘rguzar muanbar shox.

Magarki sunbulungga chirmashur taxayyuli bor,
Qi zohir etti tarog‘ sandali sarosar shox.

Chamanda qilg‘usi gulgasht go‘yiyo ul sarv,
Qi ochti soya uchun har taraf sanubar shox.

Yashil yenginki sarig‘ dikladin ko‘rundi ne tong,
Xazon daraxti bo‘lur ham birorta axzar shox.

Karam qil, el panahing ichra kirsra kim, xushtur
Chamanda meva dog‘i bersa soya gustar shox.

Navoiy, angla yaqinkim hayot rishtasidur,
Qo‘lungg‘a kirsra aning iqdi zulfidin har shox.

132

Ey jamoling mehridin ravshan azaldin to abad,
Zarra yanglig‘ ul yorug‘luq ichra sargardon xirad.

Kunhi zotingdin xirad gar bo‘lsa a‘mo ne ajab,
Zarrag‘a yuz ming quyosh mohiyatin bilmak ne xad.

Ham xirad nuri topib husnung quyoshidin dimog‘,
Ham vara‘ zo‘ri olib zikring g‘izosidin jasad.

Senga tolib kimki azmi Ka‘ba aylar yo‘qsa dayr,
Sen murodi kimki zikr ichra sanam der yo samad.

Xalq raddi ne ziyon topqang‘a lutfungdin qabul,
El qabulidin ne sud oniki qahring qilsa rad.

Bo‘lmag‘ay mumkin zalolat chohidin chiqmoq kishi,
Lutfung ilgi rishtai tavfiq ila qilmay madad.

Quvvatingning ojizi gar pili tan, gar sheri zo‘r,
San‘atingning sho‘‘basi gar guljabin, gar sarvqad.

Ham munojot ahlining ko‘nglida biyming behisob,
Ham xarobat ahli joninda umiding beadad.

Jurmu isyon chohidin chiqmoq Navoiy iltimos
Sendin aylar, negakim, yo‘qtur senga kufvan ahad.

133

Chu solik aylar esa azmi vodiya tavid,
Kerakki minsa bu sayr ichra markabi tajrid.

Bu markabu, bu safar kimsaga muyassar emas,
Ki hosil aylamagay olam ahlidin tafid.

Bu hamki o‘zni kishi boru yo‘qdin etgay fard,
Emastur o‘zluqidin mumkin o‘lmayin ta‘id.

Chu do‘st lutfig‘a barcha bo‘ldi vobasta,
Nedin kerak kishiga vasl ba‘didin tardid.

Azalda chun ne nasib etti o‘zga bo‘lmadi ul,
Sa‘idni ne shaqi qildi ne shaqini sa‘id.

Ketur qadahki, dame o‘zni xush tutay, ey mug‘,
To‘la quyarda emas hojat aylamak ta‘kid.

Navoiy istamas o‘zni dame bu dayr aro sog‘,
Hamisha kiftig‘a aning bering tajdid.

134

Sitam ermas edikim, aylading ko‘nglumni yuz parkand,
Sitam budurki tikmak birla istarsen anga payvand.

Ham ip kul bo‘lg‘ayu ham igna su bo‘lg‘ay tikar bo‘lsang
Nedinkim, bor alardin axgari so‘zanda har parkand.

Jamolingg‘a quyosh o‘xshar va lekin oncha ko‘p ham yo‘q,
Anga bo‘lg‘ancha oy monand ul bo‘lg‘ay senga monand.

Pari ro'yumdin ayru, ey hakim, och qaydu bandimni,
Ki men dev o'lmisham, devona ermonknm solursen band.

Habibim istayu gulshan aro har dam gul islarmen,
Meni Yusufdin agfu qildi qonlig' ko'nglagi xursand.

Ko'zumning mardumi odamdurur go'yo qaro bo'lg'an
Bu yoshlarkim bo'lur zoyanda andin barchasi farzand.

Labing no'shi zakotin hojat ahlig'a berur bo'lsang
O'lubmen hasratidin jong'a yo'q o'lgancha hojatmand.

Deding gulqand, ey tarso, hakimi anglabon za'fim,
Vale daf' o'ldi qilg'ach mug'bacha dayr ichra shakarxand.

Alam yetgach Navoiy, dahrudin may bil aning daf'i.
Qabul etgan kishiga basdurur olamda bu bir pand.

135

Gar ko'ngulni aylasa ul qotili xunxora sayd,
Qatl uchun qoni to'kulmay naylagay bechora sayd.

Ey ko'ngul, ul sho'x zaxm ura davog'a qilma sa'y,
Rasm bo'lmas istamak marham chu topti yora sayd.

Zulf aro sayd aylamak istar ko'ngullarni ko'zung,
Shab shikor ul nav'ikim qilg'ay kelibon qora sayd.

Qatl qilmay kesti to'sh-to'shtin ko'ngulni sho'xlar,
Bismil o'lmasdin burunroq bo'ldi pora-pora sayd.

Bilgay ul kofir anga telmurmagimni bilsakim
Ne tazallum birla qotilni qilur nazzora sayd.

Murshidi jozib tilab topmay gum o'ldi, voykim,
Bo'ldi bu sahroda sayyod istayu ovora sayd.

Telba qushdektur Navoiy ko'ngli savdo dashtida,
Oni to sen aylamishsen, ey pari ruxsora, sayd.

136

Mendin el har so'z desa bovar qilur ul sarv qad,
Yo'q menga so'z derga had, har ne desam ham barcha rad.

Chun desa maqbullar ko'p nukta men mardudmen,

Menki qavlum barcha rad, so‘z derga topqaymenmu had.

Bevafo ahbobdin bir ham menga bo‘lmay mumid,
Turfa ko‘rkim barcha aylab muddai sori madad.

Turfaroq budurki ulkim, jon anga qildim fido,
Bovar aylab holima har neki deb axli hasad.

Dahr elidin go‘sha tutmoq bo‘ldi avlo uylakim,
Tutmag‘ay ul qavm otin tutsa kishi umri abad,

Soqiyo, behush doru ez, dog‘i tut bodakim,
Andin o‘lsun hushi nobud, uylakim zoyil xirad.

Rindlar sarxaylimendurmen, bukun dayr ahlig‘a,
Maykada tufrog‘idin masnad menga basdur sanad.

Ishq vodiysinda maqsad ichradur avval qadam,
O‘zhlukung ko‘hi balosi bo‘lmasa ollingga sad.

Ey Navoiy, qil fano hosilki istar chog‘da do‘st,
Belga rust aylab etak tebrarga bo‘lg‘aysen muad.

137

Qayda qilgay soyadek men telbai xokini band,
Kim quyosh bo‘ynig‘a solmish sunbulung mushkin kamand.

Qatlim ermaslar g‘amu darding vale tahqirdin
Mur qatlin ajdahokushlar qachon aylar pisand.

La‘lidin choqilmas o‘t balkim shararlar ayrilur,
Har taraf mandon arokim o‘t kibi sursang samand.

Tong yo‘q ohim ul quyoshning burqa‘in raf‘ etmasa,
Kim bulutqa dud yetmas har necha chiqsun baland.

G‘o‘tamu urmish ko‘zumning mardumi qon yosh aro,
Yo yoshurmish ul qaro ko‘z orazin gulgun parand.

Istaguncha, ey ko‘ngul, har dam davo dard istagil,
Kim davo topmoq emastur mumkin o‘lmay dardmand.

Bo‘lg‘ali xunob hijrondin Navoiy talxi kom
Gohi yig‘lar achchig‘-achchig‘, gohi aylar zahrixand.

138

Ey yuzung sham'iyu zulfung dudidin tarki xirad,
Ko'ngluma subhi azaldin qismi to shomi abad.

Dema to joning jasadda bo'lg'usi qilg'um jafo,
Qayda jon qolmish menga chun za'fdin yo'qtur jasad.

Menu ko'yung qaydakim, devona, balkim devmen
Kim, malak xaylig'a yo'q gustoh aning tavfig'a had.

Gar bori ishq ahlin o'z ko'nglung uchun qilding qabul,
Men necha mardud esam tengri uchunkim, qilma rad.

Xastalig' ko'rkim, bo'lur har dam hayotim munqate',
Gar nafasqa dam-badam chiqmoqqa jon qilmas madad,

Istasang olam eli maqsudi bo'lmoq zinhor,
Yema yuz olamcha elga tangri bergandin hasad.

Ey Navoiy, kasbi oyini fano qil uylakim,
Umrning mi'odi yetganda kerak bo'lsang muad.

139

Bo'ldi ko'nglum shod topqach tig'idin ko'ksun kushod,
Yo'q ajab har kimga kim yetgach kushodi bo'lsa shod.

Xatting el ko'nglini ko'prak oldi go'yo xat emas
Yuz uza qilding ko'ngul olmog'lig' afsunun savod.

Ul pari ishqida men devona ermon devmen,
Ishq vodisinda har ohim erur bir devbod.

Dema qochtim javridinkim baski tosh yog'durdi hajr,
Gard o'lub barbod bo'ldi bu tani xoki nihod.

Nomurod o'lsam ne tongkim ixtiyor etganda ishq,
Ulki avval tarkin' ettim ermas erdi juz murod.

Yordin gar istasangkim ko'rmagaysen g'ayri vasl
G'ayri vaslin mutlaqo yod aylamaknn qilma yod.

Ey Navoiy, mo'taqidmen qayda ko'rsam pok yuz,
Yuz kishida yo'q ekan bir sen kibi pok e'tiqod.

140

Buki har yondin ko'kartibdur yuzumn ko'ji dard,
Jism o'ti toqini oltun uzra qildim lojuvard.

May yuzungda gullar ochti qilma faryodimni man',
Bulbul afg'oni ne tong gulshanda chun ochildi vard.

Bul ajabliqlardurur ishq ichrakim, zohir qilur
Mehrdek o'tluq ko'nguldin day yelidek ohi sard.

G'am toshi hoki tanimdin har sari eltur g'ubor,
Boshima tufroq sovrurmoqtin emas tegramda gard.

Ul quyosh zulfi hamidin chiqsa ohim to'lg'onib,
Bir quyun bil onikim, davri erur gardun navard.

Eyki, istarsen o'zungni fard ul oy ishqida,
Avval oning g'ayri yodidin o'zungni ayla fard.

Ey Navoiy, dardlig' nazmingni dard ahln bilur,
Dardsiz dog'i bo'lur oni o'qug'ach ahli dard.

141

Yor vaslidin uzub erdim meni shaydo umid,
Shoh lutfi qo'ymadi shaydo ko'ngulni noumid.

O'rtar zrdi hajri navmid erkanimda, voykim,
Shavq o'ti kul qilg'udektur bo'lg'ali paydo umid.

Bir nazardin gar bo'lur jonim gahi osuda bas,
Mundin ortuq vaslidin yo'qtur menga qat'o umid.

Hayrat aylarlar mening holim ko'rub ahli junun,
Aqldin, vah, qayda tutg'aymen meni rasvo umid.

Yo'q ajab, gar odamiliqdin chiqib devonamen,
Chun menga bor ul pari paykar malaksiymo umid.

Hajr navmid erkanimda ortar ummidimda shavq,
Vahki, yo navmidlig' aylar halokim, yo umid.

Ham jafo, ham javr umidim bordur, ham lutfu mehr,
Har jihatdin yo'qturur and(in) menga illo umid.

Hajr dardig'a davo behudlug' ermish, soqiyo,
Bu balo ichra tutarmen sog'ari sahbo umid.

Ey Navoiy, g'arqi bahri rahmat o'lsam, ne ajab,
Menki ko'z daryosidin tuttum duri yakto umid.

142

Yo‘q menga yuz yilda ul mahvashqa bir so‘z derga had,
Bo‘lsa bir so‘z derga had, ul ham bo‘lur yuz qatla rad.

Mehri xud yo‘q lek amdo zohir aylar iltifot
Kim, xaloyiq jonima qasd aylagaylar yeb hasad.

Turfaroq bukim qilib olamni jonim dushmani,
Do‘stluq izhori har majlisda aylar beadam.

Shak emaskim, bo‘lg‘usidur yorlar bee‘timod,
Har qachon yor ollida ag‘yor bo‘lsa mu‘tamad.

Umr yanglig‘ bevafo dur xalq go‘yo, ey Xizr,
Chekti Zulqarnayn Ya‘juji vafo ollib‘a sad.

Ey xush ulkim, go‘sha tutqay, uylakim topilmag‘ay
Axtarib davronni davr ahli azaldin to abad.

Soqiyo, abnoyi davron javrining poyoni yo‘q,
Uyla sog‘ar tutki, zoyil aylagay xushu xirad.

To bo‘lay ul nav‘ loyaqilki, kelmay holima,
Qilsa yuz Farhod ila Majnun nasihatdin madad.

Ey Navoiy, olam ahli javr etarda tengdurur,
Xohi shohi charhi qadru xohi mohi sarvi qad.

143

Vahki, ham xushumni afzun qilmadi afsunu pand,
Ham jununimni kam aylay olmadi zanjiru band.

Bilki sendindur bari dardimni fikring holima,
Dardmand el holin ul bilgayki bo‘lg‘ay dardmand.

Zaxmlarkim soldo zahr olud tig‘ing jismima,
Og‘zin ochib har biri holimg‘a aylar zahrixand.

Bo‘ynungga mushkin ipakdin, eyki, tumor osmasang,
Qayda holim bilgasen chun bo‘ynuma taqding kamand.

To ko‘ngul xoling xayolidin boshingg‘a uyrulur,
Yo‘q senga hojat yomon ko‘z daf‘ig‘a o‘tu sipand.

Chun falak toqidek oxir bo‘lg‘usidur sarnigun,
Rif‘ating toqin, ne sud, etmak falakcha sarbaland.

Ey Navoiy, obi hayvondek labidin uz umid
Kim, soching zulmotidin yopti anga mushkin parand.

144

Vahki, har soat bo'lurmen vaslidan yetgach navid,
Yordin ummidvor, ammo o'zumdin noumid.

Dedi mehmoning bo'lub, yuz javr ila aylay halok,
Vahki, bor ul sho'xning har va'dasida yuz vaid.

Qatlim etting, aylasunlar eltibon ko'yungda dafn
Kim, borur jannatqa zulmung tig'idin bo'lg'an shahid.

Tikti ko'ksun chokinu tig'in tanimda qildi gum,
El eshikni qufl etib tufroqqa ko'mgandek kalid.

Istaram ko'yung itining panjasin ne ishgakim,
Oncha osoyish dimog'img'a yeturmas mushkbid.

Do'st chun jon ichradur qo'y «naxnu aqrab» ishqini,
Tut bo'yun baskim, yaqinroq keldi «min hablil varid».

Ey Navoiy, shah xayolin asra ko'z mulki aro
Kim, erur ham Bog'izog'on anda, ham Bog'isapid.

145

Nolonmen ochar bo'lsa yuz ul huri parizod,
Bulbulg'a ne tong gul ochilur faslda faryod.

Gulgun to'n aro qomatimu jilvagar o'ldi,
Gul bargidamu bo'ldi nihon savsani ozod.

Ashkim suyining mavjini ko'nglungga kechurkim,
Javhar bila xushroq ko'runur el aro po'lod.

Ko'nglum zaqaning ichra ko'rub yoyding anga zulf,
Choh uzra kabutarg'a yoyar domini sayyod.

Bulbulni g'aming qo'zg'asa shod o'lmag'il, ey gul,
Kim o't ham o'char kulni falak aylasa barbod.

G'amzang meni bir tig' bila aylamadi qatl,
Bu fe'l qilur kinga g'azab aylasa jallod.

Ko'ngling Navoiyni o'qung kasrati buzdi,
Bu kulba yog'in kasratidin qolmadi obod.

146

Chekar un ko'nglum ursang tig'i bedod,
Ne tong su quyg'ach etmak sho'la faryod.

Ko'ngul sensiz topar g'am shodlig'din,
G'aming yetgach vale aylar ani shod.

Ne tong majnunlug'umkim, jilva aylar
Ko'zumga lahza-lahza bir parizod.

Ko'ngulni, soqiyo, maydin qilib xush,
Buzug'ni sayl ila aylarsen obod.

Meni shod aylagil bir jur'a birla
Ki, g'amdin jong'a yetti joni noshod.

Sanam ollida maydin bosh ko'tarmon,
Ki qildi dayr piri mundoq irshod.

Sening yoding bila o'ldi Navoiy,
Tirik bo'l, garchi ani qilmading yod.

147

Ko'ngul haroratin anglatti ohi dardolud,
Uy ichra o't ekanin elga zohir aylar dud.

Vujudum etti adam oqibat bu hayratkim,
Adamdek og'zi aro so'z ne nav' topti vujud.

Ko'zung shamoyilini nargis ar ko'ra olmas,
Senga ne fikr, ko'zi chiqsun ulki bo'ldi hasud.

Dame haram nafasi dayr qasdi aylarmen,
Ne yerda yuz qo'yar o'lsam yuzungdurur maqsud.

Ko'ngulni yorg'a bog'layu raf' qil ag'yor,
Ki bordur ulki aning g'ayridur sarobu namud.

Malul o'lubmen o'zumdin, fano mayi tutkim,
Ki rangu atri vujudumni aylagay nobud.

Vagar sumursa Navoiyg'a yetgay andoq sukr,
Ki farq topmag'ay ollida shohidu mashhud.

148

Qading deb sarvni jon bo'lsa xursand,
Ajab yolg'ondur ammo rost monand.

Shakar chun qildi shirinlikni da'vo,
Eshitgach lablaring qildi shakarxand.

Ko'ngul jonimg'a yetmish erdi, yuz shukr,
Ki qildi itlaring parkand-parkand.

Iti bag'rim yegandin o'lsa, aylang
Kesib bag'rin kesuk bag'ring'a payvand.

Bu nav' ar zulfi savdosi olur xush,
Erur sa'b, ey hakim, o'lmoq xiradmand.

Talab dashtida avval foni o'lg'il,
Qi yo'q bu yo'lda o'zluqdin og'ir band.

Navoiyg'a yana ko'p pand berma,
Kel, ey nosih, eshit sen dog'i bir pand.

149

To'sh-to'shumdin dushmanu yo'q do'stdin qat'o umid,
Qilma, yo rab, do'stdin dushman meningdek noumid.

Ushbu muhlik varta ichra garchi eldin qolmamish
Hech umidim, qat'i qilmoq do'stdin ammo umid.

Uyla girdobi balo ichra tushubturmenki, bor
Necha dersen biym, ammo yo'qturur paydo umid.

Jon fido qildim meni, navmid qildi vaslidin
La'lidin jon istar elga yo'qturur illo umid,

Soqiyo, muhlik g'amimg'a shodliq imkoni yo'q,
Ne tutay sendin yana jomi nishotafzo umid.

Yoru vaslidin vafo ko'z tutmasam, ne aybkim,
Umru davlatdin vafo tutmaydurur dono umid.

Ne visolu ne umidi vasl, vah, o'lmay netay,
Ey Navoiy, koshki yo vasl bo'lsa, yo umid.

150

Garchi yor etmadi hargiz meki noshodni yod,
Lek aning yodi bnla har dam erur ko'nglum shod.

Zulfidin so'rdi ko'ngullarni ko'zi arbadasi,
Domdin ko'rmadi el saydni qovmoq sayyod.

Qomating bandasidur sarv vale xidmat aro
Ko'rubon rostlig'in oni qilibsen ozod.

Qatlima chiqti etak belga urub, tig' chekib,
Qon tegardin ayab erkin etagin ul jallod.

Chunki Shirin ko'zi behad qarodur, bas necha mil
Toshni surma nedin ayladi oyo Farhod.

O'zgalarga ichur, ey soqiyi davron, mayi vasl
Kim, menga zahri firoq ichmak o'lubtur mo'tod.

Muncha faryod Navoiydin emas, hajr tuni
Kim qilur har kecha faryodidin el ham faryod.

151

Unutmag'ilki to hajr etti bedod,
Meni bir noma birla qilmading yod.

Ko'ngul yod etmasingdin bo'lsa g'amgin,
Vale ruhum erur yoding bila shod.

Buzug' jismim uyin yiqti firoqing,
Bu uyda ko'p buzug'luq qildi bunyod.

Qul o'ldi sarv to gulgasht etarga,
Qading bazmi tarabdin qo'pti ozod.

Meni gah dashtu gah tog' uzra ko'rgan
Tirilmish, sog'inur Majnunu Farhod.

Ko'ngulni may bila ma'mur qilkim,
Xumori davr oki qo'yimas ozod.

Navoiy telba bo'lg'an chog'da ko'rdi,
Pari birla ani sog'indi hamzod.

152

Yo'lida jon berdim, o'tti ko'rmayin jonon, ne sud,
Ko'rsa ham ko'rmasga solib zoyi' o'ldi jon ne sud.

Sud ko'z tuttum qararg'an ko'zga ul yuz mehridin
Anglag'ach mehri jamolin ayladi pinhon, ne sud.

Bir tabassumg'a labidin jonni berdim sud uchun,
Jonim olib la'li oning bo'lmadi xandon, ne sud.

Zulfi savdosig'a naqdi umr berdim, ohkim,
Yetmadi jonimg'a bu savdoda juz nuqson, ne sud.

O'qlaridin chunki har paykon ko'ngulga sud edi.
Har nekim yetti yetishgach, o'ttilar parron, ne sud.

Foniy o'l, aylab jahon sudu ziyonin tarkkim,
Ne ziyondur mo'tabar olamda, ey nodon, ne sud.

Ey Navoiy, dema jon ber vaslidin sud istasang,
Yuz tuman jon bersa chunkim vasl emas imkon, ne sud.

153

Ey soching zanjirining savdosig'a majnun xirad,
Dam-badam ko'prak paridek husnungga maftun xirad.

Aqlim uchi ayladim to kasb ishqing ilmini,
Garchi elga ilm kasbidin bo'lur afzun xirad.

Ey hakam, etma jununum aybkim, ko'rgach ani
To'qtata olmas dimog'i ichra Aflotun xirad.

Ey xiradmand, anglamassen holatin ushshoqning,
Ne uchunkim ishq tavrada erur Majnun xirad.

Ohkim, yetgach aning ishq tamomin qildi mahv,
Garchi qildi pand ila ko'nglumga yuz afsun xirad.

Garmro' oshiqqa mardud o'lsa, nosih, qilma ayb
Qim, kelibdur ahli ishq ollida doim dun xirad.

Ey Navoiy, ishq ayog'ining nisori aylakim,
Sochsa har soat nasihatdin duri maknun xirad.

154

Uyla hijron toshlari yog'durdi charxi tez gard
Kim, sipehr avjig'acha xoli tanimdin chiqti gard.

Yor ila ahbob mendin ayriyu men barchadin,
Yo‘q ajab gar barchaning dardicha menda bo‘lsa dard.

Hajr toshidin ko‘kardi paykarim, yoxud bu rang
Ayladi uryon tanimni, baski chektim oh sard.

Qahkashondek chekma za‘f anjum sipohin shomi hajr,
Men o‘lubmen, ey falak, hojat emas qilmoq nabard.

Ashku ohimdin natija bo‘ldi qonlig‘ toza dog‘,
Go‘yi ul suvu havodin ochilur bu nav‘ vard.

Ey ko‘ngul, gar xud xazon fasli emas hijron kuni,
Nega bog‘ ahlig‘adur titratmayu ruxsori zard.

Xalqining qaydi Navoiyni parishon aylamish,
Kimki jam‘iyat tilar, qilmoq keraktur o‘zni fard.

155

Qazo ne hukmki aylar jahong‘a dur nofiz,
Jahonu bas demakim, insu jong‘adur nofiz.

Jahon aro bani odam netib xalos o‘lg‘ay,
Kim ul maloyikai osmong‘adur nofiz.

Nifozi hukm shahi komrondin elga bo‘lur,
Ne hukm ul yetsa shahi komrong‘adur nofiz.

Agar yomonu vagar yaxshi kimsa yo‘q ozod,
Nedinki buyrug‘i yaxshi-yomong‘adur nofiz.

Buzug‘ jahong‘a aning hukmi nofiz o‘lg‘andek,
Habib hukmi meni notavong‘adur nofiz.

Bo‘yun qo‘yubmen agar tig‘i qatl surgungdur,
Ki buyrug‘ung meni behonumong‘adur nofiz.

Navoiy aylasa har yon azimat andin erur,
Ki amri dilbarining har qayong‘adur nofiz.

156

Ko‘nglum erur ul g‘unchai serob ila multaz,
Ul nav‘ki mast o‘lsa mayi nob ila multaz.

Lazzat topar ul sho‘x chuchuk jonim olurdn,

Atfoldek o'lg'an kibi jullob ila multaz.

Rangin labing ozurda ko'ngul komidur archi,
Bemor emas sharbati unnob ila multaz.

Ko'nglum yuzu la'lingdin o'zin istadi behush,
Kim subh bo'lur xalq shakar xob ila multaz.

Sen bazmi nishot ichra mayi nob ich, ey sho'x,
Kim bizni firoq ayladi xunob ila multaz.

Soqiy qadahi tutqilu, ey turfa mug'anniy
Bazm ahlini qil bir necha mizrob ila multaz.

Ko'p ravza bila hurni ko'rguzma, yuz ochqil
Kim, xasta Navoiy emas asbob ila multaz.

157

Zihi mazohir aro mehri orazingdin nur,
Quyoshtin uylaki zarroti xayli ichra zuhur.

Vujudung ayladi kavnu makon vujudin fosh,
Hamul sifatki quyosh qildi zarrani mashhur.

Xirad gar a'mo esa gunoh zoting ichra ne tong,
Quyoshni ko'rmasa xuffosh bordurur ma'zur.

Sening jamolingga gul ko'zgusida bulbul mast,
Sening zuhurung ila gul jamolig'a mag'rur.

Yo'q ersa g'unchai xatting nechukkn parda arus,
Arusn pardanishin yanglig' o'lmag'ay mastur.

Seni tilab tunu kun baski aylabon taku po'y,
Nafaslarini ola olmayin sabou dabur.

Boqib sujud aro qoshingg'a gabr agar mo'min,
Tilab qadah aro aksingni mast agar maxmur.

May ichra aksing uyla sof chashng'a ayshu nashot,
Qadahda nash'ang ila durdkashg'a zavqu surur.

Chu sensiz o'ldi haram ichra porso, ne osig',
Navoiy o'lsa sening birla dayr aro, ne qusur,

158

Sarig‘ kog‘azmudurkim so‘zi hajrim ayladim tahrir,
Va yoxud sho‘la tushti safhag‘a ul so‘z etib taqir.

Magar huro sochin qildi qalam kun, safhasin kog‘az,
Qilurda sun‘i naqqoshi nigorim suvratin tasvir.

Boqib dermen shikoyat aylayin, ko‘rgach ani qolmas
Ko‘zumga tobi nazzora, tilimga quvvati taqsir.

Meni hajr ofatidin qutqaru qatling‘a ta‘jil et,
Nedinkim biymi ofat keldi ishta aylamak ta‘xir.

Deding vasl ichra ta‘xir etmayin ishqim qabul etsang,
Chu bo‘ldung, oshiq etting hajr asiri qilmading taqsir.

Junun xatti muhiti ichra markaz bo‘lmog‘im ne sud,
Ki bu xat birla bo‘lmas ul parini aylamak tashir.

Soching kufri xud imonimni oldi, vah, ne aysh o‘lg‘ay,
Gar ul zunnorni bo‘yunung‘a bog‘lab qilsalar takfir.

Meni gar mug‘bacha dayri fano ichra asir etti,
Bu taqdir ersa, ey shayxi haram, ne qilg‘amen tadbir.

Navoiyg‘a ne mumkin vaslkim, har tun bu fikr ichra
Ne tadbir etsa oxir ishqdin bori topar tag‘yir.

159

Tiyra shomim ichrakim barqi balolar choqilur,
Har nafas ishq ajdahosi og‘zidin o‘t sochilur.

Hajr dashtin, vah, netib qat‘ aylayin kim, har tikon
Bosh chiqorur orqasidin chun kafimg‘a sonchilur.

Ishq aro band etmagim ne sud, ey ahbobkim,
Har fig‘onda bandi-bandim bir-biridin ayrilur.

Chun ilojnm so‘rg‘ali holim so‘rarsen, ey tabib,
Bu hikoyatni birovdin so‘rki o‘z holin bilur.

Tog‘u vodiy ichra andog‘ sa‘b holim borkim,
Ko‘rsa gar Farhod, agar Majnunki yuz hayrat qilur.

Ne qarodur shomi hajrimkim yorumas shammai,
Muncha o‘tkim charxi toqida damimdin yoqilur.

Nomadin mumkin emas ul sho‘x holim anglamoq,

Urtanur kog‘az firoqim sharxi chunkim yozilur.

Soqiyo, qissa uzatmay emdi tutqil bodakim,
Dostoni hajr qisqarmas nechakim aytilur.

Ey Navoiy, azmi dayr etgil tilar ersang farog‘
Kim, bu yanglig‘ gavhar andoq kon ichinda topilur.

160

Kechakim zulfung xayoli ko‘nglum ichra aylanur,
Tongg‘a tegru za‘fliq jismim yilondek to‘lg‘anur.

Dargahingda bir zaif it birla men har kechakim,
Gah tanin boshim, gahi boshi tanimni yostanur.

Ey pari, majnun ko‘ngul so‘zidin o‘zni asrakim,
Barqi ohidin maloyikning qanoti churganur.

Men kimu uyquki hijron shomi ohim suridin,
Desa bo‘lg‘ay so‘ngg‘i uyqu eltgan el uyg‘anur.

Gar zabun bo‘lsam ajab ermaski tushsa ishq aro,
Ajdaholar xoksor o‘lmoq tariqin o‘rganur.

Otashin ruxsor ila kuydurma asru elnikim,
Sham‘ yuz parvonani o‘rtar, o‘zi ham o‘rtanur.

Sarvqadlar jilvasi, tong yo‘q, Navoiy ohidin
Doimo ashjor yel taxriki birla tebranur.

161

Vaslidin chun multafit ko‘prak bo‘lur furqatda yor,
Tarki vasl aylab qiling, ahbob, furqat ixtiyor.

Dema ko‘nglung bo‘ldimu tark aylamoq yoru vatan,
Ne ko‘ngulni tark qilmoq, ne vatan, vah, qaysi yor.

So‘zu yoru yordin so‘rmangki, hijron dashtida
Qolg‘aln beqas unut bo‘lmish menga yoru diyor.

Topmadim bir nechakim mehru vafo tufrog‘ida
Dona sochtim ashkdin kiprik bila aylab shiyor.

Siymgun ashk emas oltundek yuz uzra, ne osig‘,
Jism hijron ko‘rasida bo‘lmayin sohib iyor.

Kimki olam ahli birla oshnolig‘ qilmadi,
Oni de farhunda baxtu oni bilgil baxtiyor.

Holini naylab nihon tutsun Navoiy xastakim,
Tiysa ashkin oh urar, yig‘lar agar ohin tiyor.

162

Za‘fliq jismim qachon nozik taningga chirmanur,
Zulfung ikki tori go‘yo bir-biriga to‘lg‘anur.

Qomatingg‘a sarv taqlid aylabon soldi shikast,
Bu sazodur gar giyah sarvi sihig‘a‘ o‘tkanur.

Zulfungga hamsarliq etmak o‘zda topmas nechakim,
Sunbuli mushkin quyundek o‘z-o‘ziga aylanur.

Voqif erkin ishq o‘tining so‘zidin husn ahlikim,
Sham‘ agar parvonani o‘rtar, o‘zi ham o‘rtanur.

O‘ynamoq birla solur davrong‘a raxshi qo‘zg‘olon,
Har qachonkim bazmdin ul sho‘x usruk otlanur.

Bu chamanda tortibon bulbul tong otquncha fig‘on,
Ishq darsin go‘yiyo gul daftaridin o‘rganur.

Dema sarg‘ordi Navoiyning yuzikim ishq aro,
Buyla oltunni qilurg‘a poymoling qazg‘anur.

163

To buzug‘ ko‘nglum aro zulfung xayoli aylanur,
Ajdahoyidurki bir vayrona ichra to‘lg‘anur.

Ahli dard ohu fig‘onidur, emas ko‘su nafir,
Sayr uchun ul xo‘blar shohi qachonkim otlanur.

Gar tanimda dog‘lardur, vah, ne tong boshida dog‘
Notavonikim, ichi hijron o‘tidin o‘rtanur.

Har shararkim o‘tlug‘ ohimdin borur gardun sari,
Ahli ishq arvohi o‘rtanmakni andin o‘rganur. .

Ravshan etmas bazmni husn ahli sendekkim, etar
Dahr yorutmog‘ni gar anjum quyoshqa o‘tkanur.

Chun bu gulshan bevaforur, jom davrig‘a to‘kar
Necha pora siymkim umrida nargis qozg‘anur.

Andog' uyqug'a Navoiy bordi hijron shomikim,
Yaxshidur gar hashri g'avg'osida dog'i uyg'onur.

164

Ey ko'ngul, dushmanlar ancha makr ila fan qildilar
Kim, vafolig' do'stni jonimg'a dushman qildilar.

Dud boshimg'a chiqar, go'yoki hijron toshidin
Yog'durub har yon bu gunbad uzra ravzan qildilar.

Boshima jo'lida soch ermaski zog' aylab g'uluv,
Zaxmlardin to'ma istarg'a nashiman qildilar.

Hajri shomidin osib gardun qaro kiz bo'ynig'a,
Subh chok aylab yaqo, holimg'a shevan qildilar.

Uchmish erdi ishq o'ti xasdek tannmdin dardu shavq,
Kuydurub go'yo bu tutruq birla ravshan qildilar.

Boda tutkim, hikmat ahli charx bemehr erkanin
Jom davri xatlari birla mubarxan qildilar.

Ey Navoiy, Ka'ba tut, yo dayrkim, ahli jahon
Jurmu g'amdin bu ikki manzilni ma'man qildilar.

165

To'rt rangi muxtalifdin hullakim jonon kiyar,
To'rt unsur kisvatidur go'yyokim jon kiyar.

O'zbeki gulnori to'ndin kuydum, ammo o'lturur
Lemuyi terlik aning ostidakim jonon kiyar.

Ikki yonimni shigof aylabturur bu rashkim,
Ikki yonidin shigofin bog'lamay qapton kiyar.

Gul bila savsan katon yanglig' bo'lur mahtob aro,
Ko'nglaki gulgun bila chun savsani katton kiyar.

Oraz uzra sho'xlug'dinmu yoyar sinjobini,
Yo'qsa sinjobi bulutturkim mahi tobon kiyar.

Har chubulg'an toridur sarrishtai izzu sharaf,
Eski sholikim, fano ko'yida bir uryon kiyar.

Gar Navoiy jandasin shoh oldi, tong yo‘q, chunki ishq
Poku beg‘ashdur, gadoning kisvatin sulton kiyar.

166

Kimki oning bir malak siymo parivash yori bor,
Odami ersa pari birla malakdin ori bor.

Kecha ulkim chirmanur bir gul bila ne tong agar,
G‘unchadek har subh o‘lub xandonnishot izhori bor.

Yo‘q ajab bulbulg‘a gul shavqidin o‘lmoq zorkim,
Pardin o‘q jismig‘a sanchilg‘an adadsiz xori bor.

Belingu la‘ling xayoloti bila ko‘nglum erur
Ankabutekim, aning jon rishtasidin tori bor.

Sunbuli zulfi agar oshiftadur ayb etmakim,
Gul yuzunda yotqon ikki nozanin bemori bor.

Aylab o‘zni mastu behud chiqmasun mayxonadin,
Kimki mendek davr elidin ko‘nglida ozori bor.

Ey Navoiy, yor uzar bo‘lsa muhabbat rishtasin,
Kelmas o‘lsa ul aning sori, sen oning sori bor.

167

Xolu xattidinki har birning bir o‘zga holi bor,
Xat yuzinda nuqtadek mushkin xat uzra xoli bor.

Charx uza zarrin g‘izol o‘ldi shafaqdin jilvagar,
Yo mening mushkin g‘izolimning hariri oli bor.

Xajri ashkim ichrakim topmas zarar ko‘z mardumi,
Go‘yiyo kirpik nayistonidin oning soli bor.

Garchi hindu bo‘lsa maskan aylagay xurshid uza,
Xoldek ulkim jamolingdin humoyun xoli bor.

Ne uchun o‘lmayki, el qatlig‘a aylab ehtimom,
Qotilimning chun menga navbat yetar ihmoli bor.

Kon ila daryo matoin naylasun ul kimsakim,
Dayr aro la‘li ravondin jomi molo-moli bor.

O‘zni mast istar xarobot ichra vajdu hol ila,
Gar Navoiyning bu dam dars ichra qilu qoli bor.

168

Ikki gul vaqti dog‘i ikki quyosh davronidur,
Kim ko‘ngulda ul iki oraz g‘ami hijronidur.

To latofatdin labing shavqi tushubtur jon aro
Go‘yiyokim, ul mung‘a tandur, bu oning jonidur.

Qo‘zda har sari qizil raglar demaknm, mardumin
G‘amzang urdi zaxmlar har yon yugurgan qonidur.

Multafit bo‘l holatim sharhig‘akim, bu doston
Shahr aro har ko‘yining boshida el dostonidur.

Har quyun g‘am dashti ichra ko‘rsa Layli sog‘inur
Qim, xasu tufrog‘ aro Majnuni sargardonidur.

Ulki to mumkindurur ko‘rmish falakdin e‘tibor,
Bas mazallat ham kerak ko‘z tutsa to imkonidur.

Asrangiz o‘zni Navoiy sho‘lai afg‘onidin
Qim, bu oqshom furqati oshubining tug‘yonidur.

169

Qofirekim sen kibi ruxsori otashnoki bor,
Ut solurdin kishvari islom aro ne boki bor.

Ishq o‘ti ko‘nglum yorutmoq istasa yo‘qtur ajab
Qim, churuk bo‘lg‘an so‘ngaklardin quruq xoshoki bor.

Qo‘nglakim chokin tikarga mayl qilding, ey rafiq,
Bilmading go‘yoki ko‘nglak ichra ko‘ksun choki bor.

Eyki dersen pok husnumdek jahon ahlida yo‘q,
Men kibi ishq ahlining ham qayda ishq poki bor.

Qatra-qatra ashku daf‘a-daf‘a ohim dudidin
Ishq mulkining ajoyib anjumu afloki bor.

Sol yangi oy zavraqig‘a atlasing, ey charxkim,
Ohdin bu shom ashkim bahrining ko‘loki bor.

Ey Navoiy, qo‘yma boshim sho‘xlar go‘y etgali
Kim, ani osmoqqa bo‘lsun chobukum fitroki bor.

170

Ichgali gulrang may nargis masallik jomi bor,
Savsani to'n birla ulkim sarvdek andomi bor.

Gulshan ichra sarvi ra'nodek qilib har yon xirom,
Mavzu'i dilkash aro may ichgali oromi bor.

Bodai sofiy chekib ahbob ila g'ofil valek
Kim, firoqin dog'i bir mahrumi xun oshomi bor.

Bu jafu ahli vafoni qildi maydek talxi kom
Kim, qoshida kirsu har noahl maydin komi bor.

Men yutub xunoba yillar, el chekarlar jomi aysh,
Chora yo'q ulkim azaldin baxti nofarjomi bor.

Chun vafo ahlig'a davron tutmadi jomi murod,
Kim murod andin tama' aylar xayoli xomi bor.

Ey Navoiy, gar fano dayri sari qilsang guzar,
Dayri pirining yomon-yaxshig'a lutfi omi bor.

171

Sarvdin gul butmasa, qad uzra ruxsori nedur?!
Jon agar shirin desa, la'li shakar bori nedur?!

Nomai hajrim kabutar parlarin gar o'rtamas,
Ul qaro xatlar qanoti uzra har sori nedur?!

Orazu zulfungda ko'nglum kofiri ishq o'lmasa,
Bas aning bir sari but, bir sari zunnori nedur?!

Rishtai zulfig'a bog'lig'dur ko'ngul, ul sho'xning
Tifl qush sudrar kibi har sori raftori nedur?!

Ishq dashtida ko'rungan yerga tushmish erdi o't,
Bildim anda o'tdur, andin bilmadim nori nedur?!

Sabzi xatlar vasli holo mug'tanamdur, ey ko'ngul,
Kim bilurkim, iqtizoyi charxi zangori nedur?!

Gar iting debtur Navoiy qilmadi mehmonlig'im,
Kecha tishlab-tishlab olg'ay jismi afgori nedur?!

172

Har gadoekim jahonda bir muvofiq yori bor,
Xizr umriyu Skandar hashmatidin ori bor.

Kimki ul bir ko‘ngli sevgan naxli qaddin bar yedi,
Ollloh-olloh, umridin ne baxti barxurdori bor.

Bilsa ko‘nglum holatin shoyadki-kelgay so‘rg‘ali,
Ulki ko‘ngli ichra bir badxo‘yidin ozori bor.

Ko‘zlaridin kecha tong otquncha uyqum yo‘q turur,
Kecha naylar anda uyqukim, iki bemori bor.

Sho‘laliq yuz pora ko‘nglum xayli mujgoning aro
Otashin guldurki, atrofida hadsiz xori bor.

Istasang davron jafosidin qutulmoq, ey ko‘ngul,
Xonaqah tarkin qilib mayxona ko‘yi sori bor.

Subh yanglig‘ topmasang dayr ichra may olmoqqa vajah,
Rahn uchun bo‘lsun Navoiy xirqau dastori bor.

173

Har kishikim bir so‘z ul badmehrdirin tahriri bor,
Holatimning tokim ul taqdir etar tag‘yiri bor.

Muhtariz bo‘l sho‘lai ohimdin, ey gul xirmani,
Kim, chaqin xirmang‘a tushganning ajab ta‘siri bor.

Ko‘ngluma yo‘q chora o‘rtanmakdin o‘zga ishq aro,
G‘ayri kuymak mo‘rning o‘t ichra ne tadbiri bor.

Hindui zulfikim ul yuz taxti farmonidadur,
Joduyidurkim anga go‘yo pari tasxiri bor.

Sabzai xatting erur har sari zulfung toridin,
Xatti zangoriki mushki nob ila tahriri bor.

Faqr dashti ne qatig‘ yo‘ldurki, solik bir necha
Qilsa diqqat birla haq amrin ado taqsiri bor.

Gar Navoiy jon berib, ul zulfning bir torini
Olsa ayb etmangki, bu savdo aro tavfirn bor.

174

Qaysi bir ko‘kning yuzungdek mehri olam tobi bor?
Qaysi gulshanning jamolingdek guli serobi bor?

Zulfidin, ey zaxmliḡ koʻnglim, qutulḡung yoʻq turug
Kim, sennng har halqai zulfungda bir qullobi bor,

Zulfu yuzidin dam urmang, tui bila kun chashmasi
Kim, bu sunbul birla gulning oʻzga obu tobi bor.

Ne uchun har dam sarigʻrogʻdur yuzumning oltuni,
Bovujudekim yuzumda ashkdin simobi bor!

Sajda gar aylar malak, ne tongkim ul oy qasrining
Kungiri shaklidan atrofida koʻp mehrobi bor.

Davlati zohirki mahbub aylading, tark aylakim,
Qaydingga zulfini «dol»u «lom»idin asbobi bor.

Yuzu laʻlingdin Navoiy behud oʻlsa soʻrmagʻil,
Bir itingdurkim, sahar vaqtida shakkar xobi bor.

175

Xasta koʻnglumningki zulfung shomida oromi bor,
Boʻlsa beorom, tong ermaski muhlik shomi bor.

Roʻzgori mendek oʻlsa tiyra subh ermas ajab,
Bir quyosh hijronidin ulkim qarongʻu shomi bor.

Ul pari tong yoʻq maloyik qushlarin sayd aylamak,
Yel havogʻa buylakim oshifto qilgan domi bor.

Qaddu andomim ushaldi jilvasidin, doʻstlar,
Vah, ne dilkash qomatu ne dilfirib andomi bor.

Har kishikim nomu benang oʻlsa kirsun dayr aro,
Xonaqah tutsun gʻanimat ulki nangu nomi bor.

Ogʻzigʻa ilmas tahuro sharbatin, ey mugʻbacha,
Har kishikim bodai laʻli labingdin komi bor.

Telba deb qovma yalang koʻrsang Navoiy jismini,
Ne uchunkim Kaʻbai koʻyung sari ihromi bor.

176

Bukim koʻngulning ul oysiz ne saʻb holati bor,
Ul anglagʻayki birov hajridin malolati bor.

Quyiki tushmish aning zulmi tigʻidin boshim,

Hanuz tig‘i yuzidin magar xijolati bor.

Quloq duriyu yuzi iki axtar etti qiron
Ki, olam ichra base fitnag‘a dalolati bor.

Sabo debon xabar ul guldin elni tirguzdi,
Masihcha desa bo‘lg‘ay aning risolati bor.

Ko‘ngulni zulm ila buzding, bale bo‘lur ma‘mur
Shaheki mulkida ehson ila adolati bor.

Qadah quyoshi bila ravshan ayla xotirni,
Chu anglasangki falak zulmidin zalolati bor.

Navoiy istamas el ishqing, anglag‘ay bukim
O‘z-o‘zi birla junun ahlidin maqolati bor.

177

Kufrdin zunnorlar gar turrasi tobinda bor,
Kirpikidin dog‘i saflar qoshi mehrobinda bor.

Bir gajakdur tortibon jam etgali el ko‘nglini,
Qaysi purhamkim, parishon zulfi qullobinda bor.

Terda ul yuz tobidin lol o‘lsa, tong yo‘q, bog‘bon,
Qayda mundoq o‘t aning gulbargi serobinda bor.

Dema la‘li o‘lturub tirguzmas elni, ey Masih,
Kim bu kayfiyat ham aning bodayi nobinda bor.

Nechakim jonbaxshlig‘ la‘ling shakarxandidadur,
Oncha jon olmog‘ dog‘i ul ko‘z shakarxobinda bor.

Ishq mulkida tilarsen naqdi jon zulm aylabon,
Sog‘inursenkim magar ul ishq arbobinda bor.

Ey Navoiy, gar lisoni hol eshitmaysen, eshit
Kim, ajab holat bizning sozanda mizrobinda bor.

178

Rangsiz xoling jamoling xonida, ey siymbar,
Bir adasdurkim, yopishmish bir adas chog‘lig‘ shakar.

Ko‘rgach ohimni, g‘azabdinmu qizardi ul uzor,
Yo‘qsa ul humrat bu o‘tning tobidin bo‘ldi asir.

Novaking jismimg‘a sog‘ing‘ach yetishdi yuz balo,
Shoh uza payvand qilg‘ach munchakim topmish samar.

Men ul oyg‘a mahv qolg‘an tan aro paykonlaring
Chekkan ermish xalqu hayratdin menga bo‘lmay xabar.

Ikki gavhardur qulog‘ingda vayo qilmish sipehr,
Oyning atrofida ikki sa‘d kavkab jilvagar.

Charx zulmidin ne tong suqum sabuhiy vaqtikim
Subh ham bu gussadin yirtar yaqosin har sahar.

Ey Navoiy, hajr o‘tlug‘ dashti ichra angladim,
Onikim derlar sahardin qit‘aiy ermish safar.

179

Oshkoro yuz tugon garchi tani zorimda bor,
Oncha yuz dog‘i nihoni joni bemorimda bor.

Istading ko‘nglumni aylay deb ilojin, ey tabib,
Menda yo‘q ulkim tilarsen lek dildorimda bor.

Novaki g‘amzangg‘a paykon istasang, ey qoshi yo,
Kelki, andin benihoyat jismi afgorimda bor.

Yuz bo‘g‘un ermas so‘ngaktin rishtai jismim aro,
Iqdi zulfungdin tugunlardurki bu torimda bor.

Javrlarkim, qildi ul kofir unutmaydur ko‘ngul
Kim, hisobidin girihlardurki zunnorimda bor.

Hirqau sajjodani may rahni qilsam ne ajab
Kim, asar maxmurliqdin sho‘x xummorimda bor.

Gar Navoiyni qilib rad, nazmin istar shukrkim,
Menda gar yo‘qtur qabul, oshifta guftorimda bor.

180

Gul yuzung hajrinda chiqsa o‘tluq ohim gohlar,
Ko‘kta gulnori bulutlardek kezar ul ohlar.

Ul buti zarrin kamar ishqida to bel bog‘ladim,
Za‘f aro mendin qamishlardur nishon bal kohlar.

Ul yuz ollida quyosh yuzluklar o‘lmish husn aro,
Uylakim, bo‘lgay quyosh bo‘lg‘anda tole’ mohlar.

Nola tortarmen qachon otlansa ul sultoni husn,
Yo‘q ajab chekmak nafir o‘lg‘anda rokib shohlar.

Ko‘yi sari bordi ko‘nglum balki ohu ashk ham,
Vahki, men qolib, azimat qildilar hamrohlar.

Istasang uyg‘onmoq ul bedorlar hamsuhbati,
Kim, bu g‘aflatlarni daf‘ etgay magar ogohlar,

Ey Navoiy, pora-pora bo‘lsa ko‘nglung, yaxshidur
Kim, taraddudsiz olishqaylar ani dilxohlar.

181

Ko‘k binafshazorini anjum chu nargiszor etar,
Nargising birla binafshang hajri ko‘nglum zor etar.

Chun Zuhul tole‘ bo‘lur xoling xayoli fitnadin
Jonim ichra yuz ming oshubi balo izhor etar.

Jilva qilg‘ach Mushtari ko‘zni uzoring yodidin
Yuz saodat axtaridin har zamon durbor etar.

Chun chiqar Bahromi qotil ko‘zlaring andishasi,
Xasta jonimni qatili xanjari ozor etar.

Mehrdin topmay nishone senda ham, gardunda ham
Bu musibat ko‘zuma yorug‘ jahonni tor etar.

Zuhra holimg‘a surudin navhag‘a aylab badal,
Changining sochiq topib durri sirishk izhor etar.

O‘limgim anglab Utorud holima deb marsiya,
Sharhi dardim nazmidin har lahza yuz tumor etar.

Oy halokimga tutub motam, kiyib tundin qaro,
Orazi sayli bila ahli azo kirdor etar.

Tiyra aylab benihoyat kecha umrum sham‘ini ,
Vasl subhi hasrati ranjim yuz ul miqdor etar.

Rostlig‘ uldurki bilgach ul quyosh rahm aylagay,
Ulcha ahvolimg‘a har tun charxi kajraftor etar.

Ey Navoiy, ishq dardidin shikoyat qilmakim,
Joningga javru jafosin har nechakim bor etar.

182

Ikki zulfung xasta ko'nglumga qorong'u kechalar,
Za'fdin behudlug'um uyqu anga bu kechalar.

To giriftor o'ldi zulfung domig'a ko'nglum qushi,
To'lg'onib jismim ko'zumdnn uchmish uyqu kechalar.

Qayda bo'lsun uyqukim oqizmish uyqu xaylini
Tinmayin afg'on sirishkim saylidin su kechalar.

Har ne nav' o'lsa o'tar kunduz ishi, lekin bo'lur
Hajri dardidin xarob ahvolim asru kechalar.

Tiyra shomim shiddatin ko'rgilki, charxu subhdin
Holima gah yig'lag'udur, gohi kulgu kechalar.

Subhdek sof istasang ko'nglungni andin, charxdek
Tiyralik chirkini siymin ashk ila yuv kechalar.

Ey Navoiy, charx yanglig' istar ersang subhi vasl,
Tongg'acha ashk axtarin to'kmay bo'lurmu kechalar.

183

Ne ajab, har yon meni Majnun boshida yoralar,
Baski yog'di ustiga atfol elidin xoralar.

Orazing atrofida guldur ko'rungan, ey pari,
Yo qamar davrida saf tortib durur sayyoralar.

Har quyun go'yoki bir sargashta oshiq gardidur,
Baski tufrog' o'ldi ishqing dashtida" ovoralar.

Anglakim, ahbobini kulbamda mehmon etmisham,
Itlari og'zida gar ko'rsang bag'irdan poralar.

Anda Majnunmen, bu yon Layli sen etgach ijtimu',
Bir taraf devonalar, bir yon pari ruxsoralar.

Xonaqah vaqfi suyini ichmaslar, ey shayx, anglag'il
Gar xumor o'lsa fano dayridag'i mayxoralar.

Ey Navoiy, ishq aro o'lmaktin o'zga chora yo'q,
Bas g'alat bo'lg'ay demak ushshoqni bechoralar.

184

Xattu yuzung hajrida ko'z kim bulut monandidur,
Chashmai sabz ul biri, bu bir guliston bandidur.

Qildi yuz parkand hajring tig'idin bag'rimni ishq,
Itlarningning har biri og'zida bir parkandidur.

Javr qilsang qil meni bor eshikdin surmagil
Kim, ko'ngulga vasl had yo'q mehnating xursandidur.

Ishq ila paykonlari ichra balokash ko'ngluma
Io'q tafovutkim shararlar sho'laning farzandidur.

O'qlaringga yuqti bag'rim qonimu, ey qoshi yo,
Yo'qsa anda zeb uchun har yon baqam payvandidur.

Charxkim, har subh el qatlig'a aylar zahrxand,
Bu aning shirin tabassum birla shakkarxandidur.

Ey Navoiy, demakim ko'nglungga qilmish qasdi jon
Kim, mening ko'nglum annng jon birla hojatmandidur.

185

Osilmamish qulog'ingdin yuz uzra gavharlar,
Ki ayrilibdur ul o't shu'lasidin axgarlar.

Iting oyog'ini o'pmakka na'lu mix ermas,
Sipehr raxshidin inmish hilolu axtarlar.

Yuzungda xo'y emas, obi hayot qatrasidin
Quyosh jamolig'a sun'i ilki taqti zevarlar.

Boshog'laring uchi ermashi, chiqti jismimdin
Chiqarmisham uchubon yetgali senga parlar.

Uzor safhasida xo'blar xati demakim,
Tuz etti ishq meni o'ltururg'a maxzarlar.

Bahor faslida maxmur bo'lma, dashtqa chiq,
Ki lola tutti base la'li rang sog'arlar.

Navoiy oldurubon ko'nglini agar topmas,
Birovdururki qulidur jahonda dilbarlar.

186

Boshing'a ko'yida har dam g'uluv qilur itlar,
Gar o'lmasam bu g'uluvni nog'uluv qilur itlar.

Magarki g'urbat aro zor o'lmagimdindur,
Fig'onki, bir-biriga ro'-baro' qilur itlar.

Osib bo'yunlarig'a kiz azo uchun juldin,
Tong otqucha boshima navhamu qilur itlar.

Tutarg'a motamim, ayo, yig'ildilar yoxud
Qilurg'a to'ma tanam orzu qilur itlar.

Kuyub dimog'lari g'ingshibon qochar har yon,
Yemakka jismim etin chunki bo' qilur itlar.

Fano no'li kiyikin ayla sayd sher ersang
Ki dahr jiyfasini justujo' qilur itlar.

Navoiy uzra hujum aylasa raqiblaring
Ne tong, gadog'a hamisha g'uluv qilur itlar.

187

Kecha badmast o'lg'animdin infi'olim bordur,
Mayni emdi og'zima olmas xayolim bordur.

Ulki der may ich, uyatdin bilmagay o'z holini,
Bilsa kim bazm ahli ollinda ne holim bordur.

Demakim may daf' etar gar yetsa har dam yuz malol,
Kim ichardin oni har dam yuz malolim bordur.

Yor tavbam bilsa garchi may berur, bermay majol,
Yolborib uzr aytqumdur to majolim bordur.

Rindlar tavbamni sindurmoqqa bu taqrib emas,
Boda naf'idinki har dam qilu qolim bordur.

Zuhdu istig'nomu yaxshi, yo'qsa isyonu niyoz?
Shahr shayxidin bu yanglig' bir savolim bordur.

Ey Navoiy, men xud ettim tavba, lekin netgamen
Kim, ajab mayxorai bee'tidolim bordur.

188

Qatlma tig' o'lg'alikim charx ishi ozordur,
Mavji ashkim aksidin po'lod javhardordur.

Ko'k tegirmon toshi aylandurmoq istar boshima,

Dema oyu kun boshim uzra bukim sayyordur.

Ishq dashtida quyun ermaski, men devonag'a
Dasht aro sargashtalik xattin sizar pargordur.

Dard tog'ida chaqinlar demadi o'tluq kamand
Kim, solurda bo'ynuma charx ilgidin takrordur.

Rahm qnl gardunki, bir dilxastamen, maqdur emas
Chekmagi gar mehnatu bedodi bu miqdordur.

Muncha dardu g'ussadin maxlas topar yer istasang,
Ey Navoiy, bilki ul yer kulbai xammordur.

Ey xusho, xumxonakim, qilg'anning anda tarki xush
Ko'k xumidin har nekim kelgay farog'i bordur.

189

Tovushkim uy toshidin kelsa dermen bag'ri toshimdur,
Eshikdin soya kirgach, sog'inurmenkim quyoshimdur.

Ichida tog'ning qon, toshida yuz ming balo toshi,
Aning toshu ichi mutlaq degaysen ichu toshimdur.

Sirishkimni jigar pargolasi bil dog'i ko'z nuri,
Ko'ngul sirrini, vahkim, zohir etgan ushbu yoshimdur.

Demay past o'ldi afg'onim yelidin naxli ayshimkim,
Bu naxlim arrasi muhlik fig'on ichra xaroshimdur.

Emastur gardu go'y ul sho'x maydonida go'yokim,
Biri farsuda jismimdur, biri sargashta boshimdur,

Urarmen yerga boshimni g'amingdin jon taloshurda,
Firoqing xayli birla ul urushum, bu taloshimdur.

Yomon holimg'a hayrat qilmang, ey Farhod ila Majnun,
Bukun snz mehmonsizkim, tarab birla maoshimdur.

Falak qasri bila kun muttakosidin demang so'z kim,
Fano dayri makonim, faqr tufrog'i firoschimdur.

Dedimkim tushta mehrob ichra ko'rdum kofiri masti,
Dedi ko'rgil, Navoiy, ko'z ochibkim, ko'zu qoshimdur.

190

Kimki olam bog‘ida bir sarvigulruxsori bor,
Bog‘ sayridin farog‘i, sarvu guldin ori bor.

Gul bila mayni netar devonaekim, ko‘nglida
Bir parivash la‘lidan may, husnidin gulzori bor.

Gul nasimu atridin mumkin emas topmoq iloj,
Kimki bir gulchehra xori hajridin ozori bor.

Jon yetib og‘zima o‘lgum, bir nafas tangri uchun,
Ey Masihim, kel beri, ey muddai, sen nori bor.

Ko‘zlariga xori mehnatdur gul ulkim, gul chog‘i
Guljabinlar ko‘zlari yanglig‘ iki bemori bor.

Dema bulbul zulmig‘a gul bog‘lamish bel, go‘yiyo
Charx zulmidin aning ham bog‘lagan zunnori bor.

Qoldi xurramliq falakdin tashqari, ko‘r, ey ko‘ngul,
Kim qazo naqqoshining ne gardishi pargori bor.

Faqr yo‘linda og‘irroq yuk erur vobastaliq,
Ey ko‘ngul, tarki taalluq aylabon ul sori bor.

Ey Navoiy, o‘zni maqbul istasang, tufroq bo‘l
Kim, erur mardud ulkim boshida pindori bor.

191

Suda yuzungmu aksi yo chashma aro pariymudur,
Chashmai mehr ichinda yo lam‘ayi mushtariymudur.

Ko‘yi behishti jovidon o‘zi behisht ichinda hur,
Qomatu la‘lin anglamon to‘biyu kavsarimudur.

Jismim aro yangi tugon har sorimu ko‘rundi yo,
Har biri ishqi avjining muxtariq axtarimudur.

Uyga hanuz kirmayin dinima tushti yuz halal,
Buki kelur ko‘r, ey ko‘ngul, ul buti ozariymudur.

Kuygan ichimda bodadin ishq o‘ti bo‘ldi sho‘‘lazan,
Poralari bag‘irning ul sho‘‘laning axgarimudur.

Jomi jahonnamoyini vasf ko‘p etting, ey rafiq,
Mehri muniri jomi yo maykada sog‘arimudur.

Eyki Navoiy ulfate ravzada yo‘qturur deding,
Asru taajjub aylama har g‘inae Hirimudur.

192

Turrangki tobi yuzda o‘tunga‘a vasiladur,
Ul sham’ sho‘‘lasi aro mushkin fatiladur.

Olsa ko‘zung hiyal bila ko‘nglumni, ayb emas,
Bor ul fusungareki ishi makru hiyladur.

Ashhablaringki rishtag‘a tortildi dahr aro,
Solmoqqa sitez ajoyib taviladur.

Layli qabilasi o‘ti qaydin ko‘runsa shom,
Majnunni kuydurur, bu ne o‘fluq qabiladur.

Kirsang fano tariqig‘a devonavor kir,
Ul vajhdinki, aql bu yo‘lda aqiladur.

Eykim jahon salitasini aylading nikoh,
Bilgilki, xasmkushdur, agarchi jamiladur.

La‘lingg‘a jonin etsa Navoiy fido ne bok,
Andin olurg‘a kom bu ishlar vasiladur.

193

Qaysi to‘bi jilvasi sarvi xiromoningcha bor,
Qaysi kavsarning znlohi obihayvoningcha bor.

G‘unchada gulbargdek til, joladek tish dog‘i yo‘q,
Desa bo‘lg‘aymu onikim la‘li xandoningcha bor.

Qayda sunbuldin nasim esgach kirar jism ichra rux
Kim, degaysen onikim zulfi parishoningcha bor.

Aylamas ko‘z mardumi har ko‘z quyosh ichra vatan,
Ani dey olmonki xoki anbarafshoningcha bor.

Novak ochmas gar to‘shar jon rishtasi ichra girih,
Demak oni bo‘limg‘aykim no‘gi mujgonningcha bor.

Demakim, ko‘nglungga qo‘yg‘um zulm ila dog‘i ajal,
Sen gumon qilma anikim, dog‘i hijroningcha bor.

Ey ko‘ngul, qoningni istarsen tobonig‘a xino,
Ko‘zlarim xunobi rangi ham sening qoningcha bor.

Urma himmat lofini olingda bu toqi sipehr,
Faqr ko'yida agar o'z ganji vayroningcha bor.

Ey Navoiy, istasang davr ahli zulmidin xalos,
Ur fano dashtida gomu bora olg'oningcha bor.

194

Yana sensiz ohim o'ti sho'lazandur,
Ki gardung'a har uchqun otashfikandur.

Qirib kulbam ichra kulu sho'la ko'rsang,
Bu so'zon ko'ngul ul bir ozrdatandur.

Dema lolau xulla ichra uyubmen,
Ki ishqing shahidig'a qonlig' kafandur.

Iting o'lsa jismig'a jonimni solg'il
Kim, ul jismg'a bu munosib badandur.

Qayon bo'lsa ko'nglum uyin darding istar,
Nedinkim musofirg'a mayli vatandur.

Falak sho'xidin mehr ko'z tutma nevchun
Ki javr anga sheva, jafo anga fandur.

Navoiy xazin bo'lsa bog' ichra tong yo'q
Ki sensiz bu mahzung'a baytul xazandur.

195

To turrasi torida har sori tugunlardur,
Za'f ichra so'ngaklardin jismimda bo'g'unlardur.

Daryou bulut ermas kim, ox ila ashkimdin
Ham yer yuzida ko'llar, ham ko'kta tutunlardur.

Shak io'qki yorutqaysen kulbamdag'i zulmatni,
Hajringda menga, ey on, bilsangki ne tunlardur.

Ovorayu sargardon ishq ahlig'a boq har yon
Kim, vodiysi dard ichra ne nav' quyunlardur.

Bo'rk o'rnida bosh eltur, naqd o'rnida olur jon,
Atfoli g'aming ichra bas turfa o'yunlardur.

Jismimda tugonlarni ayb aylama, ey zohid,

Ki sabr ilngi tikkan xirqamda yurunlardur.

Ichganda Navoiy may dayr ahliga sud o'lmish,
Solg'il quloq, ey nosih, ul yonki ne unlardur.

196

Ko'z qonidin dema etagim lolavordur
Kim, ko'hi darding etagi lolazordur.

Har lolasi bir axgar erur lek sinaso'z,
Qay ko'hi dard aro bu sifat lola bordur.

Bir gul yuzi firoqida xunobi ashk ila
Yuz za'far ani ichra ko'zum lolakordur.

El poymol etarlar uzub dashtu tog' aro,
Baskim yuzung guli qoshida lola xordur.

Qon ichra g'arqu bag'rim aro dog'u dasht uza,
Bekasligim chog'ida menga lola yordur.

Soqiy, ketur sabuhn aro lolagun qadah,
Xossa bu damki subh yeli lolabordur.

Tegramda oh o'tidin erur, ey Navoiy, o't
Ko'z qonidin dema etagim lolavordur.

197

Harorat jonima ul otashin la'l axgarindindur,
Anga taskin ham ul yuz ravzasining kavsarindindur.

Sochingning tiyra shomidin yuzung subhig'a yo'l topmoq,
Banogo'shungdag'i durri shab afro'z axtarindindur.

Tahuro bodasi derlar yo erur jonbaxshu rux afzo,
Magarkim, choshni ul mayg'a la'ling sog'arindindur.

Shabiston subhi davlatdin yorug'roq bo'lsa tong ermas
Ki partav anda ul ruxsori sham'i anvarindindur.

Yuzung ochqach shamimi lutf olam ichra butratting,
Magar bu atr ul o't uzra xoling anbarindindur.

Bahor ayyomini besh kun g'animat angla, ey bulbul,
Ki muncha so'zu tobing otashin gul mijmarindindur.

Navoiy, qilmag‘il bas zulm birla durfishonlig‘kim
Maoniy bikrig‘a zavar hadising gavharindindur.

198

Bu tiyrai qotilki, oti hajr tunidur,
Ohim tutuni demaki, dog‘im tutunidur.

Jism ichra yuzung hajrida ming dard xadangi
Go‘yo ko‘ngul otashkadasining o‘tunidur.

So‘ngakdin emas rishtai jismimda bo‘g‘unlar,
Ul torda ranjim adadining tugunidur.

Ul sho‘x simo‘ ichra uchurmoqqa ko‘nguldin
Xushu xiradu sabrni ofat quyunidur.

Uyqu ketirur su o‘ti, lek uyquni olg‘an
Elning ko‘zidin sayli sirishkimning unidur.

O‘ynay-o‘ynay to‘ksa ul oy qonim, emas tong
Kim barcha bular charxi muloib o‘yunidur.

Yuz pora boshimni iti rad qildi Navoiy,
Bilmaski so‘ngaklarda baridin butunidur.

199

Qilg‘ali azmi safar ulkim menga dilxohdur,
Ogah o‘z holimdin ermasmen, xudo ogohdur.

Men chu hajridin chekib yuz mehnat o‘ldum, vah, ne sud,
Buki shaydo ko‘nglumu jonim anga hamrohdur.

Ey nasimi vasl, esib jismimni jonon sari elt
Kim, firoqi za‘fidin andoqki bargi kohdur.

Demang ul oy uzra solmish soya bir mushkin bulut,
Go‘yiyo men tortqon hajrida dudi ohdur.

Har nafas urdu sari ruhum qushi aylar havo
Kim, olib ketgan ko‘ngulni bir mahi xirgohdur.

Anglag‘il ahbob qadrankim bular bo‘lmay ne naf,
Gar senga aflok avji uzra taxti johdur.

Ey Navoiy, bejihat yor etsa hijron ixtiyor,
So‘z demak bo‘lmas nedinkim, sen gado, ul shohdur.

200

Lojuvardi qoshing uzra zarvaraq tobonmudur,
Yo magar ko'k toqi uzra anjumi raxshonmudur.

Zulfigim ohim yelidin sovurur olamg'a mushk,
Ye sabo tahrikidin sunbul abir afshonmudur.

Xo'y chakon orazmudur, yo husni bandi zulf aro
Yuz asir o'lg'an ko'ngullar holig'a giryonmudur.

Zarvaraqdin sho'halardur har taraf ruxsorig'a,
Ye ul o'tluq yuzda har yon bir ko'ngul so'zonmudur.

Hajri zolim shomi kavkabdinmu giryondur menga,
Yo aning subhi g'arib ahvolima xandonmudur.

Eyki mayli jannat etmassen mening ko'nglum kibi
Notavon ko'nglung birov ko'yida sargardonmudur.

Bo'ldi qaddi yo Navoiyning yuzi chun zarvaraq,
Lojuvardi qoshing uzra zarvaraq tobonmudur.

201

Ikki ko'zumki, dardu balo jo'yboridur,
Ohim buxori ustida abri bahoridur.

Ushshoq tiyra axtari har yon shafaq aro
Go'yo sipehr sabzasining lolazoridur.

Bilmay deding uzulmish ekin subhai aqiq,
La'lnng g'amida qon kibi ashkim qatoridur.

G'am gulshanida qaddim erur ul yig'ochkim,
Paykonu bori hajring aning bargu boridur.

Har kimki Yusufum g'amidin o'ldi dasht aro
Har tun magar bo'ri ko'zi sham'i mazoridur.

Bu dasht tufrog'in dema mushkinki, har ovuch
Bir mushkbo' g'azzolai tan xokisoridur.

Bergil tutub piyola Navoiyg'a, ruhkim,
Jonin yeturgan og'ziga la'ling xumoridur.

202

Jong‘a yo‘q ko‘nglumdinu ko‘nglumda yo‘q jondin xabar,
Menga ne o‘zdin xabar, ne mundinu ondin xabar.

Uyla masti nozdur ul sho‘xkim bilmas o‘zin,
Ne ajab, gar yo‘q anga men zori hayrondin xabar.

Voizo, do‘zah o‘ti dog‘in o‘garsen, angladim
Kim, senga yo‘qtur hamono dog‘i hijrondin xabar.

Garchi qosid nutqi jonafzo edi, lekin menn
Qildi jondin bexabar, gar berdi jonondin xabar.

Uyla mahvung bo‘lg‘an ermishmenki bo‘lmaytur menga
Zaxm aro paykonlaringni tortib olg‘andin xabar.

Soqiyo, davr ahli javri sa‘b erur, mast et meni
Ul sifatkim, bo‘lmag‘ay o‘lguncha davrondin xabar.

Ey Navoiy, shoh lutfidin ko‘ngulni jam‘ tut,
Gar parishon kelsa bok ermas Xurosondin xabar.

203

Quyosh yuzida xating sabzasig‘a maskandur,
Bu vajdindur agar rangi sabz ravshandur.

Ko‘ngulda ancha o‘qungdin o‘kuldi paykonkim,
Bashoq bila bu balo mazrayida xirmandur.

Qilib itobki, dushmanlaring‘a bo‘ldung do‘st,
Alarki do‘stlarim erdi; emdi dushmandur.

Uzun firoq tuni barqdin netib kuymay,
Ki ajdaho xasim ustiga sho‘‘la afgandur.

Ko‘ngul ne nav‘ balo toshidin omon topqay,
Figor jismim uyi ravzan uzra ravzandur.

Ko‘ngulni raz qizining suhbatini bila sof et,
Ki dahr zoli ajab hiylasozu purfandur.

Navoiy o‘ldn pariroylar havosidakim,
Deduk xiradlig‘, ul asru telba erkandur.

204

Shikanj turrasidinkim girih yozilmaydur,
Binafshaedurur, ammo hanuz ochilmaydur.

Ko'zung jafo aro andoqki bor bilmas o'zin,
G'arib usruk erurkim o'zini bilmaydur.

Chu hur husnun etar vasf hozini jannat,
Sennng jamolingga go'yo nazora qilmaydur.

Damim bahori bulutida dard kojindin
Ko'zumga hech nafas yo'qki, o't chaqilmaydur.

Erur mulk aro ishqim so'zi, tutung ma'zur,
Ki bu fasona hanuz el aro yoyilmaydur.

Takabbur aylama, dehqon, dekim, bu gulshanda
Qachon gule ochilibdurki, ul sochilmaydur.

O'lar Navoiyi bedilki, xalqning ko'ngli
Topildi, lek aning ovorasi topilmaydur.

205

Birov g'ami yana ko'nglumga qo'zg'olon soladur,
Birov demayki, bu oshubni falon soladur.

Necha yaqin bo'ladur ul og'iz yo'qi, lekin
Takallumi yana ko'nglum aro gumon soladur.

Taajjub aylamangiz daf'a-daf'a faryodim
Ki, shavqi ko'ngluma yodin zamon-zamon soladur.

Rafiqalar, bilingizkim, musofirim yodi
Boshimg'a har nafas tarki xonu mon soladur.

Desam shikib bila o'zni zabt aylay, ishq
Yana bu sho'xani ko'nglumga nogahon soladur.

Ne nav' bulbuli zor etmasun fig'onki, sipehr
Bu gulshan ichra bahor o'lmayin xazon soladur.

Navoiy o'lsa ko'han piru kuysa ayb etmang
Ki, mundoq o't anga bir sho'xi navjuvon soladur.

206

Qasrinnng har kunguri uzra balo toshimudur,
Yo'qsa botil ishq da'vo qilg'an el boshimudur.

G'am tuni bilman shafaqdur, yo falak mir'otida
Aks ko'rguzgan ko'zumning la'ligun yoshimudur.

Kofiremu qatl aylar Ka'ba toqi ichra mast,
Yo'qsa ul xunrezning usruk ko'zu qoshimudur.

Bir humoyun qush kecha sadqang bo'lur, ey mug'bacha,
Qof anqosimudur, yo dayr xuffoshimudur.

Bog'bonkim, sarv uzra aylamish payvand gul,
Sarv bo'yluq gulruxumdur, yo'qsa bo'ydoshimudur.

Ilgida jomu ko'rar may ichra olam holini;
Yorab, ul Jamshid yo mayxona qalloshimudur.

Tonglag'i kavsaruchun dersen bugun may ichmagil,
Tek tur, ey zohid Navoiy sen kibi noshiymudur.

207

Sham' ul oy hajrida har tun kuymakim ogohidur,
Dudi ermaskim, mening holimg'a o'tlug' ohidur.

Chiqti jon rozi emon ko'yungga borg'ay, negakim,
Har qayon azm etsa dardu g'am aning hamrohidur.

Gar samanding gardidin qolmon, ne tongkim, bordur ul
Kahraboni kim bu xasdek jismi bargi kohidur.

Bir mahi xirgahnishin ko'nglumni olmish, ey rafiq,
Yo'q ajab gar xasta ko'nglum nolasi xirgohidur.

Yer ko'ngli istamish ko'nglumga surmak tig'i kin,
Har ne dilxohi aning men telbaning dilxohidur.

Misri izzat istag'an zindoni g'amdin qochmakim,
Mohi Kan'on taxtig'a bois mazallat johidur.

Ey Navoiy, men xud asrabmen g'ami ishqin nihon,
Aylagan zohir ko'ngulning nolai jonkohidur.

208

Ul o'tlug' chehrag'a zarbaft xil'at ne yaroshibdudur,
Magar xil'atqa ul yuz lam'asidin o't tutoshibdudur.

Falakning borgohig'a kumoch o'lmish quyosh jurmi,

Anga ohim sutundek dudi mundoqkim uloshibdur.

Maloyik qushlari g'am shomi qo'zg'almoq tong ermaskim,
Yetibdur ko'kka yuz ohim xadangi, balki oshibdur.

Balo dashti aro yuz ming o'luktur, anda qotil ishq,
Xirad mag'lub xayli birla go'yokim savoshibdur.

Labingdin jon topay deb ko'p talashdi hajr aro ko'nglum,
O'lar holatda ul bemordekkim jon taloshibdur.

Qadahqa boda taryokini quy toshquncha, ey soqiy,
Ki g'am zahri bila jomim to'lubtur, balki toshibdur.

Navoiy gar labi yodi bila qon yutti, jon tutti,
Tabibo, bilki, bu sharbat anga behad yaroshibdur.

209

La'li shavqidin ko'zu ko'nglumda ashku ohdur,
Yo zuloli Xizr ila anfosi ruhullohdur.

Ko'p shararliq dudi ohim birla chiqqan jong'a boq,
Kim ming o'tluq karvong'a bir gado hamrohdur.

Baski boshni yerga urg'an un bila uyg'ondilar
Sarguzashtimdin kecha hamsoyalar ogohdur.

Ul zaqanda bo'lsa har bir qatra xo'y kavkab, ne teng
Kim yashinning chashmasi yoninda bo'lgan chohdur.

Do'stlar, mumkin emas bo'lmoq muyassar vaslikim,
Men anga dilxoh emon, ulkim menga dilxohdur.

To tiriktur shahg'a ko'praktur gadodin dardi sar
Chun o'lum vaqti yetar – tengdur gado, gar shohdur.

Dayr piri ollida qilsam gadolig' ayb emas,
Ey Navoiy, bilki fayz ahlig'a shay'allohdur.

210

Dud yanglig' dema ko'nglum ohi dard oludidur
Kim, ko'ngul uzra tugon qo'yg'on fatilim dudidur.

Abri xasrat yomg'iriyu tiyri boroni fano,
Kisvati mavtu halokim turfa toru pudidur.

Dardi naqshin qildi har dog'im uza sultoni ishq,
Ul diramlarning bu go'yo sukkai behbudidur.

Ishq savdosida jonimg'a ziyondur demakim,
Har kishi mundoq ziyon ishq ichra qilsa sudidur.

Xo'blar ko'yida istig'no yelidin har g'ubor
Kim, qo'par bir notavonning jismi g'am farsudidur.

Javhari jonim olib tut jur'ai, ey mug'bacha.
Kim bu naqd ahli fanoning budiyu nobudidur.

To Navoiy bo'lsa mug' dayrida mastu joma chok,
Kim tiriklikdin bu sultonlig' aning maqsudidur.

211

Ul quyoshtin anru o'rtangan ichimda qayg'udur,
Ko'ngul ichra su kibi qon, ko'z aro qondek sudur.

Tishlaringni sog'inib ko'p yig'larimdin ko'z yoshim,
Bir-biri keynicha andoqkim terilgan injudur.

Ko'z yoshim ichra yoruq ko'nglum qarong'u bo'lg'ali,
Tong emas nevchunkim ul yoshlarg'a tushgan ko'zgudur.

Ul tugonkim telbarab itgan ko'ngulga o'rtadim,
Qay sari borsa ul oyning qullug'ig'a bilgudur.

Ko'zuma kelmas uchun kelganda ul yuz ollima,
Necha yaxshi anglamas ko'z kim quyoshqa o'trudur.

Qayg'u o'lturdi meni tutqil, ayoqchi, tustug'on
Kim, chog'ir qayg'uni o'lturmakka achchig' og'udur.

Deb eding olg'um Navoiy ko'nglin, olg'ach o'rtading,
Yaxshilar olmoq yomonlar ko'nglini mundoqmudur.

212

Chiqmasa jonon g'amu anduhdin jonim chiqar,
Zavqdin ul dam kirar jonimki jononim chiqar.

Maqdamidin bog' o'lur ham dashtu ham ko'y andakim,
Jilva aylab bog'din sarvi xiromonim chiqar.

Titrangiz, ey ahli din, islomingiz boshig'akim,
G'orati din etgali ul nomusulmonim chiqar.

Koʻzda ermas furqatidin ashki gulgun qatrası
Balki koʻzdin ham bagʻir zaxmi kibi qonim chiqar.

Zaxm aro qolgʻan boshoq jonimgʻa yetmish, ey rafiq,
Rahm etib, tengri uchun chek dogʻi paykonim chiqar.

Charx agar afgʻonu faryodimgʻa yetmas ayb emas,
Kim aning bedodidin faryodu afgʻonim chiqar.

Soqiyo, ol bir qadah birla Navoiy koʻnglini,
Kim bugun derlarki sarxush koʻngul olgʻonim chiqar.

213

Koʻzda su, koʻngul aro oʻt, ne koʻrarsen oxir,
Yana ahvolin alarning ne soʻrarsen oxir.

Rishtai vasl ila bir zaxmini tik, rahm aylab,
Hajr tigʻi necha bagʻringʻa urarsen oxir.

Ul oy oshiftalarin aylar emish diljoʻluq
Munda, ey shifta koʻnglum, ne tuzarsen oxir.

Tushta hajrini koʻrub men senga sharhin aytay,
Ey hakim, oni agar aksi yurarsen oxir.

Tiyri boronki otar sharhi muqavvas basdur,
Necha qosh yosini qasdingʻa qurarsen oxir.

Mazrai dahr aro soch, lutf ila ehson tuxmi
Har ne eksang oni-oʻq chunki oʻrarsen oxir.

Gar Navoiygʻa davodur unung, ey yor iti,
Hording erkinki, tong otquncha hurarsen oxir.

214

Furqat ichra sharbati laʻling visoli kam boʻlur,
Garchi derlar talx daryoda chuchuk su kam boʻlur.

Zulfu ruxsoring gʻami, ne tong buzugʻ koʻnglum aro,
Ajdaho gar boʻlsa vayron ichra mahzan ham boʻlur.

Koʻksuma otsang bir oʻq ot, yona bir yoninda kim,
Ul dogʻi koʻnglumni shod aylar, bu ham mahkam boʻlur.

Ul pari ishqin maloyikdin yoshursam, ne ajab,

Dardi yo‘qlar dard ahlig‘a qachon mahram bo‘lur.

Ohu ashkimdin shikoyat ko‘p qilur hamsoyakim
Dudi ravzandin kirar uyning binosi nam bo‘lur.

Gar egilsa qomatim yo‘qlug‘ yukidin, qilma ayb,
Kim sipehr uzra bu og‘ir yukin qo‘ysang xam bo‘lur.

Olam ahlidinkim ul oyni Navoiy tanladi,
Bilmadikim ishqidin ovorai olam bo‘lur.

215

Muztarib ko‘nglum aro ul yuz xayoli aylanur,
Mavjlig‘ suda quyosh aksi nechukkim chayqalur.

To uzori jilvagardur, jilva aylar zulfi ham,
Mehr to aylar taharruk, soya dog‘i tebranur.

To ulusqa ishqi o‘t soldi, ajab yo‘q kuymagim,
Beshaga chun tushti har yon shu‘la xas ham o‘rtanur.

Egma qad birla meni sargashtadurmen muntazir,
Toki chavgon azmig‘a bildimki ul sho‘x otlanur.

Sho‘xlug‘ rasmin anga taqlid etarlar xo‘blar,
Sekrimakta uylakim uchqun chaqing‘a o‘tkanur.

Aylay olmas orazingdin o‘zga yon ko‘nglum havo,
Qush o‘zin mash‘alg‘a chun urdi qanoti churkanur.

Soqiyo, ber mayki, g‘am shomi xumori hajrdin,
Bir parishon tush ko‘rub bu xasta har dam seskanur.

Kimki jon aylar fido qozg‘ona dahr ahlig‘a do‘st,
Anglag‘il, ey do‘stkim, ul dushmani jon qozg‘onur.

Ey xush ulkim, boshining ostidadur dilbar qo‘li,
Kim Navoiy kechalar bori o‘z ilgin yostanur.

216

Netib tuz etay qadkim, jismimda shikanlardur,
Naylab tuz uray damkim, bag‘rimda tikanlardur.

Tirnog‘ ila xatlarkim, ruxsorim uza chektim,
Yuz bog‘ida gullardin har sori chamanlardur.

Yuz yoptiyu jon oldi, ochqanda ravon oldi,
O'lturgali oshiqni bilmon bu ne fanlardur.

Zulfungda tugun ermas, ko'yungda g'ubor ermas,
Aftoda ko'ngullardur, farsuda badanlardur.

Yuz ahd ila mahvashlar ko'nglumni olib emdi,
Qatl ayladilar asru bad ahd ekanlardur.

Mayxonada har sori bir mastki bosh qo'ymish,
Kirpiqlari go'yokim jonlarg'a vatanlardur.

Jismida Navoiyning yuz momug' ila marham,
Bir necha o'qung zaxmi bir necha tugonlardur.

217

Yuzungdek qamar yo'qtur, qadingdek shajar yo'qtur,
Shajar bo'lsa ham anda labingdek samar yo'qtur.

Ko'zum ashkinng ro'di oqar tundu tez andoq
Ki, gar uyqu ko'z sari kelur hamguzar yo'qtur.

Otin tutsalar nogah ketar uyla hushumkim,
Badan ichra ruhumdin degaysen asar yo'qtur.

Ko'ngul so'rg'ali kelding, rafiqo, vale bilkim,
Ul ovoradin sendek menga ham xabar yo'qtur.

Yo'lungg'a nisor ashkim agar oz erur, gar ko'p,
Itingga g'izo ko'nglum agar bor, agar yo'qtur.

Bu gulshanda, ey dehqon, necha ozimun etdim,
Vafo nahli ekkanga bahri g'ussabar yo'qtur.

Navoiy firoqingdin aningdek zaif o'ldi.
Ki, o'rnida el boqsa degaylar magar yo'qtur.

218

Ko'zung sarfitnai olam tushubtur,
Qoshingdek bir yangi oy kam tushubtur.

Sepibsanmu gulob ul yuzga yoxud,
Guli surxiy uza shabnam tushubtur.

Ko'ngullar zaxmidin solib chekarga
Magar qoshing uchig'a xam tushubtur.

Labing hajrinda bag‘rimdin borur qon,
Magar ul zaxmdin marham tushubtur.

Emas yeldinki sayri bog‘ etarda
Ayog‘ingg‘a suman gul ham tushubtur.

Iting sing‘an safolida may ichsam
Ne tong, ilgimga jomi Jam tushubtur.

Navoiyni qovub istar raqibin,
Gado mahrumda, it mahram tushubtur.

219

Yana hamdamim sho‘‘lai g‘am bo‘lubtur,
G‘amim sho‘‘lasi jong‘a hamdam bo‘lubtur.

Ko‘ngul pardasi ustida dog‘i ishqing
Bu tug‘ro uza naqshi xotam bo‘lubtur.

Qilib xoki ko‘yungni balchig‘ sirishkim,
Tutashg‘on yolang tang‘a marham bo‘lubtur.

Netib kuymayinkim, g‘aming kov-kovi
Yetibdur, ko‘ngul o‘ti barham bo‘lubtur.

To‘lubtur ko‘ngul ishqing o‘qidin andoq
Ki, ko‘p o‘q dog‘i o‘qqa mahkam bo‘libtur.

Tutub bir qadah anglat ey dayri piri,
Ki, bu korgah sirri mubham bo‘lubtur.

Navoiyg‘a rahm aylagil, ey parivash
Kim, ul telba rasvoyi olam bo‘lubtur.

220

Zulfung ustida gajak qulloblar taqlididur,
Yo‘qsa kilki sun‘idin ul tiyraning tashdididur.

Istadim chun vasli zulfu qaddidin ko‘rguzdilar,
Jilva takrori magar ul zulfining ta‘kididur.

Ul pari ishqida naylab qilg‘amen tarki junun,
Kim, bu ishda bo‘ynuma tushgan junun ta‘vizidur.

Ishq aro Farhodu Majnun qatlini qilmoq bayon,

Yordin go‘yo meni qatl aylamak tahdididur.

Kufri zulfi ichra har soat rusuxum uylakim,
Dam-badam ahli yaqin imonining tajdididur.

Ul quyosh vaslin tilarsen, bo‘l mujarrad, negakim
Ko‘kka ruhullohni yetkurgan aning tajrididur.

Istasang jon, yo ko‘ngul qilsam taraddud, qilma ayb
Kim, Navoiyda alarni tanlamoq tardididur.

221

Qachonkim may icharg‘a bodano‘shim iztirob aylar,
Burunroqkim o‘zin mast aylagay, bizni xarob aylar.

Guli ruxsorini xo‘y shabnami aylab taru toza,
Latofatda quyoshning chashmasin beobu tob aylar.

Meni majnun qayon gom urmag‘im g‘am dashtida so‘rmang,
Quyunni kimsa anglarmuki, qay jonni shitob aylar.

Tilib bag‘rimni ishqing tig‘i hajring o‘qig‘a tevrab,
G‘aming bazmi uchun ko‘nglum uyi ichra kabob aylar.

Har ohim dudikim, ko‘k sari azm aylar, ani ishqing
Balo selobi kelturmak uchun mushkin sahob aylar,

Degil umrum quyoshi hajr shomida bo‘lur g‘orat,
Qachonkim orazing xurshidi zulfungdin niqob aylar.

Mazohirdin jamoling mehri gar zohirdurur, tong yo‘q,
Qachon zarroti xayli man‘i nuri oftob aylar.

Qulimen dayri piringki, pinhon ishqim anglabtur,
Agarchi mug‘bacha hamdamlig‘idin ijtinob aylar.

Navoiy xonaqah do‘zaxcha bordur, shayx anga molik,
Ne tong gar andog‘i elga nasihatdin azob aylar.

222

Har gahki qadah no‘shum mayli mayi nob aylar,
Mujgon o‘qig‘a shishlab, bag‘rimni kabob aylar.

Hajrim tuni bedodin anglar kishikim, har tun
To subh birov yodi jonig‘a azob aylar.

Kech kelmagidin o'lsam jononning emas tongkim,
Ul umr darang aylar, bu umr shitob aylar.

Betob ko'ngullardin qon oqsa ajab ermas,
Mashshota aning zulfin bu nav'ki tob aylar.

Xo'y qatralari yuzdin la'lingg'a bo'lub moyil,
Jonim uchun ul mayg'a mamzuji gulob aylar.

Bu dayrda ayb etma, gar masti xarob o'lsam
Kim, har ne imoratdur dahr oni xarob aylar.

Mast ayla Navoiyni anglay der esang komin,
Vasling tama'in hushyor aylarga hijob aylar.

223

Ey sabo, sharh ayla avval dilsitonimdin xabar,
So'ngra degil ko'ngul otlig' notavonimdin xabar.

Chun menga berding xabar, lutf aylab ul yon dog'i elt
Xotiri majruh ila ozurda jonimdin, xabar.

Gar bular ko'ngliga ta'sir aylamasdek bo'lsa, ayt
Yer yuzin g'arq aylagan ashki ravonimdin xabar.

Var munga ham qilmasa parvo, degil aflok elin
Kecha-kunduz jong'a yetkurgan fig'onimdin xabar.

Qilsa istig'no kerakkim, aylagay albatta rahm,
Gar desang jonim aro dog'i nihonimdin xabar.

Aytkim, tutqil xabar mendin, yo'q ersa topmag'ung
Olam ichra istabon nomu nishonimdin xabar.

Arz qil tadrij ilakim, shodlig'din o'lmayin,
Ey Navoiy, kelsa nogah dilsitonimdin xabar.

224

Qosidekim yetkurur ko'nglumga jonondin xabar,
Uyladurkim, bergay o'lgan jismg'a jondin xabar.

Dema ishqimdin xabarsizmu ekansenkim, menga
Bor edi o'lmaktin, ammo yo'q edi andin xabar.

Ne ajab ochnlsa ko'r o'lg'an ko'zum Ya'qubdek
Kim, nasimi subh bermay mohi Kan'ondin xabar.

Shodmen go‘yo firoq ayyomi bo‘ldi murtafi’
Kim, habibim kelmagiga yetti har yondin xabar.

Ohu ashkimdin xabarsiz bo‘lmang, ey olam eli,
Kim berurlar ul biri sarsar, bu to‘fondin xabar.

Soqiyo, quy davr ayog‘nn uylakim no‘sh aylasam,
To qiyomat topmag‘oymen ahli davrondin xabar.

Ey Navoiy, tong yo‘q o‘lsamkim, o‘tibtur necha kun
Kim, menga yo‘q ne ko‘ngul, ne ko‘nglum olg‘ondin xabar.

225

Kuydi bag‘irki qolmadi ashkda qonidin asar,
Qon demayinki, ko‘zda ham ashki ravonidin asar.

Xush asari no‘q erdi gar elga ko‘ngul fig‘onidin,
Ohki, qolmamish aning emdi fig‘onidin asar.

Boshig‘a, ey Masih, yet xastangningki, qolmamish
Jonda hayotidin ramaq, jismda jonidin asar,

Yuz quyosh o‘lsa ketmagay yer yuzidin qarong‘uluq,
Kirsajahon aro ko‘ngul hajr zamonidin asar.

Bo‘lg‘ay ulus aro ul o‘t birla qiyomat oshkor,
Bo‘lsa bu joni zorning ohi nihonidin asar.

Kam bo‘l agar visolning tolibisenki, topmadi
Kimki fano yo‘lindadur nomu nishonidin asar.

Bordi, Navoiyo, aning ko‘yiga zorliq ko‘ngul,
Ko‘rgil agar inonmasang yo‘l uza qonidin asar.

226

Hajr aro qolmishmen, ey soqiy, labolab jom ber,
Dam-badam sho‘lamg‘a su quymoq bila orom ber.

Yer yuzi gul furqati ashkimni gulgun aylamish,
Sog‘ari gulrang ichinda bodai gulfom ber.

Ey salomat ahli, o‘t mayxonadin, yo men kibi
Mayg‘a sajjodang garav qo‘y, tarki nangu nom ber.

Dayrdin sarxush chiqib yuz noz ila, ey mug‘bacha,

Ahli taqvo ichra o't sol, molishi islom ber.

Torttim yillar xumori hajr aro nokomliq,
Rahm etib bir qatla la'ling bodasidin kom ber.

Telbalikda qilmadim ne arz qildim, ey rasul,
Tangri haqqi ollida ayturda sen andom ber.

Ey Navoiy, sen gadog'a uyla siym andomdin
Vaslining imkoni yo'q, tarki xayoli xom ber.

227

Zulfung ochilib orazi diljo' bila o'ynar,
Hindu bachae sho'xdurur su bila o'ynar.

Ul sho'x ko'ngul lavhin etib tiyra nafasdin,
Bir tifldur, alqissaki ko'zgu bila o'ynar.

O'ynay-o'ynay, bog'ladi uyqumni fusundin,
To g'amzasi ul nargisi jodu bila o'ynar.

Tong yo'qki ko'ngul bo'lsa ko'zung birla muloib,
Majnung'a ajab yo'q agar ohu bila o'ynar.

Bir lo'liyi bozigar erur chanbar ichinda,
Xolingkim o'shul halqai gesu bila o'ynar.

Zohid bila nafs etsa tamasxur, ne ajabkim,
It sayd qilur vaqtida tulku bila o'ynar.

Mug' dayrida mast o'lsa Navoiyni ko'rungkim,
Bir olma kibi gunbadi menu bila o'ynar.

228

Bizga jahon bog'idin ul sarvi gulandom yetar,
Ul chu yetar soyayi sarvu mayi gulfom yetar.

Bazm bu nav' o'ldi esa sarv hadisin demakim,
G'uncha bila nargisidin shakkaru bodom yetar.

Din ulusi qatli uchun kufr eli hojat emas,
Ey falak, ish gar budur, ul ofati islom yetar.

Har nafas, ey ishq, aning dardi o'tin ko'ngluma yoq,
Bo'lsa bu marham chu oning ranjig'a orom yetar.

No'shi visoling bila ahbobni qil kom ravo
Kim, menga darding mayi xunobasidin kom yetar.

Tog' kibi tort qanoat etagi ichra ayog',
Davri falakdnn senga bir qurs agar shom yetar.

O'tti ko'p ayyomu Navoiyg'a ishing fitna edi,
Muncha-o'q o'lg'ay sitam, zy fitnai ayyom yetar.

229

Hush chun may bazmi ichra dilsitonimdin ketar,
Tobi jismimdin hayot ozurda jonimdin ketar.

Bazmdin usruk chiqibkim, otlanur oliftavor,
Hush boshimdin, xirad vahmu gumonimdin ketar.

Tund markab uzra jismi har tarafkim bo'lsa xam
Teng bo'lub ham tobi jismi notavonimdin ketar.

Mastlig'din har kishiga chopsa markab xo'yfishon
G'ayratidin ashk jismi xunfishonimdin ketar.

Uyga yetguncha yetar yuz qatla jonim og'zima,
Chun uyur ranju alam ruhi ravonimdin ketar.

Sa'b ish ermish ishq, yorab, yo mening jonimni ol,
Yo'qsa bu beboklik nomehribonimdin ketar.

Ey Navoiy, jonima yettim ko'ngul afg'onidin,
Yonim etgil choku ul Majnunni yonimdin ketar.

230

Tilab yuzungni ko'ngul hajrdin farog' istar,
Qarong'u tunda nechukkim kishi charog' istar.

Bihisht borida do'zax sari qilur ohang,
Habib ko'yi turub ulki gashti bog' istar.

Saloh ko'nglakini yirtib oh o'tin yorutub,
Ko'ngul firoqim aro ko'ksun uzra dog' istar.

Sochingni islabon oshiftamen zihi savdo,
Birovki mushkdin osoyishi dimog' istar.

Hayot bodasidin nash'ai dog'i xayf anga,
Ki lablaring mayi davrida o'zni sog' istar.

Bu naqdi jannat arodur birovki, dayr ichra
May ichsa mug‘bachalar ilgidin ayog‘ istar.

Qo‘yung Navoiyi bedilni qilsa ko‘yiga azm,
Ki ko‘ngli itmish aning – aylamak so‘rog‘ istar.

231

Bog‘ atri chu nasimi gulu shamshod berur,
Yorning gul yuzu shamshod qadin yod berur.

Borsa Parvez bari hashmati yelga ne ajab,
Joni Shirinni chekib ohki Farhod berur.

Jilva qildi qadingu nargisu gul bo‘ldi tonuq,
Anga qulluq xatikim savsani ozod berur.

Ko‘rmon bo‘lsa yuzung mushafini tifli chaman,
Nega gul daftari avroqini barbod berur.

Ey ajal, sun bo‘yun ul g‘amzag‘akim bosh chekmas,
Har ne ta‘limki shogirdg‘a ustod berur.

Qilma bedod burunroqki keturgaylar yuz
Angakim, zulmkash el cheksa fig‘onu dod berur.

Tig‘i devona Navoiyni ne g‘am qatl etsa,
Chun anga jon yana ul huri parizod berur.

232

Qayu tarafki quyosh yanglig‘ ul nigor borur,
So‘ngicha soya masallik bu xoksor borur.

Dema nujumki ko‘k terlar ohim o‘tidin,
Ki shomi g‘am anga ko‘p sho‘‘lau sharor borur.

Kularda rishtai durdek tishing ko‘rub, ashkim
Tizilgan inju masallik tuzub qator borur.

Fig‘onni zabt qilurman valek ul qotil
Chu jilva ayladi, ilgimdin ixtiyor borur.

Ichimda yuz boshog‘, ey gul, ne ayb ingransam,
Alam topar tobonig‘a aningki, xor borur.

Bu guliston aro bulbulg‘a rahm qil, ey gul,

Ki hay, deguncha hazon yuzlanib, bahor borur.

Navoiy o'lsa yedik ko'yi itlari so'ngakin,
Raqib qilma gumonkim desangki yor borur.

233

Xatti to bosh chekti ko'nglin may bila xushhol etar,
Husnixat istab yuz avroqin hamono ol etar.

Lekin ul o'tni oyog' birla o'churgandek bosib,
Xattining xayli yuzining sho'lasin poymol etar.

Par chiqardi ul pari yuziga yo'qkim, egniga,
Vah, ne pardur buki andin elni forig'bol etar.

Xat emaskim, qildi husni kishvarin zeru zabar
Kim, bu yanglig' yuzni mashq avroqidin timsol etar.

Husnixatdin sabzipo'sh o'lmoqqa norozi edim,
Ko'r ne hol o'lg'ayki, ul kisvatni emdi shol etar.

Husni zohirdin ne hosil, ey xush ulkim, har nafas
Shohidi ma'ni yuzidin o'zni farrux fol etar.

To savodi xattini ko'rmish Navoiy za'fdin,
Jismini kilk anda mehnat o'qlaridin nol etar.

234

Ohim g'amingda gunbadi axzarni kuydurur,
Har uchquni falakda bir axtarni kuydurur.

Otashkada o'tida samandar topar hayot,
Ko'nglum o'ti valek samandarni kuydurur.

To qomatingg'a ne uchun o'xshatti bog'bon,
Ohim samumi sarvi sanubarni kuydurur.

Bir o'tdurur tanimdaki, aning harorati
Ko'nglakni kul qilur, dog'i bistarni kuydurur.

Derlarki og'iz o't desa kuymas vale bu oh
Chun sabt bo'lsa xomau daftarni kuydurur.

La'ling xayoli ko'ngluma o't soldi, vah, ko'rung
Ne tez erur bu bodaki sog'arni kuydurur.

Soqiy g'am ichra o'ldi, Navoiy, piyola tut,
Kim g'ussalardin ushbu o't aksarni kuydurur.

235

Ko'nglum o'tin zohir etsam barcha olam o'rtanur,
Sho'lasin gar tortsam to'qquz falak ham o'rtanur.

Momug' uzra bosibon kofuri qo'ymang dog'ima
Kim momug' dog'i tutashur, ham bu marham o'rtanur.

Gar g'aming so'zokidin ko'nglum kuyar, ermas ajab,
Har ko'ngul ichraki tushti sho'lai g'am o'rtanur.

Ayb emas har lahza ohim sho'la cheksakim, ko'ngul
Bir yuzi o'tluq firoqi ichra har dam o'rtanur.

Ishqing o'ti uchqunidin jismim andoq kuydikim,
Barq xoshak uzra tushsa bu sifat kam o'rtanur.

Qaynabon ko'z chashmasidin ashk jismim o'rtadi,
Yetsa jo'shon su qayu uzv uzra mahkam o'rtanur.

Ey Navoiy, ko'nglum o'ti uzra su quy bodadin
Kim, ko'ngul ul o'tqa yetmas bo'lsa bu nam o'rtanur.

236

Kecha har kavkab ko'rungach, yodima oyim kelur,
Oy chu tole' bo'ldi mehri olam oroyim kelur.

Zuhdu taqvo butrashingkim, bu kecha may ichgali
Baytul axzonimg'a sho'xi bodapoyim kelur.

Bu sarig' yuzungni ko'rmaski qilg'ay ko'ngli rahm,
Baski yuzga qonlig' ashki chehra oloyim kelur.

Vah, ne hijrondur bukim, aylay desam zikri visol
Dam-badam og'zing'a ohi mehnat afzoyim kelur.

Shayx ibriq, ridosin chun ko'rarmen, yodima
Dayr aro paymona birla bodapoyim kelur.

Ozimi dashti fano bo'ldum kelur Majnun dog'i
Gar qadam tez urmon andindurki, hampoyim kelur.

Ko'zlaru jonu ko'ngulda manzil et orosta,
Ey Navoiykim, bukun mahbubi xudroyim kelur.

237

Kunduz ul xurshidi raxshondin ko‘zumda yosh erur,
Kecha holim zulfi savdosi bila chirmosh erur.

Olmag‘andin naqdi birla yiqmag‘an mehrob yo‘q,
Ey musulmonlar, ne kofir ko‘z, mufattin qosh erur.

Chok ko‘ksundin ichimga solib ul oy ko‘nglidek
Asraramkim, ham ul-o‘q boshimg‘a yetgan tosh erur.

Rahm emas berahmliqdur surmasang boshimg‘a raxsh
Kim, bu ko‘p qatla aning pomoli bo‘lg‘an bosh erur.

Ishq sirrin necha ko‘nglum ichra pnnhon asrasam,
Ham ko‘ngul o‘ti zabona chekkach elga fosh erur.

Qaysi gul bazmiki sug‘a, no‘qsa yelga bormadi,
Bu chamanda to bulut saqqo, sabo farrosh erur.

Masjid ichra istasang zuhdu riyo ahli aro
Kim, Navoiy dayr ichinda doxili avbosh erur.

238

Junun salosilidin bo‘ldi jismi zori haqir,
So‘ngak xalolki bo‘ynig‘a taqtilar zanjir.

Fig‘oni zorima rahm etti turfa ishdurkim,
Parini ayladi majnun fusun bila tasxir.

Ne tong ketursa menga ishq har dam o‘zgacha hol
Ki, sho‘‘la vasfi aro dam-badam erur tag‘yir.

Xating savodi aro ojiz o‘ldi ahli qalam,
Ki yozdi kilki qazo birla kotibi taqdir.

Gar etsa jonni tama’ uldurur hayoti abad,
Qabul qilmasa o‘lmaktin o‘zga yo‘q tadbir.

Sen o‘zlukung butin avval ushatqil, ey zohid,
Hamisha dayri fano ahlin etguchi takfir.

Navoiy andoq emish mastkim, xabar yo‘q anga,
Ki muxtasib ani ko‘y ichra aylamish ta‘zir.

239

Xo'blar tig'i yetishmasdin burun bu zor o'lar,
Chin emishkim, bo'lsa ko'p qassob, qo'y murdor o'lar.

Demakim har dam ko'zidin yuz kishi bemor o'lur,
Kirpikidin ko'z yumub-ochquncha ming bemor o'lar.

O'lmakimdin qilma hayrat, eyki chekting tig'i kin,
Qotil ar sensen, meningdek notavon bisyor o'lar.

Dardidin o'lmon tanimda cheksalar paykonini,
Jonni har kimning tanidin cheksalar nochor o'lar.

Ko'ngluma bir tig' ila o'lmakni oson aylakim,
Furqatingdin ul zaifi notavon dushvor o'lar.

Ishq bazmi bodasi gar bo'lsa mundoq ruhbaxsh,
Qoni o'z bo'ynig'akim, bu davr aro xushyor o'lar.

Benavolar ollida umri abaddin yaxshiroq
Har kishikim faqr yo'linda Navoiyvor o'lar.

240

Gulni naylay, xotir ul ruxsori gulgun soridur,
Qo'y gulafshonni, ko'ngul bog'i humoyun soridur.

Chekting qatlim tig'ini gardunu men ham oh o'tin,
Ohkim, qatling'a ohim dog'i gardun soridur.

Ko'zlaring devona ko'nglum jonibin tutti, ne tong
Ishq dashtida kiyiklar xayli Majnun soridur.

Nomasin ko'rgach nedin ko'zu ko'ngulga bo'ldi rashk
Kim, agar ul bo'lsa xat sori, bu mazmun soridur.

El qading zikrin qilurda oqsa yoshim tong emas,
Tifli sofiy tab'i mayli so'zu mavzun soridur.

Podshohekim, qanoat maxzanin istar, erur
Bir gadodekkim, xayoli ganji Qorun soridur.

Ey Navoiy, ista ma'ni olaminkim, keldi dun
Har kishikim, mayli ushbu olami dun soridur.

241

Chun meni majnun boshin atfol toshi sindurur,
Oh o'ti jo'lida sochimdin anga kiyz kuydurur.

Ahli dillar chehra ochti, yor ochmang diyda kim,
Har kishi ul yuzga ko'z oldurdi, ko'nglin oldidur.

Ko'rgach ul yuzni boshimg'a urdi yuz tig'i balo,
Ko'rki, chiqqur ko'z boshimg'a ne balolar keltirur.

Ko'zda asrabmen bag'ir qonin, tilar bo'lsang xino,
Surtsam ko'zni ayog'ingg'a hamul dam bilgurur.

Bul ajabliqlar jununum ichra ko'rkim, xalqni
Ishq bir dam yig'latur holimg'a, bir dam kuldurur.

Navbahori husn deb topma firib, ey sho'xkim,
Charx davri navbahor o'tmay xazonin yetkurur.

Ey Navoiy, hajr anduhida mast o'l zinhor
Kim, ko'nguldin g'amni bir dam zoyil etgan maydurur.

242

Belu og'zini ko'rar ko'rmasta chun pinhon erur,
Bas muni quchmoq, ani o'pmak qachon imkon erur.

Men dog'i belinu og'zinki ko'rdum-ko'rmadum,
Yo'q tamannolarni topqan-topmag'an yakson erur.

Bevafolar qaddu mujgonini ko'p qilmang xayol
Kim, biri tuz o'qdurur, bu bir itik paykon erur.

Ishvagarlar lablari qaydig'a jondin kechmangiz,
Negakim o'z qasdi joni qilg'an el nodon erur.

Tunu kun deb istamang har lahza zulfu yuzlarin,
Kim bu bir dudi balo, ul sho'lai hijron erur.

No'sh emastur dahr bazmida kerakkim, neshdur,
May demakim, sog'ari davron ichinda qon erur.

Ey Navoiy, bu g'arib ishlarki taklif aylading,
Bizgadur bisyor mushkil gar senga oson erur.

243

Ko'ngluma hajringda jannat gulshani zindon erur,
Ko'zuma sensiz guliston bog'i xor afshon erur.

Daf'a-daf'a gul sochilmaydur gulafshon bog'ida
Kim, mening gulgun yoshimdin qatra-qatra qon erur.

Bahru tog' etmang gumonkim, ul biri ko'zumga yosh,
Bu biri ko'nglumga dardu mehnati hijron erur.

Dema bir damda bulut ko'kni ne nav' aylar nihon
Kim, bu mushkil dudi ohim ollida oson erur.

Buki har yon choqilur barqu g'irev aylar bulut,
Ko'ngluma ul sho'la ohu bu biri afg'on erur.

Yo'qki turmas bir zamon yomg'urki bir oy hajridin
Ashkbor ikki ko'zum selobidin to'fon erur.

Aqlingiz bor ersa qilmang yor hajrin ixtiyor,
Kim bu ishni ulki qildi, men kibi nodon erur.

Kim mayi vasl ichtikim hijron xumorin chekmadi,
Xorsiz gul dahr bog'i ichra ne imkon erur.

Do'stlar, qilmang, Navoiyg'a nasihatkim, bukun
Hajr dardidin bag'oyat besaru somon erur.

244

Dilbaro, sendin bu g'amkim menda bordur, kimda bor?
Furqatingdin bu alamkim menda bordur, kimda bor?

Mazrai ayshim ko'karmaydur samumi ohdin,
Yo'qsa yoshdin muncha namkim menda bordur, kimda bor?

Qalbi ro'y andud ila sa'y etsa vaslin, ey ko'ngul,
Dog'din muncha diramkim menda bordur, kimda bor?

Bor ekin vobastai tavfiq, yo'qsa, ey rafiq,
Bu qadar shavqi haramkim menda bordur, kimda bor?

Qo'yma minnatkim, yuzumdek pok yuz hech kimda yo'q,
Buyla ishqi pok hamkim menda bordur, kimda bor?

Baxt ul oy qasrig'a qo'nmas, yo'qsa dudi ohdin
Bu kamandi xam-baxamkim menda bordur, kimda bor?

Ey Navoiy, garchi jurmum ko'pturur, lekin bu nav'
Xusravi sohibkaramkim menda bordur, kimda bor?

245

Ul savodi xatmudur yo sabzai jannatmudur,
Yo quyosh uzra yozilgan oyati rahmatmudur?!

Buki sensiz kuydurur jonimni, bilmon yaxshikim,
Yuz tomug'ning o'timu, yo shu'lai furqatmudur?!

Eyki dersen lablarimdin hojating nedur degil,
Men suvsiz, ul chashmai hayvon demak hojatmudur?!

Demakim, ne erkin ul oyning quyoshqa nisbati,
Bir-biriga ikkisin o'xshatqucha nisbatmudur?!

Qaddini ko'rgach ham o'ldum, ham tirildim ollida,
Rost gar dersen qiyomat de aning qomatmudur?!

Da'vii himmat qilib ulkim tilar olamda joh,
Qilmoq oluda najosatqa o'zin himmatmudur?!

Gar Navoiy mehnati hijronda o'ldi, ayb emas,
Yuz tuman muhlik balo degil ani mehnatmudur?!

246

Yana sensizin munisim g'am bo'lubtur,
Ko'zumga yurak qoni hamdam bo'lubtur.

Qarorib ko'zum dam-badam zor yig'lar,
Anga shomi hajringda motam bo'lubtur.

Yaramdin chekarga o'qin sa'y qilmang
Ki, paykon so'ngak ichra mahkam bo'lubtur.

Ichimdin nechuk tortqaylar o'qinkim,
Ko'ngul qo'yimasu jon madad ham bo'lubtur.

Ko'ngulga yoqar kirpikingning xayoli
Mening zaxmima nesh marham bo'lubtur.

G'uborin tilab yig'larga har dam, ey ko'z,
Ki ashkingdin-o'q yer yuzi nam bo'lubtur.

Bu gulshan aro barg to'tilarig'a
Xazon tifli bas boisi ram bo'libtur.

Vafo shaxsining farqini charx tig'i
Iki bo'ldi, vahkim, biri kam bo'libtur.

Emas g'am yukidinki, qoshingni ko'rgach
Navoiy sujud etgali ham bo'lubtur.

247

Bag'rimni tig'i hajr ila pora qildilar,
To yor ko'yidin meni ovora qildilar.

Butgudek erdi vasl ila to ko'nglum jarohati,
Hijron qilichi birla yana yora qildilar.

Mazmuni o'lmagu oti hijron g'ami degan
Yuz ming jafoni jonima yakpora qildilar.

Turg'an yoshim oqizdilar ul on firoqida,
Sobitlarimni kavkabi sayyora qildilar.

Voiz uni surud erur ishg'oli ayshig'a
Qismat ko'yinda oniki mayxora qildilar.

May tutki, jom davrida-o'q toptilar iloj
Jam'iki charx davrini nazzora qildilar.

Yo rab, ne dey alarniki, miskin Navoiyni
Behushu, aqlu, bedilu bechora qildilar.

248

Fig'onki, yor vafo ahlig'a sitam qiladur,
Niyozu ajz gunohig'a muttaha qiladur.

Naimi vaslig'a xo'y aylagan ko'ngullarni
Asiri hajr etibon mubtaloyi g'am qiladur.

Raqib behuda taqriri birla yuz taqsir,
Zaif g'amzadalar otig'a raqam qiladur.

Ne hukm qilsa vafo xayli jurmida g'am emas,
Bu zulm erurki jafu ahlini hakam qiladur.

Muhabbat ahlini, vo hasrato kuyub o'rtab,
Alarning ohi o'tidin haros kam qiladur.

Chu gul vafosiz erur necha asrasa, vahkim,
Ko'ngul qushi gulistondin emdi ram qiladur.

Zamona o'q kibi tuzlarni sindurub yodek,

Alarki egridurur shahg'a muhtaram qiladur.

Navoiy o'lgay edi bo'lmasa umidi visol,
Bu qasdlarki, anga hajr dam-badam qiladur.

249

Ey jalolu rahmatingdin gar zalilu gar muazzaz,
Sabhay kavnayn o'lub oting tirozidin mutarraz.

Yuz bu olamcha yaratmoq qudrating ollida joiz,
Sad'yakin ijod qilmoq o'zgalarga yo'q mujavvaz.

Muncha xil'at mahzani in'omu tashrifingdin o'ldi,
Charxu tog'u bahrg'a atlas vagar xorovu gar xaz.

San'ating sabbog'idin ko'k zoli kiygan xullai moviy,
Xoshiya bo'lg'an shafaqdin zillig'a rangi gul gaz.

Ofarinishni ixota aylabon andoq vujudung.
Kim, muhit ul doira ko'k nuqtadekkim bo'lsa markaz.

Bog'bonga chun g'ino aylab nasib ehsoning ilgi,
Xo'sha-xo'shaki zumurrad, goh la'linob osib raz.

Nafs xor etmish Navoiyni, aziz et faqr birla,
Ey jalolu rahmatingdin gar zalilu gar muazzaz.

250

Sarv yanglig' jilva qilsang noz ila, ey sarvinoz,
Jonlar etgaylar ayog'ingg'a fido ahli niyoz.

Tanda har na'l ichra bir til shakli zohir ayladim,
Dayr uchun jismim g'ami ishqingg'a yuz til birla roz.

Nuri ruxsoring ko'ngulni qildi su, vah, ko'rmaduk
Sham' tobi uylakim andin lagan topqay gudoz.

Ul sanamkim, qasri atrofida el bosh qo'ydilar,
Qa'badekdurkim, qilurlar barcha soridin namoz.

Yo sipand et yuz o'tig'a ko'zlarimning mardumin,
Yo yuzungni yopib ayla el ko'zidin ixtiroz.

Ishq agar komildurur ma'shuqin mahkum etar,
Bo'lmayin mahmud bo'lmoq istama yoring ayoz.

Gar Navoiy yig'lasa ishqing mijozidur demang
Kim, nazar pok aylagach, ayni haqiqatdur majoz.

251

Shahsuvorim tavsani aylarmu oyo po'ya tez,
Yo quyosh tarki falak raxshin qilibdur garmxez.

Ul shihob ermaski, maydoni aro go'y urg'ali
Sa'di kavkablari tushar yerga qilib ko'ktin gurez.

Gardlig' chavgon hamida axtar o'lg'ay uylakim,
Go'yi g'abg'ab davrida chavgoni zulfi mushkbez.

Markabi ter qatrasini birlaki har yon sochilur,
Bir sahobi durfishondur yer yuziga qatra rez.

Go'yi chavgon zarbidin tutmoq bila har dam havo,
Erurkim biym shishai gardunni qilg'ay rez-rez.

Soqiyo, may berki bu maydon aro go'y urdi ul
Kim, falak chavgoni birla qilmadi har dam sitez.

Go'y uchun indi kavokib gardidin yer tutti avj,
Ey Navoiy, voqif o'l, go'yoki bo'ldi rustaxezi.

252

Chu noma chirmadim yozib yuzung vasfida shavq angezi,
Damimdin o't tushub bir boshig'a qildi oni gulrez.

O'tum gar lahza-lahza tezdur ermas ajabkim, bor
Samanding tez ayog'idinki sekrir sho'la andin tez.

Och ul gulrang orazniki, andoq hech suvratda
Qazo naqqoshi ne chehra kushoy o'lmish, ne rang omez.

Chiqib sarxush, chopib abrash, kirar maydong'a ul mahvash,
Ajab ermas agar tushsa bori olamg'a rustoxez.

Malak xayli bo'lur devona ko'rgach ul parivashni,
Meni majnong'a shayxi bexirad talqin qilur parhez.

Erur mazlumu zolim qatli ishq ollida ko'p oson,
Agar Farhod o'ldi, qatl topmay qoldimu Parvez.

Agar jon pardasi kirpiklaringdin bo'ldi parvezan,
Bu ham xushturki ruxsoring xayolidin erur gulbez.

Meni xilvatdin, ey zuhd ahli, mug‘ dayri sori boshlang,
Ki behad xush havodur ko‘p terilgan gunbadu daxlez.

Navoiy xonaqahdin dayr sari borsa ayb etmang
Kim, ul asru kudurat zoridur, bu bas nishotangez.

253

Bas ettim ashkfishonlig‘ chu zohir etting yuz,
Nechukki mehr ko‘rungach nihon bo‘lur yulduz.

Jafog‘a qo‘ptungu tushti ayog‘ingg‘a zulf,
Nechukki soya zamoneki mehr turg‘ay tuz.

Mug‘anniyo, necha ohangi hajr, vah, ber, ham
Visol torini berkit, firoq rishtasin uz.

G‘arib tiyradur bazmi aysh, ey soqiy,
Qadah quyoshin olib, boda lam‘asin ko‘rguz

Falakni sog‘ar etib tut vale bu shart bila,
Qi tomsa to‘qquzu, oqsa ichur menga o‘ttuz.

Harif bo‘lmasa zinhor mayg‘a sunma ilik,
Ki zahrdur kishikim bodani ichar yolg‘uz.

Navoiy atlati gardundin etsa mayi polo,
Chu dayr durdikashimen demang bodani suz.

254

Sarvqadlar agar biru gar yuz,
Yuzdin ermas biri bizing bila tuz.

G‘arazim ul sanamg‘a sajda durur,
Yer o‘pay deb qoshida qo‘ysam yuz.

Yuzidin zulfig‘a ko‘ngul bormas,
Kimsa shabravlig‘ aylamas kunduz.

Ne birov bo‘lsa hamrahing toqat,
Ne tahammulki kirgasen yolg‘uz.

Har ko‘zum ul quyosh firoqi tuni
Bir falakcha ayon qilur yulduz.

Bormen, ey piri dayr, bas maxmur

Karam ayla, karomate ko'rguz.

Qadi hajrida tortsam nola,
«Rost» ohangki, ey Navoiy, tuz.

255

Qilur paykonlaring ko'nglum o'tin tez,
Agarchi qatra bo'lmas sho'la angez.

Taning'a ul bahori husndin o't
Tushub, har dam urarmen barqdek xez.

Erur gulbargi uzra obi hayvon,
Labing ul damki bo'lg'ay boda omez.

Demang la'li mayidin ijtinob et,
Ne sud etgay menga o'lguncha parhez.

Osig' yo'q joni shirin bersa Farhod
Chu Shirin la'lidin kom oldi Parvez.

Vafosizdur bahori umri, soqiy,
Mayi gulrang uzra ayla gulrez.

Ul oy vaslin tilar bo'lsang, Navoiy,
Ham ul shab zindadoru ham saharxez.

256

Ko'runur otashin la'ling dilafro'z,
Magar ollingda chektim ohi jon so'z.

Topilmas nur aro olamda xurshid,
Ko'rungach ul jamoli olam afro'z.

Visol ayyomi tong yo'q ochsa ruxsor,
Ki doim ochilur gul bo'lsa navro'z.

Quyosh ostida gardun sabzi hingi
Ko'runmas mahvashim chun minsa ko'k bo'z.

Ko'ngulga g'am toshidin berma ramkim,
Hanuz ul sayd erur murg'i nav omuz.

Ko'p otting novaku, dildo'z, vahm et,
Navoiy ham chekardin ohi dildo'z,

257

Ne ayb jon menga behol bo'lsa jononsiz,
Ne holi bo'lg'ay o'luk jismi zorning jonsiz.

To'qquz falakdin o'tar garchi novaki ohim,
Qilurmen oni ul oyg'a chekarda paykonsiz.

Ko'ngul aro biri o'tmay biri yetar g'ami ishq,
Bu yuda bir nafas ermon aziz mehmonsiz.

Jahonni tutti visolida shodlig' ashkim,
Bahor sayli kam o'lmish jahonda tug'yonsiz.

Ichimda kirpiki, gar nola aylasam tong yo'q
Ko'ngulga nesh tikilsa bo'lurmu afg'onsiz.

Menga qadahni damodam yeturgil, ey soqiy,
Ki g'am halok qilur bor esam dame onsiz.

Navoiy o'lsa demang, xo'blarki, kimdin edi,
Siz ettingiz yuragin choku bag'rini qonsiz.

258

Qush keturdi nomangu ko'nglumni qildi sho'laxez,
Ayladi go'yo qanotining yeli bu o'tni tez.

Zor tandin ming tugon solmish qaro o'lsam ne tong
Gulshani umrumg'a bu yanglig'ki bo'lmish bargrez.

Har sari hajringki sovurdi kulumni, yo'q turur
Ishq ila dard ahlig'a mundoq nasimi mushkbez.

Eyki dersen chiqmamish ul masti kofir qatl uchun,
Bas nedin islom aro bu nav' tutmish rustaxez.

Gar salomat istasang nekim yetar taslim bo'l,
Kim sitez ahlig'adur andin yetar ko'prak sitez.

Istama mendin damodam boda ichmak, ey rafiq,
Qim nishotim sog'arin g'am toshi etmish rez-rez.

Ey Navoiy, chun zaruratdur bu miskindin rahil,
Xohi tutqil go'shai, xohi jahon mulkini kez,

259

Onsiz o'lmoq erur o'lmoq jonsiz,
Bo'layin jonsizu bo'lmay onsiz.

Qoshi bu chok ko'nguldin ayru
Ne olmish yoyi erur qurbonsiz.

Ohkim, dard yuzidin chiqmas,
O'q emas bo'lsa erur paykonsiz.

Ishq daryosig'a, eykim, kirding,
Bilki, bu bahr erur poyonsiz.

Yorsiz ko'nglum erur oshifta,
Mulk oshub topar sultonsiz.

Suvu o't ichrasiz, ey ko'zu ko'ngul,
To ul oy orazig'a hayronsiz.

Gar Navoiy chekar un hajr kuni,
Yo'q ajab tun emas it afg'onsiz.

260

Ey shikibu sabr bir kun xud menga yor erdingiz,
Yorlig' ham bo'lmasa tegramda xud bor erdingiz.

Kelsa erdi har balo olling'a asrab qo'ymayin,
Ohu afg'on qilg'ali mendin xabardor erdingiz.

To asiri ishq bo'ldum, qochtingiz ul nav'kim
Bizga to bor erdingiz go'yoki ag'yor erdingiz.

Pandingizdin emdi ermasmen malul, ey do'stlar,
Doimo men xastag'a mundoq sitamkor erdingiz.

Demang, ey jonu ko'ngulkim xorbiz yor ollida
Gar erur ul yor to bor erdingiz xor erdingiz.

Ey xarobot ahli, demangkim nedin g'amnokbiz,
Mast edingkim g'am edi har gahki hushyor erdingiz.

Bir yo'li qovmang Navoiy ko'nglini, ey sho'xlar,
Kim gahi ul benavoning ko'nglin asror erdingiz.

261

Nozaninlar benavolarg'a tarahhum aylangiz,
Lutf agar yo'qtur, g'azab birla takallum aylangiz.

Gah biyik, gah past giryon ko'rsaigiz ushshoqni,
Fosh kulmang, siz nihon bori tabassum aylangiz.

Hajri zulmidin qatig' holimni, ey jonu ko'ngul,
Bildingiz yor ollida borib tazallum aylangiz.

Ey balou dard o'tlar xud solibsiz jonima,
Lek siz ham gah-gah ul o'tdin tavahhum aylangiz.

Qon agar yutsam qarorib axtarim, ey xattu xol,
Siz mayi la'li bilan bori tana'um aylangiz.

Biz fano tufrog'i bo'lduq dayr aro, ey ahli zuhd,
Xonaqah sahnida siz bahsi taqaddum aylangiz.

Ey mug'anniylar, Navoiy mast edi, kech uyg'onur,
Oni uyg'atmoqqa bir dilkash tarannum aylangiz.

262

Rozi ermasmen ko'ngul chokini payvand etsangiz,
Qolg'onin ham koshki parkand-parkand etsangiz.

Itlari ollinda solibkim meni ul ko'ydin,
Qovmoq istarlar, dame mashg'ulu xursand etsangiz,

Qayd etarda ul pari ko'yida men devonann
Itlari zanjiri, birla koshki band etsangiz.

So'rmog'imga kelsa Majnun netti, ey ahli junun,
Va'zu pand aytib meni bir dam xiradmand etsangiz.

Telba itni demangiz mendek nedinkim, or etar
Aqlu xush ahlini bir Majnung'a monand etsangiz.

Eyki, debsiz pandingizdin bodani tark etgamen,
Tark etan avval meni shoistai pand etsangiz.

Gar achchig' yig'lar Navoiy daf'ig'a, ey sho'xlar,
Netti ollinda turub bir dam shakarxand etsangiz.

263

Do'stlar, ahli zamondin mehr umidi tutmangiz,
Mehri gardun bo'lsalar ko'z nuridin yorutmangiz.

Gar shoh o'lsun, gar gadokim, solmangiz yuziga ko'z,

Yodini balkim ko'ngul atrofida yovutmangiz.

Zulm ila yuz chok qilg'on tang'a gar marham yoqib
Butkarurbiz desalar ul zaxmlarni butmangiz.

El jafosining maloli qilsa har dam qasdi jon,
Ko'nglungizni g'ayribekaslik bila ovutmangiz.

O'ksudi el mayli mendin bir yo'li, ey dardu g'am,
Gah-gahi siz bori boshimdin qadam o'ksutmangiz.

Hajr o'tin jonimg'a yoqtim, ko'rsangiz usruk meni,
Emdi, ey pand ahli, do'zax o'tidin qo'rqutmangiz.

Chun Navoiy dasht tutti, emdn zinhor, ey vuhush,
Kim bashar jinsni ul Majnun sari yovutmangiz.

264

Meni bir noma birla dilbarim yod etmadi hargiz,
Qulin qayg'udin ul xat birla ozod etmadi hargiz.

Sirishkim sayli yiqmay qo'ymadi xud sabr bunyodin,
Buzug' ko'nglumda tarhi vasl bunyod etmadi hargiz.

Balolar tog'ini hajrinda tirnog'im bila qazdim,
Men etgan ishni oshiqliqda Farhod etmadi hargiz.

Chu naqdi sabr toroj aylading, ko'nglumga o't solding,
Bu nav' o'z kishvarig'a shoh bedod etmadi hargiz.

Firoq ayyomida ko'p naf' yetkurdi bu kim ko'nglum
O'zin ul sho'xning vaslig'a mo'tod etmadi hargiz.

Ne tong devona ko'nglum itlaringga ta'n qilmoqkim,
Yebon yuz dardu mehnat toshi, faryod etmadi hargiz.

Erur ishq ollida jonim fido qilsam hanuz ozkim,
Ul oydin o'zgani qatlimg'a jallod etmadi hargiz.

Ne tong, ey mug'bacha, ishqingda mast o'lsamki, piri dayr
Bu ikki ishdin o'zga bizga irshod etmadi hargiz.

Agar buzdi Navoiy ko'nglini ul bevafo tong yo'q,
Vafo ahli uyin chun ishq obod etmadi hargiz.

265

Ko'nglum oldi yor chun yuziga boqib turdi ko'z,
Vahki, oldurdi ko'ngul har kimsa kim oldurdi ko'z.

Boqqoch ul qotilg'a soldi boshima tig' uzra tig',
Olloh-olloh, ne balolar boshima kelturdi ko'z.

Hajr shomi ko'z yoshim boshimdin oshti uylakim,
Su yo'lin har sari aylab, raxnalar bilgurdi ko'z.

Oh o'tidin ayladi zohir ko'ngul barqi balo,
Nechakim ko'nglumga ofat yomg'uri yog'durdi ko'z.

Qo'hi dard o'ldim menu tegramda xushu sabr elin
Yog'durub yoshimni sayli ashk birla surdi ko'z.

Hajr kojidin ko'zumga har zamon o't choqilur,
Bu chaqinlarg'a tanim xoshokini kuydurdi ko'z.

Oh o'tidin bori qutqardi bukin, ashki aro,
Suv kishisi yanglig' o'z mardumlarin yoshurdi ko'z.

Nahs yulduzdek ko'zi chun tushti, barham bo'ldi bazm,
Muxtasib mayxona ahli ayshig'a yetkurdi ko'z.

Ey Navoiy, istama mendin ko'ngulkim, yog'durub
Jolai ashkin, ko'ngulning shishasin sindurdi ko'z.

266

Do'stlar, olam eliga yoru hamdam bo'lmangiz.
Yor ila hamdam demaykim, oshno ham bo'lmangiz.

Oshnolig' aylabon o'z joningizg'a har zamon,
Boisi yuz ming jafou mehnatu g'am bo'lmangiz.

Yeb parivashlar firibin so'ngra topmay iltifot.
Men kibi devonau rasvoyi olam bo'lmangiz!

Ey visol ahli, ul oyning dardu hajridin meni
Ko'p ko'rub g'amnok siz ham asru hurram bo'lmangiz.

Vaslu aysh obod qilsun xalqni, ey dardu g'am,
Siz buzug' ko'nglumdin o'zga yerga mahram bo'lmangiz.

Ey xarobot ahli, yo'q insonda imkoni vafo,
Mastlig'din dev o'lung zinhoru odam bo'lmangiz.

Gar Navoiy hajr aro bo'ldi zalil, ey ahli vasl,
Emdi navbat sizgadur, muncha muazzam bo'lmangiz.

267

Menga ul ko'zi qaro dedi chuchuk chindin so'z,
Ne ajab ani qaro ko'z desamu shirin so'z.

Labi yuz va'dani andoq manga yolg'on qildi.
Ki dey olmas kishi yuz yilda bir andoq chin so'z.

Hajring afsonasidin so'z der esam hajr tuni
Topmag'ay tongg'acha tun yil esa taskin so'z.

Beliyu la'li labi so'zida lol o'ldi xirad
Kim, erur biri daqiqu biri bas rangin so'z,

Har fasohatki labing qildi Masiho eshitib,
Jon topib kelmadi og'zi aro juz tahsin so'z.

Husni vasfida so'zum tutti bari olamni,
Murshidi ishq menga aylagali talqin so'z.

Bazmi aysh ichra Navoiy ne ajab urmasa dam,
Ayta olmas chu nishot ahli aro g'amgin so'z.

268

Bo'ldi shomu jong'a ul oy hajridin qayg'u hanuz,
Yeti subhu ko'zlarimga kirmamish uyqu hanuz,

Obi hayvoning g'amidin toki za'fim bo'ldi sa'b,
Bermamish bir qatra bo'g'zum ichra, jono, su hanuz.

Javr o'qin otting vale biym erdi hijron tig'idin,
Yeti ul ham boshima, ko'nglumdin o'tmay bu hanuz.

Novaking umridurur ko'nglumda xandon bo'lg'ali,
Bor aning mufrit jununidin munga kulgu hanuz.

Sehr ila ul ko'z qilib zulfung kamandin ajdaho,
Buzdi olam xilqatinu bas aylamas jodu hanuz.

Shohidi maqsud aksi ko'ngluma tushmas demang,
G'ayri naqshidnn magar pok ermas ul ko'zgu hanuz.

Dedi bo'l foniy visolim istasang, bo'ldim fano,
Ey Navoiy, so'rki mundin ortug' istarmu hanuz.

269

Chun qo'yarmen ul jahon oroyishi bazmig'a yuz,
Aysh bazmin, soqiyo, Bog'ijahonoroda tuz.

Sarvda yo'q gul kibi ruxsoru gulda ko'zu qosh,
Husn aro ey gul'uzor sarv qadsen sen to'kuz.

Tig' agar cheksang surar erning dog'i tig'ini, bor
Yolg'uz ermas iltimosi qatl agar cheksam bo'g'uz.

Telbadur nokas raqibing, qatl erur vojib anga,
Mundin o'zga yo'q iloji itkim bo'lg'ay qutuz.

May uchun, zuhdum ridosin ol garav, ey piri dayr,
Dema naylay, chun xarobot ahli ichsa boda suz.

Chun yeti qat yerga kiringung oqnbat xolo, ne sud,
Gar sipehr ajnosidin olingg'a tortarlar to'quz.

Vahki, to bir ko'rdi o'l yuzni Navoiy, ey rafiq,
Sabri yuzdin birga keldi, shavqi bo'ldi birga yuz.

270

Ey mug'anniy, chun nihon rozim bilursen soz tuz,
Tortibon munglug' navo sozing bila ovoz tuz.

Navha ohangi tuzub og'oz qil mahzun surud,
Ul surud ichra hazin ko'nglumga mahfiy roz tuz.

Tuzma og'oz aylabon Farhodu Majnun qissasin,
Desang el kuysun mening dardim qilib og'oz tuz.

Istasangkim nag'mang ichra ko'p xaloyiq o'lmagay,
Ul ikovdin ko'p vale mendin tarona oz tuz.

Gar mening holim desang tuz barcha dostoni niyoz,
Dilbarimdin nag'ma soz etsang surudi noz tuz.

Chun bu gulshanda nishiman qilg'ali qo'yimas xazon,
Gul firoqi savtin, ey bulbul, qilib parvoz tuz.

Bazm aro o'rtar Navoiyni nihon munglug' surud,
Ey mug'anniy, chun nihon rozim bilursen soz tuz.

271

Senga xo‘ydin toza bo‘lmish obihayvon birla yuz,
Hajridin og‘ushta bizlar ashki g‘alton birla yuz.

Sham‘i vasl eykim ko‘zung yorutti shod o‘lkim, mening
Ro‘zg‘orimg‘a qarordi dardi hijron birla yuz.

Bir sarig‘ kog‘azdurur tim-tim qizil bo‘lg‘an manga,
Qatra-qatra ashkdin naqsh aylagan qon birla yuz.

Surtarim tufroqqa yuz hijronda zoe bo‘lmag‘ay,
Surtar o‘lsaq vasl aro bir-birga jonon birla yuz.

Ey ajal, qo‘ykim qo‘yay yuz yorning ko‘yigakim,
Qo‘yg‘udekdurmen adam ko‘yiga armon birla yuz.

Xonaqah ahli nifoqidin qutulmoq istabon
Qo‘ymisham aning fano dayrig‘a afg‘on birla yuz.

Ey Navoiy, ul quyosh yodida andoqkim shafaq,
Bizga rangin ayla jomi charxi gardon birla yuz.

272

Ul pari ko‘yida men devonani band aylangiz,
Band-bandim zulfi zanjirig‘a payvand aylangiz.

Xalq tarki ishq aylarga meni dilxastani
O‘lturub, olam eliga mujibi pand aylangiz.

Telba ko‘nglum topsangiz, ey yor ko‘yi itlari,
Tush-tushidin tishlabon parkand-parkand aylangiz.

Bodai ishq asru mast etmish meni, ey do‘stlar.
Jomima afyun ezib bir dam xiradmand aylangiz.

Yig‘lasam achchig‘ malul o‘lmoq nedur, ey xo‘blar,
Habl uchun gohi boqib siz ham shakarxand aylangiz.

Ishq bahrida duri vasl istasang, ey ahli dard,
Ko‘nglunguz ul naqd yodi birla xursand aylangiz.

Qilsangiz tasvir Layli husnin ul oydek sizing,
Lek Majnunni Navoiy birla monand aylangiz.

273

Yopilmas gar manga qonlig‘ sudin ko‘z,
Sanga lekin ochilmas uyqudin ko‘z.

Yuzung lavhida vajhulloh ayondur,
Ne tong gar olmasam ul ko‘zgudin ko‘z.

Boqa olmon yuzung ollimg‘a kelsa,
Qamashur mehr ko‘zga o‘trudin ko‘z.

Ko‘zung el qoni to‘kkandin hasad yeb,
Ne qonlarkim to‘kar ul qayg‘udin ko‘z.

Emassen holima giryonu xandon
Ki, yosharmish senga ko‘p kulgudin ko‘z.

Qadah charhida may mehrini sohiy,
Solib yorut menga ul yog‘uduin ko‘z.

Navoiy mast ko‘nglin ashk oqizdi,
Gum etti oxir aning behudin ko‘z.

274

Ishq yuki ayladi torami a‘loni ko‘j,
Ne ajab ar aylasa men kibi shaydoni ko‘j.

Tori sirishkim chekib dard qadim qildi xam,
Uylakim el chillani tortib etar yoni ko‘j.

O‘lmadim onsiz uyot boshim etibdur quyi,
Za‘f gumon etmakim qildi bu rasvoni ko‘j.

G‘am yukidin za‘fliq shaxsim egilsa ne tong
Kim, bu yuk etmish base jismi tavononi ko‘j.

Zaxmima kirganda dard doli kibi bo‘ldi xam
Kimki erur naqbi rav charx qilur oni ko‘j.

Egma qadding‘a boqib rahm qil, ey sarv kim,
Davr base ayladi qomati ra‘noni ko‘j.

Qildi Navoiy unin egri kibi tori hajr,
Aylagali noladin changdek a‘zoni ko‘j.

275

Jud emas ko‘p bazl uchun ko‘p mol qilmog‘lig‘ havas.
Kim erur ko‘pdin-ko‘p ozdin-oz oni bil judu bas.

Razl taqdim etsa yo‘q ahli safog‘a hech bok,
Sug‘a ne nuqson gar oning ustida yer tutsa xas.

Yor isidur kom keltursun sabo yoxud shamol,
Do‘st tahririg‘a roviy xoh Buzar, xoh Anas.

Tojvarlar oq uyida sokin o‘lsa ahli ishq,
Uyladurkim, bulbuli hudhudg‘a bo‘lg‘ay bir qafas.

Korvoni dard ila qat’ et muhabbat dashtiin
Kim nidoyi mujdai vasl aylar anda har jaras.

Surma ul shabhez ayog‘i gardin itkim kechalar,
Itcha yo‘q ko‘yida gar xud Shahna bo‘lsun, gar Asas.

G‘am tuni bo‘lsa ne tong davlat kuni birla badal,
Subhdek ahli safo birla gar ursang bir nafas.

Dayr piri jur‘asin gar tutsa bizga mug‘bacha,
Naqd jondin o‘zga o‘trusida yo‘qdur dastras.

Ey Navoiy, ishq sirrin kim havas qilsa, dema
Kim eshitmakka bu so‘z loyiq emas har bulhavas.

276

Bog‘ aro ne sarv etarmen orzu ne gul havas,
Dahr bog‘ida manga ul sarvi gulruxsor bas.

Ul kechakim yor ila yorutqamen sham‘i visol,
Zinhor, ey subh, agar bo‘lsang Masih urma nafas.

Kuydi ham tan, ham so‘ngaklar tushgach ul yuz lam‘asi,
Barq o‘tig‘a naylagay bir tor ila bir necha xas.

Naxli qadding uyla oliydurki, termak mevasin
Bo‘lsa dog‘i dastras mumkin emastur dastras.

Oncha tiyg‘i ishq chokidur tanim atrofida
Kim, ani ko‘nglum qushig‘a dard aylabtur qafas.

Ul mahi mahmil nishin havdajda, ko‘nglum tashqari,
Ne ajab gar tinmay oqg‘an cheksa andoqkim jaras.

Ey Navoiy, iltimos etma sanamlardin visol,
Gar desang ko‘p kuymayin bizdin eshit bu multamas,

277

Jong'a la'ling mayi jomidur multamas,
Ne Xizr suyi, ne jomi Jamdir havas.

Qotilim tig'i ko'zgusi zang o'lmasun,
Ey Masih, o'lganim ko'rsang asra nafas.

Ko'z tutarmenki, bu su yo'li berkgay,
Ko'yidin yel uchursa nekim xoru xas.

Ko'nglum ul xol asiri chu bo'lmish, erur
Ankabuteki, sand etmish oni magas.

Ne sharaf otingga bo'lg'ali poymol,
Ne oting poyibo'sig'adur dastras.

Kech topardin talab ahli maqsadg'a yo'l,
Go'yiyo tinmayin nola aylar jaras.

Ey Navoiy, taning ichra jon yo'qsa do'st,
Kim ko'rubtur ikki bulbulu bir qafas.

278

Ko'yi toshi boshima hayf aylasam uyqu havas,
It uyur bo'lsa ayog', ilgi boshin qo'ymoqqa bas.

Chun dedim, zulfung kamandin bo'ynuma solg'nl, dedi:
Itga bo'lmas Ka'ba qandili tanobidin maras.

Oh o'ti o'rtarga jismimni ne mone' ko'z yoshim,
Barq urg'ach o'rtanur gar bo'lsa daryo uzra xas.

Choklar bo'lg'an tanim qon la'liyu ko'z durrudin
Bulbuli ruhumg'adur, gavharlar o'tkargan qafas.

Yo'qsa mufrit za'f aro og'zimg'a ul yuz ko'zgusin
Urmag'aymen tiyra bo'lmoq vahmidin o'lsam nafas.

Dard aro o'lsang davo ahli zamondin istama
Kim, topilmas dahr aro bechoralarg'a chora ras.

Iltimos etsam labingdin jon topar deb qilma ayb
Kim Navoiyg'a budur o'lguncha, ey jon, multamasg.

279

Ko'ngul har tun farog' istab balo toshini yostanmas,
Agar har dam necha qatla ul oy ko'yini aylanmas.

Vale bu turfadurkim, gar fig'oni charxdin o'tsun,
Ul oy noz uyqusidin chiqmag'uncha mehr uyg'onmas.

Ko'ngulga lofi ishqingdin necha berding o'lum xavfi,
Bu yanglig' va'da birla gar so'rarsan emdi ham tonmas.

Labi la'ling xayoli hajr aro bag'rimni qon qildi,
Jihat budur hamono qon yutardin gar ko'ngul qonmas,

Ajal tig'i ne bo'lg'ay elni maydon ichra qatl etsa,
Gar el g'avg'osidin chobuksuvorim emdi o'tlanmas.

Nasimi lolaro'yum mahmilig'a mayl qilmaskim,
Quyundek rashkdin xoki tanim yuz qatla to'lg'onmas.

Aningdek telba ko'nglum ul pari ko'yiga yuzlanmish,
Ki gar zanjirlar birla chekarlar xalqkim yonmas.

O'tub ishq ichra umrum, zohido, qo'y zuhd irshodin,
Kishi mundoq uluq san'atni ulg'ayg'anda o'rganmas.

Gadolar silkidin ko'yi xarobot ichra xoriydur,
Birovkim ilkiga tushsa qurug' non bodag'a monmas.

Hujum etti jahon mehnatlari, tut boda, soqiykim,
Qadah chekmay kishi bu xaylning daf'ig'a qotlanmas.

Muhabbat o'ti el birlaki yoqting, o'rtanur jonn,
Navoiy, yo'qsa hijroning o'tidin oncha o'rtanmas.

280

Menga bir sarvi gulruh bo'ldi munis,
Ki hayrondur ko'zi ollinda nargis.

Chu g'am bazxmida maydek hon yutarmen,
Erur la'ling hadisi nuqli majlis.

Ko'zu, qoshu, yuzu, zulfu, qadingdin
Meni behudg'a barbod o'ldi besh his.

Falak toqidek etti qomatim xam,
Qoshing mehrobini tuzgan muhandis.

Daqoyiq ishq ilmn ichra ko'pdur,

Ki tafhimida ojizdur mudarris.

Asarsizdir ko'ngulda sho'x lai rizq,
Bo'lur chun qalb ro'kash aylagan mis.

Navoiy erdiyu jon naqdi olding,
Tirik mumkin emas bu nav' muflis.

281

Bizga davron bog'idin bir sarvi gulruhsor bas,
Gohi andin jilva gohi davlati diydor bas.

Xil'atin zaxmimg'a bog'larg'a ne xadkim, istasam,
Qilsa lutf andin muni tikmak uchun bir tor bas.

Men kimu zulfung tamannosi, agar kufr istasam,
Itlaring bo'yni tanobidin menga zunnor bas.

Hajr o'tidin sindi ko'nglum, istamon qasring panoh,
Soya bir ko'ngli buzulg'ang'a sinuq devor bas.

Ko'zda bir uyquni ko'rsam, uyquda ko'rsam seni,
To ajal uyqusi ushbu davlati bedor bas.

Voizo, men osiy ermon, huru jannat loyiqi,
Mug'bacha, soqiy, maqomim kulbai hammor bas.

O'zlugungdin o'zni salb etsang evaz bir komdur,
Ey Navoiy, qilmag'il, bu shevani zinhor bas.

282

Gulgun may ichib sunbuli chun gulga yopilmas,
Ul gulshan aro bizga ne gullarki ochilmas.

Gulzori jamolidaki paydo emas og'zi,
Ul nav' gul ochildiki, bir g'uncha topilmas.

Anfosi Masiho kibi ul nutqi nasimi,
Esmas birikim jon isi olamg'a yopilmas.

Ey piri xirad ko'ngluma ko'p qilma nasihat,
Nevchunki junun ahlig'a aql ahli qotilmas.

La'ling mayi to ichti ko'ngul holini so'rma,
Kim mastdur andin birikim o'zini bilmas.

Hushyor ani bilgil, bu fano dayrida, ey shayx,
Kim to'lg'ucha paymonasi bir lahza ayilmas.

Ko'yi sari bir kechaki azm etsa Navoiy,
Oy sham'in o'chur charxkim, ul yo'lni yongilmas.

283

Jong'a la'lingdin bir o'pmakdur qiyosa iltimos,
La'linga ham jonni kuydurmak ilohazal qiyos.

Ko'ngluma zarbaft xil'at sho'lasidurkim, erur
Tosh aro bo'lmoq nihon Farhodg'a xoro libos.

Dedi ko'nglum kecha tong yo'q pos agar tutsa ko'zum,
Vahki uyqu yo'qturur tundin o'tubdur necha pos.

O't sochar ishqing ko'ngul bo'lsa xaroson yo'q ajab,
Ajdahodin tong emastur mo'rg'a bo'lmoq haros.

Ko'nglum ichra mazra'i sabrim urulmay qolmag'ay,
Har so'ngak yonimda chun qat'ig'a oning keldi dos.

Xidmat ettim xonaqah shayxig'a qadrim bilmadi,
Dayri piri bandasimenkim, erur bas haqshunos.

Ey Navoiy, kisvati faqru fano egniga sol,
Yo'qsa xirqang tengdurur gar atlas o'lsun, gar palos.

284

Tong emas gar chin yuzinda qahrdin mavjud emas,
Ko'zguning chunkim ko'runmak javhari ma'hud emas.

Dasht aro ohim sari etgan musofir yuzlanib,
Fahm qilmaykim erur ohim buxori dud emas.

Ko'ksun ochtim har taraf qildi gumon ul tiflkim,
Lolalar birla bezabmen, dog'i xun olud emas.

Ishq bozorida savdo ahlig'a juz naqdi vasl,
Har nafas bir ganj agar uchrar ziyondur, sud emas.

Vasli ichra demakim ushshoqini rad qildi yor,
Hech kim mendekki hijronidamen, mardud emas.

Mayda aksingdur, ko'z ondin olmasam, soqiy, ne tong,
Toki diydor o'lsa mandin mastlig' maqsud emas.

Zarbi ishqidin muzayyandur yuzumning oltuni.
Ey Navoiy, demagilkim sukkai behbud emas.

285

Gar meningdur yor lo'li bo'lsa, shoh etmon havas,
Naylay ul shahniki har lo'lig'a bo'lg'ay hamnafas.

Shikva qilmon gar jafodin boshima yog'dursa tosh,
Toqatim yo'q elga qilsa bargi gul urmoq havas.

Yordin har necha bedod o'lsa aylarmen qabul,
Lek bo'lsa g'ayr birla multafit, maqbul emas.

Jonni qo'ymasmen chibindek la'li uzra rashkdin,
Ul shakar uzra chibin qilsam tahayyul xol bas.

Bu baloni ko'rmasun oshiqki, qilg'ay iltimos,
Vaslin oningkim, birov bo'lg'ay anga ham multamas.

O'z nigori mahmilidin qilmasun deb ko'z xato,
Ishq dashti ahlig'a har dam nido aylar jaras.

Ey Navoiy, ishq atvorida budur zulmkim,
Gul maqomi bazm o'lub, bulbul yeri bo'lg'ay qafas.

286

Meni men istagan o'z suhbatig'a arjumand etmas,
Meni istar kishining suhbatin ko'nglum pisand etmas.

Ne bahra topqamen andinki, mendin istagay bahra,
Chu ulkim, bahrayi andin tilarmen bahramand etmas.

Netay huru pari bazminki qatlim, yo hayotimg'a
Ayon ul zahri chashm aylab, nihon bu no'shxand etmas.

Kerakmas oy ila kun shaklikim, husnu malohatdin
Ichim ul chok-chok etmas, tanim bu band-band etmas.

Kerak o'z chobuki qotilvashi majnunshiorimkim,
Buzug' ko'nglumdin o'zga yerda javloni samand etmas.

Ko'ngul uz charxi zolidin firibin yemakim, oxir
Ajaj sarrishtasidin o'zga bo'ynungg'a kamand etmas.

Ul oy o'tlug' yuzin ochsa Navoiy tegmasun, deb ko'z
Muhabbat tuxmidin o'zga ul o't uzra sipand etmas.

287

Yo'q tama' ag'yordin gar dushman ermas yor bas,
Yordin no'sh istamon, nesh urmasa ag'yor bas.

Vasli bog'idin demangkim muddai gul termasun,
Tersa tersun, urmasa bag'ring'a yuz ming xor bas.

Kinga qildim bir vafokim, ko'rmadim yuz ming jafu,
Ey ko'ngul, gar xud havasdur ishq bu miqdor bas.

Bo'lmasa og'zida may, yoxud ko'z ul guldin qizil,
Ohi otashnoki birla diydai xunbor bas.

Qasdima chekma hiloling tig'ini ko'p, ey sipehr
Kim, ul oyning tig' zulmidin bag'ir afgori bas.

Dahr bo'stonida gulgun xona qilsang orzu,
Bodai gulrang quyg'an kulbai xammor bas.

Ey Navoiy, so'zda ma'ni yo'qturur, ma'nida so'z,
Durri ma'ni istar o'lsang aylagil guftor bas.

288

Ishq aro eykim, firoq o'tig'a kuydung, g'am emas,
Shukr qil yoring agar ag'yor ila hamdam emas.

Ey ko'ngul, gar sen xarimi vaslidin mahrumsen,
Jong'a minnat qo'y, agar xud muddai mahram emas.

O'qunguz Farhodu Majnun dostonin zavq uchun
Kim, mening qissam kibi muhlik muhayyan ham emas.

G'urbatu bekasligim dardin ne bilgaykimki, ul
Men kibi sargashtau ovorai olam emas.

Mehri har dam, voykim, ko'nglumda mahkamrak bo'lur,
Garchi ul nomehribon o'z ahdida mahkam emas.

Anglamoq ramze gar istarsen bu dayr avzoidin
Boda ichkim, dayr piri ollida mubham emas.

Ey Navoiy, xalqdin ranjing ko'p ersa g'am yema,
Faqrning mun'imlig'i sarbi Maridin kam emas.

289

Zulfidur ko'nglimda har dam, oh chekmak sud emas,
Kim havog'a mushku anbar gardi butrar, dud emas.

Husni vasfin so'rmakim, ishqim kibi poyoni yo'q,
Mehridin ne deykim, ul sabrim kibi mavjud emas.

Yuz vafo ahd aylasang yo'qtur vafoyi ahdi shayx
Kim, sening ahdingg'a oyini vafo ma'hud emas.

Lablaring hajrinda jonim qasdig'a ko'z davrida
Nishlardur la'lgun, mujgoni xun olud emas.

Dog'i ishqin ko'ngluma qo'y dum, qanoat qilmadi,
Qalbi soyildekki, olib bir diram xushnud emas.

Anglag'il nobudini yuz qatla xushroq budidin,
Solikekim faqr aro budi aning nobud emas.

Shayx agar yopti Navoiyg'a eshik, rasvo debon,
Shukr erurkim, afvu rahmat eshigi masdud emas.

290

Chok etib ko'nglumni ochilsun demak oson emas,
G'unchani emdo ochib gul aylamak imkon emas.

Dema zohidkim nedin hayronsen ul ruxsorig'a,
Olam ichra bir kishi topkim, anga hayron emas.

Qatra suvlardur ko'ngul o'tig'a taskin bergali
Qim, ul oy yog'durdi qoshi qavsiddin paykon emas.

Hajri dashtida quyundekmen, vale ul men kibi
Xokoru bodapaymo dog'i sargardon emas.

Garchi husnung ko'zgudin kirdi temur qo'rg'on aro,
Mehrdek oyinagun aflokiddin pinhon emas.

Gul vafosizlig'lariddin sharh etar mnng doston,
El gumon qilg'an kibi bulbulda ming doston emas.

Ey Navoiy, ul pariddin odamiylik ko'rmasang
Ayb emas, ul hurdur yohud malak, inson emas.

291

Ko'nglum ichra dardu g'am avvalg'ilarg'a o'xshamas,
Kim ul oyning hajri ham avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ne sitamkim qilsa rahmi mahfiy ermas zimnida,
Emdi qilsa har sitam, avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Demangiz Shirinu Layli oncha bor husn ichrakim,
Xo'bluqda ul sanam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Javridin erdi alamlar emdi tutmish o'zga yor,
O'lmishamkim, bu alam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ishq aro Farhod ila Majnung'a o'xshatmang menn,
Kim bu savdoyi dijam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ko'yining ehromidin ko'nglumni man' etmang yana,
Kim anga azmi haram avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ey Navoiy, qilma Jamshidu Faridun vasfikim,
Shoh G'oziyg'a karam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

292

Har necha kuysam ul oy mehrimni paydo aylamas,
Aylasa ham o'lsam oni oshkoro aylamas.

Ishvasidin iltifot ahvolima zohir bo'lur,
Zorlug' ko'rguzsam andog' ishva qat'o aylamas.

Jong'a bir o'lmakchadur har kimga parvo qilmog'i,
Yana yuz o'lmakchakim qatlimg'a parvo aylamas.

Sho'xlug'lar birla sabrim xirmanig'a o't solur,
Husn ila yolg'uz meni bedilni shaydo aylamas.

Qayda yuzlansam junun hangomasidur xalq aro,
Ul chu yetti ko'z uchi birla tamosho aylamas.

Aylamas to husn bir sendekni olam ofati,
Ishq bir mendikni ham olamda rasvo aylamas.

Men ayog'i tufrog'ig'a naqdi jon aylay nisor,
Ne ishimdurkim, qabul aylar ani, yo aylamas.

Naqdi islomim olib, bir jur'a tut, ey mug'bacha,
Bo'l ravonkim hech kofir bo'yla savdo aylamas.

Muddatidurkim, Navoiydur ayog'ing tufrog'i,
Poyibo'sung gar topar ortug' tamanno aylamas.

293

Labingdin ayru bag'ir laxt-laxt qonmu emas,
Bu qon nazar yo'lidin dam-badam ravonmu emas.

Yuzungni pardada desam nihon tongirg'amag'il,
Menimu qilmadi Majnun o'zi nihonmu emas.

Jahonu jon hazar etsa ne ayb g'amzangdin,
Baloyi jonmu emas, ofati jahonmu emas.

Ko'ngulga ko'yung aro rahm nevchun aylamading,
G'aribi telbamu yo zori notavonmu emas.

Ne ayb la'li labing hasratida jon bersam,
Hayot chashmasi yo umri jovidonmu emas.

Qadahni yaxshi to'la aylamaysen, ey soqiy,
Xumor mehnatidin holatim yomonmu emas.

Qadam Navoiyi mahzun boshig'a qo'ymas yor,
G'ubori rahmu emas, hoki ostonmu emas.

294

Gulshani iqboli xori mehnatig'a arzimas,
Bodai gulgun xumori nakbatig'a arzimas.

Lolaruhlar vaslida yuz yil kishi qilsa nashot,
Bir zamonlig' bilki dog'i furqatig'a arzimas.

Bahru kon naqdin agar yig'ding, vale yetgach ajal
Barchani solib ketarning shiddatig'a arzimas.

Har necha tersang yigitlikning bahori gullarin
Bir xazoni shaybi ohi xasratig'a arzimas.

Taxti izzat uzra nasb etsa birovni davri charx,
Azli ko'yining g'ubori zillatig'a arzimas.

Har necha davlat sahobi sochsa gavhar boshingga,
Anglakim, bir qatla barqi ofatig'a arzimas.

Hirqam olib rahn durdi dard ber, ey mayfurush,
Gar xarobot ahli sofiy ishratig'a arzimas.

Har zamon yore ketar, jonimni olg'il, ey ajal,
Kim hayot ahbobi dardi furqatig'a arzimas.

Kimsa birla tutmag'il ulfat, Navoiy, nega kim,
Ayrilurda menga bo'lgan holatig'a arzimas.

295

Qilding ofat barqidin jonimg'a o't yoqmoq havas.
Tifl o't yoqmoq uchun qilg'andek o't chaqmoq havas.

Telba ko'nglum sho'lai ishqingni istar jon aro,
Uylakim ahli junun aylarlar o't yoqmoq havas.

Yo mizojing tund ekandin, yo raqibing vahmidin
Boqa olmon, necha ko'z aylar sanga boqmoq havas.

Ishq jurmin bo'ynuma tuttum vale bu jurm uchun
Qilmading zulfung tanobin bo'ynuma taqmoq havas.

Sayli ashkim istaram ko'rsang vale ko'yung sari,
Istamon vayron qilur andishadin oqmoq havas.

Bazmi himmat ichra may ichsam qilurmen hazl uchun,
Charxning farqi uza rad ilgini qoqmoq havas.

Necha o't yoqmoq havas qilg'ung Navoiy zaxmig'a
Anda bir qilsa bo'lur marham dog'i yoqmoq havas.

296

Ho'blar ming bo'lsalar, men xastag'a bir yor bas,
Anda mehr atvorining mnngdin biri gar bor bas.

Antmonkim har vafo qilsam jafoe qilmasun,
Har vafog'a ming jafo, gar aylamas izhor bas.

Har vafog'a ming jafo ham qilsa qilsun munchakim,
Yor anga mahrumu mahram bo'lmasa ag'yor bas.

Ey visol ahli, sizuz izzat harimikim, manga
Hajr ko'yi itlari ollida bo'lmoq xor bas.

Men kimu no'shi labingdin istamak obi hayot,
Aylasa g'amzang sinoni qatl bu miqdor bas.

Ey ko'ngul, g'amgin esang kup quysa soqiy og'zingga

Zarfini sibqarmag‘uncha qilmag‘il zinhor bas.

Yuz balo kelsa boshingg‘a sabr qilg‘il, ey ko‘ngul,
Yo xaloyiq ixtilotin qil Navoiyvor bas.

297

Olam ichra menga ul huri malaksiymo bas,
Ul qachon bo‘lsa muyassar qadahi sahbo bas.

Gar shabiston ichida hojat esa sham‘ila nuql,
Ham o‘shul mohjabinu labi shakkarxo bas.

Naqdi jon bersamu la‘li labidin qut olsam,
Umr bozorida men xastag‘a bu savdo bas.

Kinga bu dast beribdurki senga, bergay dast,
Ayla bu fikri maholotni, ey shaydo, bas.

Gar budur hodisai davr xarobot ichra,
Xirqai choki bila durdi qadah polo bas.

Hashmat ahli xazu xoroda yoshunsunki, menga
Notavon jismi fano gardida nopaydo bas.

Ey Navoiy, yetaring yorg‘a ermas mumkin,
Qilmasang ko‘nglung aro g‘ayri xayolin to bas.

298

G‘amzangg‘a kishi nazzora qilmas,
Kim bag‘rini pora-pora qilmas.

Dardimg‘a agarchi yo‘q shumora,
Ishqing muni ham shumora qilmas.

Bechora meni dengiz g‘am ichra
Kim, yor g‘amig‘a chora qilmas.

Qilg‘anni jahong‘a ohu ashkim
Charx aylamasu sitora qilmas.

Ish qildi ko‘ngo‘lga dardi hajring
Qim, shishaga sangi xora qilmas.

Topmas kishi dahr bazmida kom
Kim, majma‘idin kanora qilmas.

Xilvat aro kirgali Navoiy,
Juz maxlasin istixora qilmas.

299

Qilmon ul bebok kesgan na'lni o'pmak havas,
Kim samandi na'lni o'pmak muyassar bo'lsa bas.

Olam ahlig'a yetar faryodu ohim har kecha,
Voykim, yo'qtur manga olamda bir faryodras.

Uyla kuydi hajar aro jismimki yo'q andin asar,
Qayda topilsun asar chun no'sh do'zax ichra xas.

Ko'p sobuh etsam ne tongkim, sofu sodiq xaylidin
Bodadek bir hamdamim yo'q, subhdek bir hamnafas.

Jam' etar ovoralarni choklik ko'nglum uni,
Yo'ldin ozg'anlarni ul yanglig'ki afg'oni jaras.

Gulshani vasl istagan ko'nglum qushig'a tordur,
Charx yuz ming ravzani birla agar bo'lsa qafas.

Bersa ul guldin xabar xohi sabo, xohi shamol,
Desa payg'ambar xadisin xoh Buzar, xohi Anas.

Hirqa uldurkim, kecha kirsang chubulg'an torig'a,
Bog'lag'an o'zni agar hud Shahna bo'lsun, gar Asas.

Ey Navoiy, olam ichra benavolig' ko'rmadi,
Ulki hargiz qilmadi olam elin ko'rmak havas.

300

Bizga ul mahvash tiliyu ko'ngli birla yor emas,
Ko'ngli ichra har nekim, aning tilida bor emas.

Tilga kelgan ko'nglum o'tinkim, menga ul bag'ri tosh
Til bila g'am yer, ko'ngul birla vale g'amxor emas.

Qo'ngli o'zgadur, tili o'zga, ne chora qilg'amen,
Ko'ngli yuz fikru tili birla biri izhor emas.

Ne tilim, ne ko'nglum ahvolin bilur ul sho'xkim,
Ko'ngli g'am neshi, tili oh o'tidin afgor emas.

Yor uldurkim, tiliyu ko'ngli oning bo'lsa bir,
Kim tili o'zgayu ko'ngli o'zgadur ul yor emas.

Kimki ko‘nglin istamas g‘amgin tilini asradik,
Kim tilin tiyg‘an kishining ko‘nglida ozor emas.

Demakim dardingni sharx et, yo ko‘ngul, yo til bila,
Ko‘nglum ermasturmu behud, yo tilim inkor emas.

Qaysi til birla deyin, ko‘nglum tilaydur xonaqah,
Kim tilu ko‘nglum aro juz kulbai xammor emas.

Shoh madhida Navoiy ko‘ngli ganju til kalid,
Yo‘qsa ko‘ngliyu tilida nuktayu guftor emas.

301

Nigorim dardima nazzora qilmas,
Nazora qilsa, dog‘i chora qilmas.

Tilab og‘zin emas har damki, ko‘nglum
O‘zini g‘unchadek yuz pora qilmas.

Meni g‘am dashti ichra ishq iturdi,
Uzin el kuch bila ovora qilmas.

Ko‘ngulni aylagandek zaxm g‘amzang
Pichoq, balkim qilich ham yora qilmas.

Meni devona to qilmish ko‘ngulga
Nelarkim ul pari ruxsora qilmas.

Ne yersen dahr zolining firibin,
Vafo chun elga ul makkora qilmas.

Navoiydek yuzungga kim solur ko‘z,
Ki zulfung ro‘zgorin qora qilmas.

302

Birov aning labi jonbaxshidin nishon bermas,
Ki har kishiki qilur istimo‘i jon bermas.

Adam tariqig‘a tushtum tilab aning og‘zin,
So‘rub kishi menga ul rozdin nishon bermas.

Abad hayoti kibi vaslig‘a yetguncha
Firoq mahlakasi ichra umr omon bermas.

Labingdin o‘ldi tanim rishtau tabibi xirad

Ilojin etgali sharbat bag'ir qon bermas.

G'animat angla ko'zu ko'nglum ashk ila qonin,
Ki muncha injuyu la'li elga bahru kon bermas.

Zamona qildi menig'goh mastu goh maxmur
Ki, bir zamon may agar bersa, bir zamon bermas.

Navoiyo, g'ami jonim olurda sa'y etti
Sog'indikim, tilagach ushbu notavon bermas.

303

Dahrdin mehru vafo qilma havas,
Elidin g'ayri jafo qilma havas.

Yetsa har dam senga yuz muhlik dard
Ulsang o'l, lek davu qilma havas.

Ey ko'ngul, vasl havas qilding o'l
Zorlig'lar bila yo qilma havas.

Aylagan ishq havas kuch birla
Yuz tuman dardu balo qilma havas.

Ko'yi tufrog'i erur mushki xito,
Istagan oni xato qilma havas.

Ishq dashtini desang qat' qilay
Zodi rah g'ayri fano qilma havas.

Benavolig'da, Navoiy, o'lsang
Bazmi vasl ichra navo qilma havas.

304

Zihi oting bila maloyik ichra xurush,
Falak senga yangi oy birla na'li halqa bago'sh.

Gahiki fikrati zotingni aqli kull aylab,
Burung'i jomda hayrat ani qilib behush.

Sipehr jomida qahring haroratidin zahr,
Quyosh zamirida mehring haroratidin jo'sh.

Ham etti nofai za'fung qamarni mushki davoj,
Ham etti gulshani lutfung shafaqni gulgun po'sh.

Ne qahring o'tidin emin faqiqi soyimi dahr,
Ne rahmatingdin navmid rindiyl durdi no'sh.

Navoyi hamdingga bulbul tili bo'lub go'yo,
Valek hayratu vafingda g'uncha og'zi xamush.

Navoiy o'zni sotar qullug'ung bila, yuz shukr
Ki xudfurush emastur, yo'q ersa zuhdfurush.

305

Qo'ymadi shomi xumorim tiyralikdin aqlu xush,
May quyoshin kup sipehrudin chiqar, ey mayfurush.

Istamon xudxush lekin yo'qki xush olg'an xumor,
May to'la tutg'ilki, aylay mastlig'din tarki xush.

Jom no'sho-no'sh xushtur ul sifatkim, dayr aro
Boda olib mug'bacha no'sh aylabon qildursa no'sh.

Un chekib may tut der ersam dayri toqig'a sado,
Demakim ham ushbu ma'nini nido aylar surush.

Arbadamdin gar toriqting, soqiyo, tut bodakim,
Bo'lmag'umdur bo'lmag'uncha masti loyaqil xamush.

Muxtasib ta'zir etar vaqti tanam qildi yalang,
Dayr piringin qulidurmenkim, uldur aybpo'sh.

Gar Navoiy bir ayog' gohi ichar g'am daf'ig'a,
Zohid andin o'zni g'amgin tutsa iching emdi qo'sh.

306

Shomkim tun pardasidin istadi ixfo quyosh,
Parda olib yuzdin ul oy ayladi ifsho quyosh.

Yo'qki chun kirdi shabiston ichra zulfi shomidin,
Orazi chun bo'ldi paydo, bo'ldi nopaydo quyosh.

Bazm chun tuzdi jamoli lam'asidin yo'qki sham',
Balki zohir ayladi bir sog'ari sahbo quyosh.

Subhg'a tegru yuzidin ravshan erdi bazmu aysh,
Uylakim el xotirig'a kelmadi aslo quyosh.

Lam'ai ruxsoridin qasrinda har ayvon aro,
Zarvaraqqin shamsalar erdimu bilmon yo quyosh?!

Mast o‘lub orazni chun maydon aro qildi nihon,
Sarg‘arib titrab chiqardi pardadin siymo quyosh.

Ohkim, bir rub‘i maskundin chiqib ko‘p bo‘lg‘usi
Jilvagar to‘rtunchi toramdin masihoso quyosh.

Qilma, ey g‘avvos, ko‘p ishq ahlining ashkini man‘
Kim, senu g‘alton guhar andishasi ushshoqu yosh.

Bil, Navoiykim, tafovutdur quyoshdin oyg‘acha
Aylasang nazzora ul oy orazidin to quyosh.

307

Xusn bog‘i ichra qadding sarv bo‘lmog‘liqqa tush,
Har havo qilg‘an ko‘ngul ul qad sari sarv uzra qush.

Umrlar gum bo‘lg‘an ovorang yetishmish ollinga,
Marhabosig‘a ilik sun, dey xud olmasmen quchush.

Ko‘ksuma g‘am tog‘ida ishqing balo mismorini
Berkiturda ayladi Farhod metinin cho‘kush.

La‘li shahdng‘a havo qilg‘anda, ey jonim qushi,
Gar desangkim, topmayin maxlas, chibin yanglmg‘ yopush.

Ko‘yidin bizni chiqarmoqqa, raqibo, yig‘ma xayl,
Husni qavmoqqa nasimi bas, emas hojat urush.

Ishrat etkim, charx ollinda tafovut yo‘qturur,
Xoh bazm ichra simo‘ et, xohi kunj ichra tumush.

Dema hajrimdin Navoiy g‘amsiz ermas bir zamon,
Istasang kim g‘amdin ayrilg‘an, annng birla qovush.

308

Ul parivash odamivashlig‘lar aylab qildi xash,
Har sari kim, bir malakvash bor edn devonavash.

Aytmon jom og‘zinga yetgach, menng og‘zimg‘a quy,
Umri jovid istasam basdurki, bo‘lsam jur‘a xash.

La‘li hijronida ko‘nglum behud o‘lsa aybi yo‘q,
Kim jarohatdin chu qon ayrilsa tong yo‘q bo‘lsa g‘ash.

Yor chun jonimda mahfiydur, tavofut yo‘qturur,

Jilva qilsa zohiran gar ming yig'och, gar bir arash.

Chun malohat jon olur husn ichra oni istagil,
Xohi dilbar kishvari bo'lsun Xo'tan xohi Xabash,

Soqiyi davron chu oxir to'ldurur paymonamiz,
Emdidin varzishqa o'zni aylali paymonakash.

Ey Navoiy, muhtasib dayr ichra kirdi, bermasang
Rahnu may polog'a bas loyiqdur ul dastoru fash.

309

Yorkim, yog'lig' bila ko'ksun yarosin bog'lamish,
Anda o't tushmish ko'nguldin qon tarashshuh qilmamish.

Bukn pora-poradur kuygan bag'ir birla ko'ngul,
Itlari ollida ul kofir hamono to'g'ramish.

Rishtai zulfungdakim, tutmish girihlar behisob,
Go'yiyo qatl aylagan elning hisobin asramish.

Bir kishi savdoyi o'lmay qolmag'ay bu nav' kim,
Olam ichra sunbuli zulfung nasimi butramish.

Boshima tig' urdi ko'ksun choku bag'rim qildi zaxm,
Masti bebokim dedim qahr etmish ul xoh o'ynamish.

Harsari bir zaxmliq' uzvum uzulgan topmish el,
Notavon jismimnikim, ko'yida itlar sudramish.

Olam ahli ichra bildik mug'tanam har kimsakim,
Har vafog'a ming jafo aylar kishiga uchramish.

Qo'zg'ama bulbulni ko'p, ey gulki, davron bog'ida
Qolmamish qo'zg'almayin ulkim, birovni qo'zg'amish.

Iztirobidin Navoiy ko'ngli bir dam to'qtamas,
Sensizin sog'inmakim g'urbatda ko'ngli to'qtamish.

310

Mehr emas, gardun yuzung hijronidin dog' o'rtamish,
Oy emas, marham uchun momuq mudavvar aylamish.

Ko'nglum andoq chok-chok o'lmishki, go'yo to'ama deb,
Hajr tig'i itlaringga bir-bir oni to'g'ramish.

Bismil etmish zor ko'nglum saydini qilg'ach shikor,
Ul shikorafgan xazin ko'nglum bu yanglig' ovlamish.

Lola ro'yum asramay ko'nglumni gar azm ayladi,
Yodgor andin tugonlar chok ko'nglum asramish.

Yer yuzin tutqan bahor ayyomi ermas, lolazor
Kim, yuzung hijronidin giryon ko'zum qon yig'lamish.

Dema soqiy ilkidin sofiymu xushtur, yo'qsa durd,
Har ne andin keldi ul xushturkim, oni tolg'amish.

Gar Navoiy yoridek yo'q olam ichra, ne ajab
Kim, kezib olamni mahvashlardin oni tanlamish.

311

Ishq ichinda juz o'lum mushkilki bo'lg'ay bizga ish,
Kim bo'lubtur jon bila g'amzang aro borish-kelish.

Qon oqar har yon tanimdinkim, firoq anduhida
Qo'ymadim uzmay taabdin har qayon urg'anda tish.

Ko'yida mash'al yurutgandek ko'rundi tongg'acha,
Ul xud o'tlug' zor sargardon mening ko'nglum emish.

Kecha oy davrida ikki sa'di kavkab ko'rmagan,
Ko'r yuzu ikki qulog'i durlarin kiyganda kish.

Za'fliq sargashta jismimdin ajab yo'q chiqsa o't,
Chunki o't zohir qilur ko'p davr tobqondin qamish.

Dahr issig'-sovug'idin gar farog'at istasang,
Obi otash rangini qo'yma ilikdin yozu qish.

Ey Navoiy, chobukungning istasang pobo'sini
Bo'yunangga ip taqmoq ummedi bila itdek irish.

312

Zulfig'a har yon girih tushgan erur bas turfa ish,
Necha yerda telba ko'nglum qasdig'a bel bog'lamish.

Ravshan aylar sho'la ustidin ko'rungan dudni,
Mahvashim engnida oltoyi bila boshida kish.

Yor jonim qasdig'a har damki tishlar la'lini,
Mahkam aylarman fig'on qilmay debon og'zimg'a tish.

Zor jisming‘a ne tong sargashtaliktin tushsa o‘t,
O‘t ayon aylar ilikda davr ko‘p topqon qamish.

La‘lidin jon olg‘ali bording kelibsan jon berib,
Ey ko‘ngul, mardona bording, ul borishqa bu kelshd.

G‘urrai husn o‘ldung, ey gul, bilmading bu bog‘ aro
Har bahori kelsa andin so‘ng xazoni bor emish.

Qon isi keldi Navoiy nazmidin, ermas ajab
Kim, bag‘ir qoni bila ko‘nglida topmish parvarish.

313

Ko‘ngluma kelmas xazoni bog‘ aro noranj xash
Kim, xazoni hajr aro bo‘ldi yuzum noranjvash.

Chehrai noranju men noranj yanglig‘ talx kom,
Qayda kelgay kimsaga bu xol aro noranj xash.

Sho‘xi noranji libosi hajri ko‘nglum o‘rtadi,
Sharbati noranj eta olmas menga man‘i atash.

Bo‘lmasa oltun piyola bo‘lmasun kel, ey rafiq.
Jom etib noranj nisfidin bo‘loli jur‘akash.

Ul pari ishqida ittim bo‘ldi Majnunluqqa fosh
Andin ortuqkim, burun mundin menga erdi adash.

Shayx dastorin chu may vajhi yo‘q erdi bermadim,
Mayg‘a marhun qilg‘ali ul yaxshi may suzmakka fash.

Ey Navoiy, naylay el tarxon bila barlosini
Kim, berur ko‘nglumga xolo molish ul sho‘xi malash.

314

Sabzai xat orazing bog‘ini xazro aylamish,
Gulshani ruxsoring o‘zga rang paydo aylamish.

Har dam o‘lmish xattu la‘lingdin yuz oncha oshkor,
Har ne ishkim umrida Xizru Masiho aylamish.

Vah, ne shaydovash yigitdurkim chiqib oliftavor,
Yuz tuman oliftani ishqida shaydo aylamish.

Qomatim yo, yuz uza ashkimdin etmish novlar,

Ulki aning kirpigin novak, qoshin yo aylamish.

Ne tamoshodurki yuz ming xalq o'lmish, har qachon
Kim oni el, yo'qsa, ul elnn tamosho aylamish.

Bo'lmamish paydo meningdek zoru sendek rahmsiz,
Tengri to mehru muhabbat rahmi paydo aylamish.

Ey salomat ahli, butrangkim meni bir mug'bacha
Dayrdin usruk chiqib bu nav' rasvo aylamish.

Fard bo'lkim ul kishi dunyoda bo'lmish ahli tark,
Kim fono yo'lida tarki ahli dunyo aylamish.

Qo'p Navoiyning musallou ridosin so'rmakim,
Birni rahna boda, birni bodapolo aylamish.

315

Orazin ko'rdum nihon, ashk ayladi, sirimni fosh,
Yoshurun qolmas o'g'urluq uy arokim bo'lsa yosh.

Zulfi sarkashlik qilur har nechakim, ul cheksa qad,
Soya garchi qisqarur doim biyik bo'lg'ach quyosh.

Har sari mo' ul pari hijronida bir yoradur,
Baski atfoli junun boshim uza yog'durdi tosh.

Aylagil nolam xaroshidin hazar, ey siymbar,
Kim bu suhon birla nogah topmag'ay siyming xarosh.

Qa'badur ko'nglum uyi, aylang tavof, ey dardu ishq,
Anda mehrob o'rnig'a yer tutqali ul egma qosh.

Dahr bog'i ichra chun bir gulga yo'q bo'yi vafo,
Qilmag'ay erdi havo ko'nglum qushi ul gulga kosh.

Ey Navoiy, dayr aro tutsa ayog' ul mug'bacha,
No'sh etib olma ayog'idin aning o'lguncha bosh.

316

Husn devoni uza matla'dur ul payvasta qosh,
Kotibi taqdir aning misralarin yozg'an tutosh.

Jolai ofat kibi ul oy bahori husnida
Charxi anjum javharidin yog'durur boshimg'a tosh.

O'tluq ohimdin bo'g'uz og'zing'acha majruh erur,
Ayb qilma, ey ko'ngul, nolamda fahm o'lsa xarosh.

To sirishkim qong'a evruldi dame tinmay oqar,
Muztarib bo'lmoq ajab yo'q bo'lsa xun oluda yosh.

Yoshurun erdi g'amim mufrit qadah o'tgan kecha,
Yig'latib beixtiyor etgan emish el ichra fosh.

Xilvat etgan ixtiyor ilgida bir ibriqi may,
Tong emas gar qilsa bir bodom ila har kun maosh.

Ey Navoiy, keldi yoru bordi ko'nglungni olib,
Yana bir qatla kelib joningni dog'i olsa kosh.

317

Donai xoli labing ko'nglum qushin rom aylamish,
Kim ani tutqanda jonim rishtasin dom aylamish.

Anbarin xattingg'akim, andin kelur bo'yi vafo,
Jon fido garchi umidim subhini shom aylamish.

Lablaringdin ruxparvar nutq zohirdur, magar
Ruh qudsi obihayvon ichra orom aylamish.

Humrat etmish oshkor ul usruku xunxora ko'z,
Qon ila mamzuj may go'yoki oshom aylamish.

Sarvu gulga bog' aro dermenki, jon aylay fido,
Toki jonim qasdi bir sarvi gulandom aylamish.

Chiqti, vah, usruk yana ul kofiri bebokkim,
Har qachon chiqqanda qatli ahli islom aylamish.

Dayrni qilmish ko'zumga guliston, en mug'bacha,
Ul mayi gulgunki, ruxsoringni gulfom aylamish.

Kom vaqti tarkidunyo aylagan topmish hayot,
Yo'qsa yetganda ajal xudkomu nokom aylamish.

Qani rasvoe Navoiydek, agarchi oni ishq
Neknom eldindurur deb oni badnom aylamish.

318

Labing bu xastag'a nevcun takallum etmadi ish,
Ki bir so'kunch birla hosil etsa yuz olqish.

Otar hamisha qosh yosi birla g'amza o'qin,
Agarchi bo'lmas o'q otmoq, yo'q ersa yoda kerish.

Boshoqlaringmu ekin bag'rim ichra yoqildi,
Iting chu to'ma uchun anda mahkam ayladi tish.

Tariqi ishq aro komildurur ko'ngul, ne ajab,
Kamol topmoq etib ishni ishq ila varzish.

Zaif jismimni to tig'i yordi – nolonmen,
Nechaki chiqmas uni, chunki chok bo'ldi qamish.

Chekar gul ollida bulbul fig'on magar bildi
Ki o'tsa vasl bahori xazoni furqat emish.

Navoiy, asra nihon ish nuktasin zinhor,
Ki ishq piri menga yoshurun nulta demish.

319

Yozuqsiz, jurmsiz bedod etar fosh,
Menga ul surmasiz ko'z, o'smasiz qosh.

Fig'onkim, bu taraf boqmay o'tarsen,
Nechakim ko'zlarim yummay, to'kar yosh.

Sirishkim sayli har yon uyla surdi,
Ki topmon ko'ksuma urmoq uchun tosh.

Iliking o'pgali ochmish og'izlar,
Qilichingdin sarosar zaxmliq bosh.

Hamono qolmas o'z rangida xoli
Sizarda suvratingni ko'rsa naqqosh.

Bahodur naqdi din, ey dayr piri,
Qaram qil, mayki bor, biz asru qallosh.

Demish, kelsam Navoiy qatli aylay,
Qelib ne ko'ngli istar, aylagay kosh.

320

Ul gulekim, bazmida zog'u zag'an qilg'ay xurush,
Avlo ulkim, bulbul uchqay uchmasa bo'lg'ay xamush.

Gar Sulaymon majmaida bo'lmag'ay juz Ahraman

Kinga ul majma' aro, yorab, nido qilg'ay surush.

Yorg'a ag'yor xayli bo'ldi matbu', ey ko'ngul,
Emdi g'am hamxonasida ya's jomin ayla no'sh.

Shoh bazmidur dog'i mahkumlug', vah, dayr aro
Hokim aylar bir qadah birla gadoni mayfurush.

Xushmand el sari bu dayr ichra boqmas mug'bacha,
Bir qadah lutf etsa piri dayr, etarmen tarki xush.

Saxtkush elga dema oxir falakdur saxtgir,
Arzimasdur ancha hech ish xud bo'lurg'a saxtkush.

Ikki dunyodin agar kechsa Navoiy, ayb emas
Har qachonkim, ul buti xummor alidin ichsa qo'sh.

321

Surohi to mayi la'ling visoli orzu qilmish,
Ani bu mastlig' devonai jo'lidamo' qilmish.

Chibinlar shakkari la'lingda yo'q, jon qushlaridurkim,
Su ichmaklikka hayvon chashmasi uzra g'ulu qilmish.

Adamdur ul og'izkim, xurdabini aql topmaydur,
Vujudin garchi ul qatlim ishida guftu-go' qilmish.

G'aming jon pardasin chok aylasa gardun na yog'lig'kim,
Labing oritting oning rishtasi birla rufu qilmish.

Ko'ngulkim tashnai la'li labingdur, vahki, sud etmas
Anga garchi visoling va'dasi bag'rimni su qilmish.

Labi yetgan qadah taryoqidin yetkurgil, ey soqiy.
Ki hajr achchig'lig'i jomim aro mayni og'u qilmish.

Visoling no'shi birla o'zgalarga quti jon bo'lkim,
Navoiy joni muhlik hajr neshi birla xo' qilmish.

322

Ne xam qoshlardururkim, hasrati qaddimni yo qilmish,
Ne kipriklar o'qikim, ro'zgorimni qaro qilmish.

Ne pechu tobi xadsiz domi zulf erkinki, ochilg'ach,
Demay ko'nglum qushikim, uyla yuzni mubtalo qilmish.

Ne ko'zlardurki, olmish ko'z yumub ochquncha ko'nglumni,
Qilib bir go'shada bemor qismi yuz balo qilmish.

Ne oraz lolasidurkim, ko'ngulni qon etib dardi,
Tugon qo'ymoq bila daf'ig'a ul qonning davo qilmish.

Ne nozik xo'y erurkim, aylamish o'truda yuz dashnom,
Gadoikim aning zulfu ko'zu qaddin duo qilmish.

Birovkim jannatu do'zax so'zin sharh aylamish go'yo,
Kinoyat vajhi birla vaslu hijronni ado qilmish.

Ajab ko'r ishq arokim, mo'r etarga ajdaholarni
Fusundin mo'rixatlar qaydi zulfin ajdaho qilmish.

Qazodindur menga ishq o'ynamoq, ey nosihi nodon,
Ko'rubsenmu kishi hargizki, tag'yiri qazo qilmish.

Navoiydek xalosim yo'q edi ul g'amza kufridin,
Xususan zulfi zunnori dog'i bo'ynumg'a toqilmish.

323

Xil'atinmu qilmish ul gulro'yi siyminbar binafsh,
Yo binafsha aylamish gulshanni sar-tosar binafsh.

Arg'uvongun yuz binafsha rangi xat jonim olur,
Xil'ati bo'lsun aning gar arg'uvoni gar binafsh.

Yo'qkim, ul sanchar binafsha dastasin dastorig'a,
Egnida xil'atlarin dog'i qilur aksar binafsh.

Savsani bo'rkung yopar kechkangni, ey mir'oti husn,
Ko'zgu yanglig'kim o'chasen qildi ohangar binafsh.

Xayli ruhoni hamonokim binafsh aylar libos,
Kim xaririn aylar ul xuri pari paykar binafsh.

Burqa' olg'ach kiydi moviy xil'at uzra savsani,
Mehridin qilg'an kibi moviyni nilufar binafsh.

Ne binafshadur ne noparmon guli ne savsani
To'nikim, ul kiygali loyiq emastur har binafsh.

Gul kibi jismingga, ey soqiy, binafsh oyin to'ning
Uyladurkim, bodai gulrang uchun sog'ar binafsh.

Gar Navoiy, ahli mabhut o'lsa qilmang aybkim,

Xoshiya zarbaft etib, diklay kiyar dilbar binafsh.

324

Shabistonimda jom ichra yuzung aksi charog' o'lmish,
Charog'img'a valekin jom zarfu boda yog' o'lmish.

Diram uzra diram tuggan kibi pinhon xirad ahli,
Girihlik ko'nglum ichra ishqdin dog' uzra dog' o'lmish.

Iloj aylay desang, qo'y islaynn sebi zanaxdoning,
Mengakim sunbulung savdosidin za'fi dimog' o'lmish.

Ko'zung nargis, uzoring gul, qading sarvu soching sunbul,
Buzug' ko'nglum xayolidin bularning turfa bog' o'lmish.

Ne qilsang emdi qil ko'nglumgakim, toroji ishqingdin
Shikibu ilmu, aqlu, zuhdu taqvodin farog' o'lmish.

Ajab Farhod erur Shirin labnng shavqida ko'nglumkim,
Anga paykonlaring metinu ishqing Qofi tog' o'lmish.

To'la quy jomi gardunvashqa may, ey soqiyi mahvash,
Ki g'am haylini g'arq aylar tengiz bu nav' ayog' o'lmish.

May ichkim, dardu g'am bir lahza sog' o'lmoqqa qo'ymaydur,
Anikim, bu ko'han mayxonada bir lahza sog' o'lmish.

Navoiy tiyra shomin kavkabi ashki qilur ravshan,
Bu yulduzlar anga go'yoki durri shabcharog' o'lmish.

325

Latofatda yuzung ham gul emish, ham guliston ermish,
Halovatda labing ham jonu ham oromi jon ermish.

Bu ma'nidinki doim chun nihondur ul pari ko'zdin,
Ishi- jonu ko'ngulga o'rtamak dog'i nihon ermish.

Iti bag'rimni yer chog'da ayog'i qong'a bulg'andi,
Ko'zum bog'ida gul oning tobonidin nishon ermish.

Shararlar birla ohim dudini sahroyi ishq ichra
Kishi ko'rsa gumon qilg'ay ming o'tlug' korvon ermish.

Chamanda har sari qildim guli ra'no gumon ul xud
Sarng' gul jomida gulgun sirishkim birla qon ermish

Sog'indim ko'yida har kecha itlar nolasi lekin
Nechukkim, telba it ushshoq ko'nglidin fig'on ermsh.

To'kub may muhtasib, men yig'ladim, lekin ul usrukk
Su kelturmak hamonu ko'za sindurmoq hamon ermish.

Fano dayriki gardun hasnidin mahkamdurur bildim
Ki, gardun zulmidin faqr ahlig'a dorilamon ermish.

Navoiyni dedim ishq ichra somoni topib erkin
Vale ko'rdum hamon devonayi bexonumon ermish.

326

Qilg'ali kiygan libosin ul buti zebo binafsh,
Vahki, yoqmas xotiring'a hech rang illo binafsh.

Sarvi ra'no hullamu kiymish binafsha bargidin,
Yo libosin aylamish ul chobuki ra'no binafsh.

Xushturur gar xil'ating bo'lsa qaro, yo savsani
Kim, quyosh mushkin bulutdin xush ko'runur, yo binafsh.

Ezdi jannat gullaridin rangi naqqoshi qazo,
Sen kiyardek chunki bo'lmas dahr aro paydo binafsh.

To binafsh etmsh to'nin ul gul, borurmen hushdin,
Bog' aro har gulnikim ko'rsam meni shaydo binafsh.

Bul binafshazor aro tushgan kibi ul sho'xning
Ko'nglagi volo binafshu to'ni ham kimxo binafsh.

Sabzada savsan yarashqandek muloyimdur base,
Sho'x sabzoranglarning rangiga debo binafsh.

Juz binafsha bog' aro gul ekmagil, ey bog'bon,
Kim libosi rangini istar bizing mirzo binafsh.

Buylakim soqiy to'nin qilmsahn binafsh, ermas ajab
Aksidin bo'lsa billurin sog'ari sahbo binafsh.

Charx rangomez erur ko'rma tafovut zinhor,
Ranglarkim ko'rguzur ko'ku yashildin yo binafsh.

Ey Navoiy, ul binafshapo'sh gulning vasfida
Bo'lmasun har ne yozarsen kog'aze illo binafsh.

327

Dedim ul paykonni la'l etgan yurak qoni emish,
G'unchang armonida ul xud la'li paykoni emish.

Pardai jon ichra tim-tim qon sarosar loladek,
Furqatingdnn toza-toza dog'i pinhoni emish.

Lablaring tuzluq takallum birla fahm ettim so'rub
La'lidin xoni jamolining namakdoni emish.

Bir jaza' solmish maloyik xayli ichra rustaxez,
Emdikim fahm aylamishlar ko'nglum afg'oni emish.

G'am tuni dedim bulutning pardasidin chiqti oy,
Zulfdin chiqqan jamoling mehri rahshoni emish.

Davr ayog'in, soqiyo, qo'yma yigit joning uchun
Kim, yigitlik ro'zgori ayshi davroni emish.

Ey Navoiy, chok bo'lg'an ko'nglungga qildim nazar,
Yor boqiy, anda boqiy o'zgalar foni emish.

328

Necha oh ursam o'lur ko'zdin bag'ir xunobi fosh,
Istamak bu ersa ko'zda ne ajab ul nav' yosh.

Ey pari, atfol toshi dema bu majnung'akim,
Charx zulmi yog'durur boshim uza har lahza tosh.

Suda andoqkim quyosh aksi tushar, go'yo erur
Obgun charx ichra ul ruxsorning aksi quyosh.

Gar kabutardek emas tutmoq uchun ko'nglum qushin,
Ne uchun ochmish qulochin har taraf ul ikki qosh.

Tund erur ul butki qo'ymishmen boshimni ollig'a,
Qiblag'a bosh indururga menda yo'qtur ikki bosh.

Bo'lma kun qursin tilab aflokdek sargashtakim,
Bir fatiri xom ila oson o'tar har kun maosh.

Olg'ali ko'nglin Navoiyning taloshur xo'blar,
Shohlar andoqki, mulk ustida qilg'aylar talosh.

329

Menga emdi sarv ila gul muddaosi qolmamish,

Sarv bo‘ylug‘ guljabinlarning havosi qolmamish.

Uyla tutmish mehnatu g‘am xayli ko‘nglum kishvarin,
Kim nishot anda sig‘ing‘uncha fizosi qolmamish.

Men baliyat ichramen, el shod go‘yo charxning
Emdi dard ahlig‘a yetkuncha balosi qolmamish.

Yorkim qilmas jafou javr ermas, rahmdin
Kim, menga ko‘rguzmagan javru jafosi qolmamish.

Baski har torin balo atfoli uzdilar chekib,
Vahki, uryon jism uza mehnat palosi qolmamish.

Gul chog‘i bog‘ingg‘a kim, yo‘l bermading, ey bog‘bon,
Chinmudur day bo‘lg‘ali, derlar safosi qolmamish.

Ey Navoiy, gar vafosi qolmamish oning senga,
G‘am yemakim, anga husnining vafosi qolmamish.

330

Orazing hijronida kelmas menga gulzor xush,
Go‘lsiz andoqkim emas gulbunda yuz mnng xor xush.

Xastadur ko‘nglum ko‘zungdin uyla kim, mumkin emas,
Lablaringdin sharbat olmay bo‘lg‘ay ul bemor xush.

Ko‘yida vayronai topib yiqildimkim, erur
Qasri jannatdin menga ul soyayi devor xush.

Ko‘yidin man’ aylar erdim chun o‘larmen, ey ko‘ngul,
Emdi berdim ruxsating, har qayda borsang bor xush.

Har kishi maqsadg‘a bir sarrishta aylar, ey faqih,
Subha gar xushdur sanga, bordur manga zunnor xush.

Xirqau zuhdu riyo ahlig‘a xushtur xonaqah,
Lek aning rahnig‘a keldi kulbai xammor xush.

Ey Navoiy, may bila xush tut o‘zungnikim, emas
Bu fano dayri aro bo‘lmoq dame hushyor xush.

331

Hushi yo‘q ko‘nglum junun dashtida bir shaydo emish,
Kim aning qoshida Majnun asru ko‘p dono emish.

Tutti sorig' lolalar ruxsori ashkim birla rang,
Dema, ey ra'noyi gulruxkim, guli ra'no emish.

Har bir ohim dudining haddu savodin ko'rgan el
Zulfi hajridin sog'ingaylarki bir yaldo emish.

Telba ko'nglum holini bilmak tamanno ayladim,
Yillar ermishkim junun dashtida nopaydo emish.

Dedim, islay anbarin zulfungni, ol boshim evaz,
Dedikim, sen telba boshida ajab savdo emish.

Ey g'aniy, ushshoqdin mustag'niy o'ldung, bilmading
Kim, fano ahlig'a sultonlig'din istig'no emish.

Anglamas erdim Navoiy holin ul oy ko'yida,
Har kecha to subh ishi faryodu vovaylo emish.

332

Mayki la'lidin tomizdi ul nigori bodano'sh,
Go'yiyo jon topqanidin tushti tufrog' ichra jo'sh.

Ishva birla betahammul qilmasa ul mug'bacha,
Ne uchun dayr ahlidin bir lahza kam bo'lmas xurush.

Raz qizi beboklikdin qilsa uryon xalqni,
Dayr piri zayli ehson birla keldi pardapo'sh.

La'li mayning javhari ruh o'ldi chun har qatrasini
Go'yi i'jozi Masiho zohir aylar mayfurush.

Mastlig'din elga yuz so'zdin vale men so'z desam,
Ko'z yumub ham mastlig' birla o'zin aylar xamush.

Turmadi shayxi riyoyi chun yetishti piri dayr,
Qochmayin iblis netsun chun nuzul etti Surush.

Ey Navoiy, demakim jonu, ko'ngulni naylayin,
Ikkisin aylar fido chun boda no'shum tutti qo'sh.

333

Meni ishq ichra degan oqilu farzona emish,
Degay ulkim, so'zin eshitsaki, devona emish.

Yopsa yuz har kecha ko'nglum qushidin tong yo'qkim,
Malak ul sham'i jahontobig'a parvona emish.

Qasri ul husn shohining emish andoq olny
Kim, falak kungurasi qasrig'a dandona emish.

Ko'zlarim andin emish qonu ramad aynidakim,
Durd hamkosa munga, hajr anga hamxona emish.

Zaxmi ko'p tanda jununluq ko'ngul oromidin,
Telbalar maskani fahm o'ldiki, vayrona emish.

Jannatu kavsar umidi bila o'ldung, ey shayx,
Bilki, naqd ushbu fano dayrida mayxona emish.

Zuhd ila, eyki Navoiyni o'karsen ko'rduk,
Ishi usruklik emish, hamdami paymona emish.

334

Tuzmagay erdi qazo bu jismi vayronimni kosh,
Chunki tuzdi, solmag'ay erdi anga jonimni kosh.

Tan uyig'a jonni solg'ach qilmag'ay erdi muqim,
Ul uy ichra ko'ngul otlug' zori hayronimni kosh.

Bo'ldi chun jonu ko'ngul bori nazar sham'i bila,
Qilmag'ay erdi munavvar chashmi giryonimni kosh,

Chun adam sahrosidin keldim vujud ayvonig'a,
Buzg'ay erdi marg selobi ul ayvonimni kosh.

Chun tuzaldi ishq uyi qovg'ay edi andin ravon,
Yo'q ko'ngul devonayi rasvoyi nodonimni kosh.

Chun ani ham qovmadi ko'r etsa erdi tig' ila
Ko'z degan qon yosh ila oluda domonimni kosh.

Chun bu dog'i bo'lmadi, qilmasa erdi jonima
Muncha zebou malihu sho'xi jononimni kosh.

Chun bu yanglig' bo'ldi jono qo'ysa erdi marhami,
Gah-gahi ko'rgach ko'ngulda dog'i hijronimni kosh.

Ishq ichinda chora o'lmaktur Navoiy dema haq,
Ro'zi etgay la'li jonbaxsh obi hayvonimni kosh.

335

La'li ishq ahlidin oncha g'orati jon aylamish
Kim, o'lukka jon berur oyinin oson aylamish.

Ko'yida atfoli ushshoq o'lturur bedor ila
Shah magar shahr ichra it qatlig'a farmon aylamish.

Subh ayshim istamish g'am shomig'a bo'lmoq badal,
Yo'qsa nevchun yuz uza zulfin parishon aylamish.

Yorab, ul tunni yorutma mehr birla to abad,
Kim, g'aribi mehribon yorini mehmon aylamish.

Ahli davron ko'nglum oshubin netib man' aylagay
Kim, ani oshufta bir oshubi davron aylamish.

Gul kibi soch xurdakim yel yirtibon toroj etar,
G'unchakim o'z naqdini og'zida pinhon aylamish.

Ey Navoiy, demakim bag'rim eritmish ishq o'ti
Kim, oni hijron kunining anduhi qon aylamish.

336

Oshiq o'ldum bilmadim, yor o'zgalarga yor emish,
Olloh-olloh, ishq aro mundog' balolar bor emish.

Qaddig'a el mayli bo'lg'andin ko'ngul ozurdadur,
Ul alifdin zorlarning hosili ozor emish.

Elga novak urdi, men o'ldum, erur bas turfakim,
Jonim etgan resh el bag'rig'a kirgan xor emish.

Rishtakim muhlik yaram og'zini tikti angladim,
Kim kafan jinsi qirog'idin suvurg'an tor emish.

Qo'yi devoridin og'rig' tang'a tushkan soyadek
Seli g'amdin emdi soya o'rnig'a devor emish.

Jonga tahvif ayladim tig'i halokidin aning,
Bilmadim bu ishdin ul o'lguncha minnatdor emish.

Ey Navoiy, xo'blarni ko'rma osonlig' bila,
Kim, birovkim soldi ko'z uzmak ko'ngul dushvor emish.

337

Javza ko'yidin dog'i ul chehra jamil ermish,
Yaldo tunidin dog'i ul zulf tavil ermish.

Har qatra ko'ngul qoni jon berdi o'luk tang'a,
Xosiyatini so'rduq la'lingg'a qatil ermish.

Gulzor aro nilufar ochildi gumon ettim,
Xol o'rnig'a ul yuzda bir nuqtai nil ermish.

Hijron tunn daf' o'lg'ach bildimki, yuz ochibsen,
Hurshid vujudig'a tong nuri dalil ermish.

Ovora ko'ngul istab jon tandin olur ishqing
Ul telbagakim itmish go'yo bu kafil ermish.

Oyini qanoat tut izzat tilar ersangkim,
Ermish tama' ahlidin har kimki zalil ermish.

Ko'nglini Navoiyning olsang nazar aylab ko'r
Kim, dard ila dog' ichra holi ne qabil ermish.

338

Bizing shaydo ko'ngul bechora bo'lmish,
Malomat dashtida ovora bo'lmish.

Anga baskim yog'ar tosh ustida tosh,
Tanida yora uzra yora bo'lmish.

Urardin dam-badam xorog'a boshin,
So'ngaklar anda pora-pora bo'lmish.

Balo tog'i aro yotqanda bemor
Xazu sinjobi xoru xora bo'lmish.

Qaro qildi nechukkim ro'zgorim,
Oning ham xonumoni qora bo'lmish.

Qadah xurshidi qonikim, g'amidin
Sirishkim kavkabi sayyora bo'lmish.

Navoiy choradin ko'p dema so'zким,
G'amingg'a chorasizliq chora bo'lmish.

339

Har kun aqshomg'a hajringda menga zorlig' ish,
Kecha tong otg'ucha anduh ila bedodlig' ish.

Ish vafo qilmoq erur gar qila olsangki, emas

Ey vafosiz, bu jahon ichra jafokorlig' ish.

Ishq aro qoch^ma ko'ngul xoru zabunlug'dinkim,
Oshiq o'lg'ang'a zabunlug' bo'luru xorlig' ish.

Lutфу diljo'lig' erur xo'b parivashlarg'a,
Ey pari, bilki, emas javru dilozorlig' ish.

Taqvi ahlig'a bilinsa edi charx avzoi,
Aylagaylar edi bu dayrda xammorlig' ish.

Olam ahli, bilingizkim, ish emas dushmanlig',
Yor o'lung bir-birngizga kim, erur yorlig' ish.

Xasta ko'nglini Navoiyning olib asraki, bor
Senga dildorlig' ish, bizga dilafkorlig' ish.

340

Do'stlar, ko'nglumni vasl ummidi behol aylamish,
Orzu xayli hazin jonimni pomol aylamish.

Shoh lutfi uzrini qo'lmoq emas mumkinki, shavq
Hushum etmish zoilu nutqumni ham lol aylamish.

May munosibdur bahori vasl aro ko'z yoshining
Kisvatin qondin xazoni hajrkim ol aylamish.

Zulfi ichra bo'lg'amen pur pechu xamlig' tordek,
Za'fliq jismimnikim hijron yuki dol aylamshsh

Har zamon ul yon qilur ko'nglum havokim, qush kibi
Hajr o'qi paykonlarin har yon parubol aylamish.

Necha kunluk hajri to'fon aylabon ashkim suyin
Meni ul daryoda kishtibong'a timsol aylamish.

Hajrida onsiz tiriklikdin uyatlig'men valek
Menda yo'q taqsir ajal bu ishda ehmol aylamish.

Ul ikki lab hajrida maykim ilojig'a hakim
La'l ila yoqutni mahlulu sayyol aylamish.

Ey Navoiy, hajr mushkil bo'lsa g'am yo'qturki, haq
Shoh lutfin buyla mushkullarga hallol aylamish.

341

Birovki dayr sori zohir ayladi ixlos,
Burung‘i naf‘i bukim xonaqahdin o‘ldi xalos.

Xalos istasang andin ayon qil ixlozing,
Ki yo‘q kishiga xalos etmayin ayon ixlos.

Avom zohiridek qilmag‘ang‘a zohirini,
Muyassar o‘lmadi botin ishi nechukki havos.

Birovga xos inoyat bu yo‘lda om o‘ldi,
Ki om suvrati birla o‘zini ayladi xos.

Samo‘ vajd ayla gar bo‘lmasa muassir emas,
Ki kulgu boisidur qilsa pil o‘zin raqqos.

Baqo durin tilabon terga g‘arqlig‘ ne osig‘,
Bu dur toparg‘a fano bahri ichra bo‘l g‘avvos.

Navoiy, aylasa qatling habib sen yana o‘l,
Ki ishq tig‘i shahidig‘a buyla keldi qasos.

342

Husn oyatiki keldi yuzung qissasida nas,
Tong yo‘q desamki shoyandadur axsan-ul kisas.

Mushafni o‘rtadim deding o‘tlug‘ uzor ila,
Ko‘nglum qabul qildi kaloming nechukki nas.

Ko‘nglum qushini tig‘i g‘aming qildi chok-chok,
Bilmon ko‘ngulni qushmudurur emdi, yo qafas.

La‘ling nigini sharhidadur go‘yiyo, fusus,
Har juzvida nishonai vaqf ayladi bu fas.

O‘ldumki qatlingga nega ushshoq bo‘ldi xos,
Tirguzdi buki yana meni aylading ahas.

Naqdi ishq aro chu azimat tilar ko‘ngul,
Avval kerakki, bir taraf etsang bori ruxas.

343

May meni qildi riyoyi porsolig‘din xalos,
Porsoliq yo‘qki, ujbu xudnamoliqdin xalos.

Xonaqah ahli yo‘luqsa, mastlig‘din tanimon,

Shukrkim, bo'ldum alarg'a oshnolig'din xalos.

Ishq xilvat kunjidan chekti meni mayxonag'a,
Qildi zindon go'shasida mubtaloliqdin xalos.

Dayr piri jur'asin topmayki, uldur shohliq,
Dayr aro gar orzu qilsam gadoliqdin xalos.

Ey jafogar, bir vafo qilkim, ikovlon bo'lg'abiz,
Men jafo chekmakdinu sen bevafoliqdin xalos.

Soqiyo, hajru xumor ichra yetibmen jonima,
Bir qadah birla meni qil bu oroliqdin xalos.

Ey Navoiy, ne navo istab seni dildoru sen
Gar navo istarsen o'lma benavoliqdin xalos.

344

Katl uchun elga chu ta'mim ila berding tanqis,
O'lgum erdi meni gar qilmasang erdi taxsis.

Xirsi ul sho'xning el qatlig'a bordur oncha,
Ki ajal hojat emas aylamak oni taxris.

Hajrdin ishq o'tida topmadi ko'nglum maxlas,
Garchi o't birla bo'lur qalbg'a bermak taxlis.

Yor hajrig'a davo guldin emaskim, bermas
Kimsaga Yusuf isi qon aro har pora qamis.

Necha bilsamki xaris o'ldi jahonda mahrum,
Bo'lmamoq mumkin emas yor visolig'a haris.

Qil fano darsi aro o'zni mulaxxaski, emas
Sud kashfida bu ma'ning o'qumoq «Talxis»

Yordin ayru Navoiy o'ziga istar o'lum,
Ey ajal, joning uchun berma anga ko'p tanqis.

345

Qila olg'ancha riyo ahlidin etgil e'roz,
Yaxshiroq sidq ila osiyki riyoliq murtoz.

Mujrimi sodiq erur uzr bila qobili fayz,
Mo'jibi zindiq bo'lmas mutajalli fayyoz.

Uzlukung salbidin ixlos zamimingni ketar
Kim, ketar musxal ila necha muxolif imroz.

Bosh oqardi, ko‘z oqardiyu oqarmas ko‘nglung,
Tiyrasen har necha kim tutti savodingni bayoz.

Chek riyozat vale ish o‘rnida tutma anikim,
Bu riyozatdurur ulkim evazi keldi riyoz.

Barcha ish vaqtida haq bo‘lsa keraktur g‘araznng,
Bu g‘arazdin chu bo‘lur daf’ kerakmas e‘zoz.

Ikki barmoqki tutar siymni miqroz kibi,
Faqr torin dog‘i qat’ etguchidur ul miqroz.

Har ne ollingg‘a kelur, haqdin erur chun oriz,
Bas tahammul qilibon aylama har dam a‘roz.

Jahl aybini Navoiy netibon yashurg‘ay,
El ko‘zi ochuq erur, gar o‘zi etgay eg‘moz.

346

Istasam bo‘se labidin jon tilar jonon evaz,
Ko‘ngli birla desa jonon ozdurur yuz jon evaz.

La‘lin og‘zimg‘a ola olmon ayog‘i o‘pmagin,
Topsa etmon maks agar jon istasa jonon evaz.

Poybo‘si ham emas haddim ayog‘i tufrog‘nn
Gar muyassar bo‘lsa jon bermak bo‘lur oson evaz.

Itlarining xoki poyin o‘pgali ham rozimen,
Gar tilar oldik qaroru hushu xonumon evaz.

Vasli gar bo‘lsa muyassar, yuz tuman jonu jahon
Gar berilsa o‘truda bo‘lmoq emas imkon evaz.

Soqiyo, tut la‘ligun may bahridin zavraq bila
Kim erur bir jur‘asig‘a naqdu bahru kon evaz.

Ey Navoiy, yshq tarkin aylagil, nevchunki men,
Vasl uchun jon berdimu bo‘ldi menga hijron evaz.

347

Orazingdur oftobi olam orodin g‘araz,
Jon fizo nutqingdur anfosi Masihodin g‘araz.

Ochmag‘aymen ko‘z meni devona husnung bo‘lmasa,
Har pari paykar jamolig‘a tamoshodin g‘araz.

O‘q tikilsun ko‘zlarimga bo‘lmasa o‘qdek qading,
Bog‘ aro har dam havoyi sarvi ra‘nodin g‘araz.

Shomi hajrim zulfi mushkningdin o‘lsun tiyraroq,
Gar emas ko‘nglumga zulfung mushksorodin g‘araz.

Jon berib la‘limni istardim g‘araz nedur dema,
Kim base zohirdurur, jono, bu savdodin g‘araz.

Dardu mehnat chekmagimdin qasdim aning ko‘yidur,
Ka‘badur solikka qat‘i ko‘hu sahrodin g‘araz.

Ey Navoiy, yorning mehru vafosin istama,
Qilmag‘an bo‘lsa ko‘ngulga zulmu bedoding g‘araz.

348

Ey, tilab la‘ling mayidin ruhuma osor fayz,
Lam‘asidin kasb etib ko‘nglum uyi anvor fayz.

Ollah-olloh, ne labu nutqu ravon oso ekin
Kim, Masiho birla Xizr andin qilur izhor fayz.

Fayzlarkim yetti ishqingdin menga, ofoqni
G‘arqa aylar fayz bahri, istasam asror fayz.

Bu jazo munkirga bas ermasmukim, foyiz dedi,
Qobili fayz ermas ulkim, aylagay inkor fayz.

Kir harobot ichrakim, har jur‘asidin yetkurur
Fayzni yuz shayxcha bazm ahlig‘a xummor fayz.

Dayr piridin yetar yuz fayz der yo‘q shayxdin
Kim, munga yetmish yaqin fayzu anga pindor fayz.

Ey, Navoiy, mug‘tanamdur piri dayru mug‘bacha
Kim, biridin yetmasa, yetar biridin bor fayz.

349

Gar budur qomati ra‘no bila zebo oraz,
Sarv bo‘y chekmasu ochmas guli ra‘no oraz.

Oyg‘a gulguna magar surtti mashshotai charx,

Yo sanga maydin erur gul kibi hamro oraz.

Orazim sabzag'a har gulshan aro surtarmen,
Senga to sabzai tar ayladi paydo oraz.

Toqatim yo'q ikki o't birla meni o'rtagani
Otashin la'l menga ayla ayon, yo oraz.

Parda yopqilki, xating ayladi behol meni,
Menkim o'ldum qila olmoqqa tamosho oraz.

Orazimni bir ayoq birla qizort, ey soqiy,
Necha surtay ayog'ingg'a meni rasvo oraz.

Ey Navoiy, tilasang davlati boqiy topmoq,
Olmag'nl dayri fano yo'lidin aslo oraz.

350

Desangki faqr tariqini aylayin mazbut,
Kerakki zuhd riyo birla qilmasang maxlut.

Bu yo'lda shart fanodur agar qadam qo'ysang,
Kerak bajoy ketursang nekim erur mashrut.

Kishiki zohiri oshiftadur, zamirig'a boq,
Basoki ma'ni erur poku lafz nomarbut.

Ko'ngul sahifasidin raf' qil xavotirni,
Ki safha zoyi' o'lur chun hasin qilur manqut.

Desang o'zumdin etay g'ayr suvratin isqot,
O'zungdin ayla burun o'zlugungni-o'q masqut.

Fano riyozatida qaddin aylagan chavgon,
Qoshinda go'ycha yo'qtur bu gunbadi maxrut.

Navoiyo, der esang tongla bo'lmayin maqbuz,
Bu kun jahon eliga o'zni aylagil mabsut.

351

Qildi botil mehrdin har necha qildi yor shart,
Shart ko'p buzdn nedinkim, ayladi bisyor shart.

Shart mehr aylar bukun andoq unutur tonglakim,
Hargiz etmaydur degaysen ul pari ruxsor shart.

Ko'yida kim poybo'si birla izzat istasa,
Bordur anda aylamak tufrog'dek o'zni xor shart.

Ayladi sharti vafo lekin qachon bor e'tibor,
Mastlig'da har ne qilsa kofiri xunxor shart.

Ishq tarkida qilib ko'p shart buzdung, ey ko'ngul,
Ishki qilmoq mumkin ermas qilmag'il zinhor shart.

Dayr piri xidmatig'a, eyki, belni bog'lading,
Bilkim ushbu bog'lamoqta bor edi zunnor shart.

To tirikmen, tarki ishq etmay debon shart ayladim,
Shart qilg'an ayladik bori Navoiyvor shart.

352

Ruxsor ila labingdin etar ko'nglum inbisot
Kim, gul chog'iyu boda erur mujibi nishot.

Ey oy, sipehr arsasida husn sotma ko'p,
Shohim ruhin unutmaki holi emas bisot.

Qilmang nazzora og'zig'a ko'pkim, topilmag'ay
Xurshid ichinda zarrani ko'p aylab ehtiyot.

Ul sho'x necha g'ayr bila bo'lsa muxtalit,
Men g'ayri birla mumkin emas qilmoq ixtilot.

Shahlar demaki qullug'uma bo'ldi munxirat,
Gar qullaringning o'rtasida topsam inxirot.

Qo'yma ko'ngulnn dahrning eski rabotig'a,
Soyirg'a chun mahalli iqomat emas rabot.

Oshifta bo'lsa nazm Navoiyg'a, ey pari,
Devonalar so'zida tama' qilma irtibot.

353

Xollaring nuqtasidin tobt zeb ul turfa xat,
Garchi xat uzra bo'lur bir nuqtau bo'lmas nuqat.

Yuz uza xattin nazzora aylagil, gar ko'rmading,
Ey ko'ngul, kun safhasida tun savodi birla xat.

Hajr shomi oyni ruxsoring sog'insam qilma anb,
Kim basar hissi qarong'u kechada qildi g'alat.

Sarv chun asru biyik, savsan bag'oyat past edi,
Qomating xayrul-umur oyinidin tobtı vasat.

Sayli ashkim ro'di ikki bo'ldi olam mulkini,
Go'yiyo olam erur Bag'dodu ashkim sayli shat.

Tavsani himmat bila qat' aylagil dashti fano,
Yo'qsa bu yo'lda bo'lur yuz tavsani gardun saqat.

Ey Navoiy, may bati qonin oqiz bazm ichrakim,
Gar kabob o'lmas va lekin elni mast aylar bu bat.

354

Yuzung oyidakim, bosh chekti har yondin muanbar xat,
Gul uzra mushkdin kilki qazo qilmish muharrar xat.

Jamoling safhasida ikki qoshing matlaedurkim,
Yozibdur kotibi sun' oni husn ahli uchun sarxat.

Guli ruxsoringa ko'p zeb berdi sabzai xatting,
Bag'oyat xushnamo ermish qizil kog'azda axzar xat.

Yuzungning tegrasida xatmudur yo sun' pargori,
Quyoshning davrig'a tahrir uchun chekti muqarrar xat.

Xating vasfida har nekim savod etmish ko'ngul andin,
Erur bir anbarin zanjiri savdo ahlig'a har xat.

Ko'runur gul kibi orazda mushkin xat base dilkash,
Varaq gar xo'b emastur xo'b emas yozmoq muyassar xat.

Yuzungning dog'i birla anjumungdin ne osig', en oy,
Quyoshdek olam uzra xushturur gar xol erur, gar xat.

Meni maxmurлуq ranjiddin ozod etsang, ey soqiy,
Yozarman garchi ilgim titramakdin kelsa abtar xat.

Navoiy, berma pandim xosa xat bosh chekti ul yuzdin,
Chiqa olmon xatidin har nechukkim, cheksa dilbar xat.

355

Qilsa bo'lmas ohu afg'ondin meni shaydoni zabt,
Uylakim javru jafodin ul buti zeboni zabt.

Har dam el qonin to'kar usruk chiqib, bedod etib

Kimdururkim, qilg'ay ul sho'xi qadah paymoni zabt.

Sho'xluqdin zulm qilmoqqa erur beixtiyor,
Mumkin ermas qilmoq ul huri malak siymoni zabt.

Zulfi zanjirig'a ahli ishq ko'nglin tortibon,
Yaxshi qilding bir suruk devonai rasvoni zabt.

Telba ko'nglum dashtini qilsa masohat aybi yo'q,
Oqil ar Majnundurur qilg'ay magar sahroni zabt.

G'unchalar ochilsa, o'lganlar tirilsa ne ajab
Aylay olmas kulgudin chun la'li ruhafzoni zabt.

Zabt aylay olmas ahli ishq ko'ngli kishvarin
Xusravikim, aylay olg'ay sarbasar dunyoni zabt.

Ashk mavjin man' etarsiz menda ham yo'q ixtiyor
Kim, qilibtur xosa chayg'alg'an zamon daryoni zabt.

Davr eli zulmin xayol etmak bila bo'ldum halok,
Tindi ulkim, qildi bir vasvos ila savdoni zabt.

Dayr piri bandasidurmenki, nofiz hukm ila
Aylamish yuz ming juhudu gabr ila tarsoni zabt.

Ey Navoiy, sen dog'i devonasen, ko'nglung dog'i,
Gar seni zabt etsalar, kim aylay olg'an oni zabt.

356

Ne nutqi dilkash erur, vah, ne dilrabo alfoz,
Masih nutqida yo'q bo'yla jonfizo alfoz.

Erur xujasta so'zung fayz mavjining tengizi,
Tengizda har sarig'i durri bebaho alfoz.

So'zungda piri xirad topmayin g'alat ahkom,
Tilingga sahv ila ham o'tmayin xato alfoz.

Sanga nadim o'lubon Jabrail kim keturub,
Bir oshno qoshidin barcha oshno alfoz.

Sipehr javfida daryo vujuding ichra so'zung,
Bu bahr ichinda bu javohir so'zung aro alfoz.

So'zungda lafzing eshitgach arab fasihlari,
Birisi qilmadi so'z derga ibtido alfoz.

Navoiy ayladi na'tingni, vird bo'lsa ne tong,
Anga kalomi ravonbaxshu muntaho alfoz.

357

Labingdin bo'ldi bu mahjur mahzuz,
Aningdekkim, shakardin mo'r mahzuz.

So'zungdin topsa xat ko'nglum ajab yo'q,
Ki sharbatdin bo'lur ranjur mahzuz.

Emas bahring kuyuk ko'nglum iloji,
Ki bo'lmas sho'ladin mahrur mahzuz.

Sochingdin orazing ko'rguzki, aylar
Qarong'u tunda aylar nur mahzuz.

Labingg'a jon fidokim, qildi jonnn
Bu aqshom asru nomakdur mahzuz.

Xumor o'lturdi, soqiy, tut qadahkim,
May o'lmay bo'lmadi mahmur mahzuz.

Navoiy ko'nglini buzdung, qil emdi,
Etib vasling bila ma'mur mahzuz.

358

Mehr ila gar keldi charx ayvoni rif'atdin mane'
Jom qo'yg'an dayr toqin anglag'il andin rafe'.

Dayr jannatdur, gar anda jilvagar har mug'bacha,
Shakl zohir aylar anda huru g'ilmondin bade'.

Soqiyo, chun davr aro solding hiloli jomni,
Bilkim, ul sayr ichra bor o'zga kavokibdin sare'.

Gar chiqib masjidin o'ldum but qoshida g'am yemon,
Shoyad ul jurmumg'a ushbu toatim bo'lg'ay shafe'.

Menki dayr o'ldi menga taqviyu toat buq'asi,
O'lganimda kufri go'ristonin aylab men baqe'.

Bo'ldi soqiyning guli ruxsori gul-gul bodadin,
Tut g'animatkim, yigitlik faslidur fasli rabe'.

Xonaqahdinkim, Navoiydek borur mayxonag‘a,
Anda-o‘q qo‘ydik riyoy ujbdek fe‘li shane‘.

359

Izzat tama‘ kim aylasa tark etmayin tama‘,
Ul horliqqa mujib erur, azza man qana‘.

Tuhmi tama‘ ki xorliq o‘lmish aning bari,
Sen buyla xor tuxmin ekib qilmagil tama‘.

Nafsing halokin istau topsang ani halok,
Zinhor motam ahli kibi qilmag‘il jaza‘.

Nevchunki to tirikdudur ul zolimi lain,
Ko‘nglunggatur halokatu joningg‘adur vaja‘.

Ruhungg‘a sihat o‘lsa maloyik o‘lur sipoh,
Nafsingg‘a quvvat o‘lsa, shayotin bo‘lur taba‘.

Tark etma uzru ajzg‘a ko‘nglungni solsa fisq,
Qo‘yg‘il riyoyu ujbg‘a gar bosh chekar vara‘.

Joh ahli, faqr ichra Navoiyg‘a iqtido,
Aylangki, bu tariqa anga keldi muxtara‘.

360

Qizil ko‘nglak yengin orazg‘a yopsang vajhi yo‘q voqe‘,
Quyosh olinda ko‘rmaydur kishi gulgun bulut mone‘.

Yuzidek mumkin ermas, ey musavvir, chekma zahmatkim,
Quyosh jurmin qo‘shub hal aylasang rang o‘lg‘usi zoye‘.

Labi ham o‘rtadi jonim, ham achchig‘ so‘z dedi, ya‘ni,
Chuchukluktin isitqang‘a achig‘ sharbat erur nofe‘.

Yuzin ochsa necha qilsam nazar og‘zini ko‘rmasmen,
Nazarg‘a garchi kelmas zarra xurshid o‘lmayin tole‘.

Jamol ochqan sayi majnunlug‘um ohsa ajab ermas,
Parining jilvasi savdog‘a hargiz bo‘lmadi dofe‘.

Labing jonimg‘a qilsa mayl, darding xasta ko‘nglumga,
Tong ermastur nedinkim, aylar ashyo aslig‘a roje‘.

Ko‘zung fikri bila tan xilvatida notavon ko‘nglum,
Riyoizat aynidindur kunda bir bodom ila qone‘.

Fano yo'lig'a o'zluqtin shuru' etganga tor o'ldi,
Gar o'lsa hodiyi tavfiq ochuqdur behad ul shore'.

Navoiy dayr aro gar butparastu mast esa tong yo'q,
Ne qilsa piri dayr, ul ham qilur chunkim erur tobe'.

361

Qildi uqor o'tog'asin ul qotili shijo',
Xurshid orazig'a hamono xati shio'.

Ul minmayin hanuz takovarg'a, voykim,
Mendin qaroru sabru ko'ngul qildilar vido'.

Maydong'a chopti tavsanin ul nav'kim degil,
Kim charx shaxsuvori bila qilg'usi nizo'.

Yuz fitna soldi g'ayri muqarrarki, aylamish
Bedodu zulm tavridda yuz nav' ixtiro'.

Jonni dedim otti oyog'ig'a nisor etay,
Lek ermas erdi ko'zga ko'runguncha bu mato'.

Sarkashlik etma sho'ladek o'rtarga elnikim,
Asru bot inhitot topar andoq irtifo'.

Boshtin, Navoiyo, chiqor o'zluk xayolini,
Gar sarzanish bila der esang ko'rmayin sudo'.

362

Lablaringdin har nafas jonni tilarmen muntafi',
Munqati' bo'lmay nafas bo'lmas umidim munqati'.

Ko'z yumub ochquncha, vah, yuz qatl qilmoq yo'q edi,
Bo'yla san'atlarga mahvashlarda sensen muxtari'.

Ko'ktadur ohim qurug' tandin etib o'tluq ko'ngul,
Sho'la-daf' o'lmay, o'tundin dud bo'lmas murtafi'.

Ishqu dardu shavq ko'nglum ichradurlar, ohkim,
To ne qilg'aylar bo'lub mundoq balolar mujtami'.

Ishq eli g'avg'osidin dardim desam mafhum emas,
Xossakim ulkim anga dermen xud o'lmas mustami'.

Istasang dayri fano sirig'a topmoq ittilo',

Mastlig‘din bo‘lmaq‘il davron ishiga muttali’.

Ey Navoiy, qil fano ilmini yaxshi kasbkim,
Aylagaysen daf’, agar taqvo buyursa muftadi’.

363

Ko‘rub orazing yig‘lasam yo‘q badi’,
Kelur sayl bo‘lg‘anda fasli rabi’.

Necha ishq aro bor esam tangdil,
Erur ul uy ikki jahondin vasi’.

Gumon qilma ishq elini xoksor,
Ki himmatlaridur falakdin rafi’.

Damim o‘ti ko‘kka chiqar o‘yla tez,
Ki barq inmagay yerga andoq sari’.

Yuzung ollida gul xadisni demon,
Xush ermas latif elga lafzi shani’.

Agar zuhd edi jurmum, ey pnri dayr,
Ne g‘am bo‘lsa jurmumg‘a lutfung shafi’.

Navoiy, agar yor erur bazlago‘y,
Badi’ eldin ermas badoyi’ badi’.

364

Hajr o‘tidin shom agar mendek emas behob sham’,
Rishtai jonig‘a nevchun soldi pechu tob sham’.

Bir quyosh hajrida gar kuymas, nedin bas men kibi
Qavkabi ashkin to‘kar andoqki durri nob sham’.

Mahvashimdek demakim bo‘lmish libosi la’lgun,
Men kibi qon yoshdin o‘ldi g‘arqai xunob sham’.

Kechaiki tiyra kulbamni yorutg‘ay ul quyosh,
Tong emas anjumdek o‘lsa ul kecha noyob sham’.

G‘am tuni ul oy xayolidin buzug‘ ko‘nglum yorur,
Go‘shai vayrong‘a basdur partavi mahtob sham’.

Tiyra shoming fayz nuridin desangkim yorug‘ay,
Tutqil ul yanglig‘ki tutmish go‘shai mehrob sham’.

Ey Navoiy, ul quyosh qo‘yg‘ach shabistonimg‘a yuz,
Rashkdin siymob ashkidek bo‘lub siymob sham’.

365

Ul quyoshtin topti bu oqshom bizing koshona sham’,
Qilmasun bu uyni dudidin qaronqu yona sham’.

Band ayog‘ida lagandin, boshida soch dudidin,
Ul pari hajrinda mendekdur magar devona sham’.

Io‘l shabiston ichra topmas har kecha kelturmasa,
Ul quyosh devoni husnidin necha parvona sham’.

Ista gohi bizni dog‘i, ey mahi xirgahnishin
Kim, bo‘lur fonus aro parvonag‘a hamxona sham’.

Nola qilmas til chekib kim uyqu istab, yorg‘a
Sarguzashtidin kecha der go‘yiyo afsona sham’.

Netti bir tun yorusa sendin yiqilg‘an kulbimiz,
Chun topar oy partavidin doimo vayrona sham’.

Tong emastur har biri gar bo‘lsa durri shab charog‘,
Orazing hajrida to‘ksa ashkidin har dona sham’.

Bu shabiston ichra keldi farqig‘a tig‘ uzra tig‘,
Boshi uzra chunki qo‘ydi toji zar shohona sham’.

Ey Navoiy, o‘rtagil jonu ko‘ngul parvonasin
Kim, bu oqshom orazidin ayladi jonona sham’.

366

Torttim ranji xumor aylab mayi ahmar tama’,
Ul kishidekkim qozar tog‘ aylabon gavhar tama’.

Lola jomi durdidek ham dast bersa yaxshidur,
Davrdin gar aylay olmon lolagun sog‘ar tama’.

Soqiyo, jomi labingdin el tama’ qilg‘anda no‘sh,
Bizga g‘amzangdin erur bir jon siton nashtar tama’.

Qatlima andin qila olmon tama’, ber zahri chashm,
Men kimu la‘li labidin aylamak shakkar tama’.

Desangizkim bo‘lmag‘aysiz men kibi devonavash,
Odamilar ichra qilmang bir pari paykar tama’.

Piyr dayr ollida qo‘ydum naqd jon, ey mug‘bacha
Kim manga bor erdi sendin la‘li jonparvar tama‘.

Istadim vaslu vafo dedi, Navoiy qilmag‘il
Bu tama‘, qil gar qilursen mundin o‘zga har tama‘.

367

Istamassen xotiri ushshoq hayroningni jam‘,
No‘qsa nevchun qilmading zulfi parishoningni jam‘.

Ishqing o‘tig‘a ko‘ngul ichra dedim taskin beray,
Buki qildim zori jismim ichra paykoningni jam‘.

Asramoqqa yer ikki ko‘zdin munosib topmadim,
Oritib ko‘zdinki qildim gardi maydoningni jam‘.

Yaxshi bording, ey ko‘ngul, qilsang xud etting ta‘nidin
Itlaringga bersalar kosh aylabon qoningni jam‘.

Gar tabassum vaqtida ko‘rsang labin, ey bog‘bon,
Yelga bergaysen qilib gulbargi xandoningni jam‘.

Ul pari majnunlarig‘a sad‘yak o‘lg‘ay, ey quyosh,
Chunki qilsang zarrai behaddu poyoningni jam‘.

Ey Navoiy, nazming el ko‘nglin parishon ayladi,
Qilding el ko‘ngli uchun go‘yoki devoningni jam‘.

368

Zihi buroqing izidin qamar uzorida dog‘,
Muayyan ikki qarog‘ingg‘a surmani mazog‘.

Chu yorutub yuzung oli falak shabistonin,
Uyotidin uchurub har taraf nujum charog‘.

Sham‘kim sochibon zulf anbarafshoning,
Bo‘lub savomi‘ qudsi eliga atri dimog‘.

O‘tub chu qaddu uzoring sipehri ahzardin,
Bu nav‘ sarv ila gul topmayin yana ul bog‘.

Ulusqa zulmati kufr ichra iztirob erdi,
Yuzung quyosh furug‘idin o‘ldi muncha farog‘.

Kitobing o‘zga kutublarki bordurur ablag‘,

Balog'atingg'a munosib haq aylamish iblog'.

Bu baski ayni inoyat bila ko'zung tushsa,
Tamug' o'tig'a Navoiyni sudrab eltur chog'.

369

Garchi yo'qtur lolazori ashkima paydo qarog',
Dudai ohim bila qo'ymoq bo'lur borig'a dog'.

Gullar o'lmish otashin to o'tlug' ohim tortibon,
Aylamishmen orazing hijronidin gulgasht bog'.

Zulf aro ul oraz uzra zarvaraq har yon erur,
Shom andoqkim yoqilg'ay suvda har jonib charog'.

Oshiq o'ldum ul malaksiymo pari ruxsorig'a,
Uylakim o't sho'lasidin elga garm o'lg'ay dimog'.

G'amdurur ko'nglumda ul shirin sanamni ko'rgali,
Tog' aro Farhod o'lur, kim ko'rdi Farhod ichra tog'.

Davr ranjiddin desankim lahzai sog' o'lg'asen,
Davr ayog'i ichmagidin bo'lmag'il bir lahza sog'.

En Navoiy, chun ko'ngul bir dam ochilmas bodasiz,
Istasang ul o'tni ravshan dam-badam quygil bu yog'.

370

Oh o'ti birla yuzung hajrida qilsam gashti bog',
Lola yanglig' o'rtagay har bir sharar gullarga dog'.

Ko'rgach ul orazni yig'larmen tushub mag'zimg'a jo'sh,
Uylakim, guldin yasharg'ay ko'z qizig' bo'lgach dimog'.

Yuzgakim sanchib binafsha istading husnungg'a zeb,
Go'yi ul gugurt birla ravshan aylarsen charog'.

Dog'u qonlig' chok-chok o'lg'an ko'nguldadur g'aming,
Lola tog' uzra bo'lur, kim lola uzra ko'rdi tog'.

Ikki gavharkim banogushungdadur anjum kibi,
Husn aro oydek yuzung ollida tutmishlar qulog'.

Bodadin bir dam farog'at istama, gar istasang
Davr ahli mehnatidin topqasen bir dam farog'.

Yor ayog'in suvg'a chun soldi ko'zum to'ldi sirishk,
Ey Navoiy, buyla boliqqa kerak mundoq bulog'.

371

Zaif jismim aro bir-birining ustiga dog',
Qurug' yig'och uzadur yofrog' ustida yofrog'.

Evursa har sari tong yo'q yuzni ohimdin,
Ki chayqalur yel agar asru tund bo'lsa charog'.

Chamang'a g'amzada ko'nglumni chekma, ey bulbul,
Ki keldi chug'zg'a vayrona kunji go'shai bog'.

Yoram fatilasi zaxmimni kuydirur har dam,
Magarki qon anga xosiyat ichra bo'lmish yog'.

Kerakki qo'y masa bir dam piyolani qo'lidin,
Zamoni ul ki tilar bu zamona ichra farog'.

Yetishti burnig'a ofatki tutti burnini el,
Yorug'lug'i bila chun sham' bo'ldi kunda dimog'.

Xayoling etti Navoiy boshida manzilgah,
Nedinkn bir tepada jori erdi ikki bulog'.

372

Baski qo'ydung ko'ksuna ko'nglumni olg'an chog' dog',
Jismim o'lmish xirqam ul yanglig'ki maydin dog'-dog'.

Demakim ne dog'dur ko'nglumdakim, o'tlug' ko'zung,
Qo'ydi anda ko'rguzub yuz loba birla log' dog'.

Dog'lar qo'y dum chu mastu oshiq o'ldum nechakim,
O'zni asrab qo'y mas erdi bor ekanda sog' dog'.

Arg'uvoni to'n bila to jilva qilding, vahki, bor
Xasratingdin arg'uvoni shohig'a yafrog' dog'.

Solg'ali o't bag'rimu ko'nglumga hajring, bor ishim.
Tortmoq ko'nglumdin ohu bag'rима qo'ymog' dog'.

Go'yiyo Farhoddek hamroz uchun barq o'tidin,
Lola ermas bag'rig'a har sari qo'ymish tog' dog'.

Ey Navoiy, to'kma o'tlug' ko'nglung uzra ashkkim,
O'rtanur ko'krak kuyar holatda qo'ysang yog' dog'.

373

Zahri hijroning chu ayshim jomini qildi achig‘,
No‘shi vasling elga yetganda menga yo‘qtur isig‘.

Tosh yog‘durg‘andin atfol o‘lmadim, o‘lturdi hajr
Kim suubatda bular andog‘ emas erdi qotig‘.

Ashk aro o‘ldum, yig‘ishtur emdi zulfung shastini
Kim su uzra kelgusi daryo aro o‘lgan balig‘.

Qatra-qatra qon yoshimdin chehram o‘lmish uylakim,
Tim-tim etgaylar qizil kog‘aznikim, bo‘lg‘ay sarig‘.

Yuzda hajringdinki tirnog‘ o‘rni xatlar erdi qon,
Bir-biriga ashkdin su ochibon qildim arig‘.

Olg‘ali dunyo arusin, eyki sochting naqdi jism,
Umr sotib marg olmog‘ anga bu sotig‘-olig‘.

Istaram la‘lig‘a qilg‘aymen chuchuk jonim fido,
Ey Navoiy, anga dermen kelmagay nogah achig‘.

374

Onchakim ul g‘amza surdi ko‘rguzub bedod tig‘,
Surmas elga qatli om o‘lg‘anda yuz jallod tig‘.

Sho‘laliq ko‘nglum aro ko‘r xanjari ishqingni kim,
Bo‘yla otashkorliq qilmaydurur haddod tig‘.

Qatl etib kund o‘lmadi, vah, ne itikdur tiyg‘i ishq,
Kim aning qoshida narm ohancha yo‘q po‘lod tig‘.

Men menu ko‘hi g‘amimkim tog‘ tiyg‘i basdurur,
G‘am sipohi harbig‘a istar esa Farhod tig‘.

Tig‘i ishqing olam ahlin o‘lturub kund o‘lmadi,
Hech qotil olam ichra bo‘yla bermas yod tig‘.

Tiyg‘i g‘amzangg‘a ajal suyi magar bermish qazo,
Kim yasay olmas itik ul nav‘ hech ustod tig‘.

Shasti zulfung birla bahri ashk aro tutqoch meni,
Kesma boshimkim, baliqqa surmadi sayyod tig‘.

Yo‘q bu gulshan ichra imkoni farog‘at bo‘ylakim,

Bargidin har yon chekibdud savsani ozod tig'.

Ey Navoiy, bo'g'zunga hayvon suyidin yaxshiroq
Gar surar qatl etgali ul sarv hurizod tig'.

375

Ko'zungki kufr ila yuz ding'a soldi vayronlig',
Xudoy uchun tiy oni, yo'qmudur musulmonlig'.

Qadingki jilva uza jilva ko'rguzur har dam,
Ajab emas anga hayronlig' uza hayronlig'.

Labingni so'rsam emas tongki to'kti qonimni,
So'rarlar oniki bo'lg'ay birov bila qonlig'.

Demishsen o'lturayin ishq ahlin aylab jam',
Magar bilibsen alar ichra ko'p parishonlig'.

Ne hukm aylar esang husn mulkidakim,
Senga musallam erur xo'blarg'a sultonlg'.

Jununni tark etibon oqil o'l dedi zohid,
Bo'lur emish bani odamg'a muncha nodonlig'.

Deding, Navoiy agar vasl topsa o'lturayin,
Firoqing ichra gumon aylading ani jonlig'.

376

Parini kim desa ul mehri xovari yanglig',
Erur nechukki, degaylar devni pari yanglig'.

Boshimki hajr yo'lida falakdek aylandi,
Ko'zum yoshi erur ul charxi axtari yanglig'.

Firoq sho'lasida pora-pora bag'rim erur,
Demay kabobki ul o'tning axsari yanglig'.

Ko'zung fusungar, aning o'ti otashin la'ling,
Labingda xol itig o't uzra anbari yanglig'.

Junun eln shahimen, tog' avji taxtimdek,
Qush oshiyonlari boshimning afsari yanglig'.

G'animat angla vafo bulbulungg'a, ey gulkim,
Xazon yeli yetishur hajri sarsari yanglig'.

Navoiy, o'zga shahu o'zga kishvar etma havas,
Ki topmag'ung shahi G'oziy bila Hiriy yanglig'.

377

Tog' oshiqliq yukidin xam bo'lurg'a yo'q xilof,
Ko'rki ne nav' o'ldi xam chun qoldi ishq ollinda Qof.

Ishq dashti mo'ridin aylar xazimat ajdaho,
Ajdaho birla nechukkim, mo'r eta olmas masof.

Yor tutar qotig' ko'ngulga ishq o'tining uchquni,
Barq tiyg'i tog'ini ul nav' kim aylar shigof.

Ulki do'zax o'tidin ishq ahlini taxvif etar,
Ishq o'tin chun ko'rmamish tutmoq bo'lur ani maof.

Ishq tiyg'ikim, ko'runmay sanchilur el jonig'a,
Xo'blar mujgonidin go'yo anga keldi g'ilof.

Eyki oshiqsen birovga kelsa har dam yuz balo,
Shukrdin o'zga ne so'z kim aytsang bordur gazof.

Ey Navoiy, bermayin jon ishqdin dam urmakim,
Har nekim der o'lmayin oshiqqadur ul barcha lof.

378

G'amzadin ko'p tiyg' urdung aylabon ko'ksun shigof,
Panja yanglig' tiyg' uchun go'yoki qilding bir g'ilof.

Ne ajab tiyg'ing balo ruxsorig'a mir'ot esa
Kim, ko'runur suvda yuz aksi qachonkim bo'ldi sof.

Vah, ne qotillardurur saf-saf itik mujgonikim,
Har yumub ochquncha ko'z zohir qilurlar bir masof.

Oshiqu Majnunlug'um jurmig'a o'lturdung meni,
Garchi bor el ollida Majnun bila oshiq maof.

Ishq vodisinki oson deb emishsen, ey ko'ngul,
Sen azimat qilki, men ajzing'a qildim e'tirof.

Ulmayin ishq ichra kim lof ursa bozar qilmag'il,
Gar desaki tarki lof ettim erur ul dog'i lof.

Ey Navoiy, zulfu qaddin gar demishsen mushk bid,
Yor avf etsunki, aytibsen xato birla xilof.

379

Orazing xurshidi keldi axtari burji sharaf,
Davrida xat shomi mushk oso yuz urmish har taraf.

Dog'ima otqan o'qung gar tegmasa jismimdadur,
O'qni band aylargadur tufroq uza qo'yg'an hadaf.

Ulki yub ketmas qo'lidin baski nohaq to'kti qon,
Vah, ne hojatkim xino birla yana rang etsa kaf.

Gar ota Yusuf, ona bo'lsa Zulayxo filmasal,
Mumkin ermas kim habibim sen kibi kelmak xalaf.

Kimdur, ey gulrux ma'ni husni savtung janbida,
Yangi oy birla quyosh jirmidin o'lsa changu daf.

Ey fano ko'yiga ozim chun tavakkul bo'ldi rost,
Har necha bu yo'l maxuf o'lsa qadam ur lo taxaf.

Gar talaf bo'ldi Navoiy umri ishq ichra ne g'am,
Shukr bore bo'lmadi zuhdu riyo ichra talaf.

380

Boda xushtur gar harifim bo'lsa bir yori zarif,
May harifn gar zarif ermas anga ermas harif.

Ul sifat zoting teng latofat aynidin jonbaxshdur
Kim, hamono oni mazhar qildi ismi-l-latif.

Za'fdin gar dardi ishqingdin shikoyat ayladim,
Ishq shar'i ichra ermas mo'tabar qulli zaif.

Xoki poyingni maloyik qildilar toji sharaf,
Olloh-olloh, kim ko'rubtur sen kibi zoti sharif.

Za'fim andoqdurki, dam ursam erur bimi halok,
Ne uchunkim ul taxarrukdur menga behad anif.

Davr ranjiddin tilarmen mayg'a tushmak uylakim,
Mayg'a tushgan qil kibi g'arq o'lsa bu jismi nahif.

Ey Navoiy, qilg'ali tab' ahli jinsi she'r nazm,
Nazming o'ldi barchasig'a qofiya, balkim radif.

381

Novaking tokim erur kuygan ko'ngulga mo'takif,
O'rtaqan yo sabb qilg'an dog' aro o'lmish alif.

Yoshurun kofur ko'zungdin qasd aylar, vah, ne sud,
Xiyla aylab sheva mehrob ichra bo'lmoq mo'takif.

Deb emishsen o'lturay kim desa oshiqmen senga,
Tiyg' surgilkim men o'z jurmumg'a bo'ldum mo'tarif.

Egri boqmoq birla ul ko'z qatl etar ushshoqni,
Go'yiyo bemorlig' etmish mizojin munharif.

Yor vaslin istagan qilsun ibodat demakim,
Munda bir maqsud erur lekin rivoyat muxtalif.

Shayx aytur pir karomotini har dam o'zga nav',
Go'yiyo nayson bo'lur g'olib kishi bo'lsa harif.

Markabu ishqu fano mendek, Navoiy, zinhor
Qil inon azmini sen mayxona sari mun'atif.

382

Qotil ko'zung atrofida mujgon chekibdun uyla saf
Kim, qatl etar hangomada qilg'ay hujum el har taraf.

Oy, kun ota birla ona farzandi sen bo'lsang ne tong,
Kim sen samindursen valek ul ikki andoqkim sadaf.

G'am zulmatida istayu la'li labing o'ldum valek
Hayvon suyi topsam ne g'am gar bo'lsa ham umrum talaf.

Vaslingg'a muhlik hajridin dedim musharraf bo'lg'amen,
Lekin sening ishqing aro o'lsam erur ul ham sharaf.

Jon naqdini ovuchlabon kelmish edim vasling tilay,
Muhlik firoq ul naqdni oldi urub ilgimga kaf.

Gar besabrliq aynidin nargis ko'zungdin lof urar,
Ahli nazar anglarkim ul ham ko'r erur, ham badalaf.

Ey mutribi zuhra jabin, bu nag'makim chekting hazin,
Kamdur jalojil gar nujum o'lsa senga xurshid daf.

Bo'lmas niqob ochsang dag'i chun hall sirri lav kashaf,
Tolibg'a avlo aylamak tahsil ganji man'araf.

Ul novak afkan qilmasa ko'ksin Navoiyning nishon,
Tong yo'q chu aylabtur anga xurshidni gardun hadaf.

383

Chok ko'nglumnn olib dardini qilding taz'if,
Meni bedilg'a ani bermas esang qil tansif.

Kufri zulfini qo'yub kim desa, islomg'a kir,
Bordur islom elini kufrg'a qilmoq taklif.

Yuzung ollida quyosh vasfini qilmolig' erur,
Sham' nurini quyosh ollida qilmoq ta'rif.

Husn sinfida yuzung vasfida mingdin bir emas,
Oshiqing yuz ming esa har biriga ming taz'if.

Dardu ranjing bila borini qilibmen mamlu,
O'qlaring zaxmiki, ko'nglum aro solmish tajvif.

Hajr o'ti ichra menga ishq beribtur varzish,
Voizo, do'zax o'tidin yana qilma taxvif.

Necha masjidida Navoiyni tilarsen, ey shayx,
Tilasang ani, ketur maykada sari tashrif.

384

Bazm aro gar yo'q may bila daf,
Ham yomon ermas un bila kaf.

Soqiyi gulrux, boda ketur
Kim, menga haddin oshti shaaf.

Davr ila dayrda may chekali,
Chekmak necha masjid aro saf.

Bodag'a bersam jon naqdi,
Bo'lmoq uchundur naqdi talaf.

Kel berikim yo'q senga vubol,
Lekin erur ko'p bizga sharaf.

Shayx riyoyi foniy emas,
Ul taraf o'lsun, yo bu taraf.

O'qung uchun xasta Navoiy
Ko'zi qarosin qildi hadaf.

385

Tong yo‘q urmoq yuz bu sargardoni mahzun har taraf,
Ne ajab ursa quyundek po‘ya Majnun har taraf.

Ko‘zlarim bog‘i guliston bo‘lmysh ul yuz shavqidin,
Bargi gullardur sochilgan ashki gulgun har taraf.

Dasht aro Majnunmen ammo tog‘ aro Farhod edim,
Tog‘lar dardim yukidin bo‘ldi homun har taraf.

Aqlu hushum kishvari, gar bo‘lsa vayroi, yo‘q ajab,
Ko‘z yoshimdin kim oqar andoqki Jayxun har taraf.

Hajr shomi anjum ermasturki ohim o‘tidin,
Qatra terlardurki zohir qildi gardun har taraf.

Ey xusho, mug‘ dayrikim din naqdi toroj etkali,
Zohir etgay jilva bir tarsoi mavzun har taraf.

Ko‘yiga topmas Navoiy yo‘l raqibi ta‘nidin,
Go‘yiyo ul it hurubdur aylab afsun har taraf.

386

Gar tanimda zohir o‘lmish dog‘i hijron har taraf,
Jonda xud yuz ancha bordur dog‘i pinhon har taraf.

Ishq sahrosida menmen soyir andoqkim quyun,
Dema sargardon kezar Majnuni hayron har taraf.

Ko‘yiga pinhon borib jismim ne yanglig‘ yoshuray
Kim, qayon borsam yaralardin borur qon har taraf.

Ko‘nglum ichra tushti bir xori xasak, ya‘ni ko‘ngul,
Toki andin chiqqali bir no‘gi paykon har taraf.

Hinduidur bul ajab nozi magar yuz davrida,
Hind eli ahli tamosho xayli mujgon har taraf.

Toza bo‘lsun ul bahori husnkim, onsiz ko‘zum
Durfishon o‘lmish nechukkim, abri nayson har taraf.

Har taraf olam aro yuz fitna tushti, rahm etib,
Tavsaningni solmag‘il qilg‘anda javlon har taraf.

Dayr ichinda netti tirguzsang meni, ey mug‘bacha,

Jomi davrungdin tomar chun obihayvon har taraf.

Chun Navoiydek havoyi bo'ldum ul oy hajridin,
Ne ajab yeldek yuz ursam tortib afg'on har taraf.

387

Jonim ichra za'fdur yuzlangali jonimg'a za'f,
Bo'lmasun jononima za'f o'lsa, o'lsun jong'a za'f.

Orazida tobu yo'q og'zida kulgu, go'yiyo
Mehri tobidin erur ul g'unchai xandong'a za'f.

Evrurulda boshida za'f ayladnm go'yo asar,
Qildi oning za'fidin bu zori sargardong'a za'f.

Hayratim za'fig'a mundoq aylamish behud meni,
Za'fig'a hayron qolib bo'lmish meni hayrong'a za'f.

Bistari gulgun uza ul nav' uzalmish za'fdin,
Kim uzori uzra bo'lsa nargisi fattong'a za'f.

Soqiyo, bir jur'a birla quvvating'a bois o'l,
Kim base g'olibdurur bu xastai hijrong'a za'f.

Ey Navoiy, yor za'fi buzdi ko'nglum uylakim,
Mamlakat bo'lg'ay xarob o'lg'an zamon sultong'a za'f.

388

Jahon zoli ham makr etar, ham nifoq,
Ani to'rt mazhabda qil uch taloq.

Nechuk deyki ruxsoridin olma ko'z
Ki, men aytmonkim aning sari boq.

Saning so'ngungga yoymish oq sochini,
Emasdur yuzi mehr yuzidin oq.

Qoshi uzra qavsi quzah vo'smasi
Vafo rangidin keldi, albatta, toq.

Desang qolg'ay obod dinning uyi,
Bu bedin bila bo'lmag'il hamvisoq.

Tajarrud tariqini bil mug'tanam,
Taqaayyud g'alvasidin o'lg'il yiroq.

Navoiy, o'zungni qil ul nav' fard,
Ki o'zluq ham sol o'zungdin qiroq.

389

Sipehr bog'in nujum vardi qildi ul nav'kim havarnaq,
Yuzidin ul sham' anjuman ichra soldi yuz ming safogo ravnaq.

Qamar masallik shabistonimizni andoq yorutti go'yo,
Ki charx bog'i quyoshdin andoq munavvar o'lmaydur erdi mutlaq.

Uzori mehriq'a turrai shomini har tarafdin qilib mutarro,
Bu turfakim mehr chashmasidin zaqan hubobnn osib muallaq.

Xirom vaqtida sur'atidin yuziki terlab bo'lub biaynih,
Gul uzra shabnam, yo'q ersa xurshid uza sochilg'an sig'or zibaq.

Tilida o'n loba bo'lsa muzmar yuz husnu lutf mudg'am,
Jo'zida yuz g'amza bo'lsa mamlu, qadig'a ming nozu jilva mulsaq,

O'ng iligida bir safina, lekin bu xasta ash'oridin muhallo,
So'ng ilgida shisha ichra may, lek la'ldek muravvaq.

Bu mushkul ila kirdi kulbam ichra yonimg'a keldiyu tutti maskan,
Hasad o'tidin yaqin edikim erib to'kulgay sipehri azraq.

Ne xush qoldi menga, ne toqat, ne sabr qoldi menga, ne orom,
Chu ko'rdi o'lgum, kulub to'la qildi boda daryosi ichra zavraq.

Ichib menga dog'i tutti chun behud erdim og'zimg'a quydi ani,
O'lub esam ham tirilsam ul dam yaqin jonim erur mening haq.

Mengaki ishq ichra buyla kom o'lsa tarkin etmak erurmu mumkin,
Nechukki taklif qilsalar loda shayx birla faqihi ahmaq.

Navoiyo, ishq tarkin etma, qadahni ham qo'yma ilikdin,
Ki dahr muhitida mundin o'zga erur ne qilsang xatoyi mutlaq.

390

Meni aylabturur bir qotili paymonshikan oshiq,
Ki tig'i zulmidin o'lmish meningdek yuz tuman oshiq.

So'rarkim, oshiqim senmu, muqir bo'lsam halok aylar,
Erur bu turfakim yolg'on dey olmonkim, eman oshiq.

Agar ishq etgi vayron xonumonim pok emas nevchun,
Ki chun ozim fano ko'yigadur, naylar vatan oshiq.

Gar o'lsang ishq tog'i tig'i zaxmidin yalang g'am yo'q,
Ki bas ham lolalardin aylasa qonlig' kafan oshiq.

Qazib g'am tog'i tosh ostida o'lmak ne edi mendek,
Gar ermas erdi bir shirin sanamg'a ko'hikan oshiq.

Visol imkon emas to bo'lsa o'zluksin sari mo'e,
Bas o'lg'ay farz kim qilg'ay fano tavrini fan oshiq.

Navoiy, shodsensim, o'lturur ushshoqin, ammo ko'r,
Ki sendeklarni dermu bore ul siymin badan oshiq.

391

Bir qatla bo'lsa erdi ul gul'uzor oshiq,
Bo'lg'aymu erdi muncha ollinda xor oshiq.

Ishq ichra kuysa erdi bir tun, qilur edi rahm
G'am shomi oh o'tidin chekkach sharor oshiq.

Xoro ayog'in afgor etmay ne fikri bo'lg'ay,
Gar qilsa xora birla ko'ksin figor oshiq.

Jonni fidosi qilsam ta'n etmangizki, bordur
Yor ollida o'larga beixtiyor oshiq.

Sham'i jamolin ochqach o'rtanmagim ne tongkim,
Kuymak aro keraktur parvonavor oshiq.

Ishq ichra ixtiyoring gar yo'q, bu mo'tabardur,
Bo'lsa kerak fanodin bee'tibor oshiq.

Oshiq esang, Navoiy, ko'p za'fdin toriqma,
Ne bo'lg'usidur o'lmay zoru nazor oshiq.

392

Ashkdin jismim binosin qo'ymadi obod ishq,
Ohdin berdi vujudum tufrog'in barbod ishq.

Hajr aro g'urbat yana bemorliq birla junun
Qildi jonim qismati bu nav' yuz bedod ishq.

Sho'lasidin tushti o't olamg'a ul yuz hajrida
Har qachon ko'nglumni qildi o'rtamak bunyod ishq.

Hajru dardu sabrsizliq keldilar qotil bari,

Lek bu fan ichra bordur barchag‘a ustod ishq.

Yuz fasonam bor ani ko‘rgan zamon arz etgali
Jilva qilg‘ach, voykim, bermas biri ham yod ishq.

Qatlini ishq ahli topmas jon berib, to ayladi
G‘amza tig‘i birla mahvashlar ko‘zin jallod ishq.

Sendin o‘rgangan kibi Laylou Shirin zulmu kin,
Mendin o‘rganmak kerak Majnun bila Farhod ishq.

Vasl tahsili uchun, ey shayx, taqvo qilma amr
Kim, fano oyinin aylabtur menga irshod ishq!

Ey Navoiy, oqibat ko‘yida sen bo‘l shodu xush
Kim, meni dardu balog‘a aylamish mo‘‘tod ishq.

393

Senga ne g‘am men kibi majnuni shaydodin yiroq,
Ish mengadur sen parivash hurisiymodin yiroq.

Hajr dashtida quyundek har taraf sargashtamen,
To tushubmen ul xiromon sarvi ra‘nodin yiroq.

Oy jamolin istamonkim, ko‘rgamen olam aro,
Bir dam o‘lsam ul jamoli olamorodin yiroq.

Degasen shomi ajal umrum quyoshin yoshirur,
Gar zamone bo‘lsam ul zulfi sumansodin yiroq.

Gar meni rasvo o‘larmen sensiz, ey oromi ruh,
Ham yiroq ermas agar bo‘lsang bu rasvodin yiroq.

Qilma ko‘p, ey shayx, aybim xonaqahg‘a yetmasam,
Kim xarobot ahli xushroq ahli taqvodin yiroq.

To yiroq tushmish Navoiy yor agar yod etmadi,
Qilma ko‘nglidin munung, yorab, aning yodin yiroq.

394

Chehra gulgun safhasig‘a qilding afshon zarvaraq,
Yo magar raxshon kavokib zohir aylabtur shafaq.

Gar varaq ziynat topar xatdin vale xat yozmayin,
Turfa suvrat birla olam ofatidur ul varaq.

Gulshan ichra qismat etting la'lidin jon shirasi,
Sifra gar gul ochsa, gul yafrog'laridindur tabaq.

Xaydin ar bo'lmish jamoling sham'i ravshanroq ne tong,
Chun tushar o't ichra aylar sho'lani afzun araq.

Ishq abvobin yozarg'a yaxshi jismim xomasi,
Xosakim tig'i firoqing ayladi boshimni shaq.

Ishq darsin garmro'lar bildi yo'q afsurdalar
Kim, kishi to o'rtamas o'z lukni bilmas bu sabaq.

Bulbulu guldek Navoiy birla diydori nekim,
Ul iki mafhumg'a yo'q bu ikkidek mo sadaq.

395

To meni mehnat tuniga muhtalo qildi firoq,
Ro'zgorimni savodidin qaro qildi firoq.

Qon yoshim oqmog'lig' erdi dard ila g'am hojati,
Hojatin o'z qavmu xaylini ravo qildi firoq.

Oqibat to naylagay bori ko'ngulga dardni,
Ko'p su'ubat birla xolo ibtido qildi firoq.

Jonu ko'nglum bir-biri yig'larlar o'z ahvolig'a,
Go'yiyo ko'ksun uyin motamsaro qildi firoq.

Vaslig'a shukr etmagan bo'lsam maxalli ta'n emas,
Chun yuz onchakim kerak erdi sazo qildi firoq.

Davr ko'rkim, ulki ichti bir qadah no'shi visol,
So'ngg'i qatla zahr ila jomin to'la qildi firoq.

Har dam onsiz yuz o'lum erdi, Navoiy jonig'a,
Bir o'lum birla bu dardig'a davo qildi firoq.

396

Hajr aro zaxming kibi bo'lmas menga kam ishtiyoq,
Balki husnungdin bo'lur afzun damodam ishtiyoq.

Ishtiyoqim bahridin olamg'a tomsa qatrai,
Jong'a yetgaylar chekardin ahli olam ishtiyoq.

Garchi bo'ldum dard tog'i, lek qaddim za'fdin
Ayladi ostig'a qolg'an qofdek xam ishtiyoq.

Hajrdin yolg'uz emas kuymakligim kim onsizin,
O'rtagan jonimni ham hijron erur, ham ishtiyoq.

Ishtiyoqim furqatig'a chora qilg'il, ey rafiq,
Kim xarob aylabturur holimni mahkam ishtiyoq.

Dilrabolar otashin la'lidadur andoqki o't,
Furqat ahlining qatig' jonida mubham ishtiyoq.

Oh dudidin qaro ermas Navoiy qisvati
Kim, aning o'llig'a solmish buyla motam ishtiyoq.

397

Solsa partav tom uza chiqqanda ruxsori ochuq,
Bir quyoshtur tushsa har uy ichra tunglukdin yoruq.

Sovug' ohikim chekarmen gar o'lur oqmoqda ashk,
Chashmalarda su bo'lur issig', havo bo'lgach sovuq.

Tengri ollida tonug' o'tkar demakim, kimsani
Menchasevmasse bu ishga xud erur tengri tonuq.

Lablaringnikim uchuq tutmish hamul hay'at bila,
Og'zing andoq g'unchadurkim tushmamish andin chobuq.

Dog'i o'rtarga chaponim ichu toshi qolmadi,
Bog'ladim marham chaponidin qoldi gar eski momuq.

Gar yozuqsiz o'lturursen g'am yomon, lekin g'amim
Munchadurkim bo'lmag'ay nogah senga andin yozuq.

Yori dilxohing chu topting, tengdurur vaslu firoq,
Haq rizosin chunki qazg'onding ne uchmoq ne tomuq.

Soqiyo, may tutg'ali qo'pmoq base taklif erur,
Qo'y takallufniyu qo'p, lekin menga o'ltur yovuq.

Za'fi ko'plukdin Navoiyning kam o'lmas nolasi,
Ne munofidur fig'on bulbulg'a bo'lmog'liq oruq.

398

Ey kalomi jonfizoing la'li jondin yaxshiroq,
La'li jonbaxshing hayoti jovidondin yaxshiroq.

Garchi hajringdin yomon holatdamen, lekin menga

Kimki andin yaxshiroq yo‘q, sensen andin yaxshiroq.

Xalq tarki ishqing aylarga birovni qatl uchun
Gar tilarsen, topmag‘ung men notavondin yaxshiroq.

Ishq sahosida yod etmang vatandin, ey xirad,
Qim bu nav‘ ovaraliq yuz xonumondin yaxshiroq.

Istasang, ey ishq, Majnun o‘rnig‘a sargashtae
Bilki, topqung yo‘q bu rasvoyi jahondin yaxshiroq.

Dayr aro yaxshi-yomon ollida bosh qo‘ysam ne tong,
Qimki yo‘q andin yomonroq, men yomondin yaxshiroq.

Ey Navoiy, xurdai nazmingg‘a isloh istasang,
Kimsa qilmas oni shohi xurdadondin yaxshiroq.

399

Ashkdin bo‘ldi qarorg‘an kulbayi vayronim oq,
Kulbai vayron demakim diydai giryonim oq.

Ishq o‘tining dudidin hindu bo‘lubmen yorg‘a,
Ashk yug‘andin nechuk bo‘lg‘ay tani uryonim oq.

Baski ko‘z bog‘ig‘a berdi orazing hijroni su,
Har sari gullar ochibdur bu iki bo‘stonim oq.

Sabiy tifli maktabimen, o‘rgana olmon sabaq,
Yig‘lamoqtann chun bo‘lur lavhi dabiristonim oq.

Vah, ne kun bo‘lg‘ayki nogah ul quyosh aylab tulu’,
Yuzidin bo‘lg‘ay- qarorg‘an hujrau ayvonim oq.

Shomi hajrim etsa, tong yo‘q, nogahon gar subhidek,
Jilvagar bo‘lsa libosin aylabon jononim oq.

Chun oqizding zori jismimni bahori saylidek,
Yor ko‘yi jonibi, ey ashk, bo‘lg‘an qonim oq.

Ro‘zgorim dayr aro qildi qaro chun mug‘bacha,
Qolmag‘an bo‘lsa tong ermas chehrai imonim oq.

Ey Navoiy, xalqni baskim o‘qurda yig‘latur,
Ashk saylidin bo‘lur borg‘an sari devonim oq.

400

Mushkil ishtur uyda bir g'oyibni har dam yo'qlamoq,
Lek muhlik yo'qlag'andin so'ngra istab topmamoq.

Kimga kim yuzlansa bu shiddat, ne tong olam yuzin
Ohu ashki sarsaru to'foni birla qo'zg'amoq.

Telba itdek hajar so'zidin kelurmen o't sochib,
Ofiyat ahlig'a avlodur yo'lumdin tarqamoq.

Ne junundur ul quyoshtin ayru hijron dashtida
Goh qo'rqub soyadin qochmoq, gah oni quvlamoq.

Tog' etaginda gar ag'narmen junun ifrotidin,
Istaram ul pardani uryon tanimg'a chirmamoq.

Turfadur tog' avjida har lahza kulmak barqdin,
Chun bo'lur mufrit mening birla bulutqa yig'lamoq.

Men chu kechtim ishq aro boshtin, malomat qilmangiz,
Kim ajabtur boshsiz elning qulog'in to'lg'amoq.

So'zni angla, soqiyo, mast et meni ul nav'kim,
Bo'lmag'ay mumkin menga davr ahli so'zin anglamoq.

Senda noz o'ldi, Navoiyda nnyoz, ermas ajab,
Kim sen oni qarg'ag'an sayi, seni ul alqamoq.

401

Ul parivash muddaiyg'a mehribondur, bizga yo'q,
Filmasal ollida aning itga sondur bizga yo'q.

Ko'yida itlarga maskandur vale qovlar meni,
Vahki, hamdamlarg'a anda xonumondur, bizga yo'q.

Elni har dam o'lturur, bizni bu g'am o'lturdikim,
Lutfi oning o'zgalarga har zamondur, bizga yo'q.

Tong emas gar oh xoki tanni barbod aylasa,
Gardg'a chun ostonida makondur, bizga yo'q.

Itlari mehmon bo'lurg'a yo'q hadim, ne nav' dey,
Kim ul oy maxsuslarga mehmondur, bizga yo'q.

Hay, deguncha chun o'tar ham ayshu ham g'am, bas ne g'am,
Gar falakdin elga ayshi begarondur, bizga yo'q.

Qismat ar dilxoh ila ermas, Navoiy, shukrkim,
Elga bu ish mujibi ohu fig'ondur, bizga yo'q.

402

Demangiz ahbobkim qilmasmusen bas yig'lamoq,
Kim menga tengri nasib etmish tunganmas yig'lamoq.

Asran olmay o'zni ashkim tutti dashtu tog'ni,
Nechakim Farhodu Majnun dedilar bas yig'lamoq.

Mastu ushshoqmen dog'i ko'nglumda ayrilg'an kishi,
Ey musulmonlar, ne tong men zori bekas yig'lamoq.

Tong emas jismim oqizg'uncha ko'zum gar to'kti ashk,
Ne ajab abri bahori oqqucha xas yig'lamoq.

Tiyra hajring shomida gar jon talashmoq, tongg'acha,
Boshima sham'u surohi nedurur bas yig'lamoq.

Dahr bog'idin vafosizlig' agar fahm etmadi,
Nega shabnam ashkidin fan qildi nargis yig'lamoq.

Ey Navoiy, toqini men dog'i ashkimdin yiqay,
Chun menga qism etti bu charxi muqarnas yig'lamoq.

403

Ko'nglum bo'lur g'aming tuni har lahza qayg'uluq,
Chun shom bo'ldi har nafas ortar qarong'uluq.

Ul ko'zki olam ahlidin olmishtur uyquni,
Baxtim kibi ne ayb agar bo'lsa uyquluq.

Sabru qaroru hushni olmog'lig'ing nedur,
Ey jonlar ofati, senga jonimdur olg'uluq.

Dashti firoq ichra tirik yo'q chu vahshu tayr,
Go'yo yeli samumu giyohidur og'uluq.

Mug' dayri azmidin meni man' etma, ey rafiq,
Bu yo'l erur chu ahli malomatqa borg'uluq.

Andin falakni ilmas ekin ko'zga piri dayr,
Kim bu erur haqiru janobi aning uluq.

To g'amdadur Navoiy anga dahr tiyradur,
Shod anglamas ulusni birov bo'lsa qayg'uluq.

404

Birov jismig'a o'tsa ul siymtan o'q,
Mening jonimg'a sanchilur yuz tuman o'q.

Budur turfakim, bo'yla holimni anglab,
Menga etmas ul sho'xi novakfikan o'q.

Boshoqdin yog'ar obihayvon ulusqa,
Chu yog'dursa ul qotili safshikan o'q.

Ko'p o'q otmakim, gul yuzung furqatida
Erur xasta ko'nglumda har bir tikan o'q.

Qoshingdin tushibmen yiroq, yodin o'qdek,
Menga za'fdin bo'ldi go'yo badan o'q.

Qadah qolg'anin istakim charx o'qidek
Bas yog'dirur charxi bedod fan o'q.

Navoiyu gulshanki bir guldin ayru,
Manga basdurur kunji baytul xazan-o'q.

405

Kimki vasli ichra yoqsang sham' ulfat, ey rafiq,
Ko'z tut ul sham' o'tidin-o'q dog'i furqat, ey rafiq.

Vasl sofi mumkin ermas, chunki bedardi firoq
Zinhor ul boda sori qilma rag'bat, ey rafiq.

Vasl no'qkim ishq lafzin tilga mazkur etmagil,
Har nafas ko'rmay desang yuz nav' shiddat, ey rafiq.

Kuyma har ne mehr o'tig'a, gar desang har dam seni
Qilmag'ay kul sho'lai anduhu g'ayrat, ey rafiq.

Sho'x chobuklar g'ubori tavsanig'a solma ko'z,
Yuzda istar bo'lmasang gardi mazallat, ey rafiq.

Boqma guldek yuz uza xo'y shabnaminkim, buzmasun
Aql ila sabring binosin seli ofat, ey rafiq.

Gar solib yuz mnng balog'a mendek o'zni bo'lmasa
Ishqsiz bir dam senga ham sabru toqat, ey rafiq.

Toki mumkindur kezib bir mehribon yor istasang,

Bag'ri toshlarni sevarga qilma jur'at, ey rafiq.

Gar Navoiydek boshing'a tushsa bir qotil g'ami,
Anda dog'i ko'rgasen ne bo'lsa qismat, ey rafiq.

406

Sanoyi zoting ichra topib ajz ahli idrok,
Gahi lo tuhsiy antib zamone mo arafnok.

Ne yanglig ahli idrokki chun gardung'a surdi,
Ko'ziga surma qildi g'uborin xayli aflok.

Ziloli sun'ung ichra sipehru sadra shoxi,
Tengizda ul hubobi, bu ham andoqki xoshok.

Kamoli qudratingdin xirad ul nav' bo'lub lol,
Ki hayratdin hamisha qilib isba'ni misvok.

Firoqing so'gi ichra kecha ko'zdin sochibon ashk,
Visoling hasratidin yaqosin subh etib chok.

Yorimchuq pashsha neshi bila ojiz qilursen,
Nechakim til yanglig' qavidur xasmi bebok.

Chu tuzdung husi bog'in uzoru qadni qilding
Birin gulbargi ra'no, birisin sarvi cholok.

Visoling ko'zgusiga jilo berding kulidin,
Aningkim ishq o'tidin vujudin o'rtading pok.

Navoiy hamding aytur, ajab yo'q gar tiliga
Inoyat lujjasidin ketursang gavhari pok.

407

Qolibmen za'fdin baskim, ul oy otti menga novak,
Teri birla so'ngak, lekin so'ngak o'qlar teri ko'nglak.

Chidarmen har necha zaxm ursa ul qotil, vale bo'lmas
Chidamoq gar birin o'z uzvida qilsa birov o'lchak.

Maloyik domi zulfidin qutulmas, vah, qutulg'aymu
Xazin ko'nglum qushig'a aylasa ul halqadin ilmak.

Habibim husni vasfin uyla muhlik anglakim, bo'lg'ay
Qoshida qissai Yusuf bir uyqu kelturur cho'pchak.

Men o'ldum noladin, noz uyqusidin yor ochmas ko'z,
Ne sud andinki hijron shomi bo'lg'ay ko'zlarim sergak.

Qaro qayg'u meni eltib qaro zulfung uchun har tun,
Qaro boshni tutub ovuch qaro yerga kirib tirsak.

Yema g'am telba ko'nglum ranjidan muhlik jafong ichra
Ki, men o'lgay edim o'lsa kishi chekmak bila emgak.

Agar husn o'lsa qotil, zor ne darveshu ne sulton,
Vagar ishq o'lsa komil, yor ne hinduvu ne o'zbek.

Erur ahbob ishqining qusuri husni nuhsidin,
Jamolu noz to ko'prak, niyozu shavqi ham ko'prak.

Desang ogah bo'lay, maydin o'zungni hech bilmas qil,
Qi g'aflatdur fano tavrada o'zni bir nima bilmak.

Navoiy ul yuzu lab shavqidin nogah navo cheksa,
Dam urmas bulbulu to'tiki, budur kajja, ul biltak.

408

Hajrkim har dam meni bevahmu bok aylar halok,
Gar munga rozidur ul xunrez bebokim ne bok.

Qaddi shavqidin dedim ko'ksunga tortay bir alif,
Ishq tiyg'i tez edi ko'ksun sarosar bo'ldi chok.

Tiyri boroni firoqingdin tanimni istamon,
Kim ko'zungga uchrag'aykim bo'lmish asru sahmnok.

Husn mir'oti ochar kuygan ko'ngul xokistari,
Nechakim ul bo'lsa nuri poku bu bir tiyra xok.

Ishq o'ti ta'sir etar el necha nohamvor esa,
Barq sayrig'a ne g'am yer gar biyikdur, gar mag'ok.

Pok husnung qadrin usruk ko'nglum anglari uchun
Kim balo soqiylaridin ishq jomin ichti pok.

Dema, kim erkin Navoiy xasta ko'ngliga talab,
Ey ko'ngul, zaxmig'a marham ayni matlubi sivok.

409

Tig'i ishqingdin ko'ngul har yon og'izdek bo'ldi chok,
Bu og'izlardin ne tong cheksam fig'oni dardnok.

Sharbati hijron bila qatl aylading ahbobni,
Kimsa hargiz do'stlarni zahr ila qilmas halok.

Jon qushi o'rtanmasun deb yopma o'tlug' chehrakim,
Sham' o'ti ko'rgach kuyardin aylamas parvona bok.

Mehrdek yor evrulur boshig'a har sargashtakim,
Zarradek qilsa havoyi ishq'i ichra o'zni pok.

Orazingdin yo'q ajab tushsa ko'ngul zaxmig'a o't,
Mehrdin ko'prak bo'lur mahrur har yerkim mag'ok.

Istasang yetgach fano yeli senga bo'lg'ay uruj,
Faqr ko'ynda burun qilmoq kerak sen o'zni chok.

Ey Navoiy, yor agar ko'nglumga kirmak istadi,
Zaxmima marhamcha bordur qilgani ko'ksumni chok.

410

Yor bo'lmish o'rtada hijron tariqin solg'udek,
Aqlu, hushu, jonu, ko'nglum xayli ham qo'zg'olg'udek.

Yor borib aqlu, xushu, jonu, ko'nglum qo'zg'asa,
Tan yetib ko'z bul ajab holimg'a boqib qolg'udek.

Boshni holokim erur fursat soloyin ollida,
Tundlug'din garchi ermas oni yerdin olg'udek.

Soqiyo, may tut, mug'anniy, navha ohangini chal,
Kim sipohi umrum o'lmish kavsi rihlat cholg'udek.

Hajr aro, ey Hizri farrux pay, qo'lum tutkim erur
Po'ya urmog'din bu vodiy ichra bag'rim tolg'udek.

Hulla gulbargidin etting, pardai jonimdin et,
Bo'lsa oning ustida nozik taning tovsholg'udek.

Ey ko'ngul, naqdi hayoting qil fano yo'lida sarf,
Hayf erur, gar bo'lsa umri Nuh uchun sayg'olg'udek.

Bir zamondur umri azmi dasht etib osuda bo'l,
Bo'lsang abnoyi zamon bedodidin qiynolg'udek.

Ey Navoiy, zavraqi jisming ne tong bo'lsa g'ariq,
Bahri ashk o'lmish chu har dam ohdin chayqolg'udek.

411

Og'zikim so'zda Masihodek qilur elni tirik,
Bas uluq so'zluksdurur garchi erur asru kichik.

Qaddi qo'pqach sarv agar tushsa ayog'in o'pgali,
Yo'q ajabkim, past o'lur soya quyosh bo'lg'ach biyik.

Ham o'shul tufrog'din sochib qurutung nomani,
Yozsangiz ul oyg'a jismim tufrog' o'lg'andin bitik.

Tig'i zaxmin bog'lasa ahbob g'am yo'q, ey ko'ngul,
Bir eshik bog'lansa ishq ichra, ochilg'ay yuz eshik.

Hajr toshin boshima, mehnat balosin jismima
Qanda bilgay ishq anga ko'rguzmagan qotig' irik.

Uchqil, ey bulbul, bu gulshandin nedinkim, har necha
Gul vafoda kund erur, javr ichradur xori itik.

Gar Navoiy qatlig'a kelmaydur ul usruk, nega
Bas etak sanchib, qilich tortib, shimolibdur ilik.

412

Buki ko'ksun choki tikkan ignadin bo'ldi to'shuk,
Ko'nglakim chokidek o'lmishtur vale andin churuk.

Jonfizo la'ling balo qotil ko'zung hijronida
Uyla holim borkim, bilmon tirikmen yo o'luk.

Xotami la'ling agar og'zima yetgach, tishlagum
Muhr etarda mum yopushqan kibi bosqach uzuk.

Furqatingdin loladekdur chok-chok o'lg'an ko'ngul,
Negakim ham qon aro bo'lmish bo'yog'lig', ham kuyuk.

Otashin la'ling agar jonimni o'rtar, tong emas
Kim, erur asru isig', nekim erur asru chuchuk.

Dema dashti ishq aro miskinki ishq ahli qani,
Itti bu poyoni yo'q sahroda har yon bir suruk.

Ey Navoiy, faqr yo'linda burun o'zluksni sol
Kim, bu yo'lda po'yag'a mone'dur ul ortuqsi yuk.

413

Ey tani xoki xadangingga nishon bo'lg'on kesak,
Ham bu ma'nig'a quruq boshim kesak uzra so'ngak.

Bir yoqoni qo'ymading qilmay etakka tegru chok,
Raxsh to surdung yoqangni sindirub, sanchib etak.

Zohir aylarsen yadi bayzo qilurda elni qatl,
Tig' urarda yeng shimolib kim ayon etsang bilak.

Gul bila nomardum el andoqki uzgay g'unchani,
Yig'ib iting yuz pora bag'rimni, jam' qilding yurak.

Rishtai jon yanglig' asray tushsa ilgimga dami,
Kim xilol o'rnig'a shirin la'lingga yetgay ipak.

Hajr shomi dardu g'amni boshima yog'durg'ali
Bo'ldi anjum birla charxi chanbari go'yo elak.

Ul pari ishqida chun o'ldi Navoiy, anglangiz
Kim, mujannindur isi qabrig'a butsa har chechak.

414

Xoni vaslnngdin agar bo'lmas muyassar bar yemak,
Ham g'animatdur talashmoq itlaring birla so'ngak.

Ne libosi ofiyat kinmak meni Majnung'a kim,
Anglamon gar bo'ynuma tushsa yaqo yanglng' etak.

Ishq naqdi kissasining havzig'a bodoma muhr,
Gar tilar bo'lsang munosibdur bu chok o'lg'an yurak.

Zulfdur yoxud uzori o'tig'a chirmashti dud,
Yo binogo'shig'a to'sh, bo'rkiga sanchibtur gajak.

Surtgandek ko'zini sarpanjasi naqshig'a yel,
Ko'z yorutsam ilgidin panjamda bo'lsa ul bilak.

Ishq agar bo'lsa havoyi nafsdin pok, ey ko'ngul,
Yo'q tafovut dilbaring gar beka bo'lsun, gar mnrak.

Qoshi mehrobida vaslin istab aylarmen duo,
Ey Navoiy, tong yo'q andoq, qiblada mundoq tilak.

415

To yelak savsani aylabsenu gulgun terlik,

O'zidin savsanu gul ter aro yubturlar ilik.

Soldi boshig'a uluq fitnalar el qatli uchun,
Garchi sho'xona sipechin ko'runur asru kichik.

Limui bo'rking erur sho'laki, sindurdung uchin,
Kuydirur xalqni ul sho'la agar bo'lsa biyik.

Qon qilib rishtai jonlarniki, qilding tak band,
Bog'lading belni magar qo'ymag'ali elni tirik.

Sen bu oshubu qiyomat bila aylab jilva,
Men netay, aylamayin telbaligu sheftalik.

Garchi Ka'ba eshigin topmadi mingdin bir ochuq,
Kir fano yo'lig'akim, anda, yopuq bo'lmas eshik.

Oqsa na'sh ichra, Navoiy, yorasining qoni,
Chekib, ey ishq, kafan torin oning zaxmini tik.

416

Sud qilmas etagingni iligimdin chekmak,
Kim qiyomatqa degincha bu ilikdur, ul etak.

Qonima qo'l shimolu tig'ini chekmaki, qilur
Qatl po'lod qilichdin burun ul siym bilak.

Qayd qilmangki junun silsilasi qaydidamen
Kim, kesa olmas ani qilsalar olmos egak.

Tirguzurda nafasing yuzni qochirmoq ne edi,
Mayl qilmas xud o'luk kimsadin olmoqqa muchak.

Ishqdin maxlasima aylabon ahbob duo,
Mustajob o'lmasi oning meni mahzung'a tilak.

Janda birla kishi emas agar bo'lsa fano,
Tengdurur xoh palos o'lsa to'nung, xoh ipak.

Ko'yida o'ldi Navoiy bu sifatkim bor edi,
Takya xorovu hasiri yoni ostida to'shak.

417

Oshiq o'ldum pand bermang, choram asbobin tuzung,
Ishq zor etganga zulm etmang, tarahhum ko'rguzung.

Eyki dersiz ishq aro sabring uyin obod qil,
Mundoq etguncha hayotim qasri bunyodin tuzung.

Sarvinozim gar borur ko'z bog'idin, qilmon qabul,
Gar aning o'rnida to'bi nahlini o'lturg'uzung.

Onsizin, ey do'stlar, ne zahru ne obihayot,
Kim musovidur menga gar o'lturung, gar turguzung.

Gar ajal turg'uzmadi jismimni ul oy ko'yida,
Do'stlar, na'shimni bori anda bir dam turg'uzung.

Durd kelturdung debon yozg'urmanguz, ey ahli ishq,
Bok yo'q zuhdum ridosi kunjiga solib suzung.

Chun Navoiy ko'nglini qildi gnrih bir tori zulf,
Do'stlar, sarrishtai ummidini andin uzung.

418

O't urdi jonima chun ochti la'li otashnok,
Hayot chashmasidin, vahki, jonim o'ldi halok.

Zaif jismim o'tidin jahonni kuydurdung,
Ulug' o't urmog' uchun o'rtading burun xoshok.

Deding ko'ngul o'ti dudin chiqarma oh bila,
Agar chin erur so'zum, nega ko'ksun etding chok.

Nazzora hoyilidur dudi ohu qatrai ashk,
Fig'onki, moni'i komimdur anjumu aflok.

Ko'ngul shigofi dema, anda sabr dafni uchun
Ki hajr qotili o'lturdi, qozdi ishq mag'ok.

Chu mast o'ldum esa may bila yuvungiz badanim,
Tonging ushalg'an na'shim beliga rishtai tok.

Navoiy istasa lo'livashe ajab ermas,
Bu vajah ilaki vafo tarki ettilar atrok.

419

Labing xayolidakim, chok erur menga ko'nglak,
Tikar edim ani jon rishtasidin o'lsa ipak.

Itingga ozroq esa to'qma pora-pora bag'ir,
Uzub solay yana bir luqma o'rni to'latsa yurak.

Xating g'amidin ushalg'an qalam kibi badanim,
Ichinda nol kibi har taraf zaif so'ngak.

Binafsha yafrog'idin chu libos etibdur gul,
Yo'q ersa gul kibi jismingdadur binafsh yelak.

Yuzungga obila zaxmidin o'zga holatdur,
Nechukki bog' topar zeb chun ochildi chechak.

Libos ziynatiyu ishq lofi keldi yiroq,
Ki kuymas ar necha parvonadek uchar ko'palak.

Navoiy aylay olurmu nihon bag'ri tugonin,
Ki lola yanglig' ochar pora-pora qonlig' etak.

420

Gulshan ichra yo'qtur oromim, diloromim kerak,
Sarvu gulni naylayin sarvi gulandomim kerak.

Gar parilar qush kibi ram qilsalar men telbadin,
G'am yo'q ul sho'xi pari paykar mening romim kerak.

Ofiyat ko'yida mahvashlarg'a yo'qtur nisbatim,
Ul muqomir sheva sho'xi boda oshomim kerak.

Ka'bada nokom ila din ahlida yo'q juz nifoq,
Dayr ichinda kofiri beboki xud komim kerak.

Gul bila sunbul kerakmastur menga, ey bog'bon,
Zulfi sunbul atrilig' ruxsori gulfomim kerak.

Ey xarobot ahli, rasvo ko'nglum etmish bir taraf,
Kelmisham topib so'rog' ul rindi badnomim kerak.

Ey Navoiy, xonaqahda topmadim juz tafriqa,
Xum kibi mayxonaning kunjida oromim kerak.

421

Kimga bir majlisda ohu dard ila so'ze kerak,
Mundoq o't yoqmoqqa avval majlis afro'ze kerak.

Majlis afro'zi agar ham bo'lsa majlis ahlining
Bag'rini kuydurgali ohi jigar so'ze kerak.

Subhn vasling ichra tirguz xayli ushshoqingnikim,

Shomi hajr o'lturgali mendek siyah ro'ze kerak.

Ko'yungga har kun borib har dam ko'ray dermen seni,
Menga har kun bayramu har lahza navro'ze kerak.

Yaxshi asra g'am tuni ohim o'qin, ey charxkim,
Sen ivaz etmoqqa ham chun tiri dildo'ze kerak.

Bir Xiziri hamnishin berma ilikdin negakim,
Dashti xirmon qat'ida oxir qulovuze kerak.

Ishq ta'limin Navoiydin olurlar ahli dard,
Uyla dars ahlig'a mundoq donishomuze kerak.

422

Qoching ul ko'zdin angakim, ul labi xandon kerak,
Ehtiroz etgay balodin gar kishiga jon kerak.

Zaxmliq ko'nglumni aylar chok-chok ul qoshi yo,
Axtarur go'yoki g'oyib aylagan paykon kerak.

Charx kajrav uzra surma barq raftoringni kim,
Rostlar ko'ngln fazosidin anga maydon kerak.

Ul pari ishqida ermasdur maloyik mahramim,
Kimki ishq pok erur sirri aning pinhon kerak.

Za'fdin chiqmas damim netib og'irly itlarin,
Kim qavlarg'a uzri mardumlug' bag'irdin qon kerak.

Dayri piri xonaqah kunjiga, ey shayx, istama
Kim, aning bazmig'a gardun toqidek ayvon kerak.

Ey Navoiy, ul pari o'ltursa ham ozdur seni,
Kimki insondur, aning mahbubi ham inson kerak.

423

Xastadur jonim mening, to bordi jononim mening,
Bo'lmasun tar borsa jononim mening jonim mening.

Gul to'kilmish sug'a, bormish sarv o'zidin go'yiyo,
Chehra ochmish bog' aro sarvi xiromonim mening.

Daf'a-daf'a qon aro jismimdadur bir-bir tugon,
Lolalar ostidadur har dog'i pinhonim mening.

Tilga olmish telba ko'nglumni yana xayli raqib,
Qolmish itlar og'zida Majnuni uryonim mening.

Men anga hayronu el ming zaxm ura bexabar,
Bexabar zaxm urg'uchilar dog'i hayronim mening.

Xalqdin pinhon meni mast ayla shoyad, ey rafiq,
Sokin o'lg'ay shammae bu dardi pinhonim menng.

Ey Navoiy, bo'lmasa bir piri komil himmati,
Ul yigit bedodidin maxlas yo'q imkonim mening.

424

Ichmading may, to burunroq bizni rasvo qilmading,
Chunki rasvo qilding, andin so'ngra parvo qilmading.

Mayni zahri hajri sog'inding magarkim, totqali
Bir fidoyi men kibidur anda paydo qilmading.

May ichardin qasding ermish bizni rasvo aylamak,
Aysh fikrin mundin o'zga ishga go'yo qilmading.

Shahr badnomi meni aylab, o'zung ishrat aro,
Vahki, bu badnomni bir yodi qat'o qilmading.

Shoh bazmi ichra chun loyiq emas ermish gado,
Ey xirad, nevchun burunroq bizga imo qilmading.

Ey ko'ngul, rahmat sengakim har necha ko'rdung jafo,
Olam ahlidin vafo hargiz tamanno qilmading.

Ey Navoiy, shukrkim, garchi seni shahr ichra yor
Shuhra qildi, sen aning sirrinn ifsho qilmading.

425

Necha bo'lg'ay zaxmliq ko'nglumni mahzun aylamak,
Zaxmi qonidin ko'zum yoshin jigargun aylamak.

Necha la'ling hajridin qonlig' qadah ichgan sayi,
Sog'arimni ashk xunobidin afzun aylamak.

Necha pinhon aylabon orazin andoqkim pari,
Bizni rasvoyi jahon andoqki, majnun aylamak.

Necha bir oy ishqidin, ey dard, men sargashtani
Kecha-kunduz beqaror andoqki gardun aylamak.

Berdi muhlik dard ishqu qo‘ydi minnat jonima,
Muncha bo‘lg‘ay jud ila muflisni Qorun aylamak.

Kimki dunyo ahli dunlardin tilar bo‘lg‘ay xalos,
Shart erur avval vidoi dunyoi dun aylamak.

Ey Navoiy, chun g‘ubori bahr o‘lturmas ne sud,
Bir ko‘zungni Dajla qilmoq, birin Jayhun aylamak.

426

Aytmonkim la‘li jonbaxshing erur jondin chuchuk
Kim, erur har neki yo‘q ondin chuchuk, ondin chuchuk.

Nechakim bo‘lsun chuchuk shirin takallum so‘zlari,
Lekin ermas ul kalomi shakkar afshondin chuchuk.

No‘shi la‘lingdin menga chun zahri hajr o‘ldi nasib,
Ne osig‘ gar bo‘lsa ortug‘roq imkondin chuchuk.

Ne o‘qung behad chuchukdur jong‘a go‘yo chiqmamish,
Bir qamish mundoq shakar butgan nayistondin chuchuk.

Novaking uzra boshog‘ go‘yo erur habbi nabot
Kim, ko‘ngul komi bo‘lur ul shakli paykondin chuchuk.

Soqiyo, jomimda ezgil zahrkim, har necha ul
Bo‘lsa achchig‘, bo‘lg‘usidur zahri hijrondin chuchuk.

Ey Navoiy, jonfizo nazming base vasfida bor
Shirai jondin ezilgan obihayvondin chuchuk.

427

Ne osig‘ ohim o‘ti ravshan zuloling kunidek,
Tiya dudn chun meni o‘lturdi hajring tunidek.

Garchi bo‘lsa har sharar do‘zax o‘tidin misli barq,
Mumkin ermas ko‘nglum otashgohining uchqunidek,

Eyki, zarhal qilmoq istarsen samandi na‘lnni,
Topmag‘ungdur anga surtarga yuzum oltunidek.

Hublar lutf aylab ul qatling‘a garchi hukm etar,
Hech un kelmas qulog‘img‘a ul oyning unidek.

Vah, ne bo‘lg‘ay yetsa yuzu xattinga giryon ko‘zum,

Ashkim o'lsa ul gulu bu sabzaning shudrunidek.

Bil vafo rasmin g'animat, ey gul, andin burnakim,
Day sipohi yetgay ohu ko'z yoshim chopqunidek.

Vasli ko'yidin Navoiy ko'ngli ozdi, ey rafiq,
Ko'rmaduk hargiz ul ahli ishqning ozg'unidek.

428

Tili gavharkashdurur har yon sahobi pilrang,
Boshida changak hilolu yonida xurshidi zang.

Asru izhori tajammul qildi sultoni bahor
Kim, bu yanglig' pil yuz ming jilva aylar bedarang.

Ayladi nayson zuloli yer yuzin oyinagun,
Anjumu ko'k aksidur anda rayohinu o'lang.

Daf'a-daf'a bir-biri uzra bulut ofoq uza
Go'yyokim tojire terdi ruxutin tang-tang.

Chang uni birla may ich ko'rguzdi chun qavsi quzax,
Davri ila andomi changu lavn aro avtori chang.

Buyla mavsumda keraktur ayshi bazmin tuzgali
Ham zummuradrang yer, ham bodai yoqutrang.

Bu bori bir yonu ul bir yonki ichmak boisi
Soqiyi bo'lg'ay bu davr ichra bag'oyat sho'xu shang.

Ham yigitlik, ham bahor ayyomini tut mug'tanam,
Bodayu soqiy uchun qilmoqqa tarki nomu nang.

Ey Navoiy, dam bu damdur, tut g'animat, boda ich.
O'zga bir dang'a yetar yetmasga chun voqif emang.

429

Ayladi mug'bacha dayr ichra meni masti malang,
Ushatay sog'ari nomus bila shishai nang.

Ey xush ulkim, qilibon zuhd to'nidin uryon,
Dayr aro tifllar o'ynatsa meni masti yalang.

Aysh bazmig'a yetib bormag'amen, chunki meni
Tortadur ul sari yuz tor bila nag'mai chang.

Menga, zohid, yana may tarkini qil deb taklif
Qilmag'aysen, ko'zunga uchrasa ul soqiyi shang.

Sof may lam'asiyu soqiyi mahvash husni
Tiyra zohidg'a asar qilmadikim, bor edi dang.

Ishqi bebok uza kim zuhd xayolin qilsa
Erur andoqki, yegay bodai nob ustida bang.

Maykada ahlig'a yuz toqu tarab, ey so'fi,
Xonaqahda bo'la olg'aymu Navoiyg'a darang.

430

Ul sarig' to'nlug' erur turg'anda ta'zimg'a tik,
Sho'lakim xoshokni kuydurgali bo'lg'ay biyik.

Ko'ngluma sancharg'a, ey gul, qilma mujtoningni tez
Kim, tikanning ignasin hojat emas qilmoq itik.

Qilmadi holimg'a g'amzang birla la'ling iltifot,
Bor aningdek holatimkim, ne o'lukmen, ne tirik.

Ko'z savodidin qaro jon safhasin qildim varaq,
Bu ikining rashkidindur, gar senga yozmon bitik.

Xol ekinmu ul ko'z ostida, yo'q ersa nofadin
Mushk tar bo'lg'ach gul uzra qatra tomizdi kiyik.

Hajr toshi birla mehnat shomini qildim qabul,
Ey ko'ngul, ishq ichra bo'lmas ko'rmayin qottiq irik,

Xonaqahni bog'lading, ey shayxu, qildim azmi dayr,
Yuz eshik ochildi, gar bog'landi ersa bir eshik.

Uyla foni bo'lki domangiring imkon bo'lmag'ay
Kim, etak mavjud agar yo'qtur, neni tutqay ilik.

Ey Navoiy, chun parivashlarg'a mumkin yo'q vafo,
Qilma mundin nari, gar bor esa aqling telbalik.

431

Xarob qilmadi oncha meni mayi gulrang,
Ki qildi orazi gulrang birla soqiyi shang.

Ne soqiy ulki, aning ishvasig'a boqsa bo'lur,
Xavos lolu xirad masxu ruh notiqa dang.

Xaloki neshi aning g'amzasig'a yo'q hampo,
Hayot javhari la'li labig'a yo'q hamsang.

Qiyo-qiyo boqishi yetkurub bag'irg'a qilich,
Qaro-qaro mijasi yetkurub ko'ngulga xadang.

Savodi a'zami kufr ila zulfi zunnori
Ki, topilib shikanu halqasida chinu farang.

Bu nav' mug'bacha may tutsa dayr aro kishiga,
Kishi emae gar anga qolsa donishu farhang.

Navoiy o'ldi chu bu soqiy ilkidin sarxush,
Ne ayb dayrg'a masjidin aylasa ohang.

432

Ishq keltursa ishim dayri fano azmida o'ng,
Xonaqah kunji havas aylamayin andin so'ng.

Rostlar ma'manidur dayr, tuz ur ul sari gom,
Qimkn ul egri qadam urdi ishi kelmadi o'ng.

Himmat ahli bila har tiyrag'a tegmas parvoz,
Nasri toyir bila ne nav' havo qilg'ay qo'ng.

Borkashlarga fano ma'ni qachon qilg'ay joh?
Tevaning ko'ngli kichikdur, gar erur paykari cho'n

Ohu ashkidin erur o'tu su ichra oshiq,
Zohido, ne g'am anga, gar qizig' o'lg'il, gar to'ng.

Zo'ru bozu kishiga dahr chu qo'yimas jovid,
Sa'y etib qo'lda birovni chu yetar emdi qo'lung.

Garmin ista Navoiyki kishi toat etib,
Noma ma'lum emas so'l qo'lidin yo o'ng.

433

Chun latofat ko'zgusi bo'lmish safo ichra ul eng,
Yo rab, ohim dudi zohir qilmasun ul engda meng.

Ilgim o'tin daf' etar meng suyi, baskim elturam
Oh ma'nig'a ilik yo ashkning daf'ig'a yeng.

Qomating birla latofatda o'zin teng tutsa sarv,

Bordur ul yanglig'ki, bo'lg'ay sarv birla soya teng.

Men balo chohidayu Majnun farog'at dashtida,
Lofi ishq ursa ajab yo'qkim, topibtur yerni keng.

Sudrabon eltur qazo ilgi meni mayxonag'a,
Mast bo'lmay chora bormu, ey nasihat ahli, deng.

Turktoz aylab ko'ngul olding ajaldin burna jon,
Hissa oyirma anga nevchunki ermas erdi cheng.

Ey Navoiy, gar ko'ngul ketti malolat ko'rma ko'p,
Sen chu bedillikga qoyilsen bo'lur ul telba teng.

434

Ul pari bu telba birla oshno bo'lsa ne tong,
Notavon Majnung'a Laylidin vafo bo'lsa ne tong.

La'li hajridin damodam xasta ko'nglum qon yutar,
Ul marazg'a buyla sharbat, yo g'izo bo'lsa ne tong.

Dema qotildur labi qilma o'zungga qasdi jon,
Bo'yla qotil ollida jonim fido bo'lsa ne tong.

Charxdek ko'p bo'ldi ohim dudig'a bois raqib,
Yuzi oning ro'zgorimdek qaro bo'lsa ne tong.

Zulfi zulmat shomiyu davlat tongidur orazi,
Tiyra hajrim shomidin zulmat zudo bo'lsa ne tong.

Qasdi dinu g'orat imonimni etmish mug'bacha,
Ey musulmonlar, yerim dayri fano bo'lsa ne tong.

Barcha ziyrak qushqa chun ul zulf domi keldi qayd,
Ey Navoiy, anda ko'nglum muftalo bo'lsa ne tong.

435

Subhi iqbolu saodat keldi ul farxuida eng,
Tong boshida muhtariq kavkab kibi eng uzra meng.

Sarvkim teng tutmas o'z qaddi bila bir naxlni,
E'tidol ichra emastur naxli qadding birla teng.

To meni sargashta jismim dashtdin har yon quyun,
Po'ya aylar tinmayin nevchunki topmish yerni keng.

Ko'nglak o'rnig'a yelak kiyding hamono, ey quyosh,
Kim yadi bayzog'a moni' bo'lmag'ay har sari yeng.

G'orati islomu din yolg'uz qilursen go'yiyo,
Buyla yag'molarda yo'q hojatki bo'lg'ay kimsa xeng.

Boda istab zuhd tarki ayladim, olg'aymusiz,
Xirqau sajjoda rahn etsam xarobot ahli, deng.

Dog'u qon birla Navoiy ko'ngli bo'ldi lolakim,
Bu taqozo aylar ul mushkin mengu gulrang eng.

436

Hajri tobi ichra kim ko'rdi bu jismi zordek,
Kim topibtur barq shakli o'tqa tushgan tordek.

Ey kabutar, tavq paydo aylagung qumri kibi,
So'zlug' nomamni ossam bo'ynunga tumordek.

Bo'ldi yuz ming pora jismimda so'ngak, qon qolmadi,
Molishi hajringdin o'lmishmen siqilg'an nordek.

Ey ko'ngul, dayr ichra ul kofirni sevdung, bilki yo'q
Rishtai o'zni anga bog'lar uchun zunnordek.

Yor agar hampoyu po barjo esa bu davrida,
Boshig'a har lahza evrulmak bo'lur pargordek.

Har so'ngak yonimda bo'lmish bir teshuk g'am bazmida
Har biriga o'zga yanglig' nola musiqordek.

Boda ichmakka maqome istar ersang, ey rafiq,
Manzile bu ishga bo'lmas kulbai xammordek.

Har dam ul oy hajrida ovoralig' istar ko'ngul,
Ey Navoiy, qo'y oni har qayda borsa bordek.

437

Quyundek vasli dashtidin gar, ey Layli, meni surdung,
Degach, sargashta Majnunum, boshimni ko'kka yetkurdung.

Sotarlar dasht uza men telbani kim tutsa hindu deb,
Tanimni hajri dudu sho'lasig'a baski kuydurdung.

Tegib tufroqqa andin sekrigan toshlar halok etti,
Necha boshimg'a qalqon tuttung ar g'am toshi yog'durdung.

Xazin ko'nglum qushining parlari churkandi ul kunkim,
Buzug' tan oshiyonin sho'lai hajringg'a kuydurdung.

Netib nahli umidimdin guli vasl orzu aylay,
Ki hajring ilgidin qutqarding oni yo'qki sindurdung.

Boshimg'a keldi g'am tig'i, balo toshi ajal zaxmi,
Ko'r, ey hijroni zolimkim, nelar boshimg'a kelturdung.

Yasa ey dayri piri, bodakim, kelgum kaforatqa,
Eshittimkim, meni aylabturur deb, tavba yozg'urdung.

Bu gulshan gullarining chun vafosi yo'qtur, ey bulbul,
Ne ochilg'ay tutaykim, sen fig'oning ko'ktin oshurdung.

Navoiy, yo'l yiroq, maqsud nopaydo, qadam urg'il
Ki qolding korvondin, gar yetarg'a bir nafas turdung.

438

Zihi quti hayotim hajri muhlik dardida yoding,
Agar lutfungg'a loyiq bo'lmasam yo'qturmu bedoding.

Menga lazzat sening zikring, menga quvvat sening fikring,
Menga ishrat sening vasling, menga toat sening yoding.

Agar xurshidi raxshon orzu etsam guli ro'yung,
Vagar to'bin rizvon mayli etsam sarvi ozoding.

Bag'ir qonin labolab aylagan oshom iki la'ling,
Ko'ngul saydin damodam bismil etgan ikki sayyoding.

Ulusni tirguzur qatl aylamaktin obihayvoning
Va lekin o'lturur qatl aylamastin bizni jalloding,

Muhiqdur, ey ko'ngul, bu kim ul oy faryodinga yetmas
Ki yolqibdur nedinkim, yetti ko'p ul oyg'a faryoding.

Demon devona balkim, dev o'lubmen ul pari ruxdin,
Ne tong, ey shayx, etsam aks tahayyul barcha irshoding.

Ulusqa soffii ishrat tutub, ey soqiyi davron,
Hamono zahri mehnatni mening jomimg'a asroding,

Navoiy, Ka'bai maqsudi sari gar qadam qo'ysang,
Tajarrud basdurur hamrohingu beto'shalig' zoding.

439

Jon olurda jismi zor erkanni bilmasmu eding?
Qon to'karga jon figor erkanni bilmasmu eding?

Nola jurmi birlakim, jonimni olding, nolishim,
Sensizin beixtiyor erkanni bilmasmu eding?

Qilding el mehrni sanad qatling'a, yo'qsa jon aro
Sirri ishqing ustivor erkanni bilmasmu eding?

Tuhmati bemehrlig' qildingki bilgach o'lganin,
Yo'qsa mehring jong'a bor erkanni bilmasmu eding?

Vaslingga yetkurmagan zulm erdi, vah, yo'qsa ko'ngul
Furqatingdin beqaror erkanin bilmasmu eding?

Oshiq o'ldung, ey ko'ngul, qilma fig'on bedodidin,
Ishq aro yuz muncha bor erkanni bilmasmu eding?

Ey Navoiy, gar ko'ngul ishqingni topdi tong emas,
Nuktasi devonavor erkanni bilmasmu eding?!

440

Bog' ichra chu garm bo'ldi bozoring,
Yuz vajah ila bo'ldi gul xaridoring.

To gul chu xayol qildi big'ingni,
G'ayrat anga o't urdi ruxsoring,

Qadding bila sarv qilsa sarkashlik,
Tushgay quyi boshi ko'rsa raftoring.

Zulfungkim erur tugun-tugun go'yo,
El bo'ldi bir-bir giriftoring.

Nargis kibi sarg'arib azo tutqon
Ko'ptur qaro ko'zlar ichra bemoring.

Qil boru yo'qung fidosi, ey ko'nglum,
Garchi teng erur anga yo'qung-boring.

Dednng seni o'lturay, xud o'lturdi,
Yo'q biymi halok lutfi guftoring.

Ey mug'bacha, kufr tarki jurmumg'a,
Bo'ynumg'a taqarg'a yaxshi zunnoring.

Gar qaytmasa Navoiy o'lturkim,
Dayr eshigi chor cho'pidur doring.

441

Xizr xatting sabzasi, hayvon sui no'shi labing,
Ul su mavjiddin bo'lub bir davri tavqi g'abg'abing.

Yo jamoling chashmai xurshidu har yon bir hubob,
Har qulog'ing durri, ya'ni ikki raxshon kavkabing.

Rokibi ne vajhdin xurshid erur na'li hilol,
Gar emastur tavsani gardun sabukrav markabing.

Ey ko'ngul, bilkim chekarlar goh, yorabki, fig'on,
To malak xaylini yolqitti fig'onu yorabing.

To dabiston mayli qilding xalq o'ldi go'iiyo,
Qabr lavhig'a qilur ash'or lavhi maktabing.

Qayt, ey so'fiki, piri dayr durdi jomig'a
Bo'lmag'ung shorib, agar sofi emastur mashrabing.

Ey Navoiy, bordi ko'nglung, tanni ham ko'yiga sol
Kim, itiga qalbing ar bo'lsa yetishgay qolabing.

442

Tang'a toshu qo'lg'a tish zaxmiki soldo telbalik,
Fosh qildi elga ko'nglaksiz badan, yengsiz ilik.

Gah junundin bandu gohi band ila so'hon anga,
Bor emish savdoyu ishq ichra base qattiq irik.

Har eshikdin azm qilsam kuyiga bog'lig'durur,
Boshimu ul ostondur to ochilg'ay bir eshik.

Rokib o'lg'och qildi shabrangini har yon jilvagar,
Soya garchi ko'p zuhur etmas quyosh bo'lg'ach biyik.

Dardi hajrimni ne bilgay chun yur ashkim safhani,
Ul musofir sori gohikim raqam qilsam bitik.

Lolagun maydin qizarmish ko'zlaring ul nav'kim,
Lolazor ustida har yon ag'namish bo'lg'ay kiyik.

Soqiyo, mahzunmen asru qilmag'il gardunni zarf

Kim, bo'lur kechrak nishot o'lg'an zamon sog'ar kichik.

Olam ahlig'a o'lumdin chora chun imkoni yo'q,
O'lma olam fikridin bir lahzakim borsen tirik.

Ey Navoiy, ul Masihodam quyosh chun urdi zaxm,
Oni Iso ignasiyu mehri tori birla tik.

443

Rahm etib, ey do'stlar, majruh ko'nglumni yoring,
Qo'l yalang aylab solib har yon ichimni oxtoring.

Uchrasa yuzi qaro ko'nglum tutub, tortib, uzub
O'tqa solib o'rtabon jonimni andin qutqoring.

Ketgan ersa, choklik ko'ksun tikib, voqif bo'lub,
Kelsa bu jonib sinonlar birla sanchib qoytoring.

Chun o'larmen, yorni istang, boshimg'a kelmasa,
Bosh yalang aylab qo'yub tufrog' uza yuz yolboring.

Kelsa ayturda oshiqmongkim farahdin o'lmayin,
Nuktadonlig' birla ul so'zni qoshimda o'tkoring.

Boshima yetsa chu o'lgumdur necha faryod etib,
Bir nafas tengri uchun har qaysingiz bir yon boring.

Gar muyassar bo'lmasa bu ish, Navoiy xastani
Qo'ldabon yo sudrabon mayxona sari boshqoring.

444

Qaysi anduh o'tikim kuygan tanimg'a urmading,
Ne balo toshiki singan boshima yog'durmading.

Ne yomon umr erdikim, qilding chu za'fim so'rg'ali
Aylaguncha jon nisori maqdaming ham turmading.

Jon kibi kelding va lekin iztirobidin ko'ngul
O'turushquncha dog'i boshim uza o'turmading.

Har sari mo'yum zaboni hol ila yolbordilar,
Mo'-bamo' anglab o'zungni bizga ham kelturmading.

Chunki chekting, chiqti jonim ne iyodat erdi bu,
Qatlim etting, xasta jismimg'a davo yetkurmading.

Bog‘ aro, ey sarv, ham sarsabzsen ham sarfarozi
Kim, nechukkim nastarin bir xasqa bosh indurmading.

Ey Navoiy, qilmading xoli ko‘ngulni g‘ussadin,
To qadahni uylakim, ko‘nglung tilar to‘ldurmading.

445

Ne xayol edi yanakim ko‘ngul qushi saydini havas aylading,
Badanimg‘a har saridin xadang urubon anga qafas aylading.

Ko‘ngul ichra sho‘‘lai ishqkim yetadur falakka zabonasi,
Tanamu so‘ngaklarim ul o‘tungni yoqarg‘a xoru xas aylading.

Ko‘z ichindakim to‘la qon edi, og‘iz ichra dog‘i tutundek oh.
Oni dam-badam qilibon fuzun muni ham nafas-nafas aylading.

Yetib erdim o‘lgali kim tirildim oning jafosi xadisidin,
Nega uyqudin burun ul fasonani, ey rafiq, bas aylading.

Manga ishq aro o‘lum edi chorai hajrda, vah, bu ne ranjkim,
Ani daf etarga firoqu dardu g‘amin choraras aylading.

Chu kam o‘ldi choku xazin ko‘ngul g‘ami hajri dashtida, ey falak,
Yo‘l ozarg‘a ahli salomat ul ko‘ngul uyini jaras aylading.

Chu firoq shiddati, ey ko‘ngul, g‘ami ishq lozimasi emish,
Ne yetishsa cheku chu o‘zung burun bu baloni multamas aylading.

Chu zamona ahli aro vafo tilading chek emdi, Navoiyo,
Alamu balo ne uchunki el aro yo‘q nima havas aylading.

446

Hajrdin ko‘zumga olamni qarong‘u aylading,
Umrudin ko‘z yumg‘anim ul tunda uyqu aylading.

Jonu ko‘nglum muddate sargashtadur ko‘yung aro,
Boshlarin aylandururg‘a buyla jodu aylading.

Holima qolur taajjubdin el og‘zi ochilib,
Yo‘qsa ahvolim jahon ahlig‘a kulgu aylading.

Ashk siymobimudur hajringda, yo ko‘z oqini
Hal qilib ko‘z din ravon ul nav‘kim su aylading.

Qoldi mahmizingdin oy yuzinda, ey chobuk, nishon,
Go‘yiyo javlon kuni oni tepingu aylading.

Shohid davrong'a go'yo, ey tarab mashshotasi,
Bodani gulgunau sog'arni ko'zgu aylading.

Eyki, aytursan zamon ahlig'a yo'q ermish vafo,
Oni ma'lum, ey Navoiy, bu zamonmu aylading.

447

Sarvg'a ra'no xiroming birla bedod aylading
Kim, qadingning qullug'idin oni ozod aylading.

Gul dog'i xusnungg'a xo'sha chin erur yuz vajah ila,
Ko'rmayin yuz hirmanin bir damda barbod aylading.

Qo'yma minnat bizga g'amgin aylabon ishq ahlini,
Bizni ham shod etmading, gar elni noshod aylading.

Aylading ko'nglum imorat partavi ruxsor ila,
Ka'bani butxona qilmog'liqqa obod aylading.

Aytmonkim umr o'tub sog'inmading lekin meni,
Qatl etarda chun kerak bo'ldi kishi, yod aylading.

Telbalik o'ltursa ham bo'ynungg'a qoning, ey ko'ngul,
Bor ekach odam nega mayli parizod aylading.

Yig'lamoqtin ko'r bo'l, ey ko'z, firoq ayyomida,
Nevchun o'zni xo'blar husnig'a mo'tod aylading.

Benasib erding fano oyinidin, ey shayxkim,
Do'st vaslin toatu taqvog'a isnod aylading.

Ey Navoiy, o'ldung armon birlakim, faryodingga
Yetmadi ul no'shi lab har necha faryod aylading.

448

Yo qoshingg'a qatl uchun ziynat farovon aylading,
Kim ham etting lojuvardi ham zarafshon aylading.

Buyla iki yoy uchun soz aylabon kirpikdin o'q,
G'amzalar nishidin ul o'qlarg'a paykon aylading.

Naqdi jismim g'unchadek og'znngda qilg'andek nihon,
Hurdai ishqingni ko'nglum ichra pinhon aylading.

Olloh-olloh, to ne fikr ettingki la'lu g'amzadin

Birni jonbaxshu birini ofati jon aylading.

Gul to'kuldi, sarv yeldin ham taharruk qilmadi,
Bog' aro to yuz ochib qadni xiromon aylading.

Ne ajab, ey gul, iching qon etsa gardun laxt-laxt,
Baski bulbul ko'nglini g'unchang kibi qon aylading.

Ey Navoiy, yor agar qovdurdi andin, anglakim,
Ko'yida o'tgan kecha haddin ko'p afg'on aylading.

449

Yorab, ul oyniki, el ko'ngliga marg'ub aylading,
Garchi ishqingdin xarob etting meni xo'b aylading.

Shoh esam ishq ahlig'a tong yo'qkim, ey gardun, men
Ul jamol ahli shahi ishqig'a mansub aylading.

Ne ajab boshtin ayog'im dard bo'lsa, ey qazo,
Kim nigorimni qadam to farq mahbub aylading.

Telbarab ermishsen, ey roqim, ham ul kundin beri.
Qim jununimni parizoding'a maktub aylading.

Tuhmati zuhd aylabon, ey shayx, kozib ne uchun,
Begunah bizni xarobot ichra ma'yub aylading.

Jon berib bo'lsam ajab yo'q tolibing, ey ishqkim.
Har ne matlubidur oning bizga matlub aylading.

Ey Navoiy, o'zni solding itlari xayli aro,
Itni go'yo odami xaylida maxsub aylading.

450

Nil tortib orazing oroyishin fan aylading,
Sho'lai gugurd birla sham' ravshan aylading.

Sarvdin zohir yo'q erdi juz niyoz, ey sarvnoz,
To xiromon jilva birla azmi gulshan aylading.

Hazl birla do'stluq izhori aylab, ohkim,
Jumlai olam elin jonimg'a dushman aylading.

Dud solmish boshima hajr, ey balo shomi, magar
Jism uyining gunbadi ustini ravzan aylading.

Juz shararni dona hosil aylagaymen, chunki sen
Mazrai jonim aro o't birla xirman aylading.

Chun qadah berding labi xandon ila,ei mug'bacha,
Jong'a la'li otashinni sho'la afkan aylading.

Ey Navoiy, hirqa zaylidan aritting durdi xum,
Bizni bu dayri fanoda pok doman aylading.

451

Tiyra qilmish tun kibi ofoqni ohim mening,
To eshittimkim qilur shabgardlik mohim mening.

Tun libosidek qaro pashminadurmu sayrida,
Yo tutubtur ul jafogar sho'xni ohim mening.

Uchramas har ko'y boshinda turubu yo'l asrasam,
Ravshan ermas, vahki, sham'i baxti gumrohim mening.

Yo qochar mendin xaloyiq tanig'ay deb nogahon,
Yoritur chun tutti har dam ohi nogohim mening.

Xidmatida nega yo'l topmon ekin men tiyra ro'z,
Shomi mulkin chun musaxxar ayladi shohim mening.

Men dog'i ahbobdek maqbul erdim, ohkim,
Johi idbor o'ldi ul iqbol ila johim mening.

Elga har lutfi Navoiy jonig'a bir dog' erur,
Necha qo'yg'ay bag'rima dog' ul yuzi mohim mening.

452

Ayрил, ey za'f, emdi mohi notavonimdin mening,
Kam qil anduh o'tini ozurda jonimdin mening.

Chok ko'ksumdek tiking og'zimni ham kim kechalar
Har zamon seskanmagay bexud fig'onimdin mening.

Sadqa vojib bo'lsa, ey ko'zu ko'ngul, aylang nisor
Dur bila la'l o'llig'a bu bahru konimdin mening.

Ey falak, jilvang uchun aylay ravonimni fido,
Jilvagarlik olmag'il sarvi ravonimdin mening.

Jism aro har dam harorat fahm qilsang, ey quyosh,
G'ofil o'lma jondag'i so'zi nihonimdin mening.

Soqiyo, gar la'ligun may tutsa bo'lmas yorg'a,
Itlarin serob qilg'il bori qonimdin mening.

Xurdai jonim nisoring, ey Navoiy, gar desang
Sihhat oynn nukta shohi xurdadonimdin mening.

453

Necha ul ko'y itlariga yetgay ozorim mening,
Kosh itlar to'masi bo'lg'ay tani zorim mening.

Necha ul bazm ahlig'a bo'lg'ay fig'onimdin malol,
Kosh alar qurboni bo'lg'ay joni bemorim mening.

Necha nozuk ko'ngli kelgay yorning mendin batang,
Kim fido ko'ngliga jonu jismi aforim mening.

Necha ashkim yiqqay el sabri binosin ko'yida,
Kim o'yulg'ay koshki bu chashmi xunborim mening.

Yo'qu bor eldur jununum shaynidin ozurda dil,
Umr agar budur yo'qum ko'p, yaxshi kam, borim mening.

Ey fano tig'i, vujudim naqshin andoq ayla hak,
Kim zamon avroqidin mahv o'lsun avtorim mening

Soqiyo, tutma Navoiyg'a yana ishrat mayi,
Kim zrur badmast ul majnuni xammorim mening.

454

Qilsa ko'nglum chok tig'i zahriparvardi aning,
Qo'ymangiz marhamki, o'ltursun meni dardi aning.

Ko'yi tufrog'i aro o'ldum, dam urma, ey Masih,
Kim hayot istab yuzumdin o'chmasun gardi aning.

Gul yuzungdin ayru bog'idur ko'ngulkim, ochilur
Hajr o'ti uchqunlaridin otashin dudi aning.

Ohim andoq dudki, la'ling shavqidin har qatra qon
To'ksa ko'z yoqutdek bog'landurur bardi aning.

Buylakim soldi samandin po'yag'a, vah, ne ajab,
Olam ichra solsa o't barqi jahon gardi aining.

Sotma, ey gul, noz ko'p, boqqil xazon bog'ig'akim,

Bor emish gul rangi bir kun chehrai zardi aning.

Ber Navoiy komini, yo jonin ol, ei umrkim,
Zulmini elga fig'oni haddin o'tkardi aning.

455

Ko'ngulki hajr tuni qo'ymani qarorin aning,
Munung ham ohi qaro etti ro'zgorin aning.

Visol gulshani birla ko'p o'lmas' il mash'uf,
Hazoni hajr chu barbod etar bahornn aning.

Tutub nishotu tarab changi zulfin etma surur,
Ki bir-bir uzgusi g'am chang tor-torin annig.

Qadah nashoti uchun davr ichinda qon yutqan,
Chekarga bilki kira aylamas xumorin aning.

Sipehr kom ila evrulmasa hazin bo'lma,
Knshiga bermadi chunkim haq ixtiyorin aning.

Agar baqoni abad istasang, fano yo'li tut,
Yorut ko'zungni qilib to'tiyo g'uborin aning.

Navoiy, ul kishi topti farog' olamdin,
Ki himmati ko'zi teng ko'rdi yo'qu borin aning.

456

Ne ajab sarvi sihiga nmasa boshnng sening,
Kim emastur qaddu ra'noliqda bo'ydoshing sening,

Gar nihoni fitna ta'lim aylamas, bas ne uchun
Boshini chekmish banogo'shig'acha qoshing sening.

Sangborini g'amingdnn bosh ne yanglig' yoshuray,
Kim saodat gavharidur boshima boshing sening.

Obi hayvon birla go'yo qildi la'li rangi xal,
Suvrat ichra chu labingg'a yetti naqqoshing sening.

O'ta olmas xonaqah qudsi eli, ey mug'bacha,
Dayr eshikinda chu tuzgay bazmi avboshing sennng.

Dema, ey nosnhi, qilmassen so'zum birla amal,
Xotirimda qayda qolmish muncha qilmoshing sening.

Ey Navoiy, bo'ldi qonlig' dushmaningkm, yoshurur
Yordin sarig' yuzung rangini qon yoshing sening.

457

Qilmadi vaslingda bedod uzra bedoding sening,
Ulcha qildi furqatingda dam-badam yoding sening.

Qaysi sohirkim dedikim, sohire shogirdimen,
Dedi g'amzangkim erur shogirdim ustoding sening.

Angla Shirinkim, ne sen ma'shuqluqqa onchasen,
Ne bor erdi mencha oshiqlik'da Farhoding sening.

Soya ermas, bog'bonkim, gulruxum qaddin ko'rub,
Ozibon hushi yiqilmish sarvi ozoding sening.

Uyqug'a itlar uni gar mone' erdi, ey ko'ngul,
Emdi qo'yimas uyqug'a itlarni faryoding sening.

Chun fano matlub erur solikka bil, ey shayxkim,
Kufr erur zuhdi riyoyi sori irshoding sening.

Ey Navoiy, mehnatu g'amdin qochar bo'lsang, kerak,
Bo'lsa mayliq to'ngsuyi qursi gazak zoding sening.

458

Yor kelsa, do'stlar, ohangi raftor aylamang,
Infiolimdin nafasurmoqni dushvor aylamang,

Yolg'uz uyda qayda, yoro, boqmog'im ruxsorig'a,
Holatim tag'yiridin sirrimni izhor aylamang.

Toki ko'nglum iztnirobiyu tanim titratmasi,
Sokin ermas nukta ayturg'a, meni yor aylamang.

Soate chunkim o'tub bu nav'i kelsam holima,
So'z aro oshiqliq alfozini takror aylamang.

Chunki bo'lsa multafitkim, yer o'pub o'lgumdurur.
Har jafu qilsam o'zumga man' zinhor aylamang.

Emdikim o'ldum, tanim yor itlariga tashlangiz,
Lek ag'yorin bu ma'nidin xabardor aylamang.

Qaysi oshiqkim Navoiydekdurur, ey ahli zuhd,
Ishq man'in aylabon ko'ngliga ozor aylamang.

459

Shomi hajrin ko‘rdung, ammo zulm tarkin tutmading,
Va‘dai sham‘i visol etting vale yorutmading.

Gavhari vasling ilik bergay deb ashkim bo‘ldi bahr,
Chunkn ul daryo aro g‘arq o‘ldum, ilgim tutmading.

Vasl no‘shidin ko‘ngulni qilmading bir lahza xush,
Hajr zaxmi biymidin yuz qatla to qo‘rutmading.

Otashin gul g‘unchasidek o‘rtading ko‘nglumni, lek
Ochibon oni nasimi vaslidin sovutmading.

Donayi ashkingakim rom o‘ldi hijron qushlari,
Ey ko‘ngul, bir kun fig‘onimdin birin o‘rkutmading.

Xasta ko‘nglumkim g‘amu xunoba qilding, qismati
Bu g‘izoyu sharbat ul bemordin o‘ksutmading.

Bodai vaslin g‘animat tut, Navoiy, zinhor,
Kim ne qonlarkim, bu gulgun suni istab yutmading.

460

Yana ishq o‘tin xasta jonimg‘a urdung,
Balo barqini xonumonimg‘a urdung.

Fano sho‘‘lasin zor ko‘nglumga solding,
Sharorin tani notavonimg‘a urdung.

Qizil hoshiya diklayingda emaskim,
Etak qatl etar chog‘da qonimg‘a urdung.

Fatila edi anda paykoni marham,
Qayu o‘qki zaxmi nihonimg‘a urdung.

Yana yonima yetti filholi rohat,
Agar tig‘i bedod yonimg‘a urdung.

Ushalsun debon naxli ummidim, ey ashk,
Ajab jolalar bo‘stonimg‘a urdung.

Ko‘rub boshta zaxmim dedi, ey Navoiy,
Magar g‘am tuni ostonimg‘a urdung.

461

Ey ko‘zu ko‘nglum, sirishku ohdin to‘fon qiling,
Jonu jismimning yiqilg‘ur kulbasin vayron qiling.

Qilsa bu ish ko‘zu ko‘nglum siz dog‘i, ey dardu ishq,
Ko‘zni ko‘r aylab, ko‘ngulga qatl o‘qin parron qiling.

Har bahona birla kim bo‘lsa hayotim qasrining
Toqu ayvonin buzub, tufrog‘ ila yakson qiling.

Ya‘ni aylab muncha bedodu jafolar shammai
Hajr dardi shiddatin men xastag‘a oson qiling.

Zinhor ahbobi oshiq bo‘lmangiz, gar sahv etib
Bo‘lmoq istarsiz, burun andishayi hijron qiling.

Dermen, ey aflok, tortay hajrdin bir tiyra oh,
Yor tubiga oy ila kun ko‘zgusin pinhon qiling.

Hajrdin ko‘ngli to‘la kelmish Navoiy rahm etib,
Ey xarobot ahli, bir mamlu qadah ehson qiling.

462

Orazing guldur, gul uzra sabzai tar kokulung,
Ollo-olloh, gul yuzung qilmish muanbar kokulung.

Qomatingdur sham‘u ruxsoringdur oning sho‘lasi,
Sho‘laning dudidur, ey sham‘i sitamgar, kokulung.

Ochqoningda nega har tori arodur yuz girih,
Gar ko‘ngullar band qilmaydur sarosar kokulung.

Ne ajab husn ahlining sultoni bo‘lsa xosakim,
Mushkdin qo‘ydi quyosh boshig‘a afsar kokulung.

Sunbuledurkim sarosar chirmashibtur sarv ila
Naxli qadding birlakim, bo‘lmish barobar kokulung.

Istasangkim bo‘lmag‘ay oshiftayu darham degil,
Qilmasun bizni parishon holu abtar kokulung.

Gar Navoiyg‘a dimog‘ oshifta bo‘lsa tong emas,
Chun separ har dam yuzung o‘tig‘a anbar kokulung.

463

May bila mayxonaning xishtin tosh uzra hal qiling,

Chun xumoridin sudo' o'lsa oni sandal qiling.

Har ne bo'lsa suda bo'lg'on xishtin ta'zim uchun,
Ip taqib har jonibidin bo'ynuma haykal qiling.

Ey xarobot ahli, soqiy orazi aksi uchun
Sof qilmog'lig' bila may ko'zgusin sayqal qiling.

Mug'bacha ollinda chun bo'ldi sujud etmak ishim,
Mayg'a marhun qilsangiz sajjodani avval qiling.

Sahl erur jon naqdini soqiy uchun qilmoq nisor,
Lek bir paymona to'ldirmoq bila ashal qiling.

Mastu majnun chiqmisham mayxonadin, ey sho'xlar,
Komingiz gar hazl esa iynak meni mahzal qiling.

Ko'yidin qovlang havosu aqlni, ey dardu ishq,
Anda sargardon Navoiyni vale ankal qiling.

464

Ishq o'tidin qismatim dardu balomu qilmading,
Dudi birla xonumonimni qaromu qilmading.

Kuymagimga barqi ofat qilmadingmu ohni,
O'lmagimga ashkni seli balomu qilmading.

Zulm tig'idin tanimni qilmadingmu band-band,
Furqatimdin band-bandimni judomu qilmading.

Dema, ey ko'z kim, ne qildim gar seni ko'r istasam,
Bir boqib yuz ming balog'a muhtalomu qilmading.

Ey ko'ngul, holimni qilding arzu afzun qildi zulm,
Qilmadingmu yo bilib yaxshi adomu qilmading.

Shikva qilsaq sendin, ey gardun, ravo ermas dema,
Bizni bekom aylab el komin ravomu qilmading.

Hajri ishq ichra, Navoiy, oshnolig' topmading,
To bu bir ko'zni Aras, ul birni Amu qilmading.

465

Bir o't esaki manga jurmsiz vafoni kam etting,
Yuz o'tdur ulki jihatsiz ulusni muhtaram etting.

Boshing‘a tiyg‘ urubon naqdi dard ko‘ngluma solding,
Vafo tariqida taqsir qilmading, karam etting,

Yuzumni naqsh etibon ashk tiyra qonidin, ey ishq,
Toshimda qonlig‘ ichim sharhini raqam etting.

Fasonai g‘amu mehnat buyurdung aylamak azbar,
Qanoat etmay ulusqa meni fasona ham etting.

Ko‘ngulda ishqim o‘ti chun falakka tortti sho‘‘la,
Balo livosi boshig‘a bu sho‘‘ladin alam etting.

Dedingki faqr yo‘linda topildi maqsadi asli,
Vujudi naqshini jon lavhidin magar adam etting.

Magarki yor seni istar, ey shikasta Navoiy,
Ki naqdi jonni qilib tuhfa farqdin qadam etting.

466

Dudi ohimning quyundek pech ila tobnn ko‘rung,
Tiyra hajrim oqshomining bahri girdobin ko‘rung.

Qushkim ul oydin keturmish noma, har tirnog‘idin
Choklar bo‘lg‘an ko‘ngul elturg‘a qullobin ko‘rung.

Hinduyi sohirdurur davri zanaxdonnda xol,
Tavqi g‘abg‘ab shaklidan bir aksi mehrobnn ko‘rung.

Ishq o‘ti tug‘yonidin jonimki bo‘lmish tashnalab,
Daf‘ig‘a ul oyning ikki la‘li serobin ko‘rung.

Olmag‘an bo‘lsa chuchuk jonim labi birla ko‘zi,
Ham shakarxandig‘a boqing, ham shakar xobin ko‘rung.

Soliki mahrumkim matlubidin to‘lmish jahon,
Olloh-olloh, jonin o‘rtar dardi noyobin ko‘rung.

Yor ko‘yin istay o‘zluqtin, Navoiy bo‘ldi fard,
Ka‘ba ehromig‘a iste‘dodu asbobin ko‘rung.

467

Samandi noz uza ul kofiri balog‘a boqing,
Pari boshida malak paridin o‘tog‘a boqing.

Nechukki qavsi quzax davri mehr aksi erur,
Topib ham egniga aylang‘on ikki yog‘a boqing.

Sudog‘i jonibikim ilgiga sinon tutmish,
Yuz o‘q yiloniyu bir qotil ajdahog‘a boqing.

Agar bu o‘qu sinon urmog‘in inonmasangiz,
Ochib tanimni adaddin fuzun yarog‘a boqing.

Bu shakl birla jahon buzmog‘i yaqin gar emas,
Ulusda har taraf oshubu ibtilog‘a boqing.

Bu bog‘ gullarini yerga sochmayin qo‘ymas
Xazon yelini qo‘yung, charxi bevafoq‘a boqing.

Navoiy o‘ldi jamol ahlidin navo topmay,
Ne bo‘ldi bir nazar, ul zori benavog‘a boqing.

468

Vahki, o‘tluq chehra ochib xonumonim o‘rtading,
Otashin la‘lingdin aytib nukta jonim o‘rtading.

Dema ne qildim, ne qildim notavon ko‘nglung olib,
O‘rtading, ey qotili nomehribonim, o‘rtading.

O‘t aro qil to‘lg‘onib kuygandek ul yuz shavqidin,
Necha kim tob urdi, jismi notavonim o‘rtading.

Ko‘kta zohirdur shafaqdin sho‘‘la, anjumdin sharar,
Kim ani, ey sho‘‘laliq, ohu fig‘onim o‘rtading.

Bismil etgach saydni andoqki aylarlar kabob,
Zaxm etib ko‘nglumni chunkim oqti qonim, o‘rtading.

Urg‘ali, ey ishqiq zolim, barqiq ofat jonima
Har ne o‘zluqtinki bor erdi gumonim, o‘rtading.

Ey Navoiy, to belu og‘zi xayoli aylading,
Boru yo‘q, ya‘niki paydoyu nihonim o‘rtading.

469

Otashin ruxsora ochib xonumonim o‘rtading,
Xonumonim xud ne bo‘lg‘ay jismu jonim o‘rtading.

Dema ne qildim, ne qildim jonu ko‘nglungni olib,
O‘rtading, ey qotili nomehribonim, o‘rtading.

Dilraboliq birla chun yoqting jamolin sho‘‘lasin,

Xasta ko'nglum olg'ach-o'q, ey dilistonim, o'rtading.

To'lg'anib kuysam ajab yo'q o'tqa tushgan sho'ladek
Chun firoq o'tida jismi notavonim o'rtading.

O'tqa solding sabru, aqlu, jonu, ko'nglum barchasin
Yo'qu borim kuydurub yaxshi yomonim o'rtading.

Sog'aring o'ti jahonu jondin ortuq, soqiyo
Lekin ul o't birla-o'q jonu jahonim o'rtading.

To Navoiydek belu og'zing xayoli birla men
Ushbu yo'q savdoda paydoyu nihonim o'rtading.

470

Zihi nihoyating oxir kelib abad, avval,
Vale xabar bera olmay bidoyatingg'a azal.

Ne qudrating xaylig'a qilib tazalzul past,
Ne hikmating quyoshig'a berib zavol halal.

Bo'lub sifotingga mazhar jami' maxluqot,
Alar mufassalu insonni aylading mujmal.

Jamol zevari qosh aylading, magar urdung
Bu ikki musqil ila ko'zguga sayqal.

Firoq shomini oshiqqa aylading tiyra,
Agarchi anjumidin yoqting anda ko'p mash'al.

Bahor moshitasi sa'yi birla kiyindurdung
Chaman arusi yuz qaddig'a halli xulal.

Sipehr safhasin anjumidin aylabon afshon,
Bu safha ustiga chekting sen shahobdin jadval.

Yozarg'a matla'i subh uzra yuzdin tug'ro,
Quyosh tillosidin omoda aylading zarhal.

Navoiy ayladi hamdingg'a nomalar irsol,
Ani rad aylamagil haqqi Ahmadi Mursal.

471

Yor hijronida sarvaqting'a yetting, ey ajal,
Jon fidong etsam hanuzdurki, kelding dar mahal.

Jon talashmog'liqqa qo'yma la'li hajridin meni,
Chun erur ta'xir aro ofat ko'p, qilma jadal.

Jonni bot olmoq senga mushkul esa jon chekma ko'p,
Qo'yki bu mushkulni bot aylar aning hijroni hal.

Hajrdin o'lmay visoli no'shidii topsam umid,
Aylagumdur sa'y o'lmaktin tirilmak filmasal.

Hajr bemorig'a qotil zahr erur hayvon suyi,
Ey Masih, asra nafas bu nuktada qilma jadal.

So'ngg'i kundin xalq tarson, men burun kundin vahim,
Elga g'am shomi abad keldi menga subhi azal.

Ich, Navoiy, g'ussa taxlilig'a gulgun bodakim,
Bir pnyola la'li mahlul o'lmadi ondin badal.

472

Yana firoqida har kun menga erur bir yil,
Valek har kechasin necha kundin ortuq bil.

Desangkim, o'lturayin, ey firoq, jismimni
Chu za'fdin topa olmong o'luk tasavvur qil.

Men o'ldum, ey ko'ngul, ul dilrabodin ayrilma,
Gar andin o'zga sevar joning o'lsakim, ayril.

Tanim agarchi g'aming tig'i etti yuz pora,
Bu shukr adosida har birni istaram bir til.

G'amingda lola kibi chok ko'nglakim bo'lmish
Firoq dudiyu ko'z qonidin qaroyu qizil.

Chu topmag'ung bu chaman g'unchayu gulida vafo
To'kulma g'uncha kibi, lek gul masallik ochil.

Navoiyo, nega aflok murtafi' bo'lmish,
Agar g'amimdin emas, vazn kaffasida yengil?!

473

Gar labing ollida da'vi qilmadi izhor la'l,
Bo'yni nevchun bog'lanib osildi mujrimvor la'l.

Go'yiyo to'ti xating birla labingdin so'rdi nutq,
Kim libos o'ldi zumurradgun anga minqor la'l.

Yo‘q labing yanglig‘ biri go‘yo ne go‘yo ruh baxsh,
Ko‘rmisham borib badaxshon mulkida bisyor la‘l.

La‘l ollida aningdekkim erur beqadr tosh,
Bo‘lmish ul yanglig‘ labing ollida bemiqdor la‘l.

La‘li jonbaxshing takallum vaqti bir-bir sochti dur,
Olloh-olloh, kim ko‘rubtur bo‘yla gavharbor la‘l.

Ko‘zlarimdur bahru kon mehmonim o‘lsang bir kecha,
Ham dur etgaylar fido ollingda, ham isor la‘l.

Bir qadah may birla bo‘ldi surxro‘ ahli xumor,
Ko‘p aro go‘yoki mahlul aylamish hammor la‘l.

La‘lgun may boshida bo‘lmas kishining, ey harif,
Naf‘i ko‘proqkim tikilgay tojida shahvor la‘l.

Gar Navoiyning so‘zi shirinu rangindur ne tong,
Kim erur ko‘nglida doim ul shakarguftor la‘l.

474

Ul zaqanni upau gulgunadin nazzora qil,
Kim erur bir olmakim rangi erur oqu qizil.

Ojiz o‘lg‘ay zulfining savdolari taqriridin,
Gar qurug‘ jismim tarog‘ yanglig‘ sarosar cheksa til.

Necha o‘zni yoshurub chin yuzga solmoq g‘unchadek,
Tangdillarga boqib xandon bo‘lub bir ham ochil.

Sochida shabnam burunchak, ey ko‘ngul, ermas ajab,
Sunbul uzra gar tushar shabnam taajjub qilmag‘il.

To kiyib sanjobi to‘n, gulgun o‘tuk qilding xirom,
Yo‘q seningdek kabki ra‘no husni sahrosida bil.

Raz qizi hamdamlig‘idin oyu yil mast o‘lmog‘ing
Necha bo‘lg‘ay, o‘tti umr, ar bo‘lmagan bo‘lsang oyil.

Ko‘rmagan bo‘lsang, Navoiy, sarv uza gul, qil nazar,
Kim ul oy gulguna surtub xil‘atin qilmish yashil.

475

Bu ne qomat, ne raftoru ne shaklu ne shamoyil,

Kim etar aqlni madhushu dog‘i hushni zoyil.

Yuzi kuydurmagima o‘t, sochi yig‘latmog‘ima dud,
Ko‘zi tarojima sa‘e, qoshi xunrezima moyil.

Jonfizo husni niqob ichra dog‘i el talashib jon,
Qolmag‘ay erdi tirik bir kishi ul bo‘lmasa hoyil.

Tig‘i egnimga tushurmakni hamoyil tilay olmon,
Qayda ul baxtiki bo‘lg‘ay qo‘li bo‘ynung‘a hamoyil.

Ey habib, etma Masih ollida izhori fasohat,
Chun erur dam ura olmasqa labing ollida qoyil.

Aqlu xushu, ko‘ngulu jonni aning yo‘lida qo‘ydum,
Topmadim vasli muhayyo qilibon muncha vasoyil.

Chunki ushshoq uni yoqmas emish ul gul qulog‘ig‘a,
Ey Navoiy, necha bulbul kibi bu na‘rai hoyil.

476

Xil‘atin to aylamish jonon qizil, sorig‘, yashil,
Sho‘‘lai ohim chiqar har yon qizil, sorig‘, yashil.

Gulshan ettim ishq sahrosin samumi oh ila
Kim, esar ul dasht aro har yon qizil, sorig‘, yashil.

Shishadek ko‘nglumdadur gulzori husnung yodidin,
Tobdonning aksidek alvon qizil, sorig‘, yashil.

Orazu xil‘at bila xatting xayolidin erur
Qo‘zlarimning ollida davron qizil, sorig‘, yashil.

La‘lgun may tutqil oltun jom birla, sabzada
Kim bulardin yaxshi yo‘q imkon qizil, sorig‘, yashil.

Faqr aro beranglik dushvordur behad valek
Xirqada tikmak erur oson qizil, sorig‘, yashil.

Ey Navoiy, oltunu shingarfu zangor istama,
Bo‘ldi nazming rangidin devon qizil, sorig‘, yashil.

477

Uyla to‘lmish gul yuzung yodi bila qonlig‘ ko‘ngul,
Kim tushar har qatra qon o‘rnig‘a andin bargi gul.

Dema ko'nglung borkim jism ichra hajring tig'idin
Poralar xunob aro bilman bag'irdur, yo ko'ngul.

Sarvdek bo'lsa bu gulshanda ota, guldek ona,
Mumkin ermas tug'mog'i sen sarvi gulruxdek o'g'ul.

Kuydimu kul bo'ldum, ammo jonda la'ling shavqidin
Andog' axgar hizig'a behad munosibdur bu kul.

La'ling ollida sanamlar la'l rang etgan bo'lur,
Kim ichar xuniy suyin bo'lg'an zamon gulrang mul.

Qismni ortuq tilab xor etma o'zni, ey aziz,
Kim qanoatdindurur izzat tama'din barcha dil.

Dayr piri birla may ichsang, Navoiy, asra dam
Bo'lsa fahm ibriq unidin garchi qulqul loyaqul.

478

Qilsa jonon ollida jonim tufayl o'lmoqqa mayl,
Kosh yuz jon bo'lsakim har dam birin qilsam tufayl

Istasa kuygan ko'ngul o'tluq yuzungni qilma ayb,
Ixtiyori yo'qtur aylarda samandar o'tqa mayl.

Yo'l qilur jismimda o't eltur so'ngaklarni uzub,
Yer qazib xoshok oqizg'andek qayon yuzlansa sayl.

Qatrai sahbo suxaylidan labing maygun emas
Kim, aqiqidur labing, rang olur andin yuz suhayl.

Bir muloib hindu o'lmish har ko'zungnung mardumi
Kirpiking hind ahlidin hangoma tuzgan ikki xayl.

Takya qilma toatu taqvog'akim, naf' aylamas
Fazldin yetmay bashorat Bishr bo'lg'il, gar Fuzayl.

Shomi hajr ermas shafaq bilkim Navoiy g'ussadin
Yig'ladi qon onchakim gardung'a rangin bo'ldi zayl.

479

Qoshlaringdinkim erur qonlig' ko'ngul ichra xayol,
Ul qizil kog'azda nundur, bu shafaq ichra hilol.

Tutmayin ko'zumda taskin qaddi vaslin istamon,
Qayda payvand etsalar tutqay o'zi, tutmay nihol.

Sarvning yo‘q sen kibi boshida dastor uzra chin,
Nargis uzra nuqta monandi ko‘zung ustida xol.

Za‘fliq jismimdadur har yon bo‘g‘unlarda girih,
Nol torig‘a erur garchi tugun tugmak mahol.

Lolagun may tobidin ul oy qizarmish go‘yiyo
Sho‘xluqtin lolazor ustida ag‘nabtur g‘izol.

Davr elida gar vafo yo‘q, sen vafo qilg‘il valek
Kimni hushxol etsang andin tut o‘zungga yuz malol.

To Navoiy zulfi yanglig‘ poybo‘sin istadi,
Gah parishon hol erur ul zulfidin, gah poymol.

480

Do‘stlar, ul naxli qad hajrinda chun bo‘ldum qatil,
Sarv eking gar qo‘ymoq istarsiz mazorim uzra mil.

Ko‘hi hajr egnimda istarmen ani sur‘at bilan,
Shavqdin xasdek tanimg‘a ermas andoq yuk saqil.

Za‘f aro gar sunbuli zulfung dedim tong yo‘qki, bor
Xastag‘a javzo tuni yaldo tuni yanglig‘ tavil.

Rashkdin bir-birga qiymas mehrini jonu ko‘ngul,
Rost andoqkim hasud el molig‘a bo‘lg‘ay baxil.

Buki hijron tig‘idin ko‘nglumni yuz chok aylading,
Yuz dalilim bor, agar har chok bo‘lsa bir dalil.

Dayr jannat huri ayndur xo‘blig‘din mug‘bacha
May ziloli birla ko‘p aynan tusammo salsabil.

Gar yuzung istab Navoiy ko‘zlaringga xordur,
Ne ajabdin ahli kuffor ollida bo‘lmoq zalil.

481

Ey ko‘ngul, ul otashin orazg‘a ko‘p o‘rganmagil,
Nogah ayrilsa firoqi o‘tig‘a o‘rtanmagil.

Tut o‘zungga fardu bekaslik baloyu shiddatin,
To birovg‘a o‘rganib ayru tushub emganmagil.

Lozimi ishq o‘ldi hijron, bo‘lmo oshiq kimsaga,

Emdikim bo‘ldung tahammul aylabon kungranmagil.

Gul chog‘i gulbong chekmak ishtur, ey bulbul, senga,
Oyu yil faryod qilmog‘ni menga o‘tkanmagil.

Ko‘z yumub ochquncha sol uyg‘onmas uyqug‘a meni,
Nolishimdin hajr shomi har zamon seskanmagil.

Istasang ul mug‘bacha boshingg‘a yetkurgay qadam,
Dayr piri yo‘lidin tufrog‘dek tebranmagil.

Ey Navoiy, yor agar derkim o‘zungni o‘tqa sol,
Tan yalang aylarga kuyma, jon uchun kuymanmagil.

482

Demonkim meni yod etib shod qil,
Boshingdin uyur dog‘i ozod qil.

Sanavbar senga bandadur sarvdek,
Unutqanlaringni birar yod qil.

Vafo yo‘qtur ul sho‘xda, ey ko‘ngul,
O‘zungni jafosig‘a mo‘‘tod qil.

Qilur jonima hajr qasd, ey ko‘ngul,
Bu ishda anga sen ham imdod qil.

Menga ishq aro o‘lmak oyin erur,
Raqibo, yana san‘at irshod qil.

Parishonmen, ey oh, aflokdin
Bu abtar varaqlarni barbod qil.

Chu buzdung ko‘ngul kishvarin zulm ila,
Sirishkim suyi birla obod qil.

Falak davridin ranjamen, soqiyo,
Kel emdi qadah davri bunyod qil.

Gar ul sho‘x faryodingga yetmasa
Navoiy, shah ollinda faryod qil.

483

Azm o‘lsa xayolingg‘a ko‘nguldur anga mahmil,
Osoyish agar istasa ko‘z chashmasi manzil.

Ey ishq, netib ul qaro ko'zni ko'rayinkim,
Ko'zning qarosin hajrida ashk ayladi zoyil.

To bo'ldi sening husnungga oshiq uza oshiq
Ish bo'ldi mening ko'ngluma mushkil uza mushkil.

Ul ko'z olur el jonin o'g'urluq bila, vahkim,
Boqmas bu taraf tutsam o'zumni necha g'ofil.

Yodi bila behushlug'um dafi'ni qilmas
Devoridin ul ko'yining ar bo'lmasa kahgil.

Ey mug'bacha, oshiqmenu durdikash etib rahm
Ne yuzungga, ne jomg'a qil pardani hoyil.

O'zlukni fano otig'a kuydurdi Navoiy,
Kim savmaadin xorij erur, dayrg'a doxil.

484

Ul shayxki minbar uza afsung'a berur tul.
Shaytondur o'zi, majlisining ahli suruk g'ul.

G'aflatdin agar va'z ila uyg'otsalar elni
Ul aylar uyutmoq uchun afsonag'a mashg'ul.

Boshtin ayog'i minbarining poyau doston
Ham o'ziyu ham ma'rifati johilu majhul.

Ko'rmay xirad ashobida bir fardni oqil,
Topmay kishi afsunida bir nuktayi ma'qul.

Har neki xadis etti qo'yub barchasi mavzu'
Naqleki mashoyixdin etib, borisi mahbul.

Yuz pora qilib minbari o't yoqqali avlo,
Bu shart ilakim, bo'lsa ul o'tda o'zi maqtul.

Iblis sifat el sari mayl etma Navoiy,
To bo'lmag'asen zarqu riyo qaydida mag'lul.

485

Ikki ko'z manziling, ey mohi mahmil,
Ko'ngulga azm qil manzil-bamanzil.

Ko'zung qotildur ammo zahr chashming,
Erur o'lturmagimga zahri qotil.

Eshikingda yozarmen ohlar, lek,
Bo'lur har oh cheksam borcha zoyil.

Meni Majnun dedi Laylivashim, voy,
Ki bu devonani sog'indi oqil.

Ko'zung chun nimxob erdi, netong, gar
Ko'ngul saydini qildi nim bismil.

Erur bir hol birla mabdai fayz,
Senga gar yetmas o'zni ayla qobil.

Navoiy, o'z'lukung raf' etkim ul gard
Erur maqsud ruxsorig'a hoyil.

486

Ul quyosh og'zi uza mushkin xol,
Zarraning nuqtasidin keldi misol.

Gar ravondur ne tong ul qadki erur,
Ruh sarchashmasida toza nihol.

Raxsh har yonki surar ul chobuk
Yugurur tebrasida payki xayol.

Chobukumning otining na'li emas
Tushti shabrangi ayog'ig'a hilol.

G'uncha og'ziki takallum qilmas
Ul og'iz g'unchasi qilmish ani lol.

Hajrning chorasi behudlug' emish,
Soqiyo, jom ketur molo-mol.

To Navoiydek o'lay ani ichib,
Mastu majnun sifatu shefta hol.

487

Gulshaningdin yeldek, ey zebo nihol,
Men yomon bordim, vale sen yaxshi qol.

Menmenu bekasligu ayyomi hajr
Sen bo'lu ahbobu davroni visol.

So'rma holimni sabodin gah-gahi,

Ko‘nglunga o‘lturmasun gardi malol.

Gar buzug‘ ko‘nglumni mardud aylading,
Bok emastur o‘zgalarning ko‘nglin ol.

Sig‘mayin ko‘yungda gar qovdung meni,
Osru keng sahrodurur dashti xayol.

Olam ahlida vafo mavjud emas,
Har nekim yo‘qtur, erur topmoq mahol.

Ey Navoiy, xushturur ozodaliq,
Qayd aro xushluqqa yo‘qtur ehtimol.

488

Yoqing o‘t bergali, ey ishq, hayotimg‘a halal,
Dog‘i hajr o‘rtagucha o‘rtasa to dog‘i ajal.

Deb emishsen, ey firoqimdag‘i ushshoq ichra
Nechasin aylagum oxir, meni bori avval.

Nomai hajrim aro safhai taqvim kibi
Ashk qoni bila har sori chekilmish jadval.

Barqi tig‘inki vujudim xasini kuydurdi,
Dudidin tiyra gar o‘lsa, kulidin bir sayqal.

Boshima sho‘‘lai hijron tutashibdur ne osig‘,
Kim yorutmas qaro hajrim kechasin bu mash‘al.

Zohido, boda gunah bo‘lsayu lekin ne gunah,
Bizga bu ishni nasib etti chu qassomi azal.

Ishqdin ko‘p gila nazm etti Navoiy bilmon,
Naylagay turfa g‘izolig‘a yetishsa bu g‘azal.

489

Ul pari chehra chu ko‘rguzsa jamol maqbul,
Ko‘rgan ermasturur o‘z aqlig‘a qolg‘an ma‘qul.

Surtulub yuzga agar yetsa dimog‘img‘a isi
Meni ul zulfi tanobi bila qilg‘il maqtul.

Istasang dahr aro ming telba ko‘ngul sargardon,
Halqa-halqa rasani zulfidin ochg‘il marg‘ul.

Xotirim ikki jahon shug‘lidan o‘lmish forig‘,
Do‘st yodi bila ko‘nglum o‘lubtur mashg‘ul.

Bodai la‘li labing qonima berdi tahlil,
Qatl emish hosiyati la‘liki bo‘lg‘ay mahlul.

Vahki, maqsudni ma‘lum etayin deb umre,
Bir sari mo‘ emasturki, emastur majhul.

Gar Navoiy desa but vasfini takfir etmang,
Dayr piridin erur buyla rivoyat manqul.

490

Beling solur dimog‘img‘a tahayyul,
Berur zulfung xadising‘a tasalsul.

Buyursa garchi ishqing tarkini aql,
Ul ishn men qila olmon taaqqul.

Yuzung hajrida ko‘nglum muztaribdur,
Ne nav‘ etgay balig‘ susiz tahammul.

Ne tong sensiz yutub qon, g‘am yemaskim
Kerak ul bodag‘a mundoq tanaqqul.

Qading titratti hoki paykarimni
Qiyomat yerga solg‘andek tazalzul.

Emas mone‘ fano yo‘lig‘a foqa,
Kerak rahravg‘a zodirah tavakkul.

Navoiy bulbulu yori gul o‘lg‘ay,
Agar yuz poya qilg‘aylar tanazzul.

491

Yuziga anglamadimkim niqob erur hoyil,
Quyosh jamolbg‘a yoxud sahob erur hoyil.

Uzori ustida kokilmu bo‘ldi oshifta,
Yo‘q ersa gul yuziga mushki nob erur hoyil.

Oqung ko‘runmas esa pora-pora ko‘nglum aro,
Ne tongki six quyarga kabob erur hoyil.

Buzug‘ ko‘ngul aro ul ganjb husndur, yuz shukr,
Ki el ko‘zidin anga bir xarob erur hoyil.

Fig'onki, turfa mug'anniy uni bila xushmen,
Vale netayki, yuziga kitob erur hoyil.

Ko'rarsen oni gar o'zluk hijobin etsang raf'
Agarchi ko'rgali yuz ming hijob erur hoyil.

Navoiy, aylama ko'rmak xayol ul gulni,
Ki bargdnn yuziga behisob erur hoyil.

492

Yuzini ko'rди, badan chokidin xarob ko'ngul
Uzuldi, baski ayon qildi iztirob ko'ngul.

Chu bo'ldi jilvagar ul ganji husn hasratidin
Xarobliq qiladur har zamon xarob ko'ngul.

Magar shikanjai zulfungg'a qoldikim, urdi
O'ziga g'uncha kibi muncha pechu tob ko'ngul.

Balodurur g'ami ishqing sening vale, yuz voy,
Kim ul balodin eta olmas ijtinob ko'ngul.

Sharora oh masallik vale ul oy havosida ko'r,
Ki pora-pora qilur ko'k sari shitob ko'ngul.

Rioyat ayla sudek sof xalq ko'nglinikim,
Sinar nafas bila ul nav'kim hubob ko'ngul.

Navoiy oncha labingdin dediki, bo'ldi anga
Teshmagi bila qon ichra la'li nob ko'ngul.

493

Ey musavvir, dilbarimg'a surate monand qil,
Ko'rmagidin xotirimni gah-gahi xursand qil.

Ul xarir uzraki tarx etgungdur ul timsolni,
Sig'masa zaylig'a jonim pardasin payvand qil.

Bo'lmasun bu to'madin mahrum ul ko'y itlari,
Ey ajal, taqsim uchun jonimni yuz parkand qil.

Ul parivash chiqti usruk sekretib ko'nglakcha, voy,
Nosiho, devona bo'ldum emdi tarki pand qil.

La'li shirindinki qilding ayshni jonimg'a talx,

Necha achchig' so'z demak, bir qatla shakarxand qil.

Jomi Jamning rohi Afridun yiloni zahri bil,
Ey ko'ngul, o'zni safoli faqr ila xursand qil.

Hojati budur Navoiyning, xudoyokim, ani
Mug'bacha husnig'a mug' dayrida hojatmand qil.

494

Yo'qturur olamda ahli ishqdek bechora el,
Hajr zulmi birla xonumonidin ovora el.

Ishq selobi, jafosi birla hijron tig'idin
Xotiri vayron jamoat, ko'ngli yuz ming pora el.

Chiqsang uydin telba bo'lmoq olam ahli ne ajab,
Ko'rmamish hargiz chu sendek bir pari ruxsora el.

Anglakim ovora bo'lganlardur ul oy ishqidin
Hajr sahrosida kuysang tog'u vodiy ora el.

Chun qazo tag'yir topmas komi ozlig'din gila,
Mahz nohamvorliqdur aylamak hamvor el.

Ey Navoiy, fitna yog'dursa ul oy ishq ahlig'a,
Osmondin har nekim kelsa ne qilg'ay chora el?

495

Damo-dam otashin la'lig'a olur boda jononim,
Bu yanglig' o'tlar ichra naylasun o'rtanmayin jonim.

Emas, oy, kun ikki pog'undasini ko'k zoli berkitmish,
Quloqqa baski hajringda ani yolqitti afg'onim.

Tanimda dog'larni ayladim ko'nglak bila pinhon,
Qonab ko'nglakda fosh etti o'zin har dog'i pinhonim.

Ko'zumda bog'lanib qon yosh ne tong gar ochqali qo'yimas,
Chu ul qonimni to'kti oqibat tutti oni qonim.

Buzug' ko'nglum aro mundog'ki paykoningni yog'durdung,
Ne tong mundog' yog'indin yer bilan teng bo'lsa vayronim.

Hijolatdin qizarmish, gul taharruk sarvdin ketmish,
Magar bog' ichradur gulchehralik sarvi xiromonim.

Tasavvur birla gah maqbulmen ollida gah mardud,
Qayu oqshomki sultoni xayoling bo'lsa mehmonim.

Vujud iqlimidan ovora gar bo'ldum umid ul kim
Fano dashti g'uboridin yasalg'ay jismi uryonim.

Navoiy, demangkim tarki ishq et, to erur mumkin
Ki men oshiqmenu devona mundoq ish ne imkonim.

496

Sahar ko'r dum yuzin oqshomg'acha kuydi hazin jonim,
Bu erdi subhi vaslim to ne bo'lg'ay shomi hijronim.

Quyosh kulbanga ingandin menga yuz qatla xushroqdur,
Qaro shomimni ravshan aylagan sham'i shabistonim.

Ne yanglig' yoshuray hijron g'aminkim, fosh etar har dam,
Og'izdin sho'laliq ohim, nazardin ashksiz qonim.

Ajabdur toiri vasl istamak kulbang'a qo'nmoqkim,
Yaqindur nasri voqe'ni uchurg'ay ko'kdin afg'onim.

Qading nahli xayoli ko'z dadur, ey navbahori husn,
Ma'ozalloh agar oni qo'ng'arg'ay sayli mujgonim.

Dedim so'zon ko'nguldin chekmagil bir dam xadangingni,
Dedimkim qolsa bir dam su bo'lur ul o'tda paykonim.

Baliyat toshi yog'durg'an kibi vayronima gardun,
Mazallat gardi har dam yog'durur boshimg'a vayronim.

Qadah davrin evur, ey dayri piri, toki mumkindur,
Ki davron ranjini tortarg'a emdi yo'qtur imkonim.

Dema jomi fano ichra ezilmishdur ajal zahri,
Navoiy, jon berib ul jonni chekmakdur armonim.

497

Noma yozdim yor uchun, lekin javobe topmadim,
Jismima ul nomadek juz pechu tobe topmadim.

Har kishiga jon berib qildim tama' mehru vafo,
Bu gunah podoshi juz nozu itobe topmadim.

Dardi keldi qasdima, itmysh edn vayron ko'ngul,
Qo'ygali bu ganjni, vahkim, xarobe topmadim.

Chirmadim jon rishtasin novaklaringg'a pay kibi,
Uyla qushlar qasdina mundoq tanobe topmadim.

Chun xayoling ko'zda mehmon o'ldi may qon yosh o'lub,
Bog'lag'ai kirpikda qonlardek kabobe topmadim.

Nechakim matlubi ruxsordin dedim aylay nazar,
Uzlugumdin o'zga ul yuzga hijobe topmadim.

Ey Navoiy, hajr aro qil ishq birla mashvarat
Kim, men istab aqldin royi savobe topmadim.

498

Bahoru bog' sayridnn ne guldur ne sarv komim,
Budur komimki, shoyad uchrag'ay sarvi gulandomim.

O'qung ko'p zaxmdin dom o'ldi jismim zaxmlar ermas
Chiqarg'a jon qushi yo'llar yasabdur har taraf domim.

Jamoling ko'zgusi chun elga ro'baro' bo'lur har dam,
Ne tong gar ko'zgu aksidek zamoni yo'qtur oromim.

Xusho Majnunki, ma'nusi edi boshig'a qo'ng'an qush,
Junun toshi yog'ardin boshima ul ham emas romim.

Mangakim hajr za'fidin nafas ma'lum emas kelmak,
Ne imkon bas yetishmak ul Masihodang'a payg'omim.

Firoqim kechasi bas muhlik o'lmish gar sahar bo'lmas,
Nafas urmoqqa go'yo subhni qo'ymas qaro shomim.

Aningdek tashnamen, ey mug'bachakim, qo'sh tutar bo'lsang,
Falakning huqqasin bo'l ikki, to bo'lsun iki jomim.

Baho bu benavodin gar qabul aylar esang, bordur
Biriga javhari jonim, biriga naqdi islomim.

Harom ettim, Navoiy, dunyoyu uqbo tamannosin,
Nedinkim Qa'bai ko'yi sari bog'ladi ehromim.

499

Suda ko'rmak yuzung dushvor edi, ey husn oromim,
Xususankim anga tahrik bergay sarsari ohim.

Ne yanglig' ul quyosh ko'yiga yolg'uz azm qilg'aymen,

Ki bo'lmoq istamon ul yon borurg'a soya hamrohim.

Ko'ngulni istadiii ul, oni ko'nglum istadi, yuz shukr,
Ki holo dast bermish har nekim bor erdi dilxohim.

Birovni ko'z ko'rub ko'nglum asir o'lg'anni yoshursam,
Gah ashkim imtidodi fosh etar, gah ohi nogohim.

Gar o'lsa itlari hamkosasi, ahhob, ta'n etmang,
Alar ikrohi gar yo'qtur, mening xud qayda ikrohim.

Necha dog' istaram ko'nglum aro tangri uchun o'rta
Ki, soyilmen bu ikki-uch diramdur shayilillohim.

Mavokib gardi ul yondnn, bu yondin xalq nazzora,
Magar yo'linda men o'lgan tamoshog'a kelur shohim.

Ajab yo'q pirlarning nuqtasidin bo'lmog'im ogah,
Fano yo'li suluki ichra bo'lsa piri ogohim.

Tanimni, ey Navoiy, har taraf ko'yida oh eltur,
Tilab ul xirmani gulni uchar har yon pari kohim.

500

Toqibon jon rishtasin ruq'angni tumor ayladim,
Zaxmliq ko'ksunga andin daf'i ozor ayladim.

Ko'nglakim yopishti qonlig' tang'a andoqkim bori,
Baski toshlar zaxmidin jismimni afgor ayladim.

Orazing hajrinda qonlig' ko'nglum o'ldi loladek,
Dog'idin savdoyi ishqingni namudor ayladim.

Joning olg'um deb eding muxlikdur anduhi firoq,
Qolmasun ko'nglung sening avval, xabardor ayladim.

Xirqau daftarni keltur, mayg'a rahm et, ey rafiq,
Xonaqahdin men chu azmi ko'yi xammor ayladim.

Davlati faqru fano vobastai tavfiq emish,
Bo'lmadi har necha jiddu jahd izhor ayladim.

Ey Navoiy, faqr yo'linda ura oldim qadam,
To solib o'zluk yukin o'zni sabukbor ayladim.

501

Xilvate topib senn jismim aro jon aylasam,
Balki jon xilvat saroyi ichra pinhon aylasam.

Xilvat eldin yoshurun, xilvat aro tan yoshurun,
Tanda jon yanglig‘ seni jon ichra pinhon aylasam.

Anda ham jon pardasin har sori osib satr uchun,
Vasling ixfosin nechakim bo‘lg‘ay imkon aylasam.

Chun bu xilvat ichra ne o‘z luk erur mahram, ne men,
Har ne nomahramdurur o‘z din parishon aylasam.

Daf‘ o‘lub ag‘yor, topsam yor ul xilvat aro,
Bezabonlig birla sharhi dardi hijron aylasam.

Umri boqiy topqamen bir lahza ushbu jon aro
O‘zni behud, ko‘zni ruxsoringg‘a hayron aylasam.

Ey Navoiy, dema iqrar ayla ishq i tarkini,
Kim inong‘ay, gar o‘zumga buyla bo‘hton aylasam.

502

Jafo ham qilmading har necha ko‘z husnungg‘a oldurdum,
Qiy o ham boqmading har nechakim o‘llingda telmurdum.

Vasiyat qildi qabri boshida Farhod ila Majnun,
Junun sahrosida ul toshlarkim ko‘ksuna urdum.

Yarolar anjum o‘ldi qon shafaq ul oy firoqida,
Xadangi ohkim o‘tgan kecha gardung‘a yog‘urdum.

Firoqim shomi andin tiyradurkim, dudi anjumnn
Qaro qilmish tugalardinki hijroningda kuyurdum.

Labing yodi chekib jon rishtasin soldi yana tang‘a,
Ko‘zung bedodidin jonni necha azmig‘a yetkurdum.

Jununum sho‘lasin afzunroq etti, ul pari otqan
Ne o‘qkim hajri tug‘yoni aro ko‘ksunda sindurdum.

Ajal bedodidin xoki tanim yuz shukrkim tindi,
Ki hijron o‘rtagan jonimni jononimg‘a topshurdum.

Qazog‘a, rozi o‘lkim g‘ussa vaqti qilmadi sude,
Necha kavkabni mujrim qildimu gardunni yozg‘urdum.

Xumorimdin sadovu sarzanish zuhd ahlidin har dam,

Chiqib mayxonadin muncha balo boshimg'a kelturdum.

Havolam qilsa piri dayr but, yo mug'bacha zunnor,
Ne chora chun qo'yub masjid fano dayrig'a yuz urdum.

Navoiydek yorug'luq ul zamon toptimki, o'zlukni
Fano o'tig'a o'rtab, kulni dog'i ko'kka sovurdum.

503

Junundin uyla tufrog' o'ldi jismi ranjparvardim,
Ki har tosh ursalar atfol jismimg'a chiqar gardim.

Necha hajrinda o'lgum ohu ashkimdin solib to'fon
Vale qo'ymang ko'raga kelsa sarvi nozparvardim.

Yo'lida baski qo'y dum chehra, sanchilg'an xasu xoshok,
Somonlar bilki chekmish qahrabodek chehrai zardim.

Payo-pay ne ekin abri bahoridin chaqin to'kmak,
Bulut ichra bir uchqun soldi go'yo sho'lai dardim.

Quyundek gar talab dashtida yo'q men yetmagan vodiy,
Ne g'am sargashtalikdin uchrasa mohi jahongardim.

Vafo bo'stonin ashkim birla serob ayladim, umri
Erur g'am novaki sarvim, bag'ir pargolasi vardim.

Muhiqdur, ey Navoiy, ul pari mendin malul o'lmoq,
Nedinkim ko'yida devonalig'ni haddin o'tkardim.

504

Necha hijrondin buzug' ko'nglumda bo'lg'ay dam-badam,
G'am uza g'am, dard uza dardu, alam uzra alam.

Yor hijroni vatan tarkiyu g'ur bat shiddati,
Charx bedodiyu davron mehnati, el javri ham.

Sabr ozidin azob, anduh ko'pidin iztirob,
Ashkdin sayli balo, oh o'tidin har dam alam.

Subhu shom emgak ko'pidin ko'ngluma yuz ming balo,
Shom to subh uyqu yo'qdin jonima yuz ming sitam.

Barcha bir sari mengayu yor za'fi bir sari,
Qosh anga sihat bo'lub, bo'lg'ay menga yuz muncha g'am.

Sadqa aylarga anga loyiq menga yo‘q tuhfa
Xasta jonim naqdi bordur elt, ey payki haram.

Ey Navoiy, sharhi holimni dedim irsol etay,
So‘zidin ham safhag‘a o‘t tushti, ham kuydi qalam.

505

Bo‘ldi ravzan-ravzan ul qotil hadangidin tanim,
G‘ussa charxi bu tanim, dard anjumi ul ravzanim.

Aylamish zulfung xayoli ro‘zgorimni qaro,
Oh dudidin qorormaydur maqomu maskanim.

Har taraf ul nav’ yopushmish yarolar qonidin,
Kim qurug‘ jismim uza bo‘lmish teri pirohanim.

Dema jon bermak fanin o‘rgan dog‘i vaslini top,
Sen visoling fikrin etgilkim, erur ul xud fanim.

Qotig‘ ahvolimg‘a yig‘laydurg‘an elni dema do‘st,
Do‘stlar o‘lmish, o‘lum holig‘a yetmish dushmanim.

Dayr eshiginda tanim dafn aylasang, ey mug‘bacha,
Boda loyidin gahi topqay imorat madfanim.

Dasht aro surdi Navoiy jonu ko‘nglum saydini
Kim, bukun ov azmi qilmish qotili sayd afkanim.

506

Ishq o‘tidin tanda andoq sa‘b o‘lubtur kuymagim,
Qim shararlar toridin go‘yo to‘qulmish ko‘nglagim.

Bag‘rimu ko‘nglum itingga to‘‘maliq dushvor edi,
Shukrkim chok o‘ldi ishqing tig‘i birla ko‘kragim.

Za‘fdin ko‘yungga bordim surganib atfoldek,
Rahm qilg‘ilkim, bu yo‘lda xaddin oshti emgagim.

Dema uyqusiz ko‘zung hajrim tuni ochilmadi,
Ne qila olg‘ay ajal uyqusi birla sergagim.

Bir qadam vayronima qo‘ykim, g‘amingdin tunu kun
Yuzga ilgimdur sutun, tufroqqa botib tirsagim.

Dard ko‘rkim dev siyaratlar biladur ul pari,
Garchi bor andin malak haylig‘a dog‘i tirgagim.

Ey Navoiy, hajridin yillar kuyub, ul bevafo
Demadikim, naylar ul ushshoq ichinda ertagim.

507

Qayg'udin ko'nglum toriqmishtur, ko'nguldin qayg'u ham,
Jonig'a yetmish bu g'amgindin ulu andin bu ham.

Furqatingdin ne tirikmen, ne o'luk, vah, ne ajab,
Elga holimdin gah o'lsa yig'lamoq, gah kulgu ham.

Vahki, emdi tushga ham kirmas visoling negakim,
Ko'zdin andoqkim o'char vasling o'chubtur uyqu ham.

Uyla ohimdin jahondur tiyrakim, za'fim chog'i
Og'zima qo'ymoqqa topilmas yoruq bir ko'zgu ham.

La'ldur qon yo'q ko'zimda, ne uchunkim bog'lamish
Sovug' ohim shiddatidin anda qon, balkim su ham.

Intihosi ishqning hijron emish, ey ahli ishq,
Vasli davroni aro mag'rur bo'lmang asru ham.

Ey Navoiy, men kimu ul oy visoli bazmi, lek
Basdur ul davlatki, o'ltursam yiroqtin o'tru ham.

508

Charxdin gar har dam ermas bir azog'a kuymagim,
Nega tikkan soyi chok o'lmoq keraktur ko'nlagim.

Sahl erur ko'nglakki hijron o'qiyu g'am tig'idin,
Tikmagu chok aylamakka mubtalodur ko'kragim.

Har zamon ko'zdin yoshim emgaklagan bir yoshdek,
Mayl etar tufroqqa, vah, o'lturgusi bu emgagim.

Bejigar bo'lsam balo tortarg'a emdi, vah, ne tong,
Bordi ko'zdin chun bag'ir pargolasidin ko'pragim.

Har tong erta cheksa gardun subh tig'in qatlima,
Tong emaskim bordur ul dushmanlar ichra ertagim.

Ayshu rohat qushlarin sayd aylay olmon, garchi bor
Ko'z yoshidin donayu jon rishtasidin ilmagim.

Ey Navoiy, buki gardun evrulur fonusdek,
Ko'ngliga kor etti go'yo sham' yanglig' kuymagim.

509

Vasling istab o'qdek etgay erdi sur'at paykarim,
Naylayinkim, hajr o'qi paykonlaridur langarim.

Otashin la'ling g'amidin o'rtanib qon yig'lasam,
Goh qondin, gohi o'tdin la'lgundur paykarim.

Ko'zu mujgoningdin ayru uyqu yo'q men xastag'a
Kim, momug' yanglig' tikan birla to'ladur bistarim.

Ey niholi noz ohimdin hazar qilkim, bukun
Ko'p ko'han paykar shajarni yiqqudekdur sarsarim.

Ul quyosh aksin may ichra ko'rgali oshiftamen,
Ne ajab oshiftaliqkim, sug'a tushmish axtarim.

Men ozibmen yo'ldinu bas tiyradur hijron tuni,
Tole o'l, ey kavkabi iqbolu bo'lg'il yovarim.

Ey Navoiy, ne ajab, gar nazmim elni yig'latur,
Kim yozilmish hajr o'tining dudasidin daftarim.

510

Menki, davron zulmidur ko'nglimga, balkim jong'a ham
Naylay olg'aymen angakim zulm etar davrong'a ham.

Ko'r g'amim afzunlug'in har damki, ashkim xaylining
Qatrası bahr o'ldi emdi aylanibtur qayg'u ham.

Yopmangiz Farhod ila Majnunnikim mehnat to'zi
Satr uchun basdur menga ham, ul ikki uryong'a ham.

To topibmen ishq o'ti birla tig'ing zahrini
Iso anfosig'a boqmon, chashmayi hayvong'a ham.

Goh ko'nglum g'unchasin istar, gahi paykonini
Kim, ko'ngul borur munosib g'unchag'a, paykong'a ham.

Nilufar naqsh aylab ayvoningg'a mag'rur o'lmakim,
Yo'q vafo naqshi chu bu nilufari ayvong'a ham.

Muddaiylar chun Navoiy ishqin anglab, jonig'a,
Qasd qilg'anlar emish bori dengiz jonong'a ham.

511

Furqati za'fida qon yosh ichra yotmish paykarim,
Guluzorimdek qizil atlasdin o'lmish bistarim.

Yuz balo ashkim aritti, yor shod o'lsa ne tong,
Kim tulu' etti saodat matla'idin axtarim.

Otashin la'ling g'ami qonlig' tanamg'a soldi o't,
Uchqunum gulbarg o'lub, la'l o'lg'usidur axgarim.

Oh shoyad ko'yi sori eltgay deb shodmen,
Garchi gard o'ldi yo'linda jismi mehnatparvarim.

Uyla hijron birla xo'y ettimki gar derlar birov
Yori birla vasl topmishdur, emasdur bovarim.

Itlaring sing'an safoli ichra bo'ldum durdkash,
Bo'lmasun hargiz tihi ul bodadin bu sog'arim.

Ey Navoiy, hajr o'qidin par chiqarmoq ne osig',
Chun pariroyumg'a yetmakka yaramas bu parim.

512

Yetgach ul qotil, erur bo'g'zumda ikki barmog'im,
Tig'i o'rnin ko'rguzub, surgil debon yolbormog'im.

Vasli jomining agar mufrit emas kayfiyati,
Bas qachon kelgach, mening nedur o'zumdin bormog'im.

Hajr tirnog'i bila ko'nglumnikim qildim figor,
Bo'lmasun g'ayring demakdindur bu nav' axtarmog'im.

Baski shavqung g'olib o'lmish telbalardek, ey pari,
Yo'qturur tun-kun xayoling birla so'zlab xormog'im.

Hajr aro yo'qkim visol, istab o'lum, istab erur
Furqatingdin o'zni bir tadbir ila qutqarmog'im.

Soqiyo, taklif ila ich dema, to'ldur, dog'i ko'r,
Kim ayog'ning naqshini eltur qarib sipqarmog'im.

Ey Navoiy, tortayin dermen ko'nguldin intiqom,
Yo'qsa yuz g'amin anga har dam nedur boshqarmog'im.

513

Sendin ayru to asiri dardi hijron qolmisham,
Buki o'lmay qolmisham, holimg'a hayron qolmisham.

Xonumonimni g'aming toroji barbod ayladi,
Xonumon borib alohonu alomon qolmisham.

Ishq dashtining samumi hullasin aylay panoh,
Hayli g'am yag'mosidin mundoqki uryon qolmisham.

Dardu g'amdin yoshuna olmon kamoli za'fdin,
Xurdabinlarning ko'zidin garchi pinhon qolmisham.

Dashtdin Farhodu Majnunni yig'ib mushfiqlari,
Men g'arib ul nav'kim g'uli biyobon qolmisham.

Vasli davri jomidin ahhob sarmast o'ldilar,
Dayr aro tik bir men-o'q maxmuri davron qolmisham.

Ey Navoiy, ucti bulbullar xazonda bog'din,
Men qanotsiz qush masallik aylab afg'on qolmisham.

514

Yor tig'i qatl urub, men hajri mayli qilmadim,
Ko'nglum olib qovdi, men ko'nglum bila ayrilmadim.

Zulm ila ovora aylar chog'da o'lturgil debon
Ne tazallumlarki ul qotil qoshinda qilmadim.

Ko'nglum olurda umidi mehr ila zor ayladi,
Dilrabolar zor etib, bemehr o'lurni bilmadim.

Oshiq o'lmang dermen, ey ahhob, pand aylang qabul,
Men nelar ko'rdu chu el pandin ko'zumga ilmadim.

Lahza-lahza hajr o'ti chekti alam uzra alam,
O'ttimu bir lahzakim ul sho'lag'a yoqilmadim.

Hajrdin bor ersa ranjing tunu kun bo'l mastkim,
To menga bu nukta kashf o'ldi yana oyilmadim.

Og'zi hajridin Navoiydek adam sahrosida
Ittim andoqkim, o'zum ham istabon topilmadim.

515

Emas junundin agar tog'larda bo'lsa qarorim

Ki, qoldi bahri sirishkim tubida mulku diyorim.

Jamoling oynasin xat chu tiyra ayladi, o'ldum,
Ne ayb qilsa quyosh ko'zgusini tiyra g'uborim.

Chu itlaring yaladi qonlarimni zaxmlaridin,
G'arib marham edi buki topti jismi figorim.

Sirishk qoni chu naqsh ayladi nigor yetishti,
Bihisht qildi buzug' manzilimni naqshu nigorim.

Halokim ul qadu yuzdin chu bo'ldi, tufrog'im uzra
Bo'lur chu sarv uza gul ekilsa sham'i mazorum.

Qadah olib labi jonbaxshinga quy og'zima, soqin,
Ki jonni aylagudekdur halok ranji xummorim.

Navoiyo, su agar qilsa toshni, ne osig'dur,
Nigor ko'ngliga qilmas asar chu nolayi zorim.

516

Qaysi taqviy xirmanin ishq o'tidin kuydurmadim,
Qaysi tavba naxlini nafs ilgidin sindurmadim.

Turmay oqsa ko'zdin ashkim ne ajabkim, tavbadin
Garchi ko'p so'z dedim, ammo bir so'zumga turmadim.

Xo'blar ishqida ko'z birla ko'ngul bedodidin
Ne baliyatlarki, munglug' boshima kelturmadim.

Jom barqidinmu zuhdum xirmanin kul qilmadim,
Boda saylidinmu aqlim qasrini indurmadim.

Lolaruhlardanmu har dam qilmadim ashkimni qon,
Sarvqadlardanmu gardung'a fig'on yetkurmadim.

Dayr piri ilgidinkim, bog'ladim zunnorni,
Mug'bacha ollida mushafni magar kuydurmadim.

Qaysi sho'xi bodapaymo bazmidin surgach meni
Nangsizlikdin yirog'roqdin turub telmurmadim.

Masti loya'qil yaqo yirtuq, ayog'u bosh yalang,
Yig'lamoqdin kimni o'z ahvolima kuldurmadim.

Yorab, o'z tavbang'a yo'qtur e'timode, sen magar
Tavba bergaysenki, men aytib bajo kelturmadim.

Bermading tavfiq, yo‘qsa ne uchun har qatlakim,
Tavba sindurdum, o‘zumni g‘ussadin o‘lturmadim.

Ey Navoiy, istasang tinmoq, ishing tangriga sol
Yo‘qsa men sa’y aylabon sendin ko‘ngul tindurmadim.

517

Itingki bordi qilib to‘‘ma bag‘rimu yuragim,
Oqarg‘usidur aning intizoridin so‘ngagim.

Firoq o‘ti yuragimni su aylab oqizdi,
Chekarga hajr g‘ami emdi yo‘qturur yuragim.

Etak-etak guhar ollingda sochsam ermas ayb,
Ki ko‘z xazonasidin dam-badam to‘lar etagim.

Mayim firoq aro xunobi g‘amdurur, may emas
Xayol birla labing qandi chun erur gazagim.

Tikan nishonimu guldek kafingdadur yoxud
Yetishgach anda ko‘zum qoldi yopushub ninagim.

Sipehr zulmig‘a yo‘q chora zulmdin o‘zga,
Bu ishda aqlidin ermas tahammul aylamagim.

Visolin istadim, ochti sahar yadi bayzo.
Navoiyo, ajab ar mustajob erur tilagim.

518

Firoq o‘tidin aningdek qizibdurur badanim
Kim, oni sokin etar jonda o‘rtagan tuganim.

G‘amingda uyla o‘luklar hisobi bo‘lmishmen, .
Ki hujra madfanu idbor gardidur kafanim.

Sirishk bahri aro uyla xo‘y qilmishmen,
Ki su kishisidek o‘lmish tengiz aro vatanim.

Farishtaliq tilamen, istaram iting bo‘lsam,
Agar bo‘lur esa zulfung kamandidin rasanim.

Agarchi yuz tugon ul g‘amza tegdi bag‘ring‘a,
Yuz ochsang ochqusi yuz gul bag‘irda har tuganim.

Xush ulki, yig‘lar edim zor-zor dayrda mast,

Sanam g'amidin o'lub chok-chok pirahanim.

Navoiyo, qani ul fayz, xonaqah ichra
Azimat etki, erur xushroq anda-o'q ekanim.

519

Oncha yig'latti jafodin do'stdur deb sevganim,
Kim kular ahvolima har qayda ko'rsa dushmanim.

Do'stkim qilg'an meni bedodi dushman kulgusi,
Buyla dushman komliqdin yaxshiroqdur o'lganim.

Do'st dushmandin menga ko'prak chu yetkurgay jafo,
Ne ajab gar emdi dushmando'stlug' bo'lg'ay fanim.

Ursa dushman zaxm erur marham, tavaqqu' do'stdin,
Ikkisi zaxm ura tong yo'q chok-chok o'lmoq tanim.

Ta'na birla buzma, ey dushman, ko'ngul uyin dog'i,
Ushbu baskim do'st zulmidin buzulmish maskanim.

Do'stg'a jon berdimu dushmandur emdi vah, ne tong,
O'rtasa ham do'st, ham dushmanni ohu shevanim.

Ey Navoiy, do'st xud yo'q, vah, ne holatdurki, bor
Boshim uzra dushman ikki diydayi tardomanim.

520

Firoq tig'i halokidin oncha emgandim,
Ki yetsa dog'i ajal o'lmagimga o'rgandim.

Yerim gar o'lsa tomuq, ko'p ko'runmagay muhriq,
Firoq sho'lasig'a munchakim men o'rtandim.

Halok dashtida itgan ko'ngul topilmadi hech,
Quyun kibi necha kim har yong'a aylandim.

O'qurda ruq'ayi hajrin uzuldi tori hayot,
Nedinki tordek azbas o'zumga to'lg'ondim.

Emas boshimdin ayoq oh dudi birla qaro,
Firoq dashti samumida buyla churgondim.

Demangki xum kibi dayr ichra sokin o'lkim, mek
Surud uniga magar hol etarda tebrandim.

Navoiyo, o'tubon umr g'aflat ichra, darig',
Ki so'ngg'i uyqug'a ko'z mayl etarda uyg'ondim.

521

Hajri mundoqki uzar bir-biridin payvandim,
Ko'rgay el har itining og'zida bir parkandim.

Tori umrum ajal ilgidin uzulsa g'am emas,
Tori zulfungg'a agar mahkam erur payvandim.

Nosiho, oshiqu devonamenu masti xarob,
Senga ne ot qo'yar el buki degaysen pandim.

Qomating hojat erur elga ravo qil ani kim,
Navmid o'lmasun ollingda bu hojatmandim.

Ko'zga desam necha yoshingni nazardin solding,
Derki g'ammozdurur garchi erur farzandim.

Soqiyo, o't kibi yoding bila kulbamni yorut,
Kim xumor ichra ul o't hasratidin o'rtandim.

Aylay olmon safari dashti balo o'zluk ila,
Ey Navoiy, negakim asru og'irdur bandim.

522

Har kishi yor ollida der chinni ham, yolg'onni ham,
Vahkim, ul bovar qilur voqeni ham, bo'htonni ham.

Jong'a yettim, muhtalib ashobidin, ul dilrabo
Uylakim ko'nglumni oldi, kosh olsa jonni ham.

Muddaiylar buyla hamroz o'lsalar yor ollida,
O'zga tutmoq farzdur o'lmakin, bal hijronni ham.

So'z dey olurlar gahu begah, mahallu bemahal,
Bas mahaldur tark qilsam mulku xonumonni ham.

Chunki bag'rim qonini ko'z yo'lidin oqizdilar,
Dam-badamdurkim, suvabturlar sarosar qonni ham.

Ey ko'ngul, dahr ahlig'a yo'q va'dayu paymon durust,
Necha kuygung sen dog'i uz va'davu paymonni ham.

Hoshalillohkim, Navoiy aylagay tarki vafo,
Bevafo kofirlar olsa jonni ham imonni ham.

523

No'shi labini har necha so'rdum o'sonmadim,
Ichmak bila hayot zilolini qonmadim.

Zohid dediki, rahn etibon xirqa dayr aro,
Qilmishsen anda butqa dog'i sajda, tonmadim.

Mug' piri may berib, tiladi jonni mug'bacha,
Har neki dedilar .qiluridin tojonmadim.

Sarxayl edim bu kecha xarobot ahlig'a
Ul saltanatni lek o'zumga inonmadim.

Aql etti man' mug'bachavu dayrdin base,
Ko'p o'kdi huru ravzani lekin begonmadim.

Shukr, ey ko'ngulki, bo'lmadim aflok javridin,
Oshifta xolu jomi mayg'a dag'i quvonmadim.

Azm ettim, ey Navoiy, ul oy sari bu kecha,
Mahvashlar ochti sho'layi ruxsoru yonmadim.

524

O'tub sanamlar aro har biriga ko'z soldim,
Sening jamolingga yetgach ko'zum boqib qoldim.

Ne tig' solmoq erur chun yuzungga ko'z solg'ach
Boshimni dog'i burunroq ayog'ingga soldim.

Ne o'tdurur buki yetmas ekach erib oqti,
Urarg'a ko'ksuma yerdin ne toshnikim oldim.

Sarig' uzoru quruq jismima firoq yeli
Yetib somonni sovurg'an misoli qo'zg'oldim.

Qadam yana talabingda boshimdin itgumdur,
Nedinki po'ya urardin qadam bila toldim.

Ne bo'ldi qofila solor o'zlukum yukidin
Xolos qilsaki, bu yo'lda asru tovsholdim.

Navoiyo, dema jisingda muncha zaxm nedur,
Firoq changi qitolida bo'yla to'g'roldim.

525

Zihi bihishti jamoling kelib mening chamanim,
Xatu yuzung bu behisht ichra sabzayu samanim.

Xating vafosida o'ldum, ne tongki hashr kuni
Vafo xati bila naqsh o'lsa sarbasar kafanim.

Ne nav' mo'r kibi sudray o'zni ko'yung aro,
Ki mo'r sudragudek bo'ldi za'fdin badanim.

G'aming nechukki ko'ngul kunjini vatan qilmish,
G'amingda go'shai vayronaidurur vatanim.

Gar o'lmasam iting ul zulf tobidin nedurur,
Yor uzra sudraladurg'an bo'yundag'i rasanim.

Qadahqa sadqa bo'lub boda sham'idin kuysam,
Emas g'arbki parvonamen, erur bu fanim.

Navoiyo, menga vasli mahol erur, basdur,
Muyassar o'lsa yiroqtin nazzora aylaganim.

526

Ey hush ulkim ofiyat kunji menga erdi maqom,
Surai vash-shamsu vallayl erdi viridi subhu shom.

Subh andin xilvatimda nafhayi ruxul quds,
Shom mundin kunji faqrim ravzasi dorussalom.

Saydi subham donasi birla maloyik qushlari
Anda qo'y may rishtai zuhdi riyoi birla dom.

Ne birovning qomati ra'nosidin nolam biyik,
Ne kishining g'amzai jodusidin uyqum harom.

Ne ichimda lolaruxlar ishqidin qonlig' tugon,
Ne boshimda siymbarlar vaslidin savdoyi xom.

Ham ko'nguldin nozaninlar tal'ati bo'lg'an unut,
Ham nazardin mahjabinlar suvrati borg'an tamom.

Shoh bazmida ko'zumga jilva qildi ofati,
Men o'zumdin bordim, ul bilmon qayon qildi xirom.

Tushmish o't jonimg'a ul damdin beri ul nav'kim,
Jon berib o'lmakni topmon aylabon yuz ihtimom.

Hush ketti, aql itti, qolmadi jonu ko'ngul,
Ishq chekti zuhd ila taqvolarimga intiqom.

Yor g'oyib, xalq g'ofil, dard muhlik naylayin,
Dodima kim yetgay illo shohi gardun ixtishom.

Ey Navoiy, shohdin darding iloji bo'lmasa,
Bosh olib ketgil urub ovorilig' dashtig'a gom.

527

Yo'q dema gar og'zingni dedim nuqtayi mavhum,
Kim oncha dog'i bo'lmadi aql ollida ma'lum.

Ruxsoring uza xatmu ekin yo qalami sun'
Kun safhasig'a tun raqamin ayladi marqum.

Joning'a ko'zung zulmi emas zulm budur zulm,
Kim men turaturg'ach tilagaysen yana mazlum.

Tong yo'q agar ul yuz yorutur tira uyumni,
Mehr o'ldi chu mavjud qilur soyani ma'dum.

Hush ahli seni bilmasu men telba bilurmen
Kim, keldi pari shevasi devonag'a ma'lum.

Man vajhi ber, ey shayx, menga chun diraming bor
Kim, buxl erur barcha malul ollida mazmum.

La'ling mayi yodidin erur mast Navoiy,
Yo'qdurur andoq yana bir fosihi mahrum.

528

Kuyar hajringda jismi notavonim,
Ne jismi notavonkim, xasta jonim.

Gar o'ltursang meni qil tig' ila qatl,
Ki bo'lsuk ko'yunga og'ishta qonim.

Firoqing so'zidin bir sho'la o'tmei
Uni ul sho'laning so'zon fig'onim!

Meni qovma eshikdin chun itingmen,
Ajab yo'qkim, erur ko'yung makonim.

Yorib ko'ksun seni jonimg'a tortay,
Tarahhum qil ko'rub dog'i nihonim.

Amon bermas edi davron jafosi,
Xarobot o'lmasa doril amonim.

Aning ko'yida qabrim qil, Navoiy,
Der ersangkim, yetishsun yerga yonim.

529

Ul quyosh vaslida o'zni rashkdin gum aylaram,
Soyadin yonimda tebrangach tavahhum aylaram.

Ul pari ko'nglumdadurkim, so'zlashurmen demakim,
Telbalikdin o'z-o'zum birla takallum aylaram.

Shomi hajrim tongsiz o'lmish, ne ajab gar ajzdin
Shomdek yig'lamsinib, tongdek tabassum aylaram.

Qatli hukmi aylasang o'lturtubon ushshoqni,
Ishq aro chunkim men akmalmen taqaddum aylaram.

Elga rahm etmon uqubatlar bila qatl aylasang.
O'z-o'zumga mahzi xirmondin tarahhum aylaram.

Poklik zoti gar ermastur suluk ichra, ne sud,
Bahru barda gar tahorat, gar tayammum aylaram.

Ey Navoiy, to muqarrar qildym ohangi Hijoz,
Gar Iroqu gar Ajam sori tarannum aylaram.

530

Ne kui kelg'ayki, kelgay nozaninim,
Ne xush, bo'lg'ayki, bo'lg'ay hamnishinim.

Saodat xatlari qilmish huvaydo,
Iting changiga surtilgan jabinim.

Erur ul sho'x otqan kaj guruha
Ko'ngul ganji aro durri saminim.

Nedin ul ko'z chekar o'q go'shalardin,
Gar o'lturmakka qilmaydur kaminim.

Tegurma otashin la'lingg'a boda
Kim, ul o'tdin kuyar joni g'aminim.

Ketur, ey mug'bacha, jomi mug'ona,

Erur olsang, bahosi naqdi dinim.

Navoiy, ne osig‘, jonong‘a yetmas
Navolarkim, chekar joni xazinim.

531

Ne tong gar muhlik o‘lsa dudi ohim imtidodi ham,
Ki bir hijron tunicha bor aning qaddi savodi ham.

Labi birla mengi vasfin yozay desam munosibdur,
Varaq jon safhasi dog‘im qarosidin midodi ham.

Agar bir dam unutsam oni haqdin istaram o‘lmak,
Agarchi o‘lturur har dam meni bedilni yodi ham.

Tutulmish zulfunga lekin yuz ochsang ochilur ko‘nglum,
Sening ilgingdadur ul telbaning bandi kushodi ham.

Hayotim naxlini hajringda ashkim sayli chun yiqti,
Madad qildi nigun aylarda ohim tundi-bodi ham.

Uqublatlar bila hajrida o‘ltursang meni, ey ishq,
Jahon ahli aro ibrat uchun yetkur munodi ham.

Kerakmas g‘arra bo‘lmoq shohidi davlat bosh indursa
Ki, barhamliq erur oning salomi xayrbodi ham.

Meni zuhdi riyoyi sori targ‘ib etting, ey zohid,
Salohi bor esa, zohirdurur oning fasodi ham.

Navoiy egniga quydung sabu, ichmakka dayr ahli
Bu erdi umrlar, ey mug‘bacha, oning murodi ham.

532

Chu berdim jonni qilma zulm rasmu qatl oyin ham,
Qatiling bo‘ldum urma novaki g‘am[^] xanjari kin ham.

Labing shavqida bir devonai bandi naboti Misr,
Soching savdosida bir po‘stpo‘shi nofai Chin ham.

Yuzung vasfin deb o‘tgan tun duri ashkim to‘kar erdim,
Tutub bog‘ keynin oy kirdi qaro tufroqqa Parvin ham.

Labing hushum olib qon yosh yuzumga to‘ksa ayb ermas,
Mukayyif la‘li maydin mast o‘lur el, chehra rangin ham.

Chu sen sarxush chiqib, ko'nglakcha raxshingg'a berib javlon,
Bo'lub shaydo ko'ngul behol, aql maslahatbin ham.

Ko'ngul so'zin qiliching qildi gum ne ayb oh ursam,
Su urg'ach o'tqa ortar dud topsa sho'la taskin ham.

Jamolingg'a nihoyat yo'qlug'i ishqim kibidurkim,
Emas mumkin demak miqdorin etmak, balki taxmin ham.

Necha nasrin bargu gulrux esang qilg'il vafo mayli,
Ki gul ham bevafolig' ko'rdi bu gulshanda, nasrin ham.

Navoiy mast butqa sajda qilsa ne ajab, ey shayx,
Ki chun dayr ichra kirdi aqli ucti boshidin din ham.

533

Tutqali shirin labin shohi shakardur barmog'im,
Baski so'rmoqdin oni ayrilg'udektur tirnog'im.

Istaram ko'r aylagay nazzora ahlin rashkdin,
Gar sabo tahrikidin ko'yiga borsa tufrog'im.

Vasli bay'ig'a to'kub el siymu men yordim yurak,
Qomima mushkilki yetgaymen bu bo'lsa yormog'im.

Barq emaskim, o't chaqarmen dahrni kuydurgali,
Tog' ila bo'lmish yangi oy chunki toshu chaqmog'im.

Ishq aro Farhod ila Majnun sherigimdur, valek
Dardu g'am chekmakta mencha yo'q bu ikki o'rtog'im.

Dema maxmur o'lsang o'zni solmag'il, ey mug'bacha,
Istaram bo'lg'ay fano dayrida o'zin solmog'im.

Ey Navoiy, dema umrung o'tti, ishq maydin o't,
To tirikmen ermas ushbu ikki ish aylar chog'im.

534

Ey pari, rahm etki ko'nglum zor erur, bechora ham,
Ishqu savdo dashtida Majnun erur, ovora ham.

Tandag'i paykonlaru ashkim yorutmas uynikim,
Dudi ohimdin qorormish sobitu sayyora ham.

Zaxmi ko'p bag'rimni tikmak mumkin ermas, ey rafiq,
Kim erur yuz porayu majruh erur har pora ham.

Vasli iqboliyu men hayhotkim, ruxsorini
Toqatim yo‘qtur yiroqtin qilg‘ali nazzora ham.

Uyla su qildi balo ko‘xsorini ohim o‘ti,
Kim olib ko‘ksunga urg‘uncha topilmas xora ham.

Charx makru fitnasidin g‘ofil o‘lmang zinhor,
Chunki bu shohid base fatton erur makkora ham.

Telbarab ittim Navoiydek junun sahrosida,
Qilmadi yodimni hargiz bir pari ruxsora ham.

535

Yana ishq aro men asiru hazin ham,
Borib hajr torojig‘a aqlu din ham.

Badan dardidin ranjavu xasta dog‘i,
Ko‘ngul hajridin zoru anduhkin ham.

Yuzungdin chamanda suv borib o‘zidin,
Qizarmish uyotdin guli otashin ham.

G‘aming toshidin yo‘qki zaxm o‘ldi boshim,
Yo‘lung tufrog‘idin yopilmish jabin ham.

Ko‘zung Chin g‘izoliyu ostida xoling
Aning nofasidin topib mushki chin ham.

Bo‘lub sojid ul butqa shirk ahli yo‘q, yo‘q,
Demon shirk ahliki ahli yaqin ham.

Navoiy jahondin ne naf‘ olsa bo‘lg‘ay,
Ki zindon erur marg aylab kamin ham.

536

Hajr arokim, o‘zni may birla fasona aylaram,
Yig‘lamoqqa boda ichmakni bahona aylaram.

La‘lgun har mayki ichtim ul mayi lab hajridin,
Ko‘zdin ashki la‘lgun yanglig‘ ravona aylaram.

To icharmen may qadahdek yig‘laram behud bo‘lub,
Topmasam bir dam fig‘one behudona anlaram.

Zavraqi may bo‘lmasa, bilkim, o‘larmen, ey rafiq,

G'ussa bahridin aning birla garona aylaram.

To to'la quysun debon soqiy menga yetgach qadah,
Tashqi davri xattini oning nishona aylaram.

Soqiyo, tut bodakim, ko'prak meni mabhut etar
Nechakim andishai bu korxonona aylaram.

Ne osig' chun yor ko'ngli aylamas bu yon kashish,
Ey Navoiy, nechakim dilkash tarona aylaram.

537

Yog'lig'ing ilgimda, ashkimni ravona aylaram,
Ko'zga surtub, ashk aritmog'ni bahona aylaram.

Ul ko'zumga chun yetib taskin topib giryonlig'i,
Ko'zdin olg'ach yana ashkimni ravona aylaram.

Yana yetgach ko'zga ashkim tursa olurmen ani,
Yana borsa chorasi bu nav' yona aylaram.

Ko'zda kirpiklarni tillar aylabon har torig'a
Za'f holim ko'z tili birla fasona aylaram.

Balki har torig'a jonim rishtasin chirmashturub,
Jonima kasbi hayoti jovidona aylaram.

Bir qadah quysangki, tutsa mug'bacha, ey piri dayr,
Naqdi din sarmoyayi jomi mug'ona aylaram.

Ey Navoiy, toki bo'lmishmen fano dayrida mast,
Aqlu din tashvishidin forig' tarona aylaram.

538

Hirqayi zuhd o'rtamak ko'nglum shiori ayladim,
Subha torin uzdumu gugurd tori ayladim.

Chun tutashti o't, bir ovuch donasin tasbehning
Ustiga sochmoq bila ul o't sharori ayladim.

Daftaru sajjodayu na'laynini ham dam-badam
Tashlamoq birla ravon ul sho'la sori ayladim.

Zuhdu taqvo balki chun o'zluk nishoni qolmadi,
Rasmi sayr aylab fano dayri guzori ayladim.

Ichmayin bir jur'a andoq jilva qildi mug'bacha
Kim, qoshida sajda qilmoq ixtiyori ayladim.

Muncha davlat kasbikim aylab ekin olam aro
Kim, fano iqbolidin men xasta bori ayladim.

Ey Navoiy, menda bir jon naqdi qolmish erdi bas,
Shukr, oni ham mayu mutrib nisori ayladim.

539

Ko'nglum ichra ishq o'ti yoqmoqni angez ayladim,
Kuydurub o'zlukni oning sho'lasin tez ayladim.

Ul nari ishqida kuydurdum maloyikdin qanot,
Dudi ohimniki har dam otashangez ayladim.

Qaddu ruxsori uchun ohim o'tining sho'lasin,
Shomi g'am gohi havoyi, gohi gulrez ayladim.

Gulbuni qaddig'a el ko'ngli osilmish g'unchadek,
Mundin ul naxli balo vasfin dilovez ayladim.

Ostoningg'a bosh urmoqtin agar toptim sado,
Ashku ul tufrog'din oni sandalomez ayladim.

Soqiyo, man tutki, ul ayyomning g'adrin quvlay
Kim, qadahdin zuhd ranji birla parhez ayladim.

Ey Navoiy, bir parivash turkning majnunimen,
Yo'q ajab har qayda raxshin surdi men xez ayladim.

540

Sensiz ashkim yomg'uri saylini to'fon ayladim,
Kim aning tug'yonidin olamni vayron ayladim.

Buyla to'fong'a ko'zumni abr etib na'ramni ra'd,
Oh o'ti uchqunlarin barqi duraxshon ayladim.

Yo'qki ko'nglum sho'lasidin dahr aro soldim bir o't
Kim, tomug'ni el ko'ziga bog'i rizvon ayladim.

Muncha, bal yuz muncha ham ermas ekin mingdin biri,
Ulcha men ul oydin ayru shomi hijron ayladim.

Sa'b erur hajr o'lmang, ey ahbob oshiq zinhor
Kim, bu ish tahqiqini men ulcha imkon ayladim.

Sevganim bu ahd aro maydur, qani paymonae
Kim, kishi sevmakdin emdi ahdu paymon ayladim.

Ey Navoiy, ishq tarkinkim dedim, ma'zur tut
Kim, muhiqdurmen bu ishda garchi tug'yon ayladim.

541

Sodavash yorim bag'oyat purfan ermish angladim,
Oshkoro do'st, pinhon dushman ermish angladim.

Men muqayyad hajr zindodayu ahbob ila
Har kun ul gulruxqa azmi gulshan ermish, angladim.

Men bu hijron tunida zor o'ldimu bo'lmas sahar,
Sham' har ohim o'tidin ravshan ermish angladim.

Dam-badam ohim o'tikim chiqti ko'nglum zaxmidin,
O'qidin bu kulba ravzan-razzan ermish, angladim.

La'lidin el jon tilab men jon berib mardudmen,
Xotirig'a qaysi ish mustahsan ermish, angladim.

Bu chamanda ko'nglakin gul chok aylardin ishi,
Bulbul ahvolig'a har kun shevan ermish angladim.

Ey Navoiy, buki, ko'nglungni birov sayd aylamish,
G'am yema ul chobuki saydafkan ermish, angladim.

542

Husnunga hayratdin o'ldi barcha besomonlig'im,
Men kimu somon chu ortar har nafas hayronlig'im.

Ko'yida tun-kun kezay dermen nihon qolmas valek.
Oh o'tiyu ashk qoni rangidin pinhonlig'im.

G'ayr xoshokin agar sovurmas ersam, bas nedur,
Ko'yi davrida quyundek muncha sargardonlig'im.

Ul etak qonim bila ko'rguzdi gulgun hoshiya,
Ne ajab tutsam ani bu dam chu uldur qonlig'im.

Tifllar toshi terimni eltibon qoldi so'ngak,
Ul pari savdosida bordur ajab uryonlig'im.

Dinu dunyo naqdini sochtim, chu kirdim dayr aro,

Bu edi avval qadah ichganda o't afshonlig'im.

Dedi zohid ul paridin hur umidi birla kech,
Ey Navoiy, bo'lmag'ay bu hadg'acha nodonlig'im.

543

Jonima dog'e qo'yubtur la'ling uzra xolkim,
Ko'ngluma o't tushmish andin yuzga burqa' solkim.

Tushmay el ko'nglida ham o'tki oning rashkidin
Biyim erur, bo'lg'oymen andoq muztaru beholkim.

Ashk sayli aylagay ovora ko'yungdin meni,
Bu sifat ovoraliq'din ayla forig'bolkim.

Garchi Majnunmen sening ko'yungni-o'q aylab vatan,
Anda-o'q bo'lsam bo'lay bozichai atfolkim.

Yog'sa uryon jismima tosh anda aylarmen qabul,
O'zga yerda gar yog'ar gul aylaram ixmolkim.

Anda yoqqan tosh erur jannat gulidin yaxshiroq,
Bu jihatdin anda bo'lmoq istaram pomolkim.

Qatl qilg'aysen meni bir kun vale aytur ko'ngul,
Ey Navoiy, kech bu so'zdin sen kim, ul qattol kim?!

544

Yer ma'lum ayladi oshiqlik'u shaydoliq'im,
Vah, ne zohir bo'ldi rasvolig' uza rasvolig'im.

Ul paridin ayru bas devonalig'din devmen,
Za'fu qavmog'din emas ko'yida nopaydoliq'im.

Tufrog' o'ldum ul quyosh hajrindayu sud etmadi,
Charxi soyirdek ani istay jahon paymolig'im.

Garchi tushti sham'dek boshimda o't bo'yung'a tig',
Bo'lmadi kam shomi hijroningda pobarjoliq'im.

Husn aro chun uyla fard o'ldungki yo'q hamto senga,
Ishqing ichra xush kelur xalq ahlidin tanholig'im.

Soqiyo, may berki, bu dayri ko'xan avzoida
Bo'ldi o'z nodonlig'imni anglamoq donoliq'im.

Ey Navoiy, ko'p nihon tuttum va lekin oqibat
Yor ma'lum ayladi oshiqlik'u shaydoliq'im.

545

To o'yuldi xanjari hajring bila giryon ko'zum,
Ul tanur o'ldiki, zohir ayladi to'fon ko'zum.

Vola ul suvratqa, jono, to bo'lubturmen, erur
Suvrati bejon ko'zidek ul taraf hayron ko'zum.

Dedim etgil oraznng birla ko'zung vasfin, dedi:
Orazim davri qamar, sarfitnai davron ko'zum.

Ashkidin yuz sori chun zohir qilur durri samin,
Go'yiyo ko'z mardumi g'avvos erur, ummon ko'zum.

Bo'ldi bir gulgun bo'yalg'an sham'ning xam sho'laslasi,
Qilg'ali rangin sirishkidin tanimni qon ko'zum.

Chun keraktur pok ko'z manzuri bo'lmoq pok yuz,
To yuzung bor, o'zga yuz ko'rmak emas imkon ko'zum.

Ey Navoiy, yo'q hadim ul sho'xni ko'rmakka, lek
Har qayon azm etsa, asrar g'ayrdin pinhon ko'zum.

546

Nega qon yoshim oqizdi dilsitonim bilmadim,
Ne gunoh aylab edimkim to'kti qonim bilmadim.

Demading g'amdin ko'zumga kecha uyqu kelmadi,
Mast edim bukim biyik bo'lmish fig'onim bilmadim

Temang ko'nglung qanikim, hajrdin behush edim
Qay sari borg'anni ul bexonumonim bilmadim.

Vasldin so'z deb bu yanglig' ta'niga xush kelmasin
Bilmadim, ey qotili nomehribonim bilmadim.

Istadim so'zin labing tishlab meni qilding halok,
... qilmagingni qasdi jonnm bilmadim.

O'zlukumdin ranja erdim ichkali jomi fano,
Behud o'ldum uylakim nomu nishonim bilmadim.

Ey Navoiy, oshiq o'lg'anda dedim qolg'ay nihon,
Bo'ylakim olamni tutqay dostonim bilmadim.

547

Ul quyosh yuzlukni har tun yod qilmoqdur ishim,
O‘z-o‘zumga to sahar bedod qilmoqdur ishim.

Baski faryod aylamakdin har dam o‘zdin boribon,
Holima kelgach yana faryod qilmoqdur ishim.

Telbalardek har dam aytib ul pari afsonasin,
Topmayin maqta’ yana bunyod qilmoqdur ishim.

Ashk etib sabrim uyin vayronu har dam oh ila,
Ul buzug‘ning tufrog‘in barbod qilmoqdur ishim.

Naxli qaddin chun xayol aylab qo‘yub tufroqqa bosh,
Sajdai ul sarvi xurizod qilmoqdur ishim.

Hajru shavqu charx muhlik zulmi ichra har nafas
O‘zni yuz bedod ila mo‘‘tod qilmoqdur ishim.

G‘amdin o‘lmaslikka boisdur muhol andishakim,
Vasl umidi birla o‘zni shod qilmoqdur ishim.

Vahki, yer tutmas necha har lahza shaydo ko‘ngluma
Sabru toqat shevasin irshod qilmoqdur ishim.

Yig‘lasam taskin topar ko‘nglum, Navoiy, voykim,
Ul buzug‘ni sayl ila obod qilmoqdur ishim.

548

Yuzung g‘amidin erur abri navbahor ko‘zum,
Ne ayb yer yuzini qilsa lolazor ko‘zum.

Savodu qoni bila bir g‘arib lola erur,
Ki lolazor base qildi oshkor ko‘zum.

Ne qoni lola erur, ne savodi dog‘i aning
Ki, qo‘ydi hajr o‘tidin dog‘i intizor ko‘zum.

Agarchi qildi meni xoru zor ko‘nglum bas,
Valek ayladi ko‘nglumni xoru zor ko‘zum.

Ne konu bahr ekinkim, labu tishing g‘amidin
Gulu sumang‘a qilur la’lu dur nisor ko‘zum.

Bukim qorordi chu tar doman erdiyu g‘ammoz

Firoq shomidadur tiyra ro‘zgor ko‘zum.

Navoiy ayla nazar tarkini demang, chunkim
Men ixtiyor etibon, qilmas ixtiyor ko‘zum.

549

Qon yutub umri jahon ahlida bir yor nstadim,
Lekin ul kamrak topildi, garchi bisyor istadim.

Kingakim jonim fido aylab sog‘indim, yor erur,
Ermas erdi yorlig‘da chun vafodor istadim.

Bilmadim olam elida yo‘qturur mutlaq vafo,
Vahki, umri ulcha yo‘qtur sog‘inib bor istadim.

Ulki topilmas bashar jinsida, vah, g‘aflat ko‘rung,
Kim pari xaylida men devonai zor istadim.

Sirri ishqimni ko‘ngul ko‘z birla fosh etmak ne tong,
Qalbu tardomanni chun men sohib asror istadim.

Shayx birla xonaqahdin chun yorug‘luq topmadim,
Dayr piri xizmatig‘a ko‘yi xammor istadim.

Ey Navoiy, chun rafiqe topmadim bu g‘ussadin,
O‘zni bekaslik balosig‘a giriftor istadim.

550

Javhari paykonlaringning mahzani jon istadim,
Jondin ortuq tuhfani jon ichra pinhon istadim.

Tarki ishq irshod qildim ko‘ngluma, qatl aylading
Bu edi jurmumki, kofirni musulmon istadim.

Ey sabo, devona ko‘nglumdin xabar topqilki, men
Topmadim, chun ul pari ko‘yida har yon istadim.

Zulm aro qoshing ko‘rungach bo‘lmadi zohir hilol,
Shomi iyd oni sipehr uzra farovon istadim.

Vasl aro ahbob ila ul zolim oncha qo‘ydi dog‘
Kim, ul o‘tqa to‘zmagandin dog‘i hijron istadim.

Xonaqah ahli azobidin may ettim orzu,
Zohido, o‘ldum deganda obi hayvon istadim.

Ey Navoiy, ishq aro o'lsang dog'i vasl istama,
Kim muyassar bo'lmadi men ulcha imkon istadim.

551

Soching savodig'a hargiz nazora aylamadim,
Ki dudi oh ila olamni qora aylamadim.

Yo'lungda kimsa boshni ko'rmadimki, g'ayratdin
Boshini yerga urub pora-pora aylamadim.

Bag'irni choklar etgandin aylama inkor,
Men oni tig' ila xud muncha yora aylamadim.

Menga g'aming aro bechoralig'durur chora,
Ne g'am agar meni bechora chora aylamadim.

Yarang hisobini kasratdin anglamon, ey ishq,
Sanab tuganmadi yo'qkim shumora aylamadim.

Tavakkul aylayu kir ishq ko'yiga, ey shayx,
Ki men qilurda bu azm istixora aylamadim.

Navoiy ohini ifshoi ishq uchun yozg'ur,
Ki ko'nglung o'tini men oshkora aylamadim.

552

Lolaro'yum bordiyu ishqin nihoni asradim,
Ko'zda qon, ko'ngul aro dog'in nihoni asradim.

Ayladi bir oh dudi birla elga oshkor,
Ishqi o'tin necha ko'nglumda nihoni asradim.

Har zamon ko'nglum halok o'lsa ne g'am, chun jon aro.
Lablari shavqidin obi zidagoniy asradim.

Zoyil ermas ishq bir soat ko'nguldin, voykim,
Oni jonimg'a baloyi jovidoni asradim.

Bo'lsa mehmonim iti, ko'nglumni qilsa to'ama ham,
Ayb emas nechunki mundoq kunga oni asradim.

Naqdi jonimni berib may kelturung, ey do'stlar,
Kim ani ichmak uchun bir do'stgoni asradim.

Xonumonim gar qaro bo'ldi, Navoiy, ne ajab,
Men chu bir tun ul ko'zi, qoshi qaroni asradim.

553

Ne uchun tarki muhabbat qildi mohim bilmadim,
Bu g'azabkim ayladi mohim, gunohim bilmadim.

Oshiq o'ldum, yordin topqay debon ko'nglum visol,
Hajr bu yanglig' bo'lurni kiynaxohim bilmadim.

Yor ko'yi ichra itti zor jismim ohdin,
Qayda tushganni bu yeldin bargi kohim bilmadim.

Ishq bo'stonig'a kirganda havoyi qush kibi,
Sunbuli zulfi bo'lurni domi rohim bilmadi.

Aqlu xushu sabrim itti ko'rgach ul kirpik safin
Bir-bir o'lmog'ni qaro ko'rgach, sipohim bilmadim.

Qirmaguncha dayr aro tinch o'lmadim, tut bodakim,
G'ussadii bu qal'a erkann panohim bilmadim.

Ey Navoiy, buyla qilg'an ro'zgorimni qaro
Hajr shomi erdi yoxud dudi ohim, bilmadim.

554

Ko'ngulni bag'ir qonidin lola qildim,
Qo'yub dog' pargola-pargola qildim.

Sovug' ohdin qatra paykonlaringni
Yurak g'unchasi javfida jola qildim.

Ko'zumda har dam ul oy o'zni tutti,
Savodin aning davrig'a hola qildim.

Ne qovmog'ki uyg'onmadi, garchi tuz,
Tong otquncha men it kibi nola qildim.

Ko'rub obihayvon yuzinda xubobni,
Tasavvur labing uzra tabxola qildim.

Falak zolining makridin bo'ldum emin,
Nedinkim taloqi bu muhtola qildim.

Navoiy, sarig' yuzida dog'i idbor
Chu ko'rdum, gumon sorig' lola qildim.

555

Labing hayot suyidin zilol emish bildim,
Zilol nuqtasi ustida xol emish bildim.

Uchuq labingda emas, reza inju la'l uzra,
Ki bargi gul uza bir qatra bol emish, bildim.

Qadimki xam bo'lub og'zing xayolidin itti,
Adam ichinda hamonoki, dol emish, bildim.

Qoshingda xolning ovozasin eshitmish edim,
Bu Qa'ba toqiyu ul pur hilol emish, bildim.

Yuzungni bilmas edim zulf aro chu qildi tulu',
G'arib axtari farxunda fol emish, bildim.

Dani tajammulu ozodaning falokatidin
Zamon tabiati be'etidol emish, bildim.

Firoq shomida so'rdum Navoiy ahvolin,
Soching xayolida oshifta hol emish, bildim.

556

Ne ul quloqqa yetar arzi hol ado qilsam,
Ne ul ko'ngulga yoqar naqdi jon fido qilsam.

Ko'ngul shigofig'a ul ko'y tufrog'i qanikim,
Bu xushk doru ila zaxmima davo qilsam.

Kerak quyosh dirami tanga bo'lsa bayona,
Chu Yusufumni iki dahrg'a baho qilsam.

Fig'onki ishq chekar bog'lab oni bo'ynumg'a,
Nechukki zuhdu vara' pardasin rido qilsam.

Ko'zumga dahrni har lahza tiyraroq aylar,
Savodi xolingga har necha ko'z qaro qilsam.

Ishim chu savmaa shayxi bila tuzalmadi, kosh,
Ki emdi maykada pirig'a iltijo qilsam.

Navoiyo, chu sabo hamnafasdur, ul gulga
Ne bo'ldi sarsari ohimni gar sabo qilsam.

557

Chun o'larmen bir nafas ul dilraboni ko'rmasam,

Ne hayot imkoni bo'lg'ay bir dam oni ko'rmasam.

Ko'nglum ichra topilur g'am novakidin yuz nishon,
O'qiddin har kun tanimda yuz nishoni ko'rmasam.

Ko'ngul itti ko'zni dog'i istaram ashk etsa ko'r
Kim, tilarmen hargiz ul yuzi qaroni ko'rmasam.

Sog'inurmen kufri zulfi mojarosidin base
Gar dame ul sho'xi kofir mojaroni ko'rmasam.

Kim vafo gulchehralardin ko'rdikim, men ko'rgamen,
Bo'lmas ushbu ayb ila ul bevafoni ko'rmasam.

Har biri yuz minnat aylarlar erur bu ham jafo,
Olam ahlidin ne kun kim yuz jafoni ko'rmasam.

Ey Navoiy, ne balodurkim, o'larmen qayg'udin,
Gar dame ollimda ul sho'xi baloni ko'rmasam.

558

Ey ko'ngul, aylama dahr eski rabotin maskan,
Kim rabot o'lmadi hargiz safar ahlig'a vatan.

Navsafarsen senu maqsad yiroqu markab lang,
Yo'l maxuf, aylama zinhor aro yerda maskan.

Yo'l bilur qofiladin tushmak ayrukim erur,
Bu biyobon aro ham g'ul ko'pu ham rahzan.

Yo'l erur jodayi shar' dog'i to'shayu su,
Senga oyini ubudiyat, anga farzu sunan.

Yo'l bilur qofila ul xaylki, dilbar vaslin
Tilabon qoldi bari o'ziga yo'l qat'ini fan.

Ishq vodiysi ajab vodiyy erurkim, har mo'r
Anda sher afkanu har pashsha erur pil afkan.

Ey xush ul rahrav garmki bu yo'l qat'in
Barqi xotifdek etar dahrni aylab ravshan.

Soqiyo, o'zluk ila mushkul erur qat'i aning,
Dermen o'zdin borayin jomima kuy durdi dan.

G'ayr naqshidin etib lavhi zamirin sofiy,
Yor qolg'ay dog'i ul balki biri sirru alan.

Ey Navoiy, tilasang faqr yo‘lini qat‘iy,
Urma ul sari qadam foniyi maxz o‘lmas ekan.

559

Visolingdin ko‘ngul navmid esa darding chekarmu chun,
Ki andin dog‘i ko‘p navmidroqdur chun misolingdin.

Ikki zulfung ko‘ngul domi, ne yanglig‘ asray ul qushni,
Ani tutmoqqa jidd ma‘lum o‘lur chun «jim»u «dol»ingdin.

Nechukkim bo‘lsa «dil» lafzig‘a nuqta «zul» bo‘lur hosil,
Mazallat ikki ayrilg‘on ko‘ngulga yetti xolingdin.

Latofat suyi ul yuz «jim» ila «lom» ikki yondin zulf,
Bu so‘zni fahm aylar bahravar bo‘lg‘an jamolingdin.

Tama‘ eldin vafo qilg‘an sudin o‘t istading chanqoq,
Agar topsang dog‘i kuygung bu savdoyi maholingdin.

Durust mehri zarifida to‘la hayvon suyi ichmak,
Emas ichgancha durd, ey mug‘bacha, sing‘on safolingdin.

Navoiy, gar boshing go‘y etsa ul chobuk yomon ermas,
Yomon budurki, ermas voqif ul sargashta holingdin.

560

Yuzung ko‘rgach ilik ko‘ksunga urmon ishq tobidin,
Ki ko‘nglumga qo‘yarmen, sekrir oning iztirobidin.

Chiqibdur chun tishing hajrinda ohim abri naysondek,
Ne derlar yog‘sa jola o‘rnig‘a aning sahobidin.

Ko‘nguldin poralar ma‘lum o‘lurkim istar ul oyni,
Damim o‘ti sharorining falak sori shitobidin.

Havoyi ishqdurkim, buzg‘ay uylarni hubob oso,
Buzulg‘achkim havo chiqsa ko‘zum bahri hubobidin.

Savodi hajr shomicha to‘kulgay mushk har sari,
Parishon aylasa el tob ochib zulfung tanobidin.

O‘tugin to rikob o‘pti aning rashkidin istarmen,
Ki tishlab-tishlab o‘tuk na‘lidek uzsam rikobidin.

Ajab yo‘q totsa har it telbarab og‘zidin o‘t sochqay,

Junun ko'yida tushgan sho'laliq bag'rim kabobidin.

Sadodin obihayvon qatrası sekrımu har sori,
Vayo so'z der zamon dur sochilurmu la'li nobidin?

Desang xumoridin hajring xalos o'lg'aymen, ey soqiy,
Magar og'zing'a quyg'aysen labi la'ling sharobidin.

Ne mozıdur, ne mustaqbal, aroda sensenu bu dam,
Ne shod o'lmoqturur har dam uzun umrung hisobidin.

Desang do'zax azobin chek, Navoiy tortsun ming yil,
Xalos etsang ani borib dami hijron azobidin.

561

Ohu vovayloki, olam ahlining badholimen,
Har nafas bir dardu mehnat xaylining pomolimen.

Ko'zdin oqqan tiyra qonim zori jismimni bo'yab,
Kim qurubtur xoma yanglig'dur men oning nolimen.

Toki ko'nglum ittiyu forig' bo'lubmen darddin,
Ishq aro ko'nglin iturgan xalq forig' bolimen.

Baski bedoding yukin tortib qadim bo'lmish nigun,
Go'yo ul bedodning ostida qolg'an dolimen.

Ruhi Majnunning magar jismim aro qolmish hulul,
Buylakim za'fu junun birla oning timsolimen.

Ishq aro vasl istamay qonimni to qildim halol,
Har nekim ishq ahlig'a mushkuldurur hallolimen.

Yor ila ushshoqu men mahjur holim so'rmakim,
Ey Navoiy, bu jamoatning g'arib ahvolimen.

562

Vafo yo'linda, eykim, topmading istab asar mendin,
Degaysen bilganing ul bevafo so'rsa xabar mendin.

Tanimda qaddingu la'ling firoqi tiyri boronin
Kishi ko'rsa, gumon qilg'ayki butmish nayshakar mendin.

Jigargun bo'ldi qasring toshi la'ling hajrida baskim,
Sirishk o'rnig'a hajr oqizdi qon bo'lg'on jigar mendin.

Aningdek soldi ishqing sho‘‘la jonim ichrakim shaksiz,
Maloyik oshiq o‘lg‘ay ko‘kka tushsa bir sharar mendin.

Bo‘lubmen ul parivash furqatidin telba it yanglig‘,
Qayon yuzlansam, ey ahli saloh, aylang hazar mendin.

Qiling Farhodu Majnun ishq o‘tin sharh, ey roviy,
Bo‘lub garmi takallum g‘ofil o‘lmishsen magar mendin.

Ne tong simob yanglig‘ oqsa ko‘zdin siymgun ashkim,
Ki simob aylamish xushu xirad bir siymbar mendin.

Amal sarrishtasin qilma, mutavval kelganin xush ko‘r,
Tutung ahbobi yod ushbu kalomi muxtasar mendin.

Jahonu jonni tark aylab aning ko‘yiga azm ettim,
Navoiy, bas munosib erdi bu yanglig‘ safar mendin.

563

Yuz o‘tida yuz qatra su ne tong xo‘yi g‘altonidin,
Ko‘nglum o‘tida yo‘qmudur yuz qatra su paykonidin.

Qilg‘anda raxshin garm po‘y ul shaxsuvori tund xo‘y,
Qilg‘ay debon ollinda go‘y olmon boshim maydonidin.

Bu dardu g‘amdin lolmen, maydon aro pomolmen
Kim, kirgach-o‘q beholmen ul ishvagar javlonidin.

Boshim sari nazzora qil, ey charxu, idboringni bil,
Dog‘i saodat anglag‘il har zaxm aning chavgonidin.

Maydong‘a ul chobuk surub, boshimg‘a chavgon yetkurub,
Sargashta jonim kuydurub el po‘yasi har yonidin.

Ko‘k mazraidin xo‘shae kasb aylasang, qil to‘shae,
Kom istabon tut go‘shae ko‘yi falak davronidin.

Gardun chekib tig‘i nihon yuz javr birla to‘kti qon,
Oxir Navoiy topti jon topqach vafo jononidin.

564

Ko‘yida itlar meni goh tirnabon, goh tishlabon,
Za‘fdin o‘lganda bir-birdin uzarlar sudrabon.

Men kimu qilmoq havas aning qo‘lidin muttako,
Ko‘yida bas yotsam ilgimni boshimg‘a yostabon.

Ne junundur, vah, bukim yirtuq yaqoni chok etib,
Ashkim oqqanda kulub turg'an zamoni yig'labon.

Elni g'ofil aylabon o'zni solurmen ko'yida,
Har tarafdin ursalar tosh it masallik qavlaboron,

Tifli maktabdek qochib yona borur ul oy sari,
Telba ko'nglumni necha topib ketursam aldaboron.

Umr o'tub bir uchraboron holimni so'rsa, voy kim,
Ayta olmasmen javob oshifta ko'nglum to'qsaboron.

Hazl etar ko'nglum bila ul sho'x, ko'nglum tortar oh,
Tifldekkim, dud etar o't birla har dam o'ynaboron.

Aql uchub behudlug' aylarmen yo'luqsang nogahon
Kimsadekkim, telbalik qilg'ay parig'a uchraboron.

Soqiyo, muhlik xumorim uzrig'a solma quloq,
Bir qadahni og'zima quyg'il qulog'im to'lg'aboron.

Umr torin chun kesar davron jafu tig'i bila,
Jazm bilgilkim, anga bo'lmas ko'ngulni bog'labon.

Ey Navoiy, chun zamon ahlig'a aslo yo'q vafo,
Topmag'ung hargiz vafo ahli alarni tanlabon.

565

Aqlu jonu ko'nglum ul oy furqati ozoridin,
Bari bir-birdin malul o'lmishlaru men boridin.

Shomi hajrim toru bepoyonlig'in anglay desang,
Fahm o'lur yaldo tuni yanglig' soching har toridin.

Bordur andog'kim buzug' ko'nglumda har yon qonu dog',
Lolalarkim, chiqti vayron maskanim devoridin.

Ul pari ko'nglum qushi qonin oqizg'an fahm o'lur,
Ochsalar bo'yumdag'i daf'i junun tumoridin.

G'unchai vaslim ochar sham'i firoqim so'ndurur,
Har nasimekim kelur gulrux bahorim soridin.

Dahr bog'i lola birla sabzasidin kechki, yo'q
G'ayri qonu zahr bu shingarf ila zangoridin.

Ey Navoiy, nuktai aysh anglasang mayxonada,
Bosh ko'tarma may tag'ori davrai pargoridin.

566

Gar meni yod etmas ul oy zulm ila bedodidin,
Shukrkim, g'ofil emasmen bir dam aning yodidin.

Lutf ila gar yod etar, yo zulm ila bedod etar,
Men rizosin istaram yodidinu bedodidin.

Kecha aysh ahli mug'anniy yodidin xushhol emas,
Onchakim sen tongg'a tegru itlari faryodidin.

Xotirim sinmoq tilar, ko'nglum tilarmen men dog'i,
Har ne bu shishamga kelgay xushtur ul po'lodidin.

Sabr toshidin ko'ngulda ko'p bino tarh ayladim,
Ko'z yoshim sayli qunqordi barchani bunyodidin.

Dayr piri dedi maydin bosh ko'tarma, ey rafiq,
Solik uldur chekmagay boshini pir irshodidin.

So'rma, ey hamdam, Navoiyning g'aminkim, olame
G'am bila to'lg'ay dam ursa xotiri noshodidin.

567

Qildi ayshim subhini ul sho'x la'li tiyra, tun,
Tifl o'ynab o't o'chirgandin so'ng o'lg'andek tutun.

Boshin aylandurg'ay elning qilsalar nazzorasi,
Qo'psa men sargashtaning tufrog'idin nogah quyun.

Zulf aro soldi girih uzra girih, o'lmay netay
Kim, hayotim torig'a tushti tugun uzra tugun.

Hajri jismimda so'ngaklarni ushotib kuydurur,
Ya'ni o't ko'prak yonar botroq ushatilsa o'tun.

Naxli qadding kiydi sorig' xulla andin so'ng yashil,
Norbandekki, xazon kiygan ko'karmastin burun.

Soqiyo, tongla xumor o'lturmagi imkoni bor,
Ruh topmoq rohdin bori g'animatdur bukun.

Dema ko'nglung mazraida ishq tuxmin ek nihon,
Emdikim xirmang'a o't tushti qolurmu yashurun.

Har yurunda bir diram tikmish muraqqa' ahli zuhd,
Har tugun uzra mening hirqamg'a tushmish bir yurun.

Ey Navoiy, zulfining ta'rifida tushtung magar
Kim, so'zungning tori ham bo'ldi parishon, ham uzun.

568

Menki har soat chekarmen yuz jafo ag'yordin,
Ne ajab gar yuz balo har lahza ko'rsam yordin.

Kimki yor istar ne tong ag'yordin ko'rmak sitam,
Gulbun ichra gul terar el nishlar yer xordin.

Kimki yuz ming zorlig'lar tortibon topmish visol,
Tufroq ul ollida men hijronda o'lgan zordin.

Oshiqi sodiq vafo birla jafoni tolg'amas,
Xush kelur ko'nliga har ne kim kelur dildordin.

Charx davrin uyla pargor urdi me'mori qazo
Kim, qadam chiqmoq emas mumkin xati pargordin.

Gar desang maxmurluq dardisaridin o'lmayin,
To tiriksen bosh chiqarma kulbai xammordin.

Ey Navoiy, gar tilarsen yor vaslin topqasen,
Kech ikki olamdinu qo'l tort yo'qu bordin.

569

Jo'zgu har dam sudur ul ruxsori olam so'zdin,
Muz aningdekkim, erur mehri jahon afro'zdin.

Yuz ochib bildurdi qad birla sochi teng erkanin,
Zohir o'lg'ondek tunu kun tengligi navro'zdin.

Istasangkim tikkasen yuz pora ko'nglum chokini,
Yaxshiroq hech igna yo'q ul novaki dildo'zdin.

Ishq gard etgan tanimdin hajr o'ti uchqunlari
Tig'i har yon lam'a ko'rguzgan kibidur yuzdin.

Ovlading ko'nglum chu soid ko'rguzub qovmoq nedur,
Javr ila ketmak chu kelmas sayd dast omuzdin.

Soqiyo davron g'amidin ranjamen, ko'nglum aro

Past qil anduh o'tin jomi nishot ando'zdin.

Kech, Navoiy, jonu ko'nguldinki yo'qtur ishq aro
Chorai oh jonguzoru nolai dilso'zdin.

570

Qatra terlardin yuzinda dur nishoninmu deyin?
Yo takallum vaqti la'li durfishoninmu deyin?

Og'zidin jismim adam bo'lmog'lig'inmu sharh etay,
G'uncha yanglig' tah-batah ko'nglumda qoninmu deyin?

Tan firoqinmu desun jon ishtiyoqinmu desun,
Men xayoli tan gudozin jonsitoninmu deyin?

Eyki dersen nuktai ishqu junun ahlidin ayt,
O'z fasonam, yo'qsa majnun dostoninmu deyin?

Soqiyo, ko'nglumda may hirsin ko'rub so'rdung sabab,
Hajri dardin yo xumori begaroninmu deyin?

Charxdin qilsam shikoyat so'rmang, ey xalqi zamon,
Xalqining javrinmu, oshubi zamoninmu deyin?

Qolg'ali shomi firoq ichra, Navoiy, sham'dek
Kuymaginmu aytayin, ashki ravoninmu deyin?

571

Yo rab, ulkim vasl shomi kom olur zebosidin,
Tiya qilma ayshi ko'zgusini subh anfosidin.

El mayi la'lin netay mamzuj esa obi hayot
Kim, mening jomim erur mamlu firoq olmosidin.

Ul pari ishqi agarchi ayladi majnun meni,
Shukr erur boriki qutqarg'ay xirad vasvosidin.

Qoshi mehri tuxmini ko'nglumda ektim ko'r nishon,
Har so'ngak yonimda urmoqqa muhabbat dosidin.

Urmag'aysen posbonlig' lofi ko'k qo'rg'onida
Voqif o'lsang, ey Zuhul, hajrim tuni bir posidin.

Qilmag'il bu korgah vasfig'a fikru boda ich
Kim, xirad idroki ojizdur aning ihsosidin.

Ey Navoiy, piri soqiyvashqa andoqmen xarob,
Kim unutmishmen jahon tarxon ila barlosidin.

572

Mehr emas mash'al yorutqan qal'ai aflokdin,
Kim falakka solding o't ruxsori otashnokdin.

Ishqdin kuydi tanimda har churuk bo'lg'an so'ngak,
Kim ko'ruptur mundoq avj olmoq chaqin xoshokdin.

Bas munosibdur tikar holatda ko'ksun chokini,
Ip suvurmoq ko'nglakim jaybig'a qilg'an chokdin.

Sargaronmen ishqdin chopsang boshimni bog'la berk
Kim, choparda raxsh uzulub qolmag'ay fitrokdin.

Gar g'azab vaqti qo'lig'a tushtumu tig'i yolang,
Bok emas olmang meni ul qotili bebokdin.

Mast agar mayxonada o'ldum meni, ey do'stlar,
May bila yub, bog'langiz na'shim belini tokdin.

Dema poko pok kech mendin, Navoiy, negakim,
Poklikdin bo'lmag'ay kechmak seningdek pokdin.

573

Qoshi yosinmu deyin, ko'zi qarosinmu deyin,
Ko'ngluma har birining dardi balosnmu deyin?!

Ko'zi qahrinmu deyin, kirpiki zahrinmu deyin,
Bu kudurat ichra ruxsori safosinmu deyin?!

Ishqi dardinmu deyin, hajri nabardinmu deyin,
Bu qatiq dard aro vaslining davosinmu deyin?!

Zulfi dominmu deyin, la'li kalominmu deyin,
Birining qaddin, yana birining adosinmu deyin?!

Turfa xolinmu deyin, qaddi niholinmu deyin,
Moviyo ko'nglak uzra gulrangi qabosinmu deyin?!

Charx ranjinmu deyin, dahr shikanjinmu deyin,
Jonima har birining javru jafosinmu deyin?!

Ey Navoiy, dema qoshu ko'zining vasfini, ayt
Qoshi yosinmu deyin, ko'zi qarosinmu deyin?!

574

Ey musulmonlar, fig'on ul kofiri xudkomdin
Kim, chiqardi ko'kka afg'on kishvari islomdin.

La'li ruxafzosidin bir bo'sa payg'om ayladi,
Garchi yolg'on erdi, men jon toptim ul payg'omdin.

Zulfu ruxsoringdin ayru garchi yo'q shoming'a subh,
Sham'dek har kecha to subh o'rtanurmen shomdin.

Zulfidin ko'nglumki maxlas topti bor ul telbakim,
Banddin qochmish vayo qushkim qutulmish domdin.

Furqat ayyomidakim yod etmas ul mahvash meni,
Vasli topsam men dog'i yod etmay ul ayyomdin.

Jomi mayda bo'ldi chun ul but jamoli jilvagar,
Qofiri ishq o'lg'amen gar bosh ko'tarsam jomdin.

Dayr aro, eykim, Navoiydin tilarsen nomu nang,
Bilki ul bu yerga qochib keldi nangu nomdin.

575

Dema gulgundur libosim ashkining, xunobidin,
Sho'ladurkim, o'rtanurmen hajr o'tining tobidin.

O'tda qil yanglig' tanimning hajr o'tidin tobini
Bilmasang, fahm et gul uzra sunbulung qullobidin.

Qalb erur ko'nglumki bog'latur soching zunnorini,
Turfa bukim bir nafas chiqmas qoshing mehrobidin.

Xasta ko'nglum gar labing unnobini istar, ne tong,
Nega ayrilg'ay jihatsiz xasta o'z unnobidin.

Orazingning mushafi tafsiri bas dushvor edi,
Ravshan o'ldi xolu xatting nuqtayu e'robidin.

Sokin o'ldum dayr aro, to boda ichgan mug'bacha,
Jonima. o't soldi otashnok la'li nobidin.

Shomi hijronim visol ahlig'a behad qisqadur,
Oni so'rdiklar Navoiy diydai bexobidin.

576

O'lturur ko'yida ishq ahlin alolosi uchun,
Shoh qatl etgan kibi itlarni g'avg'osi uchun.

Tiyra zulfidin ko'ngul ruxsorin aylar orzu,
Go'yiyo ravshan su istar daf'i savdosi uchun.

Chun bo'lur har tun shabiston ichra sham'i anjuman,
Xayli anjum evrulur ul oy tamoshosi uchun.

Qaddida gulgun libos ermaski, ustodi azal,
Bargi guldin xulla qilmish sarvi ra'nosi uchun.

Zulfi zanjirig'a xaddim yo'q, iti zanjiri ham.
Yaxshidur qayd etsa bu majnuni shaydosi uchun.

To tiriktursen qadah davrin g'animat tutki, charx
Evrulur tegrangda naqdi umr yag'mosi uchun.

Ey Navoiy, tarki dunyo ayla izzat istasang
Kim, mazallat keldi sa'y oning tamannosi uchun.

577

Ey musulmonlar, fig'on ishq balo angezdin,
Ohu vovaylo balolig' furqati xunrezdin.

Qayda faryodim eshitgay ulki go'yi kam emas,
Xalq afg'oni bila g'avg'oyi rustoxezdin.

Gul yuzida xo'y tushub la'lig'a ko'nglum qildi za'f,
Bo'ylakim za'f aylamish qandi gulob omezdin.

Ko'nglum ichra gulsitoni husnidur, ey bog'bon,
Kelki, ohim farqi yo'qtur nafhai gulbezdin.

Ahli din qasdig'a mundoq chiqsa mast ul mug'bacha,
Soqiyo, may berki kechtim taqvoyu parhezdin.

Ishq o'ti mazlumkushdur bilmas oni ahli zulm,
Anglag'il bu nuktani Farhod ila Parvezdin.

Ey Navoiy, itlarin ko'rmakka borsang bag'ring uz
Kim, gurezing yo'qturur bu nav' dastomezdin.

578

Bir parivashkim ko'ngul devonadur savdosidin,

Gar erur bandangki, ozod o‘lmon istig‘nosidin.

Oshiq o‘lsa shohu ma‘shuqi gado bilmim, chekar
Ishq g‘avg‘osi ani xaylu sipah g‘avg‘osidin.

Oshiq o‘lg‘on ajdah o‘lsa zabun bo‘lmoq kerak,
Javr tortib ishq ko‘yi mo‘rining izzosidin.

Ne havoyidur havoyi ishqkim, har pashshasi
To‘‘ma aylar aqlu taqvo qofining anqosidin.

Ishq aro shohu gado tengdur, gado balkim fuzun,
Gar gadolig‘ aylar o‘lsa ishqning yag‘mosidin.

Kimki ra‘noliq bila oshiq bo‘lub istar visol,
Tortingiz otig‘a xat ishq ahlining asmosidin.

Ishq atvori Navoiyg‘a musallamdurkim, ul
Yuz balo chekti dog‘i o‘ldi aning ixfosidin.

579

Vasl etti va‘da yor labi jonfizosidin,
Go‘yo bu so‘zni etti jonim arosidin.

Gar ko‘rmading shafaq uza xurshid, ey ko‘ngul,
Ixsos qil ani yuzu gulgun qabosidin.

Munglug‘ ko‘ngulning ohidin etmas raqib vahm,
Yo‘q itga bok ishq gadoyi asosidin.

Ishq ichra o‘ldum, ohki, qutqarmadi meni
Davr ofati ul ofati davron jafosidin.

Olamni hajr zulmati tutqay sovrusa yel,
Kuygan fatilani yangi dog‘im qarosidin.

Charxi danida bodai g‘am to‘lmish, ey rafiq,
Juz hajr zahri qilma tama‘ davr kosidin.

Sabt o‘lmasa Navoiy oti nazmi zaylida,
Fahm aylar ahli dard kalomi adosidin.

580

Buki vahshu tayr uyutmaslar, g‘amim bedodidin,
Kecha it afg‘onidin bil, subh qush faryodidin.

Chiqsa tubidin quyosh ko'rguzmagay bu lutfkim,
Angladim yuz jilva qilg'an qomating shamshodidin.

Garchi har damkim sog'insam shavqidin jonim chiqar,
Istamon jonimni bir dam g'ofil oning yodidin.

G'am sahobidin yog'ar Majnung'a mehnat yog'ini,
Dudi ohi chiqti go'yo xotiri noshodidin.

Deb eding hajrimdin o'lsang tirguzay bir tig' ila,
Orzu o'lturdi, vah, o'tkarmagil miyodidin.

Rostlig' ozodalar oyinidur fahm aylagil,
Bu chamanning sarv birla savsani ozodidin.

Shayx agar masjidqa, men mayxonag'a borsam ne tong,
Ey Navoiy, har kishiga chora yo'q mo'todidin.

581

Dameki ishq o'tida qolmag'ay asar mendin,
Namuna bo'lg'usi uchmakta har sharar mendin.

Parivashim g'amidin telba itdek o'lmishmen,
Salomat ahli, bukun aylangiz hazar mendin.

Aningdek ashk ila ohim solibdurur to'fon,
Ki bordurur yeru ko'k vaz'ig'a xatar mendin.

Aningdek o'ldi fano ishq aro vujudumkim,
Adam diyorig'a ham topmag'ung xabar mendin.

Anga yetarga boshoq saqli man' etar garchi,
Xadangi kasratidin chiqti bolu par mendin.

Taayunot ichida ishq bir haqiqat erur,
Gar o'lsa bulbulu parvonadin vagar mendin.

Navoiy, aylama tun kun nishotu ta'lim ol,
Shabona oh bila nolai sahar mendin.

582

Shahru kishvardin ilik yub, xonumondin kechgamen,
Xonumondin kim desun ikki jahondin kechgamen.

Har zamon boshimg'a yuz tig'i halok aylab qabul,
Umrudin tortib etak, billahki jondin kechgamen.

Shahru kishvar, xonumon, ikki jahonu umru jon
Xud ne bo'lg'an, muncha yuz kom o'lsa ondin kechgamen.

Gar Skandar mulki birla Hizr umri bersalar,
Uyla mulku buyla umri jovidondin kechgamen.

Mumkin ermastur valek, ey mehribonlarkim, dame
Qilsa yuz bedod ul nomehribondin kechgamen.

Voizo, aylab yengillik, nechakim kavsar mayin
Maqtasang xoshoki men ratli garondin kechgamen.

Ey Navoiy, qon yoshim bahr o'ldi bu dam istasam
Kim, yetay o'z qotiling'a, emdi jondin kechgamen.

583

Sebki davri orazim rangi birov hijronidin,
Olmadek bo'lmish qizil bir yoni ashkim qonidin.

Novaki qonlig' ko'nguldin, eyki, dersen o'tmamish,
Aylagil bori nazarkim, qon tomar paykonidin.

Men kibi Majnunni ham bosmish mazallat gardikim,
Fahm bo'lmas zaxm ila dog'i tani uryonidin.

Go'y urardin yo'qki ul chobuk qilur bir boshin go'y,
Buki bir g'avg'o chiqar har dam aning maydonidin.

Xo'blug' davrida yod etgil gahi ushshoqni
Kim, base yod aylagungdur xo'blug' davronidin.

Aysh bazmin, ey ko'ngul, mayxona ayvonig'a chek,
Kim balo toshi yog'ur har dam sipehr ayvonidin.

Ko'yida itlar fig'oni andin erkin bir kecha
Kim, uyumaslar Navoiy nolayu afg'onidin.

584

Qadni ul xurshid ayog'inda agar dol etgamen,
Jilvasig'a zulf yanglig' o'zni pomol etgamen.

Xoldek yuzum qaro gar to'yg'amen nazzoradin,
Gar ko'zumning mardumin ruxsorig'a xol etgamen.

Ul pari paykarga forig' bol yetmak istabon,

Tunu kun tengridin istid'oi paru bol etgamen.

Har kecha holim xarob o'lg'anda yolg'on tush bila
Va'dai vasl aylab ondin o'zni xushhol etgamen.

Gar desamkim ko'yi tufrog'in elay, ko'z xalqasin
Ming to'shukluk pardai jon birla g'irbol etgamen.

Bodai bo'g'zung'a quyg'aysen yiqib, ey mug'bacha,
Gar icharda tavba uzri birla ixmol etgamen.

Rishtai jisming somon sorig' yuzungdin chirmayin,
Ey Navoiy, nomakim ul oyg'a irsol etgamen.

585

Yor ila ag'yor ozoridin andoq zormen,
Kim tani zorim kibi boshtin oyoq ozormen.

Yor zulmi tig'idin ko'nglum kibi majruhmen,
El jafosi toshidin bag'rim kibi afgormen.

Yor holim anglamoq ummididin navmidmen,
Xalqning yuz mehnatu begoridin nokormen.

G'am yemak bo'lmish ishim, yo'qtur vale g'am yer kishim,
Turfa ishkim garchi beg'amxormen g'amxormen.

Jon taloshurmen ne dardim bilgirur, ne sihatim,
Ne o'lukmen, ne tirik, ne sog'u ne bemormen.

Gar boshim olib jahondin chiqsam ermastur ajab,
Kim malul ahli jahondin ulcha dersen bormen.

Ey Navoiy, umr agar budur, ajal rahm aylabon,
Kelsa jonim olg'ali jon birla minnatdormen.

586

G'am tuni la'ling so'rar hajr darsin zor uchun,
Chun ajal yetti Masiho zahr ezar bemor uchun.

Ko'zki uchqan chog'da ustig'a yopishturdum somon,
Nomabar qushturki sorig' ruq'a eltur yor uchun.

Orazing shavqidakim ashkim to'kar ko'z mardumi,
Bog'bon yanglig'dururkim, su ochar gulzor uchun.

Ko'yi tufrog'in mening diydang'a sol, ey tong yeli,
Kim erur ul surma loyiq diydai bedor uchun.

Chun yiqildi za'fdin jismim uyi naylay aso –
Aylagaymu sarvi pushtibon yiqug' devor uchun.

Umri naqdidin imorat aylang, ey dayr ahlikim,
Vaqfi jon mulkin qilibmen kulbai xammor uchun.

Gar Navoiy hajr dashtidin o'ta olmas, ne tong,
Yo'l yuriy olmas kafi g'am toshidin afgor uchun.

587

Har tarafkim borur ag'yor ila jonon taloshurmen,
Chun ajal qasd etar o'lturmakima jon taloshurmen.

Hajr tig' ursa talashimni o'lum havfi sog'inma,
Kim shahiding bo'loyin deb meni hayron taloshurmen.

Boshqoq ustida talashqon kibi mazra'da gadolar,
Dashti ishqing aro ushshoq ila paykon taloshurmen

Ey pari chun kiyik o'xshar iki ko'zungga biaynih,
Bu jihatdin meni devona biyobon taloshurmen.

Garchi ag'yordin olmog'lig' emastur seni mumkin,
Turmog'umdur boqibon, onchaki imkon taloshurmen.

Ochig'im kelgali kavsarni ochchig' bodag'a tarjih,
Xirad ahli chu qilurlar meni nodon, taloshurmen.

Qo'l solib hajr o'tida ul kishi yanglig'ki su urgay,
Ey Navoiy, chu oshar shu'lai hijron taloshurmen.

588

Bilgasen chekmas kishi dardu balo andoqki men,
Gar birovga mubtalo bo'lsang, senga andoqki men.

Ishq dardig'a davokim vasl debsen, ey hakim,
Bu balog'a kimsa ermas mubtalo andoqki men.

Uylakim yo'q sen kibi husn ahli ichra bir pari,
Yo'qturur bir telba ahli ishq aro andoqki men.

Eyki qo'ymassen tanimni to'ma qilg'ay itlaring,
Itlaringa jonni kim qildi fido andoqki men.

Garchi o'lturdung jafo birla meni, lekin tilab
Topmag'ungdur anda bir ahli vafo andoqki men.

Yo'qturur davron jafosidin qutulmoq, ey rafiq,
Tutmasang mayxonaning kunjini to andoqki men.

Gar berur husni zakotin, ey Navoiy, yo'qturur
Xastai zori g'aribi benavo andoqki men.

589

Benavomen ayru xaylu hamdamu hamrozdin,
Za'flig' ul tor yanglig'kim uzulgay sozdin.

Qoldimu noz uyqusinda tunu kun kofir ko'zung,
Yo ochilmas notavonlar sori ayni nozdin.

So'z demay jonbaxsh la'lingkim o'lukni tirgizur,
Ko'rsa ruxullah ani dam urmag'ay e'jozdin.

Hech jonib ko'yidin ko'nglum qila olmas havo,
Uyla qush yanglig'ki qolmish bo'lg'ay ul parvozdin.

Novakandoz o'lg'ali kofir ko'zung, ey qoshi yo,
Kimsaga jon qolmag'ay fahm ayladim andozdin.

To sirishkim qildi sirrim fosh ko'zdin solmisham,
Ehtiroz, ey do'stlar, vojibdurur g'ammozdin.

Charx o'rtangay quyosh o'tig'a ko'rganni desam,
Ul quyosh bedodiyu charxi jafo pardozdin.

Qo'rqutub elni tomug' lekin meni qismi azal,
Elga vahm anjomdin, lekin menga og'ozdin.

Dahr aro ne ko'pga chun topqung baqo, ne ozg'a,
Ey Navoiy, ozu ko'p so'r dema ko'pu ozdin.

590

Tufrog'imdin ahli ishq etsa tanure shodmen,
Kim ichimda o'ti to yonmoq bila mo'todmen.

Odamilig'din meni shod istamang, ey xo'blar,
Kim meni majnun pari hijronidin noshodmen.

Ishq aro qozdim balo tog'ini tirnog'im bila,

Uyla sog'inmangki Shirin oshiqi Farhodmen,

Shomi vasl ul ko'y aro, ey sarsari hajr, olmakim
Uyla tufrog'menki subh anfosidin barbodmen.

Zulmu bedodingdin elga ohu afg'on solmakim,
Zulm agar sen aylagung men qotili bedodmen.

Gar berib qulluqqa xat bir sog'ar ichtim dayr aro,
Qilmangiz aybimki olam fikridin ozodmen.

Ey Navoiy, ishq aro gardung'a sunmasmen bo'yun,
Lekin ul xurshid gar tig' ursa ham munqodmen.

591

Orazing naqshin ko'zum lavhida tasvir etgamen,
Bo'lmasa taqdir ani ko'rmak ne tadbir etgamen.

Ey qaro ko'z, bo'lmas ul yuz shavqidin yuzdin biri,
Ko'z qarosidin agar yuz noma tahrir etgamen.

Yoshurun qolg'aymu ishqim buylakim, ul sho'xdin,
Chiqsa har so'z bexabar yuz qatla taqrir etgamen.

Ne junundur buki har tun ul parivash vaslig'a
Yuz xayol aylab yana borig'a tag'yir etgamen.

Eyki dersen vasl koming bo'lsa qilg'il jon fido,
Ul muyassar gar bo'lur men xud ne taqsir etgamen.

Ishq azaldindur nasibim, nosiho, man' etmagil,
Man' qilsang ham netib men man'i taqdir etgamen.

Ey Navoiy, naqdi jon bergil deding savdosig'a,
Buyla savdo gar muyassar bo'lsa tavfir etgamen.

592

Ishq dashtin hech g'urbatkash musofir ko'rmasun,
Men g'arib ul dasht aro ko'rganni kofir ko'rmasun.

Yormangiz Farhodu Majnun ollida ko'ksumnikim,
Botinimning dardu dog'in ahli zohir ko'rmasun.

Dahrni qil tiyra, yorabkim, aning ruxsorini
Har ne ko'z mumkin esa bo'lmoqqa nozir ko'rmasun,

Har boqishda qatli om aylar ko'zungkim, dahr eli
Hech kimni sen kibi bu fanda mohir ko'rmasun.

Voizo, ko'p vasf qilding sohirening sehrini,
Hozir o'lg'ilkim, seni ul ko'zi sohir ko'rmasun.

Qimki oshiqlik asiridur taxayyul birla ham
Ishq ko'yida o'zin osuda xotir ko'rmasun.

Kim Navoiydek fano vodiysida istar huzur,
Kechsun o'zdin balki xud o'zluqni hozir ko'rmasun.

593

Yorab, anglabmu ekin ul oyki oning zorimen,
Kechalar savdosidin andoqki zulfi torimen.

Sihatim bo'lsa topibmen la'li yodidin shifo,
Notavon ham bo'lsam oning ko'zlari bemorimen.

Yo'qturur xaddim demakka yorimen yoxud iti,
Itlariga har kishi yor ul kishining yorimen.

Xo'blar ushshoqig'a jon bersalar ul qilsa qatl,
Har sori yuzlansa ishq ahli men oning sorimen.

Istasa el jonini bilmon berur bermaslarin,
Bo'lsa yuz jonim anga borin berurmen borimen.

Jilva aylab mast to ko'nglumni oldi mug'bacha,
Dayri piri itlari silkida xizmatkorimen.

Hajrdin to notavon jonimni qutqardi ajal,
Ey Navoiy, anglakim jon birla minnatdorimen.

594

Tushta la'lin ko'rдум uyg'onmay debon qayg'udamen,
Urma dam, ey subhkim, bir dam chuchuk uyqudamen.

Ko'zguda to ko'rдум oni qilmag'il aksim gumon
Kim, kirib qilmoqqa vaslin justijo' ko'zgudamen.

Nogah ul qotil nishon aylab bir o'q otqaymu deb,
Ko'yiga yillar so'ngakdek jism ila o'trudamen.

Ishq bahrining nahangi desa bo'lg'ay buylakim,
Ashk daryosin chekib gardung'a men ul sudamen.

Holima kulmakka har zaxmim bir ochilg'an og'iz,
Turfakim men ham alar kulgusidin kulgudamen.

Har baliyat o'qikim charxi muqavvasdin kelur,
Go'yiyo menmenki olam ahlidin qobudamen.

Ey Navoiy, ul pari ishqig'a mahram yo'qidin,
Telbalar yanglig' o'z-o'zum birla guftu go'damen.

595

Ulcha ko'nglum ko'rdi ojizmen ani izhoridin,
Ul quyosh raftoridin yo charx kajraftoridin.

Sarsari hijron esar, vahkim, soching savdosida,
Notavon ko'nglun osilg'andekturur bir toridin.

To'kti zaxmimdin bag'ir qonimni hijron nolishi,
Uylakim siqmoq bila el su oqizg'ay noridin.

Rost ul yanglig'ki surgan yerdin urg'ay sabza bosh,
Chiqti paykoning uchi har yon tani afgoridin.

Menda biymi hajr derlar naylali, chorang degil,
Xalq so'rg'andek vasiyat naql etar bemoridin.

Kofiri masti yo'lum urmishki dayr o'lmish yerim,
Dayr aro ham balki chiqmon kulbai xammoridin.

Chun men o'ldum kofiri ishq, ey musulmonlar, dengiz
Kim ne choram bo'lg'ay emdi but bila zunnoridin.

Shayx imonin mening kufrum bila teng tutmasun,
Kim yaqindur kufrdin ham kechgamen bu oridin.

Ey Navoiy, bilki bo'lmas chehrai maqsudini
Pardadin ko'rmak, xususan pardai pindoridin.

596

Bazm ichinda andoq ul mahvash xayoli birlamen,
Kim xayol andoq qilurmenkim visoli birlamen.

So'zlashurda o'z-o'zum birla junun ahli kibi,
Ul parivash belu og'zi qilu qoli birlamen.

Gah kulub gohiki yig'larmen xayol aylab oni,

Vasli ummidiyu hijroni maloli birla men.

Demagil maydin yuzum rangin, qulog‘imdur qiziq,
Kim, bu yanglig‘ hajr koju go‘shimoli birlamen.

Og‘ziyu zulfi g‘amindinkim erur nolamda «mad»,
Buyla «mad» tortarda aning biymu «dol»i birlamen.

Soqiyo, bir jomi may birla meni devona qil,
Kim mushavvash aql savdosi maholi birlamen.

Ey Navoiy aql sori emdi bo‘lma rahnamun
Kim, bo‘lub devona ishq i louboli birla men.

597

Yuz jafotong yo‘qki ul nomehribondin ko‘rgamen
Kim, vafo ko‘rmish birovdinkim men ondin ko‘rgamen.

Kimsa abnoyi zamondin ko‘rmadi hargiz vafo,
Kim men ul xunrezu oshubi zamondin ko‘rgamen.

Qo‘yki itdek telba ko‘nglum necha mehnat, ey rafiq,
Har dam ul ovorai behonumondin ko‘rgamen.

O‘zgalar arzin netaykim jonima orom erur,
Javru bedodikim ul oromi jondin ko‘rgamen.

Nozaninlar jilvagohi ichra har yon telmurur,
Ko‘zlarimkim ul sumanbarni qayondin ko‘rgamen.

Yeru ko‘kni ashku ohim sayli dudi qildi gum,
Necha ranju mehnat ul ikki yomondin ko‘rgamen.

Dema ul oy orazin ko‘rsang urar boshingg‘a tig‘,
Har balo kelsa boshing‘a osmondin ko‘rgamen.

Xirqayu sajjodani qilsam fano dayrida rahn,
Ikki olam sudini mundoq ziyondin ko‘rgamen.

Ey Navoiy, so‘rmag‘ilkim qilmog‘umdur oshkor,
Yuz nihoni dardu mehnatkim falondin ko‘rgamen.

598

Ikki gul bir kecha ko‘nglumni guliston aylabon.
Oldilar jonimni bedod ulcha imkon aylabon.

Biri bo‘rkin sindurub, jonlar safin sindurg‘ali
Aqlu din mulkin safi mujgoni vayron aylabon.

Biri bir necha hilolin egri bog‘lab noz ila,
Anjumu aflokni husnig‘a hayron aylabon.

Biri xatti sabzasidin gulga aylab hoshiya,
Bazmni ul sabzayu gul bog‘i rizvon aylabon.

Biri olam ahlining ko‘ngli qushin sayd etgali
Sunbuli domini gul uzra parishon aylabon.

Biri qoshu kirpigidek o‘q bila yo ilgida,
Lek ul yo birla o‘q jonlarni qurbon aylabon.

Biri vo‘sma birla surma rangidin ko‘k toqini
Ofat angizu qaro nargisni fatton aylabon.

Biri bog‘lab bargni to‘n uzra minorang qo‘r,
Naxli qaddin g‘ayrati sarvi xiromon aylabon.

Biri gulgun to‘ng‘a sarig‘ ostardin zeb etib,
Sarvi ra‘nosin guli ra‘noda pinhon aylabon.

Mastlig‘din ul qilib ilgida dog‘in oshkor,
Sho‘xlug‘din jong‘a bu yuz dog‘i xirmon aylabon.

Zulm ila ul o‘lturub, bu lutfi birla tirguzub,
Gar bu qilsa zulm ul ham lufu ehson aylabon.

Men agar boqsam bu yon tig‘ urub oning ishvasi,
Boqsam ul yon g‘amzadin bu tiyri boron aylabon.

Ey Navoiy, bu fasonang yo tush ermish, yo xayol,
Necha lof urmoq o‘zungga muncha bo‘hton aylabon.

599

Ul oy firoq ila qismim g‘am etsa naylagamen,
Visoli g‘ayr ichin xurram etsa naylagamen.

Mengaki tori vafo sust ayladi ul dam,
Raqib birla ani mahkam etsa naylagamen.

Xazinu oshiqu zor etti, nayladim ojiz,
Ki ishq tig‘i qatili ham etsa naylagamen.

Meniki hamdam edim qovdi, naylay, ul damkim,

Raqibni o'ziga hamdam etsa naylagamen.

Chu mahrami men edim, qildi zulm ila mahrum,
Visoli mahramini mahram etsa naylagamen.

Sipehr mehrin agar mendin etti kam ne iloj,
Taxayyul ilaki mundin kam etsa naylagamen.

Demangki, etsa ijozat borurg'a ko'yidin,
Debon zamini siyah mulzam etsa naylagamen.

600

Telba ko'nglum javridin andoq parishon holmen,
Kim aning bedodining sharhin demaktin lolmen.

G'am sipohi chun hujum aylar aning to'sh-to'shidin,
Holig'a rahm aylabon g'am xaylig'a pomolmen.

Gohi majnunvashlig'i birla bo'lurmen muztarib,
Gohi behol o'lmog'idin za'f aro beholmen.

Za'f holing'a necha rahm aylagaymen, ey ko'ngul,
Sen dog'i rahm etki men ham bas zaif ahvolmen.

Kosh itsang uylakim nomu nishoning topmasam,
To desam ishq anduhidin emdi forig'bolmen.

Ishq aro gohi bo'lurmen zor mo'yungdin, chu mo'y
Furqat ichra gohi nolangdin nechukkim nolmen.

Ey Navoiy, necha dermen ishq tarkin aylayin,
Chun ish ishga yetti aylarmen yana ihmolmen.

601

Jilvai qadding ko'rub sarvi ravondin kim desun,
Javhari la'ling borinda naqdi jondin kim desun.

Do'st ko'yinda chu manzil tutilar ahli visol,
Men kibi ovorai bexonumondin kim desun.

Ko'p dema voizki, ul qaddu labu yuz ollida
To'biyu kavsar bila huri jinondin kim desun.

Og'zi vasfida deyilgan xurdadonlar, ey ko'ngul,
Sen kibi ma'dum benomu nishondin kim desun.

Bordurur oni yuzungdakim, quyoshda oncha yo‘q,
Sen borinda kim quyosh kim bo‘lg‘ay andin kim desun.

Yorg‘a holin demakka oncha yaxshi yori bor,
Ey ko‘ngulkim, yaxshi boqsang men yomendin kim desun.

Shayx so‘z maqsud ahli kasbida ko‘p so‘rdi lek,
Chora anda juz fano yo‘q har qayondin kim desun.

Gah zamondin shikva, gah ahli zamon javrin dema,
Boda ich ahli zamon birla zamondin kim desun.

Gar Navoiy desa ul yuz gulshanidin yo‘q ajab,
Demayin bulbul hikoyat gulsitondin kim, desun.

602

Ko‘rub zulfung aro o‘tluq ko‘ngullardin asar har yon,
Tunu anjum dema, bilgil tutun ichra sharar har yon.

G‘araz bu ulki ishqingdin g‘alatqa solg‘amen elni,
Bu kim istab sumanbarlarni solurmen nazar har yon.

Pari ruxsoralar toshi meni devona davrinda
Sochilg‘andekdurur naxli malolatdin samar har yon.

Dema ko‘yumdin el ketsunki band etmish chibin yanglig‘,
Ulusni so‘zda la‘ling no‘shidin oqqan shakar har yon.

Ulus qonini tufroqqa to‘karga so‘rma, ko‘z solkim,
O‘lar qon birla tufrog‘ ichra bir xunin jigar har yon.

Buzuq qabrimni ko‘rgan o‘qchi do‘konig‘a o‘xshatqay,
Firoqing o‘qidin anda ko‘rub paykonu par har yon.

Ul oy husnig‘a ishqingni yoshurg‘il dema, ey nosih,
Ki tutmish olam ahli ichra shuhrat bu xabar har yon.

Mayu ma‘shuq uchun po‘yamg‘a kulmang, ey saloh axli,
Yugurmay netgamen yetsa qazo birla qadar har yon.

Seni istarda mumkin yo‘q, Navoiy, multafit bo‘lmoq,
Nechakim jilva qilsa noz ila bir siymbar har yon.

603

Hajr shomidnn qarong‘uroq tun o‘lg‘aymu ekin,
Yorab, ul tundin xalos o‘lg‘an kun o‘lg‘aymu ekin?

Barq yanglig' olam o'rtar lam'ai shomi firoq,
Do'zaxi hijron chiqarg'on uchqun o'lg'aymu ekin?

Ko'yida itlar izi ruxsorg'a bo'ldi baho,
Andin oyo qiymatiroq oltun o'lg'aymu ekin?

Subhi furqat bir balo daryosi buzdi dahrni,
Shomi hijronimda yoqqan shudrun o'lg'aymu ekin?

Gul masallik toza qonlig' dog'lar birla tanim,
Dard bog'ida ochilg'an gulbun o'lg'anmu ekin?

Tiyri boroni firoq ahbob jonidin o'tar,
Hech yomg'ur mundin oyo o'tkun o'lg'aymu ekin?

Bog' aro gullarga o't soldi Navoiy nolasi,
Benavo bulbulg'a, vah, mundoq un o'lg'aymu ekin?

604

Zarvaraqtin yo kibi qoshingda zevarmu ekin?
Yo magar mushkin hilol ustida axtarmu ekin?

Yel uchurg'an parniyon har yon burunchak azmidin
Ul pari uchmoqqa egni ustida parmu ekin?

Titraguch gavharlari erkin boshingda yo magar,
Oy boshinda hay'ati parvin musavvarmu ekin?

Ko'zgu ichra orazing aksimu erkin jilvagar,
Yo zilol ichra ko'rungan mehri anvarmu ekin?

Sochbog'ing o'rg'anmudur siymin taning davrig'a pech,
Yo'qsa husnung kunjig'a chirmashg'an ajdarmu ekin?

Bu chaman gulbunlarida xor ekinmu yo magar,
Zor bulbul joshshing qasdig'a nishtarmu ekin?

Ey Navoiy, men xud ul on vaslidin mahrummen,
Bilmon o'zgalarga bu davlat muyassarmu ekin?

605

Bu kecha hajr kuni shomi qiyrgunimu erkin?
Yo'q ersa sa'bi g'amim do'zaxi tutunimu erkin?

Chu shayx ruq'asig'a ruq'a tikti jismi tutashti,

Samum xullasidek ko'nglagim yo'runimu erkin?

Firoq dashtidin itgan ko'ngul yelib chiqa olmas,
Aning bu dodi aro g'ul rahnamunimu erkin?

Ko'zum uyiniki sayli sirishk buzdi, yiqilmas,
Qading xayoli bu vayronaning sutunimu erkin?

Bu o'tki telba ko'ngulni pari xayolig'a solmish,
Yuzung shuoyi deya sho'lai jununimu erkin?

Birovki kasbi fano qildn, ko'kka qo'ydi qadamni
Bumu zabun anga yo ul munung zabunimu erkin?

Navoiy, ozdi esidin chu ketti jismig'a ko'p na'l,
Talab yo'lining alar na'lbozgunimu erkin?

606

Garchi ul mahvash jafo aylar taammul qilmaiin,
Chunki oshiqmen nedur choram taxammul qilmayin.

Hajr biymin anglabon aylar ko'ngul vasltda maks,
Qatl uchun elturda el bormas taallul qilmayin.

Og'zin anglarda belnn ko'nglumda aylarmen xayol,
Xurdadon bo'lmas kisht nozik taxayyul qilmayin

Ishq sirrin gar bayon aylay desam, ey piri aql,
E'tiroz etma xadisimni taaqqul qilmayin.

Vah, necha qon yutqamenkin, soqiyi davron menga
Chun yetar har davr aro o'lmas tag'oful qilmayin.

Foniy o'l faqr istar ersangkim, erur maqsud mahol,
Yo'lg'a chun qo'yg'ay qadam rahrav tavakkul qilmayin.

Ey Navoiy, shart qildimkim, agar bo'lsam xalos
Ishqidin, o'zga bu ish zikrini bilkul qilmayin.

607

Chok-chok etting ko'ngul komini hosil qilmayin,
Keskulattung notavon saydingni bismil qilmayin.

Hajr o'tining manzili bo'lmoq ko'ngul ne sudkim,
Yetgach o'q o'tti xadanging anda manzil qilmayin.

Tushmasun har ko‘z yuzungga, elga ham o‘t tushmasun,
Chiqma uydin parda o‘tluq yuzga hoyil qilmayin.

Garchi hajri ro‘zgorim tiyra qilmish, ey sipehr,
Mahfilim yorutma oni sham‘i mahfil qilmayin.

Ul pari majnunidir ko‘nglumni zinhor, ey hakim,
Band qilma zulfi qaydidin salosil qilmayin.

Dahr ishi oludaluqdur, ey xusho, ul pokro‘
Kim, o‘tar bu jiyfag‘a ko‘nglini moyil qilmayin.

Ey Navoiy, shart qildimkim, qutulsam hajridin,
Necha ko‘nglum desakim, ishq orzu qil, qilmayin,

608

Gar desam ko‘z birla ruxsorin tamosho qilmayin,
Vaslini naylab ko‘ngul birla tamanno qilmayin.

Gavhari ishqig‘a ko‘nglumni netib qilmay hadaf,
Muncha baskim ko‘zni ifshosig‘a daryo qilmayin.

Oh o‘tiyu ashk saylidin bo‘lur yer-ko‘k to‘la,
Necha dermen ishq asrorin huvaydo qilmayin.

O‘t tushub ko‘nglumdayu ko‘ksunda ravzan zaxmidin,
Dudining oning ne yanglig‘ oshkoro qilmayin.

Ul pari har jilvasidin aqli kull shaydo bo‘lur,
Telbalikdindur desam ko‘nglumni shaydo qilmayin.

Qilmag‘il, ey shayx, usruklar unidin shikvakim,
Mast o‘lub mayxonada qilmas alolo qilmayin.

Soqiyo, andoq to‘la tut bodakim, behud bo‘lay,
Toki davr oshubig‘a bir lahza parvo qilmayin.

Ey Navoiy, olam oro husnini chun ochti yor,
Bo‘lmas emdi o‘zni olam ichra rasvo qilmayin.

609

O‘rtama ko‘nglumni komin hosil etmasdin burun,
Qushni kim biryon etibdur bismil etmasdin burun.

Jism aro ishqing vatan qilmay hanuz oldi ko‘ngul,
O‘t yoqar yer topti uyni manzil etmasdin burun.

Oshiq o'ldum jonim osonliq bila ol, ey ajal,
Ishq dardi jong'a ishni mushkil etmasdin burun.

Ey ko'ngul, yor ochti yuz hijronda o'lmak sa'b erur,
Jon fido qil yuzga burqa' hoyil etmasdin burun.

Pandlar berdi xirad ko'nglumga yuz shukur, ey pari,
Telba qilding nosih oni oqil etmasdin burun.

Foniy o'lsun kim baqoyi jovidon istar ani,
Foniy o'lg'anlarg'a davron doxil etmasdin burun.

Ey Navoiy, g'ayri naqshidin arit ko'nglungnikim,
Fayz mumkin ermas o'zni qobil etmasdin burun.

610

Oshiq o'ldum necha javr ahli zamondin tortayin,
Ulki oshubi zamondur bori ondin tortayin.

Yor ila ag'yor zulmi haddin o'tti, vah, necha
Vasl uchun javru jafo yaxshi-yomondin tortayin.

Hajr girdobidurur ko'nglum kamandi, vasl ber
Kim, solib ani bu hajri begarondin tortayin.

Sen tana'um gulbunidin uz farog'at g'unchasi,
Men balo paykoni jismi notavondin tortayin.

Borg'ali ko'yida egnimdin chiqar go'yo qanot,
Javridin desam ayoq ul ostondin tortayin.

Mehmonim bo'lsang ollingda havodis tuhfasi
Nesh tandin o'q, ko'nguldin nola jondin tortayin.

Ey Navoiy, necha qilg'aylar etakdek poymol,
Men dog'i emdi etak ahli jahondin tortayin.

611

Qil bu yon javlonki jonni xoksoring aylayin,
Boshingga evrulgali qo'pqon g'uboring aylayin.

Bu bahona birla chunkim jonni sadqang ayladim,
Aqlu xushu sabru naqdin ham nisoring aylayin.

Yuz agar ochsang nazarning qushlarin sayding qilay,

O‘q agar otsang ko‘ngul saydin shikoring aylayin.

Qochib el nazzorasidin gar kirarsen aksdek,
Ko‘zgudek ko‘nglumni temurdin hisoring aylanin.

Sen labingdin jon berib vaslingdin elning ko‘nglin ol,
Men xazin jonu ko‘ngulni xoru zoring aylayin.

Xonaqahda, eyki o‘zluk jomidin maxmursen,
Kir fano dayrigakim daf’i xumoring aylayin.

To‘lsa paymonang Navoiy dayr aro may birla yub,
Boshining xum kirpichin xishti mazoring aylayin.

612

Yorumas sham’i visoling rishtayi jon o‘rtabon,
Furqating dardi kam o‘lmas dog‘i hijron o‘rtabon.

Ko‘ngluma o‘t, boshima solding qilich, ammo ne sud,
Oshkoro urmog‘ing su elni pinhon o‘rtabon.

Barq kulmak birla kuydurgan kibi jismim xasin,
Ohkim, kul qildi ul gulbargi xandon o‘rtabon,

O‘qlarin o‘rtab tanimda to‘kti ko‘nglum qonini,
Turfa saydi ayladi bismil nayiston o‘rtabon.

Soqiyo, sol otashin la’ling bila bir o‘t menga,
Kim ko‘ngulga sho‘‘la solsun jonni oson o‘rtabon.

Xayli ishqing har so‘ngakni tanda bir yon o‘rtadi,
Korvon yoqqandek o‘t, xaslarni har yon o‘rtabon.

To Navoiydek bo‘lay ozod o‘zluk mulkida,
Har nenikim o‘rtamaklik bo‘lg‘ay imkon o‘rtabon.

613

Chehra yopting xasta jonimni anga zor aylabon,
Zulf yig‘ding telba ko‘nglumni giriftor aylabon.

Gar muroding qatl esa jon topshurg‘ay olg‘il ravon,
Rahm etib o‘lturma yillar hajringga zor aylabon.

Dema javridin agar ul qochsa kimga javr etay,
Kim qocharg‘a azm qilg‘umdur xabardor aylabon.

So‘zki la’lingdin eshitsam uylakim obi hayot
Qonmon, ey jon, to tirikmen ani takror aylabon.

Dema Majnun ul pari hajrida menmen dasht uza,
Nola chekkan tosh ila ko‘ksumni afgor aylabon.

Faqr ko‘yida gadolig‘ garchi faxrimdur valek,
Saltanat arz etsalar mayl aylamon or aylabon.

Ko‘yi azmida Navoiyg‘a navo yetsa ne tong,
Kim qilur bulbul navo ohang gulzor aylabon.

614

El g‘amimdin kuymasun deb nolayi zor aylamon,
Dardu holimdin mingidin birni izhor aylamon.

Yo‘qsa yo‘qtur hech soatkim fig‘oni zor ila
Yuz tumon ming bag‘ri toshning ko‘nglini zor aylamon.

Turfa bu kim tortibon yuz muncha do‘zax sho‘‘lasi,
Yor ko‘nglin bu haroratdin xabardor aylamon.

Turfaroq bukim fig‘onimdin uyumay dahr eli,
Uyquluq baxtim ko‘zin har lahza bedor aylamon.

Ishq aro men o‘zga, Farhod o‘zgadur, ey do‘stlar,
Teshai g‘am birla men tog‘ bag‘rin afgor aylamon.

Soqiyo, andoq sabuh istar ko‘ngulkim, bersa dast
To qiyomat subhi andin o‘zni hushyor aylamon.

Ey Navoiy, sudrab eltur boda birla mug‘bacha,
Ixtiyorim birla azmi ko‘yi xammor aylamon.

615

Shomi hijron zulmatida obi hayvon istamon,
Ne uchunkim sensiz, ey umrum xushi, jon istamon.

Chun tilar ko‘nglum samandingning izidin topsa na’l,
G‘ayri ko‘nglum sohati raxshingg‘a javlon istamon.

Chun o‘qungdin bir boshoqdur qatra su, ey qoshi yo,
Sendin o‘tluq ko‘ngluma juz tiyri boron istamon.

Istasam la’ling mayin har dam berur xunob charx.
Men xud o‘z komim bila may o‘rnig‘a qon istamon.

Ul parivash tifli toshi tanda dermen tutsa yer,
Yo'qsa ko'p devonalig'din o'zni uryon istamon.

Yor ko'nglum buzmoq istar, men ham istarmen buzuq,
El yoshursun ganj deb bu uyni vayron istamon.

Ey Navoiy, ko'rgach el hayronlig'in o'lsam ne tong,
Menki g'ayratdin anga do'zaxni hayron istamon.

616

Jong'a har dam ishqidin yuz ming balo kam istamon,
O'zgaga ming yil o'tub yuzdin birin ham istamon.

Yor chun istarki g'amnok o'lg'amen hijronidin,
Ne ajab gar vaslidin ko'nglumni xurram istamon.

Tig'i ishqing zaxmidin jonim bir osoyishtadur,
Kim agar yuz qatla o'lsam dog'i marham istamon.

Dev siyratlar bila ko'rsam ne hol o'lg'ay menga,
Ul parig'a chun malak haylini hamdam istamon.

Ne taxammul gar yuzungga tushsa nomahram ko'zi,
O'z ko'zumni ayni izzatdin chu mahram istamon.

Oncha el javrin ko'rubmenkim tilarmen fardlig',
Bo'lsa yori ham vafolig' jinsi odam istamon.

Ey Navoiy, ishq agar olamg'a rasvo aylamas,
Men xud o'zni kuch bila rasvoyi olam istamon.

617

Necha ashkimdin menga, ey ishq, bedod etgasen,
Ohdin jismim xasin har lahza barbod etgasen.

Elga dilbar iltifotidin meni aylab g'amin,
Elni bo'lg'andin menga nomultafit shod etgasen.

Menkim o'ldum g'amda jon bermak menga ta'lim etib,
Ulki qotildur anga o'lmakni irshod etgasen.

Ey ko'ngul, bergaysen elga sur nafhiddin xabar,
Aylab ohingdin qiyomat chunki faryod etgasen.

Har zamon ishqing chu yuz ming qatlg'a qoni' emas,

Furqatingdin yo‘qturur hojatki imdod etgasen.

Ishqdinkim jonima yuz gul ochilmish, ey hakim,
Jahl erur gar nomiya ruhig‘a isnod etgasen.

Uyla mahv o‘lmish, Navoiy, xotiringdin, ey pari,
Kim unutup shoyad ul devonani yod etgasen.

618

Yo‘q damekim ul quyosh yodida faryod aylamon,
Aylamon faryodkim gardunni barbod aylamon.

Nola qilmonkim xaloyiq ko‘nglini qilmon xazin,
Navha chekmon g‘am arokim elni noshod aylamon.

Orazu qaddi xayoli bas menga, ey bog‘bon,
Gul sari qilmon tamosho mayli shamshod aylamon.

Qo‘yma yuz huru pari vasfig‘a, ey roviyki, men
Qiblai jon g‘ayri ul huri parizod aylamon.

Aylamon ma‘mur aqlu sabr ila ko‘nglum uyin,
Chun meni buzdi, men ul vayronni obod aylamon.

Har necha qildim vafo ko‘rguzdilar javr, ey ko‘ngul,
Ayb qilma gar zamon abnosidin yod aylamon.

Ey Navoiy, tarki ishq etkim, qutulsam men dog‘i,
Kimsaga ko‘nglumni mundin nari mo‘‘tod aylamon.

619

Ko‘rguzur ag‘yor yuz tuhmat nihoni naylayin,
Yorkim so‘rmay inonur, bu baloni naylayin?

Yuz jafo eldin chekib, vahkim, jafogarlikka ot
El aro paydo qilibmen, bu jafoni naylayin?

Kimki dardi bo‘lsa yor aylar davo, men yorsiz
Dard aro o‘ldum, bu dardi bedavoni naylayin?

Dam-badam qonimg‘a tonug‘luq berur ko‘z, ey ko‘ngul,
Bilmon ul tardomani yuzi qaroni naylayin?

Yuz vafo aylab xaloyiqqa, ko‘rubmen ming jafo,
Aylamay xoliqqa emdi iltijoni naylayin?

Qilmangiz dayri fanog‘a kirmagimni aybkim,
Chekmayin jomi fano dardu anoni naylayin?

Ey Navoiy, chun vatanda bir dame xush urmog‘im
Mumkin ermas, ixtiyor etmay jaloni naylayin?

620

Yor holidin menga, vahkim, xabar yo‘qtur bukun,
Bu jihatdin aqlu xushumdin asar yo‘qtur bukun.

Subh selobi sirishkim oqti ko‘p, ey do‘stlar,
Band uchun kelmangki ul sudin guzar yo‘qtur bukun.

Kechakim bag‘rim bo‘lub qon oqti ko‘zdin g‘am emas,
G‘am budurkim itlaringga mohazar yo‘qtur bukun.

Men bukun o‘lgach, aning ko‘yiga to‘ldi xalqkim,
Ashku ohim saylu barqidin zarar yo‘qtur bukun.

Va‘dai vaslingni tongla demagilkim, umrg‘a
E‘timodim hajr shomi to sahar yo‘qtur bukun.

Ichmagum, ey dayri piri, jomi may ul mag‘bacha
May tutarg‘a bazmi aysh ichra agar yo‘qtur bukun.

O‘zluKin chun soldi o‘tgan kun Navoiy boshdin,
Bu jihatdindur anga gar dardisar yo‘qtur bukun.

621

Lablaring sharbatini chashmai hayvonmu deyin?
Demasam chashmai hayvon, ne deyin, jonmu deyin?

Tunu kunumkim yorug‘ ul yuzdin erur, vahkim, ani
Mohi anvarmu deyin, mehri duraxshonmu deyin?

Kulubon jilva qilur chog‘da qadu og‘zin aning
Sarvi ra‘nomu deyin, g‘unchai xandonmu deyin?

G‘amzai qotil ila kofiri xunrez ko‘zin
Dushmani jonmu atay, ofati imonmu deyin?

Ishq dardini desam sa‘b meni ayb etmang,
Ishki ming mushkil erur zimmida osonmu deyin?

Aql agar ishq o‘tidin qochsa nechuk man‘ qilay,
Sho‘‘ladin sa‘y qilib chiqsa birov yonmu deyin?

Ichmakim zohid agar bildi, Navoiy, naylay,
So'rsa so'z uyla kishi ollida yolg'onmu deyin?

622

Ko'z bila qoshing aro ul xoli mushkinobdin,
Nuqta kofir uzra tushmish yo quyi mehrobdin.

Ul og'iz ollidakim har la'lidur obi hayot,
Nomunosibdur demak so'z g'unchai serobdin.

Uylakim zulfung g'amin olamg'a tarqatmish nasim,
Ne ajab sudrala yuz jon bo'yni har qullobdin.

Nuqtai mavhum erur og'zing, netib kom istayin,
Kim tamattu' kasb qildi javhari noyobdin.

Hajr tobu pechidin qisqardi umrum rishtasi,
Tor ul yangliqki bo'lg'ay qisqa pechu tobdin.

Olam asbobidin o't gar istasang ko'nglumni jam',
Kim parishonlig'din o'zga yetmas ul asbobdin.

Ey Navoiy, yor ko'yida qaro tufrog' aro
Qolibon ortuq ko'rarmen bistari sinjobdin.

623

Necha ul chehrani ko'z lavhida tasvir etayin,
Ani ko'rmakka bu suvrat bila tadbir etayin.

Necha tun tongg'acha ko'rmakka quyoshdek yuzini
Yuz tahayyul qilibon borig'a tafsir etayin.

Necha yo'q yerda xayolingni taaqqul qilibon,
Furqating sharhi g'amin ollida taqrir etayin.

Necha xad yozg'ali yo'q yerda senga holimni
Nomalar kilki tahayyul bila tahrir etayin.

May ber, ey barahman, ar mug'bacha ishqiyu ko'ngul
Bo'lsa badmasti firoqi bila ta'zir etayin.

Ey Navoiy, dema jon bergilu ilgin o'pgil,
Mundoq iqbol ilik bersa ne taqsir etayin.

624

Necha g'amim o'tin ahli jahong'a yetkurayin,
Sharoru dudin aning osmong'a yetkurayin.

Qadam boshimdin etib ko'yi azmi qildimkim,
Bu makr ila ani ul ostong'a yetkurayin.

Labingg'a may bila obi hayot yetgandek,
Aning xayolini men dog'i jong'a yetkurayin.

Ko'ngul chu ko'yida kam bo'ldi, ne ko'ngul birla
O'zumni kom tilab gulistong'a yetkurayin.

Ko'ngulni istayu vayron badanni elturmen
Ki, xonumonini bexonumong'a yetkurayin.

Jahonda fitnadur, aylab so'rog' mayxona,
O'zumni sa'y ila dorul among'a yetkurayin.

Navoiy ohi senga za'fdin chu yetmas, kel
Ki, vaslidin madad ul notavong'a yetkurayin.

625

Ishq aro men kibi yo'q besaru somon bo'lg'an,
Xonumon buzg'an aloxonu alomon bo'lg'an.

Oh dudi bila ishq o'tini zohir qilg'an,
Lek ul dud aro axgar kibi pinhon bo'lg'an.

Tiyri boroni baloi ishq anga yog'durg'an,
Tanida har sari mo'y o'rnig'a paykon bo'lg'an.

Sarsari ohi bila naxli umidi sing'an,
Sayli ashki bila sabri uyi vayron bo'lg'an.

Pora-pora jigari hajr o'tidin o'rtangan,
Qatra-qatra yuragi hajr o'qidin qon bo'lg'an.

Ishq daryosi ani odami obi etgan,
Hajr sahrosi aro g'uli biyobon bo'lg'an.

Tong yo'q o'ldum esa ishq ichra jahon rasvosi,
Kimdurur oshiq o'lub oqili davron bo'lg'an.

Soqiyo, bodaki, yo vasli keraktur, yo may,
Maxlas istar esa pobastai hijron bo'lg'an.

Mezbonlig‘da Navoiy ne ajab jon bersa
Kim, o‘luk tirguzur ermish anga mehmon bo‘lg‘an.

626

Ishq ichra qani men kibi zeru zabar o‘lg‘an,
Har kimki yo‘q andin batar o‘lg‘an, batar o‘lg‘an.

Chun dilbari kirpiklar o‘qi el sari otqan,
A‘zosi aro har sari mo‘ nishtar o‘lg‘an.

Menmen labi jonbaxshing uchun la‘l masallik
Bag‘ri teshilib g‘arqai xuni jigar o‘lg‘an.

Dehqon deki, mendek yana davron chamanida
Kim ko‘rdi vafo naxlig‘a hijroni samar o‘lg‘an.

Jismi sharar ayrilmog‘ ila bilki tugandi,
Ko‘nglida muhabbat shararidin asar o‘lg‘an.

Mast ulki jahon mehnatidin topti farog‘at,
Davrong‘a kelib ketganidin bexabar o‘lg‘an.

Faqr ichra ne tong o‘zlukidin kechsa Navoiy,
Fard o‘ldi fano shevasidin bahravar o‘lg‘an.

627

Qomatingdek bog‘i husn ichra yo‘q sarvi ravon,
Orazingdek xud qani sarv uzra arg‘uvon.

Siyimi soid ko‘rguzub ko‘nglum oldi ul quyosh,
Kuchluk aning panjasi, men bag‘oyat notavon.

G‘am yukidin men kibi qadi xam bo‘lmoq ne tong,
Har qarikim dilbari bo‘lg‘ay aning navjuvon.

To qaroqchi ko‘zlaring din yo‘lini urdilar,
Zuhdu taqvo mulkidin kelmadi bir korvon.

Naqdi jon istasa meni qiynasa kofir ko‘zung,
Netgamen har yonkim ul turk mastidur avon.

Dahr elidin zinhorkim vafo qilma tama’
Kim, tama’din kimsaga yuzlanur doim havon.

Ey Navoiy, go‘yiyo kelgusidur yorkim,
O‘trusig‘a ko‘z yoshing turmayin bo‘ldi ravon.

628

Oy yuzung ustida ko‘z andoqki, oraz uzra ayn,
Nun bila ikki qoshing ichra tafovut binu bayn.

Men kimu taqvo musulmonlarki, har soat solur,
Ko‘ngluma ul ikki kofir ko‘z xayoli sho‘ru shayn.

Anjum istar charx toside tugunlar ishqdin,
To ko‘rubtur ul maqomirvash qo‘lida ka‘batayn.

Yirtting umrum sijjilin tig‘ ila boshim chopib,
Qolmadi bo‘ynumda hijron o‘lturub bori bu dayn.

Dedi og‘zimdur sening umrung, visolin istagil,
Umr agar budur visolin topqamen al umrat ayn.

Soqiyo, ko‘p va‘da qilding roh ila rohat yetur,
Yo‘qsa qil ma’yuskim, alya’su ihdar-rohatayn.

Ey Navoiy, nega ma’yus o‘lg‘ay ulkim, shohdur,
Xisravi G‘oziy muizzi mulku din Sulton Husayn.

629

Yorutmas quyosh tiyra shomim qarosin,
Ki bu shom etar tiyra aning ziyosin.

Ochar shoh o‘zi band qilg‘anni, lekin
Xalos aylay olmas birov mubtalosin.

Gar Ayyub sabr etti turluk baloda
Valek ko‘rmadi hajr shomi balosnn.

Bulut bo‘ldi ohimki, ul oyni yopqay,
Ulustin qilib tichra ishqn havosin.

Diram o‘rnig‘a bersa anjumnn toshlar,
Agar imtihon qilsang, ul on gadosin.

Qani ra’iy mundin savob, ey ko‘ngulkim,
Kishi qoyil o‘lsa, bilib o‘z xatosin.

Navoiy erur bulbulung, lekin ul gul
Unutturdi hajring xazoni navosin.

630

Musavvireki qilur go‘yi gardining raqamin,
Qo‘yungki ko‘zga chekay surma milidek qalamin.

Yilon taharrukin ar qush tutarda ko‘rmaysen,
Ko‘ngul olur chog‘i ko‘r bandi zulfi pechu xamin.

Nihon tan ichra tugonlardin o‘ldi munlug‘ jon,
Gadoki tarbiya qilg‘ay libos aro diramin.

Ko‘ngulki g‘am sipahin ko‘rdi chekti sho‘‘lai oh,
Birov kibiki tikar mo‘r xaylig‘a alamin.

Xiromin asru sevarmen, vale ko‘zum ichra
Ayog‘ chu qo‘ydi tilarmen ko‘tarmagay qadamin.

Xumor muhlik edi dayr piri tutti qadah,
Unutmag‘ung agar o‘lsa dog‘i aning karamin.

Navoiyo adam istar falak vujudungni,
Teng anglasin dog‘i aning vujud ila adamin.

631

Netib tama‘ qilayin bo‘ynuma soching rasanin,
Kim ul quyosh yuziga soldi chin ila shikanin.

Buzug‘ ko‘ngul aro ishqing chu kirdi, qochti xirad,
Bu ajdahoni ko‘rub bum qo‘ydi o‘z vatanin.

Tirildi xattu yuzungdin ko‘ngul, magar ekting
Xizr suyi bila bu bog‘ sabzayu samanin.

Qatili ishqing agar kirsa ravza tavfig‘a,
Ketursa hulla ola olmag‘ay aning kafanin.

Ko‘ngulda xor g‘amidur o‘larmen, ey Maryam,
Masih ignasi birla chekay desang tikanin.

Jahonda raz qizining la‘lidin og‘iz olma,
Desangki, ko‘rmagamen zoli charx makru fanin.

Navoiy usruk agar dayr ichinda o‘rtadi dog‘,
Magarki suzguch ila kimsa bog‘lag‘ay tunganin.

632

Xating kim mehr uza chekti savodin,

Xamono mushkdin qilmish midodin.

Sochingda chun girihdin o‘zga yo‘qtur,
Ne nav’ andin tila, ko‘nglum kushodin.

Ajaldin yo‘q malolim mundin o‘zga
Ki, qobil qo‘ymag‘ay qilmoqqa yodin.

Bo‘lur ko‘nglum uyidin xayr barbod,
Qachonkim fikr qilsam xayr bodin.

Murodi gar emas dilbar murodi,
Ilohiy bermagil oshiq murodin.

Salohin gar ko‘rar zuhd ichra zohid,
Riyoyu ujbodin ko‘rmas fasodin.

Navoiy topmasa yuz qatla o‘lgay
Ising bir qatla har soat sabodin.

633

Ishqing o‘tig‘a quruq jismim o‘tun,
Ko‘ngul ahgardur anga, oh tutun.

Tig‘ ila yordimu ko‘ksungni demang
Aylamas tig‘ ila xud ani butun.

Ro‘zgorim qarorib zulfungdek,
Tori umrung‘a tugun uzra tugun.

Vasl aro debsen olurmen jonin,
Hajring olmay durur angla burun.

Va‘dai vaslin etar tongla netay,
Intizori meni o‘ltursa bugun.

Boda zarfi boshig‘a yetmoq uchun,
Soqiyo, qolmadi xirqamda yurun.

O‘ynab o‘lturdi Navoiyni, ko‘rung,
Chini ne erkin, agar budur o‘yun.

634

Yetishti bayramu daf’ etti ro‘za qayg‘usin,
Hilol musqili yorutti boda ko‘zgusin.

Sipehr jomi hilolig‘a jilva berdi magar,
Ki boda zabt eta olmas nishot ko‘zgusin.

Magarki qildi shabistong‘a azm shohidi iyd,
Ki to‘kti charx ayog‘ig‘a axtar injusin.

Dalil rohi shafaq rangu jomi menoyi,
Shafaq mayini ko‘ru charx jomi menusin.

Farog‘ate tilar ersang, ko‘p og‘zi xishtin ol,
Ushat bu xisht bila zuxd nangu nomusin.

Saharki xalq Musallog‘a yuz qo‘yar, xush tut,
Borurg‘a dayri fano sari tong qorong‘usin.

Navoiy, ich qadahu foni o‘lki, topti baqo
Biravki, topmadilar el so‘rog‘i bilgusin.

635

Yuz o‘tida yuz qatra su ne tong yo‘q xayı g‘altonidin
Ko‘nglum o‘tida yo‘qmudur yuz qatra su paykonidin.

Qilg‘anda raxshin garm po‘y ul shahsuvori tund xo‘y,
Qilg‘ay debon olingda go‘y olmon boshim maydonidin.

Bu dardu g‘amdin lolmen, maydon aro pomolmen,
Kim ko‘rgach-o‘q beholmen ul ishvagar javlonidin.

Boshim sari nazzora qil, ey charx, idboringni bil,
Dog‘i saodat anglag‘il har zaxm oning chavgonidin.

Maydong‘a ul chobuk surub boshimg‘a chavgon yetkurub,
Sargashta jonim kuydurub el po‘yasi har yonidin.

Ko‘k mazraidin xo‘shae kasb aylasang qil to‘shae,
Kom istabon tut go‘shae ko‘yi falak davronidin.

Gardun chekib tig‘in nihon, yuz javr birla to‘kti qon,
Oxir Navoiy topti jon topqach vafo jononidin.

636

Tirik qolsam gar o‘zni bazmi vasling ichra solg‘aymen,
Firoqing shiddatin de olmasam xud yig‘lay olg‘aymen.

Qabo bir qatla vasli xilvatida meni, ey gardun,
Necha hijroni zindonida ul oyning qobolg‘aymen.

Junun toshi boshingg'a yog'di deb ta'n etma, ey nosih,
Tasavvur qilmakim bu sarzanishlardin uyolg'aymen.

Nigoring gar borur, bot kelgusidur, yema g'am dersiz,
Hamono sog'inursizkim, men ul kelguncha qolg'aymen.

Meni davron buzubtur, siz yasay olmaysiz, ey ahbob,
Menga ne jurm azaldin chun buzuq mundoq yasalg'aymen.

Agar ahbob te'dodin qilursiz, bo'lmog'um sonda,
Menga bas bu sharafkim, itlari ichra sanalg'aymen.

Sabuhi vasl aro tut bir qadah, ey soqiyi davron,
Necha hijron tuni maxmurliq birla qiynalg'aymen.

O'larmen yo yetarmen maqsading'a, yonmoq imkon yo'q,
Badan za'fi bila yo'l shiddatidin garchi tolg'aymen.

Ko'ngul uzdum, Navoiy, ko'yi tavfidin, ne tong, emdi
Erishsa itlari ul ko'y aro ko'nglumni solg'aymen.

637

Tariqi ishq aro elni fard qilsa birov,
Harif emas anga yer, ko'k necha erurlar ikov.

Ko'nguldin ayla mavolid maylin kam kim,
Bo'lurg'a fard mavone'dururlar ushbu uchov.

Desang falakka chiqay, foniy o'l anosirdin,
Nedinki ruhungadur chormix bu to'rtov.

Havosi xams ila maqsud bo'lmadi mudrik,
Ko'ngulni top ikki-uch uzv besh emas bu beshov.

Fanoyi mahz etar sittayi zaruriya,
Nedinki yo'qqa zarurat emas bu nav' oltov.

Xilofi shar' agar yetti ko'kka chiqqungdur,
Yaqinki yetti tomug'din batardur ul yettov.

Navoiyo, sakiz uchmog' xavosidin kech kim,
Bular mavoni' erur yor istar o'lsa birov.

638

Falakdin gar senga har lahza yuz qayg'u kelur o'tru,

Agar har qayg'udin so'ng bir sevunmak bor, emas qayg'u.

Vagar har tiyralikka bir yorug'luqni inonmassen,
Yig'i ko'r charxdin, har shom dog'i subhidam kulgu.

Kamol istar esang sidq ahlidin qilma ko'ngul tiyra,
Mukaddar aylamas xurshid subh anfosidin ko'zgu.

Safo ahlig'a gulruhlar xayolidin tag'ayyur yo'q,
Qachon gul aksi tushmaklik bila gulrang bo'lg'ay su.

Fano naqdi jahonigg'a chu ermas bir zamon ma'lum,
Diram naqdig'a umrung har zamon sarf etmagil asru.

Junun zanjirida oshiq yonida xiylagar zohid,
Kishi ko'rsa tasavvur aylagay sher ollida tulku.

Ko'ngul mir'oti ichra jilvagardur yoru sen g'ofil,
Toriqma hajrdin ko'pkim, emassen yordin ayru.

Fanoning ham fanosin istagil vasl ersa komingkim,
Bu yo'lda vosil o'lmoqning tariqi ushbudur ushbu.

Ketur bir boda, ey soqiyki, ichsam qolmag'ay boqi,
Fanodin, bal baqodin ham zamirim lavhida belgu.

Navoiy dayr aro mast o'lsa shohdin panoh, andin
O'tarda tutqusi, albatta, bir sog'ar chiqib o'tru.

639

Qayon qilsa havo ul turfa qush uyqu olur qayg'u,
Vagar kulbamda bir tun qo'nsa xud ko'zdin uchar uyqu.

Firoqing shomida subhi visoling yodima kirgach,
Kelur har lahza tinmay yig'lamoq ichra menga kulgu.

Quyoshim sarvdek qad birlakim har yon qilur jilva
Ayog'i ostida, vah, soyadur yo sunbuli gesu.

Yangi jon topqamen bo'lsa labing obi hayotidin,
O'larda og'zima chun tomizurlar paxta birla su.

Labingning xolidin jon istadim, ul oldi jonimni,
Gunah mendindur, andin yo'q chu ishni aks etar hindu.

Qul o'ldum xolu zulfu qaddingga gar javrdin qochsam;
Erur ko'ksunda har yon dog'ila na'lu alif belgu.

Qadah mir'oti ruh ey soqiyu maxmurluq ranji,
Meni o'lturdi, bovar qilmasang qo'y og'zima ko'zgu.

Chu davron bevafor, necha sohibi joh esang, ey shah,
Gadolar xotirin asrayu mag'rur o'lmag'il asru.

Ichar ermish ul oy ushshoq yodi birla sog'arlar,
Seni ul el tufayli, ey Navoiy, yod qilg'aymu.

640

O't yolindek sen qachon chopsang samandi barqrav,
Bir alamdur o'tqa boshing ustida gulgun yalov.

Tortibon tig'i jafu bag'rimni yuz chok ayladi,
Bordi ulkim der edilar el meni bag'ri butov.

Xullai kofirgun ul xil'ati xazro uza
Sabzai jannatqa go'yo tushti rahmatdin qirov.

El inoni ixtiyori chiqti yaksar ilgidin,
Po'yada har sari ul chobukki qaytardi jilov.

Xo'blar ichra birov ko'nglumni olmishkim, ani
Mendin o'zga kimsa birla qilmag'il, yorab, ikov.

Tiyralar lutf aylabon tutmas safo ahli yerin,
Yorug'an birla uchi sham' o'rnini tutmas kosov.

Gar Navoiy kilkiddek el kilki shakkarrez emas,
Ayb qilmang birdek o'lmish nayshakar birla g'arov.

641

Yuzungga shifitai qoshlar bo'lmasa oshiq nag'u,
Bo'ldilar har qaysi bir devonai jo'lida mo'.

Bo'lmasa devona, bas ne vajhdin zanjir etib,
Kelturubdursen ayog'i sari zulfi mushkbo',

Ul araqnok otashin ruxsoringa mayl ettilar,
Telbalar moyil bo'lurlar ko'rsalar o't birla su.

Telba ermas balki ikki hindui sohirdurur,
Bosh qo'shub afsun uchun go'yo qilurlar go'ftugo'.

Yo tamosho qilg'ali, yo sehri ta'lim olg'ali

Zulfining hindulari har sari qilmishlar g'ulu.

Sho'xlarning qoshlarig'a, ey ko'ngul, mayl etmakim,
Ofiyat ko'yiga hojiblardur ikki ro'baro'.

Qoshig'a tushgan girihlar birla ko'nglung bog'lamish,
Ey Navoiy, ishqini tark ayladim deb bo'ldimu?!

642

Yordin ayru may ichmak qindurur, balkim og'u,
Xoh og'izda talx su, xohi burunda sho'r su.

Deb eding, ey hajr, yoring kelmasa jon bergasen,
Chiqti jonim birga, vah, bu ikkidin vaqt o'ldimu.

Istasam husnung zakotin gar bo'lur mone' raqib,
Ne ajab chun it bo'lur doim gado birla adu.

Nevchun og'zingg'a yetar deb jomi gulgun dam-badam,
Xasta ko'nglum g'unchadek qon bog'lanibdur to'-bato',

Men gado o'ldum ko'yida ko'nglum o'ti dudidur,
Zog'din qilmang gumon qonlig' tanim uzra g'ulu.

Zohidi xudbing'a xirqam zayli tegdi, ey rafiq,
Olib egnimdin fano dayri aro may birla yuv.

Ey Navoiy, ko'rgach ul qotilni qo'ydung yerga bosh,
Buyla bosh qo'ygach nafas tashvishidin forig' uyu.

643

Ko'nglumu bag'rimni g'amzang tig'i aylar kov-kov,
Yo'q ajab gar qon oqar ikki ko'zumdin ikki nov.

Xayli xatting charkasi yuz davri uzra go'yiyo,
Kim iki mushkin g'izoling sayd etarga bo'ldi ov.

Ishqing o'ti sho'lasin mufrit tilar majnun ko'ngul,
Uylakim doim tilar devonalar qilmoq olov.

Ishqi o'zlukni chu boshimdin chiqardi, urdi tig',
Ani boshtin sov etib, boshni tanimdin qildi sov.

Zohido, ishqingni yoshur dersen andin so'ngrakim,
Holima tashni' ila solding bori olamg'a chov.

Qayda mumkindur alifdek chiqmoq eldin xossakim,
Kavn aro olti jihatdin qolmisham andoqki «vov».

Ey Navoiy, tig‘ tortib, chobukum javlon qilib,
Boshima yetgach dedim: Tark et urushni! Dedi: – Hov!

644

Ro‘zada labtashnaliqdin qildi za‘f ul mohro‘,
Jon berurmen la‘lig‘a to bo‘lg‘usi jonimda su.

La‘lig‘a su orzu bo‘lmish susizliq tobidin,
Kim ko‘rubtur chashman hayvon su qilmoq orzu.

Istaram ul gulni serobu bu kim beob erur,
Xasta ko‘nglum g‘unchadek qon bog‘lanibtur to‘-bato‘.

Men solay ohim bila olamda zulmat, ey Xizr,
Sen su keynicha yugur chashmang sari olib sabu.

Za‘fdin har dam quyoshim xushidin g‘oyib bo‘lur,
Qo‘z soling tengri uchun xurshid g‘oyib bo‘ldimo‘?

Tashnaliqdin zohidi xushk o‘ldi ul oy ro‘zador,
Garchi zuhd ahlin xarobot ichra qildi ko‘-bako‘.

Ey Navoiy, har dam ul on za‘fdin behol erur,
Hech bilmonkim, ne qilg‘aymen, ajab hol o‘ldi bu?!

645

Ey sabo, ovora ko‘nglum istayu har yon boru,
Vodiyu tog‘u biyobonlarni bir-bir axtaru.

Topa ko‘r ani, chu topsang har qayon ozim esa,
Boshig‘a evrul quyundek dog‘i aldab qaytaru.

Sa‘y etib keltur mening sariyu gar xud kelmasa,
Ollida bedilligimning dostonin o‘tkaru.

Aytqilkim, sen xud etting jon dog‘i chiqmoqqadur,
Boshima yetkuru gar xud kelmas o‘lsa yolboru.

Ola kel, vah, bo‘lsa Majnun shevayu beixtiyor,
Qo‘ymayin o‘z ixtiyorig‘a bu sori boshqaru.

Kelturub chok aylabon ko‘ksun oni o‘rniga sol,
Meni bedillik baloyu mehnatidin qutqaru.

Ushbu yanglig' istagil doim Navoiy ko'nglini
Kim, gar andin yetmasa haqdin senga yetgay qaru.

646

Sipehri oyinagun gar damimdin erdi qorong'u,
Asar yo'q emdi damimdin qo'yuulsa og'zima ko'zgu.

Firoqi bazmida ermas surohi og'zida g'ulg'ul,
Ki qildi qah-qaha birla g'arib holima kulgu.

Sipehr bahrig'a boqsang yuzungga aksdurur mehr.
Ko'runur ikki quyosh chun bo'lur quyoshqa su o'tru.

Yuzungda qatrai xo'y xol nuqtasinmu yoshurdi,
Va yo cho'mub nafas asrar hayot suyida hindu?

Netib habib visolin tama' qilay meni shaydo,
Ki telba beadabu tund xo'y erur pari asru.

Yorug' gar o'lmadi sham'i muroding etma ko'p so'z,
Kishi qazo bila bo'lmas urushmoq, aylama yorg'u.

Navoiy, istar esang yor la'li komini, jon ber,
O'zung de elga tirilmaklik o'lmaguncha bo'lurmu?

647

Ne ajab gar qilmasam gul rangu bo'yin orzu
Kim, erur andin dimog'im ichra o't, ko'zumda su.

Sarvni ham istamonkim ko'zga andin o'qdurur,
Kimsa bir o'qni ko'ziga qanda qilg'ay orzu.

Guljabinlik sarvqad mohim kerak, yo'q sarvu gul,
Ul yuzu qadsiz menga ne ul keraklikdur, ne bu.

Qomatu ruxsori komimdur, yo'q ersa bog' aro
Har taraf ko'p saf tuzatgay sarvu gul qilg'ay g'ulu.

Sarv qaddi birla gul ruxsorini ko'p istadim,
Ul qadu yuzdin yiroq ko'nglungga taskin bo'ldimu.

Azmi dayr etsang qilib g'usli tariqat kom ko'y,
Lek avval din ila islomdin ilgingni yuv.

Ey Navoiy, dahr bo‘stonida ko‘ptur lavnu atr,
Lek yo‘q mehru vafodin anda mutlaq rangi bo‘.

648

Xating ermas gul uzra, sabzai bog‘i eramdur bu,
Ne sabzagun yuzida tun savodidin raqamdur bu.

Gar ohim sho‘‘lasi o‘tti quyoshdin tong yo‘q, ey mahvash,
Sen ahli husn aro shahlig‘ uchun chekkan alamdur bu.

Latofat suyidin bo‘lmish zanaxdoning chohi go‘yo,
Tarashshuh aylagan kun chashmasidin barcha namdur bu.

Jafo dog‘in qo‘yubkim jonim olding, asrasam tong yo‘q,
Nihon ko‘ksun arokim jon berib topqan diramdur bu.

Ilojimdin bo‘lub ojiz dedilar hikmat ahlikim,
G‘aribu xasta yo‘qkim oshiqu devona hamdur bu.

Butekim, kuch bila chekti boshimni sajdag‘a emdi,
Vafodin bosh chekar, ko‘rgulki ne sarkash sanamdur bu.

Olib din naqdi piri dayrkim, qildi meni sarxush,
Ko‘rung, oxir ne kamlik o‘trusida ne karamdur bu.

Qadah davrini xush tut, charx javrin boqma, ey soqiy,
Ki ul tutqach vujud albatta bilkim, kal‘adamdur bu.

Navoiy, g‘ofil o‘lma ul sanamning qasrin aylansang,
Samad zikrini mazkur aylakim tavfi xaramdur bu.

649

Yig‘lamoq kam qilmadi bu diydai giriyonda su,
Ikki orig‘ ayrilib ne o‘ksugay ummonda su.

Yetmay el og‘zig‘a la‘li obdoring jon berur,
Bu latofat birla yo‘qtur chashmai hayvonda su.

Ne ajab ko‘rgach yuzung ko‘p oqsa yoshimkim, bo‘lur
Chashmalar ichra bahor ayyomida tug‘yonda su.

Har ko‘zumdin gohi su, gah qon oqar ko‘yung aro,
To‘rt ariq oqqan masallik ravzai rizvonda su.

Buzg‘udektur charx uyin ashkim hamono yo‘q ishim,
Nisficha olamni vayron aylagan to‘fonda su.

Jong‘a shirindur o‘qung, vah, nayshakardurmu, nayi,
Yo magar jon shirasidin bo‘ldi ul paykonda su.

Eyki dersen la‘li serobimg‘a ko‘p labtashnasen,
Mundin o‘zga yo‘q ishim to bo‘lg‘usidur jonda su.

Soqiyo, maxmurluq og‘zim qurutmish, rahm etib,
Boda gar yo‘qtur solib ber sog‘ari davronda su.

Shodlig‘ xayli Navoiy ko‘ngliga tushmay o‘tung
Kim, bu manzilning o‘ti ko‘ptur vale yo‘q anda su.

650

Ohu ashkimdin shikoyat aylamish ul tund xo‘,
Ne dey olg‘aymenki bir og‘zida o‘tdur, birda su.

Jonfizo vaslin qilurmen, kom muhlik hajr aro
Jon berur ul aylaganda umri jovid orzu.

Muddaiylarning hujumi bul ajab holimdadur,
Nogahon kirgan kibi ko‘rgach g‘arib itlar g‘ulu.

Menu kunlar yuz balosin kom ila yuz aysh sur,
Menu tunlar uyqusizliq noz ila sen xush uyu.

Soqiyo, chini idish birla takalluf qilmakim,
Betakalluflarg‘a xushroqtur surohidin sabu.

Huru jannatdin murodim davlati diydor erur,
Yorsiz bog‘u kanizi besh emastur ulu-bu.

Ishq dashtida fanodin nari ermish yuz xatar,
Ey Navoiy, yor ishqida berib jon bo‘ldimu?

651

Sayli ashkim birla tutmish jumlai olamni su,
Jumlan olam neki bu obgun toramni su.

Aylagandek mardumi obi burun ko‘z mardumin,
Emdi ul nav‘ aylamish xayli bani odamni su.

Hajri ashkim yetkurur har dam quyoshqa bir hayot,
Uylakim, yetkurdi Kayxusravg‘a jomi Jamni su.

Zaxmim ichra qoldi paykoning, ne yanglig‘ butgay ul,

Chunki qo‘ymas yorag‘a yopushqali marhamni su.

Istangiz ko‘nglumnikim, sahroda ashkim saylidin,
Qanda soldi erkin ul bemor devonimni su.

Darddin g‘amginmen, ey soqiy, qadah saylini quy,
Bo‘g‘zuma to eltgay ko‘nglum uyidin g‘amni su.

Ey Navoiy, buyla nazm etting bu durri obdor
Kim ajab yo‘q, rashhasidin gar tutar olamni su.

652

Ko‘p qochar yor oni ko‘p qilsam meni zor orzu,
Anda bisyor ijtinobu menda bisyor orzu.

Kufri zulfi orzusidin berurmen naqdi din,
Kim ko‘rubtur, ey musulmonlar, bu miqdor orzu?!

To ko‘zung ayni tanosidin menga qilg‘ay nazar,
Kechayu kunduz qilurmen o‘zni bemor orzu.

Chun erur har tori zulfung rishtai jon, bas ne tong,
Jon qushin ul dom aro qilsam giriftor orzu.

Jannat o‘lsa maskanim ko‘yung tilarmen uylakim,
Do‘zax ahli aylagan jannatqa izhor orzu.

Bog‘ tavfidin g‘araz andoqki, bo‘lg‘ay sarvu gul,
Bizga ko‘yung ichra bor ul qaddu ruxsor orzu.

Soqiyo, aylar xumorim qasdi jon qilsam ne ayb,
Xasta jonimni muqimi ko‘yi xammor orzu.

Kundai do‘zaxdurur bu ravzada har bargi shox,
Aylaram savsan kibi o‘zni sabukbor orzu.

Andin o‘ldum ozimi dayri fano, ey mug‘bacha,
Kim qilibmen halqai zulfungni zunnor orzu.

Zohido, boshtin ayog‘ing zaraq erur qo‘y pandkim,
Besarupolarg‘a bo‘lmas kafshu dastor orzu.

Orzu aylar Navoiy ko‘yung ichra orazing,
Zor bulbul aylagandek bog‘u gulzor orzu.

653

Kofurgun libos aro ul sarvinoz ekinmu?
Yo shomi hajr dafi'g'a sham'i tiroz ekinmu?

Qatl aylarida dahr eli bosh qo'ydilarmu erkin,
Yo Qiblai jamolig'a el sajdasozi ekinmu?

Yelmu nihollarni chamanda xam etti, yo xud,
Ul sarvinoz ollida ahli niyoz ekinmu?

Ko'z bahru koni bo'ldi nisor anga naqdi jon ham,
Bu kim tarahhum etmadi bilmon bu oz ekinmu?

Yag'mo solurg'a har taraf otlandi ul sitamgar
Ko'nglum viloyati sari bu turktozi ekinmu?

Ushshoq ishq bodiyasin qat'i etarda oyo,
Ma'shuq ko'yi qasdlari yo hijoz ekinmu?

Ko'nglung, Navoiyo, sochidin kech yetar yuznga
Aqshom qarong'u yo'lda nishibu faroz ekinmu?

654

Gul sochar yel bog' aro sarvi ravonim keldimu?
Jon isi guldin kelur oromi jonim keldimu?

Behud erdim aytgali ko'nglum, chu keldim holima,
Ayting ul ovorai bexonumonim keldimu?

Qolmish erdi xasta jon kirganda men mayxonag'a,
Anglamonkim, ul zaifi notavonim keldimu?

Demangizkim keldi mahvashlar seni o'lturgali,
Muni dengkim qotili nomehribonim keldimu?

Hajrdin o'ldum demangkim boshingga kelmish
Masih, Ayting ul osoyishi ruhi ravonim keldimu?

Ko'yunga ushshoq kelgandin xabar tuttung, valek,
Demading ul zori benomu nishonim keldimu?

Zuhd ko'yiga ko'ngul birla demangkim kelmading,
Ey Navoiy, necha aytib ul yomonim keldimu?

655

La'lini desam chashmai hayvon erur ushbu,

Der nuktai jon berurikim jon erur ushbu.

Jismimni ajal dedi junun dashtida go‘yo,
Sahroyi qiyomat dog‘i uryon erur ushbu.

Bilmangki erur g‘unchai nobing ko‘ngul ichra,
Yo hajr o‘qidin qon aro paykon erur ushbu.

G‘am dashti aro oh samuminki yoyibmen,
Kim ko‘rsa degay sho‘‘lai hijron erur ushbu.

Ko‘z hayratini tonglama ulkim seni ko‘rmish,
Yo husnungga, yo holima hayron erur ushbu.

G‘am shomi erur tiyra gar ichsam mayi ravshan,
Ayb etma menga sham‘i shabiston erur ushbu.

Ishqimni Navoiy qiladur tark demishsen,
Jon tarkini ham qilsa ne imkon erur ushbu.

656

Oldi chun ilgiga ul huri sumanbar ko‘zgu,
Aksidin qildi ravon ruhi musavvar ko‘zgu.

Javhari husnin agar ko‘nglida qplmaydur naqsh,
Ne uchun topti javohir bila zavar ko‘zgu.

Uylakim oyu quyosh ollig‘a kelib bo‘ldi munir,
Ro‘baruyungda qilur o‘zni munavvar ko‘zgu.

Orazing oyinasi hajrida ko‘ksun bo‘lmish,
Har taraf eski tungan birla sarosar ko‘zgu.

Oy sari boqmayu xurshidni mir‘ot etkim,
Ko‘rguzur egri emas bo‘lsa mudavvar ko‘zgu.

Tilasang fayz ko‘ngul ila xavotirdin pok,
Aylamas aksi qabul o‘lsa mudavvar ko‘zgu.

Mayda soqiy yuzi, soqiy yuzida may ko‘rdum,
Ey Navoiy, bu safo qayda topar har ko‘zgu.

657

To tushta yuzin ko‘rdum bo‘lmish meiga kom uyqu,
Lekin g‘amidin bo‘lmish ko‘nglumga harom uyqu.

Ko'nglum ne uchun yetgach zulfungg'a bo'lur behud,
Ma'hud emas elga chun avvali shom uyyoqu.

El ko'zlaridin ul ko'z uyquni tamom olmish,
Bu ishdin ekin oxirkim, bo'ldi tamom uyqu.

Chun sayli sirishkimdin ko'zning qarosi bormish,
Ne nav' tuta olg'ay ul yerda maqom uyqu.

Yo tushta ko'ran oni, yo g'ayrini ko'rmay deb,
Ko'z ochmayin istarmen hajrinda mudom uyqu.

Bu marhalada solik ko'z yumsa qolur yo'ldin,
Yo'l ahli qachon aylar aylarda xirom uyqu.

Uyqusi Navoiyning gar o'chti ajab ermas,
To dona sirishk o'lg'ay bo'lmas anga rom uyqu.

658

Yuzung bayozida ul xoli mushkso hindu,
G'arib tushti Xo'tan kishvari aro hindu.

Ne xol erurki ko'ngulni rabuda aylab olur,
Kishi bu nav' qachon ko'rdi dilrabo hindu.

Qaro ko'zungki vafo aynidin menga boqmas,
Ajab emastur agar bo'lsa bevafo hindu.

Tutub quyosh uza maskan solur jahong'a balo,
Yuz uzra xoling erur voqean balo hindu.

Ko'nglumni olsa malohat bila tafovuti yo'q
Xitoy o'lsunu yo armani va yo hindu.

Teng o'ldi bulbulu zog' ushbu bog' aro, ya'ni
Fasohat ichrayu kachcha yuzi qaro hindu.

Navoiy etti o'zin uyla turk hindusi,
Ki ahli Chnnu Xito bo'ldilar anga hindu.

659

Tig' tortib chu kelur qatlima jonon o'tru,
Har dam og'zimg'a yetar chiqmoq uchun jon o'tru.

Ko'ngluma kelsa xayoling chiqar o'trusig'a jon,
El chiqar uyga kirar vaqtda mehmon o'tru.

Istamon vasli qachon ko'yiga ozim bo'lsam,
Kelmas ollimg'a bajuz novaki hijron o'tru.

Ul quyosh hajrida otsam kechalar novaki oh,
Holadin charx tutar daf'iga qalqon o'tru.

Dashti devonasig'a men qiluram istiqbol,
Chiqsa Majnung'a ne tong g'uli biyobon o'tru.

Mayda soqiy yuzn chun jilvagar o'lmish ne ajab,
Tutsam ul ko'zguni ollimg'a farovon o'tru.

Keladur erdi habibim, meni ko'rgach, yondi,
Ey Navoiy, nega chiqtim meni nodon o'tru.

660

Kamandi zulfung aro solma pechu tob asru,
Ko'ngul shikanjasig'a eshmagil tanob asru.

Bihishti vasl aro qo'ykim dame tana'um etay
Ki, hajr do'zaxida chekmisham azob asru.

Kuyuk bag'ir uza sho'roba to'kma ko'p, ey ko'z,
Ki qochmag'ay iti sho'r o'lsa bu kabob asru.

Raqiblarg'a tutub jomi ayshu men mardud,
Alarni mastu meni aylading xarob asru.

Ayoq sol ikki ko'zum halqasig'a, ey chobuk,
Ki o'pmasun ayog'ing ul iki rikob asru.

Visol chehrasidin parda och bo'lub foni
Ki, o'zhlukung yuzi o'lmish anga hijob asru.

Navoiy o'lgusi azm istasang, ey sarv,
Tilab halokin aning qilmag'il shitob asru.

661

Agar oshiq etsa visol orzu,
Ayon etmish o'lg'ay mahol orzu.

Anga baski qilg'ay agar bersa dast,
Yiroqtin ko'rarg'a jamol orzu.

Ko'rub og'zim istarmen ul chehrani

Suvsiz aylagandek zilol orzu.

Suvg'a, yo'qsa ko'zguga solg'il nazar,
Ki etsang o'zungga misol orzu.

Ham oshifta, ham tiyradur bo'lg'ali
Zamiring'a ul zulfu xol orzu.

Quyoshdek manozil tay etmak kerak,
Ne rahki qilg'ali kamol orzu.

Navoiy tilar iyd shomi qoshing,
Ulus aylagandek hilol orzu.

662

Soching rangi anbarmudur mushki chinmu,
Labing ta'mi shakarmudur angabinmu?

Soching bo'lmadi kufr eligamu zunnor,
Bo'yun tavqig'a qo'ymadi ahli dinmu?

Kuyarga ko'ngul la'ling ermasmu o'tluq,
Gulungni qadah qilmamish otashinmu?

Ko'ngul ganjiga qufl emasmu boshog'ing,
Yangi dog' emas anda naqshi niginmu?

Deding mastu oshiqni qatl aylamishmen,
Degil qoldi bir shayxi xilvatnishinmu?

Meni bog' gulgashdig'a chekma dehqon,
Vafolig', degil, gulmudur yo saminmu?

Navoiyning ko'ngliga kor qilmas,
Fig'on tortma yo'qsa ohi xazinmu?

663

Nash'a yetmas boda gulgun bazmgoh gulzor esa,
Gar ko'ngul ichra birovning xori xori bor esa.

Bazm aro gar hoziru gar g'oyib o'lsun bok emas,
Tengri yori qayda bo'lsa yor bizga yor esa.

Vasl no'shidin agar ummidi marhamdur, ne g'am,
Hajr nishidin bag'ir choku ko'ngul afgor esa.

Ham kecha hojat emastur sham'u ham kunduz quyosh,
Munisim gar subhu shom ul sarvi gulruksor esa.

Naqdi imonimni ul kofir chu toroj ayladi,
Ne ajab, ollinda but, bo'yumda ham zunnor esa.

Kechalar har ko'chada itdek yugursa toig emas,
Kimki oning dilbari bir shabravi ayyor esa.

Ey xarobot ahli bizdin jur'ai tutmang darig'
Kim, erur may rahni gar xud jubbau dastor esa.

Tut qadah davrini xushkim yo'q bajuz sargashtalik,
Dahr davrida bu to'qquz gunbadi davvor esa.

Ey Navoiy, may bila daf' ayla ul oy hajridin,
Xasta jisming zor esa, ko'nglungda yuz ozor esa.

664

Yuzin ko'r, qilmag'il mujgonu xattu xolidin nola,
Ki bo'lmas xorsiz gul, dudsiz o't, dog'siz lola.

Chu men dur tishlaring hajridin o'ldum, nyo osig', gar charx
Nujumi ashkini yog'dursa boshing'a uylakim jola.

Emas bir-bir sirishkim qonikim, ko'z mardumi solur
Iting ollida bag'rimdin uzub pargola-pargola.

Labing obi hayotin Xizri xatting no'sh etar soat,
Hubob o'lmish ushoq bir-ikki oni dema tabxola.

Yuzungdur uyla davri chatr aro ey xo'blar shohi,
Ki bo'lmasdur qamar davrida hargiz uyla bir xola.

Yuziga, ey falak, ne zeb ber, ne vasf qilg'ilkim,
Quyosh husnig'a ne mashshota hojatdur, ne dallola.

Piyola birla may og'zing'a ko'pdin quyma, ey soqiy,
Kim ul javharg'a go'yokim munosib kayl erur kola.

Base mushtoqing erduk dayr aro kech kelding, ey mutrib,
Ki sozing tarkidin bizga yangi oy bo'ldi har tola.

Bu bazm ahlig'a bilkim oqibat juz benavoliq yo'q,
Navoiy xohi lahni aysh tuz, xoh aylagil nola.

665

Chiqti paykoning ko'nguldin ohi dud olud ila,
Sho'la o'tdin ayrilib andoqki chiqqay dud ila.

Yuz qo'yub tufroqqa gard olud etar yuz ahli din,
Har qayon yuz qo'ysang ul ruxsori gard olud ila.

Zulfi savdosi meni sudu ziyondin qildi fard,
Menu ul savdo ishim yo'qtur ziyonu sud ila.

Aysh ravshan subhi vasl ahlig'a bo'lsun, chunkn men
Mehnat ichra o'rganibmen shomi qiyr andud ila.

G'ussa gardidin yetar el jonig'a farsudalig',
Har qayon mayl aylasam bu jismi g'am farsud ila.

Bud ila nobud chun xuznu tarabg'a arzimas,
Shod bo'lma bu ila, g'am yema ham nobud ila.

Mayg'a ohang et, Navoiykim, navoe har zamon
Aysh tahrinin ayon aylar lisoni ud ila.

666

Yusuf ermas chun malohatda jamoling shabih,
Husnungga ani malih o'lmag'ay etsam tashbih.

Odam asrorining ijmolini qildi tafsil,
Mundin erkinki deding alvaladu sirri abih.

Chun berur bog' gulu sho'ra tikon, sen ochibon
Lutfdin gul nechakim xori jafo ursa safih.

Vosil o'ldi nafasing ruhini anglab orif,
Sharh tuzdi chu aning zohirini bildi faqih.

Andakim, sen chekibon izzu nazohat etagin,
Yo'q janobingda maloyikka mahalli tanzih.

Ham qamar shaqqin ishorat bila aylab zohir,
Ham shajar mashyin irodat bila aylab tanbih.

Kimki sendin evurub chehra qaro topib vajh
Kim, hadisingg'a qilib ta'i debon betavjih.

Oy tulu' etsa bo'lur mehri jamoling zohir
Kim, bo'lur fahmi jamil o'llig'a kim keldi karih.

Gar Navoiy sari mahsharda nazar aylamasang,
Saqaru nordek o'lg'ay anga xullu mofih.

667

Bu nav' o'ldi jamoling mushafining sirridin ogah,
Ki fihrastida keldi ikki qoshing ikki bismillah.

Jamoling buki mushafdur xadising haq kalomi ham,
Dey olur mushafi notiq seni hamkim erur ogah.

Xadisi pok nutqi jonfizoingdin topib Iso,
Ki anfosi qilib ibro agar abras agar akmah.

Gar o'lsa taxti johing arshu farsh uzra rusul xayli,
Tong ermaskim alar bori mulozim keldilar, sen shah.

Hazizi arz agar bo'ldi makoning faqr edi bois,
Agarchi lomakon avji edi raxshingg'a javlongah.

Rasuldin hech rahrav hamrahing bo'lmoq emas mumkin.
Maloyikdin chu sayringda ne rahrav keldi, ne hamrah.

Qoshingg'a qoba qavsayn oyatidin yo'q nima alyaq,
Sochingg'a yo'q savodi laylatul me'rojdin ashbah,

Zanahdon chohiyu gesu kamandi gar bu yanglig'dur,
Bo'lur vasfig'a bersam tul Yusuf qissasi ko'tah.

Sening ishqing Navoiyg'a ikki olam aro basdur,
Habibullohg'a oshiqliq anga garchi had ermas, vah.

668

Chamanda sarv yo gul sabodin tebranur nogah,
Sog'inib sarvi gulro'yum kelur afg'on chekarmen, vah.

Boshimni olmag'aymen sajdai shukr aylayu yerdin,
Agar sarvi xiromonig'a bo'lsam soyadek hamrah.

O'zum ham ermon o'z holimdin ogah to ani ko'rdum,
Yo'q ulkim ermas ahvolimdin ul nomehribon ogah.

Yuz olmon sarv birla gul ayog'idinki, vah, yo'qtur
Aning qaddu yuziga bog' aro bu ikkidin ashbah.

Zanaxdoningda xo'y ermaski obi zindagonidur,
Ki hayvon chashmasining ostida voqedurur ul chah.

Yuzung vasfini yuz tah safhag‘a yozsam tamom o‘lmas,
Ki bo‘lg‘ay safhayi xurshidcha ul safhadin bir tah.

Jununum man‘ qilding ul pari ishqida, ey zohid,
Kishi devona bo‘lsa yaxshiroq yuz qatlakim, ablah.

Tajammul raxtidin, ey shah, gadog‘a qilma istig‘no,
Chu bog‘lar raxt bu dayri fanodin gar gado, gar shah.

Navoiy ko‘p dema g‘am xaylidin mayxona ma‘mandur,
Azimat qilsang ul dorulamong‘a fi amonullah.

669

Ingali g‘am xayli ko‘ktin zinadur qilsang nigoh,
Hajr o‘tidin tortsam tobu shikanliq dudi oh.

Zulfining har halqasida bir shikandur uylakim,
Hibs zanjirida har tavq ichra bir ahli gunoh.

Buki ohim tiyri boroni borur gardun sari,
G‘am sipohi ingali ko‘nglumga uldur shohiroh.

Tig‘ surmay netsun ul qotilki, xunbor ikki ko‘z
Qonima dorilqasosi ishq aro bo‘ldi guvoh.

Buki urdung boshima har tuk hisobi tig‘i javr,
Bo‘lsa bo‘lmas har sari mo‘ bo‘lsa bir til izzu joh.

Dayr aro jon ber Masihi dam bila, ey mug‘bacha,
Kim xumor o‘lturgudek holimni aylabtur taboh.

Kirpikidin qochti yuz sori, Navoiy, tong emas,
Xordin gar qilsa gul qolqonini bulbul panoh.

670

Sen qaro par boshing uzra ko‘rguzub, men dudi oh,
Bu mening o‘tumdin, ul sarkashligingdindur guvoh.

Xo‘blar anjum, sen ul xayl ichra mehri anjuman,
Mehrni sulton desam yo‘q anbu anjumni sipoh.

Egma qad birla tutub ko‘ksun shigofin kelmisham,
Xanjari ishqing bila darding yukiga uzrixoh.

Ulgum erdi gah-gahi yodingdin o‘lsam erdi mahv,

Emdi jon aylab fido yodingg'a kirmon goh-goh.

Baski boshimg'a yog'ar atfol toshi, ey pari,
Qilg'ali qasdim junun xayli ul o'qdur shohroh.

Xonaqahda o'z luk ish g'oli yetibdur jonima,
Yo'q ajab gar istasam dayri fano sori panoh.

Dayr piri soqiyu may birla tirguzdi meni,
Huru kavsar hasratidin o'ldi shayxi xonaqoh.

Bo'ynuma zunnor bog'lab kelmisham, ey mug'bacha,
Gar riyoyi sajdadin bo'ynumda bor erdi gunoh.

Ey Navoiy, hasrat ohi birla o'ldum hajr aro,
Yor vasli yetmasa faryodima vo hasratoh.

671

Yana sho'laliq ko'ngulni g'aming etti pora-pora,
Buki butrashur erur poralari emas sharora.

Ulus ichra orazingdin nazar ancha asradimkim,
Ola olmag'um ko'z o'lguncha, gar aylasam nazora.

Badalu safar emish chorasi ishqning demishlar,
Badaling yo'qu safardin g'amim ortadur, na chora.

Meni telba birla Farhod orasida farq ko'ptur,
Anga xora qazmoq ish, vahki, yog'ib boshimg'a xora.

Dema bo'lg'ay o'qlaringdin taning ichra necha paykon,
Qatarotini yog'nnning kim etibdurur shumora.

Bu chaman aro gahi ovla hazar ko'nglin, ey gul,
Ki yetishgusi xazon chopquni uylakim xazora.

Buki dayrdin Navoiyni haramg'a shayx istar,
Netayinki yo'l ko'runmas necha qilsam istixora.

672

Gulgun yeng ichra ilgin ul mushkbu g'azola,
Yo rang qildi mushkin, yo qo'lg'a tutti lola.

Oshifta sochin ul gul yig'diyu tishlab o'rdi,
Garchi qilur parishon sunbulg'a yetsa jola.

Sanchilmamish gajakkim jonu ko'ngul chekarga,
Oyirdi ikki qo'llab ul anbarin kulola.

Yuz davrida qirondur, yo anjum injusidin
Gardun terib mudavvar qildi qamarg'a hola.

Yog'lig' alingda tah-tah kim naqshi xat yozilmish,
Javru jafo fanida yozding magar risola.

Razzoqi haqni angla har vaqt, har makonda,
Har kimga ro'zi o'lsa har xonda, har navola.

Faryodinga ul oy chun yetmaydurur, Navoiy,
Nedur falakka har dam yetkurmak ohu nola.

673

Menmudurmen ko'z yoshim rangin bag'ir qoni bila,
Lek bag'rim qon birovning tig'i hijroni bila.

La'li yodidinki, ko'nglum, muztaribdur, ey rafiq,
Pand anga ko'p bermakim, darmondadur joni bila.

Su o'g'urlab bo'lsa ko'nglum zaxmi muhlik ne ajab,
Kim su kelturdi o'qung zaxm ichra paykoni bila.

Xatti ko'nglumda so'ngak yanglig' tanimni chirmag'an,
Muhrlug' bir noma yanglig' dog'i pinhoni bila.

Dardkim ko'nglumni buzdi, chiqmas andin yaxshidur,
Chug'z yanglig'kim erur xursand vayroni bila.

Chun bu gulshang'a vafo yo'q, ey ko'ngul, zinhorkim,
Ko'p quvonma sunbulu sarvu xiromoni bila.

Ey Navoiy, gar muroding davlati boqiy erur,
Uns tutmoq bir taraf qil olami foniy bila.

674

Ko'nglakim qon ila har dog'ki bo'lmish toza,
Toza bila qonidin erur andoza.

Hajrdin kuymish edim, yana deding hajr so'zin,
Eski dog'imni yangi dog' ila qilding toza.

Derki, ishqingni yashur, vah, netibon yashurayin,
Emdikim tutti bori dahrni bu ovoza.

La'li avsofini gul barglari uzra yozay,
Aylayin hifzig'a jon rishtasidin sheroza.

Zeb uchun yuzunga gul bargi emastur hojat,
Hojat ul nav'ki gul bargiga ermas g'oz.

Oqibat qabr eshiksiz uyiga chun kirgung,
Emdi gar yo senga ne sud ochuq darvoza.

Ul pari suvratini cheksa Navoiy ne ajab,
Qalama topsa maloyik yungidin parg'oz.

675

Orazing xoli nedin qildi meni devona,
Qushni sand etmadi chun suda ko'rungan dona.

Kirib oq uyi aro jon qushlarini kuydurdung,
Garchi fonusda sham' o'rtamadi parvona.

Tiyri boroni g'aming buzdi ko'ngul maskanini,
Bizning uy bo'ldi yog'in xasratidin vayrona.

Hajr za'fidin o'lubmen tanimasdek, ne ajab,
Oshnolar menga bo'ldilar esa begona.

Buzdi ul sho'xi qadahno'sh salohim uyini,
Menga mundin nari bas manzil erur mayxona.

Soqiyo, to'lg'uncha paymona yerim maykadadur,
Meni mast etgali ko'p yaxshidurur paymona.

Jurm esa yor boshim uza yetib o'lmaganim,
Ey Navoiy, meni o'lturmak erur jurmona.

676

To qulog'ingg'a zirih soldingu qoshingg'a girih,
Xasta ko'nglumdadur yuz girih andoqki zirih.

Ko'ngluma g'uncha kibi tushti tugun uzra tugun,
Ko'rgali sunbuli zulfungda girih uzra girih.

Ne nazohatdurur ul gulshani ruxsordakim,
Ravzai xuld aning shabnamidin bo'ldi nazih.

Bo'lsa qoshu ko'zidin zulfi saromad, ne ajab,

Kim ko'ngul qaydi uchun ikkisidin keldi firih.

Anga g'am tig'i bu bog' ichra harom o'ldikim,
Kiydi pashmina sarig' yuz bila andoqkim beh.

Qoshi yosig'a dedim chilla kerak rishtai jon,
Bu so'zumga ne ajab bor esa har go'shada zih.

Xonaqoh ichra Navoiyg'a yetar ko'p makruh,
Dayrdin ul sari bermoqqa ham erdi karih.

677

Zulfi yanglig' paykarimni chekti pechu xam bila,
Ul sifatkim tortqay ajdar birovni dam bila.

Nola chekmakdin chu qilding man', ey la'ling nigin,
Bir yo'li og'zimni qilg'il muhr ul xotam bila.

Marhami vaslin ko'ngul chokidin olma, ey rafiq,
Kim chiqar jonim dog'i ayrilmay ul marham bila.

To g'aming vodiysida ovora bo'ldum, ohkim,
O'zni hargiz topmadim bir xotiri xurram bila.

Rashkdin ishqing tilarmen jonu ko'nglumdin nihon,
Bo'lmas el sirrin deyishmak ikki nomahram bila.

Betalab yo'q vaslidan tolib vale mahjurmen,
Qolmisham darmonda ushbu nukta mubham bila.

Ey Navoiy, xalqdin tut go'shakim, men tinmadim,
Toki bo'ldum oshno xayli bani odam bila.

678

Istaram yetsam quyundek gul'uzorim qoshig'a,
Ollida tufrog' o'lub evrulsam aning boshig'a.

Xora uzra lola butgandek erur har yerda qon,
Boqsalar jismimg'a otqan har malomat toshig'a.

Ko'zlarimdin yosh oqizg'ay balki qon beixtiyor,
Har kishikim solsa ko'z giryon ko'zum qon yoshig'a.

Ishq dashti zog'ining minqoridur yoqutrang,
Go'yiyo tushgandurur la'ling haloki loshig'a.

Ko‘zlarim qilsun sadaf, kirpiklarim etsun qalam,
Bo‘lsa dur boyisti zebo suvrating naqqoshig‘a.

Ko‘p tajammul sotmag‘il, ey charxkim, har kavkabing
Bir diramcha yo‘qturur dayri fano qalloshig‘a.

Har guharkim vasfida sochti Navoiy nazmidin,
Ul pari devona deb bir tosh otar podoshig‘a.

679

Men netib ishqida oqil qolayu farzona
Kim, parivashlar erur hasratidin devona.

Choklik ko‘ksun aro telba ko‘ngul turmas hech,
Garchi Majnung‘a vatan loyiq erur vayrona.

Sham‘ girdida magar soyasi rashkidin erur,
Aylanib buki qanotin uyurur parvona.

Oshno aylamak ul oyni ne mumkinki, sipehr
Mehri oyinidin aylabtur ani begona.

Dostonimni demang yorg‘a nevchunki gahe
Yig‘latur, garchi gahi kuldurur ul afsona.

G‘arqi may bo‘lsam aningdek bu fano dayri aro,
Ki hubob uyidin-o‘q bo‘lsa menga mayxona.

Bir qadah birla Navoiyni bu dam tirguzsang
Netti, ey mug‘bacha, to‘lg‘uncha anga paymona.

680

But ollig‘a chu sajda aylagum ichib boda,
Diram yo‘q ersa, garov xirqa birla sajjoda.

Uchurdi aqlim o‘tin, balki yiqti dinim uyin,
Ne angladimki, ne sayli balo emish boda.

Agarchi dayrda usruk yiqildim, ammo shukr,
Ki bori mug‘bacha ko‘yida bo‘ldum aftoda.

Yetishmagay mayi vahdat furug‘i bo‘limg‘uncha,
Zamir shishasi soqiy uzoridek soda.

Chu zuhd keldi riyoyu yo‘q odamida vafo,
Ne bo‘ldi tutsa menga boda bir parizoda.

Qilur mubolag‘a ko‘p ishqu boda tarkida shayx,
Meni ham istar o‘zi yanglig‘ aylagay loda.

Navoiy, o‘lg‘il ikki kun maylidan ozod,
Ki do‘st g‘ayrig‘a bo‘lmas muqayyad ozoda.

681

Bir kichik yoshlig‘ nigore topmisham nozukkina,
Sekreturga tavsantin maydon aro chobukkina.

Gah vafo, gah nozu gah afsun bila o‘zginasin
Ko‘rguzur har lahza dilbarlig‘da bir turlukkina.

Javr ila tahdidi bedillarg‘a bori ching‘ina,
Mehr ila har va‘dakim qilsa bori o‘trukkina.

Asru yolg‘on va‘dasidin kuymish erdi jong‘inam,
Ongdibon bir kecha tushti ilgima usrukkina.

Istاديم bo‘ynun quchub, yuzginasidin o‘pgamen,
Iztirob aylab talashdi, bor emish kuchlukkina.

Yuz o‘parga qo‘ymadi, ilgin dedim borin o‘pay,
Tashladi yumruqqina, qildi ko‘zumni ko‘kkina.

Har ne deding bor edi yolg‘ongina boshdin oyoq,
Ey Navoiy, muncha yolg‘on deguchi o‘l shukkina.

682

Uzdi mendin do‘stlug‘ ul sho‘xi siymintan yana,
Onchakim mumkindur etgil aysh, ey dushman, yana.

Mazrai jismimdin ermastur qarorg‘on toza dog‘,
Toki kuymish barqi ishqingdin qayu xirmon yana.

Ishqim erdi yoshurun fosh etti giryon ko‘zlarim,
Qildilar g‘ammozlig‘ bu ikki tardoman yana.

Sham‘ yanglig‘ o‘t tutoshib boshima hijron tuni,
Yashurun holimni elga ayladi ravshan yana.

Qochtilar ahli junun har yondin andoqkim sharar,
Baski to‘ldi o‘tlug‘ ohim dudidin gulxan yana.

Dahr ra‘nosi fanu makri bila topsang firib,

To ne makr etgay ayon bu dallai purfan yana.

Ey Navoiy, chun zamon zulmig‘a sud etmas jaza’,
Kasb qil bu shevanikim, qilma bu shevan yana.

683

Dayr ichra yana kirdim bir jur‘a uchun, vah,
Ul but menga minnat qo‘yar alminnatu lillah.

Masjidqa yana kirmasu yuz Qiblag‘a qo‘ymas,
Har kimki bo‘lur dayr ila but sirridin ogah.

But shohid erur dayr dog‘i dayri fanodur,
Kufr ahli erur sirrini chun bilmadi gumrah.

Dermen nechakim tongla chiqay dayrdin ammo,
Loyaqil etar mug‘bacha may birla sahargah.

Soqiyg‘a vayo aksig‘a may ichra boqarmen,
Andin munga, mundin anga chun topmadim ashbah.

Dayr ichra bugun kavsaru hur o‘ldi nasibim,
Tonglag‘a menga va‘da berur voizi ablah.

Haq sirrini har kinga bayon etma Navoiy,
Ta‘n aylamagay bilmas ulus anglasa nogah.

684

Sipehr saqfig‘a oltun sutun bo‘lur, ey moh,
Damiki charxqa cheksam g‘amingda sho‘‘lai oh.

Dedimki:– O‘lturasen ishq aro nedur gunohim,
Dediki:–Ishqdin ortiq yana bo‘lurmu gunoh.

Demaki toza tugonlar guvohi ishqing erur,
Yuzi qarolig‘i yolg‘on bo‘lurdin o‘ldi guvoh.

Ko‘zuma kirdi xayoling sirishk kasratidin,
Qachon yog‘inda qilibdur kishi bulutni panoh.

Chu kuydi g‘ayr xayoli, ko‘ngulga tushti xatting,
Ki sabza xush ko‘korur dasht aro, chu kuysa giyoh,

Fano yo‘lidin agar yonsa rahrav ne ajab,
Ki yo‘l maxufduru anda yo‘qdurur hamroh.

Navoiy ar dedi, juz haq vujudi yo‘q, ey shayx,
Ne yozg‘urasen oni la ilaha illalloh.

685

Xalq mehriq‘a yana, yorab, meni zor aylama,
Aylasang ham, mehri yo‘qlarg‘a giriftor aylama.

Mehribonlarg‘a dog‘i uchratsang elning mehrini,
Nogahon xotirlari ichra padidor aylama.

Ey pari, qatlimg‘a mayl etsang fido jonim, valek
O‘zga sari xotiringning maylin izhor aylama.

La‘lidin kim qilsa bir jonbaxsh so‘z naql, ey uo‘ngul,
Ollida jon javharidin o‘zga isor aylama.

Tushta vasli bo‘lsa gar xud, barcha so‘nggi uyqudur,
Ey Xizr, hayvon suyi ichmakka bedor aylama.

Xalqai kufr ichra chun qo‘ydum qadam, ey piri dayr,
Mug‘bacha zulfi xamidin o‘zga zunnor aylama.

Ey Navoiy, dam-badam afgor ko‘nglung sog‘inib
Ing-ing ovunu el ko‘nglini afgor aylama.

686

Sarvu gul husn ichra yo‘q ul sarvi gul ruxsorcha,
Uylakim, qumriyu bulbul nolada men zorcha.

Ul bahori husn uchun har sayli ranginkim, bulut
Zohir etti yo‘q edi bu diydai xunborcha.

Garchi davron xoridin gul yafrog‘idur yuz to‘shuk,
Hajr neshidin emish bu xotiri afgorcha.

Zulfinng har tori bir mo‘minni chun kofir qilur,
Desa bo‘lg‘ay oni din ahlig‘a ming zunnorcha.

Ko‘yini ul hurning selobi ashkim kasrati,
Aylamish jannot tajri taxta hal – anhorcha.

Abri rahmat soyayi sihat boshimg‘a solmag‘ay,
Ul quyosh ko‘yi diyorinda buzug‘ devorcha.

Bu ko‘han dayr ichra bir dam qilg‘ali daf‘i xumor,
Amni manzil topsa bo‘lmas kulbai xammorcha.

Olam ahlig‘a vafo aylab jafo ko‘rgan erur,
Yuz tuman ming zor emas, ammo biri men zorcha.

Chun Navoiy ko‘nglini sindurdung, emdi butmagi
Mumkin ermas, itti chun har yon tushub bir yorcha.

687

Xating savodig‘a sun’ ilki yo‘ndi chun xoma,
Ham ul raqam qildi meni siyah noma.

Yig‘ildi, vahki, xating xayli davrasidayu bas,
Necha qizitti jamoling quyoshi hangoma.

Ko‘zung xayoli ko‘ngul mahzanin tasarruf etib,
Magarki xifzi uchun bosti muhri bodoma.

Ko‘ngul xarobasida soldi tarxi mehring ishq,
Ki uy mavolig‘ o‘lur chun bo‘lur davo shoma.

Mening kibi kechar el ko‘ngliga maydin nokom,
Birovki, sendek erur yori mastu xud koma.

Maol ilmida mendin ham erdi johilroq,
Qayuki tutti o‘zin olam ichra alloma.

Navoiy o‘lsa kerak piri dayr bazmida xos,
Ne desa desun ani va‘z ichindagi oma.

688

Ko‘ngulni qildi ming qotilcha yora,
Jafo tig‘idin ul sho‘xi xazora.

Samandi o‘t chaqilg‘andek chu sekrir,
Ul o‘tdin sekretur na‘li sharora.

Itingga to‘‘maliqqa bo‘ldi oson,
Bukim bag‘rimni qildi pora-pora.

Ko‘rungach ko‘zga ul yuz xasta bo‘ldum,
O‘larmen yaxshi gar qilsam nazora.

Ne istar chora dardi ishq uchun el,
Chu yo‘q bechoraliqqa o‘zga chora.

Ko‘ngul olam uyiga bog‘lama ko‘p

Ki, baytidur senga ul istiora.

Fano yo'li Navoiy bas qatig'dur,
Magar osonroq o'lg'ay bora-bora.

689

O'tg'a solg'il sarvni ul qaddi mavzun bo'lmasa,
Yelga bergil gulni ul ruxsori gulgun bo'lmasa.

Sarsari ohim esar g'am shomi hijron tog'ig'a,
Yaxshidur tong otqucha ul tog'i Homun bo'lmasa.

Telbalikdin, nahki, har dam dardim afzundur, agar
Ul pari ishqida har dam dardim afzun bo'lmasa.

Gar ko'ngul qatl istadi sen va'da qilding tongla deb,
Ushbu dam o'ltur bu ehson birla mamnun bo'lmasa.

Xirqa jinsin rahn uchun, ey shayx, olmas piri dayr,
Boda bermas toki o'zluk jinsi marxun bo'lmasa.

Foni o'l, vasl istar ersang benavolig'din ne g'am,
Bo'lmasun hargiz matoyi dunyai dun bo'lmasa.

Ey Navoiy, tonma gar der ul pari majnun seni,
Oshiq o'lg'aymu parig'a ulki majnun bo'lmasa.

690

Bo'lur shom ul mahi naxshab ravona,
Kamandi zulfin ochib shabravona.

Qaro tun azm etarkim ko'rmagay el,
Jamolidin vale yorur zamona.

Meni man' etmish o'z hamrohlig'idin
Menga, vahkim, ajab ish tushti yona.

Hayotim emdi xud mumkin emastur,
Ki o'lmakka tilar erdim bahona.

Ko'z ochqaymen magar mahshar sabohi
Ki, ichmishmen ajab shomi shabona.

Bu gulshan gullari chun bevafo dur,
Alardin chekma, ey bulbul, tarona.

Navoiy o'lsa yodin qilmag'ilkim,
O'lar el ham desang andin fasona.

691

Yor ishqim anglamay la'li susabtur qonima,
Toki ma'lum etsa kelgay ne balolar jonima.

Ochmay o'tluq chehra chunkim o'rtadi ko'nglum uyin,
Ochsa ne o'tlarki tushgay kulbayi exzonima.

Uyquda ul ko'z menga yuz fitna bedod aylamish,
Noz ila uyg'onsa netgay angla, xonumonima.

Ichmayin may buzdi ko'nglumni, gar ichsa, tutsa ham,
Ko'r, ne ofat sayli yuzlangay yiqug' vayronima.

Mast o'lub zunnori zulf ochsa muhiqdurlar, agar
Aqlu zuhdu ilm motam tutsalar imonima.

Nosiho, chun oshiq o'lduq anglakim, mundin nari
Tanimasbiz biz seni, sen dog'i bizni tonima.

Gar Navoiydek bo'lub oshiq o'larmen, pand deb
Jonima qilmang azob, ayting ani jononima.

692

Dayr aro to aylading ko'nglumni zor, ey mug'bacha,
Kufr ila zunnor qildim ixtiyor, ey mug'bacha.

Dema chun dayr ichra kirding but qoshig'a sajda qil,
Sen boringda butg'a xud ne e'tibor, ey mug'bacha.

Dayr pirining muridimen, sening ham oshiqing,
Yo'qsa din ahlig'a dayr ichra ne bor, ey mug'bacha.

Ahli islom ichra nogah chiqma sarxush dayrdin,
Yuz xalal din ichra qilma oshkor, ey mug'bacha.

Kecha sham'u may bila qoshingg'a kelgumdur deding,
Subh bo'ldi necha tortay intizor, ey mug'bacha.

Hashr subhig'acha mast o'lg'um, gar etsam bir sahar,
Bodayi la'ling bila daf'i xumor, ey mug'bacha.

Mast agar o'lsam asog'a bog'labon zunnorni
Qil alam, ko'yung aro aylab mazor, ey mug'bacha.

Dayr piri savlati man' etmasa har dam ko'rub,
Boshingga evrulgamen devonavor, ey mug'bacha.

Asru g'amgindur Navoiy may tila, ey piyri dayr,
Bo'l anga soqiyliq aylab g'amguzor, ey mug'bacha.

693

Rangsiz xoling erur ul tal'ati diljo' uza,
Zang ul yanglig'ki ko'rguzgay asar ko'zgu uza.

Nash'a yoquti mufarrahdin gar ermas dam-badam,
Durji la'lingda nedin kulgu erur kulgu uza.

Xozini hikmat magarkim xol birla qo'ydi muhr,
La'ldin chun soldi qufl ul huqqaliq inju uza.

Qoshi yosin qurg'ali el qasdig'a bo'lmish kerish,
Fitnalig' kim chin tushar ul nargisi jodu uza.

Anbarin zulfung maloyik shahparidin soyadur
Kim, ayon bo'lditajalli aqshomi yog'du uza.

Soqiyo, ishrat suyin bunyod ila sog'arg'a quy,
Ne uchunkim, dahr bunyodin ko'rarmen su uza.

Ko'yi tufrog'ida qon yutsa Navoiy yaxshiroq,
Bodai kavsar chekardin ravzai menu uza.

694

Ey sabo, holimni arz et gulruxi tannozima,
Egma qaddimning salomin ayt sarvinozima.

Ayt ko'pdin-ko'pu ozdin oz shikibim sharhini,
Dardu sabrim naqdi sadqang boqma ko'pu ozima.

Chunki o'lgum yoshurun ishqim ayon qil sham'ai
Voqif etma lek ishq ahlin bu maxfiy rozima.

Novak andozimki elni yiqti ko'p andozadin,
Vahki, emdi tortmish novak mening andozima.

Ul kabutarg'a fido jonimki, shavqum nomasin
Qilsa taslim eltibon sho'xi kabutarbozima.

Changdek g'am bazmida qaddim xam o'ldi, ey rafiq,

Ashk har toridin ortar nolai bu sozima.

Ey, Navoiy, ishq aro qochma balodin zinhor,
Chunki oshiqqa balokashlik kelibtur lozima.

695

Yor aksi chunki aylar jilva may ko'z'gusida,
May icharmenkim yuzi bo'lg'ay yuzum o'trusida.

Ey sabohat birlakim kuldung, menga mehr o'ldi fahm,
Mehr fahm o'lmoq tong ermas subhning kul'gusida.

Uylakim, xayli xubob ichra tushar xas bormen,
Ashk aro sargashta ul sultoni husn o'r'dusida.

Urdu olam buzg'ali bir-birga kirpik saflarin,
Fitnalar bedor qilmoq ko'r ul oy uyqusida.

Ne xato qilg'ay ko'ngullarga ko'zung, mujgon o'qin,
Har qayon chun boqsa saydidur aning qobusida.

Navbahori dahrig'a qo'ymang ko'ngulkim, yo'q vafo
Ne guli bo'stonida, ne lolai xudro'sida.

Shohlar pobo'sing etgandin, Navoiy, yaxshiroq
Kim, boshingni xokiroh etsang aning pobo'sida.

696

Men o'lar holatdayu ko'yida itlar qoshima
Jam' o'lur ahbobdek afg'on qilurlar boshima.

Charh ko'z'gusin shafaqgun topqay aning aksidin,
Ul yuzu lab hajridin boqqan kishi qon yoshima.

O'lmisham la'li mayi shavqida may soling mudom,
Yo'ndurub har yon qadahlar qabr qilg'an toshima.

Ko'yiga qo'ygach qadam boshimg'a urdu tig'i zulm,
Sarfarozi etti bu xizmat aylagan podoshima.

Topmag'ay shoyad sabuh aylarga may, ey tong yeli,
Elt jonim naqdini mayxorai qalloshima.

Shammai fosh ayla sargardonlig'imdin, ey quyun,
Uchrasang dasht uzra Majnun ismlik qardoshima.

Dur sochar ko'zdin Navoiy lek ul yo'qturki, bor
Bir kecha so'ng'ay oyog'in diydai durposhima.

697

Ko'zlarimda ishqdin su erdi uyqu o'rnida,
Turfa ko'rkim hajridin qon bo'ldi ul su o'rnida.

Kingakim kirpik o'qin yog'dursa ul gul, rashkdin
Jismim ichra bir tikandur har sarimo' o'rnida.

G'ayr naqshidin qilib siz pok ko'nglum safhasin,
Tut ul oy ollida, ey mashshota, ko'zgu o'rnida.

Shaxsuvorimning ayog'in o'pkali rozidurur,
Oy bila kun har birisi bir tepingu o'rnida.

Iztirob etsa qoshing ko'rgach ne tong shaydo ko'ngul,
Telbakim ko'rdi yangi oy o'ltururmu o'rnida.

Dahri bo'stoni aro barqu bulutdin anglakim,
Yig'lamoq, yuz qatladur, bir qatla kulgu o'rnida.

Ey Navoiy, dersen ul qomatni ko'nglungdin chiqar,
Ne nihol o'lturtayin ul sarvi diljo' o'rnida.

698

Bas yomon holi tushubtur, yorlar, men zorg'a,
Kim yomon holimni zohir aylay olmon yorg'a.

Eyki debsen yer yuzini lolazor etmish bahor,
Go'yiyo ko'z solmading bu diydai xunborg'a.

Toshlaringdin yaxshiroq bo'lmoq tanimda dog'lar,
Sukkai behbud uzg'ondekdurur dinorg'a.

Subh vaslim demasang qilg'an nihon shomi firoq,
Nega yopting zulf shabgun zulfidek ruxsorg'a.

Jonfizo qilmish yuzung bo'stonini har sori xo'y,
Bu gul ochqay bersalar hayvon suyi gulzorg'a.

Qatli mayli qilmasang nevchun yana minding samand,
Belga rust aylab etak, gul sanchibon dastorg'a.

Ey nasihatgo', ko'zumni tiyra aylabtur xumor,
Rahm etib qil rahnamunluq kulbai xammorg'a.

Jomi may tutqilki, tarixi binosin topmadim,
Nechakim soldim nazar bu toqi minokorg'a.

Dayrdin gar bo'lmasun g'oyib der ersang mug'bacha,
Ey Navoiy, bog'la zunnori uchin zunnorg'a.

699

Uyquni ohim yeli ko'zdin uchurdi bu kecha,
Aqlu his ajzoyu avroqin sovurdi bu kecha.

Hajrdin tufroq bo'ldum, go'yiyo ashkim suyi
Boshima charxi ko'xan toqin yumurdi bu kecha.

Zulm toshi yog'durub, hijron qilichi indurub,
Ne balolar ishq boshimg'a keturdi bu kecha.

Anjum ermas charx zulmin holima anglab qazo,
Tiya ruxsorig'a ming qatla tukurdi bu kecha.

Zaxmi ko'pdin men o'lum holida, o'lgan sog'inib
It yalab qonim, so'ngaklarni ko'murdi bu kecha.

Subh tole' bo'lmadi, garchi ul oydin ayru hajr
Boshnma ming qatla gardunni evurdi bu kecha.

Charx men sargashta yoshidin xijil bo'ldiki, ko'p
Anjumi ashkim shahob oso yugurdi bu kecha.

Tiyr andindurkim, ey kun, sham'in ohim sarsari
Charx fonusi aro bir-bir o'churdi bu kecha.

Ey Navoiy, o'lmagim anglab ul oyning ko'yida,
Itlari bir dam uyub, bir lahza hurdi bu kecha.

700

Har gulki ochibdur may ul orazi diljo'da,
Gullarmu ekin suda gul aksimu ko'zguda.

Ko'zguda yuzung aksi gar yaxshi nazar qilsang,
Bor uyla biaynihkim kun aksi tushar suda.

Noz uyqusida ul ko'z oshubi jahon ichra,
Uyg'onsa ko'zung netgay olam buzub uyquda.

Ollimg'a yuzung kelgach husn ahlini ko'rmasmen,

Ko'z anglamas ash'yoni bo'lg'ach quyosh o'truda.

Gar shahrni tark aylab sahrog'a qo'yubmen yuz,
Ma'zuri erurmenkim, mohim erur o'rduda.

Olam ishi sartosar g'am yerga kira qilmas,
Soqiy, tutubon jome qo'yima meni qayg'uda.

Vasl istasang o'l foni andoqki Navoiykim,
Har ishki munung g'ayri bordur, bari behuda.

701

Tiyralik xatting savodidin labi xandon uza,
Xizr soldi soya go'yo chashmai hayvon uza.

To xazin ko'nglumni la'ling hayrati qon aylamish,
Anda xoling naqshi o'lturg'an chibindur qon uza.

Jonu ko'nglum nolasidin ikki haqgo' qush kibi,
Kecha ul oy ko'yida afg'on erur afg'on uza.

Toiri mehnat buzug' ko'nglumda qo'ymish oshyon,
Chug'z andoqkim nishiman aylagay vayron uza.

Ey musulmonlar, yeting faryodimakim, kofire
Jonu ko'nglum oldi, emdi so'z borur imon uza.

Charx toqidin topar kun shamsasi har kun zavol,
Zarvaraqdin shamsa chekmak ne osig' ayvon uza.

Ey Navoiy, to dedi dardim yukin ko'nglungga qo'y,
Ko'nglum uzra qo'y dum ul yukniyu minnat jon uza.

702

Eyki yuz ming dog' qo'ydung jismi g'amparvardima,
Bilki, bo'lmish har biri oxir davo bir dardima.

Hajr aro holim gahi behushlug', gah g'am yemak,
Ishqing iqbolida qil nazzora xobu xo'rdima.

Toza qonlig' dog' isi ko'nglum aro muhlikdurur,
Atri ruhafzo ko'rung g'am bog'i ichra vardima.

Uyla xoki jism ila ketmak tilarmen dahrin
Kim, ajal ham yetmagay sur'atlar aylab gardima.

Sovug‘ ohim hasrati ishq ahli ko‘nglin o‘rtadi,
Turfa ishtur el ichin kuydurmak ohi sardima.

Dahr bog‘ining xazoni yafrog‘idur qon yoshim,
Obkash yanglig‘ki xatlar chekti ro‘yi zardima.

Yel keturgach ko‘yi tufrog‘ini toptim shohlig‘,
Ey Navoiy, qil tamosho ganj bodovardima.

703

Novakingning tusidin ermas nishone bo‘ynig‘a
Kim, erur qatl aylagan ahbob qoni bo‘ynig‘a.

Begunoh ishq ahlig‘a tig‘i jafu surgum desang,
Bilki mendin o‘zga tutmas kimsa oni bo‘ynig‘a.

Hajrdin gar yuz qilich bo‘yning‘a urdung, ey sipehr,
Sarbasar qildim qo‘lum yetgan zamone bo‘ynig‘a.

Qotilmni kimsa bilmay, zaxm yeb o‘ldum valek,
Men bilurmenkim, erur qonim falone bo‘ynig‘a.

Tavq bil jannat qushi bo‘ynig‘a to mushkin ipak
Tushti, ta‘viz etgali xirzi yamoni bo‘ynig‘a.

Mayg‘a egnimdinki sajjodam garavdur qildi man‘,
Go‘yiyu zohid ko‘ra olmas ridoni bo‘ynig‘a.

Gar Navoiy o‘lsa, ul kofir diyorig‘a cheking
Bog‘labon sudrarda zunnori fanoni bo‘ynig‘a.

704

Vahki, umrum borcha zoe‘ bo‘ldi el komi bila,
Bodai nob o‘rnida xunoba oshomi bila.

Kimsa ming yil komronliq qilsa bilkim, arzimas,
Dahr aro bir lahza bo‘lmoqqa birov komi bila.

Qushqa yung maskan aro xushroqdurur ozodlik,
Bo‘lg‘anidin band aro sayyod ipak domi bila.

Zahrni o‘z komi birla ichsa andin yaxshikim,
Ichsa hayvon sharbatin nokomliq jomi bila.

Yuz dilorom aylagandin ravza hibsi yaxshiroq,
Bo‘lmoq o‘z vayroni ichra ko‘ngli oromi bila.

Ey ko'ngul, el subhi ayshi sari boqma xo'y qil,
Fardlig' vayronida mehnat qaro shomi bila.

Bo'lmoq itlar mun'imi tan to'ma aylab yaxshiroq,
Tanni qilg'uncha samin nokaslar in'omi bila.

Johu markab birla, eykim, bormading maqsad yo'lin,
Qat' o'lur betushalig' zodi fano komi bila.

Ey Navoiy, xuzn ila o'tkar qariliq mehnatin,
Chun yigitlik bordi ayshu ishrat ayyomi ila.

705

Menki g'am dashtida ittim ohi dard olud ila,
Istagan topqay kecha o't birla kunduz dud ila.

Infiolingdin quyosh kirdi qaro tufrog' aro,
Qilg'aningda jilva ul ruxsori gard olud ila.

Ul og'iz ma'dumu menda o'pmaki savdosidur,
Sud agar istab turur sarmoyayi nobud ila.

Ne iting bo'lmoqqa toli', ne itingga to'ma ham,
Tushgali ko'yung aro bu jismi g'am farsud ila.

G'am tuni qilmish qaro bosqan kibi muztar meni,
Buylakim, nokormen bu baxti qirandud ila.

Uyla mahvungmenki kelmas xotirimg'a hajru vasl,
Sen murodinsen, ishim yo'qtur ziyonu sud ila.

Ey Navoiy, asru maqbul el bila xo'y etti yor,
Xushlug'i gar yo'qturur, ne ayb sen mardud ila.

706

Budu nobudum agar teng bo'ldi jonon ollida,
Zarra yo'qu bori tengdur mehri rahshon ollida.

Ko'zlarimning chashmasi ollida ummon hajr aro,
Ko'r, biaynih uyladurkim chashma ummon ollida.

Vasl ichinda do'zax o'ti birla qo'yg'an toza dog',
Otashin guldek gumon qil dog'i hijron ollida.

Ey musulmonlar, ne holatturki, ishq etmish asir,

Yuz musulmon xaylini bir nomusulmon ollida.

Ulki majnun deydilar, chindurki, har dam ko'rguzur,
Chok bo'lg'an ko'nglakin bu jismi uryon ollida.

Faqr ila shod ulki har kim bo'lsa ahli ma'rifat,
Dahr tufrog' birla teng bo'lmoq ne imkon ollida.

Ey Navoiy, jon sabo ollida qilg'aymen nisor,
Bu gado holin desa yotganda sulton ollida.

707

Qayu qushkim qo'nar bu paykari majnun misol uzra,
Erur tan za'fidin qushdekki yo'ng'aylar xilol uzra.

Balo toshi xam o'lg'an qaddim ustidin yiroq ketmas,
Biaynih nuqta yanglig'kim tushar yozg'anda dol uzra.

Agar maygunlug'idin rang aylar bo'lsa mashshota,
Ko'zumning mardumin yoqqil uyuub ul turfa xol uzra.

Qoshingning toqi ustinda emastur anbarin xoling,
Zuhal go'yo ochibtur orazin mushkin hilol uzra.

Ne tong nozuklug'idin gar qurayshi bo'rk og'ir keldi,
Ham aylar chun qirov ko'prak yog'ar nozuk nihol uzra.

Savodi xati bila ham orazing xurshidi ravshandur,
Safoda ne tafovut soya tushgandin zilol uzra.

Belingga to soching chirmashti, rashkidin aning har tun
Dimog'imda tong otquncha xayol o'lmish xayol uzra.

Ko'zumni istasang ravshan qadahni yopma, ey soqiy,
Kerakmastur sahob ul axtari farxunda fol uzra.

Navoiy, yor la'lida uchuqdur, yo'qsa yopushti
Chibinning parridin qolmish qo'ng'an chog'ida bol uzra.

708

Solib qon oncha qo'ydung dog' bu jismi figor ichra,
Ki oncha dog' ila qon bo'lmag'ay bir lolazor ichra.

Qushekim, tushsa ohim girdibodidin chiqa olmas,
Birov yanglig'ki, qolg'ay eshiki bog'liq minor ichra.

Iki ruxsori ikki zulfi yotqandin nihon bo'lmas,
Nechukkim sho'la dud ichra, quyosh yoxud g'ubor ichra.

Yuzung shavqida ashkim ko'zlar ichra jola bog'latmish,
Yog'in ul nav'kim dur bog'lag'ay abri bahor ichra.

Qolibtur anbarin zulfung ichinda bog'lanib ko'nglum,
Kiyikdin qatra qon qolg'an kibi mushki tator ichra.

Qiziq ko'nglumdagi paykonlari dardin ne fahm etgay,
Anga kim qatralar xo'ydindurur o'tlug' uzor ichra.

Chu o'lgum xasratidin shoyad o'tgan chog'da ko'rgaymen,
Meni sudrang gadolar ko'yida bir rahguzor ichra.

Gar ul shoh bazmidin bir jur'a may topmon ajab ermas,
Ki may sho'xi kiribdur shiradin mahkam hisor ichra.

Menikim aylamish ul mug'bacha ishq'i mayi maxmur,
Magar ham dayr piri chora qilg'ay bu xumor ichra.

Vafo aylarda elga ro'zgoring aylama zoe',
Ki ulkim sen tilarsen yo'qtur ahli ro'zgor -ichra.

Navoiy gar falak davri senga yetkurmas ul oyni,
Ne chora chun sipehr ermas kishiga ixtiyor ichra.

709

Suvrati devordek hayronmen ul ruxsorg'a,
Yo'qsa g'amzang o'qlari tegmish meni devorg'a.

Zor jismimda bo'g'unlar mehnatimning sonidur,
Kim g'aming har birga tugdi bir tugun bu torg'a.

Tori zulfung ichrakim ashkim to'kar kofir ko'zung,
Muhrai tasbih tortar rishtai zunnorg'a.

Bir-ikki kun zori ko'nglumdin firoqingni ketar,
Zahrkim bermish bu kunlug' tanglilig' behorg'a.

Zaxmi ko'plukdin ko'ngul sirrini fahm etmak bo'lur
Kim, taammul birla boqsa bu tani bemorg'a.

Gar desang sargashtalik ko'rmay yo'lungni tuz yuru,
Gar inonmaysen, nazar qil charxi kajraftorg'a.

Ey Navoiy, gar desang hijron xumoring daf' etay,
Jahd etib solg'il o'zungni kulbai xammorg'a.

710

Ko'yida toshe tilarmen qo'yg'ali bosh ostig'a,
Nogah o'lsam qo'ysalar boshimni ul tosh ostig'a.

Kunduzi xurshid oltun xishtidin o'tgay boshim,
Ostoning xishtini qo'yg'an kecha bosh ostig'a.

Go'shadin tushmish pulak chekkanda mushkin yoy aro,
Anbarin xolin savodi ul qaro qosh ostig'a.

Su kishisidur biaynih ko'zlarimning mardumi,
Yig'larimdin qolg'aln daryo kibi yosh ostig'a.

Hajr aro baytulxazanda qilmangiz ashkimni man',
Yemrulub vayrona kulbam, qolg'amen kosh ostig'a.

Sof eting may durdi sajjodamdakim, bordur haqir
Olib egnim ustidin solmoqqa avbosh ostig'a.

Ey Navoiy ko'k qizib bo'lmish qizil, ermas shafaq,
Sho'la o'tlardinki, ohing ayladi fosh ostig'a.

711

Hajr o'ti dog'i bila ko'nglumni, ey jon, o'rtama,
Do'zax o'ti birla kuydur, dog'i hijron o'rtama.

O'rtabon har kimni o't jonimg'a solma rashkdin,
Xalqni paydo, meni mahzunni pinhon o'rtama.

Lama'i ruxsor ila din kishvarig'a solma o't,
Muncha islom ahlini, ey nomusulmon, o'rtama.

Ohim o'ti uchqunin gardung'a tortib, ey pari,
Ul chaqinlardin malak xaylini har yon o'rtama.

Gar qo'lum, gar jismu jonim o'rtading qildim bihil,
O'z qo'lung, ey jismu jonim sadqang, oson o'rtama.

Chunki sen ham qolmag'ung o'rtanmay, ey sham'i tiroz,
Oraz o'ti birla parvonangni parron o'rtama.

Chun Navoiy vaslidin kechti, ani hajr o'tida
O'rtamay deb aylab erding ahdu paymon, o'rtama.

712

Hargiz ermas mehri ul husni jahon oroyicha,
Mehr aning ollida mehr ollida bo'lg'ay oycha.

Bir-biri uzra necha yo ko'rguzur qavsi kuzah,
Boshqa-boshqa ermas ul ikki muanbar yoyicha.

Og'zima yetgach shakar su bo'ldi ne nav', ey ko'ngul,
Bas bo'la olg'ay shakar ul la'li shakkarxoycha.

Gar mufarrah bo'lsa yoquti labing jonbaxsh erur,
Ul bo'la olg'aymu bu yoquti ruxafzoycha.

Layliyu Shirin sitam aylarda o'z ushshoqig'a,
Hargiz ermas erdilar sen sho'xi beparvoycha.

Gar farog'at mulki istarsen may ich kim, bo'lmadi
G'amsiz o'lmoqliqda shah rindi qadah paymoycha.

O'kma bulbulnikim, ul gul hajrida har kechalik
Nolasi ermas Navoiy tortqan bir voycha.

713

Tikmagaymen tig'i zaxmin o'lsam ul ozor ila,
Bo'lsa Iso ignasi Maryam igirgan tor ila.

Dog'lar shakli kishi ko'ksumda ko'rsa fahm etar,
Kim baloni anda tikmishlar magar mismor ila.

Ko'k ravoqida quyosh vasfini qilmang, chunki men
Ko'yida xursand o'lubmen soyayi devor ila.

Yuzu zulfi ishqida kofir, mo'min yo ahli din
Bo'ylakim, mushaf xamoyil qilmisham zunnor ila.

Sabzai xat yorutubdur orazing mir'oti, oh,
Ko'zguga bu nav'kim bermish jilo zangor ila.

Sog'inurlar qon ila bo'lmish munaqqash kisvatim,
Har yon etsam azm bu uryon tani afgor ila.

Davr ayog'in, soqiyo, xush tut damekim, yo'q turur
Xushlug'um davr ahli balkim gunbazi davvor ila.

Boru yo'qning mehnatin chekmas, bu davlat basdurur,

Har kishi olamda qoni' bo'lsa yo'qu bor ila.

Ko'kka yetgay boshi qo'yg'an lahza shoh ollida bosh,
Gar Navoiy ichsa may shohi falak miqdor ila.

714

Va'da aylab vasl jismi notavonim o'rtama,
Kelmagungdur, intizor o'tig'a jonim o'rtama.

Ishq o'tining o'rtari basdur yana jonim aro
Dog'i hijron, har dame nomehribonim o'rtama.

Jonni olding, solma oxir notavon jismimg'a o't.
Naqd uchun yag'mog'a bordi xonumonim o'rtama.

Novakingning kasratidin kim nayistondur ko'ngul,
O't olib kirma qoshimg'a, naysitonim o'rtama.

Jonima o't soldi ishqing, bal jahonim o'rtadi,
Rahm etib mundin nari jonu jahonim o'rtama.

Har nafas kuydurma o't birla, ey gardun, meni,
Kuydururga har dam aylab imtihonim o'rtama.

Qilma nisbat xo'blar sori Navoiydek meni,
Tuhmat aylab har zamon, ey badgumonim, o'rtama.

715

Vahki, kelturdung firoqingdin balolar boshima,
Ul balolardinki qochtim keldi olar boshima.

Zaxm agar bo'lsa boshimning har tuki sani ne tong,
Muncha toshkim yog'dururlar dilrabolar boshima.

Sarv qadlarning tamannosi boshimdin chiqmag'ay,
Qahr etib, ey shayx, snndursang asolar boshima.

Ko'rmayin ko'zlar qachon keldi boshimg'a yuz balo,
Ko'p balo kelturdi bu yuzi qarolar boshima.

Ishq aro gah-gahki el pandig'a bosh indurmadim,
Keldi turluk-turluk andin mojarolar boshima.

Muddaolar boshima tushguncha, har dam aqldin
Kelsa xushroq ishq tig'idin yarolar boshima.

Ko'yida o'ldi Navoiy, qochti andin itlari,
Yo'q edi o'lganda yoru oshnolar boshima.

716

G'uncha gul ichra gahi paydo bo'lur gulzorda,
Bo'lmadi hargiz ayon aksing sening ruxsorda.

Za'fdin kulbamda qo'ymoq istasam aylar madad,
Ankabuti rishta osqan bo'lsa har devorda.

Kim jununumg'a yozar ta'viz iynak ashku yuz,
Gar kerak shingarf birla za'faron tumorda.

Sayli ashkimdin demakim mulk emas mardumnishin,
Balki mardum qolmadi bu dindai xunborda.

Dardi tufrog'ig'a butmish, sabza der ko'rgan kishi,
Zanglik yuz no'gi paykon bu tani nokorda.

Bir-birisin angla bir kofir jafosidin hisob,
Bu girihlarkim tugubmen rishtai zunnorda.

Sinsa ibriqi vuzu andin menga bas bir safol,
May gadolig' aylamakka kulbai xammorda.

Charx ayvoni munaqqashdur, vale naqqoshi sun'
Chekmadi naqshi vafo bu toqi minokorda.

Ey Navoiy, yer yuzin ag'yor tutsa g'am yema,
Bir sari mo' gar sening fikring bor ersa yorda.

717

Kishi visol tuni yori birla yotquncha,
Jamoli sham'ig'a qilsun nazar tong otquncha.

Muyassar o'lmadi jon bermaku labin o'pmak,
Nedinki qolmadi jonim ani unotquncha.

Meni yo'q etgan erur hajri sangi boroni,
Nedinki, yog'di tanim tosh ichiga botquncha.

Maloldin meni bir jur'a birla sotqun ol,
Xurushu arbada aylab jahong'a sotquncha.

Ko'ngul jarohatig'a yoq visol marhamini,
Firoq xorasi birla boshim ushotquncha.

Saloh to'nini chok etsa yaxshiroq, ey shayx,
Riyo yuruni bila xirqani yamotquncha.

Navoiy, ahli fano dayri halqasin xush tut,
O'zungni zuxdi-riyo majma'ig'a qotquncha.

718

Yordin yaxshi emas aylamagi yor gila,
Yo'qsa ul yordin erdi menga bisyor gila.

Buki ag'yorg'a mendin gila izhor etti,
Har necha aylasam izhor yana bor gila.

Ko'rubon g'ayrg'a lutfungni agar dam urmon,
Dema yo'qtur gilalik aylamon izhor gila.

Ko'p jafosidin agar o'lsam erur turfa bukim,
Yana mendin qilur ul sho'xi jafokor gila.

Xirqa kuydurdi xumor o'tida qilma, ey shayx,
Ani qilsam garovi kulbai xammor gila.

Chun azal qismatidin hech nima xorij emas,
Aylamas foqasidin voqifi asror gila.

Ey Navoiy, desang oyini rizo hosil etay,
Yordin har ne kelur aylama zinhor gila.

719

Za'fda ingranmog'im elning fig'oni zoricha,
Har damim ishq ahlining bir ohi otash boricha.

Mehri ruxsorida ne qoshdur, ne ko'z, ne xat, ne xol,
Vah, desam bo'lg'anmu oni mahvashim ruxsoricha.

Nuqtai mavhumni yuz qismi faraz etsang, biri
Desa bo'lmas bor aning yo'q og'zining miqdoricha.

Gul yuzungdin qatra ter har yerga tomsa, ul sudin
Charx ul yerni yasay olur Eram gulzoricha.

Dayr ko'yi sokini menkim, bu zangori sipehr,
Rif'at ichra ermas oning kulbai xammoricha.

Bo'ldi mug' dayrida xirqamning chubulg'an iplari,

Har biri kufr ahlig‘a bir barhaman zunnoricha.

Dayr piri ne ajab gardunni sog‘ar aylamak,
Va‘da chun qilmishki bergay boda maylim boricha.

Faqr atvorida yo chiqmoq kerak ofoqdin,
Yo kerak turlanmak ofoq ahlining atvoricha.

Ey Navoiy, ayladim har ko‘y aro sayru suluk,
Kelmadi ollimda ishq oyinining dushvoricha.

720

Ul yashil to‘nluq parivash la‘lishakkar bor ila,
Ruh to‘tisin qilibdur munfail guftor ila.

Garchi axzar to‘n bila bog‘i latofat sardidur,
Lek hayron aylamish yuz sarvini raftor ila.

Gar so‘kuldi ul etak kirpik bila tiksam bo‘lur
Kim, erur gul xil‘atin tikmak munosib xor ila.

Angla axzar sham‘u sorig‘ bo‘rki oning sho‘‘lasi,
Tiya kulbamni yorutsa koshki ruxsor ila.

Naxli qaddurmu yashil to‘n ichra yoxud naxli mum,
Bog‘lag‘an sun‘ ilki yuz ming san‘atu hanjor ila.

Soqiyo, jomi zumurradgun aro quy la‘li may
Kim, erur shingarf behad xushnamo zangor ila,

To bo‘lay la‘lu zumurrad orzusidin xalos,
Tortibon oni Navoiydek navoyi zor ila.

721

Qoshining yoyi chekilmish zulfi chavgonig‘acha,
Zulfi chavgoni dog‘i ko‘yi zanaxdonig‘acha.

Demangiz mushkin bulutkim bo‘ldi ko‘k toqi qaro,
Baski ohim dudi bordi charxi ayvonig‘acha.

Ichgali so‘zon ko‘ngul qonin o‘qung ochti og‘iz,
O‘t tushub su foridin kul bo‘ldi paykonig‘acha.

Ko‘p yashurdum holim, oxir chok etib ko‘ksumni ishq,
Oshkor etti ko‘ngulning dog‘i pinhonig‘acha.

Bo'imasun darde itinggakim, bag'irni tashlag'ach,
Yedi har yondin uzub yerdin yalab qonig'acha.

Tushti go'yo bulbul afg'oni muassir gulgakim,
Chok-chok etti giribonini domonig'acha.

Bo'lg'aningdin mehmon o'lsa Navoiy ne ajab,
Chekti chunkim ollinga boru yo'qin jonig'acha.

722

Ne ajab ushshoq aro bo'lsam meni zor o'zgacha
Kim, erur ma'shuqlardin ul sitamkor o'zgacha.

Boshima ahbob bo'lmish jam', ya'ni itlaring
Go'iyokim za'fdin bo'lmish bu bemor o'zgacha.

Dahr aro oshubdurkim, chiqmish ul bebok mast,
Egnida to'n o'zga, boshida dastor o'zgacha.

O'zgacha bo'ldi o'tum paykonlaringdin uylakim,
Qatra terlardindur ul gulrang ruxsor o'zgacha.

Holim o'lmish o'zgacha har damkim ul oy ko'rguzur
Labda guftr o'zgacha, qomatda raftor o'zgacha.

Qil rioyat, soqiyokim, bazmida bir dam bo'lay
Kim, mengadar dam bo'lur holi padidor o'zgacha.

Jondin oyirmoq emas mumkin aning zulfinikim,
Chirmashibtur rishtai jonimg'a har tor o'zgacha.

Olam ahli ichra odam demak o'lmas onikim,
Joh ila bo'lg'ay anga qonuni atvor o'zgacha.

Ey Navoiy, dahri gulzoridin o'tkim, har guli
Ko'rguzur yuz xoru har xorida ozor o'zgacha.

723

Tongg'a solma va'dai vaslingni bori bu kecha,
Kim meni o'lturgusi tong intizori bu kecha.

Chun yashurdi ul quyosh o'tluq jamolin, vah, ko'rung
Kim, o'tar gardundin ohimning sharori bu kecha.

Charx uza har yon shahob ermaski, ko'kning holima
Yosh to'kar har lahza chashmi ashkbori bu kecha.

Subh agar urmas nafas o'lgumdurur, yo ul, Masih
Bir nafas kelmas meni dilxasta sori bu kecha.

Bazmida anglading, ey sham'u qadah yig'lab, kuyub,
Buki o'lturdi meni hajr iztirobi bu kecha.

Soqiyo, vasling shafaqgun jomidin tirguz meni
Kim, qilibdur qasdi jon hajring xumori bu kecha.

Ey Navoiy, sen agar kunduzga yetsang ne g'am, ul
Kim g'amidin qolmadi jon bizga bori bu kecha.

724

Har oyki g'ayrima zarra mehri fosh o'lsa,
Oning sari boqa olmon agar quyosh o'lsa.

Ko'zumda ashkdek ul tiftl parvarish topmish,
Nazar haqqini kerak bilsa necha yosh o'lsa.

Visol umidiga o'zni yaqin solur oshiq,
Firoqdin necha jonidadur yosh o'lsa.

Ne tong fig'oni bag'irdin xaroshliq chiqmoq,
Birovki bag'rida g'am changidin xarosh o'lsa.

Bahorim o'ldi chu gulchehra sho'xlar, ne ajab,
Yog'ar nima boshima jolavor tosh o'lsa.

Xush ulki tog' etagin tutsa xalqdin qochibon
Uzalsa ostida xoro anga farrosh o'lsa.

Demang Navoiy agar yoring o'lsa qatling etar,
Nekim murodidurur uyla qilsa, kosh o'lsa.

725

Baski qon bog'ladi alamlar yuzlanib har dog'ima,
Za'f ifroti yaqinlashurdi borur chog'ima.

Bazm aro yodim bila tufroqqa gohi may to'kung,
Kim erur ul ham yaqinkim to'kkasiz tufrog'ima.

Bu maraz hijrondin o'lmish berma sharbat, ey tabib,
Kim, zuloli Xizr yetsa zahr o'lur qursog'ima.

Jism za'fidin teri qolmish so'ngak uzra yana,

Hajr o‘qi parron o‘tar chun yetsa bu yarg‘og‘ima.

Belga men zunnor bog‘labmen vale xayli ajal,
Vahki, sudrarlar iliklar birkiteb belbog‘ima.

Ma‘rifat bog‘ida ul qushmenki hayrat aylagay,
Toiri quds aylasa bir dam nishiman bog‘ima.

Ey Navoiy, dard tog‘inda sog‘ing‘ay lolazor,
Boqqan el ham toza qonlig‘ ham qarolig‘ dog‘ima.

726

Guli ruxsoring aro bo‘lg‘ali pinhon g‘uncha,
Rashkdin bog‘da pinhon yutadur qon g‘uncha.

G‘unchai serob bo‘lur lek og‘izu la‘lingdin,
Oshkor ayladi sarchashmai hayvon g‘uncha.

Topmay og‘zingni ovutmoq tilasam gulshan aro,
Sanchilur ko‘ngluma ul nav‘iki paykon g‘uncha.

Ko‘z yoshimdin agar og‘zingda erur kulgu, ne tong,
Chun bo‘lur necha bulut yig‘lasa handon g‘uncha.

Gul yuzung vasli bila ko‘nglum ochilmas, garchi
Dard bog‘ida ani ayladi hijron g‘uncha.

Ochmadi juz gul dard onchaki bedili bulbul,
Qildi ko‘ksida ko‘ngul o‘rnida pinhon g‘uncha.

Do‘stlar, vasl o‘tin istarga Navoiy bormish,
Fosh qilmang bu hadisini aning yong‘uncha.

727

Sunbuli shomida yuz ayladi gulrez yana,
Bo‘ldi har uchqunidin shavqum o‘ti tez yana.

Gulning atrofida yuz g‘uncha degil zohir etar,
Orazing davrida ul zulfi dilovez yana.

Otashin la‘lu yuzi sham‘in ochar tong yo‘q agar,
Kulsa xoshoku xasi tavbai parxez yana.

Ne tarovatdurur ul yuzdaki xo‘ydin, qilmish
Gulni shabnamzada, shabnamni gulomez yana.

Mayni hijronda ukar xalqu lekin onsiz
Zor ko‘nglumga erur boda g‘amangez yana.

Anglag‘an ishq aro Farhod ishi Shirinlig‘ini,
O‘lsa ham aylamagay hashmati Parvez yana.

Ey Navoiy, kelur ul husn bahori bu taraf,
Barqi ohingni bukun qilma sabukxez yana.

728

Choklig‘ ko‘nglum nishoni g‘unchai xandonida,
Munda toza dog‘ yanglig‘ xoli oning yonida.

Yuqturur itlarga son ko‘yida, vah, ko‘rgil meni
Kim, ul oy ko‘yida men, vah, yo‘qmen itlar sonida.

Qon bo‘lub bag‘rim oqar ko‘zdin, tilasang topilur
Lola ichra sabzadek paykon sirishkim qonida.

Uyladur ra‘no g‘azolim lojuvardi toq aro
Kim, emas andoq g‘azoli zar sipehr ayvonida.

Asru nofarmondur ul gulkimlibosidur binafsh,
Garchi gulruxlar erur bori aning farmonida.

Hajrida barcha azob oyatlari shonimdadur,
Barcha rahmat oyatidek nozil oning shonida.

Davr ayog‘idin vafo ahlin unutm, soqiyo,
Kim vafo yo‘q juz unutmoglig‘ falak davronida.

Donish ahli kaffasida keltirur nodonni charx,
Fikri yo‘qkim rost kelmas bu xirad mezonida.

Gar Navoiy bulbule erdi xush ilhon ko‘rki, hajr
Navha rangi ko‘rguzur har dam oning ilhonida.

729

Dahr elidin naf‘ agar yo‘qtur, zarar ham bo‘lmasa,
Marham ar yo‘htur ko‘ngulga, nishtar ham bo‘lmasa.

Olam ahli bazmidin gar yo‘q jigargun sog‘are,
Koshki yuz ming qadah xuni jiggar ham bo‘lmasa.

Mahvashekim bo‘limg‘ay vaslidin ummidi hayot,
Xushturur gar jong‘a hajridin xatar ham bo‘lmasa.

Bedilekim, bexabar tushgai birov hijronidin,
Ne balodur gah-gahi andin xabar ham bo'lmasa.

Soqiyo, netgay meni ul nav' qilsang mastkim,
Aqlu xushumdin nishon, balkim asar ham bo'lmasa,

Kim tuzay mastona Shohi G'oziy avsofida savt,
Bu ko'ngul gar bo'lsa o'z holida, gar ham bo'lmasa.

Ey Navoiy, sen chekarsen oh, lekin yaxshidur
Ul parining zulfi bu yel birla darham bo'lmasa.

730

Ul jigar pargolasi ashkim jigargun qildilo,
Shod etay deb notavon ko'nglumni maxzun qildilo,

Va'da aylab jilvasin bog' ichra andoqkim pari,
Dasht uza ovora qilmoqliqqa Majnun qildilo.

Dedi vaslim birla ko'pdin-ko'p g'amingni kam qilay,
Ani kundin-kunga o'ksutmakdin afzun qildilo.

Qutqaray deb charx javridin meni sargashtani,
Anjumi paykon bila jismimni gardun qildilo.

Zulfig'a vahshiy ko'ngul saydin giriftor etgali,
Yo'q og'izdin bor ekancha haddi afsun qildilo.

Muflis erdim may qilib sing'an safolim jomi Jam.
Xotirim vayronasin xud ganji Qorun qildilo.

Kim Navoiydin xalos istar, erur g'ofil base,
Hirqayu sajjodasin ul mayg'a marhun qildilo.

731

Labing fikri bag'rimni qon qildilo,
Chu qon qildi ko'zdin ravon qildilo.

Yuzumni demaykim bori yer yuzin
Hamul qon ichinda nihon qildilo.

Dedi ko'nglung ettim nishon vasl uchun,
Firoqi o'qig'a nishon qildilo.

Ko'ngulkim buzuldi tilab ganji vasl,

Ani chug‘zi hajr oshiyon qildilo.

Ko‘ngul birla ko‘z sirrini, ey rafiq,
Yana ohu ashkim ayon qildilo.

Vafo ahlini charx bekom etib,
Jafo xaylini komron qildilo.

Navoiyg‘a gar tavba yaxshi edi,
Yana tarkini ul yomon qildilo.

732

Zihi tajalliyi husnung kelib jahon oroy,
Jamillar senga oyinayi jamol namoy.

Jamol birla jaloliyatingdin o‘ldi bu nav’,
Sahar uzori uza shomi zulfi anbarsoy.

Bu tiyra dahrni gar oshiq etmasang bo‘lmas,
Arusi mehri falak manzarida jilva namoy.

Basiti olam aro gar sen o‘lmasang bosit,
Ko‘ngulga qayda bo‘lur Zuhra laxni basti fizoy.

Chaman aroyishi zebig‘a bo‘ldi sun’ungdnn,
Zilol oyinadoru nasim nofakushoy.

Sening xayoling ila xonaqahda hoy ila ho‘y,
Sening visoling uchun dayr ichinda nolayu voy.

Navoiy o‘ldi guli hamdu shukrungga bulbul,
Oni bu bog‘ aro lutf aylab ayla nag‘masaroy.

733

Gar yana bir qatla o‘z vaslingga yetkursang meni,
Istasam hajring bihildurmen, gar o‘ltursang meni.

Ul eshikdin kirgum uy toshini itdek aylanib,
Bu eshikdin tosh ila yuz qatla gar sursang meni.

Qolg‘usi bir dog‘ ko‘yungda kulumdin yodgor,
Yozg‘urub hijron gunohi birla kuydursang meni.

Orzudur ostoning tufrog‘ig‘a o‘lmakim,
Toza jon topqum gar ul tufroqqa topshursang meni.

Garchi jurmum ko‘p, xusho, ul jurmkim tahqiq uchun,
So‘rg‘aln gah-gohi o‘z qoshingg‘a keltursang meni.

Tarki jon ettim boshim bo‘lg‘usiyu ul oston,
Sen bilursen lutf qilsang yo‘qsa yozg‘ursang meni.

Ka‘bai ko‘yida yuz qo‘ydum, bu yo‘ldin yonmag‘um,
Ey Navoiy, har nechakim yo‘ldin ozg‘ursang meni.

734

Topmadim ahli zamon ichra bir andoq hamdame,
Kim zamon osibidin bir-birga aytishsaq g‘ame.

Kimki davron sog‘aridin dam-badam xunob ichar,
G‘am yo‘q ar har dam g‘amin ayturg‘a topsa hamdame.

Charx uzukning halqasidur, lek har kavkab anga
Qatl uchun ostida qolg‘on zahri pinhon xotame.

Yo‘q farog‘at dahr arokim shomdin sochin yoyib,
Yog‘durub ashkin tutar holingg‘a har tun motame.

Gar budur olam, kishiga mumkin ermas anda kom,
Haq magarkim kom uchun boshtin yaratqay olame.

Yo‘q vafo jinsi bani odamda bo‘l navmidkim,
Sen vafo ko‘rmak uchun xalq o‘lg‘usi yo‘q odame.

Nukta nozik bo‘ldi asru, bo‘lg‘ay erdi koshki,
Shammai bu ramzdin zohir qilurg‘a mahrame.

Dardu zaxm o‘lmish ichu toshim, qadah quy og‘zima,
Soqiyo, ko‘ksunga loyidin dog‘i yoq marhame.

Davr aro suhbat bu yanglig‘dur, Navoiy, tong emas,
Nolayu faryodi birla gar tuzar zeru bame.

735

Bog‘din keldi nasimu gul isin kelturmadi,
Ne tikanlarkim bu g‘am ko‘nglum aro sanchilmadi.

La‘li yodidinki yutqum dam-badam hasrat suyin,
Olloh-olloh, qaysi qonlarkim bu g‘am yutturmadi.

Shomi hajrim tiyradur, andoqki kunduz ham bo‘lub,
Har nechakim ehtiyot ettim quyosh bilgurmadi.

Hajri zulmidin dedim aylay ajalg'a dardi dil,
Oqibat jonimg'a rahm aylab anga yetkurmadi.

Vasl aro ko'p istadi jonimki andin ting'amen,
Hajr to jonimni tandin olmadi tindurmadi.

Qaysi gul bedodi bir bulbul parin sovurdikim,
Charx zulmi ham aning yofrog'larin sovurmadi.

Ey Navoiy, bevafo dur xo'blar, bo'ldi xalos
Ulki, ba'zig'a ko'ngul, ba'zig'a ko'z oldurmadi.

736

Ne may xushtur menga, ne gul keraklikdur, ne gulzori,
Kerak maydin gul ochqan yorning gulzori ruxsori.

Ne jonimg'a kerak hayvon suyi balkim xiromi ham,
Kerak chun ul hayotim gulshanining sarvi raftori.

Junun tumorima zangoru shingarf aylama zoyi',
Ki daf' aylar ani ul la'lu xati shingarfu zangori.

Mening xud ro'zgorim tiyra bo'ldi shomi hijrondin,
Qiling subhi zisoli shukrin, ey ishq ahli, siz bori.

Ne sud etgan ayog'imdin tikan chekmaklik, ey mushfiq,
Ki toshlar birla ko'ksunga qoqilmish hajri mismori.

Nihoni yuz yaram bor hajr tig'idinki sharh etsam,
Qilur ozurda bir olam elin har birning ozori.

Base sargashtamen gardundin, ey soqiy, qadah bergil,
Shafaqgun may to'la aylab menga gardun namudori.

Ki davron javridin ilgimga olib sipqoray andoq,
Kim anjum qatrasini ham qolmag'ay ko'z tushsa har sori.

Aningdek mastlig' uyqusidin ochqay Navoiy ko'z,
Sabohi hashr ul ham yovar o'lsa baxti bedori.

737

Ne bir subh ul quyosh bazmi aro ichtim to'la jome,
Ne yottim mast ruxsorim ayog'ig'a qo'yub shome.

Ne bir qush hargiz ul gulshan sari yetkurdi payg'omim,

Ne bir yel hargiz ul guldin menga yetkurdi payg'ome.

O'qungdin ming to'shukluk ko'nglak ichra talpinur jismim,
Ham ul qush mislikim oni muqayyad aylagay dome.

Nechukkim tutmading, ey umr, vayronim aro orom,
G'amingdin tutmadi jon ham buzug' jismimda orome.

Hamul kundin sarig' chehramda gulgun ashk dur, ey shayx,
Qi bir zarbaft gulfome kiyib chiqti gulandome.

Yugurdung Ka'bai maqsad tilab ko'p lek yetmaysen,
Chiqarsang o'zhlukning dayridin o'zni erur kome.

Navoiy, tongla huru sofiy kavsardin ortuqdur,
Bukun ul mug'bacha ishqida bo'lsang dardi oshome.

738

Ne ajab giryon ko'zum gar bo'lmas uyqu manzili,
Kim yetishmas bahrning bir-birga ikki sohili.

Eyki ko'rdung jonima furqat kuni yuz ming balo,
Bilki ermastur bular hajrim kunining doxili.

Demang ul orazda burqa'durki yoxud yo'qturur,
Yo emastur g'oyati ravshanlig'idin hoyili.

Dafn etar chog'da ichimdin chekmangiz paykonlarin
Kim, bu javharlardurur naqdi hayotim hosili.

Har taraf chun tig' chekti rashkdin bo'ldum halok,
Elga jon berdi va lekin bo'ldi jonim qotili.

Ishq mayli chunki hijron sori ermish, ey xush, ul
Kim burundin bo'lmadi ko'ngli birovning moyili.

Gar junun ahli aro aytur Navoiy darsi ishq,
Ne ajabkim uldurur devonalarning oqili.

739

Necha ko'yidin chiqarg'a yo'l sari boqib turay,
Chiqsa el yaqin taloshib, men yiroqtin telmuray.

Necha ul sho'xi balo yuz ishva aylab har taraf,
Men yiroqtin boshima tufrog'larini sovuray.

Necha el raxshi sovurg'an gard ila ko'z yorutub,
Men yiroqtin boshim sufrog'larini sovuray.

Necha ul yuz o'tidin el ravshan aylab sham'i vasl,
Jon qushin ul o'tqa men parvona yanglig' kuyduray.

Necha bazmi aysh aro har kim bo'lub hamdam anga,
Men yutub qon kulbai hijronda har dam oh uray.

Vasl jomidin xumori hajr chun daf' o'lmadi,
O'zni o'lmastin burun mayxona sori yetkuray.

Ey Navoiy, gar menga topshursa sho'xi mayfurush,
La'li may yutqach mayi la'lin evaz jon topshuray.

740

Boshing'a kosh gohi yetsa raxshin sekretib mohi,
Su bersam ko'zlarimga xo'yfishon ruxsoridin gohe.

Malohat avji birla husni bo'stonida yo'q ravnaq,
Qani bu bog' aro sarvi, qani ul avj uza mohe.

Dema oxirki yo'qtur ishq savdosida bir bedil,
Ani ko'rgilki bormu husn bozorida dilxohe.

Ne tong afsurda dil bo'lsamki to husn o'ti o'chmishdur,
Ko'nguldin dog'i hargiz chiqmamish bir sho'laliq ohe.

Ne bo'lg'aykim bahori husn aro ochilsa bir gulkim,
Tushub bir barqi ishq o'rtansam andoqkim, parigohe.

Kirib ishqu muhabbat dashtig'a, eykim yana yonding,
Muhiqdursen nedinkim topmading bu yo'lda hamrohe.

Navoiy, bor esang ogah salomat mulki ham xushtur,
Valekin rahbaring bo'lsa yo'li qatida ogohe.

741

Nogah o'ldum bir ko'zi sohir giriftori, netay,
Kim agar sehr aylasam boqmas mening sori, netay.

Men chu o'ldum kirpikining zahrlig' paykonidin,
Gar o'lukni tirgizur la'li shakar bori, netay.

Tiyra zulfi subh ayshimni chu qildi shomi g'am,
O'zgalarga sham'i majlis bo'lsa ruxsori, netay.

Mumkin ermas chun nazar ollida koʻrmak suvratin,
Safhai xotirda naqsh etmay namudori, netay.

Eyki dersen zulfi chun toʻlgʻondi urma tobu pech,
Har sari moʻyungʻa bogʻligʻ boʻlsa bir tori, netay.

May bila gʻam rangiga bersam jilo ayb etmangiz,
Buyla boʻlsa iqtizoyi charxi zangori netay.

Dayrdin qoch der, Navoiy, jilva qilgʻach mugʻbacha,
Boʻynuma gar mahkam oʻlgʻan boʻlsa zunnori, netay.

742

Chehra koʻrsatgilki jon bermak tariqin koʻrsatay,
Ishq atvorini daʻvo qilgʻan elga oʻrgatay.

Koʻrsatib yuzkim deding qilma koʻngulni muztarib,
Garchi xoʻb istarsen ancha turkim, oni toʻqtatay.

Baxtim uygʻonmas bu nafxi surdek faryod ila,
Menki marg uyquasi bosqanlarni dermen uygʻotay.

Mehr ila vasling kuni bir subhdek kuldur meni,
Necha hajring tunlari koʻzni falakdek yigʻlatay.

Rishtai ashkim kerishdur egma qaddim yosigʻa,
Oh oʻqin gʻam shomi baxtim kavkabi chiqqach otay.

Koʻngluma holing xayoli kirsa mardumliq qilib,
Koʻz uyida oni mardumlar ichinda asratay.

Kelki gʻamzang ignasiga toqibon jon rishtasin,
Koʻnglakim choki bikin koʻksun shikofin tevratan.

Bir qadah may birla tirguzgil meni, ey mugʻbacha,
Dayr eshiginda necha maxmur oʻluk yangligʻ yotay.

Ey Navoiy, sharbati laʻli erur jonbaxsh, lek
Zaʻfdin oʻlsam ne hadkim degamen andin totay.

743

Ul pari savdosi men sargashtadin ayrilmadi,
To meni devonayu rasvoyi olam qilmadi.

Yoʻq koʻngulda har sari moʻyumda bir afgʻon erur,

Kim jafosi neshi yolg'uz ko'ngluma sonchilmadi.

Dedim o'ltur emdikim ishqim nihondur, ohkim,
Qilmadi qatlim bu ish olamg'a to yoyilmadi.

Xasta ushshoqig'a rahm etti menga yo'q, ko'yiga
Za'fdin ul xayl aro bor erkanimni bilmadi.

Tig'i to yetti ko'ngulni chok qildi turfakim,
Yetmayin ul nav' su bu g'unchag'a ochilmadi.

Qoldi aytilmay nihoni ishq sirri nechakim,
Qolmadi bir so'zki bu ma'ni aro aytilmadi.

Necha qon yutqay Navoiy, boda tut, ey mug'bacha,
Kim xumori hajri ul mayni ichib yozilmadi.

744

Yor tandin jonim ayrulg'uncha zulmin qilmog'i,
Ermas ancha sa'bkim mendin o'zi ayrilmog'i.

Gar tutulmoq istamas ko'nglum qushin bas negadur,
Donoi xol uzra zulfi domining ochilmog'i.

Bog'layin dermen ko'ngul toatqa qo'ymas naylaynn,
Har nafas ko'nglumga ul but g'amzasi sanchilmog'i.

Kirpiking yonmish ko'ngullar ilg'ali qullobdek,
Buyladur ul sho'xning ko'nglumni ko'zga ilmog'i.

Vaslidin, vah, ne so'z aytaykim emas mumkin valek,
Xoli izg'ishi ham ermas har zamon otilmog'i.

Har kishikim dayr ichinda g'oyib etti naqdini,
Ey musulmonlar, aning mumkin emas topilmog'i.

Chok etib ko'ksin Navoiyning ko'rub ko'nglida o't,
Dedi bevajh ermas ermish muncha afg'on qilmog'i.

745

Halqai zulfung ko'ngul chekmasmu erdi, ey pari,
Kim gajakdin sanchting qulloblar ham har sari.

Tobu pech ermas gajakdakim, ajab yo'q pechu tob,
Chun yuzining o'tig'a tushmish parining bir pari.

O'tda bir noxush berur is, vah, muattar aylamish,
O'tqa tushgan parg'a monand ikki zulfung anbari.

Go'yiyo ermas gajaklarda bu yanglig' tobkim,
Chehrang o'ti tobidin qaytardilar yuz har sari.

Chashmai xurshid ul yuz yonida qullobi zulf,
Soldilar go'yo gajak ul chashmaning o'rdaklari.

O'g'ridur ul zulf voqif bo'lki, behad biymi bor
Halqai qullobig'a tushsa qulog'ing gavhari.

Gar Navoiy telba bo'lsa yo'q ajab bu nav'kim,
Zulfining zanjirini qildi parishon ul pari.

746

Istadim yoriki ko'nglum dam-badam shod aylagay,
Bilmadim jonimg'a bedod uzra bedod aylagay.

La'li anfosidin ochilg'ay hayotim g'unchasi,
Yo'qki umrum hirmanin bir damda barbod aylagay.

Vasl ila yiqqay ko'nguldin dardu g'am bunyodini,
Yo'qki har dam o'zga hijron tarxi bunyod aylagay.

Sham'i ruxsori yurutqay tiyra ko'nglum kulbasin,
Yo'qki zulfi dudi oni mehnat obod aylagay.

Rishtai jonimdin ochqay no'gi mujgoni girih,
Har birin qatlimg'a yo'qkim neshi po'lod aylagay.

Hech gulga bo'lmasun moyil birovkim, sarvdek
Desakim o'zni xazon davridin ozod aylagay.

Ko'p Navoiy nolasin man' aylamang kim, toki ul
Yorini yod aylagay, albatta faryod aylagay.

747

Vahki, dinim kishvarin toroj qildi kofire,
Kufr eliga homiyu din ahlig'a yag'mogare.

Chobuki ra'no qadi, no'shin labi xoro vale,
Mahvashe, shirin uzore, gulruxe siyminbare.

Jon berurda la'lidin Iso sifat jononae,
Ko'ngul olurda yuzidin Yusuf oyin dilbare.

Zulfi ko‘zlarni qaro qilmoqqa shomi furqati,
Shomi Furqat daf’ig‘a ruxsori mehri anvari.

Ham guliston sayri ichra sarv qomatlig‘ gule,
Ham shabiston bazmi ixyosida sham’i xovare.

Ollah-olloh, buyla ofatning giriftori bo‘lub,
Naylagay bir men kibi zori zaifi abtare.

Ne qaroru, ne sabru, ne tobu tavon, ne toqate,
Ne ko‘ngul, ne jonu, ne ruhu ravon, ne paykari.

Soqiyo, dildorim ul yanglig‘, meni miskin bu nav’,
Rahm etib tutqil menga aylab labolab sog‘ari.

To bo‘lub behud Navoiydek qilay devonaliq,
Kim tarahhum qilmasa qilg‘ay tamosho ul pari.

748

Yuzi davrinda qironmu zohir etmish ul pari,
Yo quyosh birla qiron aylabturur yuz mushtari.

Yo‘qsa anjum halqa urdilar tamosho qilg‘ali,
Jilvai husn aylaganda oftobi xovari.

Bu bahona birla raftorig‘a yetgaymenmu deb,
Rishtai jonim aro tortildi ashkim gavhari.

Gul uza shabnam emas ul yuzda dur monandikim,
Infiolidin botibdur terga gul bargi tari.

Jolalarning lolazor ichra yo‘q oncha zebikim,
Lolagun ruxsoring atrofinda durlar zevari.

Dur bila faxr etmakim, ul besh emas bir qatra su,
Pand durrig‘a quloq sol, ey sanamlar sarvari.

Yuzi vafida Navoiy dog‘i aylabtur qiron,
Nazm silkiga chekilmish durri ma’ni har sari.

749

Ey sabo, ko‘zdin uchur Mozandaronning vardini,
Kim qilibmen surma Marvi Shohjahonning gardini.

Ulki ahbobin qilur parvarda ayshu noz ila,

G'am emas yod aylasa gohi bu g'amparvardini.

Chekma zahmat, ey tabib, ermas chu mumkin aylamak,
Sharbati vasl o'Imag'uncha daf'i furqat dardini.

Anglag'ay do'zaxda bor issig'-sovug' birla azob,
Hajr aro kim ko'rsa o'tlug' ko'nglum ohi sardini.

Anjumi ashkin to'kar tong otqucha mendek sipehr,
Yo'qlamish ul ham magar bir mehri olam gardini.

Ey ko'ngul, vasl istasang behud bo'lub ko'p g'am yema,
Kom topilmas kimsa qilmay tark xobu xo'rdini.

Yor agar hijron aro soldi Navoiyni yiroq,
Bok emastur vasl ila gar qilsa boz ovardini.

750

Bo'lsa ko'yung tufrog'i za'f ichra jismim bistari,
So'zi jismimdin aning rangi bo'lur xokistari.

Uyladur za'fimki odam qilmag'ay erdi gumon,
Gar yo'luqsa erdi Majnung'a vujudum paykari.

Dema ashkim jolasin g'am shomi durri shab charog',
Kim erur ayni malolatdin nuhusat axtari.

Dasht aro el anglamas devonadurmen, yo'qsa dev,
Uylakim bilmon senikim odamisen yo pari.

Orazing uzra erur xo'y kasrati daryoyi lutf,
Nildin xoling latofat bahrining nilufari.

Gulshani davrong'a moyil bo'lma ziyrak qush esang
Kim, tikan tori qilur har toza gulbargi tari.

Sabzai xatting xayoli birla savdo dashtidin
Gar Navoiy chiqsa tong yo'q, Xizr erdi rahbari.

751

Ul quyosh oq uydayu men muztaribmen har sari,
Uylakim fonusdin parvona qolg'ay tashqari.

Sadqasi bo'lmoq erur maqsud men sargashtag'a,
Oq uyi davrig'a bukim aylanurmen har sari.

Ichkari ul gul, tuvurlug'ni ko'tarmaslar netay,
Ey sabo farroshi, bir lutf aylabon ul yon dari.

Parda ketgach men zaifi zorg'a oson erur,
Yo'llaridin chig'ning solmoq o'zumni ichkari.

Oq uy ichra har nedur zohirdur ul yuz tobidin,
Sham' bo'lsa uyda tashqardin bo'lur zohir bari.

Gar falak xirgohi bo'lsa peshi xonang ne osig',
Umr xayli chunki kundin-kunga kelmas ilgari.

Ey Navoiy, ul mahi xirgahnishin hifzi uchun
Ko'zanak ermaski, har sori tikilmish ko'zlari.

752

Ne deb aylay jonni zulfi mushki bo'yung sadqasi,
Bo'lsa ming jon ozdurur har tori mo'yung sadqasi.

Naqsh etib ko'nglumga jannat evrulurmen ko'yunga,
Aylaram bu nav' ila jannatni ko'yung sadqasi.

Yelga hamroh otashin gul mayl etar bazmingg'akim,
Bo'lg'ay ushbu vajah birla rangu bo'yung sadqasi.

Pardai jonim libosing bo'lmoq istar, bo'lmag'ay,
G'unchadek gulgun hariri to'-bato'yung sadqasi.

Ovlading ko'nglum so'rub istab bu ne lutf erdi, vah,
Kim bu sargardon kibi yuz jo'stu jo'yung sadqasi.

Qahr ila jonimni olsa mug'bacha, ey piri dayr,
Bok emas yuz jon bu tifli tund xo'yung sadqasi.

Qaddu raftoring Navoiy ko'rgali bo'lmoq tilar,
Ko'ngli raftoring fidosi, joni bo'yung sadqasi.

753

Xasta jonim rishtasi ko'rganda hajr ozorini,
Gar uzuldi, qil anga payvand zulfung torini.

Dema og'zin g'uncha, qaddin sarvkim, el ko'rmamish
Sarvning raftorini, yo g'unchaning guftorini.

Gulda xolu mehrda xat yo'q, ne yanglig' o'xshatay
Mehru gulga xol ila xatlig' ikki ruxsorini.

Yog'madi hargiz chu shabnam injusi gul bargidin,
Anga tashbeh etsa bo'lmas la'li shakkarborini.

Ne qilurdin qasdi sunbulni etar jon qasdi dom,
Aylamon monand alarg'a zulfining zunnorini.

Charxi qasrinda quyosh uzra ko'ngul mayl aylamas,
Kim g'animat tutmish oning soyayi devorini.

Sayrdin paykonlari to ko'ngluma topmish sabot,
Ko'zga ilmasmen falakning sobitu sayyorini.

Davri sirri pardasin gar ochmamishsen, soqiyo,
Boda tutkim dey senga bu pardaning asrorini.

Ey Navoiy, daxl qilma gar tilar ersang navo,
Har necha xorij navo ko'rsang sipehr advorini.

754

Qon aylading ko'ngulni nihoni,
Ko'rgul ikki ko'zumda nishoni.

Tushti fig'ong'a ko'nglum ul oydin,
Tong yo'q yetishsa ko'kka fig'oni.

Hajring tuniga, tushgali ko'nglum
Bo'lmish ko'ziga tiyra jahoni.

Hayrat guli ham ul dam ochilg'ay,
Bag'rimning tomsa ko'yida qoni.

Har kimsaga ne tuhmat etaykim,
Itgan ko'ngulni oldi faloni.

Aylarda ishqing sharhini tahrir
Sig'mas qalam tiliga bayoni.

Xusrav, Navoiyo, seni ko'rsa,
Shahni degay maliki shahi soniy.

755

Vahki, hajring o'ti jismi notavonim o'rtadi,
Notavon jismimga tushgan sho'la jonim o'rtadi.

Qo'zg'abon ko'nglum aloxonu alomon ayladi,

Ne aloxonu alomon, xonumonim o'rtadi.

Barqi ishqing chunki tushti jismu jonim bo'ldi kul,
Turfa o't erdiki paydoyu nihonim o'rtadi.

Dema ishqim nayladikim, ro'zgorimdur qaro,
O'rtadi, ey qotili nomehribonim, o'rtadi.

La'li mahlul aylagandek o't yoqib xoshok ila
Hajri jonnm kuydurub, jismimda qonim o'rtadi.

Bo'lmasa nomu nishonim ayb qilmangkim, firoq
Ro'zgor avroqidin nomu nishonim o'rtadi.

Shomi hajrimda shafaq ko'rsang, Navoiy, bil yaqin
Kim falakni sho'lai ohu fig'onim o'rtadi.

756

Borg'il, ey hamdam, har yoni,
Ko'nglum itmish, topqil oni.

Holin so'rg'il, ul ham so'rsa,
Dekim, sensiz yo'qtur joni.

Istid'o aylab yondurg'il,
Kelmas bo'lsa, de pinhoni.

Kim ul dilbar qilmish va'da
Bu tun bo'lmoqqa mehmoni.

Chin deb kelsa ani emdi,
Aylay ko'ksumda zindoni.

Soqiy, bizni g'amdin qutqar,
Kelturgil rohi rayhoni.

Ul oysiz un cheksa Navoiy,
O'tgay gardundin afg'oni.

757

Meni o'lturgay edi mug'bachalarning alami,
Dayr piringing agar bo'lmasa erdi karami.

O'zining boru yo'qidin ne shikoyat qilayin,
Tengdurur chun mening ollimda vujudu adami.

Charx naqqoshi surohini munaqqash qilsa,
Shisha og‘zi qilidin keldi munosib qalami.

Shayxning, uyla ki oshiqqa momug‘ ostida dog‘,
Tevuruk ruq‘alar ostida tikilmish dirami.

Ulki boshimni xirom ichra qilibdur pomol,
Har qayon borsa, mening boshimu oning qadami.

Osmon bo‘lmadi chun ishq yukiga homil,
Tah-batah bir-biri qaddida nedin bo‘ldi xami.

Har dam, ey ahli zamon, mayli sitam qilmangkim,
Har nechakim desa bas bizga zamonning sitami.

Basdur o‘tlug‘ kafanim zoru qurug‘ jismim uza,
Xashr aro qay sori ishq ahli yuz ursa alami.

Gar Navoiy nafas urmas tuganib zaxmida qon,
Go‘yiyo o‘ldiki, chiqmas yana ul xasta dami.

758

Ko‘ngulki etgali andin topilmadi xabare,
Topilsa ham anga mendin topilmag‘ay asare.

Qadingki naxli balodur, sitam yog‘ar andin,
Ne bo‘lg‘usi samari bo‘lsa ul sifat shajare.

Ne shomi furqat ekin, vahki, umr o‘tub anda
Tulu‘ qilmadi xurshid vaslidin sahare.

Guzarda ko‘rmak uchun za‘fdin yiqilmishmen,
Gadoyi xastadek ul ko‘y aro tutub guzare.

Itingki bor anga ushshoq bag‘ridin to‘‘ma,
Qilay deganga ani mehmon kerak jigare.

Oqar, qadahqa, tomar yerga bodang, ey soqiy,
Humor ahlig‘a yetmasmu hech oqar – tomari.

Firoq o‘tida, eyki Navoiyni kuydurasen,
Chu ishqing ayladi xascha anga ne bas sharare.

759

Siyosat etti soching mushk chun xato qildi,
Ki barcha jismi qarorib teriga tortildi.

Qadingg‘a qullug‘i ahdini nayshakar buzmish,
Ki bo‘yla bir-biridin band-bandi ayrildi.

Boshinda toji zar o‘ldi oyog‘i ostida nat‘,
Chu sham‘i xizimating aylarda poyasin bildi.

Magarki ko‘z yumub ochquncha noz o‘qin otting,
Ki, bir ajab tikoni bag‘rim ichra sanchildi.

Ko‘zi xadangi balo yogdururni fahm ettim
Ki, raxshi na‘lidin o‘tlar ko‘zumga choqildi.

Qadah keturgilu dam urma dahr sirridin,
Ki mubham o‘ldi bu so‘z har necha kim aytildi.

Jigar kabobg‘a mayl etmagan esa ul mast,
Navoiyo, nega bag‘ringni har taraf tildi.

760

Necha davron ahlining bedodidin shiddat chekay,
Soqiyo, may tutki ber ham sog‘ari ishrat, chekay.

Bir nishot afzo mayi gulrang ham quy bo‘g‘zuma,
Davri jomidin necha xunobai mehnat chekay?!

Necha el birla jigargun boda no‘sh aylab habib,
Bag‘rima tish berkitib, men nishtari xasrat chekay.

Eyki, koming o‘zgalardin vaslu mendin hajrdur,
Sen visol ayyomini xush tutki men furqat chekay.

Garchi eldin jon olib yetkur mading navbat menga,
Qo‘yki jonni ollinga men dog‘i bir navbat chekay.

Ham habibim xoki rohimen gar andoqkim Masih,
Nayyiri a‘zam boshig‘a soyayi rif‘at chekay.

Bir anga chun o‘xshamas, ne sud, agar jon lavhida,
Har zamon qilki taxayyul birla yuz suvrat chekay.

Tufrog‘ o‘lmoq avlo avvaldin chu gardun oqibat
Teng qilur tufrog‘ ila chun charx uza robit chekay.

Otashin ruxsorai kuydurdi bulbuldek meni,
Ey Navoiy, kelki, men ham nolayi xirqat chekay.

761

Muxandise topayu egnima qanot yosatay,
Uchub havosida qushlar aro o‘zumni qotay.

Muyassar o‘lmasa bu, to‘rt ayog‘lanib kechalar
Tanimni itdek etib itlari sari uzatay.

Yo‘q ersa o‘tganida ko‘rgamen debon yuzini,
Gadoyi xasta kibi ko‘yi tufrog‘inda yotay.

Muhol erur bu tamanno visoli kim, men kim,
Necha el ichra bu savdo bila o‘zumni sotay.

Tanimg‘a ishqida berdim shikast, ya‘ni ul o‘t
Yorurg‘a ushbu qurug‘ hemadin dedim ushatay.

Chu faqr ko‘yida vasling‘a hech o‘lturmas,
Qachong‘a xirqam uza zarqi ruq‘asin yamatay.

Navoiy uyla ulus xonig‘a erur oshiq,
Ki turk qullari Jo‘jidur oningu Chig‘atoy.

762

It kibi necha samanding so‘ngicha po‘ya uray,
Nogah o‘tsang boqibon sen yana o‘tguncha turay.

Chunki yetting ko‘rub ul chehrani behol bo‘lub,
O‘zga kelgach yana ul raxshi so‘ngincha yuguray.

To‘rt oyog‘lanib iting xayli aro meni majnun,
Gar kesak otsang o‘pay, gar so‘ngak otsang ko‘muray.

Uyqunga mon‘i agar bo‘lmasa ul ko‘y ichra,
Yugurub itlar ila kecha tong otquncha huray.

Subhdam kim uyur itlar, menga chun yo‘q uyqu,
Posini mehr ila olam yorug‘uncha yeturay.

Ishq ko‘yida agar sheri jayondur, itdur,
Tong yo‘q ar faxru mubohot ila bu nukta suray.

Netti itlikka Navoiy kibi qobil ersam,
Elga ko‘z yo‘qmudurur agarchi ani men yoshuray.

763

Necha men mehnat chekib, ul oy tana'um aylagay,
Oshkoro yig'lasam, pinhon tabassum aylagay.

Javridin ul nav' xushmenkim, o'lum xoli bo'lub,
Vah, etarmenkim ko'rub nogah tarahhum aylagay.

Nukta surgach la'li o'lganlar topar umri abad,
Umrida Iso qachon mundoq takallum aylagay.

Tig'i zulmi tegmagay deb aylasa el ko'ngli vahm,
Tegmasun g'ayrig'a deb ko'nglum tavahhum aylagay.

Dema zulmum ko'p yetib ko'nglung tazallum aylamish,
Kim agar oz yetsa shoyadkim tazallum aylagay.

Ey ko'ngul, bir lahza hijron shiddatig'a arzimas,
Gar visol ichra kishi yuz yil tana'um aylagay.

Yor bazmig'a chu yo'l topmas Navoiy, ne osig',
Dil xarosh afg'onu gar dilcash tarannum aylagay.

764

Bu shaxsuvorki go'y o'ynameqda ichmish may,
Saman dursa bu yon boshim ollida o'ynay.

Magarki raxshi ayog'indadur sabo mudg'am,
Ki chopsa olam-olam masofat aylar tay.

Damodam ursam ilik rashkdin boshimg'a, ne tong,
Tegar chu go'yg'a chavgoni boshi paydarpay.

Chek emdi lutf ila sarsarvashing inoninkim,
Qilibdur oyinagun yer yuzini sarsarday.

Bu fasl aro xush erur oq uy ichra boda o'ti,
Bu o't yorurg'a mug'anniy og'zig'a olmoq nay.

Nimaki aylasa bo'lg'ay anga shay itloqi,
Ko'zungga olma nedinkim jahon erur loshay.

Navoiy, aylasa laylivashing azimati dasht,
Munosib o'ldi nujum o'rdasi ulusig'a hay.

765

Xunfishon ko'zni yubon oq etti ashkim kasrati,

Garchi ketmas lolaning sudin savodu xumrati.

Shusha oltunlar erur durri visolingg'a baho,
Kohi a'zam uzra eskirgan aliflar hay'ati.

Tushta vaslin ko'rgali, vahkim, ajal uyqusig'a
Bordimu ko'nglum aro qoldi ul uyqu hasrati.

Garchi ollindin o'tarsen har zamon maydonda, voy,
Kim erur moni' yuzung ko'rmakka raxshing sur'ati.

Tig'i zulmungdin emastur zaxmlar ko'nglumdakim,
Choklar qildi bu uyni hajr o'tining shiddati.

Bo'yla, hokim johilu mahkum erur olam anga,
To hakimi sun'ining ne erdi erkin hikmati.

Ey Navoiy, ko'zga ko'nglumdin aduvroqmenki, bor
Menga ko'nglum mehnati, ko'nglumga ko'zning ofati.

766

Nasli odam bo'lmamish hargiz muhabbat mazhari,
Ul nimakim bilmagay odam, qachon bilsun pari.

Xo'blar husnin qazo mashshotasi ko'p qildi zeb,
Anda yuz miig xayfkim yo'qtur vafoning zevari.

Men kibi aylab vafo ko'rgan jafo topilmag'ay,
Axtarilsa sarbasar ahli muhabbat daftari.

Ey ko'ngul, jinsi bashardin sen vafo ko'z tutmakim,
Yo'qturur bu xayl zotida muhabbat javhari.

Eyki dersen mehri sham'i birla kulbangni yorut,
Ham magar oni yorutqay sham'i mehri xovari.

G'ussadinkim jon olib parvo ham etmas mug'bacha,
Behud o'lmoq istab o'ldum dayri piri chokari.

Ey Navoiy, gar desang ko'rmay jafo, bo'lmoq kerak
Xo'blardin, balki mutlaq nasli odamdin bari.

767

Ko'z bila ko'nglumga bo'lmish go'yiyo vasling chog'i,
Kim ko'zumning uchmog'i tez o'ldi ko'nglum solmog'i.

Dema ko'nglung mulki qay chog'din bu nav' o'lmish xarob,
To bu kishvar ahlig'a tushti qiroqing bulg'og'i.

Ey ko'ngul qilma ayog'i tufrog'i haqqi qasam,
Kim ko'zumning haqqidur aning ayog'i tufrog'i.

G'am tuni ko'nglum xaroshig'a gar istarsen dalil,
Iynak-iynak charx tahrikida anjum tirnog'i.

Qatli hangomi shahidingkim ko'tardi barmog'in,
Go'yo aning oti mundindur shahodat barmog'i.

Dahr gulzorig'a, ey ko'nglum qushi, mayl etmakim,
Anda bulbul qonidin rangin erur gul yafrog'i.

Hajr aro qo'ydi diramdek dog'lar ko'ksin yorib,
Vasli mumkindur Navoiyning chu ko'ptur yormog'i.

768

Ishq orzusini qilur ul navjuvon sari,
O'tqa solur o'zin yana bu notavon qari.

Arz etsalarki yor kerak yo ikki jahon,
Yor aytqumdurur beri, ikki jahon nari.

Ul oy eshitmasa ne degaymen, vale o'tar
Aflok toqining hamidin bu fig'on nari.

Usruk yo'l oziqib dorimoq har taraf ne sud,
Bir oy ramida sayd ne bo'lg'ay bu yon dari.

Bu xokisorin ne sipehr etti qadardin,
Anjum kibi etikning ayog'i nishonlari.

Dersenki, yor aksi senga tushgay, ey ko'ngul,
Avval g'ubori g'ayrdin oyina son ori.

Ul sho'x yuzu ashkingga boqmas Navoiyo,
Har necha za'faron yuzunga arg'uvon tari.

769

Intizorida ul oyning ko'zki soldim har sori,
Ko'z yumub ochquncha o'tti ko'z yoshim andin nari.

Yolinib ul ko'y iti birla borurmen ko'yiga,
Vahki, ul ko'y ichra bormen men keyin, it ilgari.

Dardu g'am turmish yasovuldek ko'ngul choki aro,
Qo'ymamoqqa kelsa hushu sabri xayli ichkari.

Ko'rmasang kim o'tni su tez aylagay, bir-bir turur
Ko'nglum ichra qatra-qatra su kibi paykonlari.

Lab aro og'zing chuchuk til birla go'yo anglasam,
Shahdliq nishi bila gul bargini teshmish ari.

Zohido, har lahza o'lmak xonaqah fikridakim,
To tirikmen chiqmag'um dayri fanodin men bari.

Ey Navoiy, dema har damkim qadahni quy to'la,
Mayni oxir quysa xud bo'lmas qadahdin tashqari.

770

Bo'lmasam oshiq fig'onim zor bo'lg'aymu edi,
Kuymasam pinhon ichim afgor bo'lg'aymu edi?

Zulfunga vobastau ko'zungga vola bo'lmasam,
Jon parishonu ko'ngul bemor bo'lg'aymu edi?

Bo'lmasa kofir ko'zung oshiftasi shaydo ko'ngul,
Rishtai zulfung anga zunnor bo'lg'aymu edi?

Istabon vasling gulistonin havoyi bo'lmasam,
Abri naysondek ko'zum durbor bo'lg'aymu edi?

Bo'lsa erdi, ey pari, ishqing aro ko'nglumda xush,
Guftu go'yum muncha majnunvor bo'lg'aymu edi?

Bilsa erdi ishqida sirrimni, har bir lafzida
Yordin yuz e'tiroz izhor bo'lg'aymu edi?

G'uncha kulgusiga, ey bulbul, ko'ngul gar bermasang,
Bag'ringa har gul sayi yuz xor bo'lg'aymu edi?

Ey Navoiy, qilsang erdi ofiyat kunjin vatan
Muncha munglug' joningga ozor bo'lg'aymu edi?

771

Jong'a chun dermen, ne erdi o'lmagim kayfiyati,
Derki, bois bo'ldi jism ichra marazning shiddati.

Jismdin so'rsamki, bu za'fingg'a ne bo'ldi sabab,

Der, anga bo'ldi sabab o'tluq bag'irning xirqati.

Chun bag'irdin so'rsam aytur, andoq o't tushti menga
Kim, ko'ngulga sho'la soldi ishq barqi ofati.

Ko'ngluma qilsam g'azab ayturki, ko'zdindur gunoh,
Ko'rmayin ul tushmadi bizga bu ishning tuhmati.

Ko'zga chun dermenki, ey tardomani yuzi qaro,
Sendin o'lmish telba ko'nglumning balou vahshati.

Yig'lab aytur ko'zki, yo'q erdi menga ham ixtiyor
Kim, ko'rundi nogahon ul sho'xi mahvash tal'ati.

Ey Navoiy, barcha o'z uzrin dedi, o'lguncha kuy
Kim, senga ishq o'ti-o'q ermish azalning qismati.

772

So'z vafodin demakim, ul ermas ahli husn ishi,
Javr kam qilkim vafo sendin tama' tutmas kishi.

Ishq aro taskin tavaqqu' tutma ko'nglum so'zig'a
Kim harorat daf'ini qilmoq emastur o't ishi.

Chekti saf kirpiklaring ko'nglum sipohi o'llig'a,
Sindurur yuz qalbni lekin alarning sanchishi.

Sovug' oh o'tluq ko'nguldinkim chekarmen turfa, ko'r
Kim havoyi ishqning mamzuj emish yozu qishi.

Termagaysen jolani gul bargi ichra, ey sahob,
Zohir o'lsa yor la'li durjiddin durdek tishi.

Nuri botin ichra, ey solik, tilar ersang kamol,
Qil quyosh yanglig' manozil qat'i qilmoq varzishi.

Chekti o'llingg'a Navoiy aql ila hushu ko'ngul,
Turki, cheksun jism aro gar xasta jondur qolmishi.

773

Ne ishq ediki, adam ayladi vujudumni,
Chu urdi soiqa gardung'a chekti dudumni.

Ne nukta budu nabudumdin aytayinkim, ul
Nabud qildi fano o'ti birla budumni.

Agar shigof esa ko'ksum yaqo kibi, ne ajab
Ki, hajr bir-biridin uzdi toru pudumni.

Bu yo'lda sudu ziyondin takallum etmangkim,
Tugatti ishqida sud ar ziyonu sudumni.

Chu ishq kufri aro belga bog'ladim zunnor,
But ollida yana ayb aylamang sujudumni.

Yuzung mushohadasi qilmish uyla mustag'raq,
Ki hajr salb qila olmas ul shuhudumni.

Navoiy, o'zdin asar topman o'lg'ali oshiq,
Ne ishq ediki adam ayladi vujudumni.

774

Gulshani ko'yungdin ayru bog'i rizvonni netay,
Boshima gar gul sochar sensiz gulafshonni netay.

Naxli qadding chun emas giryon ko'zumga jilvagar,
Jo'ybor atrofida sarvi xiromonni netay?

Ul itingga bo'lmasa to'qma bu ollingda fido,
Za'flig' paykarni naylay, notavon jonni netay?

La'ligun ashkim labi hijronida ayb etmangiz,
Ko'z yo'lidin to'kmayin bag'rimdag'i qonni netay?

Zulmati hajrida chashmang vasfin etma, ey Xizr,
Menki umrumdin to'yubmen, obi hayvonni netay?

Dog'ima marhamni ko'p taklif qilma, ey rafiq,
Tuttum ul dog'im o'ngardi, dog'i hijronni netay?

Yordin ayru buzug' ko'nglumga qildim xayribod,
Ey Navoiy, uyla ganj o'lmay bu vayronni netay?

775

Turfa gulzor aylamish may gullari ruxsorini,
Turfaroq bukim ariq serob etar gulzorini.

Ey ko'ngul, har torig'a yuz jon muqayyaddur bukim,
Yuz girih birla ko'rursen zulfining har torini!

Yoqmangiz zaxming'a marhamkim, o'larmen qilsa kam
Choklik bag'rimdin ul oy tig'ining ozorini.

Bog‘lag‘aylar atridin din ahli kofirliqqa bel,
Yel parishon etsa nogah zulfining zunnorini.

Bumini zog‘ etgay ohim dudi qilsa oshyon,
Dasht ichinda men bo‘lur vayronaning devorini.

Fosh etar ko‘nglum sharori tiyra ohim dudi ham,
Necha dermen qilmayin ishqim o‘ti izhorini.

G‘am hujumidin ne g‘am azmi xarobot aylakim,
Qo‘ymayin bir jom ila ul xaylning osorini.

Soyir aylarda qadah topsang sabot, ey mug‘bacha,
Aylayin barham falakning sobitu sayyorini.

Anglag‘il, jonoki, ko‘yungda Navoiy o‘ldi zor,
Topmasang itlar uni ichra fig‘oni zorini.

776

Kim ekin ul ko‘y aro deb kelsa andin it uni,
It uni vazni bila ko‘nglum solur hijron tuni.

Demangizkim shomi hajringning nechuk poyoni yo‘q,
Subhi sham‘in tiyra aylar g‘am tunining shudruni.

Shomi hajrimni qaro qilmoq ne hojat, ey sipehr,
Ro‘zgorimdin qaroroqdur chu hajrimning tuni.

Ishq iqbolidin andoq kimiyoyidur yuzum,
Kim qilur kasbi iyor andin quyoshning oltuni.

Dard ko‘rkim, istasa kelmak g‘amim so‘rmoqqa yor,
Rozi ermonkim sirishkim saylining bor o‘zguni.

Dahr bo‘stonig‘a ziyrak qush ne qilsun maylkim,
G‘uncha juz qonlig‘ ko‘ngul ochmas bu gulshan gulbuni.

G‘am Navoiyning ko‘zin qilmish bulutkim, za‘fdin
Istar og‘zig‘a tomizdurg‘ay momug‘ birla suni.

777

Tog‘ aro Farhod har yon surma qilg‘an toshini,
Ko‘zga chekkan ne ajab yuz mil oqizmoq yoshini.

Ahli ishq ul ko‘y aro sargashta, vah, jodu ko‘rung,

Sehr ila go‘yo bu nav’ aylandururlar boshini.

Ko‘kta har oy bir hilol ul mashqdurkim, kilki sun’
Aylamish sizg‘anda ul ikki muqavvas qoshini.

Ey sabo, ushshoq naqdi jonlarin yetkur yig‘ib,
Qayda topsang ul maqobir peshayi qalloshini.

Keldi chin naqqoshi ul yuz naqshini qilmoqqa tarh,
Chehra ochib naqshi devor aylading naqqoshini.

Kim meningdek xonaqahdin surdilar ahli saloh,
Mug‘tanam tutdik fano dayri aro avboshini.

La‘lini kavsar mayig‘a garchi tashbih aylading,
Ey Navoiy, bordurur bu mayda o‘zga choshini.

778

Bukun oqshomg‘a tegru menki ko‘rmaymen quyoshimni,
Ne tong, to‘ksam falakdek kecha tong otquncha yoshimni.

Baliyyat toshidin yuz pora bo‘lg‘an ham erur xushkim,
Itingga yetmagay zahmat qilurda to‘‘ma boshimni.

Yuzu xoling g‘amidin bo‘stonafro‘z erur jismim,
Ki tutmishdur ichimni tuxmi g‘am, xunob toshimni.

O‘luk jismimni ko‘rgan toza qonlig‘ dog‘lar birla,
Qaro qilg‘an sog‘ing‘ay zog‘lar g‘avg‘osi loshimni.

Vazifa ko‘ngluma har kun erur bir dog‘ ishqingdin,
Qanoatdin tuzubmen bir diram birla maoshimni.

Qazo tag‘‘yiri topmas chunki zo‘ru zorliq birla,
Uzubmen dahri xalqidin urush birla yaroshimni.

Navoiy degasen g‘am tog‘i qozmish teshai Farhod,
Ko‘rub ko‘ksumdagi tirnog‘ ila qilg‘an xaroshimni.

779

Xayol o‘lg‘an kishi ishq ichra fahm aylar xayolimni,
Bilur hijron aro behol bo‘lg‘an sa‘b holimni.

Ko‘ngul bog‘i arodur naxli qaddi, lek qo‘rqarmen
Kim, ul issig‘ havo so‘ldurmag‘ay navras niholimni.

Erur hijron tuni bas tiyra, ey gardun, duraxshon qil,
Saodat matla'idin axtari farxunda folimni.

Ne za'f o'lg'ayki bir qil gar qalamdin ustiga tushgay,
Nihon bo'lg'ay musavvir tortqan qili misolimni.

Ko'rub xandon labin og'zim ochildi buki o'lmaymen,
Qilurmen daf'i kulmak birla go'yo infiolimni.

Haqorat birla boqma, shayxu mug' dayri sari yuz qo'y,
Boq ul ko'y itlari silki aro johu jalolimni.

Navoiydek agar nafs itligidin qilmag'aymen ram,
Qachon gardun menga ram aylagay ra'no g'izolimni.

780

Kimki bir ko'ngli buzug'ning xotirin shod aylagay,
Oncha borkim, Ka'ba vayron bo'lsa obod aylagay.

Garchi xalq ozodasimen, yor agar bandam, desa,
Andin ortuq anglakim bir banda ozod aylagay.

Yordin har kimki bir so'z der, tuganmasdin burun
Istaramkim, avvalidin yana bunyod aylagay.

Yor hijronidin o'lgumdur bu nav' ermish sazo,
Ul kishigakim, birovg'a o'zni mo'tod aylagay.

Necha sabr avroqi yozg'ay ko'nglum bir oh ila,
Sarsari ishqing yetib borini barbod aylagay.

Shayxdin zuhdi riyosi kasb o'lur, yo rab, qani
Dayr pirikim, fano rasmini irshod aylagay.

Odam avlodida kamdur odamiylik' shevasi,
Odam ermas ulki mayli odamizod aylagay.

Ne balodurkim falak har kimga cheksa tig'i hajr,
Yongilib avval mening jonimg'a bedod aylagay.

Besha ichra devlar maqtuli bo'lsun, ey pari,
Gar Navoiy yona azmi Astrobod aylagay.

781

Tushta sarvu guldin islab birni quchtum birini,
Aylagil, ey sarvi gulrux, bu tushum ta'birini.

Anglading o'tluq yuzi ko'nglum ne yanglig' qildi su,
Mum arokim ko'rmamishtur sho'laning ta'sirini.

Do'stlar daf'i jununum gar tilarsiz, bog'langiz
Ul pari ko'yida bu devonaning zanjirini.

Suvratingdin ojiz o'lsa mone' ermastur ajab,
Qayda naqqosh aylagay kilki qazo tasvirini.

Vasl ila qilg'il buzug' ko'nglum, ilojinkim, qilur
Shoh adl etmak bila vayronalar ta'mirini.

Ishqu may, ey shayx, azaldin sarnavisht ermish menga,
Vah, netib xush ko'rmagaymen tengrining taqdirini.

Ey Navoiy, dersen ul oy ishqini eldin yashur,
Oti mazkur o'lsa naylay holatim tag'yirini.

782

Moviy yog'lig'din qoshing, ey jong'a bedod etkuchi,
Ko'k bulutqa kirdi go'yo yangi oyning bir uchi.

Gar yomon holing'a ko'z solmas, ajab yo'qkim, erur
Ul qaro ko'zlar qaro baxtim masallik uyquchi.

Ilg'i ashkim qonin oritmoqqa chektim dudi oh,
Ham qizardi, ham qaro bo'ldi ul oyning ovuchi.

Ollig'a bosh qo'y dum, ammo tig' ila ayirmadi,
Bosh emas bukim erur bo'y numda aning untuchi.

Tig'i ishqin mendin aylar imtihonu vasli yo'q,
Ishqning go'yoki mendin o'zgaga yetmas kuchi.

Boda durdin no'sh eta olmas esang, ey mug'bacha,
Yirtibon zuhdum ridosin ayla oning suzguchi.

Gar ayog'ing chiqti ashkingning suyidin toyilib,
Ey Navoiy, shukr ul ko'y ichradur aning muchi.

783

Ishq aro tish bag'rima ursam icharmen qon dog'i,
Bal chekarmen hajr o'qidin birkigan paykon dog'i.

Belu og'zidin nishon so'rmangki, zahrin derga yo'q,

Bir sarimu oshkoro zarrai pinhon dog'i.

Ishqidin qonim tutub erdi ani to'kmakka sa'y,
Dashnai furqat ham etti xanjari hijron dog'i.

Bo'ynuma zanjir tortib, jismima yog'durdung o'q,
Anglading go'yoki Majnun o'lmisham, uryon dog'i.

Yig'lamay holimg'a naylaykim, aning vasli menga
Uylakim, ummid yo'qtur, yo'qturur imkon dog'i.

Necha kun olamda chun mehmonsan, ichgil bodakim,
Mezbon qolmas bu xoni dayr aro, mehmon dog'i.

Ey Navoiy, chun alif yanglig' o'qi joningdadur,
Qatlingga tong yo'qki bir kun bois o'lg'ay jon dog'i.

784

Necha tig' urdung ko'ngulga tiyra ohi itmadi,
Kimsa o'tdin dud chirkin su bila oritmadi.

Bosh go'yarmen shukrdinkim, qilmayin boshimni go'y
Chobukum maydong'a hargiz raxshini sekritmadi.

Xohi tig'i javr yo tig'i zabon birla raqib,
Iltifote qilmadi ko'nglumgakim, og'ritmadi.

Ayladi yuz qatla su, bir qatla qon ko'nglumnikim,
Urmadi bir tig' ani yuz qatla to injitmadi.

Qilmadi mahbus ko'nglum kulbasida g'amni ishq,
Raxnalarni to malomat toshidin berkitmadi.

Ey xush ul qushkim, tegib jismig'a bir par har tikan,
El qulog'in noladin bulbul kibi yolqitmadi.

Bahri ashk ichra Navoiy sobit erdi tog'dek
Kim, esib bir yel tanining taxtasin qalqitmadi.

785

Ko'ksumda na'l bo'ldi xadanging nishonasi,
Ko'ksum uyi erur aning omochxonasi.

Paykonlaringki til kibi ko'nglumdin urdi bosh,
Go'yo bir o'tdur ulki, bulardurur zabonasi.

Ko'p so'z yasadi Layliyu Majnun so'zida xalq
Ermas nechukki husnungu ishqing fasonasi.

Deb erdi bir bahona bila seni o'lturay,
O'lturdi, vahki, har dam aning bahonasi.

Mehri ruhingda mehri giyah sabzai xating,
Go'yoki xoling o'ldi ham ul sabza donasi.

Mug' dayri piringning qulimenki, g'am etsa qasd,
Aylar xalos birla to'la jomi mug'onasi.

Ishqing Navoiy aylar ulustin nihon vale,
Fosh aylar elga zamzamai bexudonasi.

786

Chun so'z aytursen labing titrar g'azab qilg'an chog'i,
Rost andoqkim sabo tahrikidin gul yafrog'i.

Kimki ko'rdi surating hayrat dog'i surat kibi,
To qiyomat og'zi ichra qoldi hayrat barmog'i.

Baski ko'z oqu qarosin surtmishmen shavqdin,
Ham qaro, ham oq o'lubtur bodapoying tuynog'i.

Ne ajab qon to'ksa tig'ingkim oning oshomig'a,
Og'zin ochqan ikki ajdar zohir etmish bolchog'i.

Boshima tufrog' sovurg'andinmu chehram gard ekin,
Yo falak yog'durmish ustunga mazallat tufrog'i.

Dedi la'limni so'rarsenmuki, topqaysen hayot,
Bir hayoti toza xud yetkurdi oning so'rmog'i.

Dayri piri xidmatig'a ulki der bel bog'ladim,
Chin degay ul vaqtkim zunnor bo'lg'ay belbog'i.

Menki ellik yil chekib g'am, topmadim hushvaqtlig',
Topg'amenmu umrning emdiki o'tmish xushrog'i.

Ey Navoiy, olam ahlidin vafo qilding tama',
Men edim sening kibi, men yanglig' o'lg'ung sen dog'i.

787

Bir bag'ir pargolasi g'am dashtining har lolasi,
Lek bo'lsa ishq o'tidin dog' har pargolasi.

Ishq sahosig‘a har kim kirmak o‘lmaskim erur,
Bir yurakning dog‘liq pargolasi har lolasi.

La‘l uza ushog‘roq inju aylagandek ta‘biya,
Ko‘rguzur shirin labingni har taraf tabxolasi.

Anjum ermaskim tushubtur charx ko‘zgusiga aks,
Baski yog‘dn g‘am tuni yer uzra ashkim jolasi.

Girdi bolish o‘lsa oy boshing qo‘yarg‘a vajhi bor
Kim, aning davri yuzung oyining o‘lg‘ay holasi.

Gul xaridori chu ko‘ptur, bo‘lma ko‘p, ey bog‘bon,
Zeb uchun mashshota yo sotmoq uchun dallolasi.

Gar Navoiy nolasidin yor yolqibdur, valek
Ishqi yo‘q deb ta‘n etar, gohiki kelmas nolasi.

788

Sarsari ohimdin ul oy furqatida g‘am tuni,
Uyqug‘a qo‘ymas xaloyiqni eshiklarning uni.

Ishq uyin Farhodu Majnun ruhi bilgay charx uza,
Har biriga yetsa ohim o‘tining bir uchquni.

Buki derlar kimiyodur ishq bovar qilmasang,
Qilg‘usi yuz vajah ila sobit uzorim oltuni.

Orazi maydin bo‘lub gul-gul oqizdi qon yoshim,
Ko‘r ne gullar ochti ul bo‘stoni ofat gulbuni,

Eyki do‘zax o‘tinu mahshar kunin sharh aylading,
Uchramaydur joninga ishq o‘tiyu hijron kuni.

Chun Navoiyg‘a ikki la‘li mayidin tutti qo‘sh,
Qoru gar jon istasa kim jon berib topti muni.

789

Jismi ul gulning qizil to‘ndinmudur gul xirmand,
Yo solib ruxsori bir xirmang‘a o‘t o‘rtar ann.

Otashin gul jismida andoqki su muzmardurur,
Uyladur gulgun to‘n ichra obi hayvondek tani.

Go‘yiyo gul ichra savsan bargi aylabtur nihon,

Yo'qsa gulgun to'n ichinda ko'nglakidur savsani.

Qatl uchun ol ayladi to'n, no'qsa ul qattolvash
G'arqa bo'lmish qong'a baskim bo'ldi qon to'kmak fani.

Otashin gulmu ekin gulbuni har yon, yo magar
Ishq so'zidin tushub kuydi bulbul maskani.

Gul sochib yuz yil agar gulrang may no'sh aylasang,
Arzimas bir kun tikan neshig'a davron gulshani.

Gul erur yuz xurdasi birla gadoyi jandapo'sh,
Ey Navoiy, muflisi qoni'ni bil shohi g'ani.

790

Sahar kuyar g'ami hajringda xasta jism xasi,
Magar o'tumni qilur tez subhning nafasi.

Ko'ngulga ancha xadangnng tikildi har yondin,
Ki bo'ldi xasta ko'ngul andalibining qafasi.

Ko'ngulki tolpinadur tanda, ko'yung istaydur,
Qafasda sekrisa qush uchmog' o'lg'usi havasi.

Ul oyg'a yetmasa qo'l o'tlug' oh ila, ne ajab,
Chinor kuysa bo'lurmu quyoshqa dasti rasi.

Ne rind o'lsa soching kufrida etar zunnor,
Jahon yuzidagi din ahlig'a aning marasi.

Talab yo'lidag'i ovoralg'a mujda dengiz
Ki, yo'lg'a hodi erur do'st mahmili jarasi.

Fig'onki, xastalarin ul Masih tirguzubon,
Vale Navoiyi dilxastani unutti base.

791

Lab uza xat anbar oludi,
Otashin la'lining erur dudi.

Dardu sabrin nisoring etti ko'ngul
Kim, bular erdi budu nobudi.

Jon berib ko'nglum oldi naqdi g'aming,
Ahli savdoning ushbudur sudi.

Gar o'qung jong'a qasd qildi, ne bok
Ki aning bu o'q erdi maqsudi.

Tanu jon rishtasi g'amingg'a libos
Bu biri tori, ul biri pudi.

Tengdurur dahrg'a vujudu adam,
Balki ma'dum barcha mavjudi.

Gar Navoiy ko'zi oqordi, ne tong
Ashk aning qarosini yudi.

792

Demangiz har kimni kim bir yor ila bor ulfati,
Kim menga basdur mening bekasligimning mehnati.

Elni no'shi vasl agar tirguzsa naylay, ey muhib,
Kim meni qildi halok ahbobi zahri furqati.

Sabr ko'p qilsang favoyid ko'p deding, nosih, ne sud,
Kim ko'ngulni hajr aro bir lahzaliq yo'q toqati.

Topti go'yo har biri jismimdagi bir dog'ni,
Har taraf xirqamdag'i tevruk – yo'runlar hay'ati.

Bir qaro tog'e qo'pub gar tushsa oshiq boshig'a,
Andin ortug'roqdurur hijron kunining shiddati.

Hirqam olib boda ber, ey dayr pirikim, yana.
Qo'ymag'ay shayx ollig'a bormoqqa bu ish hijlati.

Ey Navoiy, har nafaskim xush kechar, tut mug'tanam
Hech kimga umrining ma'lum emas chun muhlati.

793

Necha yilda qilmadi ko'nglumga ishq shiddati,
Ulcha qildi xasta jong'a necha ko'ngul furqati,

Hajri bedodi aro har dam yaqindur o'lgamen,
Do'stlar, behad qattiq ermish yiroqliq mehnati.

Bog'ni qo'ykim, ko'ngulning ul qadu yuz hajrida
Sarv ila ham unsi yo'q, gul birla dog'i ulfati.

Sen bilu jismim necha dog' o'rtar ersang, ey sipehr,
Kim ko'ngulga basdur ul badmehr dog'i furqati.

Ey ko'ngul davron eliga chunki yo'q husni vafo,
Qayda bas husn ahlig'a bo'lg'ay vafoning nisbati.

Istasam jomi mug'ona tutsa gohi mug'bacha,
To tirikmen aylagumdur dayr piri xidmati.

Ey Navoiy, charxi zolining firibin topmag'um,
Yor agar bo'lsa mening birla eranlar himmati.

794

Og'iz ichra tilingdek g'unchada gulbargi tar bo'lg'ay,
Vale bu shart ilakim bargi gul ichra shakar bo'lg'ay.

Qadingg'a sarvi ra'no o'xshag'ay lek ul zamonkim, sarv
Xiromon bo'lg'ayu gul bergay, ul guldin samar bo'lg'ay.

Ko'zungga o'xshag'ay nargis agar qiymoch o'lub oqi,
Mudavvar asfari ichra qarolig'din asar bo'lg'ay.

Xatingg'a qadr shomi o'xshag'ay bu shart birla kim,
Tajalli yuzidin ul shom arosinda sahar bo'lg'ay.

Chu minsang ashhabing ul dam quyosh bo'lg'ay senga monand,
Ki bersa ko'k yuzin javlon jahon zeru zabar bo'lg'ay.

Menga ishqingda Majnun birla Farhod o'xshag'ay ul chog',
Ki bu bo'lg'ay jahon rasvosi, ul mundin batar bo'lg'ay.

Xabardor oni bilgil, ey ko'ngul, bu dayr javridin
Kim, ul tun-kun xarobot ichra mastu bexabar bo'lg'ay.

Dedim: nazm ahlining sarxayli kim bo'lg'ay, dedi, xotif,
Navoiy bo'lg'ay ulkim, sen tilaydursen agar bo'lg'ay.

795

Har o'q ul qoshi yo ko'ksunga otsa bexato yetgay,
Vagar xud o'zgalarga otsa ham suylab mengo yetgay.

Tegib suylab dema har yerga zaxm aylabon ul o'q,
Necha manzilda orom istagay ko'nglumga to yetgay.

Vafoyu mehr etarga ne. had, billahki, rozimen,
Ki bori gah-gahi ul sho'xdin javru jafu yetgay.

Chu kuydum hajri o'tidin kulumni yo'ldin olmangkim,

Ki shoyad eltgay ko'yiga ul yon gar sabo yetgay.

Ko'zi hajrida tong yo'q butsa qabrimda qaro nargis,
Ki qo'yg'ay ko'z ayogig'a chu ul ko'zi qaro yetgay.

Desa mingdin birin, vah, ne balo sust o'lg'ay ul oshiq,
Boshing'a ishq aro har lahza gar yuz ming balo yetgay.

Junun ko'r g'urbat ichrakim, tanishmoq mumkin ermastur,
Diyorimdin agar sarvaqtima bir oshno yetgay.

Falak boshingni kirpich muttakosi qilg'usi, gar xud
Bu dam xurshid xishtidin boshingg'a muttako yetgay.

Navoiy sensiz etmas bog' sari maylkim, shoyad
Anga bulbul bila guldin dame bargu navo yetgay.

796

Kecha hajringda tiriklikdin malolim bor edi,
Tongg'a tegru ayta olmonkim, ne holim bor edi.

Furqating bedodidin yo'q erdi bir soat majol,
Bo'lsa dog'i yig'lar erdim to majolim bor edi.

Tosh urub ko'ksunga, tufroqlar boshing'a sovurub,
Lek bu vaqte edikim z'tidolim bor edi.

Kelsam o'z holimg'a nogah bu alomatlar aro,
Goh o'zumdin, goh ulusdin infiolim bor edi.

Vasl umidi kirmasa jonim arosig'a gahi,
Qayda jon elturga bori ehtimolim bor edi.

Vasli tarkididn agarchi mujrim o'ldum, vah, qachon
Hajrni bu nav' sa'b erkan xayolim bor edi.

Ey Navoiy, furqatim ayyomi mundoq qolmag'ay,
Qolmadi chun ulki davroni visolim bor edi.

797

Ko'ngul, o't berki, bir oy hajrida ko'ksunga dog' o'rtay,
Fatila chirmab, oy davricha solib anda yog' o'rtay.

Emas mushkin g'izolim multafitmen uylakim lola,
Necha bag'rimni qon aylay, necha ko'nglumga dog' o'rtay.

Aningdek tiyradur shomi g'amimkim, bo'lmag'ay ravshan,
Agar xurshid sham'i yanglig' anda yuz charog' o'rtay.

Chiqing Farhodu Majnun ishq o'ti lofidin urmay dam,
Ki hijron so'zidin bir oh tortib dashtu tog' o'rtay.

Emastur ul quyosh hargiz yorutmoq kulbam, ey gardun,
O'zumni sham'idek har tun necha boshtin ayog' o'rtay.

Meni do'zax sari boshlang ki tashlab sarnigun o'zni,
Bu yanglig' hajr o'ti bedodidin istab farog' o'rtay.

Necha ul sho'x elga no'shxandu loba qilmoqdin
Yig'imni hoy-hoy aylay, ichimni log'-log' o'rtay.

Bu gulshan gullarida chunki yo'q bo'yi vafo, nevcun
Tilab onn tamanno o'tidin har dam dimog' o'rtay.

Zamon ahli vafosiz debki qildim dostonlar sabt,
Navoiy, bir kishida gar vafo topsang so'rog' o'rtay.

798

Mening baxtim yuzi g'am kojidin ul kun qaro bo'ldi,
Ki ko'nglum ul ko'zi, qoshi qarog'a muftalo bo'ldi.

Qutulmish erdi oshiqliq balosidin ko'ngul, ketmish
Ul oy ko'yiga, bilmon, yona anga ne balo bo'ldi.

Qoshu kirpiklaring ko'nglum uyin qildi kamonxona,
Aliflardin o'qu har na'l anga bir halqa yo bo'ldi.

Labing'a qaysi til birla fido dey xasta jonimni,
Anga jonim fidokim joni la'lingg'a fido bo'ldi.

Buzulg'an xasta ko'nglumdin o'qin zinhor chekmangkim,
Ul uyga bu sutun, ul notavong'a bu aso bo'ldi.

Ajab muhlik emasmu ishq dashti, ey musulmonlar,
Ki bir mo'rig'a har kun to'ma ikki ajdaho bo'ldi.

Fano istar esang ich dayr piri ilgidin jome,
Nedin kim xonaqah shayxi ishi zarqu riyo bo'ldi.

Vujudum foni aylab oldi din bir mug'bacha, tong yo'q,
Agar zunnor bog'lab maskanim dayri fano bo'ldi.

Navoiy g'ussadin maxlas tilarsen, mastu bexud bo'l,
Ki davron dardu ranjig'a davu bu bo'ldi, to bo'ldi.

799

Uyla hijron tiyradurkim, zulm ekach ul oy fani,
Yoqibon kunduz charog' istab topa olmon ani.

La'ling ummidida munglug' jonim o'lmish bir gado,
Kim munung yirtug' to'nidektur aning zaxmin tani.

Ul ko'z ollida mukahhal ko'zlari husn ahlining,
Kulga bo'lg'ang'an suruk devonalardur gulxani.

Og'zi jon qasdi qilur, jong'a tavahhum yo'q ajab,
Xavfi ko'prakdur aningkim bo'lsa maxfiy dushmani.

Kelsa tong yo'q goh piri dayru gohi mug'bacha,
Rindkim kunji xarobot o'lg'ay oning maskani.

Yaxshiroqtur ko'rmagan olamda husn ahli yuzin
Qim, sanamlar ishqining bu keldi vajhi ahsani.

Ey Navoiy, kom topmay gar men o'ldum ishq aro,
Kimki topsa kom anga gohi sog'indurg'il meni.

800

Menmudurmenkim ko'nguldin ayrumen jondin dog'i,
Olloh-olloh, ne ko'ngul, ne jonki jonondin dog'i.

Ul pari zunnori zulfin bog'lamay devonamen,
Bo'lmisham begona, ya'ni aqlu imondin dog'i.

Xonumondin ham tushubturmen meni bedil yiroq,
Ko'ngul otlig' bir aloxonu alomondin dog'i.

Har zamon kelsa buzug' ko'nglum aro yoru diyor,
Olam ahlin siqtaturmen ohu afg'ondin dog'i.

Ey ajal, jon birla minnatdormen qilsang xalos,
Intizori vaslidin ham dardi hijrondin dog'i.

Ko'zlarim bog'i socharda ashk gulgun ochtilar,
Bu biri aynul hayot, ul bir gulafshondin dog'i.

Kimki istar jonig'a davron jafosi yetmagay,
Ko'nglini davrondin olsun, ahli davrondin dog'i.

Dahr chun buzdi meni, men ham mukofot ayladim,
O'tkarib ohimni barq, ashkimni to'fondin dog'i.

Ey Navoiy, ko'nglung or etti oni yozg'urma ko'p,
Bu emish taqdir, emas sendin dog'i, andin dog'i.

801

Necha kilki taxayyul birla bir surat nigor aylay,
Anga oshiq yasab, ko'nglumni amdo beqaror aylay.

Necha chirmashturub bir zulfi savdosin dimog'img'a,
O'zumni ahli savdodek parishon ro'zgor aylay.

Necha bir sarvdek qomat havosi birla har soat
Jahonda ohu afg'ondin qiyomat oshkor aylay.

Necha bir lolarux dog'i g'amin istab tanim uzra,
Qo'yub yuz dog' oni qonlig' yoshimdin lolazor aylay.

Necha g'am dashti ichra bir pari mehrida soyamni
Junundin bir zamon qovub, gahi andin firor aylay.

Necha anjum bila charx ofatidin charxu anjumdek
Havoni ohim o'tidin to'la dudu sharor aylay.

Erur bas tiyra shomi ishq, yorab, husni sham'in yoq,
Ki jon birla ko'ngul o'rtanmagin parvonavor aylay.

Chu hech ish ixtiyori kimsada yo'qtur, qo'y, ey zohid,
Ki tarki ixtiyor etmakni men ham ixtiyor aylay.

Navoiy, boda bahri begaronig'a meni solg'il,
Ki gardun bahrining mavji balosidin kanor aylay.

802

Gul ne bo'lg'aykim yuzung hajrida ko'rgaymen oni
Sepsalar kulbanga xas yanglig' supurgaymen oni.

Bazmidin bo'lsa nasibim bir so'ngak to umri bor,
Islag'aymen, yo'qsa it yanglig' ko'murgaymen oni.

Ko'nglum o'tidin yorut mehring charog'in, ey sipehr,
Sarsari ohimdin ul damkim o'churgaymen oni.

Lablaring hajrinda gar xud boda huro la'lidur,

Mumkin ermasturki og‘zimg‘a yeturgaymen oni.

Uyla hijrondin tilarmen behud o‘lmoq, ey rafiq,
Kim falak jomin to‘la tutsang sumurgaymen oni.

Ey Navoiy, telba ko‘nglum itti emdi istamon,
Necha tog‘u dashtdin topib keturgaymen oni.

803

Vah, necha davron jafosi aylagay mahzun meni,
Soqiyo, bir davr ayog‘i birla qil Majnun meni.

Behud o‘lmishmen mayi hajringni ko‘rgach, ohkim,
Qildi mast og‘zimg‘a yetmay ul labi maygun meni.

Lahza-lahza uylakim javringni husn aylar fuzun,
Shavq aro ham ishqing aylar dam-badam afzun meni.

Elta olur bir quyun jismim xasin ul ko‘ydin,
Ranja bo‘lma qilg‘ali ovorai gardun meni.

Nomai xushu hayot o‘lg‘ay dedim vasling, valek
Xatti bexush aylabon qatl ayladi mazmun meni.

Menda mug‘ dayri havosi g‘olibu sizda xumor,
Mayg‘a, ey ushshoqi muflis, aylangiz marhun meni.

Ey Navoiy, vasl aro o‘q kosh sursa tig‘i kin,
Furqatida oqibat o‘lturgusidur chun meni.

804

Bir kun meni ul qotili Majnun shior o‘lturgusi,
Usruk chiqib, javlon qilib, devonavor o‘lturgusi.

Gar za‘f ila ojizlig‘im ko‘ngliga rahme solsa ham,
Boshimg‘a yetgach sekretib beixtiyor o‘lturgusi.

Vasli aro gar o‘lturur jonimg‘a yuz ming shukr erur,
Chun qolsam andin bir zamon hijroni zor o‘lturgusi.

Oshiq bo‘lurda bilmadim men notavoni xastakim,
Hajr o‘lsa g‘am kuydurgusi, vasl o‘lsa yor o‘lturgusi.

Maydon aro, ey ahli din, kirmang tamoshosig‘akim,
Yuz ko‘rmayin ul kofiri chobuksuvor o‘lturgusi.

La'ling zakoti may tutub tirguzmasang, ey mug'bacha,
Dayr ichra men dilxastani ranji xumor o'lturgusi.

Derlar Navoiy qatlig'a gul-gul ochibdur orazin,
Ko'rguncha oni, voykim, bu xori-xor o'lturgusi.

805

Necha ko'rguzsam niyoz ul sho'x noz aylar, netay,
Javr ko'pdin-ko'p, tarahhum ozdin-oz aylar, netay?

Men niyoz aylarda istig'nodin etmas noz ham,
Noz ham haysr elga izhori niyoz aylar, netay?

El bila kim la'lidin jon istar, aylar ixtilot,
Jon berib la'lig'a mendin ihtiroz aylar, netay?

Vasli shomi boda yanglig' mast etib ahbobni,
Sham'dek to subh ishim so'zu gudoz aylar, netay?

Javrini chekmaktamen, mumtozmen ahbobdin,
Lutfi vaqti ul tarafni imtiyoz aylar, netay?

To haqiqiy ishq mastimen, ko'ngulni qovmisham,
Oni kim andishai husni majoz aylar, netay?

806

Gar alamimg'a chora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!
Var g'amima shumora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Ranjima bu esa adad xosti bu ersa naylayin,
Dardima gar kanora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Jam' emas ersa xotirim jam' o'lurig'a, zohido,
Hojati istixora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Yordin elga komlar buki mening sori gahi
Ko'z uchidin nazora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Mash'ali vasl ila ulus shomi munavvaru mening
Baxtima bir sharora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Qismi azalg'a shodmen buki falak rioyati
Holima oshkora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

Dedim: erur Navoiy o'z dardig'a chorasiz, dedi:
Gar alamimg'a chora yo'q, bo'lmasa bo'lmasun, netay?!

807

Yo'qki, yomg'urдин mening holimg'a davron yig'lag'ay,
Ko'rguzur gulgun bulut istar magar qon yig'lag'ay.

Anjum ermaskim, erur aflok ashki donasi
Har tun ahvolimg'a baskim charxi gardon yig'lag'ay.

Chok ko'nglum qonu dog'i ko'z yoshim daf' etmadi,
Lola naf'idur nechakim abri nayson yig'lag'ay.

Ko'z qurubtur ashkдин ul oy havoyi ishqida,
Bas qilur oxir bulut chun ulcha imkon yig'lag'ay.

Parda ichra yig'lab ashkim, vahki, pinhon qolmadi,
Sham'i fonus ichra eldin qayda pinhon yng'lag'ay.

Mo'tabar ermas agar rizq ahli ko'p to'kkay sirishk
Kim, musha'bid oz diram istab farovon yig'lag'ay.

Hajri tig'idin ne g'am har dam Navoiy yig'lasa,
Kimki bo'ldi bag'ri pora-pora, oson yig'lag'ay.

808

Menmudurmenkim ayirmish vaslдин jonon meni,
O'turur onsiz tuman ming dard ila hijron meni.

Charx jismim tufrog'in ohim yelidин sovrub,
Hajr dashtida quyundek ayladi davron meni.

G'am palosin jismidин Farhodu Majnun boshidин,
Oshyonin tashladi, chun gard ila uryon meni.

Ul pari andoqki pinhondur ko'zumдин aylamish,
G'oyati za'fu junun el ko'zidин pinhon meni.

Gar paridur dilbarim, men ham junundин vahsh aro
Uylamen vahshatdakim, bo'lmas demak inson meni.

Bir ham, ey Layli, biyobon ichra Majnunungni top,
Ko'r ani hayron menga, yo'qkim anga hayron meni.

Ey Navoiy, gar yana bir qatla mumkin bo'lsa vasl,
Solmoq ul mahvashdin ayru hajr ne imkon meni.

809

Vahsh xaylin dasht uza bu telbai mahzun sari,
Om g'avg'osi xayol et shahr aro Majnun sari.

Ham borurda ham yonarda o'tgudekdur charxdin,
Chiqsa ul oy hajrida ohim o'ti gardun sari.

Sham'g'a parvona maylidekdur, ar ko'nglum qushi
Borsa nogah ul qadu ruxsori otashgun sari.

Turfa ko'rkim nosihim Farhod ila Majnun erur,
Bulajab holimg'a boqib tog' ila homun sari.

Har tun afzun bo'lg'an ohim o'tida jonim sipand,
Kim gazandi yetmagay ul husni ro'z afzun sari.

Soqiyo kup kunjidin tut bizga la'li nobkim,
Bu borinda mayl bo'lmas ganji Afridun sari.

Ey Navoiy, «Majma' ul-bahrayn» bo'lg'ay oshkor,
Mayl qilsa sayli ashkim nogahon Jayhun sari.

810

Ko'rma sarig' bargu qil nazzora ruxsorim sari,
Qo'y xazon bog'in, guzar qil za'faron zorim sari.

Boqma asfar barg uza har yon qizarg'an obkash,
Za'faroni yuz uza ko'r ashki xunborim sari.

Kim xazoni yel qurutqan shohi holin ko'rmamish,
Ayladik nazzora uryon jismi bemorim sari.

Sarvg'a bo'lmas xazonu lola ul mavsumda yo'q,
Qilma mayl, ey oh, sarvi lola ruxsorim sari.

Angla boshimg'a tutashqan sho'layi hajr, ey rafiq,
Ko'rma sanchilg'an xazoni barg dastorim sari.

Umr bargin to xazon to'kmaydur etsam komi azm,
Navbahori husn aro sarmasti xummorim sari.

Ey Navoiy, chun bu fasl ichra qadah marg'ub erur,
Tortay o'zni majlisi shohi qadah xorim sari.

811

Charx agar solsa yiroq yuz yil visolingdin meni,

Oyira olg'aymu bir soat xayolingdin meni.

Belu og'zing zikru fikri birla bo'lsam, ne ajab,
Shavq bir dam g'ofil etmas qilu qolingdin meni.

Yangi oydur mujibi savdoyu men devonamen,
To falak soldi judo mushkin hilolingdin meni.

Elga yuz ochnb qorong'u qilma olamni menga,
Tiyra qilmog'lig' nedur sham'i jamolingdnn meni.

Jon bag'ishlab elga la'lingdin, men o'ldum tashna lab,
Vahki, qilding qatli jonparvar zilolingdin meni.

Bastai zunnor qil bir rishtag'a, ey piri dayr,
Har sari tori chubulg'an eski sholingdin meni.

Ey Navoiy, yana ishq aylab taxayyul zinhor,
Qilma har dam ranja bu fosid xayolingdnn meni.

812

Tan qaro tufrog' o'lub oh o'ti oxir bo'lmadi,
Garchi xas kul bo'lg'ach andin sho'la zohir bo'lmadi.

Husnunga mehr etti da'vo zulfdin chiqqach yuzung,
Tun hijobig'a kirib maxlasg'a hozir bo'lmadi.

Dema ko'ksung chokini yopqilki, ko'p yoptim valek,
Choklik ko'nglak aning chokiga sotir bo'lmadi.

Orzu aylarmen olsam deb ko'zumni bir zamon,
Kim sening yuzungdin o'zga yuzga nozir bo'lmadi.

O'rtamakda furqating shogirdidur do'zax va lek
Pesha aylab kasb ustodicha mohir bo'lmadi.

Vah, ne manzildur fano ko'yikim anda istayin,
Kimsa ikki kavndin osuda xotir bo'lmadi.

Ey Navoiy, qayg'u yetsa charxdin ich bodakim,
Ketmadi davron g'ami to jomi doir bo'lmadi.

813

Ko'z yoshim g'alton borur ul orazi diljo' sari,
Tifldekkim, ag'nabon mayl aylagay ko'zgu sari.

Ul buti zebo gar istar ashkim oqsa aybi yo‘q,
Ziynat ahli mayl etarlar doimo inju sari.

Xol shirinlig‘ni, la‘lingdin magar kasb aylamish,
Kim erur moyil bag‘oyat ko‘nglum ul hindu sari.

Hajr dashtida ko‘zi sari borur shaydo ko‘ngul,
Telba sahro sayrida borg‘on kibi ohu sari.

Har sori manl etganingdindur hasaddin o‘lماجim,
Yolg‘uz andin yo‘qki, ko‘nglung moyil o‘lmas bu sari.

Obi hayvondek chuchuk la‘ling muyassar chun emas,
Hajrdin har lahza ko‘nglum tortar ochchig‘ su sari.

Ul mahi xirgahnishinning ostonin mendin o‘p,
Ey Navoiy, har qachon mayl aylasang o‘rdu sari.

814

Kel-kel, ey oromi jonimkim, tilaydur jon seni,
Chehra ochkim, ko‘rmak istar diydai giryon seni.

Ey g‘izoli mushkbo‘, kelkim quyundek, qolmadi
Vodiyi axtarmag‘an istab bu sargardon seni.

Sen pari pinhon uchun men ham kamoli za‘fdin
G‘oyib o‘ldum el ko‘zidin ko‘rgali pinhon seni.

Qon aro gar g‘arqasen, ey ko‘z, ne tongkim tez boqib,
Zor ko‘nglumni chu qatl etting tutubtur qon seni.

Garchi mumkin yo‘q vale bir qatla kirsang ilgima,
Borsa bosh aldin chiqarmoq o‘zga ne imkon seni.

Ko‘z yuzungdin olmasam, ayb etmagil, ey mug‘bacha,
Aylay olmon diydadin g‘oyib meni hayron seni.

Ey pari, gar telbarab bo‘lmish Navoiy darbadar,
Bu anga maqsud erurkim, istagay har yon seni.

815

Xomai mushkin raqam birla meni yor istadi,
Yotmayin nettimki hajridin yana zor istadi.

Ne jafu erdiki marham vaslidin qo‘ymay hanuz,
Hajr tig‘in yog‘durub ko‘nglumni afgor istadi.

Garchi kunduz osti, lekin o‘rtadi hijron tuni,
Sham’idin holimni ul mahvash namudor istadi.

Zulfi domin hajr shomidek yopib olam aro,
Ko‘yi ofoq ahlining ko‘nglin giriftor istadi.

Husng‘a chun yo‘q vafoyi juz nadomat topmadi,
Bevafoekim vafo ahlig‘a ozor istadi.

Tut vafo vayronikim aksi yuzin qildi sorig‘,
Mun’imekim qasri ayvonini zarkor istadi,

Ey Navoiy, xo‘y bekaslikka qilkim, topmadi
Qaysi bekaskim kezib olamni bir yor istadi.

816

Yo‘q vafo ahlida bir zori parishon men kibi,
Bevafovashlarni sevmakdin pushaymon men kibi.

Jon berib bu xayl uchun, birdin vafoni ko‘rmayin,
Barchadin navmidu o‘z holig‘a hayron men kibi.

Xonumonidin kechib Majnunki tutmish erdi dasht,
Qayda bor erdi aloxonu alomon men kibi.

Tuttilar ahli junun vayronalik ul jam’din
Kim, parishonlig‘lar ichra bo‘ldi vayron men kibi.

Xazlu, zavq aylarga tuttung dasht, bir so‘z qot menga
Kim, tilab topmas kishi g‘uli biyobon men kibi.

Bilmayin husn ahlidin qildim tama’ rasmi vafo,
Yo‘q alardek bevafo, andoqki nodon men kibi.

Ey Navoiy, sen dog‘i qilsang tama’ sayri Hijoz,
Qil Iroq ohangi, tark aylab Xuroson men kibi.

817

Notavon nargisidek ayladi bemor meni,
Sunbuli domi aro qildi giriftor meni.

Yor ko‘yida gar o‘lsam g‘am emas o‘lturadur,
Ko‘yida buki qovar har nafas ag‘yor meni.

Dardi bog‘ida, balo dashtida ko‘rkim qilmamish,

Ishq Farhod ila Majnung‘a namudor meni.

Tongdin oqshomg‘acha noz uyqusi ichra ul ko‘z,
Vahki, qilmish kecha tong otqucha bedor meni.

Kuydurub har sori dudumni parishon qildi,
Duddek zulf ila ul o‘t kibi ruxsor meni.

Kufri zulfi rasanin kim belima bog‘ladi rust,
Tortti dayrg‘a ul halqai zunnor meni.

Xonaqah ahlidin asru mutanaffirdur tab‘,
Piri dayr aylagali voqifi asror meni.

Chun fano yo‘lida o‘zluktin og‘irroq yuk yo‘q,
Shukrkim ishq o‘ti qildi sabukbor meni.

Dema, ey shayx, Navoiyg‘aki, chnq maykadadin,
Chiqmayin qo‘ysa gar ul dilbari xammor meni.

818

Bir pari paykar g‘ami oshifta hol etmish meni,
Elga ahvolim demaktin gungu lol etmish meni.

Men havoyini, ne tong, ko‘rguzsolar bir-birgakim,
Egma qoshing fikri andoqki hilol etmish meni.

Oshkor etmas edim ishqin vale o‘tgan kecha,
Boda zo‘r aylab yig‘i bee‘tidol etmish meni.

Yor ko‘yi ichrakim tufrog‘ ila teng bo‘lmisham,
Ishq g‘avg‘osi bu yanglig‘ poymol etmish meni.

To tanimg‘a o‘t tutashmish barqdekdur hay‘atim,
Furqating to za‘fdin andoqki nol etmish meni

O‘t solurmen oh ila olamg‘a menkim, zuhdkim,
Zohidi afsurda oyo ne xayol etmish meni.

Dashti vahshig‘a anis o‘lsam Navoiydek ne tong,
Ul pari savdosi chun Majnun misol etmish meni.

819

Kecha kelgumdur debon ul sarvi gulro‘ kelmadi,
Ko‘zlarimga kecha tong otquncha uyqu kelmadi.

Lahza-lahza chiqtimu chektim yo'lida intizor,
Keldi jon og'zimg'ayu ul sho'xi badxo' kelmadi.

Orazidin oydin erkanda gar etti ehtiyot,
Ro'zgorimdek ham o'lg'onda qarong'u kelmadi.

Ul parivash hajridinkim yig'ladim devonavor,
Kimsa bormukim, oni ko'rganda kulgu kelmadi.

Ko'zlarindin necha su kelgay deb o'lturmang meni
Kim, bori qon erdi kelgan bu kecha, su kelmadi.

Tolibi sodiq topilmas yo'qsa kim qo'ydi qadam,
Yo'lg'a kim avval qadam ma'shuqi o'tru kelmadi.

Ey Navoiy, boda birla xurram et ko'nglung uyin,
Ne uchunkim boda kelgan uyga qayg'u kelmadi.

820

To parishon qoshlaring oshiftahol etmish meni,
Notavonlig' ichra andoqkim hilol etmish meni.

Ko'zda su, ko'ngulda qayg'u, tan zaifu jon nahif,
Ey musulmonlar, ko'rung, hijron ne hol etmish meni.

Band ila zahring jununum daf'i etmas, ey hakim,
Kim pari ruxsorai majnun misol etmish meni.

Jon berib nofayi zulfidin dedim savdo qilay,
Bu sifat savdoyi ul fikri mahol etmish meni.

Ichkali la'li mayidin hushu aqlim qolmamish,
Boda mast ermish ajab bee'tidol etmish meni.

To qadah chektim qilurlar mendin el kasbi nashot,
Buyla sa'd ul axtari farxunda fol etmish meni.

Yeshurun may tarkin etmon, garchi shayxi xonaqah,
Ey Navoiy, so'fiyi zohid xayol etmish meni.

821

Ey quyosh, nevchun qoshingdin soyadek surdung meni,
Ravshan aylab jumlai olamni kuydurdung meni.

Kuydurub, ey ishq o'ti, gardung'a sovurdung kulim,
Poyada oxir bu yanglig' ko'kka yetkurdung meni.

Hajr o'ti tobi yana behol qildi nechakim,
Ey nasimi vasl, o'z holimg'a kelturdung meni.

Ishq man'ida so'zuing chun hashv edi bo'ldum xamush,
Qilma, ey voiz, gumonkim, yo'ldin ozg'urdung meni.

Nayladim, ey ishqkim, bo'ldum o'lum mustavjibi,
Kim bu yanglig' hajr jallodig'a topshurdung meni.

Vasling etting va'da ammo hajringa qilding asir,
Ko'kka chiqting, lek yerga oqibat urdung meni.

Ey Navoiy, vasl agar ro'zi emastur, chora yo'q,
Qilmading deb sa'y bas, ne ishga yozg'urdung meni.

822

Xushtur ichmak yor yodi birla ishrat jomini,
Xossakim, qosid keturgay yorning payg'omini.

Ruqa'si jismimg'a jon berdi qaro ichra magar,
Obi hayvon tomizib chekmish xati arqomini.

Safhai gulgun uza yozib xati mushkin tiroz,
Yodi berdi xatti mushkinu ruhi gulfomini.

Ram yegan ko'nglum qushin tutmoqqa go'yo safhada
Nuqtayu xat birla sochib dona, yonmish domini.

To ne afsun qildi ul sohirki, dilkash nomasi
Oldi ham jismim qarori, ham ko'ngul oromini.

Jomi ishrat tortmoqdin yaxshiroq ish topmadim,
Chunki bu davr ichra bilmas kimsa ish anjomini.

Bu kecha qosid malolidin agar vahm etmasam,
Ey Navoiy, kim topa olg'ay so'zum itmomini.

823

Demakim olamda oshiq sen kibi kam bo'lmag'ay,
Oshiq o'lg'ay, men kibi rasvoyi olam bo'lmag'ay.

Uylakim yo'q men kibi devonai olam aro,
Bir parivash dilbarimdek dahr aro ham bo'lmag'ay.

Ko'kka sayr aylab desang ul ostong'a o'lturay,

Bo'lmag'uncha gard ul da'vo musallam bo'lmag'ay.

G'am yuki yo'qkim meni, gardunni ham qildi nigun
Kimdururkim, ul og'ir yukni chekib xam bo'lmag'ay.

Dedi ko'ksungga bir o'q andoq uraykim birkisun,
Lek tegmay necha o'q bir-birga mahkam bo'lmag'ay.

Ko'rdunguzmu, ey xarobot ahli, rinde uylakim,
Ollida bu korgahning sirri mubham bo'lmag'ay.

Ey Navoiy, dayr piri nuktasin zahhod aro
Demakim, har kimsa haq sirrig'a mahram bo'lmag'ay.

824

Hijron kuni har xastaki jonong'a yo'luqti,
Qil uyla tasavvurki o'luk jong'a yo'luqti.

Zulfung qaro qayg'usida la'lingg'a yo'luqg'an,
Zulmat ichida chashmai hayvong'a yo'luqti.

Qochti ko'ngul ashkimdinu ohim aro tushti,
Yong'ur suyidin qochtiyu to'fong'a yo'luqti.

Majnung'a yo'luqti menga g'am dashtida yetgan
Majnun demakim g'uli biyobong'a yo'luqti.

Hayronlig'ima hayrati mendin dog'i oshti,
Ishq ahlidin ulkim meni hayrong'a yo'luqti.

Davronda kamol ichra quyoshtin biyik o'ldi,
Dar zarraki bir komili davrong'a yo'luqti.

Ishq ahli ishi tobt bari vasl ila chora,
Bechora Navoiy g'ami hijrong'a yo'luqti.

825

Zaxmig'a marham yoqib g'amgin ko'ngul shod o'lmadi,
Rahnag'a balchig' suvab vayronim obod o'lmadi.

Ul muvallih charxikim sovurdi aqlim xirmanin,
Bu quyundin qaysi bir xirmanki barbod o'lmadi.

Ahli ishq ar men kibi majnun emaslar, ey rafiq,
Andin erkinkim olar yori parizod o'lmadi.

Ey ajal qatl etmak ol ul g'amzadin ta'limkim,
Qilmag'on shogirdlig' hech ishda ustod o'lmadi.

Ko'nglidan bo'lmas muhabbat javharin qilmoq tama',
Har necha kim yumshasa bir yo'li po'lod o'lmadi.

Zohidi nodon g'amim oshubidin har dam kular,
Xurram ulkim ishq atvorig'a munqod o'lmadi.

Ey Navoiy, o'lsam ul tarso uchun ayb etmakim,
Dayf piridin menga juz bu fan irshod o'lmadi.

826

Dudi ohimdinmu har sori shararlar butradi,
Yo'qsa yel o'tluq ko'ngillarni sochinda qo'zg'adi.

Ishq dashtida ucha olmas yeridin hech qush,
Parlarin baskim havoda o'tlug' ohim churkadi.

Xar tikankim ildi Majnun ko'nglakidin porai,
Hajr ko'ksunga tugan qo'ymoqqa oni chirmadi.

Bog' aro xat ichra og'zingdin qizorib sarg'arib.
G'uncha zangori libosi birla boshin burkadi.

Ko'r jununumni bo'ldi telba ko'yung itlari,
Qay birikim qovg'ali uryon tanimni tishladi.

Ishq naxlig'a samar chun furqat ermish, ey rafiq,
Ey xush ulkim ko'nglin avvaldin birovga bermadi.

Ey Navoiy, o'zgalar maqbulu sen mardud uchun
Yor alarni mahram aylab, seni mahrum istadi.

827

Bor edi ulkim menga ham birta yori bor edi,
Kulli ar yor o'lmasa filjumla yori bor edi.

Vaslidin butkarmasa taskin berur erdi so'rub,
Xasta ko'nglum dardnikim hajridin afgor edi.

Men agar mahrum edim mahram ham ermas erdi el,
Ko'nglum ar ozurda erdi, lek minnatdor edi.

Sham' agar yorutmasa, kuydurmasa ham yaxshidur,
Ne ulusqa ulfat ondin, ne menga ozor edi.

Go‘yiyo shukr etmadimkim, onsiz o‘lmishmen bu dam,
Ul quyoshimni yashurg‘an charxi kajraftor edi.

Charx bilmonkim menga bu uzrni tutti ravo,
Yo‘qsa mehr ahlig‘a to bor edi g‘addor edi.

Yorsiz demang, Navoiy o‘lmamish, ey ahli hush,
Kim anga to hajr bor erdi, qachon hushyor edi.

828

Yana la‘ling g‘ami ashkimni jigargun qildi,
Ham jigargun ani, ham bizni jigarxun qildi.

Mazhari husnu jamol o‘ldi yuzung andoqkim,
Shod etib olam elin tek meni mahzun qildi.

Soching af‘ilaridin yo‘q ko‘zungga hech gazand.
Sehr ila to bu yilonlarg‘a ne afsun qildi.

Husni Shirin bila Laylidan agar ortuq emas,
Nega yuz xastani Farhod ila Majnun qildi.

Sayli ashkim g‘amida sarsari ohim birla
Dashtni bahr etibon, tog‘ni homun qildi.

Quli bo‘ldum, negakim, mug‘bachai bodafurush
Meni maxmurni bir jom ila mamnun qildi.

Ey Navoiy, demakim, qilmasun ul oy oshiq,
Hozir o‘l, emdi netay, hozir o‘lub chun qildi.

829

Ohkim, nomehribonim azmi bedod ayladi,
Bir yo‘li mehru vafo rasmini barbod ayladi.

Qo‘rqaram ahli vafo ohi anga qilg‘ay jafu,
Bu jafolarkim vafo ahlig‘a bunyod ayladi.

Bo‘lmadi noshod oxir dam gunah bo‘lg‘ay debon,
Begunah ahbobni mundog‘ki noshod ayladi.

Bir dam ichra tund sayli qahr ila qildi xarob,
Har vafo qasriki, yellar oni obod ayladi.

Dam urarg‘a topmadi har kimsa to ushshoq uchun,

Shahna aylab g'amzasin kirpikni jallod ayladi

Tindi abnoyi zamonning ixtilofi tab'idin,
Qimki o'z tab'inn bekaslikka mo'tod ayladi.

Ko'ngli mulkin istar obodu buzar xayli firoq,
To Navoiy azmi mulki Astrobod ayladi.

830

O'pmak istar chog'da la'li jonfizosin tishladi,
Qo'l zanaxdonig'a chun sundum yaqosin tishladi.

Tish bila munglug' ko'nguldin muddaiy chekti o'qin,
Rost it yanglig'ki soyilning asosin tishladi.

Darddin bag'rig'a zori dam-badam berkitti tish,
Qut uchun bemor yanglig'kim, g'izosin tishladi.

Ko'rди chun Layli yuzinda nil qildi, nilgun
Baski Majnun jismi zori muhtalotin tishladi.

Dunki majruh etti o'z yorin xushunat birla bor,
Itki nomardumlig'idin oshnosin tishladi.

Og'zi qilliq shisha bazm ichra ushatqay muhtasib,
Qozi ani ko'rдиyu qaytib, mahosin tishladi.

Ey Navoiy, o'lsa o'ldummu degay, ulkim, ichib
Yor alidin jomu la'li jonfizosin tishladi.

831

Tig'i hijroning kirib ko'nglumni g'amnok ayladi
Ichkaridin ko'kragimni sarbasar chok ayladi.

Ayladi men zori maxzunni zabunu javrkash,
Ulki dildorimni mundoq mastu bebok ayladi.

Husn aro ulkim nasibing qilmadi juz boklik,
Xotirim lavhini g'ayring naqshidin pok ayladi.

Zori jismim lam'ai husnungdin o'rtanmak ne tong
Chunki ishq ul birni o't, bu birni xoshok ayladi.

Dam urub gardimni yetkur ko'yiga, ey subhi vasl,
Kim, tanimni hajri bepoyon tuni xok ayladi.

Ma'rifat naxlidin ul orif hamono tobtı bar
Kim, tafakkur birla fahmi moarafnok ayladi.

Nosiho, ul husndin qilmas Navoiy man'ini,
Har kishikim ishq atvorini idrok ayladi.

832

Ishq aro kim ko'rdi oyo notavone men kibi,
Bekase ovoroe bexonumone men kibi.

Yot ila o'zdin shikasta xotiri andoqki men,
Yor ila ag'yordin ozurda jone men kibi.

Ham vujud iqlimidin yuz g'am ko'rub bo'lg'ay jalo,
Ham adam dashtida benomu nishone men kibi.

Tesha birla qozdi tog' Farhodu men tirnog' ila,
Ey ko'ngul, mehnat chekarda dema oni men kibi.

Zulm qilmoq ichra gar yo'q sen kibi ofoq aro,
Zulm chekmaklikda ham olamda qoni men kibi.

Olam ahlidin vafo ko'z tutmakim, kim tutsa ko'z,
Dardu mehnatdin xalos o'lmas zamone men kibi.

Eyki bir mulk ichra chekting javru dodı topmading,
Tengri mulkidur borur bo'lsang qayoni men kibi.

Ey Navoiy, yetsa bir eldin baliyyat boshinga,
Boshing olib chiqqil ul eldin ravone men kibi.

Men kibi yuz bo'lmasa g'am yo'qki qilg'ach iltifot,
Shohi G'ozı lutf aylar har gadoni men kibi.

833

Lahza-lahza chunki ortar ul pari zebolig'i,
Dam-badam afzundurur Majnun ko'ngul shaydolog'i.

Xalq ko'p parvosidin jon topqaninmu aytayin
Yo onikim, ne qilur jonimg'a beparvolig'i.

Itti shahlar ko'nglini og'zi o'g'urlab oqibat,
Ayladi paydo bu shahkorini nopaydolog'i.

Garchi rasvo erdi Majnun, chun mening rasvolig'im
Bo'ldı afzun, emdi afzundur aning rasvolig'i.

Mayda soqiy zulfu yuzi gar ko‘runmas bas nedur,
Dayr pirining kecha-kunduz qadahpaymolig‘i.

Jannatu do‘zaxqa chekmas lutfu qahring bo‘lmasa,
Gar munung mo‘minlig‘idur, gar oning tarsolig‘i.

La‘li mayni to mayi la‘lig‘a tashbih ettilar,
Ey Navoiy, andin o‘ldi bu nishotafzolig‘i.

834

Ashk xunobidin o‘lmish ko‘zlarim ummon kibi,
Qon yosh aritmoqdin ilgim panjai marjon kibi.

Ko‘nglum o‘tidin qizarg‘an har taraf paykonlaring,
Su bo‘lub emdi tomlarlar zaxmlardin qon kibi.

Tanni gar do‘zax o‘ti kuydursa, jonni o‘rtamas,
Qilmag‘il hech o‘tni, yo rab, sho‘‘lai hijron kibi.

Ishq dashtida quyun chekmas fig‘on, vah, bo‘lmasu
Xoksori bodi paymoyi bu sargardon kibi.

Sabzai xat yopqan og‘zing ko‘rmay o‘lsam, ne ajab,
Tufrog‘imdin g‘uncha butsa zanglik paykon kibi.

Dahr bog‘inda necha kunkim tiriksen, aysh qil,
Kim yana topmoq emas ma‘lum bu bo‘ston kibi.

Ey Navoiy, ishqimu husni erurlar onchakim,
Men anga hayronmenu ul dog‘i men hayron kibi.

835

Yo‘qtur anduhu malolat o‘tig‘a xas men kibi,
Bedilu bechorayu bemoru bekas men kibi.

Eyki Majnun vasfin etting o‘lmadi yor ollida,
Men qilib yuz jon fido, ul bo‘lmag‘ay bas men kibi.

Dema parvona kuyar sendekki, so‘z sham‘ uzradur,
Ne uchunkim ul dog‘i g‘am shomi kuymas men kibi.

Turki anjumg‘a dedim husn ichra sen yo ul fuzun,
Dedikim, bo‘lg‘ay anga yuz banda cherkas men kibi.

Qoshlaring yosig‘a qurbon bo‘lg‘ali yillar tilab

Topmag'ay bir bu ko'han toqi muqavvas men kibi.

Eyki davr ahlin vafosi yo'q debon ozurdasen,
Oshnolig'ni alardin sen ham et bas men kibi.

Ey Navoiy, ishq o'tin har kim yorutmoq istasa,
Yer yuzinda topmag'an tutrug' uchun xas men kibi.

836

Chun ilik bermaski o'psam ul sitamkor ilgini,
Bir kishi ilgin o'paykim, o'pgay ul yor ilgini.

Chun ayog'i tufrog'in o'pguncha topmon e'tibor,
Sunsam ham nogah o'parga ne hadim bor ilgini.

Jon sotarmen hokipoyingga nedinkim, ahli bay'
Tuttururlar sotquchi birla xaridor ilgini.

Zulfidin tong yo'q kalimullohdek etsa, ajdah
Kim, yadi bayzodin aylabtur namudor ilgini.

So'rg'ali kelsa Masihim boshima domankashon,
Ul etakdin kim ola olg'ay bu bemor ilgini.

Dog'u qondin bordurur ulkim ochilmish lolazor,
Hajring ayyomida ochsang oshiqi zor ilgini.

Ey Navoiy, bilki hijron dashtidin bo'lmas xalos,
Sayr aro matlub agar tutmas talabgor ilgini.

837

Holi shavqi oshti nosih chora yetkurgan sayi,
Ul chibindekkim, yana yonib qo'nar surgan sayi.

Go'yiyo ko'nglum samandardurki qilmas e'tiroz,
Sho'lai shavqing ani har necha kuydurgan sayi.

Ne balodurkim, boshim sajdangg'a moyilroq bo'lur,
Ishqi oshubi balo boshimg'a kelturgan sayi.

Kirpiking har neshicha gar bo'lmasa la'lingda nesh,
Bas nedur men xastani tirguzmak o'lturgan sayi.

Ne qilay uzrungki senda lutfu ehson bilgurur,
Jurm ila isyon mening fe'limda bilgurgan sayi.

Xoslarg'a dayr aro tuttung qadah, ey mug'bacha,
Jomi vaslingg'a meni mardud telmurgan sayi.

Ey Navoiy, qildi istig'noyu bosh indurmadi,
Tig'i bedodi mening boshimni indurgan sayi.

838

Necha davron ahlining bedodidin shiddat chekay,
Soqiyo, may tutki, bir ham sog'ari ishrat chekay.

Bir nishotafzo mayi gulrang ham quy bo'g'zuma,
Davr jomidin necha xunobai mehnat chekay.

Necha el birla jigargun boda no'sh aylab habib,
Bag'rima tish berkitib men nishtari hasrat chekay.

Eyki koming o'zgalardin vaslu mendin hajrdur,
Sen visol ayyomini xush tutki men furqat chekay.

Garchi eldin jon olib, yetkurmading navbat menga,
Qo'yki jonni olingga, men dog'i bir navbat chekay.

Ham habibim hoki rohimen gar andoqkim,
Masih Nayyiri a'zam boshig'a soyayi risr'at chekay.

Bir anga chun o'xshamas ne sud agar jon lavhida
Har zamon kilki tahayyul birla yuz suvrat chekay.

Tufroq o'lmoq avlo avvaldin, chu gardun oqibat
Teng qilur tufrog' ila gar charx uza robat chekay.

Otashin ruxsori kuydurdi bulbuldek meni,
Ey Navoiy, kelki men ham nolai hirqat chekay.

839

Xurdabinlar fahmi idrok etmadi yor og'zini,
Xurdai ma'ni adosi qildi izhor og'zini.

Nesh no'sh olud sanchib, bargi gul uzra ari
Fosh etib shirin labin qildi namudor og'zini.

Nuqtai mavhum aro qilsun tasavvur suqbai
Kimki mafhum aylamak istar aning tor og'zini.

Chun o'libmen za'fdin dam yo'qki topqay tiyralik
Qo'yki qo'ysun chehra ko'zgusiga bu zor og'zini.

Zarra xurshid ichra kirsu uylakim bo'lg'ay nihon,
Xalqdin yoshurdi ul xurshid ruxsor og'zini.

Qo'yki o'z og'zimni og'zingga qo'yay, ey mug'bacha,
Yo'qsa kup og'ziga qo'y men zori bemor og'zini.

Ey Navoiy, hajr o'ti sharhida chun surdung hadis,
O'rtading takror etarda ahli guftor og'zini.

840

Chok bo'lg'an ko'nglum oldi sho'xlar filxol ani,
G'unchadekkim avval ochilg'ach uzar atfol ani.

Hajr aro og'riq ko'ngul qolmish ikki zulfung aro,
Darddekkim qopsamish har soridin bir dol ani.

Bog'i ruxsoringdadur ko'nglum qushikim, qildi sayd
Dom birla dona yanglig' zulf birla xol ani.

Tushgali ko'yungga ko'nglum aylading tufroqqa past,
Tushsa o't bir yerga el qilg'an kibi pomol ani.

Suvratingdin aql majnun bo'lg'ali bir tiftl erur,
Kim qilibdur muztarib kogazda bir timsol ani.

Dahri dunni aylaru nevcunki qilmaydur qabul,
Ulki dahr ahlig'a maqbul aylamish iqbol ani.

Gar Navoiy dahr aro behol erur, soqiy, ne ayb,
Keltirur o'z holig'a bir jomi molo mol ani.

841

Chehra o'ti birla ko'nglum xonumonin o'rtadi,
Otashin gul ishq bulbul oshiyonin o'rtadi.

Ishq ko'nglum bog'in asrab toza, oxir soldi o't,
Bog'boni mastdekkim bo'stonin o'rtadi.

Otashin la'lida xol ermaski bo'lmish toza dog',
Har bahona aylabon ushshoq jonin o'rtadi.

Ishq o'tidin zor ko'nglum ichra solding so'zi hajr
Kim, bu yanglig' birta kuygan notavonin o'rtadi.

So'zi ishqim daftarig'a har kishikim soldi ko'z,

O‘rtanib Farhodu Majnun dostonin o‘rtadi.

Ishq zuhdum xaylig‘a o‘t solsa tong yo‘qkim, chu barq
Dahr aro ko‘p bo‘yla taqviy korvonin o‘rtadi.

Xonaqahg‘a soldi o‘t kirkach, Navoiy dahr aro
Hirfavardek ganjkim topti do‘konin o‘rtadi.

842

Birovki ishq bila qildi muttaham bizni,
Ne nav’ yo‘q dilikim, etti muhtaram bizni.

G‘amingda bir-ikki dam qoldi, jonni botroq ol,
Hayot vahmidin o‘lturma dam-badam bizni.

Ko‘ngul ne mujda berursenki, bazm aro tuno kun
Hariflar aro yod etmish ul sanam bizni.

Demaki tig‘ surub boshimizni soldi quyi,
Ki qildi hajrda sharmanda ul karam bizni.

Firoq muhliku vasl ichra shodlig‘ muhlik,
Firoqi o‘lturur ermish visoli ham bizni.

Icharda durdi may aylab sinuq safolini jom,
Bo‘lur bu joh ila davr ahli desa Jam bizni.

Navoiy ayladi hijronda nolayu faryod,
Xarob qildi ul ohangi zeru bam bizni.

843

Haftaedur ko‘rmamishmen ul buti cholokni,
Ne ajab gar o‘rtasa ohim yetti aflokni.

Soldi tig‘i furqating bag‘rima andoq chokkim,
Bag‘ri bo‘lg‘ay chok-chok ulkim ko‘rar ul chokni.

Hajr o‘qi jonimg‘a ortuqdur anga bas bir sharar,
Urtamak do‘zax bila, ya’ni ne bir xoshokni.

Otlanibdur mastu ko‘nglakchan chekib tig‘i jafu,
To ne o‘t solg‘ay jahong‘a ko‘rgil ul bebokni.

Ishq o‘t birla, ko‘ngul su birla ko‘zni qildi pok,
Pok manzillarda mehmon qilg‘ali ul pokni.

Dayr aro davron g'amidin qochmisham, ey mug'bacha,
Bir mug'ona jom ila shod ayla bu g'amnokni.

Boda birla yung Navoiyni xumor etsa halok,
Bog'langiz tobuti uzra naxli bargi tokni.

844

Asrading kuydurgali ushshoqi muztar ko'nglini,
Bog'bondekkim o'tun qilg'ay sanubar ko'nglini.

Otmoq o'qni bilki, qaytarmoqchadur paykon bila
Javrdin qaytarmoq ul sarvi sitamgar ko'nglini.

Gulbunungda g'uncha ko'nglumdek emas, ey bog'bon,
Ochilurdekdur, xayol etsang aning har ko'nglini.

Tig' ila ko'ksumni yorsang, sho'lai ohim ne tong
Chun yolin ortar kishi chok etsa axgar ko'nglini.

Netti sog'ardek safo bersa mening ko'nglumga ham,
Ulki sofi may bila sof etti sog'ar ko'nglini.

Ey mug'anniy, bir navoe dilkusho tuzgilki, chang
Rishtai nag'mangga bog'labtur sarosar ko'nglini.

Ey Navoiy, g'unchani dam birla ochqandek qilur,
Xalq pandi sen kibi mahzunning abtar ko'nglini.

845

Emdi buzmaydur o'kush bedod ila davron meni,
Kim topa olg'ay o'zi tuzmakka ham imkon meni.

Tuzmagimdin charx ojizdur nedinkim, qilmamish
Lutfi tutqan chog'da obod etgudek vayron meni.

Kofiri ishq o'lmisham, tong yo'q siyosatgah sari
Bo'ynuma zunnor bog'lab, cheksalar uryon meni.

Ashk mavjida ushalsa paykarim, vah, ne ajab,
Kim urar bir tog' uza har lahza ul to'fon meni.

Istadim ko'nglumga tig'in, g'arqa bo'ldum qonig'a,
Chun men aning qonig'a kirdim, tutubdur qon meni.

Ashk bahri igrimiga tushmamishmen chiqqudek,
Ishq ul daryoda qilmish asru sargardon meni.

Ko'p suubat birla olma xalq jonin, ey ajal,
Chunki men mushtoqmen, o'ltur kelib oson meni.

Toleimning quvvatin ko'rkim, musibat toshlari
Kimga ko'ktin yetsa, aylar yer bila yakson meni.

Ming balo zaxmi bila o'ldi Navoiy, qilsa xalq
Ishqi sori mayl, sudrab ko'rguzung har yon meni.

846

Ochmag'ay erding jamol olam aro koshki,
Solmag'ay erding bori olamda g'avg'o koshki.

Chun jamoling jilvasi olamg'a soldi rustaxez,
Qilmag'ay erdi ko'zum oni tamosho koshki.

Bo'lmag'ay erdi ko'zum o'tluq yuzung ko'rgan zamon
Ishqing o'ti sho'lasi ko'nglumda paydo koshki.

Aylagach ishqing balosi zor ko'nglumni hazin,
Qilmag'ay erding meni mahzung'a parvo koshki.

Tushmagay erdi firibomiz lutfung bilmayin,
Notavoi ko'nglumga vaslingdin tamanno koshki.

Lutf ila ko'nglumni vaslingdin tamagar aylabon,
Qilmag'ay erdiig yana zulm oshkoro koshki.

Bevafolig' anglag'ach ishqingni ko'nglum tark etib,
Qilmag'ay erdi o'zin olamda rasvo koshki.

Emdi kim devonayu rasvoyi olam bo'lmisham,
Vasl chun mumkin yo'q o'lturgay bu savdo koshki.

Ey Navoiy, bevafodur yor, bas ne foyda
Necha kim desang agar, yoxud magar, yo koshki.

847

Yordin ayrilsa qotilmog'lig'in bilmas kishi,
Bilsa kim chun ayrilur, qotilmas ayrilmas kishi.

Kimsa o'lsa yordin ayrilmag'ay, yuz voykim,
Ayrilurda buyla hijron shiddatin bilmas kishi.

Vasli qadrin bilmayin o'ldum g'ami hajrida, oh,

Kim visol ayyomi hajr andishasin qilmas kishi.

Hajr biymidin o'lubmen, soqiyo, tut jomkim,
Ko'zga mast o'lg'an zamon Jamshidni ilmas kishi.

Yashurun dardimni qilmay oshkor o'lgumdurur,
Ohkim, olamda ahli dard topilmas kishi.

Mendin ermas hajrdindur har taraf bag'rimda chok
Yo'qsa tig'i qatl ila o'z bag'rini tilmas kishi.

To'ydi jonidin Navoiy hajr aro tut, ey ajal,
Uyla maykim chun ichar to hashr oyilmas kishi.

848

Bas ajabdur ikki la'lin ko'rsangu og'zin dog'i,
Buncha bo'lmoq bir-biri uzra ikki gul yafrog'i.

Mil agar bo'lsa o'qungdin yo'q ajab, ey qoshi yo,
Chun ko'zumni surmadon etmish ayog'ing tufrog'i.

G'arqi ashk o'ldum ko'ngulda gavhari ishq uylakim,
Bahr aro dur maskani bo'lg'ay baliqning kursog'i.

Yo'qki tig'ing to'kti qonim, balki chiqti dam bila,
Ul ikki ajdarki ko'rsatmish qiliching bolchog'i.

Chiqti qon to'kmakka ul kofir shafolat qilmangiz,
Ey musulmonlarki, mumkin yo'q tarahhum qilmog'i.

Bodayu ishq shabob ayyomiyu fasli bahor,
Pand netsunkim erur oshiftalig'larning chog'i.

Voiz aylar vasf jannat ichra kavsar bodasin,
Bo'l Navoiy mast xohn mundog'i, xoh undog'i.

849

Boda gul-gul aylamish ravshan uzoring bog'ini,
Uylakim sochqay sabo su uzra gul yafrog'ini.

Dur to'la sanduq der har yon temur gul mix ila,
Ko'rgan el ishqing to'la ko'ksumda har yon dog'ini.

Ne ajab gulgun bulut bo'lsayu andin yog'sa qon,
Chun sovursa yel shahid etganlaring tufrog'ini.

Xolingu la'ling qatilidinki, qildi to' ma zog',
La'lgun aylabturur minqor ila tirnog'ini.

Zanbaq anda lolagun butgay shajarlar surh biyd,
Har chamang'a bersa su qonlig' sirishkim yog'ini.

Zoe' o'ldi, ey ko'ngul, g'aflatdin ayyomi shabob,
Bori etma favt isyondin inobat chog'ini.

Ko'r Navoiy sho' lai ohsho emgaglik tanin,
Ko'rmagan bo'lsang balo barqiyu mehnat tog'ini.

850

Baski ko'nglumni falak majruhu vayron istagay,
Istaram o'lmakni andoqkim o'luk jon istagay.

Furqating oshubidin istar ko'ngul qo'ymoq tugon,
Kimsa andoqkim yara man'ig'a qalqon istagay.

Hajrkim jonim tilar har dam azob aylab erur,
Zolimekim, qiynab eldin naqdi pinhon istagay.

Bo'lmasun oshiq meningdekkim, ko'rub dildorini
O'zgalarga multafit har lahza hijron istagay.

Vah, necha mehnat toshi atfoldin yog'durg'ali
Ishq shahru ko'y aro jismimni uryon istagay.

Ul pari ushshoqig'a rahm etsa etsun ushbu bas
Kim, meni devonayu rasvoni davron istagay.

O'qlaringdin o'lganimdin so'ngra topqay qatl uchun,
Tufrog'imdin charx agar yuz qarni paykon istagay.

Qilsun oson o'zlugidin bo'lsa har dushvorliq,
Har kishi davron g'ami dushvorin oson istagay.

Ey Navoiy, sen kibi mahrum qolgay kimki ul
Olam ahlidin vafoyi ahdu paymon istagay.

851

Firoq ashkidin, ey ko'z, dame ochil bori,
Boshimg'a kim qadam urmish nazzora qil bori.

Kelibdur ul pariyu beshuur telba ko'ngul,
Kelib o'zungga ne deydurmen anglag'il bori.

Jahon xaloyiqi javrungdin o'ldi, ey badmast,
Bular tafarrujig'a bir nafas oyil bori.

Iyodatimg'a mening, ey Masih, chun kelding,
Dam urmay o'lma ravon, nuktai degil bori.

Bukim jahon aro rasvomen, istamon tahsin,
Sening g'amingdin o'lubmen bu nav' bil bori.

Necha ulusqa mayu, bizga zahri soqiydur,
Dedingki mastmen, ar chin deding, yongil bori.

Navoiy o'lgusidur iltifoting ozlig'idin,
Chu ko'rmagung yana bir qatla ko'zga il bori.

852

Gul emas har yon yuzung davrida oro qilg'ali,
Halqa urmishlar jamolingg'a tamosho qilg'ali.

Orazing chin naqshi zulfung mushku har yon xol erur,
Hind elikim Chinga kelmish mushk savdo qilg'ali.

Yuz uza og'zing o'g'urlab naqdi din bo'ldi nihon,
Chekti xatting xayli saf o'g'rini paydo qilg'ali.

Qilg'ali ishqingni pinhon aylading ko'ksumni chok,
Dema pinhon qilg'alikim oshkoro qilg'ali.

Eyki so'rdungkim, qachondin men junun oshubida,
Ul pari xayli g'ami ko'nglumda g'avg'o qilg'ali.

Bodag'a rahn aylaganda ofiyat dastorini
Yirttim bir go'shasidin bodopolo qilg'ali.

Yo'l chiqarmon tiyra shomimdin Navoiydek, valek
Muntazirdurmen hidoyat barqi bir choqilg'ali.

853

Ey ko'ngul, vaslidan ul oy bizni navmid etmagay,
Jonimizg'a furqat anduhini jovid etmagay.

Qasdi jon aylarda la'lig'a tatabbu' qilmag'ay,
Ko'ngul o'rtar chog'da ruxsorig'a taqlid etmagay.

Vasli ummidi bila ushshoqni qilg'anda shod,

G'ussalig' ko'nglumni hajri birla tahdid etmagay.

Tushta ko'rdum orazin, ko'nglumni barqi ishq ila
Ul qadar garm ettikim, tush vaqti xurshid etmagay.

Itlaring sing'an safoli tushgach ilgimga, ko'ngul
Oncha faxr ettiki jomi birla Jamshid etmagay.

Durri vahdat topmag'ay hargiz fano girdobidin
Solikikim, o'zni g'arqi bahri tavhid etmagay.

Oncha faryod etti mutriblar Navoiy nazmidin
Kim, Utorud she'ridin charx uzra Nohid etmagay.

854

Vahki, bir g'oyib xayolidin parishonmen base,
Hush mendin g'oyib, o'z holimg'a hayronmen base.

Ul quyosh bordi buzub ko'nglumni sen ham, ey sipehr,
Bir yo'li buzma meni nevchunki vayronmen base.

Ollida jon bermadim vasli ziyonin qizg'onib,
Furqatida ul tiriklikdin pushaymonmen base.

Lahza-lahza buki yig'larmen g'amidin talx-talx,
Ayb emaskim muhtaloyi zahri hijronmen base.

Tog' ila vodiya, ey Farhodu Majnun, siz toping
Ofiyatkim men oloxonu alomonmen base.

Vasl komin sabru somondin toparlar, vahki, men
Hajr oshubi aro besabru somonmen base.

Yordin qosid kelur derlar, firoqu vaslidin
Ne xabar kelturmagin bilmay Xuroson men base.

Dinu donish ahlig'a bir tavba, ey nosihki, men
Kecha-kunduz dayr aro mastu parishonmen base.

Ey Navoiy, dashti vahshi ichra bo'lsam, shod bo'l,
Kim kirib xush ahlig'a bu vaqt insonmen base.

855

So'rmangiz ashkim suyinkim muttasilmu kelgusi,
To ko'ngul ishq o'tidin kuygusi ul su kelgusi.

Zulfunga yetgach ko'ngul behad yetildi atridin,
Bilmadim ul shomg'a kirganga uyqu kelgusi.

Tiyra bo'ldi lam'ai paykoning o'tgandin ko'ngul,
Chun quyosh borg'usi olamdin, qarong'u kelgusi.

Haddin o'tti orazing ko'rgach labing xandonlig'i,
Bilmadim bu za'farondin muncha kulgu kelgusi.

Chiqti ko'nglumdin havosu aql ishqing ollig'a,
Qo'ysa yuz mulkiga shohe xalq o'tru kelgusi.

Soqiyo, tut mayki o'z luk naqshidin bo'lg'um xalos,
Har qachon ilgimga ul raxshanda ko'zgu kelgusi.

Ey Navoiy, o'lma har dam ul musofir yor uchun,
G'am yema shah yong'usidur, tongla urdu kelgusi.

856

Ahli dil ollida dildor iltifoti kamlig'i,
Oncha sa'b ermaski har noahl ila hamdamlig'i.

Gar o'g'urluq istamas la'ling dog'i jon naqdini,
Bas nedur o'g'ri kibi payvasta qoshing hamlig'i.

Zulfi torin torta olmas kimsa ko'nglumdinki, bor
Berkroq jon rishtasidin ham aning mahkamlig'i.

Uylakim tun dudini ohim parishon aylagay,
Tong yelidindur muanbar sunbulung darhamlig'i.

Har ne el ko'ngliga xurramliq mening ko'nglumga g'am
Kim, g'amingdin bo'lmish ul devonaning xurramlig'i.

Soqiyo, may berki dardim zohir aylay mast o'lub
Kim, ichim qon ayladi ish sirrining mubhamlig'i.

Gar Navoiy ayladi badmastlig', ey piri dayr,
Sen karam ko'p qilmag'ilkim, ko'ptur aning kamlig'i.

857

Navbahor o'ldiyu ayshim gulbuni ochilmadi,
Kom ila bir g'unchasi balkim tabassum qilmadi.

Vasli jomidin ulus mast o'ldilar, yuz voykim,
Bir qadah birla xumori furqatim yozilmadi.

El ko‘zin yorutti barqu vaslu hijron kojidin
Qaysi o‘tlarkim ko‘zumga barqdek choqilmadi.

Vasli gulzori aro el mastu hijron dashtida
Qolmadi erdi tikankim, bag‘rima sonchilmadi.

Lolalar ko‘nglumga qonlig‘ dog‘lardur navbahor
Kim, vatang‘a lolaruxsorim azimat qilmadi.

Furqatim sa‘b erkanin ishq ahli ichra bilmagay,
Yorig‘a ulkim qo‘shulmastin burun oyrilmadi.

Qayda bag‘rim choki muhlik erkanin fahm aylagay,
Ulki hijron tig‘i zahr oludi bag‘rin tilmadi.

Chun o‘larmen, sirri ishqim mahfiy o‘lg‘ay, yaxshiroq
Bilmasun el ham, chu hajri jonim olg‘an bilmadi.

Bir junun o‘ti aro tushmish Navoiy telbakim
Bo‘ldi kuymaktin xalos ulkim, anga qotilmadi.

858

Ey uzoring ollida sharmanda mehri xovari,
Yo‘qsa nevchun yoshunur har kecha andoqkim pari.

Qomatingdin azmi sahro qildi gulshandin tazarv,
Tog‘ sori uylakim faryod etar kabki dari.

Gulshani husnungg‘a ziynat berdi terdin qatralar,
Kim ko‘ribtur bo‘yla gulbarg uzra shabnam gavhari.

So‘zi hajring za‘flig‘ jismim aro bo‘lmish nihon,
Bas ajabdur bir ovuch xas ichra do‘zax axgari.

Safhai husnungda haq sirrin ko‘rar ko‘nglum ayon,
Tong emas bulbulg‘a mushaf o‘rnida gul daftari.

Yor bazmida visol ahli chekar jomi murod,
Davr chun hajr ahlig‘a qism etti mehnat sog‘ari.

Ey Navoiy, yor hajrig‘a ne chora, g‘ayri sabr
Kimsa netgay sabr qilmay zolim o‘lsa dilbari.

859

Muddaiylar betarahhum, yor beparvo base,

Ham alar ko‘p zulm etarlar, ham bu istig‘no base.

Zulfi zanjiri magar qilg‘ay, ilojim, ey hakim,
Kim dimog‘imni parishon aylamish savdo base.

Men o‘lar holatdayu motam edi ahbob aro,
Buki aqshom qildi ko‘yung itlari g‘avg‘o base.

Turfa menmen ishq dashti ichra, yo‘qsa anda bor
Vomiqu Farhod ila Majnun kibi shaydo base.

Ey sabo, ko‘yida eltib ko‘nglumnikim, aylar emish,
Bul ajabvashliqlar ul oshiftani rasvo base.

Xastamen davron jafosidin, keturgil bodakim,
Nofi’ ermish ul marazg‘a sog‘ari sahbo base.

Boda ichkim, charx rif‘at ahlini ko‘p qildi past,
Pastlarni ko‘mdi tufrog‘ ostig‘a dunyo base.

Men kishi ermon junun ichra, yo‘q ersa ko‘rguzur
Odamiliq ul pari paykar malak siymo base.

Ey Navoiy, gar desang, ko‘p injimay davr ahlidin,
Har ne derlar, yo qilurlar qilmag‘il parvo base.

860

Istadim yoreki ko‘nglum dam-badam shod aylagay,
Bilmadim jonimg‘a bedod uzra bedod aylagay.

La‘li anfosidin ochilg‘ay hayotim g‘unchasi,
Yo‘qki umrum xirmanin bir damda barbod aylagay.

Vasl ila yiqqay ko‘nguldin dardu g‘am bunyodini,
Yo‘qki har dam o‘zga hijron tarxi bunyod aylagay.

Sham‘i ruxsori yorutqay tiyra ko‘nglum kulbasin,
Yo‘qki zulfi dudi oni mehnat obod aylagay.

Rishtai jonimdin ochqay no‘gi mujgoni girih,
Har birin qatlimg‘a yo‘qkim neshi po‘lod aylagay.

Hech gulga bo‘lmasun moyil birovkim, sarvdek
Desakim o‘zni xazon davridin ozod aylagay.

Ko‘p Navoiy nolasin man’ aylamangkim, toki ul
Yorni yod aylagay albatta, faryod aylagay.

861

Evrulay boshingg'ayu behushu hayroning bo'lay,
Bir zamon sadqang bo'lay, bir lahza qurboning bo'lay.

Xoni vaslingdin agar qovsa raqibing rag'mig'a,
Ko'nglum istardek taxayyul birla mehmoning bo'lay.

Netti jon topsam visolingdin labingning xolidek,
Ko'zu zulfungdin necha mastu parishoning bo'lay.

Xushturur vasling mayidin har taraf xirqamda dog'
Necha, jono, mubtaloyi dog'i hijroning bo'lay.

Garchi bandangmen meni ozod qilma lutfdin
Kim, quyundek sadqai sarvi xiromoning bo'lay.

Tanni jilvang vaqti tufrog' aylay, ey chobuksuvor,
To boshingg'a evrulurga gardi maydoning bo'lay.

Ey Navoiy, gungu lol istar esam tong yo'q, seni
Tobakay ozurdai faryodu afg'oning bo'lay.

862

Bormag'il qahr bila bag'rim etib qon emdi,
Yo bu bedil sari, yo lutf sari yon emdi.

O'qlaringdin ko'z aro ko'p tikan erdi qochting,
Kelki, qon yoshim ani qildi guliston emdi.

Dedi, hijron aro Farhodingga yetgum bir kun,
Za'fdin, ohki, mumkin emas afg'on emdi.

Qatldin ko'p meni qo'rqutmag'il, ey muhlik ishq,
Kim ani hajr qilibtur menga oson emdi.

Bildi mahmurlug'um, tutti qadah soqiyi davr,
Shah meni dengki, erur komima davron emdi.

Bodadin komu labing bodasidin jon topdim,
Soqiyo, yo'qturur o'lsam dog'i armon emdi.

Ey Navoiy, oni tark aylaki ko'ptur g'ami ishq,
Menki chektim g'amini, tarki ne imkon emdi.

KO'RSATKICHLAR

TARIXIY, ADABIY VA MIFIK SHAXSLAR ISMI KO'RSATKICHI

- Ayoz** – 249
Ayyub – 629
Anas–274, 299
Anqr – 2
Aflotun–152
Afridun (Faridun)–95, 290, 808
Asas – 299
Ahmadi Mursal – 474
Ahraman– 319
Bahrom– 180
Barhaman – 718
Bishr – 476
Bilol – 63
Buzar – 274, 299
Vomiq – 858
Yefas – 106
Jabrail – 354
Jam, Jamshid –42, 95, 106, 205, 217. 276, 290, 491, 650, 841, 846, 852.
Jo'ji – 760
Zulayxo – 377
Zulqarnayn – 141
Zuhal– 180, 570
Zuhra– 180, 732
Iso –4, 41, 42, 440, 510. 525, 663, 712, 746, 762
Iskandar – 17
Kayxusrav – 650
Layli (Laylo) – 2, 28, 47, 49, 61, 72, 167, 182, 191, 271 290, 390, 435, 483, 711, 784 807, 827, 829.
Majnun – 2, 12, 28, 44, 46, 47, 49, 55, 61, 64 68, 72, 73, 80, 83, 90, 93, 102, 115, 141, 150, 152 158, 167, (176, ,182, 188, 191, 219, 226, 228, 235, 239, 261, 269, 272, 287 290, 292, 312, 330, 353, 376, 383, 384, 390 400, 412, 421-, 423, 431, 432, 435, 483, 484, 498, 502, 510,' 513, 533, 534 543, 560, 561, 569, 579, 582, 591, 612, 643 658, 678, 688, 695, 729, 749, 761, 782, 784, 787, 793, 796,' 802, 803, 807 808, 815, 816, 817, 823, 825, 827, 829 832, 834, 839, 840, 853.
Malik shohi Soniy –753
Maryam – 20, 631, 712
Masih –175, 176, 189, 224, 249. 266, 265, 275, 276, 281, 305, 313, 331, 345, 346, 409, 440, 452, 468, 472, 498, 585, 631 668, 722, 759, 789, 835, 837, 850.
Musai Umron – 10
Muso – 4
Mushtariy – 180
Moniy – 416
Musallo – 634
Nohid –852
Nuh–106, 121, 408
Odam – 106

Parvez – 230, 251, 430, 576, 726

Parvin (Hulkar)– 532, 603

Sayyidjamoliddin – 109

Skandar –95, 106, 171, 581

Som – 106.

Sulaymon – 319

Suxayb – 63

Suxayl – 476

Utorud – 180, 852

Farhod – 46, 49, 64, 73, 83, 109, 141, 149, 150, 158, 188, 219, 230, 251, 254, 263, 269, 282, 287, 290, 306, 323, 367, 370, 372, 383, 390, 400, 502, 510, 513, 533, 561, 576, 589, 591, 726, 776, 777, 787, 793, 796, 808, 827, 831, 840, 853.

Fuzayl – 476

“Xamsa” – 5

Xizr – 85, 101, 141, 171, 208, 313, 346, 408, 581, 665, 684, 724. 749, 773.

Xotam – 733

Xusrav – 243, 353

Xusraviy G‘oziy (G‘oziy)–290, 374, 628, 728, 831

Shirin – 46, 49, 109, 123, 149 230, 254, 290, 323, 390, 589, 711. 726, 827.

Shohjahon – 748

Shuayb – 63

Yusuf (Yusufi Kan‘on)-4, 123, 133, 200, 342, 377, 405, 556, 662, 663, 746

Ya‘qub – 223

Qorun – 239, 423, 729

GYeOGRAFIK VA ETNIK ISMLAR KO‘RSATKICHI

Ajam – 529

Amu – 463

Arab – 46, 47

Armani – 46, 657

Aras – 463

Arlot – 79

Asas – 299

Astrobod –779, 828

Atrok –416

Badaxshon – 470

Barlos –79, 311, 570

Bag‘dod – 351

Bog‘ijahon – 268

Bog‘izag‘on – 143

Bog‘isafid–143

Bog‘i Eram – 718

Dajla – 423

Jayxun – 383, 423, 808

Ibro – 663

Iroq – 815

Kan‘on – 206, 223

Ka'ba – 131, 174, 205, 249, 277, 345, 413, 465, 436, 445, 465, 498, 555, 731, 736, 779
Kish – 311
Marv – 748
Mari – 287
Misr – 532
Mozandaron – 748
Oltoyi – 311
Rost – 253
Tarxon – 312, 570
Totor – 127
Turk – 657
Tubut – 127
Xabash – 307
Xallux – 127
Xiton (Xito) – 657
Xomun – 688
Xuroson – 201, 815, 853
Xo'tan – 307
Shahna – 274, 299, 828
Shat – 351
Charkas – 641
Chin – 25, 532, 535, 657, 851
Chig'atoy – 760
Ya'juj – 141
O'zbek (o'zbek) – 164, 405
Haybar – 74
Hijoz – 529, 652, 815 Hind – 851
Hindu – 405, 465, 657, 812
Hiriy (Hiro) – 190, 374
Husayni (mazhab) – 804